Bundel - Raadsvergadering van 2 november 2023

1 Opening

2 Vragenuur

3 Vaststelling agenda d.d. 2 november 2023
- Agenda_Raadsvergadering_2_november_2023

4.a Vaststelling besluitenlijsten d.d. 5 oktober en 12 oktober 2023
- Concept_Besluitenlijst_Raadsvergadering_5_oktober_2023_versie 1
- Amendement 1 Zienswijze wijziging GR'n VRLN - RUD - BsGW_ondertekend
- Concept_Besluitenlijst_Raadsvergadering_12_oktober_2023
- Verslag Profielschetsvergadering 12-10-23 Mook en Middelaar Gemeenteraad.docx

4.b Ter kennisneming de adviezenlijsten van de commissies d.d. 25 en 26 oktober 2023
- Concept-Adviezenlijst_Algemene_commissie_25_oktober_2023
- Bijlage 1 Presentatie 25 oktober Mook en Middelaar RES
- Bijlage 2 Presentatie raadscommissie 25 okt 23 Regioprogramma Jeugd
- Concept-Adviezenlijst_Commissie_Begroting_en_Rekening_26_oktober_2023
- Bijlage 1 Toezeggingen Commissie B&R 26 oktober 2023

5 Controlelijst
- Moties (aangenomen - openstaand 271023)
- Moties aangehouden
- Toezeggingen - openstaand
- Toezeggingen - afgedaan 280923 - 271023

6 Lijst van ingekomen stukken
- Artikel_44_vragen openstaand en afgedaan (280923 - 271023)
- Raadsmemo's (280923 - 271023)
- Ingekomen_stukken (280923- 271023)

7 Mededelingen

8 Stand van zaken samenwerking

9 Hamerstukken

9.1 Vaststelling bestemmingsplan Middelaar, Heikantseweg 30
- 2023.09.14 Raadsvoorstel vaststelling bestemmingsplan Middelaar Heikantseweg 30_ondertekend
- 2023.09.14 Raadsbesluit vaststelling bestemmingsplan Middelaar Heikantseweg 30
- 2.1 Toelichting Middelaar, Heikantseweg 30
- 2.2 Regels Middelaar, Heikantseweg 30
- 2.3 Plankaart Middelaar, Heikantseweg 30
- 2.4 Bijlagen toelichting Middelaar, Heikantseweg 30
- 2.5 Bijlage regels Middelaar, Heikantseweg 30
- 3. Ontwerpbesluit 2022-067855, Bouwsteeg 17 te Middelaar

10 Bespreekstukken

10.1.a Programmabegroting 2024-2027

De fracties houden algemene beschouwingen (10 min. per fractie)
- Raadsvoorstel Programmabegroting 2024 (versie raad 2023-11-02)_ondertekend
- Aanvulling raadsvoorstel Programmabegroting 2024 (versie raad 2023-11-02)_ondertekend
- Programmabegroting 2024-2027 (versie raad 2023-11-02)
- Errata Programmabegroting 2024 (versie raad 2023-11-02)
- Raadsbesluit Programmabegroting 2024 incl 1e wijziging (versie raad 2023-11-02)
- Antwoorden Programmabegroting 2024 (versie raad 2023-11-02)_ondertekend
- Bijlage 1 Bibliotheek

10.1.b Aangehouden moties raadsvergadering 13 juli 2023 en concept moties
- Aangehouden Motie Toeristenbelasting_PvdA_ondertekend
- Aangehouden Motie Boa bij Kaderbrief 2024_GroenLinks_PvdA_ondertekend
- Concept_Motie Nieuw beleid_DGP_021123
- Concept_Motie Uitbreiding BOA_DGP_VVD_021123
- Concept_Motie Zonneweides_VVD_021123
- Concept_Motie Spoorzone_VVD_DGP_021123-2

10.2 Indienen zienswijze governance RES NML
- Raadsvoorstel Indienen Zienswijze Governance RES NML _ ondertekend
- 1. Zienswijze gemeente Mook en Middelaar
- 2. Centrumregeling RES NML
- 3. toelichting Centrumregeling RES NML
- 4. RES Noord- en Midden Governance
- 5. RES Noord- en Midden jaarplan
- 6. Raadsbesluit Indienen Zienswijze governance RES NML
- Presentatie Algemene commissie 25 oktober Mook en Middelaar RES
- Concept Amendement zienswijze RES_VVD_021123

10.3 Regioprogramma Jeugd 2023-2028
- Raadsvoorstel regioprogramma jeugd_ondertekend
- Raadsbesluit regioprogramma jeugd
- Regioprogramma Publicatieversie 190923
- Presentatie Regionale raadsbijeenkomst 18-9-23 Ambitie en doelenboom 19-09-2023
- Presentatie Regionale raadsbijeenkomst 18-9-23 Regioprogramma Jeugd 7 gemeenteraden Rijk van Nijmegen 18-09-23
- Presentatie Algemene commissie 25 okt '23 Regioprogramma Jeugd

11 Motie vreemd (optioneel)
- Concept_Motie Vreemd premantelzorgwoningen_GroenLinks_021123
- Bijlage Berg en Dal Pré-mantelzorg beleid

12 Sluiting

Gemeente Mook en Middelaar

Agenda Raadsvergadering

Subtitel	Inclusief begroting
Datum	02-11-2023
Tijd	19:30 - 22:30
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	Burgemeester mr. drs. W. Gradisen

1	**Opening**
2	**Vragenuur**
3	**Vaststelling agenda d.d. 2 november 2023**
4.a	**Vaststelling besluitenlijsten d.d. 5 oktober en 12 oktober 2023**
4.b	**Ter kennisneming de adviezenlijsten van de commissies d.d. 25 en 26 oktober 2023**
5	**Controlelijst**
6	**Lijst van ingekomen stukken**
7	**Mededelingen**
8	**Stand van zaken samenwerking**
9	**Hamerstukken**
9.1	**Vaststelling bestemmingsplan Middelaar, Heikantseweg 30**
10	**Bespreekstukken**
10.1.a	**Programmabegroting 2024-2027** De fracties houden algemene beschouwingen (10 min. per fractie)
10.1.b	Aangehouden moties raadsvergadering 13 juli 2023
10.2	**Indienen zienswijze governance RES NML**
10.3	**Regioprogramma Jeugd 2023-2028**
11	**Motie vreemd (optioneel)**
12	**Sluiting**

Gemeente Mook en Middelaar

Besluitenlijst raadsvergadering 5 oktober 2023

Presentielijst

Raadsleden:	mevrouw C.A.M. van den Bergh – Visser (VVD) de heer S.H. Brinkhoff (VVD) de heer A.J.W.M. Broekmans (PvdA) mevrouw D.J.W.A.H.M. van Brunschot (VVD) mevrouw Y.P.M. Janssen Groesbeek – Cremers (DGP) mevrouw W. van Keulen (GroenLinks) mevrouw J.E.M. Mulders (DGP) mevrouw M.S. Pieks (PvdA) mevrouw H. Roozendaal (GroenLinks) de heer drs. E.P.M. Scheltinga (PvdA) mevrouw S.M.S. De Vito – van den Bouwhuijsen (VVD)
Voorzitter:	de heer mr. drs. W. Gradisen
Griffier:	mevrouw mr. M.A.M. van Arensbergen
Portefeuillehouders:	wethouder F.N. Dillerop wethouder A.F. Herings wethouder H. Rodoe
Gemeentesecretaris:	de heer drs. W. Mariman
Genodigden:	

Aanvangstijd: 19.30 uur Sluitingstijd: 20:47 uur

Geluidsopnamen

Geluidsopnamen van de vergadering zijn per agendapunt terug te luisteren op https://www.mookenmiddelaar.nl/gemeenteraad onder agenda's en stukken.

CONCEPT

1 Opening

- De voorzitter opent de vergadering en heet alle aanwezigen van harte welkom.
- De voorzitter deelt mee dat een bericht van verhindering is ontvangen van de heer Eeren (DGP) en de heer Van der Linden (DGP).

2 Vragenuur

Aangemelde vragen:

1. Dhr. Brinkhoff (VVD) inzake beroep tegen bestemmingsplan Molenhoek-Zuid; reactie wethouder Herings.
2. Dhr. Brinkhoff (VVD) inzake publicaties over commerciële belangen van adviesbureaus; reactie burgemeester.
3. Mevr. De Vito (VVD) inzake werking calamiteitenplan voor het schip voor de opvang van Oekraïense ontheemden bij het zakkende water in de Maas; reactie burgemeester.
4. Mevr. Mulders (DGP) namens dhr. Van der Linden (DGP) inzake afspraken over regenwateroverlast op de Heikantseweg in Middelaar; reactie wethouder Rodoe
5. Mevr. Janssen Groesbeek (DGP) inzake het overnemen van schuldsaneringskredieten door de gemeente; reactie wethouder Dillerop.

3 Vaststelling agenda d.d. 5 oktober 2023

- De startfractie is de fractie van GroenLinks.
- Agendapunt 11 Motie vreemd aan de orde van de dag vervalt.

4.a Vaststelling besluitenlijst d.d. 13 juli 2023

- Tekstueel zijn er geen opmerkingen.
- Naar aanleiding van verzoekt mevr. Roozendaal (GroenLinks) de aangehouden motie inzake de boa (ID 36) aan te houden tot de begrotingsbehandeling in de raad van 2 november 2023.
- De besluitenlijst van de raadsvergadering van 13 juli 2023 wordt ongewijzigd vastgesteld.

4.b Ter kennisneming de adviezenlijst van de Algemene commissie 27 september 2023

- De adviezenlijst is ter kennisneming voor de raad en wordt door de commissie vastgesteld.
- De adviezenlijst wordt voor kennisgeving aangenomen.

5 Controlelijst

Ter kennisneming zijn de overzichten:

- Moties – afgedaan – aangehouden - aangenomen en openstaand
- Toezeggingen afgedaan – openstaand
- Eveneens afgedaan zijn: toezegging 240 betreffende input Plan Plasmolen en toezegging 242 betreffende de uittredingsbepaling van de Veiligheidsregio

- Er zijn geen vragen of opmerkingen.
- De controlelijst wordt voor kennisgeving aangenomen.

6 Lijst van ingekomen stukken

Ter vaststelling zijn de overzichten:

- Art 44 vragen
- Raadsmemo's
- Ingekomen stukken

CONCEPT

- Vragen mevr. Roozendaal (GroenLinks) bij de ingekomen stukken:
    - ID 3503 Animo mbt subsidie schooltuin; reactie wethouder Herings
    - ID 34 83 Brief min J&V aan BM inzake OEK 08092023; reactie wethouder Herings
    - ID 3502 Kerkklokken Molenhoek; reactie wethouder Herings
- De lijst ingekomen stukken en wijze van afdoening wordt ongewijzigd vastgesteld.

7 Mededelingen

- Wethouder Dillerop inzake de opvang van Oekraïense vluchtelingen op het schip.

8 Stand van zaken samenwerking

- Er zijn geen aanmeldingen.

9 Hamerstukken

9.1 Vaststelling Bestemmingsplan Hoek Heikantseweg Middelaar

Voorstel om te besluiten:

1. Het bestemmingsplan “Hoek Heikantseweg, Middelaar”, zoals vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0944.VOORDIJK3-VA01 inclusief de bijbehorende bijlagen vast te stellen conform het bijgevoegd raadsvoorstel;
2. Geen exploitatieplan vast te stellen aangezien de dekking van de kosten anderszins is geregeld.

Besluitvorming:
Aantal stemmen voor: 11
Aantal stemmen tegen: 0

Resultaat: besluit is unaniem aangenomen

9.2 Ontheffing woonplaats burgemeester

Voorstel om te besluiten:
Burgemeester W. Gradisen conform art. 71, lid 2 Gemeentewet ontheffing te verlenen van het woonplaatsvereiste voor de periode 1 januari 2024 - 1 juni 2024 en dit besluit in afschrift te doen toekomen aan de Commissaris van de Koning (Gouverneur) in Limburg.

Besluitvorming:
Aantal stemmen voor: 11
Aantal stemmen tegen: 0

Resultaat: besluit is unaniem aangenomen

10 Bespreekstukken

10.1 Verordening Vertrouwenscommissie

Voorstel om te besluiten:

1. De Verordening vertrouwenscommissie Mook en Middelaar 2023 vast te stellen en dit besluit in afschrift te doen toekomen aan de Commissaris van de Koning (Gouverneur) in Limburg.

CONCEPT

2. Te besluiten tot de volgende samenstelling van de V*ertrouwenscommissie voor de aanbeveling tot benoeming van de burgemeester* en daarvoor:

    1. Als leden van de *vertrouwenscommissie benoeming burgemeester* de volgende raadsleden te benoemen:
        a. De heer L.G. van der Linden (DGP)
        b. Mevrouw C.A.M. van den Bergh – Visser (VVD)
        c. De heer A.J.W.M. Broekmans (PvdA)
        d. Mevrouw H. Roozendaal (tevens voorzitter van de vertrouwenscommissie) (GroenLinks)
    2. Als adviseur aan de *vertrouwenscommissie benoeming burgemeester* toe te voegen:
        a. Wethouder A.F. Herings
    3. De gemeentesecretaris ter ambtelijke ondersteuning aan de *vertrouwenscommissie benoeming burgemeester* toe te voegen.

Toelichting
De voorzitter licht toe dat in de Algemene commissie is geadviseerd om de verordening als hamerstuk te behandelen en het concept-raadsbesluit *benoemen vertrouwenscommissie* als bespreekstuk.

Stembureau
De benoeming betreft stemmen over personen en dat is wettelijk een geheime stemming middels stembriefjes; hiervoor stelt de voorzitter een stembureau in, bestaande uit de volgende drie raadsleden: mevr. Mulders (DGP), dhr. Scheltinga (PvdA), mevr. Van Brunschot (VVD)

Dhr. Scheltinga deelt de uitkomst van de stemming mee. De raad heeft unaniem ingestemd met de samenstelling van de vertrouwenscommissie.

Besluitvorming:
Aantal stemmen voor: 11
Aantal stemmen tegen: 0
Resultaat: besluit is unaniem aangenomen

10.2 Wijzigingen GR VRLN, RUD LN, en BsGW

Voorstel om te besluiten:

1. Ten aanzien van de voorgestelde wijziging GR Veiligheidsregio Limburg-Noord geen zienswijze/de volgende zienswijze in te dienen.
2. Ten aanzien van de voorgestelde wijziging GR Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord geen zienswijze/de volgende zienswijze in te dienen.
3. Ten aanzien van de voorgestelde wijziging GR Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen geen zienswijze/de volgende zienswijze in te dienen.

Amendement 1 Zienswijze wijziging GR'n VRLN, RUD en BsGW (bijlage 1)

- Betreft het wijzigen van de zienswijze bij de aanpassingen van de gemeenschappelijke regelingen ter versterking van de positie van de raden.
- Ingediend door de delegatieleden van de Regionale raadswerkgroep Limburg-Noord dhr. Broekmans (PvdA) en mevr. Van Brunschot (VVD)
- Zie bijlage 1 voor de inhoud van het amendement.

CONCEPT

Er wordt geen stemming verlangd.

Besluitvorming amendement
Aantal stemmen voor: 11
Aantal stemmen tegen: 0
Resultaat: amendement is unaniem aangenomen

Besluitvorming geamendeerd raadsbesluit
Aantal stemmen voor: 11
Aantal stemmen tegen: 0
Resultaat: besluit is unaniem aangenomen

11 Motie vreemd aan de orde van de dag (agendapunt vervalt)

12 Sluiting

De voorzitter bedankt allen voor hun aanwezigheid en inbreng en sluit de vergadering om 20:47 uur.

Vastgesteld in de raadsvergadering van……..

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

De griffier,
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter,
mr. drs. W. Gradisen

Bijlagen:
1 Amendement 1 Zienswijze wijziging GR'n VRLN, RUD en BsGW_AANGENOMEN

CONCEPT

Amendement 1

Gemeente Mook en Middelaar

De raad van de gemeente Mook en Middelaar in vergadering bijeen op 5 oktober 2023.

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.29 augustus 2023 inzake de Wijziging GR Veiligheidsregio Limburg-Noord, GR Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD) en GR Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW).

waarbij het volgende wordt voorgesteld :

1. Ten aanzien van de voorgestelde wijziging GR Veiligheidsregio Limburg-Noord geen zienswijze/de volgende zienswijze in te dienen.
2. Ten aanzien van de voorgestelde wijziging GR Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord geen zienswijze/de volgende zienswijze in te dienen.
3. Ten aanzien van de voorgestelde wijziging GR Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen geen zienswijze/de volgende zienswijze in te dienen.

Gehoord de beraadslagingen in de Algemene commissie d.d.27 september 2023.

Overwegende, dat de voorgestelde wijzigingen aanscherping behoeven gelet op de 'Handreiking zienswijzetraject concepten gewijzigde gemeenschappelijke regelingen' (bijlage 4b bij raadsvoorstel)

Besluit

Het voorgelegde concept raadsbesluit te amenderen en de beslispunten 1, 2 en 3 te vervangen en een nieuw beslispunt 4 in te voegen.

Nieuwe beslispunten 1, 2 en 3

1. Ten aanzien van de voorgestelde wijziging GR Veiligheidsregio Limburg-Noord de volgende zienswijze **onder punt 4** in te dienen.
2. Ten aanzien van de voorgestelde wijziging GR Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord de volgende zienswijze **onder punt 4** in te dienen.
3. Ten aanzien van de voorgestelde wijziging GR Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen de volgende zienswijze **onder punt 4** in te dienen.

Nieuw beslispunt 4.

Zienswijzeprocedure
In de gemeenschappelijke regelingen is nog niet concreet genoeg voorgesteld hoe het participatierecht georganiseerd moet worden. Voeg daarom de volgende bepaling toe: Er wordt een zienswijzeprocedure doorlopen als ten minste 1/5de deel van de deelnemende gemeenteraden hiertoe oproept. Voorwaarde hierbij is dat dit minimaal 2 gemeenteraden moeten zijn. Met deze bepaling wordt de mogelijkheid tot het geven van zienswijzen uitgebreid.

Burgerparticipatie
Voeg de volgende 3 afspraken over burgerparticipatie toe aan de gemeenschappelijke regelingen:
• Het dagelijks bestuur kan beslissen bij ingrijpende besluiten een extra traject voor inspraak te doorlopen. Belanghebbenden, inwoners en maatschappelijke organisaties krijgen dan de kans op inspraak over het besluit.
• Een extra inspraaktraject wordt ook doorlopen als minimaal 2 deelnemende gemeenten dit willen.
• Het dagelijks bestuur informeert de colleges en het algemeen bestuur zo snel mogelijk over het voornemen om meer inspraak mogelijk te maken en doet een voorstel voor een eensluidende werkwijze in alle deelnemende gemeenten.

Evaluatie
Voeg naast het besluit van het algemeen bestuur een evaluatiemogelijkheid toe voor gemeenteraden: het samenwerkingsverband wordt geëvalueerd als minimaal 2 deelnemende gemeenten dit willen.

Financiële cyclus
Zorg voor een duidelijke planning voor het aanleveren van stukken en leg deze vast in de gemeenschappelijke regelingen.

Uiterlijk 1 februari: Aanbieding van de kadernota voor zienswijze (wettelijke deadline 30 april)
Uiterlijk 15 april: Mogelijkheid voor gemeenteraden om zienswijzen in te dienen op de kadernota
Uiterlijk 15 mei (Eerdere aanlevering is zeer wenselijk in verband met de tijdige voorbereiding van een raadsvoorstel): Aanbieding van de conceptbegroting voor zienswijze
Voor 15 juli: Indiening van zienswijzen op de begroting door gemeenteraden
Uiterlijk 15 juli: Aanbieding van de jaarstukken ter kennisname (wettelijke deadline)
1e week september: Vaststelling van de begroting door het algemeen bestuur
15 september: Wettelijke deadline voor aanlevering van de begroting bij de provincie

Naam indiener(s) en ondertekening:

De heer Broekmans (PvdA)
delegatielid Regionale Raadswerkgroep Noord-Limburg

Mevrouw Van Brunschot (VVD)
delegatielid Regionale Raadswerkgroep Noord-Limburg

Behandeld in de raadsvergadering van 5 oktober 2023.

Stemverhouding

		DGP	PvdA	GroenLinks	VVD
Voor:	11	2	3	2	4
Tegen:	0				

Dit amendement is:

- [x] Aangenomen
- [ ] Verworpen
- [ ] Ingetrokken

De raad voornoemd,

De griffier,
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter,
mr. drs. W. Gradisen

Gemeente Mook en Middelaar

Besluitenlijst bijzondere raadsvergadering 12 oktober 2023

Presentielijst

Raadsleden:	mevrouw C.A.M. van den Bergh – Visser (VVD) de heer S.H. Brinkhoff (VVD) de heer A.J.W.M. Broekmans (PvdA) mevrouw D.J.W.A.H.M. van Brunschot (VVD) de heer R.T.P. Eeren (DGP) mevrouw Y.P.M. Janssen Groesbeek – Cremers (DGP) mevrouw W. van Keulen (GroenLinks) de heer L.G. van der Linden (DGP) mevrouw J.E.M. Mulders (DGP) mevrouw M.S. Pieks (PvdA) mevrouw H. Roozendaal (GroenLinks) de heer drs. E.P.M. Scheltinga (PvdA) mevrouw S.M.S. De Vito – van den Bouwhuijsen (VVD)
Voorzitter:	de heer mr. drs. W. Gradisen
Griffier:	mevrouw mr. M.A.M. van Arensbergen
Portefeuillehouders:	wethouder F.N. Dillerop wethouder A.F. Herings wethouder H. Rodoe
Gemeentesecretaris:	de heer drs. W. Mariman
Genodigden:	Gouverneur E.G.M. Roemer Mevrouw R.A.C. van Dinther – Willems (kabinetschef) Mevrouw S.J.M. Meijers (beleidsmedewerker kabinet)

Aanvangstijd: 19.30 uur Sluitingstijd: 20:10

Geluidsopnamen

Geluidsopnamen van de vergadering zijn per agendapunt terug te luisteren op https://www.mookenmiddelaar.nl/gemeenteraad onder agenda's en stukken.

CONCEPT

1 Opening

- De voorzitter opent de vergadering en heet alle aanwezigen van harte welkom. in het bijzonder:
  Commissaris de Koning, gouverneur E.G.M. Roemer
  Mevrouw R.A.C. van Dinther – Willems (kabinetschef)
  Mevrouw S.J.M. Meijers (beleidsmedewerker kabinet)
- De vergadering wordt ook live uitgezonden door GL8 via het televisiekanaal en YouTube. De link hiervoor staat op de website. Welkom aan alle luisteraars en kijkers.
- Er zijn geen berichten van verhindering ontvangen.

2 Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3 Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4 Vaststellen van de profielschets voor de burgemeester van Mook en Middelaar

4.a Toelichting op de profielschets door de voorzitter van de Vertrouwenscommissie

De voorzitter van de Vertrouwenscommissie, mevrouw Roozendaal geeft een toelichting op de profielschets en de voorbereiding er van.

4.b Bespreking van de vast te stellen profielschets met de Commissaris van de Koning (Gouverneur).

Gouverneur Roemer geeft een toelichting op de benoemingsprocedure en stelt naar aanleiding van de opgestelde ontwerpprofielschets vragen aan de raad. Deze vragen worden beantwoord door de leden van de Vertrouwenscommissie, mevrouw Roozendaal (GroenLinks)(voorzitter), de heer Van der Linden (DGP), mevrouw Van den Bergh – Visser (VVD) en de heer Broekmans (PvdA) alsook de heer Brinkhoff (VVD).

4.c Vaststellen van de profielschets

Voorstel om te besluiten:

1. De profielschets “De beste burgemeester voor de gemeente Mook en Middelaar” vast te stellen.
2. Deze profielschets aan te bieden aan de Commissaris van de Koning in de provincie Limburg, Gouverneur E.G.M. Roemer.

Er wordt geen hoofdelijke stemming verlangd.
Besluitvorming:
Aantal stemmen voor: 13
Aantal stemmen tegen: 0
Resultaat: besluit is unaniem aangenomen

5 Overhandiging van de profielschets aan de Commissaris van de Koning (Gouverneur) door de voorzitter van de Vertrouwenscommissie

De voorzitter van de Vertrouwenscommissie, mevrouw Roozendaal overhandigt aan Gouverneur Roemer de profielschets *De beste burgemeester voor de gemeente Mook en Middelaar.*

CONCEPT

6 Sluiting

De voorzitter bedankt allen voor hun aanwezigheid en inbreng en sluit de vergadering om 20:10 uur.

Vastgesteld in de raadsvergadering van…….

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

De griffier,
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter,
mr. drs. W. Gradisen

Bijlage: Verslag profielschetsvergadering 12-10-2023 Mook en Middelaar gemeenteraad

CONCEPT

Gemeente Mook en Middelaar

Verslag Raadsvergadering 12 oktober 2023

Presentielijst	Raadsleden:	mevrouw C.A.M. van den Bergh – Visser (VVD) de heer S.H. Brinkhoff (VVD) de heer A.J.W.M. Broekmans (PvdA) mevrouw D.J.W.A.H.M. van Brunschot (VVD) de heer R.T.P. Eeren (DGP) mevrouw Y.P.M. Janssen Groesbeek – Cremers (DGP) mevrouw W. van Keulen (GroenLinks) de heer L.G. van der Linden (DGP) mevrouw J.E.M. Mulders (DGP) mevrouw M.S. Pieks (PvdA) mevrouw H. Roozendaal (GroenLinks) de heer drs. E.P.M. Scheltinga (PvdA) mevrouw S.M.S. De Vito – van den Bouwhuijsen (VVD)
	Voorzitter:	de heer mr. drs. W. Gradisen
	Griffier:	mevrouw mr. M.A.M. van Arensbergen
	Portefeuillehouders:	wethouder F.N. Dillerop wethouder A.F. Herings wethouder H. Rodoe
	Gemeentesecretaris:	de heer drs. W. Mariman
	Genodigden:	Gouverneur E.G.M. Roemer Mevrouw R.A.C. van Dinther – Willems (kabinetschef) Mevrouw S.J.M. Meijers (beleidsmedewerker kabinet)

Aanvangstijd: 19.30 uur Sluitingstijd: 20.10 uur

Geluidsopnamen

Geluidsopnamen van de vergadering zijn per agendapunt terug te luisteren op https://www.mookenmiddelaar.nl/gemeenteRaad (onder agenda's en stukken)

1 Opening

De voorzitter: “Goedenavond. Van harte welkom allemaal.
Van harte welkom. Van harte welkom natuurlijk alle aanwezigen, maar in het bijzonder, natuurlijk, vanuit de provincie, de Gouverneur. Inmiddels voor u een bekende plek dit, want we hebben daar eerder om de tafel gezeten met de gemeenteraad. En, daarnaast mevrouw Van Dinther-Willems, de chef Kabinet, ook van harte welkom. En, mevrouw Meijers, beleidsmedewerker van het Kabinet. Van harte welkom.
We hebben afgesproken dat we jullie zouden positioneren op de plaatsen van de wethouders en gemeentesecretaris. Dus, het is goed om hen inderdaad even dankbaar te zijn dat ze hun plaats beschikbaar hebben gesteld.

De vergadering wordt live uitgezonden door GL8, zowel op televisie als via YouTube. En, De link die is inmiddels ook op de website te vinden. En, ook welkom hierbij aan alle luisteraars en alle kijkers.

Het is een bijzondere raadsvergadering. Een raadsvergadering die je natuurlijk niet ieder jaar moet houden. Je moet er niet aan denken want, dan is er ook iets met de gemeente aan de hand, zal je dan haast zeggen. Maar, het betreft heden een bijzondere raadsvergadering, waarin de profielschets aan de orde is, wordt vastgesteld en wordt aangeboden.

Daarmee is de opening wat mij betreft verricht. Er zijn geen berichten van verhindering. De heer Eeren, die mogelijk eerst verhinderd zou zijn, heeft blijkbaar van Defensie alsnog toestemming gekregen om hier keurig op tijd te kunnen zijn. We zijn Defensie erkentelijk.”

2 Mededelingen

De voorzitter: “Dan, zijn we bij de mededelingen. Er zijn geen mededelingen aangemeld, maar zijn er mededelingen die spontaan en onverwacht zijn opgekomen?

Dat is niet het geval.

Dan gaan we over naar het vaststellen van de agenda. We beginnen altijd met de startfractie. Ik denk niet dat het nodig is, maar mocht er gestemd worden - dat kan natuurlijk wel, maar ik verwacht het eerlijk gezegd niet - dan hebben we daar een procedure voor. Dat is bij ons niet op naam wie er als eerste mag stemmen of het woord mag voeren, maar per fractie. De startfractie is vanavond de fractie van de DGP, mocht dat wenselijk zijn of noodzakelijk vanavond.

Daarmee kijk ik even rond. Iedereen kan instemmen met het vaststellen van de agenda?

Dan is daarmee de agenda vastgesteld.”

3 Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4 Vaststellen van de profielschets voor de burgemeester van Mook en Middelaar

De voorzitter|: “Dan komen we bij agendapunt 4, het vaststellen van de profielschets voor de burgemeester van de gemeente Mook en Middelaar. Hier is hard aan gewerkt. Hier is met name hard aan gewerkt door de Vertrouwenscommissie.

De Vertrouwenscommissie is vorige week, 5 oktober, officieel gekozen c.q. benoemd. De commissie bestaat uit de leden:

mevrouw Roozendaal van GroenLinks, zij is voorzitter van deze commissie, tevens fractievoorzitter van GroenLinks.
De heer Van der Linden, fractievoorzitter van de DGP.
Mevrouw van den Bergh - Visser, fractievoorzitter van de VVD.

En de heer Broekmans, fractievoorzitter van de Partij van de Arbeid.

Dat zijn de vier fracties die hier zijn vertegenwoordigd.

Ze hebben ook een wijze adviseur vanuit het College. Dat is wethouder Herings. Hij is de adviseur voor deze commissie.
En daarnaast de griffier, die natuurlijk de ondersteuning verzorgt en de voorbereidingen doet. Zij heeft hier ook al heel veel werk in zitten.
Ook de gemeentesecretaris maakt deel uit van de Vertrouwenscommissie en zou dus eventueel ook - mocht er iets vervelends gebeuren - als plaatsvervanger kunnen optreden voor de griffier.

Dus, wat dat betreft, denk ik dat de Vertrouwenscommissie in de sterkst mogelijke opstelling gaat spelen. En, ik geloof dat de favoriet van u Gouverneur Feyenoord is?

U treft het dit jaar. Trouwens, vorig jaar ook. Bij mij in de familie is het allemaal Ajax, Dat valt op dit moment allemaal niet mee.

We kunnen nu overgaan naar de profielschets zelf.

.

4.a Toelichting op de profielschets door de voorzitter van de Vertrouwenscommissie

Dan zitten we bij agendapunt 4.a. om een toelichting te krijgen op de profielschets die ik kortgeleden ook even mocht inzien. Hij ziet er ook fantastisch mooi uit, zowel qua uiterlijk als inhoud. Voor de toelichting op de profielschets wil ik graag het woord geven aan Mevrouw Roozendaal, als de voorzitter van de Vertrouwenscommissie. Gaat uw gang.

”Mevrouw Roozendaal: “Dank u wel. Beste voorzitter, raadsleden, Gouverneur, medewerkers van het Kabinet van de Gouverneur, belangstellenden op de publieke tribune en kijkers en luisteraars thuis. Vandaag mag ik het woord tot u richten als voorzitter van de Vertrouwenscommissie die op zoek gaat naar de beste burgemeester voor Mook en Middelaar. Omdat onze huidige burgemeester per 1 juni 2024 gaat genieten van zijn welverdiende pensioen zijn wij gestart om een nieuwe burgemeester voor Mook en Middelaar te vinden. Deze zoektocht zijn wij begonnen met een informele raadsbijeenkomst op 23 mei jl. waarin de Gouverneur ons meenam in de procedure die wij gaan doorlopen. Vervolgens heeft de Vertrouwenscommissie in twee intensieve sessies gewerkt aan de profielschets.

Wij hebben daarvoor ook input opgehaald bij maatschappelijke partners en ondernemers. En, we hebben onze inwoners gevraagd welke kwaliteiten en vaardigheden een nieuwe burgemeester moet hebben. Hier hebben wij ook veel reacties op ontvangen. Met trots presenteren wij dan ook vandaag de profielschets. Op basis van deze profielschets wordt de vacature opgesteld en deze schets zal als leidraad dienen voor de gesprekken die we gaan voeren.

De gemeente Mook en Middelaar heeft ongeveer 8.000 inwoners. Daarmee zijn we één van de kleinste gemeente van Nederland. Daar zijn we blij mee en daar zijn we trots op. Blij omdat wij een sociale gemeente zijn waar mensen naar elkaar omkijken en trots, omdat we, ondanks de geringe omvang, financieel gezond zijn. Mook en Middelaar kent een bruisend verenigingsleven met verschillende sportclubs en muziekverenigingen. De natuur in onze gemeente is rijk en nodigt uit om naar buiten te gaan. Er zijn voldoende voorzieningen en de grote stad is niet ver weg. Kortom, mensen wonen hier graag. Mook en Middelaar heeft een unieke ligging met de Sint-Jansberg in het oosten en de Maas aan haar westelijke grens, maar ook bestuurlijk heeft Mook en Middelaar een bijzondere positie. Gelegen in het noordelijkste puntje van Limburg hebben we een sterke oriëntatie op de gemeenten in het Rijk van Nijmegen en tegelijkertijd werken we veel samen met gemeenten en organisaties in Noord-Limburg.

We kunnen de bestuurscultuur van Mook en Middelaar het beste omschrijven als een harmonieuze samenwerking binnen het College en de ambtelijke organisatie en res-

pectvolle en informele verhoudingen tussen het College en de Raad.

Sinds 2022 werken wij met het Mooks vergadermodel, waarin met verschillende raadscommissies wordt gewerkt. Dit model is gericht op het stimuleren van het onderliggende debat en biedt passende ruimte voor inwoners om hun stem te laten horen.

Maar net als iedere andere gemeente kent ook Mook en Middelaar haar uitdagingen.

Zo zullen we de komende jaren aan de slag gaan met de bouw van een nieuwe woonwijk in Molenhoek-Zuid en worden de werkzaamheden rond de Lob van Gennep uitgevoerd.

Daarnaast vraagt het mobiliteitsvraagstuk om oplossingen, zoals de rectificatie van de Maaslijn en de verbinding tussen de A73 en Groesbeek.

Wij verwachten dat onze nieuwe burgemeester vanuit zijn of haar rol op inspirerende en doortastende wijze bevordert dat er voor deze vraagstukken een zorgvuldige oplossing tot stand komt.

Wij zoeken een burgervader of burgermoeder die - net als wij - onze zelfstandigheid koestert en in staat is een goede balans tussen nabijheid en professionaliteit te bieden. Wij zoeken een warme persoonlijkheid met een natuurlijke autoriteit.

De dubbele oriëntatie van Mook en Middelaar vraagt om een burgemeester die onze gemeente strategisch in de regio weet te positioneren. De beste burgemeester voor Mook en Middelaar gelooft dat iedereen een waardevolle bijdrage kan leveren aan het besluitvormingsproces en streeft ernaar alle belanghebbenden te betrekken bij het vormen van een gemeenschappelijke visie.

Tot slot, deinst hij of zij niet terug voor weerstand en is niet bang om lastige besluiten te nemen.

Al deze eigenschappen vragen om een burgemeester die het liefst al relevante ervaring heeft opgedaan in het openbaar bestuur of in andere sectoren in het publieke domein. Wij zien ervaring in en kennis van besturen en openbare orde en veiligheid als een pré. Maar ook kandidaten vanuit andere sectoren, die passende ervaring voor onze gemeente meebrengen, nodigen wij van harte uit om te solliciteren.

Deze profielschets is tot stand gekomen door een goede samenwerking binnen de Vertrouwenscommissie, en hadden we niet kunnen schrijven zonder de ondersteuning van de griffier en de gemeentesecretaris, Gert-Jan Jongkind van Bureau Bestman, het advies van wethouder Herings en de bijdragen van alle raadsleden. Wij danken hen dan ook voor hun inzet.

De Vertrouwenscommissie hoopt op brede steun van de gemeenteraad voor deze profielschets en wij kijken uit naar de reacties die zullen binnenkomen.

De voorzitter: “Dank u wel. Ik denk dat het ook ontzettend belangrijk is. Vandaar ook dat deze vergadering wordt opgenomen en ook op YouTube wordt geplaatst. En er wordt ook een uitgebreid verslag van gemaakt, want uiteraard zullen sollicitanten daar grote belangstelling voor hebben. Niet alleen voor de profielschets zelf, maar ook hoe we hierover vergaderen en ook hoe hierover is gesproken

Dus, even gericht aan de mensen die overwegen te solliciteren, biedt dit - denk ik - een goed beeld van de zorgvuldigheid waarmee deze procedure is doorlopen, wat betreft de profielschets.

Er is ook een kernachtige toelichting gegeven. Daarvoor mijn dank.

4.b Bespreking van de vast te stellen profielschets met de Commissaris van de Koning (Gouverneur).

De voorzitter: Wij gaan over naar agendapunt 4.b. Dat betekent dat de profielschets kan worden besproken met de Commissaris van de Koning. Dat is bij ons de Gouverneur. Dat voorrecht heeft de Commissaris in Limburg nu eenmaal, dat die een bijzondere titel heeft.

Ik heb begrepen dat de Gouverneur nu de gelegenheid krijgt om enige toelichting te

geven op de benoemingsprocedure en uiteraard de gelegenheid heeft om vragen te stellen. Die zullen ongetwijfeld ook door de leden – neem ik aan - van de Vertrouwenscommissie worden beantwoord.

Ik geef u graag het woord, Gouverneur."

Gouverneur Roemer: "Dank u wel, burgemeester, Geachte leden van de raad, geacht College en belangstellenden hier in de zaal, maar vooral in het hele land die dit òf live meekijken òf dit terugkijken.

Ik zei het een klein beetje gekscherend, maar de burgemeester heeft wel heel erg gelijk. Bij alle procedures merk je, dat alle mensen die gesolliciteerd hebben één-op-één deze vergadering heeft teruggekeken om een beeld te krijgen van: past dit bij mij? Wat is het voor een gemeente? En, raak ik daarvoor overtuigd om die brief te schrijven of te typen?

Dus het is inderdaad goed om hier met elkaar de profielschets te bespreken en die ook toe te lichten. Waarvoor dank.

Hij ligt hier. Dus, ik laat hem ook via de camera eventjes gewoon even zien zodat hij ook goed in beeld is. Mijn complimenten voor de profielschets. Hij ziet er fantastisch uit. Er is echt goed over nagedacht. Prachtige foto's die in één oogopslag al aangeven wat de pareltjes van deze gemeente zijn, maar ook de tekst en uitleg daar staat ongelofelijk veel in. Ik denk dat iedereen die belangstelling heeft - en ik ga ervan uit dat dat er heel veel zijn - die heeft hier echt iets aan om een beeld te krijgen van: waar solliciteer ik op? En waar zou ik eventueel in terecht komen?

Maar, zeker ook omdat het papier één is en hoe je iets uitlegt is twee. Daarom is de toelichting ook van zo'n groot belang.

Met liefde en plezier geef ik u dadelijk nog even de gelegenheid om nog wat meer toe te lichten. Dan helpt het altijd als ik wat vragen heb, dus die ga ik zo meteen ook stellen.

Maar, even een paar dingen in z'n algemeenheid. Dat heb ik al vaak genoeg gezegd, maar ik blijft dat altijd zeggen: denk aan de geheimhoudingsplicht, die ligt in deze hele procedure. Dat geldt ook voor mensen die overwegen te solliciteren.

Heel belangrijk is, dat ze weten dat daar zorgvuldig mee wordt omgegaan. Als we daar namelijk niet zorgvuldig mee omgaan, dan kan je het schudden met goede kandidaten want die denken van "Dat risico is me te groot".

Dus, ik weet dat ik het hier allemaal ten overvloede zeg, maar toch maar even goed om dat te gaan doen.

Ik was er ook van onder de indruk hoe jullie ook de inspraak, de burgerparticipatie hebben gedaan en veel instellingen, bedrijven, maar ook heel veel inwoners die ook hebben gereageerd. Echt klasse!

Als je ziet hoeveel er is gereageerd, dan is dat echt heel goed gegaan. Dan was er dus ook heel duidelijk belangstelling voor, maar dan proef je ook wel een beetje dat mensen het hier ook wel gewend zijn om regelmatig vragen te krijgen zoals hoe denken jullie daarover?

En, dat is echt een compliment voor de raad en voor de gemeente, hoe dat is aangepakt. Daar zijn hele mooie dingen uitgekomen, welke je ook wel kunt zien van: waar liggen dan de prioriteiten als er straks een burgervader of burgermoeder gezocht wordt.

Het gaat ook over de website - hartstikke mooi dat dit al helemaal is uitgewerkt - en waar iedereen naar kan kijken. Dus, doe dat dan ook, zou ik zeggen. Als u interesse heeft, ga dus hiernaar kijken.

De procedure is in de tijd , dat we eerder hadden afgesproken om vandaag de profielschets in ontvangst te mogen nemen. Nou, dat is allemaal gelukt. Dat betekent dat aanstaande maandag, 16 oktober, de vacature in de Staatscourant verschijnt. Dan hebben mensen drie weken om te solliciteren.

Dus, dat is, goed uitgerekend: dan kom je op 6 november uit.

Degenen die solliciteren doen die sollicitatie bij de Commissaris van de Koning. Dan

zullen er gesprekken met de Commissaris plaatsvinden, in eerste instantie in de maand december.

Daarna zal ik mij melden bij de Vertrouwenscommissie en een overzicht geven van iedereen die gesolliciteerd heeft en hoe de gesprekken met mij verlopen zijn opdat u daar een goede afweging in kunt gaan maken.

Die gesprekken, vervolgens, tussen de kandidaten en uw Vertrouwenscommissie, die vinden dan in de maand januari plaats om vervolgens vóór Carnaval een aanbevelingsvergadering te houden waarin u een aanbeveling doet wie voor u de eerste kandidaat is om burgemeester te worden.

Dan, als we het allemaal voor mekaar krijgen, dan betekent dat we in mei mogen rekenen op een Koninklijk Besluit en dat in de maand juni de installatie en ingangsdatum van de benoeming van de nieuwe burgemeester kan plaatsvinden.

Dan weten jullie dat nu allemaal. Maar, ik weet dat dit minstens net zo belangrijk is voor iedereen die overweegt om te gaan solliciteren. En, voor die mensen: lees vooral deze hele mooie profielschets.

Maar, ik heb daar nog wel een paar vragen over, om nog nader door u te laten toelichten.

Er wordt gesproken over het Mooks vergadermodel. U heeft er net al een klein beetje over verteld. En, ik denk dat het goed is om daar even bij stil te staan, wat nou precies dat Mooks nieuwe vergadermodel is en wellicht ook die belangrijke plek - denk ik, maar dat moet ik niet gaan invullen – van de burgerparticipatie. Maar, dan denk ik ook, die burgerparticipatie is natuurlijk tevens van belang voor de burgemeester, wat zou zijn of haar rol daarin dan precies zijn?

Hetzelfde geldt ook een beetje voor een ander onderwerp wat u zojuist ook heeft aangekaart in uw toelichting: die dubbele regionale oriëntatie.

Wat betekent dat nou in de praktijk voor een gemeente als Mook en Middelaar?

Want, u zit in Noord-Limburg met aan de ene kant, als je over de Maas kijkt, zit je in het Brabantse. Als je naar het noorden kijkt, dan zie je het Gelderse. Wat betekent dat nou voor een gemeente in de praktijk?

En, welke rol verwacht u daarin van de nieuwe burgemeester?

U heeft nadrukkelijk aangegeven blij te zijn met de zelfstandigheid van Mook en Middelaar als gemeente en wilt dit ook zo houden. U geeft heel veel voordelen aan van de schaal, met name over de sociale omgeving, die dat met zich mee brengt. Iedereen kent iedereen: het bruisende verenigingsleven, de burgerparticipatie. Maar, ik denk dat daar ook juist in die samenhang ook een hele belangrijke rol voor de nieuwe burgemeester is weggelegd. Wellicht kunt u daar nog een paar dingen over zeggen.

Eén onderwerp is ietsjes minder aan bod gekomen in de toelichting. Dat zegt niks over het belang , maar misschien omdat u dat niet meer dan normaal vindt. Maar, één van de wettelijke taken voor de burgemeester is natuurlijk de openbare orde en veiligheid en ook integriteit en aanpak van ondermijning. Wellicht zou u daar iets over kunnen toelichten. Hoe de situatie in uw beleving hier ‘n beetje is en wat u verwacht, vooral en met name in deze rol van uw nieuwe burgemeester.

Als u al deze feitelijke dingetjes allemaal hebt beantwoord, dan zou als laatste mijn slotvraag zijn - en die hoeft niet alleen door u beantwoord te worden - ik nodig iedereen uit om daar wellicht iets over te zeggen. Als u dat zou willen. Voelt u zich vooral niet verplicht. Maar, zie het maar een beetje als de VVV-vraag. Voor alle mensen die thuis zitten te kijken en die denken van ‘Goh, zou dat wat voor mij zijn?’ Waarom zouden die mensen allemaal een brief moeten schrijven voor de burgemeestersfunctie in Mook en Middelaar?”

De voorzitter: “Ook hele leuke slotvragen, ja. Ik ga even kijken wie de vragen kan gaan beantwoorden.

De eerste vraag dus, wat betreft het Mookse vergadermodel en, wat is de rol van de burgemeester daarin. Ik zie mevrouw Roozendaal. Gaat u gang.”

Mevrouw Roozendaal: “Dank u wel, Gouverneur, voor de extra vragen die ons de gelegenheid geven om nog meer over deze mooie gemeente en deze mooie functie te vertellen. Voor het beantwoorden van die eerste vraag, wil ik graag het woord doorgeven aan mijn collega, meneer Van der Linden.”

De heer Van der Linden: “Dank u wel, voorzitter. In het vorige vergadermodel was het punt de tijdsbelasting voor de raadsleden en het gebrek aan informatie. Ook de participatie met de inwoners kon beter. Dit vergadermodel in combinatie met de vernieuwde inwonersparticipatie-aanpak probeert inwoners en politiek beter te verbinden en geeft voor de raad ruimte voor meer inhoudelijk debat. De nieuwe raadsinformatieavond positioneert de Raad meer aan de voorkant, waardoor de kaderstellende rol van de Raad wordt versterkt. Denk, bijvoorbeeld, aan de nieuwe omgevingsvisie en het duurzaamheidsbeleid, waarin dan ook de wijze van inwonersparticipatie aan de voorkant met de raad wordt afgestemd.

De rol van de burgemeester in dezen … Daar gaat het uiteindelijk om.. De rol van de burgemeester is een actieve participatie aan te moedigen en te stimuleren dat de inwoners, de raad, het College en de organisatie goed zijn gepositioneerd en samengebracht worden. Dank u wel.”

De voorzitter: “Oké. Dan kijk ik even naar mevrouw Roozendaal voor de volgende vraag want u weet wie gaat beantwoorden. Die vraag betreft de dubbele oriëntatie en de rol van de burgemeester daarin.”

Mevrouw Roozendaal: “Inderdaad. Voor beantwoording van deze vraag kijk ik graag naar mijn collega, meneer Broekmans.”

De heer Broekmans: “Dank u wel voorzitter. Mook en Middelaar ligt in het uiterste puntje van Limburg. U heeft het al aangegeven. Niet onbekend natuurlijk. De oriëntatie van onze inwoners is dan ook grotendeels gericht op de dichtstbijzijnde grote stad, Nijmegen. Daar zijn we op georiënteerd. Mensen gaan daar naar school en mensen gaan daar hun vrije tijd besteden in het uitgaansleven. Maar, er zijn natuurlijk ook ziekenhuizen. Er is een universiteit. Kortom, veel mensen uit Mook en Middelaar vinden daar – zeg maar - wat nodig is voor hun dagelijkse leven.

Dat brengt een dubbele oriëntatie met zich mee. Bestuurlijk is Mook en Middelaar natuurlijk gericht op Limburg. Wij horen bij Limburg. Wij zijn Limburgers en van daaruit dat er ook een forse samenwerking is met de gemeenten die ten zuiden van ons liggen. Wij werken in het Limburgse samen in een aantal gemeenschappelijke regelingen. Met name ook bijvoorbeeld de Veiligheidsregio Limburg-Noord. Maar, we werken ook samen met gemeenschappelijke regelingen in het Gelderse. Daar hebben we met name op het sociaal domein onze gemeenschappelijke regelingen ondergebracht.

Die dubbele oriëntatie betekent best een claim op zowel de ambtenaren, als ook de wethouders, als ook voor het College in zijn totaliteit. Inderdaad. Maar, ook voor de raadsleden an sich: een dubbele oriëntatie betekent een dubbele vertegenwoordiging, in gemeenschappelijke regelingen en dergelijke.

Nogmaals: de dubbele oriëntatie, dat vraagt - zeker van een burgemeester – ook een dusdanige inzet en een dusdanige opstelling dat hij zich in beide regio’s goed weet te vertegenwoordigen en onze gemeente als zodanig ook goed kan vertegenwoordigen. Dat was mijn bijdrage aan dit punt.

Mevrouw Van den Bergh-Visser: “Daar zou ik heel graag nog een aanvulling op willen geven want, die dubbele oriëntatie en in combinatie met onze schaal, dat kan best wel eens wat lastig zijn. Maar, omdat wij een hechte gemeenschap zijn met korte lijnen en waar het gemeentebestuur en waar veel door en met inwoners wordt gedaan, kunnen

wij onze zelfstandigheid ook behouden. We denken dat die van heel groot belang is om onze lokale identiteit en zeggenschap te behouden.

Maar, juist ook een zelfstandige gemeente - of deze nu groot of klein is - kan niet zonder samenwerking in de regio en regionale samenwerking is onvermijdelijk voor het oplossen van complexe problemen en het realiseren van schaalvoordelen. Dit is voor ons dan ook vanzelfsprekend, zowel in het noorden, als in het zuiden. Dat komt ook door de ligging van onze gemeente, eigenlijk grenzend aan drie provincies. In het algemeen is de balans tussen zelfstandigheid en regionale samenwerking essentieel en het vereist een zorgvuldige afweging van onze unieke behoefte en de mogelijkheden van de gemeente en de voordelen van samenwerking in de regio.

We zijn dan ook op zoek naar een burgemeester die hierachter staat , dit vervolgens ook overtuigend in de regio uitdraagt en er mede voor zorgt dat we een betrouwbare partner voor de regio blijven: een gemeente die bekend staat als een gemeente met wie samenwerking niet alleen maar halen is, maar zeker ook brengen. Dank u wel."

De voorzitter: "Oké. Dank u wel. Overigens, ik heb me uiteraard helemaal nergens mee bemoeid. Zo hoort dat ook. Ik kan alleen van dat laatste zeggen, dat dit ook heel erg leuk is: te kunnen schakelen over de provinciegrens, zowel naar Gelderland, Brabant, als uiteraard binnen de provincie Limburg, als over de landgrens. Dus, dat wil ik toch voor toevoegen voor de sollicitant. Het is ook heel erg leuk en dynamisch. Mevrouw Roozendaal, de volgende vraag: wat betreft de zelfstandigheid."

Mevrouw Roozendaal: "Ik wou eerst beginnen met het beantwoorden van de vraag van de Gouverneur over de rol van de burgemeester als portefeuillehouder integriteit. Want, we zijn een kleine gemeente waarin de lijntjes tussen inwoners en raad en tussen inwoners en College vaak kort zijn. Dat betekent dat we altijd extra aandacht moeten houden voor ons handelen. Wij verwachten van de burgemeester dat hij of zij ons hier scherp op houdt door het onderwerp regelmatig te agenderen en actief het gesprek aan te gaan met raadsleden, commissieleden en collegeleden en een signalerende rol te vervullen. Alles met inachtneming van de Gedragscode en de procedure die we hierover hebben vastgesteld.

Maar, de burgemeester moet ook toegankelijk zijn, zodat raads- en commissieleden geen drempel voelen om hem of haar bij integriteitsdilemma's te benaderen.

Tot slot, vinden we het belangrijk dat de burgemeester haar of zijn eigen visie op integriteit heeft en die ook durft uit te spreken Dan wil ik voor het vervolg van deze vragen het woord doorgeven aan de heer Broekmans.

De heer Broekmans: "Ja, dan wil ik even ingaan op de rol van de portefeuillehouder, de burgemeester, aangaande de openbare orde en veiligheid. Mook en Middelaar is een kleine gemeente. Ik zou het eerder ook a, maar de uitdagingen van andere gemeenten zijn ook onze uitdagingen, ook op het gebied van orde en veiligheid.

We hebben geen grootschalige achterstandswijken, maar toch komt ook in onze gemeente uiteenlopende problematiek voor, ook op het gebied van de openbare orde. Ten aanzien van ondermijning, bijvoorbeeld. Ook overlast van personen met onbegrepen gedrag en eveneens geweldsincidenten. Dat komt ook voor in onze kleine gemeente voor. Een uitdaging is er ook voor de portefeuillehouder, de burgemeester, dat we in verschillende regio's participeren. Ik zei het in voorgaande beantwoording ook al. Er ligt een dubbele oriëntatie, ook op dit gebied. Dat geeft ook voor de burgemeester extra taken en een extra uitdaging om goed te investeren in een veiligheidsnetwerk, zowel ten noorden, als ten zuiden van ons, alsook in het Brabantse en wellicht ook in de EU-regio. Duitsland is immers ook vlakbij.

Wat misschien ook goed is om te vermelden is, ja, het probleem wat denkelijk ook wel een landelijk probleem is, maar hier in het Limburgse ook zeer degelijk aanwezig is, dat is de beperkte beschikbaarheid van de politiecapaciteit. U als Gouverneur ook niet onbekend, denk ik. Toch, wil ik het ook vermelden voor sollicitanten, dat dit hier even-

eens speelt. Dat neemt niet weg dat ik iedereen oproep die belangstelling heeft voor deze mooie functie om te solliciteren."

De voorzitter: "Oké, de volgende vraag dan""

Mevrouw Roozendaal: "Nou, volgens mij was de Gouverneur vooral ook nog benieuwd naar - en natuurlijk ook voor de sollicitanten - wat maakt Mook en Middelaar zou zo geweldig om hier straks burgemeester te zijn?"

De voorzitter: "De VVV-vraag, zoals werd uitgelegd."

Mevrouw Roozendaal: "Inderdaad, de VVV-vraag en daarvoor wou ik als eerste het woord doorgeven aan meneer Van der Linden."

De heer Van der Linden: "Dank u wel. Waarom burgemeester bij ons?
Wij zijn een bijzondere gemeente met een lange historie, een mooie natuur en veel bijzondere mensen. Wij zijn een kleine gemeente met korte lijntjes, die op de provinciegrens ligt wat veel uitdagingen biedt. In de profielschets staan veel opmerkingen die onze inwoners hebben aangegeven. Ik zou die ook waarnemen.
Dank u wel. Solliciteer."

Mevrouw Roozendaal: dan wil ik graag het woord doorgeven aan mevrouw Van den Bergh?"

Mevrouw Van de Bergh: "Wij zijn een warme, unieke gemeenschap tussen de Maas en stuwwal in het uiterste puntje van Limburg met een grote binding met Gelderland. Door onze zelfstandigheid en kleine schaal staat de gemeente dicht bij haar inwoners en zijn onze inwoners bovenmatig betrokken bij het reilen en zeilen in de gemeente, wat Mook en Middelaar een hele fijne gemeente maakt om voor te werken."

Mevrouw Roozendaal: Vervolgens graag nog het woord aan meneer Broekmans?"

Meneer Broekmans: "Ja, Dank u wel. Het VVV-praatje. Ik denk dat onze profielschets ook een prachtig VVV praatje zou kunnen zijn, zeker als je kijkt naar quotes die door diverse inwoners aan ons zijn toegekomen.
Wij hebben daar wat dingen uitgehaald. Inwoners zeggen bijvoorbeeld: "Wij zoeken een warme persoonlijkheid met een natuurlijke autoriteit." Dat zegt wat over hoe onze inwoners zijn.
"De beste burgemeester voor de gemeente Mook en Middelaar heeft ook oog voor de toekomst, weet inwoners te verenigen, kan beleid en keuzes hierbij helder verwoorden." Zomaar wat quotes die er staan.
"De beste burgemeester voor de gemeente Mook en Middelaar is onderdeel van onze gemeenschap."
Ik denk dat deze quotes ook aangeven, ja, dat de mensen in onze gemeente betrokken zijn bij de gemeente. Betrokken zijn bij hun dorp en ook betrokken bij hun kern, bij hun wijk. En, ja, dat ook willen zien van een burgemeester."

Mevrouw Roozendaal: "Nou, en wat mij betreft: Mook en Middelaar combineert vaak het beste van twee werelden. Het is een hechte, sociale gemeenschap met open armen voor nieuwkomers. We kennen oude tradities, Molenhoeks Makkie. Maar, hebben dit jaar ook een nieuw evenement, namelijk het Midzomerfestival. En in een wandeling van één dag loop je langs de rivier, over de heide en door het bos op de stuwwal."

De voorzitter: “Dank u wel. De heer Brinkhoff heeft ook het woord gevraagd, Gaat uw gang.”

De heer Brinkhoff: “Misschien mag ik ook nog even?

Als iedereen hierop mag reageren, hè ...

Kijk, hier wil je natuurlijk burgemeester zijn, want wie heeft er nou eigenlijk straks zo’n fantastisch mooi kasteel? Het Jachtslot, het staat nu te pronken. Ga kijken. Ik ben er gisteren langsgelopen. Het is echt adembenemend. Het is een prachtig verhaal. En, dat heb je dan zomaar als burgemeester in jouw gemeente.

En we zijn een hele gezellige raad ook hier. We gaan op een heel prettige manier met elkaar ook om. Dat vind ik echt een vermeldenswaardig gegeven.

En, verder, ja, wij hebben inderdaad … We kijken naar het noorden. We kijken ook naar het oosten trouwens, net even over de grens. We hebben daar dus de regio Rijn-Waal, de zgn. Euregio. Daar zijn we ook druk mee bezig. En, zo zijn er hier toch een heleboel items die niet alleen Limburg aangaan, maar wel Mook en ook haar omgeving en eigenlijk de rest van de wereld ook. Dank u wel.”

De voorzitter: “Dank u wel. Nou, het is duidelijk. We vinden de gemeente Mook en Middelaar allemaal één van de mooiste gemeenten van Nederland.

Dat kan ik ook beamen.

Ik geef de Gouverneur de gelegenheid om eventueel nog te reageren. Gaat u gang.”

De Gouverneur: “Na al deze mooie weerspiegelingen, zou ik bijna niets durven te vragen of zeggen. Behalve, dat er niks overdreven is. Ik ken de gemeente Mook en Middelaar heel goed. Ik woon in de buurt van deze gemeente. Het is een gemeente waar ik dolgraag kom. En, zoals u het heeft geschetst, zo ken ik Mook en Middelaar: een warme gemeente met veel bedrijvigheid. Mensen die met ongelofelijk veel plezier met elkaar omgaan. Ja, ik denk dat ik het heel erg druk krijg met het lezen van alle sollicitaties, want ik kan mij niet voorstellen dat niet iedereen hier dolgraag burgemeester zou willen zijn. Dank daarvoor. U heeft op een voortreffelijke manier kenbaar gemaakt wat Mook en Middelaar voor ‘n prachtige gemeente is. Dus, ik wens iedereen deze gemeente.

De voorzitter: “Dank u wel. Dat betekent dat wij daarmee dit agendapunt hebben behandeld.”

4.c Vaststellen van de profielschets

De voorzitter: “Dan kunnen we overgaan tot het vaststellen van de profielschets en daartoe moeten we besluiten. We gaan besluiten om de profielschets “De beste burgemeester voor de gemeente Mook en Middelaar” vast te stellen.

En, ten tweede, deze profielschets aan te bieden aan de Commissaris van de Koning in de provincie Limburg, Gouverneur de heer Roemer.

Kan daartoe een besluit worden genomen zonder hoofdelijke stemming?

Er is geen behoefte aan hoofdelijke stemming?

Kan ik het besluit nemen bij hamerslag en hebben we een unaniem besluit? Dan is met deze hamerslag deze prachtige profielschets vastgesteld.”

5 Overhandiging van de profielschets aan de Commissaris van de Koning (Gouverneur Roemer) door de voorzitter van de Vertrouwenscommissie

De voorzitter: “Goed, het is eigenlijk toch een belangrijk historisch besluit, want zo’n profielschets wordt niet iedere vergadering vastgesteld en zeker niet voor zo’n mooie

gemeente. Het is zeker een fotomoment waard.

Er staat nu op de agenda 'Overhandiging van de profielschets aan de Commissaris, aan de Gouverneur, door de voorzitter van de Vertrouwenscommissie.' Daar is een fotograaf voor aanwezig. Ja, kijk eens aan. Fotograaf mevrouw van Hees?

Waar wilt u de twee mensen hebben?

De Gouverneur en de voorzitter van de Vertrouwenscommissie. Wat vindt u een mooie achtergrond?"

Er wordt een foto gemaakt van de overdracht van de profielschets aan de Commissaris van de Koning door de voorzitter van de Vertrouwenscommissie met op de achtergrond de gemeenteraad.

De Gouverneur: "Dank je wel."

De voorzitter: "Goed, daarmee is dit fotomoment ook vastgelegd. De foto wordt ongetwijfeld op allerlei manieren verspreid, ook richting de Provincie, neem ik aan, en uiteraard ook richting onze eigen lokale communicatie, zodat we dan ook nog eens extra kunnen accentueren dat deze profielschets vanavond formeel is aangeboden.

Het was een korte, maar krachtige vergadering. Ik denk dat iedereen ook uitstekend voorbereid zijn of haar zegje heeft gedaan. Ik ben ervan overtuigd dat de basis ook volledig is gelegd door het vele werk wat is verricht met dit fantastische resultaat door de mensen van de Vertrouwenscommissie met uiteraard ook steeds een terugkoppeling.

Want, dat màg, in dit stadium nog wat betreft de profielschets. Dan mag dat met de diverse fracties en de andere raadsleden, en misschien ook wel commissieleden. Maar, nu gaat natuurlijk het vertrouwelijke gedeelte lopen. Dat is eerder nog in deze raadsvergadering nader toegelicht.

Ontzettend fijn dat de Gouverneur hier aanwezig is om dit persoonlijk in ontvangst te nemen. Ook zijn we ontzettend blij dat de medewerkers van het Kabinet, het hoofd van het Kabinet en de beleidsmedewerker daarbij aanwezig zijn. Zij weten dan ook hoe dat hier leeft. We hebben het allemaal kunnen meemaken hoe enthousiast die verhalen zijn. Dat er ook geen enkel verschil van mening of inzicht is, of politiek standpunt met betrekking tot hoe geweldig deze gemeente is. Daar zijn we getuige van geweest. Overigens, is dat niet altijd zo, Gouverneur. Maar, dat hoort er ook zo. Wij zijn uiteraard ook een politiek gremium met verschillende fracties en met verschillende persoonlijkheden. En, dat maakt het ook weer heel erg mooi."

6 Sluiting

De voorzitter: "Ik ga over naar de sluiting van deze vergadering. Het is bij mij net over 20 uur en dat is een mooi tijdstip om de hamer te laten vallen.

Iedereen erg bedankt!

De vergadering is gesloten."

(Sluiting 20.10 uur)

Gemeente Mook en Middelaar

Adviezenlijst

Algemene commissie 25 oktober 2023

Presentielijst

Commissieleden:	de heer van der Linden (DGP) mevrouw Jansen Groesbeek - Cremers (DGP) Mevrouw Smits-Janssen (DGP de heer Broekmans (PvdA) mevrouw Heeren (PvdA) de heer Heisen (PvdA) de heer Kamp (GroenLinks) mevrouw Roozendaal (GroenLinks) de heer Brinkhoff (VVD) mevrouw De Vito-van den Bouwhuijsen (VVD)
Afwezig:	de heer Gradisen (burgemeester)
Voorzitter:	mevrouw Mulders
Commissiegriffier:	
Interim Commissiegriffier:	mevrouw van Bergeijk
Griffier:	mevrouw van Arensbergen
Portefeuillehouders:	de heer Dillerop (wethouder) de heer Rodoe (wethouder) de heer Herings (wethouder)
Gemeentesecretaris:	de heer Mariman
Overige genodigden:	de heer Janssen (ambtelijke ondersteuning, agendapunt 5) de heer Prinsen (ambtelijke ondersteuning, agendapunt 6b) Mevrouw Klaassen (ambtelijke ondersteuning, agendapunt 7) mevrouw de Groot (ambtelijke ondersteuning, agendapunt 7)
Externe ondersteuning:	de heer Tuijt (namens de RES) Mevrouw Raaijmakers-Potten (namens de RES) Mevrouw Molmans (programmamanager regioprogramma jeugd)

Aanvangstijd: 19.30 uur Sluitingstijd: 22:00 uur

Geluidsopnamen

Geluidsfragmenten van de vergadering zijn per agendapunt terug te luisteren op
https://ris2.ibabs.eu/Calendar/Index/MookenMiddelaar

Adviezenlijst

1 Opening

- De voorzitter opent de vergadering en heet allen van harte welkom.
- Er heeft zich een inspreker aangemeld bij agendapunt 6b (zienswijze RES). Vanwege verhindering is deze helaas niet aanwezig en is zijn inspreektekst als ingekomen stuk verwerkt (ID3584).
- Er is bericht van verhindering ontvangen van burgemeester Gradisen

2 Vragenuur

Er zijn geen vragen aangemeld voor het vragenuur

3 Vaststellen agenda Algemene commissie d.d. 25 oktober 2023

De agenda wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

4 Vaststellen adviezenlijst Combinatievergadering Algemene commissie en Begroting & Rekening d.d. 6 juli 2023

De adviezenlijst wordt gewijzigd vastgesteld. Er stond nog een verkeerde datum in dit bestand.

5 Vaststelling Bestemmingsplan Middelaar, Heikantseweg 30

Status: om advies
Portefeuillehouder: A.F. Herings

Voorstel om te besluiten:

1. Het bestemmingsplan “Middelaar, Heikantseweg 30”, zoals vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0944.BPHeikantseweg30-VA01 inclusief de bijbehorende bijlagen ongewijzigd vast te stellen conform het bijgevoegd raadsvoorstel;
2. Geen exploitatieplan vast te stellen aangezien de dekking van de kosten anderszins is geregeld.

Advies: Hamerstuk voor de raad van 2 november 2023.

6a Presentatie RES

Status: ter informatie
Portefeuillehouders: H. Rodoe

Presentatie door mevrouw Raaijmakers-Potten en de heer Tuijt van de RES. Zie bijlage 1 voor de presentatie

6b Indienen zienswijze governance RES NML

Status: om advies
Portefeuillehouder: H. Rodoe

Voorstel om te besluiten:

1. Kennis te nemen van het ontwerpbesluit tot het treffen van de centrumregeling;
2. Wensen en bedenkingen via de toegevoegde zienswijze bekend te maken;
3. In te stemmen met een verkorte tijd tot indienen van een zienswijze.

Advies: bespreekstuk voor de raad van 2 november.

7 **Regioprogramma jeugd 2023-2028**

Status: om advies
Portefeuillehouder: F. Dillerop
Ambtelijke toelichting door mevrouw de Groot, zie bijlage 2.

Voorstel om te besluiten:

1. Het meerjarig Regioprogramma jeugd 2023-2028 vast te stellen en de benodigde middelen hiervoor beschikbaar te stellen.

Advies: bespreekstuk voor de raad van 2 november 2023.

9 **Sluiting**

De voorzitter dankt iedereen voor zijn of haar aanwezigheid en sluit de vergadering 22:00 uur.

Aldus ongewijzigd vastgesteld door de … 2023.

Bijlage 1: presentatie RES
Bijlage 2: presentatie regioprogramma jeugd

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

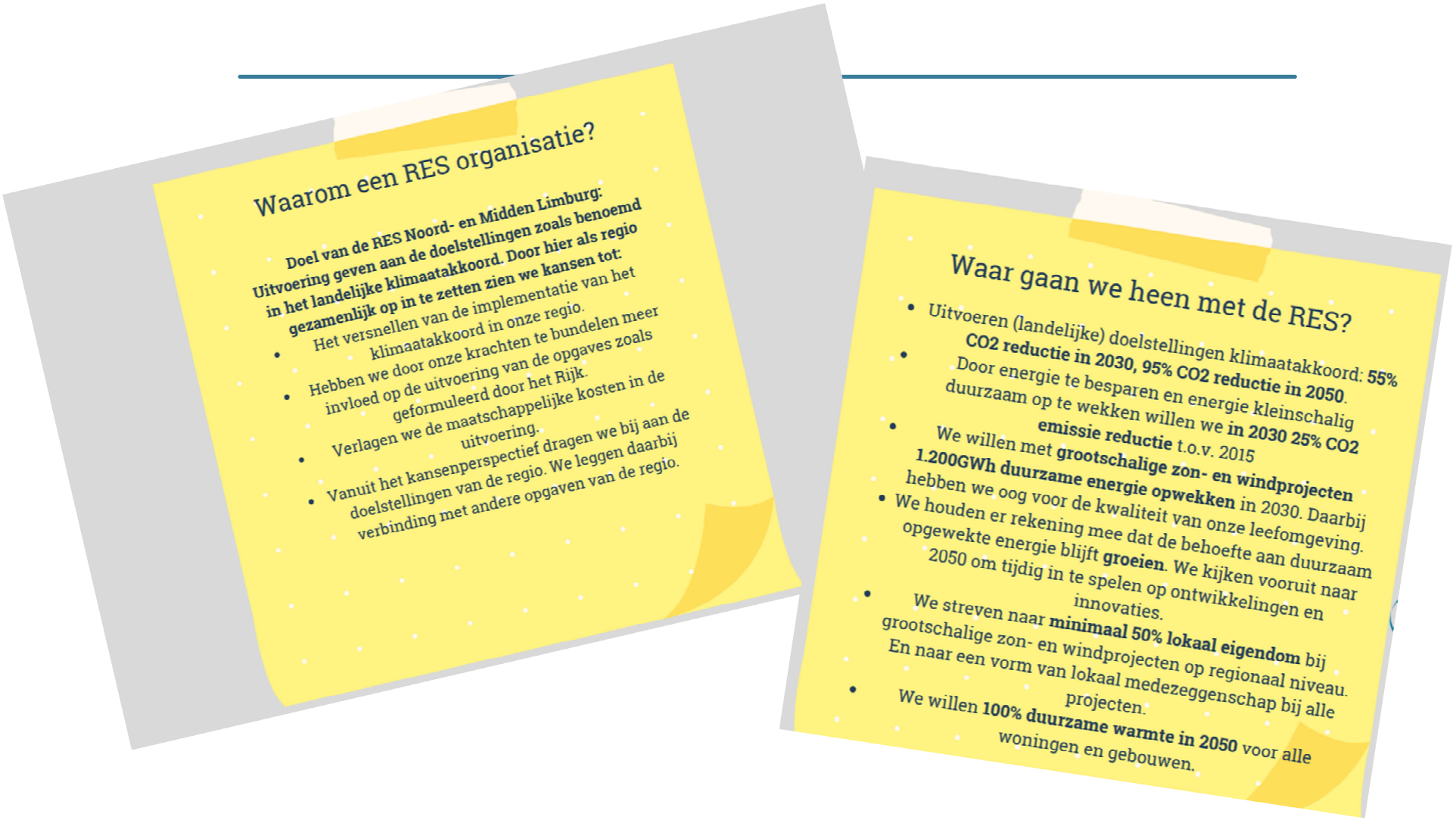

Onderwerp: Vormgeving samenwerking binnen de RES NML

Samen werken aan een duurzame regio

Programmamanager Lieke Raaijmakers - Potten
Kwartiermaker Frits Tuijt

Waarom een RES organisatie?
Doel van de RES Noord- en Midden Limburg:
Uitvoering geven aan de doelstellingen zoals benoemd in het landelijke klimaatakkoord. Door hier als regio gezamenlijk op in te zetten zien we kansen tot:
Het versnellen van de implementatie van het klimaatakkoord in onze regio.
Hebben we door onze krachten te bundelen meer invloed op de uitvoering van de opgaves zoals geformuleerd door het Rijk.
Verlagen we de maatschappelijke kosten in de uitvoering.
Vanuit het kansenperspectief dragen we bij aan de doelstellingen van de regio. We leggen daarbij verbinding met andere opgaven van de regio.
Waar gaan we heen met de RES?
Uitvoeren (landelijke) doelstellingen klimaatakkoord: 55% CO2 reductie in 2030, 95% CO2 reductie in 2050.
Door energie te besparen en energie kleinschalig duurzaam op te wekken willen we in 2030 25% CO2 emissie reductie t.o.v. 2015
We willen met grootschalige zon- en windprojecten 1.200GWh duurzame energie opwekken in 2030. Daarbij hebben we oog voor de kwaliteit van onze leefomgeving.
We houden er rekening mee dat de behoefte aan duurzaam opgewekte energie blijft groeien. We kijken vooruit naar 2050 om tijdig in te spelen op ontwikkelingen en innovaties.
We streven naar minimaal 50% lokaal eigendom bij grootschalige zon- en windprojecten op regionaal niveau. En naar een vorm van lokaal medezeggenschap bij alle projecten.
We willen 100% duurzame warmte in 2050 voor alle woningen en gebouwen.

Waar staan we voor als organisatie van de Regionale Energiestrategie (RES) Noord- en Midden Limburg:

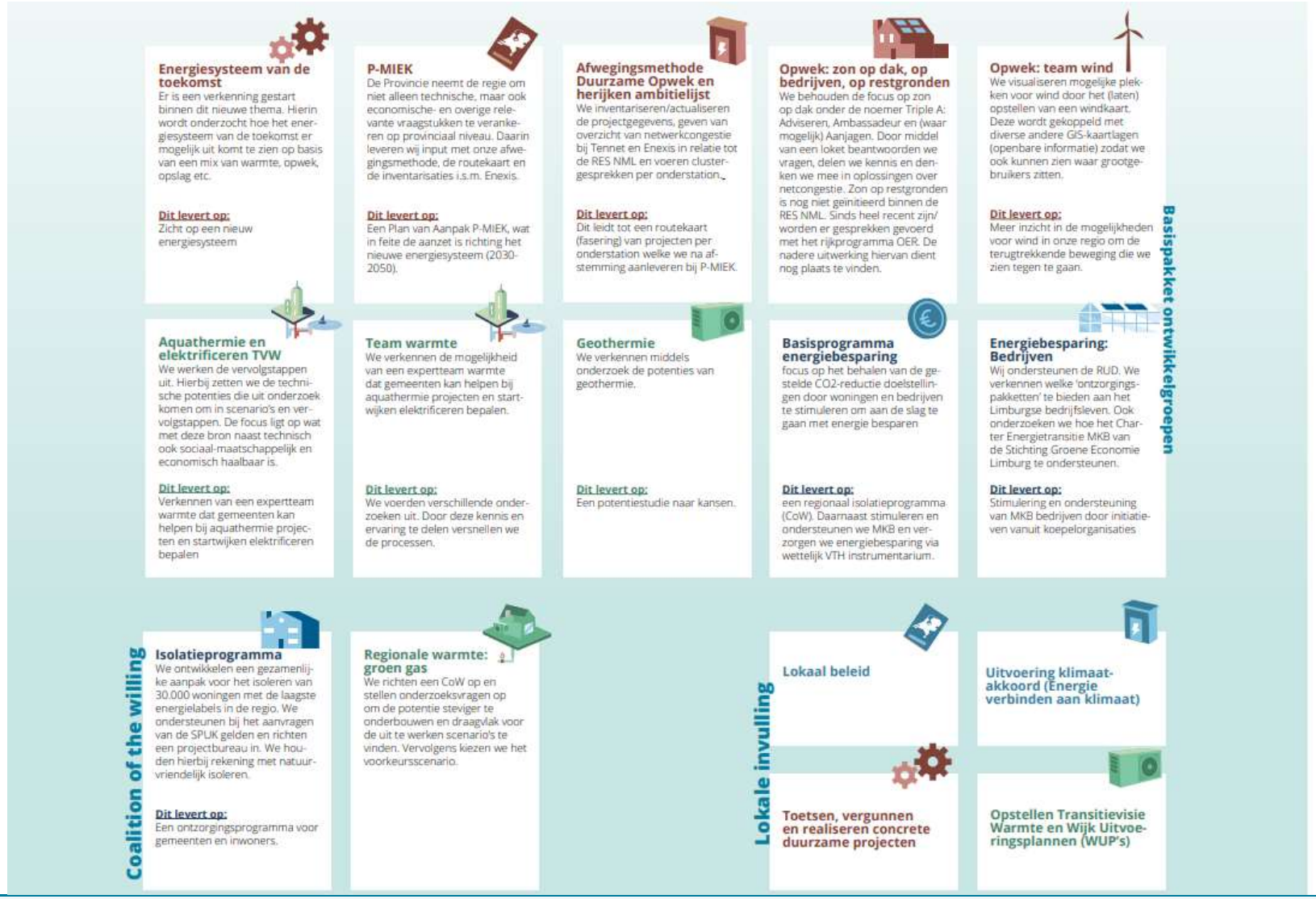
- De inhoudelijke opgave is leidend in hoe we ons organiseren.
- We zijn resultaatgericht aan de slag met de opgave van nu met een blik op de opgave van de toekomst.
- Samen met onze stakeholders werken we aan de opgave naar een duurzame en gezonde toekomst.
- We inspireren en ondersteunen gemeenten in hun opgave.

Waar willen we als organisatie in uitblinken?

- Efficiënt/ slagvaardig
- Collegiaal/ verbindend
- Expertise
- Mogelijkheid tot maatwerk in coalition of the willing

Basistaken RES NML
Voortgangsrapportage/ RES 2.0
De res 2.0 is een herijking van de res 1.0. Een herijking van de RES 1.0 betekend mogelijk ook een plan MER. Op dit moment is er gekozen voor een voortgangs-rapportage.
De Regionale Structuur Warmte (RSW 2.0)
bestaat uit afspraken over het voorgenomen gebruik van (bo-venregionale) warmtebronnen i.r.t. verschillende warmtevragers en de benodigde infrastructuur. Ook biedt de RSW 2.0 de mogelijkheid om de samenhang tussen de gemeentelijke TVW's te bepalen.
Dit levert op:
een inventarisatie van kansen en risico's, handelingsperspectief én ambities vertaald in samenwer-kingsafspraken.
Monitoren en rapporteren
is op basis van (externe) ge-gevensbronnen de actuele voortgang van de doelstellingen bijhouden. Het dashboard van de monitor is in ontwikkeling en er wordt ook samengewerkt met de provinciale W4 matrix.
Dit levert op:
een nulmeting van onze doel-stellingen én een mogelijkheid om de voortgang en effectiviteit van het RES werkprogramma te meten.
Strategie en beleidsontwikkelingen
eventuele strategische ontwikkelingen (aanpalend aan de RES) nemen we op en ver-talen we naar verschillende be-leidsinstrumenten. Denk hierbij aan klimaatadaptatie en circu-laire landbouw, maar ook aan opleidingen en werkgelegenheid in de regio.
Dit levert op:
een strategische agenda om koppelkansen te benutten. We kiezen voor beleidsinstrumenten om uniform op lokaal niveau beslissingen te nemen.
Kennisdelen
Staat centraal in de RES NML. Via de community of practice, RES Vooruit, worden alle partners op de hoogte gehouden. Hiernaast organiseert de RES kennissessies, stakeholderbijeenkomsten en wordt de algemene communicatie vanuit de organisatie verzorgt.
Dit levert op:
Een regio die nauw samenwerkt en samen verder komt, draagvlak en participatie.
Subsidieaanvragen
Er komen steeds meer SPUK gelden beschikbaar. De RES faciliteert bij het aanvragen om deze zo efficiënt mogelijk in te vullen en in te dienen. Er wordt ook actief gezocht naar subsidies die mogelijke projecten kunnen gebruiken om verder te komen.
Dit levert op:
Ontzorging van de deelnemers
Werkprogramma
Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie
Legenda
Algemene RES onderwerpen
Onderwerpen van ontwikkelgroep duurzame opwek
Onderwerpen van ontwikkelgroep duurzame warmte
Onderwerpen van ontwikkelgroep participatie & communicatie
Onderwerpen van ontwikkelgroep energie besparen
Van innovatieagenda, naar pilots
betekent dat we een innovatie-agenda opstellen aan de hand van de thema's die volgen uit strategie en beleidsontwikkelingen.
Dit levert op:
haalbaarheidsonderzoeken naar innovaties en een innovatie-agenda om vooruit te kijken naar trends en ontwikkelingen
Lokaal eigendom
betekent inzetten op het betrek-ken van de inwoners uit de regio bij de uitvoering van de RES zodat iedereen uit de regio kan meedoen, het kan betalen en kan meeprofiteren. Hierbij stre-ven we naar 50% lokaal eigen-dom en lokaal eigenaarschap.
Dit levert op:
handvatten om pijlers van soci-ale duurzaamheid regionaal en lokaal in te vullen én ondersteu-ning om lokaal eigendom toe te passen.
Regie op regionale samenwerking met stakeholders
creëren we door verschillen-de manieren van participatie en communicatie. Het verder ontwikkelen van draagvlak en eigenaarschap zorgt ervoor dat stakeholders zich verantwoorde-lijk voelen voor de uitvoering
Dit levert op:
eigenaarschap, draagvlak én een organisatiestructuur voor partici-patie belanghebbenden.
Sociale duurzaamheid
Een onderzoek naar sociale duurzaamheid .
Dit levert op:
We delen de uitkomsten, beden-ken een wijze om de uitkomsten bij gemeenten te landen en passen ze toe in de uitvoering RES1.0 /vullen de RES 1.0 aan.
Jongerenparticipatie
We halen via scholen aandacht en input op, we versterken de banden met de opleidingsinstitu-ten, we zijn zijdelings betrokken bij YoungPerspective XXL en doen we een jongeren interview estafette.
Dit levert op:
Het gesprek aangaan met een belangrijke doelgroep waarbij we samen nadenken over het betrekken van en inbrengen van inzichten vanuit de jongeren in de RES.
RES Vooruit Dag
Tijdens de jaarlijkse RES Vooruit Dag delen we successen en kij-ken we samen met ambtenaren, beleidsmakers, stakeholders en volksvertegenwoordigers naar de toekomst.
Dit levert op:
Alleen ga je sneller, samen kom je verder.
Basispakket ontwikkelgroepen

Energiesysteem van de toekomst
Er is een verkenning gestart binnen dit nieuwe thema. Hierin wordt onderzocht hoe het energiesysteem van de toekomst er mogelijk uit komt te zien op basis van een mix van warmte, opwek, opslag etc.
Dit levert op:
Zicht op een nieuw energiesysteem
P-MIEK
De Provincie neemt de regie om niet alleen technische, maar ook economische- en overige relevante vraagstukken te verankeren op provinciaal niveau. Daarin leveren wij input met onze afwegingsmethode, de routekaart en de inventarisaties i.s.m. Enexis.
Dit levert op:
Een Plan van Aanpak P-MIEK, wat in feite de aanzet is richting het nieuwe energiesysteem (2030-2050).
Afwegingsmethode Duurzame Opwek en herijken ambitielijst
We inventariseren/actualiseren de projectgegevens, geven van overzicht van netwerkcongestie bij Tennet en Enexis in relatie tot de RES NML en voeren clustergesprekken per onderstation.
Dit levert op:
Dit leidt tot een routekaart (fasering) van projecten per onderstation welke we na afstemming aanleveren bij P-MIEK.
Opwek: zon op dak, op bedrijven, op restgronden
We behouden de focus op zon op dak onder de noemer Triple A: Adviseren, Ambassadeur en (waar mogelijk) Aanjagen. Door middel van een loket beantwoorden we vragen, delen we kennis en denken we mee in oplossingen over netcongestie. Zon op restgronden is nog niet geinitieerd binnen de RES NML. Sinds heel recent zijn/worden er gesprekken gevoerd met het rijkprogramma OER. De nadere uitwerking hiervan dient nog plaats te vinden.
Opwek: team wind
We visualiseren mogelijke plekken voor wind door het (laten) opstellen van een windkaart. Deze wordt gekoppeld met diverse andere GIS-kaartlagen (openbare informatie) zodat we ook kunnen zien waar grootgebruikers zitten.
Dit levert op:
Meer inzicht in de mogelijkheden voor wind in onze regio om de terugtrekkende beweging die we zien tegen te gaan.
Aquathermie en elektrificeren TVW
We werken de vervolgstappen uit. Hierbij zetten we de technische potenties die uit onderzoek komen om in scenario's en vervolgstappen. De focus ligt op wat met deze bron naast technisch ook sociaal-maatschappelijk en economisch haalbaar is.
Dit levert op:
Verkennen van een expertteam warmte dat gemeenten kan helpen bij aquathermie projecten en startwijken elektrificeren bepalen
Team warmte
We verkennen de mogelijkheid van een expertteam warmte dat gemeenten kan helpen bij aquathermie projecten en startwijken elektrificeren bepalen.
Dit levert op:
We voerden verschillende onderzoeken uit. Door deze kennis en ervaring te delen versnellen we de processen.
Geothermie
We verkennen middels onderzoek de potenties van geothermie.
Dit levert op:
Een potentiestudie naar kansen.
Basisprogramma energiebesparing
focus op het behalen van de gestelde CO2-reductie doelstellingen door woningen en bedrijven te stimuleren om aan de slag te gaan met energie besparen
Dit levert op:
een regionaal isolatieprogramma (CoW). Daarnaast stimuleren en ondersteunen we MKB en verzorgen we energiebesparing via wettelijk VTH instrumentarium.
Energiebesparing: Bedrijven
Wij ondersteunen de RUD. We verkennen welke 'ontzorgingspakketten' te bieden aan het Limburgse bedrijfsleven. Ook onderzoeken we hoe het Charter Energietransitie MKB van de Stichting Groene Economie Limburg te ondersteunen.
Dit levert op:
Stimulering en ondersteuning van MKB bedrijven door initiatieven vanuit koepelorganisaties
Basispakket ontwikkelgroepen
Coalition of the willing
Isolatieprogramma
We ontwikkelen een gezamenlijke aanpak voor het isoleren van 30.000 woningen met de laagste energielabels in de regio. We ondersteunen bij het aanvragen van de SPUK gelden en richten een projectbureau in. We houden hierbij rekening met natuurvriendelijk isoleren.
Dit levert op:
Een ontzorgingsprogramma voor gemeenten en inwoners.
Regionale warmte: groen gas
We richten een CoW op en stellen onderzoeksvragen op om de potentie steviger te onderbouwen en draagvlak voor de uit te werken scenario's te vinden. Vervolgens kiezen we het voorkeursscenario.
Lokale invulling
Lokaal beleid
Toetsen, vergunnen en realiseren concrete duurzame projecten
Uitvoering klimaatakkoord (Energie verbinden aan klimaat)
Opstellen Transitievisie Warmte en Wijk Uitvoeringsplannen (WUP's)

Vormgeving samenwerking binnen de RES NML

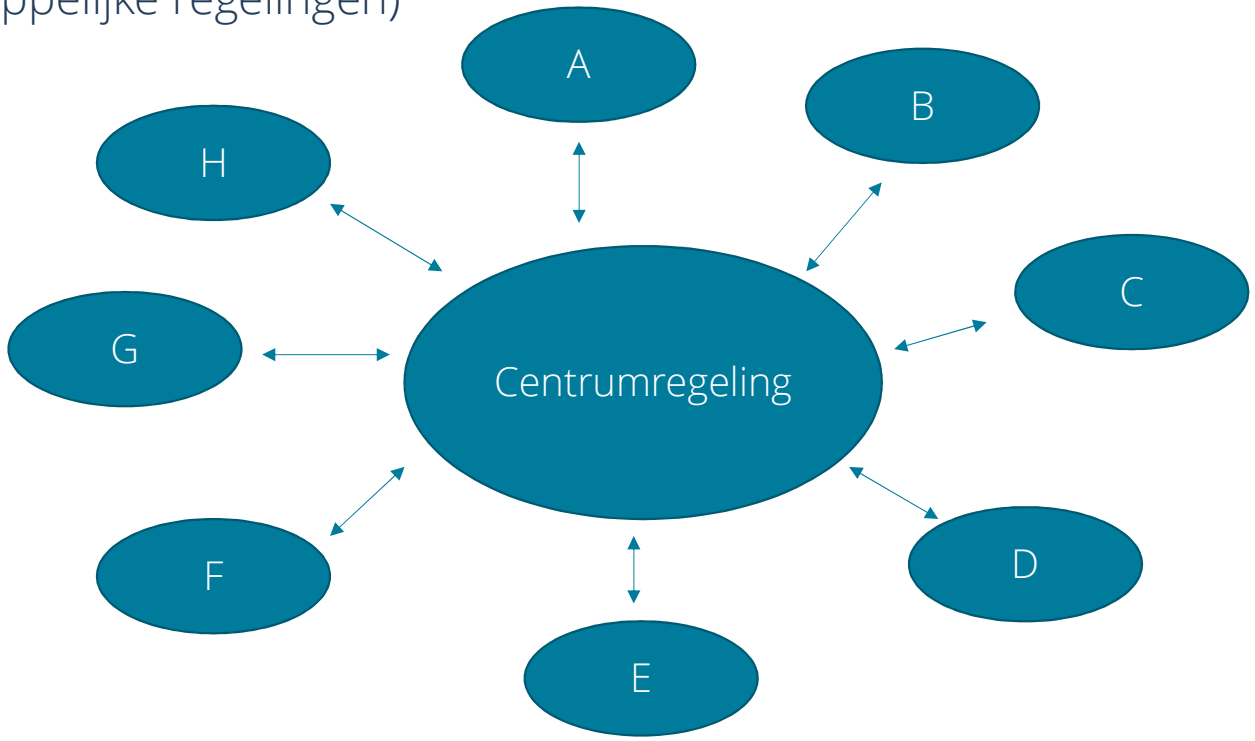
- **Constatering:** de maatschappelijke opgave is dermate groot en complex , dat een sterke, meer structurele, samenwerking noodzakelijk is om de ambities feitelijk te kunnen realiseren

- **Advies op basis van onderzoek en gesprekken met partners:** Samenwerking vormgeven via centrumregeling

- **Formele Besluitvormingsproces gestart**

Centrumregeling: wat is het?

- **Kern: centrumregeling** is een samenwerkingsconstructie op basis van de **wet** (Wet gemeenschappelijke regelingen)

Centrumregeling: wat is het?

Lichte vorm van samenwerking:

- Géén nieuwe organisatie;
- Géén bevoegdheidsoverdracht – enkel “mandaten”;
- Eén gemeente wordt uitvoerder (“centrumgemeente”);
- Gemeenten, Waterschap en Provincie blijven zelf volledig bevoegd en blijven zelf beschikken over de financiën;
- Partijen gaan met elkaar een overeenkomst aan (“centrumregeling”) en spreken af hoe zij de gemeenschappelijke belangen gaan behartigen

Uitgangspunten centrumregeling

Doelstelling en taken

- **Doelstelling van de samenwerking:**
- Uitvoeren van de regionale energiestrategie in Noord- en Midden-Limburg

- **Taken: basistaken en plustaken**

- **<u>Basistaken</u> - Uitvoerend en faciliterend van aard;**

a) Het opstellen en herijken van de gezamenlijke strategische koers en ambities;
b) Het voorbereiden en adviseren over energiebeleid;
c) Het uitvoeren van de RES Noord- en Midden Limburg in samenwerking met de strategische partners;
d) Monitoren van de voortgang van de gestelde doelen;
e) Het opbouwen, bundelen en delen van kennis;
f) Het voeren van bovenlokaal accountmanagement met strategische samenwerkingspartners (denk aan netbeheerders);
g) Het voeren van de financiële administratie en verantwoording;
h) Het verzorgen van tijdige en adequate informatievoorziening richting de deelnemers.

Rol centrumgemeente

Basistaken:

- Deelnemers laten basistaken uitvoeren door de centrumgemeente → Venlo;
- Personeel (programmateam): in dienst van de centrumgemeente;
- Gemeenten betalen € 2,60 per inwoner per jaar;
- Actieve informatieverschaffing: centrumgemeente geeft deelnemers alle gewenste informatie en inlichtingen;
- Overlegstructuren: borgen de betrokkenheid van de deelnemers (zie hierna);
- Centrumgemeente heeft meerjaren-ontwerpbegroting opgesteld en verantwoordt hier jaarlijks over.

Uitgangspunten centrumregeling

- **Plustaken**
  - Iedere deelnemer kan voor zichzelf besluiten over deelname;
  - Minimale deelname: twee overheden;
  - Deelname op basis van aparte samenwerkingsovereenkomst;
  - COW onder regie van een ontwikkelgroep

Regionale overlegstructuren

- Doel: (i) betrokkenheid deelnemers garanderen, (ii) gezamenlijke strategie bepalen en (iii) inbreng van de vereiste expertise garanderen.

- Regionale overlegstructuren:
  - Portefeuillehoudersoverleg – bestaande uit de portefeuillehouders;
  - Agenda-overleg – bestaande uit twee leden van het portefeuillehoudersoverleg, en;
  - Ambtelijke regiegroep – deskundige raadgever van de centrumregeling: ambtenaren vanuit deelnemers onder voorzitterschap programmamanager
  - Ontwikkelgroepen – beleidsambtenaren vanuit deelnemers + werkgroepvoorzitter vanuit het programmateam
    - *Voor aparte programma's binnen de basistaken of COW*

Portefeuillehoudersoverleg

- **Samenstelling:** portefeuillehouders;
- **Voorzitter:** portefeuillehouder van de centrumgemeente (Venlo);
- In principe **4 vergaderingen** per jaar;
- **Taken:**

a. Het houden van **toezicht** op de uitvoering van de taken van de centrumregeling;
b. Het **bepalen** van de strategische koers van de centrumregeling;
c. Het **monitoren** van de voortgang binnen de centrumregeling;
d. Het **adviseren** van de centrumgemeente omtrent het vast te stellen model van de samenwerkingsovereenkomst voor de uitvoering van de aanvullende taken;
e. Het **adviseren** van de centrumgemeente over de aanstelling, schorsing en het ontslag van de programmamanager RES NML;
f. **Voorbereiden** van de ontwerpbegroting voor de deelnemers;
g. Het bepalen van de **bestuurlijke trekkers** per ontwikkelgroep en COW.

Formele besluitvormingsproces

Art. 1 lid 1 Wgr	Art. 1 lid 2 en 3 Wgr		Art. 1 lid 4 Wgr Art. 10:32 Awb	Art. 1 lid 1 Wgr	Art. 26 Wgr Art. 3:40 Awb
Voorstel voor gemeenschappelijke regeling Geen initiatiefrecht raad	Raad heeft 8 weken om zienswijzen te geven	Verwerking van de zienswijzen (incl. regionale afstemming)	Raad moet toestemming verlenen of onthouden Geen recht van amendering	College kan voorstel nog redactioneel wijzigen (indien alle colleges dat doen)	Bekendmaking besluit tot treffen én gemeenschappelijke regeling (in Gemeenteblad) Inwerkingtreding te regelen in de gemeenschappelijke regeling (na bekendmaking)

Hoe blijft u als volksvertegenwoordiger op de hoogte van de ontwikkelingen binnen de RES

- Permanente monitor geeft te allen tijde inzicht in de stand van zaken.
- U wordt betrokken bij de herijking van de RES en we nemen u mee in de voortgang.
- Over bovenstaande worden afspraken gemaakt in de nieuwe werkwijze.

Afsluiting

Vragen?

- Lieke Raaijmakers-Potten Programmamanager RES NML
- Frits Tuijt Kwartiermaker RES NML

Regioprogramma jeugd 2023-2028

samen kleuren wij de toekomst

Jeugd Regio Nijmegen

Gemeente Mook en Middelaar

Landelijke ontwikkelingen

- Norm voor Opdrachtgeverschap Jeugd juni 2020
- Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming maart 2021
- Hervormingsagenda Jeugd juni 2023

Gemeente Mook en Middelaar

Regioprogramma jeugd

Ambitie:

“In regio Nijmegen versterken we kinderen en gezinnen zodat inzet van jeugdzorg minder vaak noodzakelijk is.”

Gemeente Mook en Middelaar

Regioprogramma jeugd

Doelen:

- Iedereen doet mee in de samenleving.
- We vertrouwen in het eigen oplossend vermogen.
- Jeugdige (en omgeving) zijn bepalend voor de inzet.
- We kiezen voor duurzame oplossingen, zo dichtbij mogelijk.
- Professionals zijn passanten.

Zes opgaven.

Gemeente Mook en Middelaar

Verandering nodig

- Focus op context en omgeving
- Alleen in uitzonderlijke gevallen jeugdzorg
- Verandering in denkwijzen, structuren en werkwijzen

“Maak verbinding.

Kijk naar wat kan in de eigen leefwereld van de jeugdige.

Ga samen bewegen.”

Gemeente Mook en Middelaar

Wat doen we al?

Regionaal

- Jouw Ingebrachte Mentor (JIM)
  - Advies, ondersteuning en luisterend oor
- Regionaal Expertise Team (RET)
  - Denken mee in vastgelopen casuïstiek
- Jeugdbeschermingstafel (JBT)
  - Zorgen over ontwikkeling of veiligheid kind
- InVerbindingsteam Jeugd (IVT)
  - Bij dreigende uithuisplaatsing

Gemeente Mook en Middelaar

Wat doen we al?

Lokaal

• Buurtgezinnen	- ondersteunende gezinnen
• Pro Persona Connect	- cursussen/trainingen
• Jongerenwerker	- ondersteuning aan jongeren
• Join Us	- sociale vaardigheden
• POH jeugd	- gesprekken
• Theatervoorstellingen	- herkenning en tips
• Taboeiend	- vroeg taboe doorbreken
• Pleegzorgwaardering	- waardering geven

Gemeente Mook en Middelaar

Belangrijkste lokale opgaven

- Grotere rol voor het Sociaal Team
  - Verklarende analyse
  - Basishulp bieden
  - Regie voeren bij signalen van onveiligheid
  - Doorbraakmethode

- Coördinator complexe problematiek
- Scherpere keuzes over inzet jeugdhulp
- Aansluiten op de regionale ontwikkelingen

Gemeente Mook en Middelaar

Sociaal Team op dit moment

Sociaal Team

Wmo consulenten (3)
Jeugd consulenten (2)
Leerplichtambtenaar (1)

Gemeente Mook en Middelaar

Interne expertise

Sociaal Team

Wmo consulenten (3)
Jeugd consulenten (2)
Leerplichtambtenaar (1)

Openbare Orde en Veiligheid

Consulenten Werk en inkomen (2)

Gemeente Mook en Middelaar

Semi interne expertise

POH jeugd (1)

Wijk GGD (2)

Gedragswetenschapper (1)

Sociaal Team

Wmo consulenten (3)
Jeugd consulenten (2)
Leerplichtambtenaar (1)

Openbare Orde en Veiligheid

Consulenten Werk en inkomen (2)

Gemeente Mook en Middelaar

Vereisten Hervormingsagenda

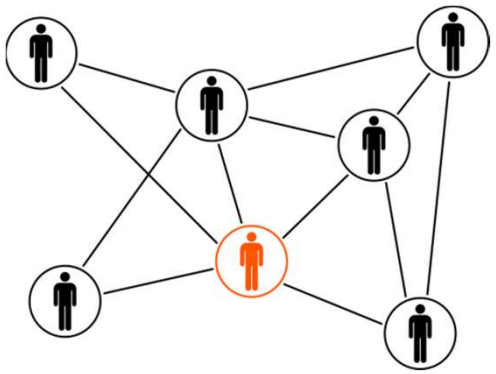

Gemeente Mook en Middelaar

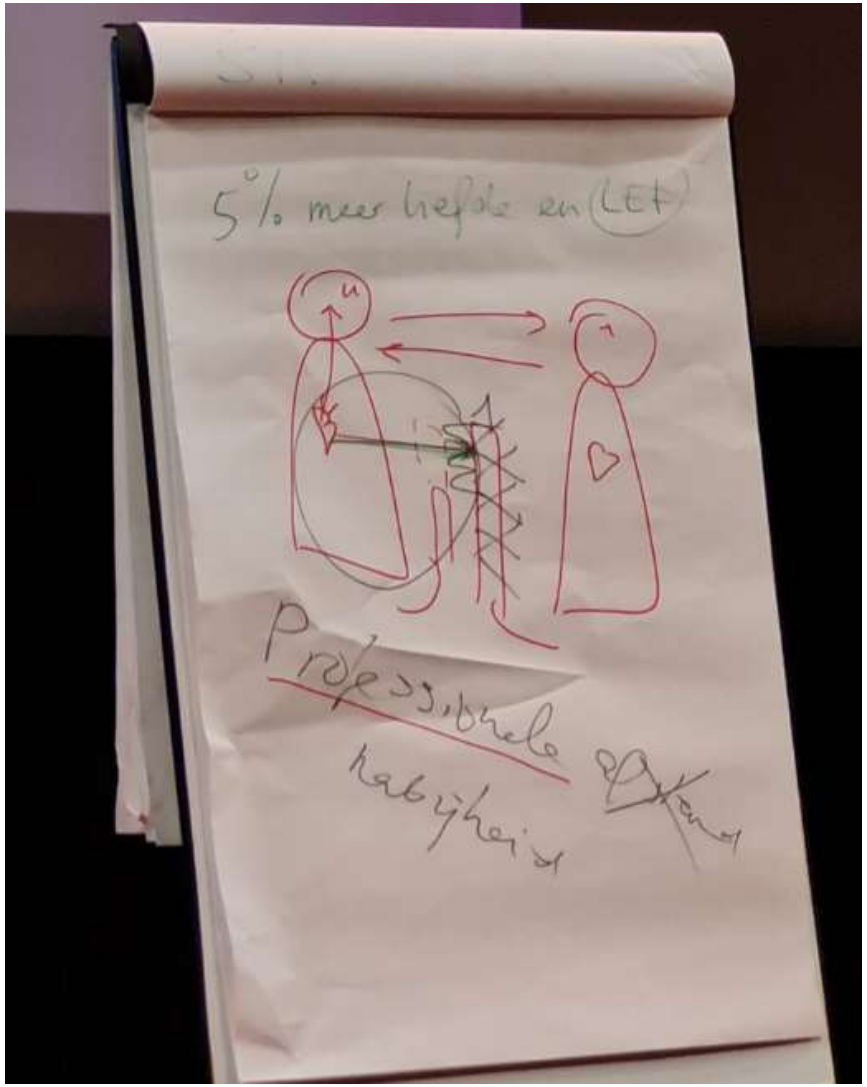
Planning

- Begroting 2024: extra formatie Sociaal Team
  - Netwerk in positie brengen
  - Meer tijd voor vraagverkenning

- 2024-2028 doorontwikkelen

Gemeente Mook en Middelaar

“Terug naar je hart.

Reanimeer die passie in je lijf.

Focus weer op wat er echt toe doet.”

Gemeente Mook en Middelaar

Gemeente Mook en Middelaar

Adviezenlijst

Commissie Begroting en Rekening 26 oktober 2023

Presentielijst

Commissieleden:	de heer van der Linden (DGP) de heer Eeren (DGP) mevrouw King (DGP de heer Broekmans (PvdA) de heer Jansen (PvdA) de heer Scheltinga (PvdA) de heer Claessens (GroenLinks) mevrouw Roozendaal (GroenLinks) mevrouw Van Brunschot (VVD) mevrouw Van den Bergh - Visser (VVD)
Afwezig:	de heer Mariman (gemeentesecretaris)
Voorzitter:	de heer Brinkhoff
Commissiegriffier:	
Griffier:	mevrouw van Arensbergen
Portefeuillehouders:	de heer Gradisen (burgemeester) de heer Dillerop (wethouder) de heer Rodoe (wethouder) de heer Herings (wethouder)
Gemeentesecretaris:	
Overige genodigden:	de heer Geurts (ambtelijke ondersteuning, agendapunt 4) mevrouw Klaassen (ambtelijke ondersteuning, agendapunt 4)
Externe ondersteuning:	

Aanvangstijd: 19.30 uur Sluitingstijd: 21:06 uur

Geluidsopnamen

Geluidsfragmenten van de vergadering zijn per agendapunt terug te luisteren op
https://ris2.ibabs.eu/Calendar/Index/MookenMiddelaar

1 Opening

- De voorzitter opent de vergadering en heet allen van harte welkom.
- Er hebben zich twee insprekers aangemeld bij agendapunt 4 (Programmabegroting 2024-2027).
- Er is bericht van verhindering ontvangen van de gemeentesecretaris, de heer Mariman.

2 Vragenuur

Er zijn twee vragen aangemeld door de DGP.

1. De heer Van der Linden inzake de financiering voor de bibliotheek in de dorpskernen; reactie wethouder Dillerop.
2. De heer Van der Linden met de vraag of het college in gesprek is geweest met de huiseigenaren van Rijksweg 21 en 23 in Molenhoek; reactie wethouder Herings.

3 Vaststellen agenda d.d. 26 oktober 2023

De agenda wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

4 Programmabegroting 2024-2027

Status: om advies
Portefeuillehouder: A.F. Herings

Voorstel om te besluiten incl 1e begrotingswijziging

1. De begroting 2024 vast te stellen conform de ontwerpbegroting inclusief de 1e begrotingswijziging; en meer specifiek:
   a. de mutaties voor ‘bestaand beleid’, groot € 420k, vast te stellen conform de ontwerpbegroting;
   b. de mutaties voor ‘nieuw beleid, groot € 135k, vast te stellen conform de ontwerpbegroting;
   c. het investeringsplan 2024, groot € 3.610k, vast te stellen conform de ontwerpbegroting;
   d. de mutaties in reserves voor 2024, groot € 281k, vast te stellen conform de ontwerpbegroting;
   e. de onroerende zaakbelastingen niet te indexeren;
   f. de forensen, toeristen- en hondenbelasting te indexeren met 3,43%;
2. De meerjarenraming 2025-2027 voor kennisgeving aan te nemen.

Insprekers:
1. Mevrouw A. Buijs namens Natuur en Milieugroep Animo inzake Molenhoek-Zuid en beroep Animo
2. Mevrouw P. Zwartjes inzake bibliotheek op school

De inspreekteksten worden bij de stukken van de vergadering geplaatst.

De commissieleden zijn in de gelegenheid gesteld een korte reactie te geven of verhelderende vragen aan de insprekers te stellen.

Toezegging 246 wethouder Herings naar aanleiding van vraag mevr. Roozendaal (GroenLinks) om als college een gesprek met Natuur en Milieugroep Animo te initiëren om gezamenlijk een oplossing te verkennen.

Bij de behandeling van dit agendapunt hebben de commissieleden de gelegenheid om nadere vragen te stellen bij de antwoorden op de schriftelijke vragen en in tweede termijn aanvullende vragen bij het voorstel.

Vragen bij de antwoorden op de schriftelijke vragen

Vraag 2 VVD mevr. Van Brunschot – reactie burgemeester
Vraag 4 VVD mevr. Van den Bergh – reactie wethouder Dillerop
Vraag 4 GroenLinks mevr. Roozendaal – reactie wethouder Dillerop
Vraag 12 GroenLinks de heer Claessens – reactie wethouder Dillerop
Vraag 12 VVD mevr. Van den Bergh – reactie wethouder Dillerop
Vraag 16 VVD mevr. Van den Bergh – reactie wethouder Dillerop
Vraag 18 VVD mevr. Van Brunschot - reactie wethouder Dillerop
Vraag 20 VVD- mevr. Van Brunschot - reactie wethouder Herings
Vraag 24 DGP de heer Van der Linden - reactie wethouder Rodoe
Vraag 25 GroenLinks de heer Claessens - reactie wethouders Rodoe en Herings
Vraag 26 DGP de heer Van der Linden - reactie wethouder Dillerop
Vraag 36 DGP mevr. Van den Bergh - reactie wethouder Rodoe
Vraag 52 DGP de heer Eeren - reactie burgemeester en wethouder Herings

Aanvullende vragen

- Mevr. King (DGP) inzake verantwoordelijke wegbeheerder spoorviaduct / spoorwegovergang en wie verantwoordelijk is voor de verkeersregelinstallaties (verkeerslichten) op de Lindenlaan tbv de spoorwegovergang
  Toezegging 245 wethouder Rodoe – schriftelijk terug te komen op de vraag wie verantwoordelijk is voor de verkeersregelinstallaties (verkeerslichten) op de Lindenlaan tbv de spoorwegovergang.(bijlage 1)

- Mevr. Roozendaal (GroenLinks) inzake betekenis hoeveelheidsverschillen genoemd in aanvulling raadsvoorstel; reactie wethouder Herings
- Mevr. Van den Bergh (VVD) inzake het dekkingsvoorstel van het Regioprogramma Jeugd; reactie wethouder Herings een tweede begrotingswijziging toe te voegen aan de Eindejaarsrapportage.
- Mevr. Van Brunschot (VVD) inzake doorwerking hoeveelheidsverschillen in subsidies/uitgaven gemeente; reactie wethouder Herings.
- De heer Broekmans (PvdA) complimenten voor begrotingsproces aan organisatie en college; reactie wethouder Herings ook complimenten aan raad.

Advies: bespreekstuk voor de raad van 2 november

5 Sluiting

De voorzitter dankt iedereen voor zijn of haar aanwezigheid en sluit de vergadering 21:06 uur

Aldus ongewijzigd vastgesteld door de … 2023.

Bijlage 1: Toezeggingen Commissie B&R 26 oktober 2023

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Titel	Agendapunt	Toezegging	Portefeuillehouder
246	Gesprek initiëren met Animo ivm beroep bestemmingsplan Molenhoek Zuid	Commissie Begroting en Rekening 26-10-2023 4. Programmabegroting 2024-2027	Wethouder Herings zegt naar aanleiding van de vraag van mevr. Roozendaal (GroenLinks) toe om als college een gesprek met Natuur en Milieugroep Animo te initiëren om gezamenlijk een oplossing te verkennen.	A.F. Herings
245	Verantwoordelijkheid verkeersinstallaties (verkeerslichten) Lindenlaan	Commissie Begroting en Rekening 26-10-2023 4. Programmabegroting 2024-2027	Naar aanleiding van de vraag van mevrouw King (DGP) wie verantwoordelijk is voor de verkeersregelinstallatie (verkeerslichten) op de Lindenlaan die aansluiten op de spoorwegovergang-installatie, zegt de wethouder toe hier schriftelijk op terug te komen.	H. Rodoe

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Agendapunt	Titel	Status	Raadsleden	Portefeuille houder	Dead line	Stand van zaken	Afgedaan
33	Raadsvergadering 13-07-2023 10.4. Kaderbrief 2024	Motie (1) Heikantseweg - VVD - DGP	Aangenomen	Bergh van den - Visser C.A.M (VVD) Linden van der L.G. (DGP)	H. Rodoe			Nee
31	Raadsvergadering 15-06-2023 12. Motie vreemd (optioneel)	Motie vreemd Inzicht kosten bestemming Spoorzone - met aanpassingen - VVD	Aangenomen	Vito De S. (VVD)	A.F. Herings			Nee
25	Raadsvergadering 10-11-2022 10.1. Programmabegroting 2023	Motie 1 Programmabegroting 2023 verkrotting en leegstand - PvdA - GroenLinks - VVD - DGP	Aangenomen	Bergh van den - Visser C.A.M (VVD) Roozendaal H. (GroenLinks) Linden van der L.G. (DGP) Broekmans A.J.W.M. (PvdA)	A.F. Herings			Nee

Openstaande motie raadsperiode 2018-2022

ID	Agendapunt	Titel	Status	Raadsleden	Portefeuillehouder	Stand van zaken	Afgedaan	Datum afdoening
16	Raadsvergadering 18-11-2020 10.2. Startnotitie Ecozone Molenhoek	Motie ECOZONE 18-11-2020_DGP_PvdA	Aangenomen	Tonnaer L.J.G.J.M.I. (PvdA) Herings A.F. (DGP)	G.J.M. Wienhoven	Project is lopend. Zie https://www.mookenmiddelaar.nl/project-ecozone-molenhoek	Nee	

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Agendapunt	Titel	Status	Raadsleden	Portefeuillehouder
35	Raadsvergadering 13-07-2023 10.4. Kaderbrief 2024	Motie (3) Toeristenbelasting - PvdA - (AANGEHOUDEN)		Broekmans A.J.W.M. (PvdA)	A.F. Herings
ID	**Agendapunt**	**Titel**	**Status**	**Raadsleden**	**Portefeuillehouder**
36	Raadsvergadering 13-07-2023 10.4. Kaderbrief 2024	Motie (4) Boa - GroenLinks - PvdA - (AANGEHOUDEN)		Broekmans A.J.W.M. (PvdA) Roozendaal H. (GroenLinks)	mr. drs. W. Gradisen

NB. In de agendacommissie van 18 september 2023 is afgesproken deze moties te agenderen bij de Programmabegroting 2024.

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Titel	Agendapunt	Toezegging	Portefeuillehouder	Deadline	Stand van zaken	Afgedaan
246	Gesprek initiëren met Animo ivm beroep bestemmingsplan Molenhoek Zuid	Commissie Begroting en Rekening 26-10-2023 4. Programmabegroting 2024-2027	Wethouder Herings zegt naar aanleiding van de vraag van mevr. Roozendaal (GroenLinks) toe om als college een gesprek met Natuur en Milieugroep Animo te initiëren om gezamenlijk een oplossing te verkennen.	A.F. Herings			Nee
245	Verantwoordelijkheid verkeersinstallaties (verkeerslichten) Lindenlaan	Commissie Begroting en Rekening 26-10-2023 4. Programmabegroting 2024-2027	Naar aanleiding van de vraag van mevrouw King (DGP) wie verantwoordelijk is voor de verkeersregelinstallatie (verkeerslichten) op de Lindenlaan die aansluiten op de spoorwegovergang-installatie, zegt de wethouder toe hier schriftelijk op terug te komen.	H. Rodoe			Nee
241	Welkomstbijeenkomst nieuwe inwoners	Algemene commissie 27-09-2023 2. Vragenuur	Nav de vraag van dhr. Heisen (PvdA) zegt de burgemeester toe dat de traditie van het organiseren van een bijeenkomst voor nieuwe inwoners in de gemeente weer in ere wordt hersteld.	mr. drs. W. Gradisen			Nee

Gemeente Mook en Middelaar

237	SPUK-regeling	Raadsvergadering 13-07-2023 10.4. Kaderbrief 2024	De wethouder zegt toe een schriftelijke toelichting te geven over de SPUK-regeling.	F.N. Dillerop		De raad wordt in oktober via een memo geïnformeerd over het plan. Het plan wordt als bijlage meegestuurd.	Nee
235	Suggestie Broekweg	Raadsvergadering 13-07-2023 2. Vragenuur	Nav de vraag van dhr Scheltinga (PvdA) over de gedane suggestie van een inwoonster over verkeersmaatregelen van de Broekweg, zegt de wethouder toe naar het idee "an sich " te gaan kijken.	H. Rodoe			Nee
234	Uitleg forfaitaire heffing van toeristenbelasting	Combinatievergadering Algemene commissie en Begroting en Rekening 06-07-2023 7. Kaderbrief 2024	De wethouder zegt toe via een memo schriftelijk uitleg te geven over de forfaitaire heffing van de toeristenbelasting.	A.F. Herings		Concept is opgesteld. Feedback moet worden verwerkt en daarna worden besproken met de portefeuillehouder. Planning om dit begin oktober aan de raad te verstrekken voor bespreking belastingverordeningen op 2 november.	Nee
230	Gesprek inwoners Heikantseweg wateroverlast	Algemene commissie 07-06-2023 2. Vragenuur	De wethouder zegt n.a.v. van de vraag van mw. Smits (DGP) toe het gesprek aan te gaan met inwoners van de Heikantseweg ivm de ervaren wateroverlast. Zodra werkzaamheden aan de N271 zijn afgerond wordt in gesprek gegaan met inwoners of er maatregelen zijn om de	H. Rodoe		Na afronding werkzaamheden N271 (4e kwartaal 2023) word(en)t gesprek(ken) ingepland.	Nee

			snelheid te beperken met de kanttekening dat de weg niet opnieuw wordt ingericht, daarvoor zijn geen middelen en de weg is ook niet opgenomen in het Wegenverkeersplan.				
226	Betrekken inwoners bij straatnaamgeving Molenhoek Zuid	Algemene commissie 12-04-2023 5. Bestemmingsplan Molenhoek Zuid	Naar aanleiding van de vraag van de PvdA en GroenLinks met betrekking tot de naamgeving van de wijk en straten van Molenhoek Zuid zegt wethouder Herings toe voornemens te zijn inwoners te betrekken bij straatnaamgeving.	A.F. Herings		Bewoners worden betrokken bij de straatnaamgeving. Dit volgt in de 2e helft van 2023 / begin 2024.	Nee
223	Verdiepingsslag en participatie bij middellange en lange termijnmaatregelen	Raadsvergadering 16-03-2023 10.2. Vervolg ‘Lokaal verkeersonderzoek A73-Groesbeek’	De wethouder zegt toe als er middellange of lange termijn maatregelen komen, na gesprekken met de regio, er een verdiepingsslag nodig is van de maatregelen die dan worden voorgesteld, waarbij ook de participatie wordt aangaan met de omwonenden die de maatregelen betreffen. Dus als eenrichtingsverkeer op de Lindenlaan wordt voorgesteld als maatregel, dan wordt daar een	H. Rodoe		Na de consultatie van de regio en de provincies wordt de raad nader geïnformeerd en worden mogelijk voorstellen gedaan voor maatregelen. Bij de eventuele uitvoering van de maatregelen volgt de verdiepingsslag en participatie.	Nee

			verdiepingsslag op gemaakt en dan worden de bewoners van de Lindenlaan daarbij actief betrokken.				

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Titel	Agendapunt	Toezegging	Portefeuillehouder	Stand van zaken	Afgedaan	Datum afdoening
244	Stakeholdersbijeenkomst	Raadsinformatieavond 28-09-2023 4.b. Opdracht aan raadsleden - Reacties van fracties	De voorgestelde top-10 stakeholders wordt uitgenodigd onder voorbehoud van besluitvorming college naar aanleiding van de reacties van fracties worden aanvullend nog enkele stakeholders extra uitgenodigd. Fracties kunnen reageren tot uiterlijk 4 oktober, 12 uur.	H. Rodoe	11-10-23: Stakeholders zijn aangeleverd door de fracties. Zie bijlage in welke fase de stakeholders worden uitgenodigd.	Ja	11-10-2023
243	Ontsluiten reacties van raadsleden/fracties nav RIA Omgevingsvisie	Raadsinformatieavond 28-09-2023 4.a. Omgevingsvisie - werkdocument en participatieplan	De reacties van de raadsleden / fracties worden bij de stukken van de raadsinformatieavond Omgevingsvisie dd 28 september in iBabs geplaatst, zodat hiervan kennis kan worden genomen.	H. Rodoe	De reacties staan in iBabs bij de stukken van de raadsinformatieavond 28 september.	Ja	10-10-2023
242	Uittredingsbepaling in GR Veiligheidsregio Limburg Noord	Algemene commissie 27-09-2023 6. Wijzigingen GR VRLN, RUD LN, en BsGW	De burgemeester zegt toe nav de vraag van mevr. Roozendaal (GroenLinks) de voorgestelde nieuwe uittredingsbepaling in de gemeenschappelijke regeling VRLN ambtelijk te laten checken of dat deze zo uitgebreid dient te zijn dit ivm met de verplichte	mr. drs. W. Gradisen	Het klopt dat uittreding (en ook toetreding) alleen mogelijk is bij een herindeling (of wanneer het Rijk anderszins de indeling zou veranderen).	Ja	03-10-2023

Gemeente Mook en Middelaar

			deelname aan een veiligheidsregio en de wettelijke indeling in veiligheidsregio's.				
240	Input Plan Plasmolen	Algemene commissie 27-09-2023 2. Vragenuur	Nav de vraag van dhr. Heisen (PvdA) over de raadsmemo Plan Plasmolen, zegt de wethouder toe dat dhr Heisen nog opmerkingen bij het plan kan toesturen en dat dan wordt bekeken of en hoe die meegenomen kunnen worden.	H. Rodoe	28-9: aanvullende input is nagezonden. Zie bijlage. Reactie: In de suggesties die door de PvdA fractie zijn doorgestuurd staan een aantal zaken die niet direct betrekking hebben op het lopende project voor het plein Plasmolen. Vandaar dat deze zaken momenteel ook geen prioriteit hebben. Wel zijn er twee zaken die in het verlengde van het huidige project onze aandacht hebben. Ten eerste de inrichting van de Witteweg inclusief parkeerplaats Loopplank. Hier verkennen we momenteel de mogelijkheden om deze op termijn een upgrade te geven en daarmee het rondje Mookerplas voor wandelaars te verbeteren in combinatie met betere parkeervoorzieningen. Ten tweede dus de parkeervoorzieningen en parkeerbehoefte in Plasmolen, deze punten worden meegenomen in het nieuwe parkeerbeleid (2024) waarbij	Ja	03-10-2023

Gemeente Mook en Middelaar

					we integraal kijken naar zowel bestaande parkeerterreinen alsook mogelijke parkeeroverlast in de omliggende woonbuurten.		

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Datum vraag	Onderwerp	Afgedaan	Deadline	Datum antwoord
60	17-10-2023	Art 44 vragen Clientenparticipatie i.r.t. ASD	Nee	16-11-2023	
59	17-10-2023	Art. 44 vragen nav Begroting 2024 _subsidies_buurtbus	Deels	16-11-2023	
58	28-09-2023	Bezuinigingen m.b.t. het ravijnjaar	Ja	28-10-2023	03-10-2023

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Datum	Onderwerp	Portefeuillehouder
296	25-10-2023	Propositie regiodeal 5e tranche Regio Noord-Limburg	H. Rodoe
295	18-10-2023	Keersluis Lob van Gennep	A.F. Herings
294	18-10-2023	Robuustheid RUD Limburg-Noord	mr. drs. W. Gradisen
293	05-10-2023	Raadsmemo Onderhoud afkoppelen verhardingen Generaal Gavinstraat te Mook	A.F. Herings
292	02-10-2023	Raadsmemo Voortgangsrapportage Regio Noord-Limburg	H. Rodoe

Gemeente Mook en Middelaar

ID	Onderwerp	Datum	Afzender	Toelichting	Advies afdoening	Rubriek
3576	Besluitenlijst Collegevergadering 2023-10-10	24-10-2023	College van B&W		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
3556	Besluitenlijst Collegevergadering 2023-10-03	11-10-2023	College van B&W		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
3541	Besluitenlijst Collegevergadering 2023-09-26	04-10-2023	Gemeente Mook en Middelaar		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
3527	Besluitenlijst Collegevergadering 2023-09-19	03-10-2023	Gemeente Mook en Middelaar		V.K.A.	Besluitenlijst B&W
3586	Toetsing robuustheid RUD LN	25-10-2023	Dagelijks Bestuur RUD Limburg Noord	In verband met de brief is op 18 oktober de raadsmemo Robuustheid RUD Limburg Noord met ID 294 gestuurd.	V.K.A.	Gemeenschappelijke regelingen
3574	Aanbiedingsbrief Kaderbrief 2025 BVO DRAN	24-10-2023	Regio Arnhem-Nijmegen	Raad CM23.2937 / ZM23.03565	V.K.A.	Gemeenschappelijke regelingen
3559	P&C-cyclus GGD GZ - Jaarkalender 2024	17-10-2023	GGD GZ	Raad CM23.2867 / ZM23.03485	V.K.A.	Gemeenschappelijke regelingen
3591	Brief 'Staat van onderhoud Kerkstraat Mook'	27-10-2023	Inwoner		Ter afdoening naar B&W	Inwoners
3590	Inspreektekst bibliotheek op school -	25-10-2023	Inspreker	Afzender heeft zich aangemeld om in te spreken in de commissie B&R 26 oktober en heeft gevraagd deze tekst door	V.K.A.	Inwoners

Gemeente Mook en Middelaar

				te sturen aan raad en college.		
3584	Inspreektekst bij Zienswijze RES - Algemene commissie 25 oktober	24-10-2023	Inspreker	Betreft inspreektekst bij agendapunt 6 Indienen zienswijze governance RES NML in de Algemene commissie 25 oktober. Afzender is niet in de gelegenheid om in de vergadering aanwezig te zijn. In overleg wordt de tekst bij de ingekomen stukken geplaatst.	V.K.A.	Inwoners
3568	Boot	17-10-2023	inwoner	ZM23.03569/CM23.2941	Ter afdoening naar B&W	Inwoners
3557	Omgevingsvisie Stichting Duurzaam Mook en Middelaar	11-10-2023	Stichting duurzaam Mook en Middelaar		V.K.A.	Inwoners
3526	Bestemmingsplan Volkstuin Middelwaert bezwaar	28-09-2023	inwoner		Ter afdoening naar B&W	Inwoners
3531	VNG Raadsledennieuwsbrief - september 2023	03-10-2023	VNG		V.K.A.	Ledenbrieven VNG
3530	Verkiezingen	03-10-2023	VNG	CM23.2659	V.K.A.	Ledenbrieven VNG
3529	Bijzondere ledenbrief rijksbegroting 2024 en de gevolgen voor gemeenten.	03-10-2023	VNG		V.K.A.	Ledenbrieven VNG
3589	Statuten kunnen positie raad versterken en	25-10-2023	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven

Gemeente Mook en Middelaar

	minister wil burgemeesters in rol raadsvoorzitter helpen					
3587	Nieuwsbrief Arbeidsmarkt Midden-Gelderland en Rijk van Nijmegen	25-10-2023	UWV		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3583	Ter sprake weeknummer 42-2023	24-10-2023	Gemeente Mook en Middelaar		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3579	Lijsttrekkers torn niet aan autonomie gemeenten	24-10-2023	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3578	Congres Datasturing in het gemeentelijk beleid 7 december 2023	24-10-2023	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3577	Burgemeester moet voor alle raadsleden voorzitter zijn	24-10-2023	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3575	Woningmarkt boosdoener WOZ-bezwaren	24-10-2023	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3573	Veranderen in kleine stappen op weg naar gezag van de raad	18-10-2023	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3570	TER SPRAKE weeknummer 41-2023	17-10-2023	Gemeente Mook en Middelaar		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3567	Nieuw rapport Duurzaamheid en	17-10-2023	BDO Nederland		V.K.A.	Nieuwsbrieven

	verslaggeving gemeenten					
3566	Luister nu 'Goede raad bij ondermijning Drugs'	17-10-2023	Gelderland Academie podcast		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3565	'Laat het maar een paar keer verkeerd gaan'	17-10-2023	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3563	Israel-Hamas war expert insights	17-10-2023	Clingendael		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3562	Huiselijke herfst	17-10-2023	Dorpsraad Molenhoek		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3554	TER SPRAKE weeknummer 40-2023	10-10-2023	Gemeente Mook en Middelaar		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3553	Resultaatgericht handelen Stel prioriteiten en gebruik hulp van anderen	10-10-2023	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3552	Overhead bij gemeenten in glijvlucht naar beneden	10-10-2023	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3551	Nieuws over mobiliteit en logistiek in Noord-Limburg oktober 2023	10-10-2023	Trendsportal		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3550	Ik stapte onbevangen en met grote idealen de politieke arena in.	10-10-2023	de politieke school		V.K.A.	Nieuwsbrieven

Gemeente Mook en Middelaar

3549	Welke rol speelt de griffier in de regionale samenwerking hoe zit het met integriteit en wat is de rol van Chat-GPT	10-10-2023	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3548	Welke rol speelt de griffier in de regionale samenwerking hoe zit het met integriteit en wat is de rol van Chat-GPT	10-10-2023	Nederlandse Debatclub		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3547	Gemeenten beperken zichzelf met belastingplafonds	10-10-2023	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3544	Neem concrete stappen die zichtbaar en tastbaar zijn voor de samenleving en toepasbaar zijn voor raadsleden.	04-10-2023	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3537	Volksvertegenwoordigers te weinig betrokken	04-10-2023	Binnenlands Bestuur		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3536	Tijd voor een goed gesprek	03-10-2023	Dorpsraad Molenhoek		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3535	TER SPRAKE weeknummer 39-2023	03-10-2023	Gemeente Mook en Middelaar		V.K.A.	Nieuwsbrieven

Gemeente Mook en Middelaar

3533	Nieuwsbrief Interbestuurlijke Informatie	03-10-2023	Rijksoverheid		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3532	Nieuwe podcastreeks 'Goede raad bij ondermijning'	03-10-2023	Gelderland Academie Podcast		V.K.A.	Nieuwsbrieven
3542	Realisatie infrastructuur Maaslijn	04-10-2023	Trendsportal		V.K.A.	Overheidsorganisaties
3585	Informatie over SMR's	25-10-2023	Milieudefensie Meerssen	Raad CM23.3009/ZM23.03658	V.K.A.	Overig
3564	Koonin vs KNMI	17-10-2023	afzender		V.K.A.	Overig
3560	Profielschets burgemeester	17-10-2023	Gemeente Mook en Middelaar		V.K.A.	Overig
3543	Er is geen klimaatcrisis, maar wel zijn er weersveranderingen	04-10-2023	afzender		V.K.A.	Overig
3538	Windmolens zijn niet duurzaam	04-10-2023	afzender		V.K.A.	Overig
3558	Provinciaal Risicoprofiel 2023-2027	17-10-2023	Veiligheidsregio Limburg-Noord		V.K.A.	Presentaties
3539	Presentatie raadsleden 14 september 2023	04-10-2023	RES Noord- en Midden Limburg		V.K.A.	Presentaties
3588	Save the Date Jahresabschlussempfang eindejaarsbijeenkomst	25-10-2023	Euregio Rijn-Waal		V.K.A.	Uitnodigingen

Gemeente Mook en Middelaar

3581	Technische informatiesessie energiesysteem	24-10-2023	RES Noord- en Midden Limburg	Overleg is geannuleerd.	V.K.A.	Uitnodigingen
3572	Gratis online oefenavond 'Overtuigend spreken in een vergadering' op maandag 30 oktober 2023. Doe mee!	18-10-2023	Nederlands Debatinstituut		V.K.A.	Uitnodigingen
3571	Uitnodiging voor de bijeenkomst De Ideale Omvang van de Griffie!	17-10-2023	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		V.K.A.	Uitnodigingen
3569	28 november Kennissessie digitale wereld	17-10-2023	Griffie Nijmegen	Zie voor informatie en aanmelden het overleg in iBabs.	V.K.A.	Uitnodigingen
3561	Informatiemarkt implementatie regionale huisvestingsverordening	17-10-2023	Regio Noord-Limburg / Gemeente Horst aan de Maas	Zie de overleggen in iBabs voor informatie en aanmelden.	V.K.A.	Uitnodigingen
3555	Uitnodiging kasteel Hernen	10-10-2023	Kasteel Hernen		V.K.A.	Uitnodigingen
3546	Bijeenkomst IZA Rijk van Nijmegen - 6 november	10-10-2023	Regio Rijk van Nijmegen	Zie het overleg voor informatie en aanmelden.	V.K.A.	Uitnodigingen
3545	Informatiebijeenkomsten over (de toekomst van) lokale publieke omroepen	10-10-2023	VNG		V.K.A.	Uitnodigingen

Gemeente Mook en Middelaar

3540	Uitnodiging Limburgse Bestuurders Dag	04-10-2023	Gemeente Maastricht		V.K.A.	Uitnodigingen
3534	Staat de vijfde Grenslandconferentie op 6 december 2023 al in uw agenda	03-10-2023	Euregio Rijn-Waal		V.K.A.	Uitnodigingen
3528	Bezoek raadsleden Risk-Factory Venlo	03-10-2023	Veiligheidsregio Limburg-Noord		V.K.A.	Uitnodigingen

Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	**CM22.2593**
Onderwerp	**Vaststelling bestemmingsplan Middelaar Heikantseweg 30**
Datum raadsvergadering	**2 november 2023**
Raadscommissie	Samenleving
Datum raadscommissie	25 oktober 2023
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Portefeuillehouder	A.F. Herings

Vaststelling bestemmingsplan Middelaar Heikantseweg 30

Inleiding

Op 1 februari 2022 hebben wij positief besloten over het principeverzoek om de bedrijfsbestemming te wijzigen naar de woonbestemming en in het vrijstaande bijgebouw een extra woning te realiseren aan de Heikantseweg 30 te Middelaar. De om te zetten bedrijfswoning naar burgerwoning is gelegen aan de Heikantseweg en de extra woning die gerealiseerd wordt in het vrijstaande bijgebouw is gelegen aan de Bouwsteeg.

Door middel van de coördinatieregeling wordt zowel de bedrijfsbestemming omgezet naar de woonbestemming en tegelijkertijd de omgevingsvergunning verleend voor het realiseren van een woning in het vrijstaande bijgebouw.

Uw gemeenteraad heeft als bevoegd gezag op 15 juni 2023 ingestemd met de toepassing van de coördinatieregeling.

Het ontwerpbestemmingsplan, de omgevingsvergunning en alle bijbehorende stukken hebben vanaf 14 juli 2023 tot en met 24 augustus 2023 ter inzage gelegen en tijdens deze periode zijn er geen zienswijzen ingediend.

Uw gemeenteraad wordt voorgesteld om het bestemmingsplan “Middelaar, Heikantseweg 30” vast te stellen.

Voorstel

1. Het bestemmingsplan “Middelaar, Heikantseweg 30”, zoals vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0944.BPHeikantseweg30-VA01 inclusief de bijbehorende bijlagen ongewijzigd vast te stellen conform het bijgevoegd raadsvoorstel;
2. Geen exploitatieplan vast te stellen aangezien de dekking van de kosten anderszins is geregeld.

Beoogd effect

Het bestemmingsplan maakt het omzetten van de bedrijfsbestemming naar de woonbestemming mogelijk. Hierbij wordt de bedrijfswoning omgezet naar burgerwoning en daarnaast zal in het vrijstaande bijgebouw een extra woning gerealiseerd worden conform de ingediende omgevingsvergunning.

Argumenten

1.1 Het bestemmingsplan voldoet aan de eis van een goede ruimtelijke ordening
In de bestemmingsplantoelichting is met bijbehorende onderzoeken een nadere onderbouwing gegeven, dat deze ontwikkeling voldoet aan de eis van een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Er zijn geen zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan en ontwerpbesluit omgevingsvergunning ontvangen
Het ontwerpbestemmingsplan, de omgevingsvergunning en bijbehorende stukken hebben gedurende 6 weken ter inzage gelegen met de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Tijdens deze termijn is geen zienswijze ontvangen.

2.1 Met de initiatiefnemer is een anterieure overeenkomst gesloten
Het betreft een particulier initiatief. Met de initiatiefnemer is een anterieure overeenkomst gesloten. Buiten de begeleidingskosten van het bestemmingsplan is daarbij ook het verhalen van eventuele planschadekosten op de initiatiefnemer in opgenomen.

Kanttekeningen

Niet van toepassing

Duurzaamheid

Het plan voldoet aan de meest recente voorwaarden vanuit wet en regelgeving ten aanzien van bouwen.

Participatie

Initiatiefnemer heeft de omwonenden over het plan geïnformeerd. Het plan is door de omwonenden positief ontvangen.

Financiën

Financieel;
Het plan is een particulier initiatief. De kosten voor het opstellen van het bestemmingsplan zijn, evenals alle bijbehorende risico's, voor rekening van de initiatiefnemer. Voor de planbegeleidingskosten en voor eventuele planschadeclaims is een anterieure overeenkomst gesloten. Alle kosten zijn op grond van de legesverordening 2023 opgelegd en voldaan.

Rechtmatigheid;
De wettelijk grondslag voor deze beslissing staat in de Wet ruimtelijke ordening (Wro).

Communicatie

De vaststelling van het bestemmingsplan en het verlenen van de omgevingsvergunning door het college zal via de gebruikelijke kanalen worden gepubliceerd (Ter Sprake en Gemeenteblad).

Uitvoering

Na vaststelling wordt het besluit gepubliceerd en het vastgestelde bestemmingplan ter visie gelegd. De door het college verleende omgevingsvergunning zal tegelijkertijd met het bestemmingsplan voor een periode van zes weken ter visie wordt gelegd. Na afloop van deze beroepstermijn treedt het bestemmingsplan in werking en is de door het college verleende omgevingsvergunning onherroepelijk.

Bijlage(n)

1. Raadsbesluit Vaststelling bestemmingsplan bestemmingsplan “Middelaar, Heikantseweg 30”;
2. Ontwerpbestemmingsplan Middelaar, Heikantseweg 30 Middelaar:
   - Toelichting;
   - Regels;
   - Verbeelding;
   - Bijlagen toelichting;
   - Bijlagen regels;
3. Ontwerpbesluit omgevingsvergunning 2022-067855, Bouwsteeg 17 te Middelaar

Mook, 26 september 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Raadsbesluit

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer **CM22.2593**
Onderwerp **Vaststelling bestemmingsplan Middelaar, Heikantseweg 30**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 26 september 2023

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 25 oktober 2023

overwegende;

dat er een principeverzoek is binnen gekomen om de bedrijfsbestemming te wijzigen naar de woonbestemming en in het vrijstaande bijgebouw een extra woning te realiseren aan de Heikantseweg 30/Bouwsteeg 17 te Middelaar;

dat het college op 1 februari 2022 heeft ingestemd met dit principeverzoek;

dat door middel van toepassing van de coördinatieregeling zowel de bedrijfsbestemming omgezet wordt naar de woonbestemming en tegelijkertijd de omgevingsvergunning door het college wordt verleend voor het realiseren van een woning in het vrijstaande bijgebouw. De gemeenteraad heeft als bevoegd gezag op 15 juni 2023 ingestemd met de toepassing van deze coördinatieregeling;

gelet op het feit;

dat het ontwerpbestemmingsplan, de omgevingsvergunning en alle bijbehorende stukken vanaf 14 juli 2023 tot en met 24 augustus 2023 ter inzage hebben gelegen;

dat er tegen het ontwerpbestemmingsplan en het ontwerpbesluit omgevingsvergunning geen zienswijzen kenbaar zijn gemaakt.

Besluit:

1. Het bestemmingsplan “Middelaar, Heikantseweg 30”, zoals vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0944.BPHeikantseweg30-VA01 inclusief de bijbehorende bijlagen ongewijzigd vast te stellen conform het bijgevoegd raadsvoorstel;
2. Geen exploitatieplan vast te stellen aangezien de dekking van de kosten anderszins is geregeld.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 2 november 2023

De raad voornoemd,

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

Middelaar, Heikantseweg 30

Inhoudsopgave

Toelichting **3**

Hoofdstuk 1 Inleiding **4**
1.1 Aanleiding 4
1.2 Ligging plangebied 4
1.3 Geldend bestemmingsplan 5
1.4 Strijdigheid bestemmingsplan 6
1.5 De bij het plan behorende stukken 6
1.6 Leeswijzer 6

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving **7**
2.1 Huidige situatie 7
2.2 Toekomstige situatie 8

Hoofdstuk 3 Beleidskader **11**
3.1 Nationaal beleid 11
3.2 Provinciaal beleid 12
3.3 Regionaal beleid 16
3.4 Gemeentelijk beleid 16

Hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten **19**
4.1 Bodem 19
4.2 Water 19
4.3 Archeologie en cultuurhistorie 20
4.4 Ecologie 22
4.5 Luchtkwaliteit en stikstofdepositie 22
4.6 Geluid 24
4.7 Bedrijven en milieuzonering 24
4.8 Geur 26
4.9 Externe veiligheid 26
4.10 Verkeer en parkeren 27
4.11 Kabels en leidingen 27
4.12 M.e.r.-beoordeling 27

Hoofdstuk 5 Juridische planopzet **29**
5.1 Opzet van de regels 29
5.2 Toelichting op de bestemmingen 30

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid **31**
6.1 Economische uitvoerbaarheid 31
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 31

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op het perceel Heikantseweg 30 te Middelaar bevindt zich op dit moment de bebouwing van een voormalig bedrijf, bestaande uit een bedrijfswoning, een kantoor en enkele bijgebouwen. Het is niet de bedoeling om dit perceel in de toekomst nog voor bedrijfsdoeleinden te gaan benutten. Daarom wil de initiatiefnemer het bedrijfsperceel graag transformeren naar een woonperceel. De bedrijfswoning wordt dan een burgerwoning en het kantoor zal inpandig verbouwd worden tot een vrijstaande levensloopbestendige woning.

Op basis van het vigerende bestemmingsplan kan deze omvorming niet plaatsvinden. Daarom is een herziening van het vigerende bestemmingsplan nodig.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Heikantseweg te Middelaar.Op de volgende afbeelding is de globale ligging van het plangebied in beeld gebracht.

Ligging plangebied (binnen rode cirkel) in groter verband (Bron Google Earth)

Wanneer we meer inzoomen dan kan de locatie wat duidelijker in beeld gebracht worden:

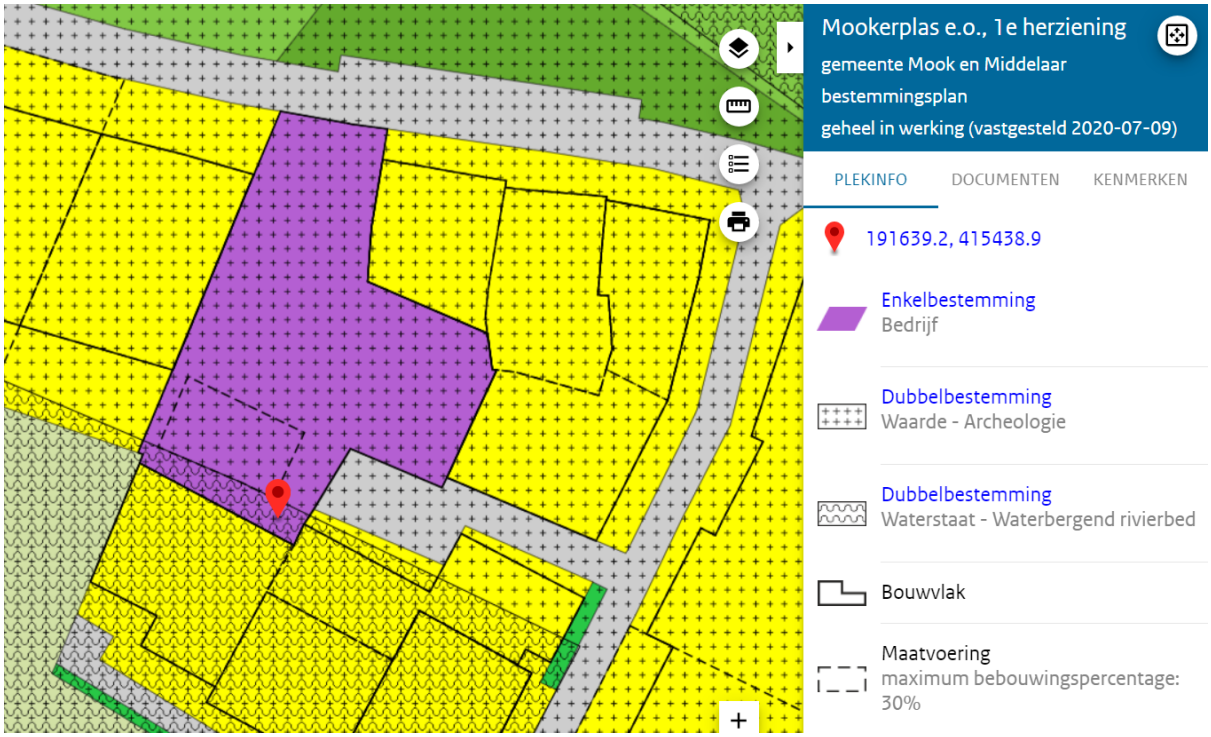

Het plangebied meer ingezoomd (Bron Kadaster) met de bedrijfswoning op nr. 30 en het kantoor op het adres Bouwsteeg 17

Voor de exacte begrenzing van het plangebied wordt verwezen naar de verbeelding.

1.3 Geldend bestemmingsplan

Het plangebied is gelegen binnen de begrenzing van het bestemmingsplan 'Mookerplas en omgeving, 1e herziening'. Dit bestemmingsplan is op 9 juli 2020 vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Mook en Middelaar. Een uitsnede van de plankaart is hieronder opgenomen:

Uitsnede plankaart vigerend bestemmingsplan "Mookerplas en omgeving, 1e herziening" (Bron: Ruimtelijkeplannen)

Op grond van dit bestemmingsplan heeft het perceel de bestemming "Bedrijf" gekregen. In de regels is aangegeven, dat de gronden benut mogen worden ten dienste categorie 1 en 2 bedrijven/ bedrijfsactiviteiten conform de Lijst van Bedrijfsactiviteiten. Het bouwvlak, dat het gehele perceel beslaat mag voor maximaal 80% bebouwd worden, met uitzondering van een gedeelte aan de zuidzijde, waar een maximum bebouwingspercentage van 30% is aangegeven.

De bedrijfsgebouwen mogen een goothoogte hebben van maximaal 5 meter, terwijl de maximale bouwhoogte 8 meter bedraagt. Voor de bedrijfswoning is bepaald, dat deze een maximale goothoogte van 6 meter mag hebben en een maximale bouwhoogte van 9 meter. De inhoud van de bedrijfswoning mag 650 m^3 bedragen, tenzij de bestaande bedrijfswoning al een grotere inhoud heeft.

Het gehele perceel is voorzien van de dubbelbestemming "Waarde - Archeologie" (de "plusjes" op de afbeelding). Op basis van deze dubbelbestemming zijn de gronden -naast de andere voor die gronden aanwezige bestemmingen- tevens bestemd voor de bescherming en het behoud van de op en/of in deze gronden voorkomende archeologische waarden.

Een klein gedeelte van de gronden aan de zuidzijde van het perceel is voorzien van de dubbelbestemming "Waterstaat - Waterbergend rivierbed". Deze gronden zijn mede bestemd voor waterberging.

1.4 Strijdigheid bestemmingsplan

Omdat de voorgenomen ontwikkeling niet in overeenstemming is met het geldende bestemmingsplan is een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk. In dit bestemmingsplan wordt aangetoond, dat het voornemen om ter plaatse de bedrijfsbestemming te transformeren naar een woonbestemming in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.5 De bij het plan behorende stukken

Het bestemmingsplan 'Middelaar, Heikantseweg 30' bestaat uit de volgende stukken:

- verbeelding (tek. nr. NL.IMRO.0944.BPHeikantseweg30-ON01);
- regels.

Het bestemmingsplan wordt vergezeld door een toelichting. De verbeelding en de regels vormen samen het juridisch bindende gedeelte van het bestemmingsplan en moeten samen 'gelezen' worden.

Op de verbeelding staan de bestemmingen van de gronden in het plangebied. Aan deze bestemmingen zijn regels en bepalingen gekoppeld die de uitgangspunten van het plan zeker stellen.

De toelichting geeft een duidelijk beeld van het bestemmingsplan en van de daaraan ten grondslag liggende gedachten, maar maakt geen deel uit van het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan.

1.6 Leeswijzer

Na dit hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 een beschrijving van het plan gegeven. Daarbij wordt ingegaan op de huidige situatie en de toekomstige situatie. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het van belang zijnde beleidskader, waarna in hoofdstuk 4 een toetsing aan de omgevingsaspecten volgt. In hoofdstuk 5 volgt een toelichting op de werking van het bestemmingsplan en de daarin opgenomen regeling. Hoofdstuk 6 gaat in op de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan, waarbij aandacht wordt besteed aan de economische en de maatschappelijke uitvoerbaarheid.

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

In dit hoofdstuk wordt het plangebied en de omgeving beschreven. Dit hoofdstuk gaat in op de huidige en toekomstige situatie.

2.1 Huidige situatie

Het perceel is gelegen aan de Heikantseweg te Middelaar. De bedrijfswoning is vanaf deze weg bereikbaar. Het kantoor is goed te bereiken vanaf de Bouwsteeg. De Bouwsteeg zelf wordt ook benut voor de ontsluiting van een aantal woningen, die ten zuiden van het plangebied gerealiseerd zijn. In de huidige situatie vormt het bedrijfsperceel een eiland temidden van diverse woonbestemmingen.

Onderstaande foto's geven een impressie van het plangebied:

Bestaande bedrijfswoning aan de Heikantseweg

Zicht vanaf de Bouwsteeg op het plangebied

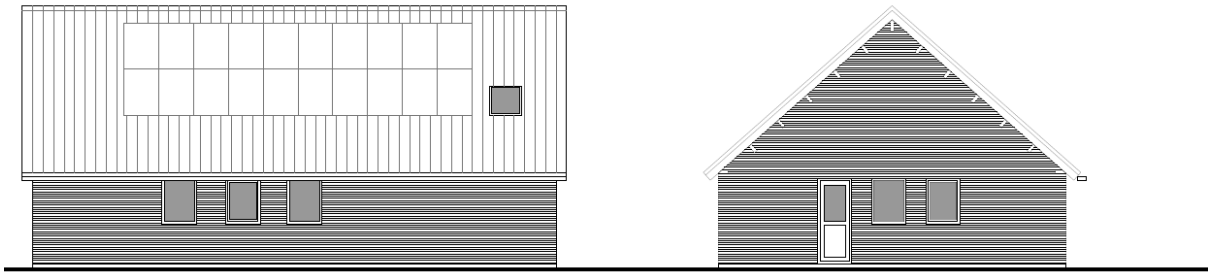

Het kantoor gezien vanaf de Bouwsteeg (foto: Van Dijk Milieutechniek)

2.2 Toekomstige situatie

Door architect Peter van Peperstraten is een voorstel gemaakt voor de transformatie van het kantoor tot een levenloopbestendige vrijstaande woning. Dit voorstel is opgenomen als Bijlage 1.

Onderstaande afbeeldingen geven een indruk van de voorgestelde transformatie:

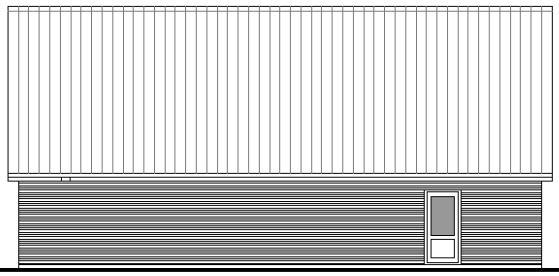

OOSTGEVEL bestaand

NOORDGEVEL bestaand

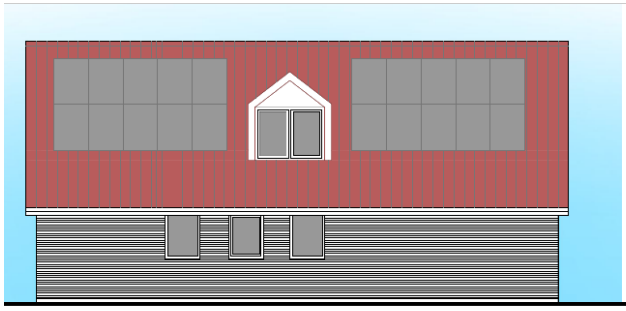

ZUIDGEVEL bestaand

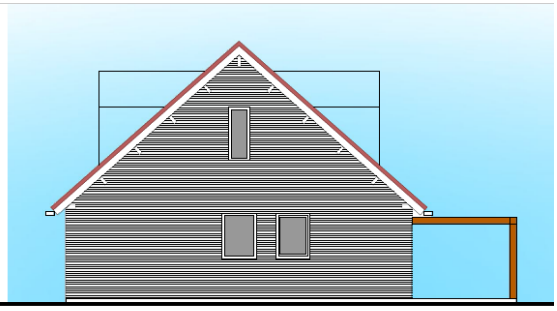

WESTGEVEL bestaand

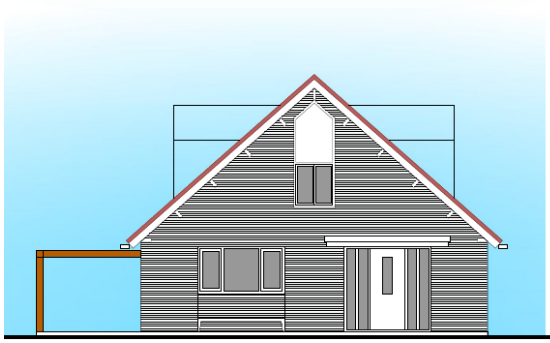
Huidige situatie

OOSTGEVEL

NOORDGEVEL

ZUIDGEVEL

WESTGEVEL

Voorgestelde nieuwe situatie

Op basis van bovenstaande afbeeldingen kan geconcludeerd worden, dat de ombouw plaatsvindt binnen

het bestaande bouwvolume van het kantoor. De enige toevoeging bestaat uit een aantal (optionele) dakkapellen en een terras aan de westzijde van het gebouw.

Hoofdstuk 3 Beleidskader

Bij ruimtelijke plannen moet worden weergegeven hoe rekening is gehouden met relevant beleid. In de volgende paragrafen wordt het relevante beleid op nationaal, provinciaal, regionaal en gemeentelijk schaalniveau en de relatie met de voorgenomen ontwikkeling behandeld.

3.1 Nationaal beleid

3.1.1 Nationale omgevingsvisie (NOVI)

Op 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld als rijksstructuurvisie. De NOVI vervangt onder andere de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De NOVI is de langetermijnvisie voor een duurzame fysieke leefomgeving in Nederland.

Nederland staat voor een aantal urgente maatschappelijke opgaven, die zowel lokaal als regionaal, nationaal en internationaal spelen. Grote en complexe opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw zullen Nederland flink veranderen. Nederland heeft een lange traditie van zich aanpassen. Deze opgaven worden benut om vooruit te komen en tegelijkertijd het mooie van Nederland te behouden voor de generaties na ons.

De NOVI biedt een perspectief om deze grote opgaven aan te pakken, om samen Nederland mooier en sterker te maken en daarbij voort te bouwen op het bestaande landschap en de (historische) steden. Omgevingskwaliteit is het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit. Met inachtneming van maatschappelijke waarden en inhoudelijke normen voor bijvoorbeeld gezondheid, veiligheid en milieu. In dat samenspel van normen, waarden en collectieve ambities, stuurt de NOVI op samenwerking tussen alle betrokken partijen.

De NOVI heeft de maatschappelijke opgaven samengevat in 4 prioriteiten:

1. Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
2. Duurzaam economisch groeipotentieel;
3. Sterke en gezonde steden en regio's;
4. Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Onder deze prioriteiten hangen 21 nationale belangen die het lokale, regionale en provinciale niveau overstijgen. Deze belangen hebben onder andere betrekking op het realiseren van een goede leefomgevingskwaliteit, zorgt dragen voor een woningvoorraad die aansluit op woonbehoeften, het beperken van klimaatverandering, et cetera. De verantwoordelijkheid van het omgevingsbeleid ligt voor een groot deel bij provincies, gemeenten en waterschappen, waardoor inhoudelijke keuzes in veel gevallen ook het beste regionaal kunnen worden gemaakt. Met de NOVI wordt het proces in gang gezet waarmee de keuzes voor de leefomgeving sneller en beter gemaakt kunnen worden.

Toetsing

Het onderhavige initiatief betreft een ontwikkeling van beperkte omvang zonder strijdigheid met rijksbelangen. De ontwikkeling is passend binnen de NOVI.

3.1.2 Besluit Algemene regels Ruimtelijke Ordening (Barro)

De juridische borging van de nationale belangen vindt plaats in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Een aantal regelingen is ‘getrapt’ vastgelegd. Voorgaande houdt in dat de provincies, gemeenten en hoogheemraadschappen verplicht zijn dit beleid nader uit te werken. In het Barro wordt een aantal projecten die van nationaal belang zijn genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Aan elk soort project wordt een set regels gekoppeld waaraan bestemmingsplannen zullen moeten voldoen. Volgens de toelichting van de Rijksoverheid draagt het Barro bij aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen van nationaal belang en “vermindering van de bestuurlijke drukte”

De bedoeling is dat belemmeringen die de realisatie van de genoemde projecten zouden kunnen frustreren of vertragen door het Barro op voorhand onmogelijk worden gemaakt. Dat zal moeten leiden tot een versnelde uitvoering van die projecten. Het Barro brengt ook met zich mee dat gemeenten die een bestemmingsplan opstellen dat raakt aan een belang van één van de 13 projecten in het Barro,

nauwkeurig de regelgeving van het Barro moeten controleren. Het Barro vormt daarmee een dwingende checklist bij de opstelling van bestemmingsplannen.

Toetsing

Het initiatief valt voor een heel klein deel onder een van de projecten uit het Barro, omdat het zuidelijke puntje van het plangebied gelegen is in het rivierbed van de Maas. Door de gewenste ontwikkeling zal hier echter geen nationaal belang worden geschaad. Dit betekent, dat het relevante beleidskader wordt gevormd door provinciaal en vooral gemeentelijk beleid.

3.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking

De Ladder voor duurzame verstedelijking (Ladder) is een instrument voor efficiënt ruimtegebruik. Het bevoegd gezag moet voldoen aan een motiveringsvereiste als nieuwe stedelijke ontwikkelingen planologisch mogelijk worden gemaakt. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gewijzigd, waarbij een nieuwe Laddersystematiek geldt. Om gebruikers goed te kunnen ondersteunen bij de toepassing van de nieuwe Ladder heeft het Rijk een nieuwe handreiking opgesteld.

Toetsing

Van belang is de vraag of het plan voorziet in een 'nieuwe stedelijke ontwikkeling'. Daarover kunnen we kort zijn: Uit jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat de ondergrens van wat als nieuwe stedelijke ontwikkeling moet worden gezien, ligt op 12 woningen. Aangezien bij dit plan per saldo slechts 1 extra woning wordt gerealiseerd is er geen sprake van een stedelijke ontwikkeling en is er geen verantwoording noodzakelijk in het kader van de ladder voor duurzame verstedelijking.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie Limburg

De Omgevingsvisie Limburg is 1 op oktober 2021 vastgesteld door Provinciale Staten. Deze Omgevingsvisie vervangt Het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL).

De Omgevingsvisie Limburg is een strategische en lange termijn (2030-2050) visie op de fysieke leefomgeving en beschrijft onderwerpen zoals wonen, infrastructuur, milieu, water, natuur, landschap, bodem, ruimtelijke economie, luchtkwaliteit en cultureel erfgoed. Daarnaast worden ook de aspecten gezondheid, veiligheid en een gezonde leefomgeving in de Omgevingsvisie meegenomen. In de Omgevingsverordening legt de Provincie regels vast voor onder meer natuur, milieu, (grond-)water,

ontgronding, wegen, ruimte (verstedelijking, woon- en werklocaties, agrarische bedrijven).

In de Omgevingsvisie Limburg worden de verschillende thema's onder de loep genomen. daarbij wordt per thema aangegeven wat de opgasve is, wat de ambitie is en waarvoor gekozen wordt. Voor het onderhavige plan is vooral het thema Wonen van belang. In de Omgevingsvisie worden onder andere de volgende keuzes gemaakt binnen het thema Wonen:

Wij bekijken woningbouwontwikkelingen vanuit een brede maatschappelijke context. Dit vraagt een integrale aanpak van locaties en gebieden in de vorm van herstructurering en transformatie/herbestemming in centra, buurten, wijken, dorpen en het buitengebied. Bij onze keuzes houden we rekening met samenhangende belangen zoals leegstand bij detailhandel, kantoren, maatschappelijk vastgoed, monumenten, etc. Daarnaast bezien we de woningopgave altijd in samenhang met veiligheid en leefbaarheid. Met het stimuleren van natuurinclusief en circulair bouwen, de verduurzamingsopgave en het levensloopbestendig maken van bestaande en nieuwe woningen, vragen we om gebruik te maken van meekoppelkansen voor een klimaatbestendige en -adaptieve woonomgeving.

We vinden het belangrijk dat eerst de kwaliteit van het feitelijk bestaand bebouwd gebied op orde wordt gemaakt. Via het principe van de Ladder voor duurzame verstedelijking benutten we de ruimte in bestaand bebouwd gebied optimaal, zowel kwantitatief als kwalitatief. Dat betekent dat eerst leegstaand vastgoed hergebruikt en herbestemd wordt in lijn met de Limburgse principes. Daarvoor werken we samen met andere beleidsvelden. Wonen is in beginsel alleen maar toegestaan in bestaand bebouwd gebied. Hierop kunnen – tijdelijke – uitzonde- ringen worden gemaakt in de vorm van flexibele woonvormen. Voorbeelden hiervan zijn tijdelijk permanente bewoning toestaan in recreatieparken voor de huisvesting van internationale werknemers en/of woonurgenten voor de duur van maximaal tien jaar en onder (nader te bepalen) voorwaarden als verdienmodel voor toekomstige herontwikkeling of sanering van het park, of het herbestemmen van monumentale bebouwing in het buitengebied zijn hiervan voorbeelden.

Toetsing

Het transformeren van een bedrijfsbestemming in een woonbestemming in bestaand stedelijk gebied past volledig in de ambities van de provincie. Omdat bij deze transformatie tevens een slag gemaakt zal worden op het gebied van duurzaamheid en levensloopbestendigheid kan gesteld worden, dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen de kaders van het provinciale beleid.

3.2.2 Omgevingsverordening Limburg 2014

In de Omgevingsverordening 2014 is bepaald dat een plan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt rekening houdt met de Ladder voor duurzame verstedelijking. De regionale afspraken over wonen zijn met een Wijzigingsverordening Omgevingsverordening Limburg 2014 geborgd in de provinciale omgevingsverordening. Een ruimtelijk plan voor een gebied gelegen in de regio Noord-Limburg mag alleen voorzien in de toevoeging van woningen aan de bestaande voorraad woningen alsmede aan de bestaande planvoorraad woningen op de wijze zoals beschreven in de door de gemeenteraden vastgestelde Regionale Structuurvisie Wonen Noord-Limburg. In het ruimtelijk plan dat betrekking heeft op het toevoegen van woningen, dient te worden verantwoord op welke wijze het plan aansluit bij de Regionale Structuurvisie Wonen Noord-Limburg.

3.2.3 Omgevingsverordening Limburg

Provinciale Staten hebben de nieuwe Omgevingsverordening vastgesteld in de vergadering van 17 december 2021. Het betreft een grotendeels beleidsneutrale omzetting, inhoudelijk verschilt deze niet veel van de huidige Omgevingsverordening 2014. Een wijziging bij het thema 'Wonen' is dat er een realisatietermijn is opgenomen voor zogenaamde 'papieren plannen' om te voorkomen dat een plan niet tot ontwikkeling komt. Voor nieuwe plannen geldt dat deze binnen 5 jaar gerealiseerd moeten zijn. Omdat deze Omgevingsverordening is gebaseerd op de Omgevingswet kan deze niet eerder in werking treden dan de Omgevingswet zelf. Het Rijk heeft de inwerkingtreding van de Omgevingswet uitgesteld tot 1 januari 2023. Daarmee wordt automatisch de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening Limburg ook uitgesteld tot die datum. Tot die tijd blijft de Omgevingsverordening Limburg 2014 gelden.

Toetsing

Voorliggend plan voorziet in het toevoegen van één nieuwe woning. Zoals ook uitgebreider zal worden toegelicht in navolgende paragraaf is de woning passend binnen de Regionale Structuurvisie Wonen Noord-Limburg, Daarmee voldoet het initiatief aan de gestelde voorwaarde uit de verordening met betrekking tot het thema wonen.

3.2.4 Provinciale woonvisie

Op 1 februari 2010 hebben Gedeputeerde Staten van Limburg de Provinciale Woonvisie vastgesteld. Doel van de woonvisie is om te bereiken dat de juiste woningen op de juiste locatie en op het juiste moment beschikbaar komen. Het streven is een goed functionerende woningmarkt, waarin alle betrokkenen in hun behoeften kunnen voorzien.

De woonvisie behandelt met name de bovenlokale en regionale sturing van de woningmarktontwikkeling, zowel uit kwantitatief als uit kwalitatief oogpunt. Belangrijke aandachtspunten zijn herstructurering, leefbaarheid en duurzaamheid. Nadere concretisering van de provinciale woonvisie vindt op regionaal niveau plaats in regionale woonvisies. Om de lange termijndoelstellingen te kunnen realiseren, wordt op kortere termijn gestreefd naar een kwalitatief goede en passende woningvoorraad met voldoende betaalbare woningen die voor de betreffende doelgroepen in voldoende mate beschikbaar zijn. In de woonvisie is aandacht voor de verwachte afname van de woningbehoefte (in Zuid-Limburg vanaf 2014, in Noord- en Midden-Limburg vanaf 2025/2029) en de daarmee samenhangende problematiek van herstructurering en noodzakelijke aanpassing van de woningvoorraad. Voor Noord- en Midden-Limburg geldt daarom dat binnen de nog resterende groeimogelijkheden maximaal moet worden ingezet op een tijdige aanpassing van de samenstelling van de woningvoorraad. Binnen stadsregio's dienen nieuwe activiteiten zoveel mogelijk te worden geconcentreerd binnen het bestand stedelijke gebied. Voor Noord-Limburg geldt voor de periode 2010-2030 een verwachte ontwikkeling in de woningvoorraad van circa 8.000 woningen. Hiervan wordt circa 47% gerealiseerd in de stadsregio's Venlo en Venray en circa 53% in de plattelandskernen.

Toetsing

Met het voorliggend plan worden er op een inbreidingslocatie per saldo 1 woning toegevoegd in de kern Middelaar en sluit de ontwikkeling aan op de woningbouwafspraken van de gemeente Mook en Middelaar. Deze afspraken vormen een uitwerking van de provinciale en de regionale woonvisie. De provinciale woonvisie staat het initiatief niet in de weg.

3.2.5 Limburgse Agenda Wonen

De Limburgse Agenda Wonen 2020-2023 maakt duidelijk hoe de provincie Limburg vanuit het beleidsveld wonen een bijdrage levert aan een gezonde Limburgse woningmarkt. De provincie wil een actieve bijdrage leveren in het scheppen van de juiste condities in Limburg.

De Provincie wil binnen de dynamiek van de woningmarkt – in samenwerking met andere partijen - agenderen en sturen op datgene wat voor de regio van belang is. Dat is bovenal een betere doorstroming op de woningmarkt: dat huishoudens kunnen verhuizen naar een voor hen geschikte woning. Het streven is dat er betaalbare woningen zijn voor allerlei doelgroepen zoals starters, spoedzoekers, nieuwkomers, sociale huurders en senioren. Uiteraard moeten deze woningen voldoen aan de huidige kwaliteitseisen. Duurzaamheid is belangrijk - zowel bij de totstandkoming (circulair bouwen) van de woning als bij het eindresultaat. De provincie stimuleert innovatieve woonvormen die bijdragen aan een gezonde woningmarkt.

Toetsing

Voorliggende ontwikkeling betreft de realisatie van één levensloopbestendige woning. Deze woning is passend binnen de Limburgse Agenda Wonen. De provinciale agenda staat het initiatief niet in de weg.

3.3 Regionaal beleid

3.3.1 Regionale Woonvisie Noord Limburg

De Regionale Woonvisie Noord-Limburg geeft richting aan het woonbeleid voor de komende 4 jaar. Samen met alle partners (corporaties, huurderbelangenverenigingen, ontwikkelaars, makelaars, zorginstellingen et cetera) is de opgave voor Noord-Limburg bepaald. Ten eerste is in de visie de mismatch tussen woningbehoefte en woningvoorraad in kaart gebracht. Daarbij wordt gestuurd op het aanpassen van de bestaande voorraad op de woonvraag en nieuwbouw dient toegespitst te worden op de toekomstige woningbehoefte. Ten tweede heeft de zoektocht om alle doelgroepen (zoals o.a. zorgdoelgroepen, internationale werknemers en woonwagenbewoners) een plek te geven binnen onze woningmarkt de aandacht.

In het uitvoeringsprogramma zijn de volgende acties opgenomen die in de komende regiovisieperiode worden opgepakt:

1. *Kwalitatief vraagstuk - mismatch woningvoorraad en toekomstige bevolkingssamenstelling:* De regionale kwalitatieve richtlijnen zijn leidend om de woningbouwplannen te toetsen en deze worden lokaal uitgewerkt. Initiatieven groter dan 10 woningen worden regionaal afgestemd en er wordt gescreend op in hoeverre deze passen binnen de kwalitatieve woonbehoefte;
2. *Liefde voor de bestaande voorraad:* Mogelijkheden van de transformatie van de bestaande woningvoorraad worden onderzocht. Daarbij worden prestatieafspraken gemaakt met de corporaties en wordt er bij de particuliere woningbezitter bewustwording gecreëerd over levensloopbestendigheid en duurzaamheid;
3. *Kwalitatief vraagstuk op de lange termijn:* wat doen we na de huishoudenspiek?: Kwetsbare woningen worden op termijn uit de voorraad gehaald en tijdelijke experimentele woonvormen worden gefaciliteerd en gestimuleerd.
4. *Huisvesting voor specifieke doelgroepen:* Huisvesting voor woonwagenbewoners, internationale werknemers, woonurgenten, ouderen, starters, economisch dak- en thuislozen en vergunninghouders krijgt extra aandacht. Bijvoorbeeld wordt voor ouderen gestimuleerd om woningen te verduurzamen of levenloopbestendig te maken en wordt lokaal voor starters nieuwbouw toegevoegd;
5. *Thuis in je huis, straat, buurt en wijk:* Leefbaarheid heeft de aandacht bij de gemeenten en maken onderdeel uit van de prestatieafspraken met de corporaties;
6. *Sociale huursector en toewijzingsbeleid corporaties*: Er worden prestatieafspraken gemaakt over de benodigde omvang van de sociale huurvoorraad en knelpunten worden gemonitord;
7. *Middenhuur:* De mogelijkheden om de middenhuur te stimuleren worden onderzocht waarbij gebruik wordt gemaakt van landelijke en provinciale regelingen en instrumenten;
8. *Leefbaarheid kleine kernen:* Woningbouw in kleine kernen richten we vooral op doorstroming.

Toetsing

Dit plan maakt één nieuwe woning mogelijk op een perceel aan de Heikantseweg te Middelaar. Het gaat om een levensloopbestendige woning. Deze woning is passend binnen de woningbouw afspraken in de Regionale Woonvisie Noord-Limburg (huisvesting voor specifieke doelgroepen) en in de gemeente Mook en Middelaar. De regionale woonvisie staat het initiatief niet in de weg.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Saneringsregeling afwijkingenbeleid

Als een omgevingsvergunningaanvraag niet past binnen de regels van het bestemmingsplan, zal worden bekeken of de aanvraag past binnen het afwijkingenbeleid. Voor de bouw van een groter oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken als toegestaan in het bestemmingsplan heeft de gemeente Mook en Middelaar een saneringsregeling vastgesteld. Indien sprake is van herbouw van bijbehorende bouwwerken is het onder voorwaarden mogelijk om op een perceel meer bijgebouwen op te richten.

Voor zover bijbehorende bouwwerken worden gesloopt, geldt dat:

- Indien het totaal aan bestaande bijbehorende bouwwerken op het gehele erf de totale toegestane

oppervlakte van 80 m² overschrijdt, maar onder een totale oppervlakte blijft van 200 m², mag 80 % van de totale oppervlakte en inhoud van deze bijbehorende bouwwerken worden teruggebouwd.
- Indien het totaal aan bestaande bijbehorende bouwwerken op het gehele erf de totale oppervlakte van 200 m² overschrijdt maar onder een totale oppervlakte blijft van 500 m², mag 65 % van de totale oppervlakte en inhoud van deze bijbehorende bouwwerken worden teruggebouwd.
- Indien het totaal aan bestaande bijbehorende bouwwerken op het gehele erf de totale oppervlakte van 500 m² overschrijdt, mag 50 % van de totale oppervlakte en inhoud van deze bijbehorende bouwwerken worden teruggebouwd.

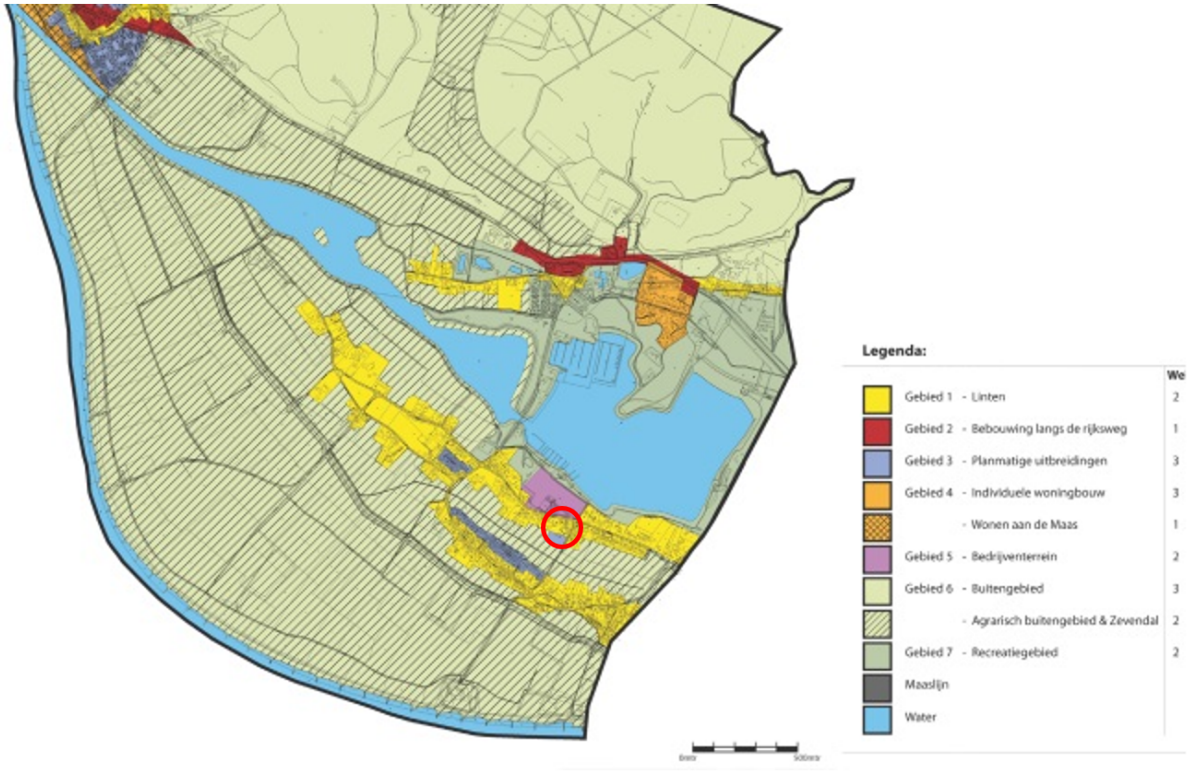
Naast de hiervoor aangegeven voorwaarden, gelden de volgende algemene voorwaarden:

- De regeling is niet van toepassing op de gebieden behorende bij beheersverordening 'Natuurgebieden' en bestemmingsplan 'De Bisselt'.
- De regeling is alleen van toepassing binnen de bestemming 'Wonen'.
- De goot- en nokhoogte van de nieuw te bouwen bijbehorende bouwwerken mag niet hoger zijn dan de goot- en bouwhoogte zoals opgenomen in de regels van het van toepassing zijnde bestemmingsplan.
- In uitzondering op het bovenstaande geldt dat bij de herbouw van een veldschuur of hooimijt de maximale goothoogte van de te slopen veldschuur of hooimijt geldt als maximale goothoogte van de nieuw te bouwen veldschuur of hooimijt.
- De inhoud en oppervlakte van ondergrondse bouwwerken worden niet meegerekend bij de bepaling van de inhoud en oppervlakte van terug te bouwen bijbehorende bouwwerken.
- De nieuw te bouwen bijbehorende bouwwerken mogen slechts buiten het bouwvlak worden gebouwd indien dit uit stedenbouwkundig en verkeerstechnisch oogpunt passend is, waarbij de nieuw te bouwen bijbehorende bouwwerken landschappelijk dienen te worden ingepast.

3.4.2 Welstandsnota 2013

In de Welstandsnota is vastgelegd hoe het welstandstoezicht in de gemeente Mook en Middelaar is geregeld. Tevens geeft deze nota uitgangspunten en criteria voor het welstandsoordeel. Het gemeentebestuur wil met deze nota een belangrijke stap zetten naar modernisering en vermaatschappelijking van het welstandstoezicht.

Het doel van het welstandstoezicht is om een bijdrage te leveren aan de schoonheid en de aantrekkelijkheid van de (bebouwde) omgeving. Door het opstellen van welstandsbeleid kan de gemeente in alle openheid een effectief en inzichtelijk welstandstoezicht inrichten en opdrachtgevers en ontwerpers in een vroeg stadium informeren over de criteria die bij de welstandsbeoordeling een rol spelen. Sinds de invoering van de Wabo in 2010 is de categorie vergunningvrije bouwwerken flink uitgebreid. Dit betekent dat alleen de grotere bouwplannen nog door de welstandscommissie wordt getoetst. Juist omdat nu veel vergunningsvrij kan worden gebouwd zijn er in de welstandsnota geen welstandsvrije gebieden opgenomen. Ook niet voor het buitengebied. De gemeente erkent daarmee het belang voor recreatie en toerisme die het buitengebied heeft en het daarin overheersende groene karakter. Daarmee wenst de gemeente een signaal af te geven aan initiatiefnemers voor niet vergunningplichtinge aanpassingen aan bebouwing. Voor vergunningplichtige gebouwen wordt er altijd een welstandstoets uit gevoerd. Wel wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de verschillende gebieden. Ten aanzien van gebieden die een bijzondere, beeldbepalende betekenis hebben voor de gemeente geldt een hoog welstandsniveau. Gebieden met minder importantie krijgen een laag welstandsniveau. Hiervoor geldt een soepele toets.

.

Kaart Welstandsnota met gebiedsindeling en legenda (plangebied ligt binnen de rode cirkel)

Het plangebied is gelegen in gebied 1, waaraan het kenmerk Linten is toegekend. Voor dit gebied geldt een regulier welstandsregime: welstandsniveau 2. Concreet betekent dit dat de gemeente, ondanks het feit dat het gebied geen topprioriteit heeft, wel alert moet blijven op de ruimtelijke kwaliteit aldaar. De welstandsbeoordeling richt zich op het handhaven of gericht veranderen en verbeteren van de basiskwaliteit van het gebied. Daarbij wordt zorgvuldig gekeken naar de invloed op de omgeving en de architectonische uitwerking van het bouwplan. Detaillering en materialisering worden op hoofdlijnen bekeken.

De welstandnota geldt als een aanvulling op voorliggend bestemmingsplan.

Hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten

Ingevolge artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening wordt in dit hoofdstuk een beschrijving opgenomen van het verrichte onderzoek naar relevante feiten en belangenafweging (artikel 3.2. Algemene wet bestuursrecht).

4.1 Bodem

Ten aanzien van de bodemkwaliteit geldt de Wet bodembescherming (Wbb) en het (bijbehorende) Besluit bodemkwaliteit. Gestreefd wordt naar een duurzaam gebruik van de bodem. Bij een ruimtelijk plan moet de bodemkwaliteit van het betreffende gebied inzichtelijk worden gemaakt. Hierbij is van belang te weten of er bodemverontreiniging is die de functiedoelen kan frustreren, of er gezondheidsrisico's of ecologische risico's daardoor zijn en wat de mogelijkheden zijn om er tijdig iets aan te doen. Hiervoor is wettelijk verplichte informatie over de bodemkwaliteit nodig. Het uitgangspunt wat betreft de bodem in het plangebied is, dat de kwaliteit ervan zodanig dient te zijn dat er geen risico's zijn voor de volksgezondheid bij het gebruik van het plangebied voor de voorgenomen functie(s).

Verkennend bodemonderzoek

Door bureau Van Dijk Milieutechniek is in mei 2022 een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. De resulaten hiervan zijn opgenomen in Bijlage 2. Op basis van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

- Uit de analyseresultaten blijkt dat de bodem ter plaatse van het perceel slechts als gevolg van de AS3000-correctie licht verontreinigd is met PCB.
- Het grondwater ter plaatse is licht verontreinigd met enkele zware metalen. Dergelijke licht verhoogde gehalten worden vaker in het grondwater vastgesteld en worden doorgaans veroorzaakt door natuurlijke ophoping. Daarnaast is het grondwater als gevolg van de AS3000-correctie licht verontreinigd met som dichlooretheen en som xylenen.
- Met betrekking tot de vastgestelde milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse kan worden geconcludeerd dat er, gezien de geringe mate aan verontreiniging, milieuhygiënisch gezien geen bezwaar is tegen de toekomstige bestemmingswijziging. De uiteindelijke beslissing hieromtrent ligt bij het bevoegd gezag).

Conclusie

Het aspect bodem leidt niet tot belemmeringen van de voorgenomen ontwikkeling.

4.2 Water

Sinds 1 november 2003 is voor alle ruimtelijke plannen de watertoets verplicht. Het doel van de watertoets is waterbelangen evenwichtig mee te nemen in het planvormingsproces van het Rijk, provincies en gemeenten. Hiermee wordt een veilig, gezond en duurzaam watersysteem nagestreefd. De toets omvat het gehele proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van de in ruimtelijke plannen voorkomende waterhuishoudkundige aspecten. Via de digitale watertoets is beoordeeld of en welke waterbelangen voor het plan relevant zijn.

Op 12 mei 2022 is de digitale watertoets ingevuld. De resultaten van deze watertoets zijn opgenomen in Bijlage 3. Op basis van deze watertoets concludeert het Waterschap dat er overleg nodig is. Het Waterschap heeft op 29 november 2022 per email aangegeven, dat zij geen opmerkingen hebben op het plan. Het Waterschap maakt van de gelegenheid gebruik om aan te geven, dat het afkoppelen van het hemelwater van het bestaande pand "natuurlijk aan te raden is".

Naast dit gebiedsspecifieke aandachtspunt dient er rekening gehouden te worden met de volgende algemene aandachtspunten:

Algemene aandachtspunten

Vasthouden - bergen - afvoeren

Een belangrijk principe is dat een deel van het hemelwater binnen het plangebied wordt vastgehouden en/of geborgen en dus niet direct afgevoerd wordt naar de riolering of het oppervlaktewater. Hiermee

wordt bereikt dat de waterzuiveringsinstallatie beter functioneert, verdroging wordt tegen gegaan en piekafvoeren in het oppervlaktewater (met eventueel wateroverlast in benedenstrooms gelegen gebieden) wordt voorkomen. Bij lozing op oppervlaktewater zal hiervan een melding gedaan moeten worden bij het waterschap.

Grondwaterneutraal bouwen

Om grondwateroverlast te voorkomen adviseert het waterschap om boven de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) te ontwerpen. Dit betekent dat aspecten zoals ontwateringsdiepte en infiltratie van hemelwater, beschouwd worden ten opzichte van de GHG. Het structureel onttrekken / draineren van grondwater is geen duurzame oplossing en moet worden voorkomen. Het waterschap adviseert de initiatiefnemer dan ook om voorafgaand aan de ontwikkeling een goed beeld te krijgen van de heersende grondwaterstanden en GHG. Eventuele grondwateroverlast is in eerste instantie een zaak voor de betreffende perceeleigenaar.

Schoon houden - scheiden - schoon maken

Om verontreiniging van bodem, grond- en/of oppervlaktewater te voorkomen is het van belang dat het afstromende hemelwater niet verontreinigd raakt. Dit kan door nadere eisen / randvoorwaarden te stellen aan bijvoorbeeld de toegepaste (bouw)materialen. Wij vragen de initiatiefnemer de beslisboom voor het afkoppelen van verhard oppervlak van ons waterschap toe te passen.

Planspecifiek

Het hemelwater zal op het perceel zelf opgevangen worden. Verder kan aangegeven worden, dat het vuilwater aangeboden zal worden op het bestaande vuilwaterriool.

Conclusie

Uit de watertoets en het aanvullende overleg met het Waterschap blijkt, dat er binnen het plangebied op een verantwoorde manier omgegaan kan worden met het hemelwater en het afvalwater. Daarbij zal uiteraard voldaan worden aan de eisen, die de gemeente zelf stelt in haar gemeentelijke waterbeleid.

4.3 Archeologie en cultuurhistorie

Archeologie

De bescherming van archeologische waarden bij ruimtelijke ontwikkelingen is geregeld in de Erfgoedwet 2016. De essentie van de wettelijke bescherming is dat archeologische resten zoveel mogelijk in de bodem bewaard blijven. Bij ruimtelijke plannen geldt de verplichting om rekening te houden met bekende en te verwachten archeologische waarden. Indien ingrepen gepaard gaan met een verstoring van de bodem, kan het nodig zijn om nader onderzoek te doen, zodat - waar nodig - de archeologische waarden veiliggesteld kunnen worden en/of het plan aangepast kan worden. De verantwoordelijkheid voor archeologische waarden ligt bij de gemeente.

Op basis van artikel 5.10 van de Erfgoedwet zijn mogelijke (toevals)vondsten bij het verrichten van werkzaamheden in de bodem altijd beschermd. Er geldt een meldingsplicht bij het vinden van (mogelijke) waardevolle zaken.

Op basis van het vigerende bestemmingsplan "Mookerplas en omgeving, 1e herziening" heeft het gehele perceel de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie". Op basis van deze dubbelbestemming zijn de gronden -naast de andere voor die gronden aanwezige bestemmingen- tevens bestemd voor de bescherming en het behoud van de op en/of in deze gronden voorkomende archeologische waarden.

In de regels is aangegeven, dat voor bouwwerken ter plaatse van de voor 'Waarde – Archeologie' aangewezen gronden:

- In geval van nieuwbouw groter dan de oppervlakte in onderstaande tabel vermeld en die dieper gaan dan -0,4 meter beneden maaiveld;
- In geval van uitbreiding, met een uitbreiding groter dan de oppervlakte in onderstaande tabel vermeld en die dieper gaan dan -0,4 meter beneden maaiveld,

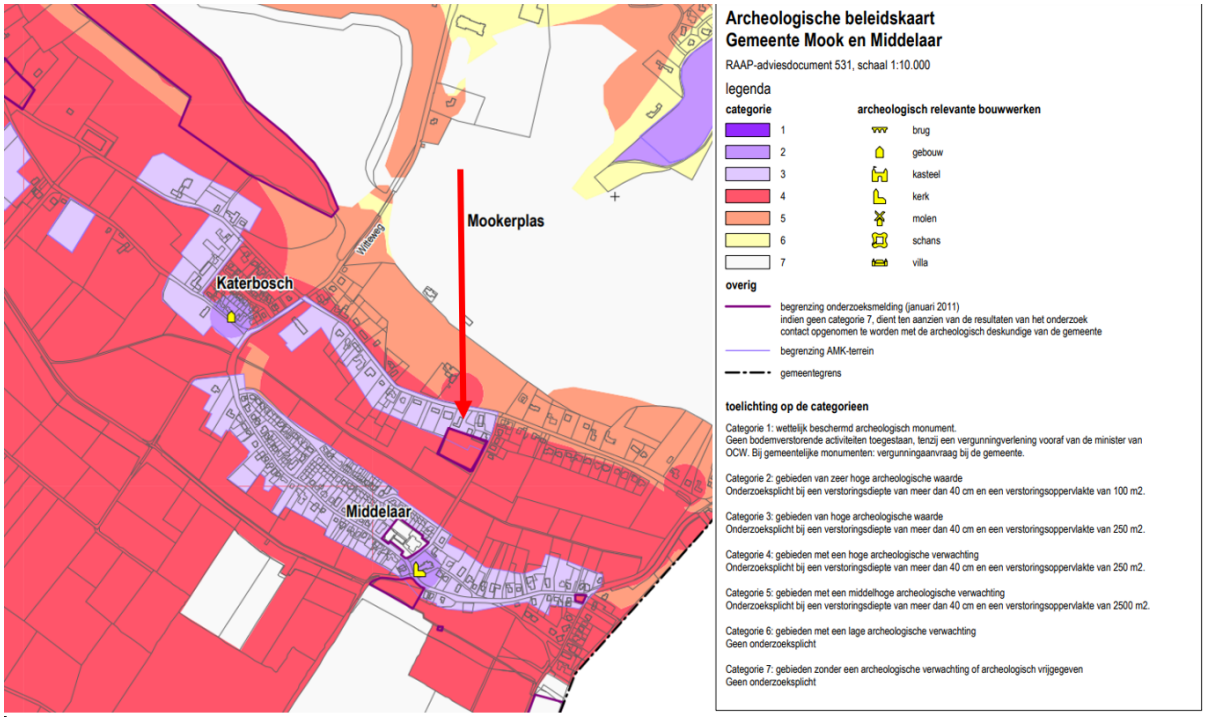
bij de aanvraag om een omgevingsvergunning een rapport dient te worden overlegd waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar het

oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate zijn vastgesteld.

Gebied*	Gebieden met een zeer hoge archeologische waarde*	Gebieden met een hoge archeologische waarde en hoge archeologische verwachting*	Gebieden met een middelhoge archeologische verwachting*
Diepte en oppervlakte	Dieper dan 40 cm en met een oppervlakte groter dan 100 m^2	Dieper dan 40 cm en met een oppervlakte groter dan 250 m^2	Dieper dan 40 cm en met een oppervlakte groter dan 2.500 m^2

(*) zoals aangegeven op de in Bijlage 1 van de regels opgenomen gemeentelijke archeologische beleidskaart

Op basis van de gemeentelijke archeologische beleidskaart is het plangebied gelegen in het gebied, waaraan een hoge archeologische verwachtingswaarde is toegekend. Een en ander is te zien op onderstaande afbeelding.

Uitsnede gemeentelijke archeologische beleidskaart (Plangebied is aangepijld)

Op basis van deze hoge verwachtingswaarde is er archeologisch onderzoek nodig indien de voorgenomen ingreep dieper is dan 40 cm en een grotere oppervlakte beslaat dan 250 m^2.

Toetsing

De bestaande bedrijfswoning zal op basis van de voorgenomen plangerziening een burgerwoning worden. Daarnaast zal het bestaande kantoor inpandig verbouwd worden tot een vrijstaande levensloopbestendige woning. Er zal geen nieuwbouw mogelijk gemaakt worden anders dan bijgebouwen, behorende bij de 2 woningen. ook deze bijgebouwen krijgen geen gezamenlijke oppervlakte groter dan 250 m^2. Hierdoor blijft de voorgenomen ontwikkeling beneden de drempel van 250 m^2, waarboven een verkennend archeologisch onderzoek vereist is.

Om deze reden wordt een archeologisch onderzoek niet nodig geacht. Desondanks zullen op de plankaart de archeologische verwachtingswaarden als dubbelbestemming gehandhaafd worden aangezien er geen archeologisch (veld)onderzoek heeft plaatsgevonden.

Cultuurhistorie

In of nabij het plangebied zijn geen gemeentelijke dan wel rijksmonumenten aanwezig. Ook maakt het plangebied geen deel uit van een beschermd dorpsgezicht. Vanuit cultuurhistorie zijn er geen belangen, die zeker gesteld hoeven te worden.

Conclusie

Vanuit archeologie en cultuurhistorie zijn er geen belemmeringen, die de voorgenomen ontwikkeling in de weg staan.

4.4 Ecologie

Bij elk ruimtelijk plan dient, met het oog op de natuurbescherming, rekening te worden gehouden met de Wet natuurbescherming. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. Een ruimtelijk plan mag namelijk geen significante negatieve gevolgen hebben voor een te beschermen gebied en/of soort.

Toetsing

Om de voorgenomen ontwikkelingen te kunnen realiseren behoeft er niet gesloopt te worden en hoeft er ook geen nieuwbouw plaats te vinden. Daarom mag zonder nader onderzoek aangenomen worden, dat het plan geen significatie negatieve gevolgen zal hebben voor een te beschermen gebied en/of soort.

4.5 Luchtkwaliteit en stikstofdepositie

4.5.1 Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is de Wet luchtkwaliteit samen met de AMvB "Niet in betekenende mate bijdragen" (NIBM), de ministeriële regeling NIBM, de ministeriële regeling Projectsaldering en de ministeriële regeling Beoordeling luchtkwaliteit in werking getreden.

Projecten die "niet in betekenende mate bijdragen" aan de luchtverontreiniging, hoeven volgens de nieuwe wet niet meer afzonderlijk getoetst te worden aan de grenswaarden voor de buitenlucht.

Het "Besluit niet in betekenende mate" (NIBM) omschrijft het begrip nader: een project dat minder dan 3% van de grenswaarden bijdraagt is NIBM. Dit komt overeen met 1,2 microgram/m³ voor fijn stof en NO_2. Voor woningbouw ligt de 3%-grens op 1.500 woningen.

De ontwikkeling kan, gezien de beperkte omvang, aangemerkt worden als een project dat niet in betekenende mate van invloed is op de luchtkwaliteit. Toetsing van het aspect luchtkwaliteit is daardoor, op grond van artikel 4 van de Regeling NIBM niet noodzakelijk. Er behoeft dus niet getoetst te worden aan de grenswaarden.

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is de lokale luchtkwaliteit onderzocht, zodat onacceptabele gezondheidsrisico's kunnen worden uitgesloten. Hiertoe is de monitoringstool uit het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) van de rijksoverheid geraadpleegd. De monitoringstool maakt duidelijk dat de concentraties luchtvervuilende stoffen in de peiljaren 2020 en 2030 in het plangebied (ver) onder de grenswaarden liggen die op Europees niveau zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu tegen schadelijke gevolgen van luchtverontreiniging. De blootstelling aan luchtverontreiniging is hierdoor beperkt en leidt niet tot onaanvaardbare gezondheidsrisico's.

Conclusie

Het aspect luchtkwaliteit leidt niet tot belemmeringen van de voorgenomen ontwikkeling.

4.5.2 Stikstofdepositie

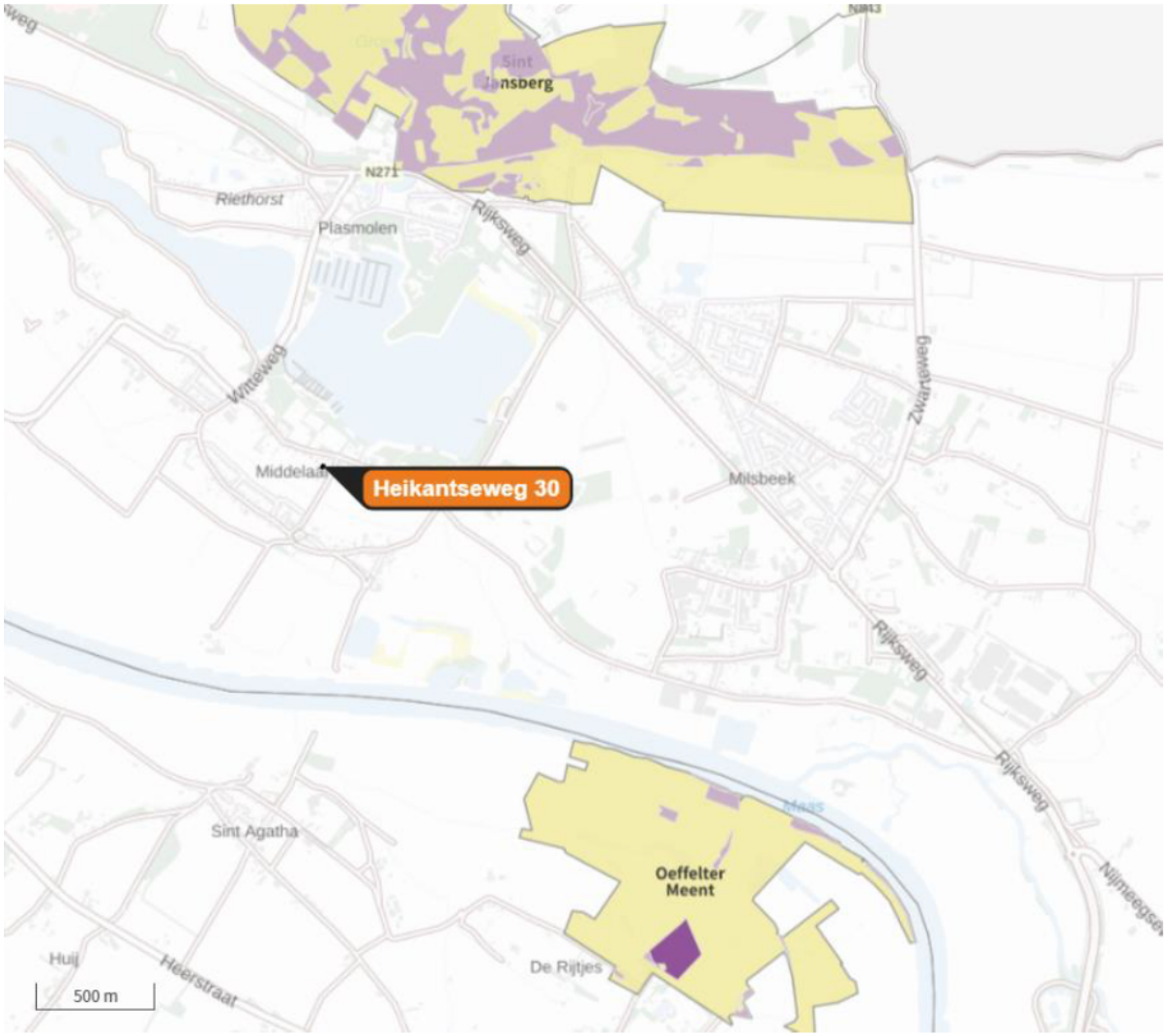
In het kader van de Natuurbeschermingswet moet uitgesloten worden dat significante negatieve effecten kunnen optreden in Natura 2000-gebieden. Stikstofdepositie kan verslechterende gevolgen hebben voor stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden waarvoor een Natura 2000-gebied is aangewezen. Deze gevolgen kunnen significant zijn wanneer een plan, project of andere handeling leidt tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden die overbelast zijn.

De effectbeoordeling stikstofdepositie heeft tot doel de NO_x (stikstof) en NH_3 (ammoniak) emissies naar

de lucht door het voornemen inzichtelijk te maken, de toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden te berekenen. De effectbeoordeling stikstofdepositie wordt afgesloten met conclusies waarbij duidelijk wordt of in het kader van de Wet Natuurbescherming significante effecten uitgesloten kunnen worden, dan wel een nader onderzoek nodig is (passende beoordeling).

Door Langeraar Milieuadvies is in januari 2023 een berekening uitgevoerd van de stikstofdepositie op nabijgelegen kwetsbare natuurgebieden ten gevolge van de voorgenomen ontwikkelingen op het perceel Heikantseweg 30. Deze berekeningen zijn gemaakt met behulp van AERIUS Calculator 2021, waarbij rekening is gehouden met extra immissiepunten op basis van het 'Wijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden vanwege aanwezige waarden' van 25 november 2022. De resultaten van deze berekeningen zijn verwoord in een rapport, dat als Bijlage 4 is toegevoegd.

Het plangebied ligt op circa 1,3 kilometer afstand van stikstofgevoelige habitats en leefgebieden in Natura 2000-gebied 'Sint Jansberg' en ruim 2 kilometer tot stikstofgevoelige habitats en leefgebieden in Natura 2000-gebied 'Oeffelter Meent' Op onderstaande afbeelding zijn het plangebied en de Natura 2000-gebieden zwart omlijnd weergegeven. De stikstofgevoelige habitats en leefgebieden zijn roze en paars gekleurd. De overige niet stikstofgevoelige delen van de Natura 2000-gebieden zijn geel gekleurd.

Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden

Op basis van de berekening van de mogelijke stikstofdepositie met behulp van AERIUS Calculator 2021 kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

- Uit het uitgevoerde onderzoek stikstofdepositie blijkt dat de inzet van machines en transportbewegingen in de aanlegfase en verkeer in de gebruiksfase gecumuleerd niet leidt tot een

stikstofdepositietoename die groter is dan 0,00 mol/ha/jr op stikstofgevoelige habitats en leefgebieden in Natura2000-gebieden;
- Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000- gebieden door stikstof kunnen op voorhand worden uitgesloten;
- Voor het plan hoeft ingevolge artikel 2.8 Wnb geen passende beoordeling gemaakt te worden vanwege stikstofdepositie.

Conclusie

Het aspect stikstofdepositie leidt niet tot belemmeringen van de voorgenomen ontwikkeling.

4.6 Geluid

In het kader van het bestemmingsplan dient onderzocht te worden wat de geluidsbelasting zal zijn op de gevels van de nieuwe woning.

De nieuwe woning ligt nabij de Heikantseweg. De Heikantseweg heeft een 30 km/uur-regime. Formeel geldt voor deze weg volgens de Wgh (Wet geluidhinder) geen onderzoeksplicht, omdat de maximaal toegestane snelheid 30 km/uur bedraagt. De verkeersintensiteit op de Heikantseweg is dusdanig dat een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde van 48 dB niet kan worden uitgesloten. Daarom is in het kader van een goede ruimtelijke ordening toch akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de Heikantseweg.

De nieuwe woning ligt nabij de rustige Bouwsteeg. Deze straat heeft een 30 km/uur-regime. Formeel geldt voor deze weg volgens de Wgh geen onderzoeksplicht, omdat de maximaal toegestane snelheid 30 km/uur bedraagt. De Bouwsteeg heeft een lage verkeersintensiteit. Gezien de lage verkeersintensiteiten is het te verwachten dat de er geen overschrijding van de voorkeursgrenswaarde van 48 dB is. Voor de Bouwsteeg is dan ook geen akoestisch onderzoek noodzakelijk.

Gezoneerde industrieterreinen en spoorlijnen zijn in de nabijheid van de nieuwe woningen niet aanwezig. Akoestisch onderzoek naar gezoneerde industrieterreinen en spoorlijnen is dan ook niet nodig.

Door De Milieuadviseur is in juni 2022 een akoestisch onderzoek verricht naar de geluidsbelasting van de Heikantseweg op de gevel van de beoogde nieuwe woning. De resultaten van dit onderzoek zijn weergegeven in een rapport, dat als Bijlage 5 is opgenomen.Op basis van dit rapport kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

- De hoogste geluidsbelasting bedraagt 31 dB, inclusief aftrek op grond van artikel 110g Wgh van 5 dB, afkomstig van de Heikantseweg op de gevel van de nieuwe woning.
- Bij de nieuwe woning wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB uit de Wgh.

Conclusie

Het aspect geluid leidt niet tot belemmeringen van de voorgenomen ontwikkeling.

4.7 Bedrijven en milieuzonering

Uit het oogpunt van goede ruimtelijke ordening moet bij nieuwe ontwikkelingen worden nagegaan welke bronnen in of nabij het plangebied een belemmering kunnen vormen voor gevoelige functies als wonen. Daarnaast dient te worden bezien of sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat (de 'omgekeerde werking').

Het is gebruikelijk om voor ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van bedrijvigheid aansluiting te zoeken bij de afstanden uit de publicatie Bedrijven en milieuzonering (VNG-uitgeverij, 2009). Andersom kan deze publicatie worden gebruikt voor het op verantwoorde wijze inpassen van bedrijvigheid in de fysieke omgeving.

In de VNG-publicatie zijn richtafstanden voor diverse omgevings- en gebiedstypen opgenomen. Het gaat onder andere om de volgende omgevings- en gebiedstypen: ‘rustige woonwijk’, ‘rustig buitengebied’ en ‘gemengd gebied’. In een rustige woonwijk en een rustig buitengebied komen vrijwel geen andere functies dan de woonfunctie voor. Gemengde gebieden betreffen gebieden die langs hoofdinfrastructuur liggen en/of gebieden met matige tot sterke functiemenging. In een dergelijk gebied komen direct naast woningen andere functies voor, zoals winkels, maatschappelijke voorzieningen, horeca en kleine

bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als gemengd gebied worden beschouwd.

De VNG-handreiking geeft op systematische wijze informatie over de milieukenmerken van vrijwel alle voorkomende bedrijfstypen. Het biedt daarmee een hulpmiddel om ruimtelijke ordening en milieu op gemeentelijk niveau op elkaar af te stemmen. In de publicatie zijn richtafstanden gegeven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De afstanden gaan uit van gemiddeld moderne bedrijven. Indien bekend is welke activiteiten concreet worden beoogd, dan kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting (in plaats van de richtafstanden).

In de VNG-publicatie zijn voor het bepalen van de richtafstanden de volgende uitgangpunten gehanteerd:

- het betreft ‘gemiddeld’ moderne bedrijfsactiviteiten met gebruikelijke productieprocessen en voorzieningen;
- de richtafstanden hebben betrekking op de omgevingstypen ‘rustige woonwijk’ en ‘rustig buitengebied’. Bij het omgevingstype ‘gemengd gebied’ kan worden uitgegaan van kortere afstanden (verlaging met één afstandsstap);
- de richtafstanden bieden in beginsel ruimte voor normale groei van de bedrijfsactiviteiten;
- bij activiteiten met ruimtelijk duidelijk te onderscheiden deelactiviteiten (zoals productie, opslag, kantoren, parkeerterreinen) kunnen deze deelactiviteiten desgewenst als afzonderlijk te zoneren activiteiten worden beschouwd, bijvoorbeeld bij ligging van de activiteit binnen zones met een verschillende milieucategorie.

De richtafstanden lopen op naar mate sprake is van een bedrijf in een hogere milieucategorie. Zoals bij de uitgangspunten voor de richtafstanden is gesteld, kan bij het type gemengd gebied de richtafstand zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat met één afstandsstap worden verlaagd (dus van bijvoorbeeld 50 naar 30 meter voor milieucategorie 3.1). Verdere reducties zijn blijkens de toelichting in de VNG-publicatie niet te verantwoorden, omdat in algemene zin niet aannemelijk kan worden gemaakt dat het woon- en leefklimaat niet wordt aangetast en het functioneren van bedrijven niet in gevaar wordt gebracht. De richtafstand wordt gemeten vanaf de grens van het bedrijfsperceel tot de gevel van het gevoelige object.

Navolgende tabel geeft aan wat de richtafstanden zijn voor de verschillende milieucategorieën, zowel voor ‘rustige woonwijken’ of ‘rustige buitengebieden’ als voor ‘gemengde gebieden’.

Milieu categorie	Richtafstand voor 'rustig gebied' of 'rustig buitengebied'	Richtafstand voor een 'gemengd gebied'
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

Richtafstanden en omgevingstype (bron: VNG, 2009)

Toetsing

Binnen een straal van 200 meter van het plangebied bevinden zich geen milieubelastende activiteiten die een belemmering kunnen vormen voor de ontwikkeling van het plan.

Conclusie:

Het aspect milieuzonering vormt geen belemmering voor de ontwikkelingen in het plangebied.

4.8 Geur

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in werking getreden. Deze wet is het beoordelingskader voor geurhinder van agrarische bedrijven bij milieuvergunningen en bestemmingsplannen.

Het dichtstbijzijnde agrarische bedrijf bevindt zich op de hoek van de Witteweg en de Heikantseweg. Het betreft hier een intensieve veehouderij. Dit bedrijf bevindt zich op 350 meter van het plangebied. Op een zodanige afstand zullen de woningen in het plangebied geen hinder ondervinden.

Conclusie

Het aspect geur leidt niet tot belemmeringen van de voorgenomen ontwikkeling.

4.9 Externe veiligheid

In het Besluit externe veiligheid inrichtingen (hierna: Bevi) zijn regels gesteld. Het Bevi heeft tot doel de risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld door activiteiten met gevaarlijke stoffen in bedrijven tot het aanvaarde maximum te beperken.

Het gaat daarbij om het beperken van de kans op en effect van een ernstig ongeval vanwege activiteiten met gevaarlijke stoffen binnen inrichtingen. Op vergelijkbare wijze zijn de aanvaardbare risico's, verbonden aan transport van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor en het transport door buisleidingen, vastgelegd in het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de daarbij behorende regelingen.

Het doel wordt in Bevi, Bevt en Bevb vertaald naar de begrippen plaatsgebonden risico en groepsrisico:

- Plaatsgebonden risico (PR): Risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als een kans per jaar dat een persoon onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen een inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.
- Groepsrisico (GR): Cumulatieve kansen per jaar dat ten minste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen de inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.

In Bevi, Bevt en Bevb zijn de risiconormen (plaatsgebonden risicoafstanden) wettelijk vastgelegd. Binnen deze afstanden mogen geen kwetsbare objecten worden opgericht. Beperkt kwetsbare objecten mogen alleen onder zwaarwegende motieven binnen deze risicoafstanden. Er is in Bevi, Bevt en Bevb geen harde norm voor het groepsrisico vastgesteld. Voor het groepsrisico geldt een verantwoordingsplicht.

Onderzoek

Buisleidingen

In de nabijheid van de planlocatie zijn geen (geprojecteerde) buisleidingen aanwezig.

Stationaire bronnen

In de nabijheid van de planlocatie zijn geen (geprojecteerde) stationaire risicobronnen aanwezig.

Mobiele risicobronnen, plaatsgebonden risico

In de nabijheid van de planlocatie zijn geen (geprojecteerde) mobiele risicobronnen, plaatsgebonden risico.

Mobiele risicobronnen, groepsrisico

In de nabijheid van de planlocatie zijn geen (geprojecteerde) mobiele risicobronnen, groepsrisico aanwezig.

Conclusie

Omdat er geen risicobronnen in de omgeving aanwezig zijn hoeft het aspect externe veiligheid niet

nader onderzocht te worden en vormt dit geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.10 Verkeer en parkeren

Tot voor kort werd er op het perceel een bedrijf uitgeoefend. Na de transformatie zullen er in totaal 2 woningen aanwezig zijn. Dat wil zeggen, dat er per saldo 1 woning bijkomt. De verkeersproductie, die dat tot gevolg heeft (ongeveer 8 verkeersbewegingen per dag extra) kan moeiteloos opgenomen worden op de Heikantseweg en/of de Bouwsteeg.

Er worden 2 ruime woonpercelen gerealiseerd, waar per perceel zonder problemen 2 of meer auto's op eigen erf geparkeerd kunnen worden.

Conclusie

De aspecten verkeer en parkeren vormen geen beletsel voor de ontwikkeling op het perceel.

4.11 Kabels en leidingen

In of nabij het plangebied liggen geen bovengrondse en/of ondergrondse leidingen die ruimtelijk relevant zijn op bestemmingsplanniveau.

Conclusie

Vanuit het aspect kabels en leidingen zijn er geen beperkingen voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.12 M.e.r.-beoordeling

De procedure van een milieueffectrapportage (m.e.r.-procedure) is bedoeld om het milieubelangvolwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming in te brengen. Een m.e.r.-procedure is altijd gekoppeld aan een plan of besluit, bijvoorbeeld een structuurvisie, bestemmingsplan of vergunning.

De wettelijke eisen ten aanzien van de m.e.r.-procedure zijn vastgelegd in de Wet milieubeheer (Wm) en in het Besluit milieu-effectrapportage (hierna Besluit). In de Wm en in het Besluit wordt een onderscheid gemaakt in activiteiten die m.e.r.-plichtig zijn (de zogenaamde onderdeel C-activiteiten) en activiteiten die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn (de zogenaamde onderdeel D-activiteiten).

Voor onderhavig initiatief is activiteit D11.2 uit onderdeel D van de Bijlage van het Besluit m.e.r. van toepassing: De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen, in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op:

1. een oppervlakte van 100 hectare of meer;
2. een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woningen omvat, of;
3. een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m^2 of meer

Hieronder wordt beschreven of de onder 1 tot en met 3 genoemde drempelwaarden al dan niet worden overschreden.

Ad 1: De oppervlakte van het initiatief bedraagt aanzienlijk minder dan 100 hectare. Aldus geldt dat de drempelwaarde niet wordt overschreven.

Ad 2: Het initiatief heeft geen betrekking op het bouwen van 2000 of meer woningen. Deze drempelwaarde is daarom niet relevant en wordt dus niet overschreden.

Ad 3: Het initiatief voorziet niet in de realisatie van 200.000 m2 of meer aan bedrijfsvloeroppervlakte.

Nu de drempelwaarde(n) niet worden overschreden geldt dat sprake is van een zogenaamde vormvrije m.e.r.-beoordeling. Met de inwerkingtreding van het gewijzigde Besluit m.e.r. per 7 juli 2017 is er procedureel geen verschil meer tussen een vormvrije-m.e.r.-beoordeling en een (gewone) m.e.r.-beoordeling. In een vormvrije m.e.r.-beoordeling dient aandacht te worden besteed aan drie criteria die zijn opgenomen in Bijlage III van de Europese richtlijn 'betreffende milieubeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten'. Dit zijn achtereenvolgens de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van het potentiële effect:

Kenmerken van het project

Het bestemmingsplan voorziet in een zeer beperkte uitbreiding van het aantal woningen: van 1 naar 2. In paragraaf 2.2 wordt nader ingegaan op de gewenste nieuwe situatie. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen.

Plaats van het project

De locatie is gelegen in de bebouwde kom. Een voormalig bedrijfsperceel wordt getransformeerd in een woonperceel. In de directe nabijheid van het nieuwe woongebied zijn geen beschermde natuurgebieden aanwezig.

Kenmerken van het potentiële effect

Op basis van de uitgevoerde onderzoeken kan gesteld worden, dat de nieuwe ontwikkelingen geen nadelige invloed hebben op bestaande natuur- en/of landschapswaarden. Ook worden geen cultuur-historische en/of archeologische waarden aangetast. Door de nieuwe ontwikkelingen worden bestaande bedrijven in de omgeving niet in hun mogelijkheden beperkt. Bodem en grondwater zijn geschikt voor de beoogde functie. Voorts kan opgemerkt worden, dat het geluid van het wegverkeer op de Heikantseweg en/of de Bouwsteeg niet tot gevolg heeft, dat de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden.

Conclusie

De kenmerken, plaats en potentiële effecten van de ontwikkeling geven op basis van het voorgaande geen aanleiding ernstige milieugevolgen te verwachten die het nodig maken om een m.e.r-procedure te doorlopen.

Hoofdstuk 5 Juridische planopzet

In de voorgaande hoofdstukken is ingegaan op het plangebied, het relevante beleid en de omgevingsaspecten. De informatie uit deze hoofdstukken is gebruikt om keuzes te maken bij het maken van het juridische deel van het bestemmingsplan: de verbeelding en de regels. In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de opzet van dit juridische deel.

5.1 Opzet van de regels

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) die op 1 juli 2008 in werking is getreden, is de verplichting opgenomen om ruimtelijke plannen en besluiten digitaal vast te stellen. In de ministeriële Regeling standaarden ruimtelijke ordening is vastgelegd dat de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) de norm is voor de vergelijkbaarheid van bestemmingsplannen. Naast de SVBP zijn ook het Informatiemodel Ruimtelijke Ordening en de Standaard Toegankelijkheid Ruimtelijke Instrumenten normerend bij het vastleggen en beschikbaar stellen van bestemmingsplannen.

De SVBP geeft normen voor de opbouw van de planregels en voor de digitale verbeelding van het bestemmingsplan. Voor alle plannen die vanaf 1 juli 2013 in procedure gaan, is de RO Standaarden 2012 verplicht. Dit bestemmingsplan is opgesteld conform de normen van de SVBP2012. Daarbij is zoveel mogelijk aangesloten bij het juridische systeem van het vigerende bestemmingsplan 'Mookerplas en omgeving, 1e herziening'. Dit bestemmingsplan is op 9 juli 2020 vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Mook en Middelaar.

Het juridisch bindend gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit planregels en bijbehorende verbeelding waarop de bestemmingen zijn aangegeven. Deze verbeelding kan zowel digitaal als analoog worden verbeeld. De verbeelding en de planregels dienen in samenhang te worden bekeken.

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:

1. Inleidende regels.
2. Bestemmingsregels.
3. Algemene regels.
4. Overgangs- en slotregels.

Inleidende regels

Hoofdstuk 1 bevat de inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied en bevatten:

- Begrippen. In dit artikel zijn definities van de in de regels gebruikte begrippen opgenomen. Hiermee is een eenduidige interpretatie van deze begrippen vastgelegd.
- Wijze van meten. Dit artikel geeft onder meer bepalingen waar mag worden gebouwd en hoe voorkomende eisen betreffende de maatvoering begrepen moeten worden.

Bestemmingsregels

Hoofdstuk 2 van de regels bevat de juridische vertaling van de in het plangebied voorkomende bestemmingen. De regels zijn onderverdeeld in onder andere:

- Bestemmingsomschrijving: omschrijving van de activiteiten die zijn toegestaan.
- Bouwregels: eisen waaraan de bebouwing moet voldoen (bebouwingshoogte, bebouwingspercentage, et cetera).
- Specifieke gebruiksregels: welk gebruik van gronden en opstallen in ieder geval strijdig zijn.
- Afwijken van de gebruiksregels: onder welke voorwaarde mag afgeweken worden van de aangegeven bestemming.

In paragraaf 5.2 worden de bestemmingen nader toegelicht en wordt ook per bestemming aangegeven waarom voor bepaalde gronden voor deze is gekozen.

Algemene regels

Hoofdstuk 3 bevat de algemene regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied. Dit hoofdstuk is opgebouwd uit:

- Anti-dubbeltelregel.
  Deze regel is opgenomen om een ongewenste verdichting van de bebouwing te voorkomen. Deze

verdichting kan zich met name voordoen, indien een perceel of een gedeelte daarvan, meer dan een keer betrokken wordt bij de berekening van een maximaal bebouwingspercentage.
- Algemene bouwregels
  Hierin is een regeling opgenomen voor parkeren en laden en lossen.
- Algemene gebruiksregels.
  In dit artikel worden de algemene gebruiksregels beschreven. Deze gaat uit van de gedachte dat het gebruik uitsluitend mag plaatsvinden in overeenstemming met de bestemming. Dit brengt met zich mee dat de bestemmingsomschrijving van de te onderscheiden bestemming helder en duidelijk moet zijn.
- Algemene afwijkingsregels
  In dit artikel worden de algemene afwijkingsregels beschreven. Deze regels maken het mogelijk om op ondergeschikte punten van de regels in het bestemmingsplan af te wijken.

Overgangs- en slotbepalingen

In hoofdstuk 4 van de regels staan de overgangs- en slotregels. In de overgangsregels is aangegeven wat de juridische consequenties zijn van bestaande situaties die in strijd zijn met dit bestemmingsplan. In de slotregels wordt aangegeven hoe het bestemmingsplan wordt genoemd.

5.2 Toelichting op de bestemmingen

In deze paragraaf wordt kort ingegaan op de verschillende bestemmingen.

Wonen

Deze bestemming is toegekend aan alle gronden binnen het plangebied.

Binnen de bestemming 'Wonen' is een bouwvlak aangegeven. De hoofdbebouwing (zeg maar de beide woningen) dienen binnen deze bouwvlakken gebouwd te worden, danwel aanwezig te zijn. Voor beide woningen geldt een maximale goothoogte van 6 m en een maximale bouwhoogte van 9 m. Door middel van een nadere aanduiding op de plankaart is aangegeven, dat er maximaal 2 wooneenheden gerealiseerd mogen worden binnen het bouwvlak en dat beide woningen vrijstaand dienen te zijn.

De maximale gezamenlijke oppervlakte aan bijgebouwen mag per woning maximaal 80 m^2 bedragen.

Op de plankaart is aangegeven, dat het parkeren ten behoeve van de geplande woning aan de Bouwsteeg dient plaats te vinden op de gronden, die nader zijn aangeduid met 'parkeerterrein'.

Waarde - Archeologie

Deze dubbelbestemming is overgenomen van het vigerende bestemmingsplan 'Mookerplas en omgeving, 1e herziening' omdat er nog geen archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden.

Waterstaat - Waterbergend rivierbed

Ook deze dubbelbestemming is overgenomen van het vigerende bestemmingsplan 'Mookerplas en omgeving, 1e herziening'. Deze dubbelbestemming is gesitueerd aan de zuidzijde van het perceel. Om de belangen van het waterbergend rivierbed te beschermen is bebouwing in deze zone niet toegestaan. Het bouwvlak, behorende bij de bestemming Wonen is dan ook niet binnen de begrenzing van deze dubbelbestemming aangegeven.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan. In dat verband wordt een onderscheid gemaakt tussen de economische en de maatschappelijke uitvoerbaarheid.

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Conform artikel 3.1.6. van het Besluit ruimtelijke ordening dient een onderzoek te worden verricht naar de uitvoerbaarheid van het plan. De gemeente Mook en Middelaar zal voordat het plan in procedure gaat met de initiatiefnemer een anterieure overeenkomst sluiten, zodat de economische uitvoerbaarheid 'anderszins verzekerd' is.

De kosten voor de uitvoering van dit bestemmingsplan komen voor rekening van de initiatiefnemer. Aangenomen wordt dat deze over de financiële middelen beschikt om het plan uit te kunnen voeren. Hiermee wordt het plan economisch uitvoerbaar geacht.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De bewoners van de belendende percelen zijn op de hoogte gesteld van de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied. Zij hebben aangegeven in te kunnen stemmen met deze plannen.

Middelaar, Heikantseweg 30

Inhoudsopgave

Regels		**3**
Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**4**
Artikel 1	Begrippen	4
Artikel 2	Wijze van meten	9
Hoofdstuk 2	**Bestemmingsregels**	**10**
Artikel 3	Wonen	10
Artikel 4	Waarde - Archeologie	14
Artikel 5	Waterstaat - Waterbergend rivierbed	16
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**18**
Artikel 6	Anti-dubbeltelregel	18
Artikel 7	Algemene bouwregels	19
Artikel 8	Algemene gebruiksregels	20
Artikel 9	Algemene afwijkingsregels	21
Artikel 10	Algemene procedureregels	23
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**24**
Artikel 11	Overgangsrecht	24
Artikel 12	Slotregel	25

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan

het bestemmingsplan **Middelaar, Heikantseweg 30** met identificatienummer NL.IMRO.0944.BPHeikantseweg30-ON01 van de gemeente Mook en Middelaar;

1.2 bestemmingsplan

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding

Een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels, regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens

De grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 aan huis verbonden bedrijf

een bedrijf dat in een (gedeelte van) of bij een woning wordt uitgeoefend en dat is gericht op het leveren van diensten en/of het vervaardigen van ambachtelijke producten, geheel of overwegend door middel van handwerk, door de gebruik(st)er van de woning, waarbij de aard (qua milieuplanologische hinder) en omvang van de bedrijfsactiviteiten zodanig is, dat deze activiteiten geen onevenredige afbreuk doen aan het woon- en leefmilieu in de directe omgeving;

1.6 aan huis verbonden beroep

een dienstverlenend beroep op zakelijk, maatschappelijk, juridisch, administratief, medisch, therapeutisch, ontwerptechnisch of kunstzinnig gebied, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend door de hoofdbewoner van de woning, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.7 achtererfgebied

erf achter de lijn die het hoofdgebouw doorkruist op 1 m achter de voorkant en van daaruit evenwijdig loopt met het aangrenzend openbaar toegankelijk gebied, zonder het hoofdgebouw opnieuw te doorkruisen of in het erf achter het hoofdgebouw te komen;

1.8 afwijken van de bouwregels en/of van de gebruiksregels

een afwijking als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder c van de Wet ruimtelijke ordening;

1.9 archeologische verwachting

de aan een gebied toegekende verwachting in verband met de kans op het voorkomen van archeologische relicten;

1.10 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.11 bebouwingspercentage

een in dit plan aangegeven percentage, dat de grootte van een vlak aangeeft, dat maximaal mag worden bebouwd;

1.12 bed en breakfast

een bedrijfsmatige voorziening gericht op het bieden van de mogelijkheid tot overnachting en het serveren van ontbijt als toeristisch-recreatieve activiteit, welke bedrijfsmatige voorziening ondergeschikt is aan de hoofdbestemming.

1.13 bestaand

a. bij bouwwerken: een legaal bouwwerk dat op het moment van inwerkingtreding van het plan;
   1. bestaat, of;
   2. wordt gebouwd, of
   3. nadien kan worden gebouwd krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, waarvoor de aanvraag voor het tijdstip van terinzagelegging is ingediend;
b. bij gebruik: het legale gebruik dat op het moment van inwerkingtreding van het plan bestaat en in overeenstemming is met het voorheen geldend planologisch regime;

1.14 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak;

1.15 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.16 bijgebouw

een (vrijstaand of aangebouwd) gebouw dat zowel ruimtelijk als functioneel ondergeschikt is aan het hoofdgebouw, behorende bij een op hetzelfde bouw- of bestemmingsvlak gelegen woning, zoals garages, hobbyruimten en bergingen;

1.17 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.18 bouwgrens

de grens van een bouwvlak;

1.19 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder;

1.20 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.21 bouwperceelgrens

een grens van een bouwperceel;

1.22 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.23 bouwwerk

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct, hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.24 bouwwijze

de wijze waarop een woning is gebouwd ten opzichte van andere woningen, zoals vrijstaand, aaneengebouwd en twee-aaneengebouwd;

1.25 dak

iedere bovenbeëindiging van een gebouw;

1.26 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;

1.27 dienstverlening

het bedrijfsmatig verrichten van activiteiten welke bestaan uit het verlenen van diensten aan derden, met of zonder rechtstreeks contact met het publiek, met uitzondering van een garagebedrijf en een seksinrichting;

1.28 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.29 gebruiken

gebruiken, het doen gebruiken, laten gebruiken en in gebruik geven;

1.30 geluidsgevoelige gebouwen

gebouwen welke dienen ter bewoning of ten behoeve van een andere geluidsgevoelige functie als bedoeld in de Wet geluidhinder, het Besluit grenswaarden binnen zones rond industrieterreinen, het Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen en/of het Besluit geluidhinder spoorwegen;

1.31 hoofdgebouw

een gebouw dat, gelet op de bestemming, als belangrijkste bouwwerk op een bouwperceel kan worden aangemerkt;

1.32 inwoning

twee huishoudens die één woning bewonen met gemeenschappelijk gebruik van een of meerdere voorzieningen of (verblijfs)ruimten van die woning en waarbij de woning één hoofdtoegang behoudt, van waaruit de (verblijfs)ruimten bereikbaar moeten zijn en de voorzieningen c.q. (verblijfs)ruimten onderling vrij toegankelijk zijn, met dien verstande dat het inwoongedeelte uit maximaal twee verblijfsruimten mag bestaan, geen trapopgang naar bovengelegen woonruimten mag hebben en niet mag zijn afgescheiden middels woningscheidende muren;

1.33 normaal onderhoud, gebruik en beheer

werkzaamheden die ter plaatse regelmatig terugkeren, teneinde tot een goed beheer van de gronden te komen; hieronder vallen niet de incidentele ingrepen in bijvoorbeeld de cultuurtechnische situatie of werkzaamheden die een onherstelbare aantasting betekenen van de aan een gebied toegekende waarde;

1.34 nutsvoorziening

een voorziening ten behoeve van de telecommunicatie en de gas-, water- en elektriciteitsdistributie alsmede soortgelijke voorzieningen van openbaar nut, waaronder in ieder geval worden begrepen ondergrondse leidingen, transformatorhuisjes, pompstations, gemalen, telefooncellen en zendmasten;

1.35 omgevingsvergunning

een vergunning als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.36 omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

een vergunning als bedoeld in artikel 3.3 onder a van de Wet ruimtelijke ordening.

1.37 overkapping

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat een overdekte ruimte vormt zonder dan wel met ten hoogste één wand;

1.38 peil

a. voor een bouwwerk, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst: de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
b. voor een bouwwerk, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het terrein ter hoogte van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw.

1.39 perceelsgrens

de scheiding tussen bouwpercelen die niet aan één en dezelfde eigenaar behoren dan wel niet door éénzelfde gebruiker worden benut.

1.40 prostitutie

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding

1.41 seksinrichting

een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotische/pornografische aard plaatsvinden, waaronder in ieder geval worden verstaan een prostitutiebedrijf, een erotische massagesalon, een seksbioscoop, een seksautomatenhal, een sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotische/pornografische aard plaatsvinden, waaronder in ieder geval worden verstaan een prostitutiebedrijf, een erotische massagesalon, een seksbioscoop, een seksautomatenhal, een sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.42 uitvoeren

uitvoeren, het doen uitvoeren, laten uitvoeren en in uitvoering geven

1.43 verbeelding

a. de digitale verbeelding van het plan;
b. de analoge verbeelding van het plan met tekeningnummer NL.IMRO.0944.BPHeikantseweg30-ON01 en legenda;

1.44 voorerfgebied

erf dat geen onderdeel is van het achtererfgebied;

1.45 voorgevel

de naar de weg gekeerde gevel van een gebouw of, indien het een gebouw betreft met meer dan één naar de weg gekeerde gevel, de gevel die op het moment van terinzagelegging van het ontwerp van het plan kennelijk als zodanig dient te worden aangemerkt;

1.46 vrijstaand bijbehorend bouwwerk

een niet met het hoofdgebouw verbonden bijbehorend bouwwerk.

1.47 woning

een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden,dan wel twee huishoudens in geval dat inwoning is toegestaan;

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 De dakhelling

Langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.2 De goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.3 De inhoud van een bouwwerk

Tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.4 De bouwhoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.5 De oppervlakte van een bouwwerk

Tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.6 De breedte van een bouwwerk

De afstand tussen de ene zijkant van een bouwwerk tot de andere zijkant.

2.7 De diepte van een bouwwerk

De afstand tussen de voorgevel en de achtergevel.

2.8 Afstand tot de bouwperceelsgrens

Tussen de grens van het bouwperceel en een bepaald punt van het bouwwerk, waar die afstand het kortst is.

2.9 Ondergrondse bouwdiepte van een bouwwerk

Vanaf het bouwkundig peil tot het diepste punt van het bouwwerk, de fundering niet meegerekend.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Wonen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor ‘Wonen’ aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen, al dan niet in combinatie met de uitoefening van beroepsmatige activiteiten aan huis;
b. tuinen en erven;
c. parkeervoorzieningen, uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'parkeerterrein;
d. waterhuishoudkundige voorzieningen.

3.2 Bouwregels

Voor het bouwen bouwwerken gelden de aanwijzingen op de verbeelding alsmede de volgende bepalingen:

3.2.1 Algemeen

Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken zijn uitsluitend toegestaan binnen het bouwvlak.

3.2.2 Hoofdgebouwen

a. Er zijn uitsluitend bestaande woningen toegestaan, met uitzondering:
1. van vervangende nieuwbouw, waarbij het aantal woningen gelijk dient te blijven dan wel minder mag bedragen;
2. ter plaatse van de aanduiding 'maximaal aantal wooneenheden'. Uitsluitend ter plaatse van aanduiding 'maximaal aantal wooneenheden' zijn nieuwe woningen toegestaan tot ten hoogste het aantal dat ter plaatse van de aanduiding met een getal wordt aangegeven.

b. Hoofdgebouwen mogen uitsluitend binnen het verbale bouwvlak, zoals is vastgelegd in de subleden e., f., g., h. en i. gebouwd worden of indien een bouwvlak is aangeduid mogen hoofdgebouwen uitsluitend ter plaatse van het bouwvlak worden gebouwd;
c. Ter plaatse van de aanduiding 'vrijstaand' zijn uitsluitend vrijstaande woningen toegestaan;
d. De voorgevel van een hoofdgebouw dient te worden gebouwd in de naar de hoofdweg gekeerde zijde van de bouwgrens dan wel maximaal 3 meter daar achter;
e. De afstand tot de zijdelingse perceelsgrens bedraagt bij vrijstaande woningen minimaal 3 meter aan beide zijden;
f. De breedte van een hoofdgebouw mag niet meer dan 20 meter bedragen;
g. De diepte van de hoofdbebouwing mag niet meer dan 12 meter bedragen, met uitzondering van vrijstaande woningen, waarvoor de diepte niet meer dan 15 meter mag bedragen;
h. De diepte van de hoofdbebouwing op de begane grondlaag mag niet meer dan 18 meter bedragen, mits over minimaal tweederde van de breedte van het perceel de afstand tot de achterste perceelsgrens minimaal 5 meter bedraagt;
i. Erkers mogen voor de voorgevel en buiten het bouwvlak gerealiseerd worden, mits:
1. deze ondergeschikt zijn aan de hoofdbebouwing;
2. de diepte maximaal 1,5 meter bedraagt;
3. de breedte niet meer dan 60% van de breedte van de voorgevel van het hoofdgebouw bedraagt;
4. de hoogte niet meer bedraagt dan het vloerpeil van de eerste verdieping dan wel, als het hoofdgebouw slechts uit één verdieping bestaat, mag de hoogte niet meer bedragen dan het hoofdgebouw;
5. de afstand tot de bestemmingen 'Verkeer' of 'Verkeer-Verblijfsgebied' tenminste 3,5 meter bedraagt;

j. De goothoogte van het hoofdgebouw bedraagt maximaal 6 meter en de bouwhoogte bedraagt maximaal 9 meter tenzij ter plaatse door middel van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' een aan te houden maximale goot- en bouwhoogte wordt aangegeven;
k. Het hoofdgebouw dient te worden afgewerkt met een kap, waarvan de dakhelling ten minste 12° en ten hoogste 45° bedraagt. In afwijking hiervan mogen patiowoningen in het geheel met een plat dak worden afgewerkt.

3.2.3 Bijbehorende bouwwerken

a. Bijbehorende bouwwerken mogen binnen het gehele bouwvlak gebouwd worden, met uitzondering

van het bepaalde onder sub b.
b. Bijbehorende bouwwerken dienen minimaal 3 meter achter de voorgevel van de woning geplaatst te worden.
c. De goot- en bouwhoogte van bijbehorende bouwwerken mag maximaal 3,3 meter respectievelijk 6 meter bedragen, met dien verstande dat ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' de aangegeven maximum bouwhoogte is toegestaan.
d. De maximale gezamenlijke oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken mag 80 m² per woning bedragen, met dien verstande dat niet meer dan 60% van het bouwvlak bebouwd mag worden.

3.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde (niet zijnde een overkapping), gelden de volgende regels:

a. De maximale bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, met dien verstande dat de bouwhoogte voor erf- en terreinafscheidingen voor zover gelegen vóór de voorgevelrooilijn maximaal 1 meter mag bedragen;
b. De maximale bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 3 meter.
c. Per bouwperceel is maximaal 1 niet-overdekt zwembad toegestaan;

3.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing:

a. ter voorkoming van onevenredige aantasting van de gebruiksmogelijkheden en het woon- en leefklimaat;
b. ter waarborging van de stedenbouwkundige kwaliteit en beeldkwaliteit van de naaste omgeving;
c. ter waarborging van de verkeersveiligheid;
d. ter waarborging van de sociale veiligheid;
e. ter voorkoming van hemelwaterproblematiek in verband met de nieuwe bebouwing en/of oppervlakteverharding;
f. ter waarborging van de brandveiligheid en rampenbestrijding.

3.4 Afwijken van de bouwregels

3.4.1 Afdekken dak met afwijkende hellingshoek

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.2 k. voor het afwerken van de woning met een plat dak of met een dak met een dakhelling tussen de 0° en 12° of meer dan 45°, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. de toegestane goot- en bouwhoogte wordt niet overschreden;
b. het woon- en leefmilieu van de omgeving wordt niet onevenredig aangetast; dit betekent in ieder geval dat de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende percelen niet onevenredig mogen worden beperkt;
c. de omgevingsvergunning leidt niet tot een onevenredige aantasting van de stedenbouwkundige kwaliteit van de omgeving;

3.4.2 Afwijken bouwen voor de voorgevelrooilijn en buiten het bouwvlak

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.3 a. en b. en 3.2.4 a. voor het bouwen van erf- en terreinafscheidingen en bijbehorende bouwwerken vóór de voorgevelrooilijn en/of buiten het bouwvlak, mits:

a. de bebouwing past in het stedenbouwkundig beeld ter plaatse;
b. de verkeersveiligheid ter plaatse gewaarborgd blijft.

3.4.3 Herbouw bijbehorende bouwwerken

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.3 e voor het bouwen van een groter oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken indien er sprake is van sloop en herbouw van bijbehorende bouwwerken, waarbij de volgende voorwaarden gelden:

a. Indien het totaal aan bestaande bijbehorende bouwwerken op het gehele erf de totale toegestane oppervlakte van 80 m² overschrijdt, maar beneden een totale oppervlakte blijft van 200 m², mag 80 %

van de totale oppervlakte en inhoud van deze bijbehorende bouwwerken worden teruggebouwd.
b. Indien het totaal aan bestaande bijbehorende bouwwerken op het gehele erf de totale oppervlakte van 200 m² overschrijdt maar beneden een totale oppervlakte blijft van 500 m², mag 65 % van de totale oppervlakte en inhoud van deze bijbehorende bouwwerken worden teruggebouwd.
c. Indien het totaal aan bestaande bijbehorende bouwwerken op het gehele erf de totale oppervlakte van 500 m² overschrijdt, mag 50 % van de totale oppervlakte en inhoud van deze bijbehorende bouwwerken worden teruggebouwd.
d. Het meerdere aan bijbehorende bouwwerken moet worden gesloopt, tenzij de gebouwen een monument zijn.
e. De goot- en nokhoogte van de nieuw te bouwen bijbehorende bouwwerken mag niet hoger zijn dan de goot- en bouwhoogte zoals opgenomen in 3.2.3 d.
f. In uitzondering op het bepaalde onder e. geldt dat bij de herbouw van een veldschuur of hooimijt de maximale goothoogte van de te slopen veldschuur of hooimijt geldt als maximale goothoogte van de nieuw te bouwen veldschuur of hooimijt.
g. De inhoud en oppervlakte van ondergrondse bouwwerken worden niet meegerekend bij de bepaling van de inhoud en oppervlakte van terug te bouwen bijbehorende bouwwerken.
h. De nieuw te bouwen bijbehorende bouwwerken mogen slechts buiten het bouwvlak worden gebouwd indien dit uit stedenbouwkundig en verkeerstechnisch oogpunt passend is, waarbij de nieuw te bouwen bijbehorende bouwwerken landschappelijk dienen te worden ingepast.

3.5 Specifieke gebruiksregels

3.5.1 Strijdig gebruik

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken wordt in elk geval gerekend het gebruik voor:

a. beroepsmatige activiteiten aan huis voorzover meer dan 70 m² van de woning en/of bijbehorende bouwwerken wordt gebruikt ten behoeve van de beroepsmatige activiteiten aan huis;
b. bedrijfsmatige activiteiten aan huis;
c. internetverkoop activiteiten;
d. permanente of tijdelijke bewoning, voor zover het vrijstaande bijbehorende bouwwerken betreft, met uitzondering ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - mantelzorg';
e. bewoning als afhankelijke woonruimte;
f. kamerbewoning en -verhuur;
g. logies-activiteiten;
h. seksinrichtingen;
i. buitenopslag ten behoeve van beroepsmatige activiteiten aan huis.

3.6 Afwijken van de gebruiksregels

3.6.1 Bedrijfsmatige activiteiten aan huis

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.5.1 b. voor de uitoefening van bedrijfsmatige activiteiten aan huis in het hoofdgebouw of bijbehorende bouwwerken, met dien verstande dat:

a. de woonfunctie als hoofdfunctie behouden blijft;
b. medewerking bij activiteiten die vallen onder de meldings- of vergunningplicht van de Wet milieubeheer wordt slechts verleend, indien de nadelige gevolgen op woon- en leefomgeving worden gereduceerd;
c. bedoeld gebruik geen onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat mag opleveren en geen onevenredige afbreuk mag doen aan het woonkarakter van de wijk of buurt;
d. het bedoelde gebruik door de hoofdbewoner(s) dient te worden uitgeoefend;
e. het niet betreft zodanig verkeersaantrekkende activiteiten die kunnen leiden tot een nadelige beïnvloeding van de normale afwikkeling van het verkeer dan wel tot een onevenredige parkeerdruk op de openbare ruimten;
f. parkeren dient op eigen terrein plaats te vinden;
g. de bedrijfsactiviteiten aan huis beperkt zijn tot categorie 1 en 2 bedrijven/bedrijfsactiviteiten conform de Lijst van Bedrijfsactiviteiten in bijlage 1;
h. reclameuitingen worden bevestigd aan de voorgevel en beperkt zijn tot een afmeting van maximaal 0,5 m^2;

i. geen detailhandel plaatsvindt, uitgezonderd een beperkte verkoop in het klein in verband met bedrijfsmatige activiteiten in of bij het hoofdgebouw;
j. ten behoeve van bedrijfsmatige activiteiten aan huis maximaal 70 m² van het hoofdgebouw en/of een bijbehorend bouwwerk hiervoor mag worden aangewend;
k. buitenopslag ten behoeve van de bedrijfsmatige activiteiten aan huis niet is toegestaan.

3.6.2 Internetverkoop activiteiten

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.5.1 c. voor de uitoefening van een internetverkoop activiteiten in het hoofdgebouw of bijbehorende bouwwerken, met dien verstande dat:

a. de woonfunctie als hoofdfunctie behouden blijft;
b. bedoeld gebruik geen onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat mag opleveren en geen onevenredige afbreuk mag doen aan het woonkarakter van de wijk of buurt;
c. het bedoelde gebruik door de hoofdbewoner(s) dient te worden uitgeoefend;
d. het niet betreft zodanig verkeersaantrekkende activiteiten die kunnen leiden tot een nadelige beïnvloeding van de normale afwikkeling van het verkeer dan wel tot een onevenredige parkeerdruk op de openbare ruimten;
e. parkeren dient op eigen terrein plaats te vinden;
f. reclameuitingen worden bevestigd aan de voorgevel en beperkt zijn tot een afmeting van maximaal 0,5 m^2;
g. de internetverkoop op dezelfde locatie niet mag leiden tot detailhandel, waaronder verstaan wordt het met of zonder afspraak ontvangen van klanten aan huis voor bezichtiging, verkoop en/of het afhalen van producten;
h. het aantal transportbewegingen met een vrachtwagen voor bevoorrading beperkt is tot 1 per week;
i. er buiten de bebouwing op dezelfde locatie geen producten worden gepresenteerd;
j. ten behoeve van de internetverkoop activiteiten maximaal 70 m2 van het hoofdgebouw en/of een bijbehorend bouwwerk hiervoor mag worden aangewend.

Artikel 4 Waarde - Archeologie

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor "Waarde - Archeologie" aangewezen gronden zijn, naast de andere voor die gronden aanwezige bestemmingen, tevens bestemd voor de bescherming en het behoud van de op en/of in deze gronden voorkomende archeologische waarden.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Rapport archeologische waarden

Ter plaatse van de voor 'Waarde – Archeologie' aangewezen gronden dient voor bouwwerken:

a. In geval van nieuwbouw groter dan de oppervlakte in onderstaande tabel vermeld en die dieper gaan dan -0,4 meter beneden maaiveld;
b. In geval van uitbreiding, met een uitbreiding groter dan de oppervlakte in onderstaande tabel vermeld en die dieper gaan dan -0,4 meter beneden maaiveld,

bij de aanvraag om een omgevingsvergunning een rapport te worden overlegd waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate zijn vastgesteld.

Gebied*	Gebieden met een zeer hoge archeologische waarde*	Gebieden met een hoge archeologische waarde en hoge archeologische verwachting*	Gebieden met een middelhoge archeologische verwachting*
Diepte en oppervlakte	Dieper dan 40 cm en met een oppervlakte groter dan 100 m^2	Dieper dan 40 cm en met een oppervlakte groter dan 250 m^2	Dieper dan 40 cm en met een oppervlakte groter dan 2.500 m^2

(*) zoals aangegeven op de in de Bijlage 1 opgenomen gemeentelijke archeologische beleidskaart

4.2.2 Voorwaarden omgevingsvergunning

Indien uit het onder 4.2.1 bedoelde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord, kunnen burgemeester en wethouders een of meerdere voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:

a. De verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
b. De verplichting tot het doen van opgravingen;
c. De verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan burgemeester en wethouders bij de vergunning te stellen kwalificaties.

4.2.3 Afwijking

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder 4.2.1, indien de archeologische waarden van het terrein in andere beschikbare informatie afdoende is vastgesteld.

4.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

4.3.1 Verbod

Het is verboden op of in deze gronden met de bestemming 'Waarde - Archeologie' zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werk, geen bouwwerk zijnde of van werkzaamheden) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het veranderen van het huidige maaiveldniveau door ontginningen, bodemverlagen, egaliseren, afgraven, of ophogen;
b. het rooien en/of aanbrengen van diepwortelende beplantingen en/of bomen;
c. het uitvoeren van grondwerkzaamheden dieper dan 0,4 meter ten opzichte van het maaiveld, waartoe ook wordt gerekend woelen, mengen, diepploegen, aanleggen van drainage en ontginnen;
d. het aanleggen van kabels en leidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties en apparatuur;
e. het uitvoeren van werkzaamheden ter verlaging van de grondwaterstand.

4.3.2 Uitzonderingen

Het verbod van 4.3.1 geldt niet voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden die:

a. werken en/of werkzaamheden betreffen die niet dieper gaan dan -0,4 meter beneden maaiveld;
b. behoren tot normaal onderhoud en beheer ten dienste van de bestemming;
c. betrekking hebben op een oppervlakte kleiner dan de oppervlakte in onderstaande tabel vermeld;
d. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van het plan;
e. reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

Gebied*	Gebieden met een zeer hoge archeologische waarde*	Gebieden met een hoge archeologische waarde en hoge archeologische verwachting*	Gebieden met een middelhoge archeologische verwachting*
Diepte en oppervlakte	Dieper dan 40 cm en met een oppervlakte groter dan 100 m^2	Dieper dan 40 cm en met een oppervlakte groter dan 250 m^2	Dieper dan 40 cm en met een oppervlakte groter dan 2.500 m^2

(*) zoals aangegeven op de in de Bijlage 1 opgenomen gemeentelijke archeologische beleidskaart

4.3.3 Toelaatbaarheid werken of werkzaamheden

De werken of werkzaamheden als bedoeld in 4.3.1 zijn slechts toelaatbaar, indien:

a. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de belangen van de in 4.1 genoemde doeleinden;
b. vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de gemeentelijk archeoloog van de gemeente Mook en Middelaar dan wel indien het de gronden betreft ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde - archeologisch monument' een vergunning is verleend door RCE.

Artikel 5 Waterstaat - Waterbergend rivierbed

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waterstaat - Waterbergend rivierbed' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor waterberging.

5.2 Bouwregels

Op de gronden zoals bedoeld in 5.1 mag niet worden gebouwd.

5.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 5.2 en toestaan dat in overeenstemming met de andere bestemming wordt gebouwd, mits Rijkswaterstaat is gehoord en geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het belang van het waterbergend rivierbed. Hierbij wordt getoetst aan de volgende criteria:

a. er is sprake van een zodanige situering en uitvoering van de activiteit dat het veilig functioneren van het waterstaatswerk gewaarborgd blijft;
b. er is geen sprake van een feitelijke belemmering voor vergroting van de afvoercapaciteit;
c. er is sprake van een zodanige situering en uitvoering van de activiteit dat de waterstandsverhoging of de afname van het bergend vermogen zo gering mogelijk is; en
d. de resterende waterstandseffecten of de afname van het bergend vermogen worden duurzaam gecompenseerd, waarbij de financiering en de tijdige realisering van de maatregelen verzekerd zijn.

5.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.4.1 Verbod

Het is verboden op of in deze gronden met de bestemming 'Waterstaat - Waterbergend rivierbed' zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het veranderen van het huidige maaiveldniveau door ontginningen, bodemverlagen, egaliseren, afgraven, of ophogen;
b. het verbreden, graven, uitdiepen en/of verleggen van waterlopen;
c. het aanleggen of verharden van wegen, paden of parkeergelegenheden en het aanbrengen aan andere oppervlakteverhardingen;
d. het rooien en/of aanbrengen van diepwortelende beplantingen en/of bomen.

5.4.2 Uitzonderingen op het aanlegverbod

Het in artikel 5.4.1 opgenomen verbod geldt niet voor het uitvoeren van werken, of werkzaamheden:

a. die behoren tot normaal onderhoud en beheer ten dienste van de bestemming;
b. die reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van het plan;
c. die reeds mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
d. waarvoor de vereiste vergunning op grond van artikel 6.5 van de Waterwet is verleend, dan wel de daarvoor vereiste melding op grond van de Waterwet is gedaan.

5.4.3 Toelaatbaarheid werken of werkzaamheden

De werken of werkzaamheden als bedoeld in artikel 5.4.1 zijn slechts toelaatbaar, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het belang van het waterbergend rivierbed, gehoord Rijkswaterstaat. Hierbij wordt getoetst aan de volgende criteria:

a. er is sprake van een zodanige situering en uitvoering van de activiteit dat het veilig functioneren van het waterstaatswerk gewaarborgd blijft;
b. er is geen sprake van een feitelijke belemmering voor vergroting van de afvoercapaciteit;
c. er is sprake van een zodanige situering en uitvoering van de activiteit dat de waterstandsverhoging of de afname van het bergend vermogen zo gering mogelijk is; en
d. de resterende waterstandseffecten of de afname van het bergend vermogen worden duurzaam

gecompenseerd, waarbij de financiering en de tijdige realisering van de maatregelen verzekerd zijn.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene bouwregels

7.1 Algemene bepaling m.b.t. ondergronds bouwen

7.1.1 Ondergrondse werken

Voor het uitvoeren van ondergrondse werken, geen bouwwerken zijnde en werkzaamheden gelden, behoudens in deze regels opgenomen afwijkingen, geen beperkingen.

7.1.2 Ondergrondse bouwwerken

Voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken gelden, behoudens in deze regels opgenomen afwijkingen, de volgende regels:

a. Ondergrondse bouwwerken zijn uitsluitend toegestaan binnen het bouwvlak.
b. De totale oppervlakte aan ondergrondse bouwwerken mag niet meer bedragen dan de toegestane oppervlakte aan bouwwerken boven peil vermeerderd met 15 m².
c. De ondergrondse bouwdiepte van ondergrondse bouwwerken bedraagt maximaal 4 meter onder peil.
d. Bij het berekenen van de blijkens de digitale verbeelding of deze regels geldende bebouwingspercentages, of van de in deze regels maximaal te bebouwen oppervlakte dan wel inhoud, wordt de oppervlakte dan wel inhoud van ondergrondse gebouwen mede in aanmerking genomen.

7.1.3 Omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 7.1.2 d. voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken met een ondergrondse bouwdiepte van maximaal 10 meter onder peil onder de voorwaarden dat:

a. de waterhuishouding niet wordt verstoord;
b. geen afbreuk wordt gedaan aan archeologische waarden.

7.2 Ondergeschikte bouwdelen

Bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, als plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, liftschachten, gevel- en kroonlijsten, luifels, uitbouwen, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding van bouw-, c.q. bestemmingsgrenzen niet meer dan 1 meter bedraagt.

7.3 Algemene bepaling over bestaande afstanden en andere maten

7.3.1 Maximale maatvoering

Indien afstanden tot, en bouwhoogten, inhoud, aantallen en/of oppervlakten van bestaande bouwwerken die gebouwd zijn met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet, op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan meer bedragen dan ingevolge hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen deze maten en hoeveelheden als maximaal toelaatbaar worden aangehouden.

7.3.2 Minimale maatvoering

In die gevallen dat afstanden tot, en bouwhoogten, inhoud, aantallen en/of oppervlakten van bestaande bouwwerken, die gebouwd zijn met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet, op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan minder bedragen dan ingevolge hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen deze maten en hoeveelheden als minimaal toelaatbaar worden aangehouden.

7.3.3 Heroprichting

In het geval van (her)oprichting van gebouwen is het bepaalde in 7.3.1 en 7.3.2 uitsluitend van toepassing indien het geschiedt op dezelfde plaats.

Artikel 8 Algemene gebruiksregels

8.1 Strijdig gebruik

a. Het is verboden gronden begrepen in dit plan te gebruiken, te doen of te laten gebruiken op een wijze of tot een doel strijdig met de gegeven bestemmingen.
b. Het is in ieder geval niet toegestaan de hier bedoelde gronden te gebruiken, te doen of te laten gebruiken voor:
1. het opslaan van onbruikbare of althans aan hun oorspronkelijke gebruik onttrokken voorwerpen, goederen, stoffen en materialen en van emballage en/of afval, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;
2. het opslaan, opgeslagen houden, storten of lozen van vaste of vloeibare afvalstoffen behoudens voor zover zulks noodzakelijk is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;
3. seksinrichtingen;
4. bouwwerken voor recreatieve nachtverblijven als bedoeld in artikel 3 sub 2 van Bijlage II van het Besluit omgevingsrecht, met uitzondering van de als zodanig bestemde recreatiewoningen;
c. Het is verboden bouwwerken op de in het plan begrepen gronden te gebruiken, te doen of te laten gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met de gegeven bestemmingen zoals aangegeven in de onderscheiden bestemmingsomschrijvingen.

8.2 Parkeergelegenheid en laad- en losmogelijkheden bij of in gebouwen

8.2.1 Parkeernormen

In, op of onder gebouwen dan wel op het daarbij behorende terrein dienen voldoende parkeerplaatsen aanwezig te zijn. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan als de parkeernormen uit de geldende ASVV worden nageleefd. Indien deze beleidsregel gedurende de planperiode worden gewijzigd, dient rekening te worden gehouden met de wijziging.

8.2.2 Afmetingen parkeerruimte

De in artikel 8.2.1 bedoelde parkeerplaatsen moeten afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's. Aan deze eis wordt geacht te zijn voldaan indien de richtlijnen uit de geldende ASVV worden nageleefd.

8.2.3 Omgevingsvergunning

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 8.2.1 indien aangetoond is dat in de directe omgeving (een straal van circa 250 meter) voldoende parkeerplaatsen aanwezig zijn.

8.2.4 Laden en lossen

Indien het gebruik van een gebouw of gronden daar aanleiding toe geeft, dient op eigen terrein te worden voorzien in voldoende ruimte voor laden en lossen.

8.2.5 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen ten aanzien van het aantal parkeerplaatsen en de situering daarvan ten behoeve van een goede parkeerbalans, de verkeerssituatie en/of het stedenbouwkundig beeld.

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels

9.1 Algemeen

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van:

a. de in de regels voorgeschreven maatvoering met ten hoogste 10%;
b. de bestemmingsbepalingen en toestaan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of –intensiteit daartoe aanleiding geeft;
c. de bestemmingsbepalingen en toestaan dat bouwgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
d. de bestemmingsbepalingen ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de bouwhoogte van de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot maximaal 10 meter;
e. de bestemmingsbepalingen ten aanzien van de bouwhoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde, en toestaan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van zend-, ontvang- en/of sirenemasten, wordt vergroot tot maximaal 40 meter, onder de volgende voorwaarden:

1. losse masten met hekwerken, gebouwtjes e.d. zijn alleen toegestaan:
- buiten de bebouwde kom en in landschappelijk minder gevoelige gebieden, langs grote verkeerswegen en dan bij voorkeur bij parkeerplaatsen, benzinestations, knooppunten, viaducten, bedrijventerreinen en horecagelegenheden;
- binnen de bebouwde kom op bedrijventerreinen en sportparken;

2. installaties op of aan een gebouw zijn alleen toegestaan:
- op hoge gebouwen; bij voorkeur op een plat dak en zo ver mogelijk van een dakrand, met dien verstande dat bijzondere en waardevolle gebouwen in beginsel geheel dienen te worden ontzien, zonodig in overleg met de monumentencommissie;
- tegen gevels aan; wanneer de invloed van die installaties geen afbreuk doen aan de aanwezige kwaliteiten.

9.2 Mantelzorg

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van de bestemmingsbepalingen voor het gebruik van een deel van het de (bedrijfs)woning of bijbehorende bouwwerken als afhankelijke woonruimte, met dien verstande dat:

a. aangetoond moet worden dat een dergelijke bewoning noodzakelijk is vanuit het oogpunt van mantelzorg;
b. deze noodzaak niet behoeft te worden aangetoond wanneer de zorgbehoevende de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt;
c. op het perceel al een (bedrijfs)woning aanwezig is;
d. er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van in het geding zijnde belangen waaronder die van omwonenden en bedrijven;
e. per (bedrijfs)woning maximaal één afwijking ten behoeve van mantelzorg mag worden verleend;
f. mantelzorg in beginsel dient plaats te vinden bij, in of direct aansluitend aan de woning, waarbij de afhankelijke woonruimte een onderlinge verbinding met de (bedrijfs)woning dient te hebben. Het gebruik van een vrijstaand bijbehorend bouwwerk als afhankelijke woonruimte is uitsluitend toegestaan indien realisering van de afhankelijke woonruimte in of aan het hoofdgebouw voor de hulpbehoevende of andere bewoner(s) onredelijk bezwarend is;
g. maximaal 70 m² van het hoofdgebouw en/of bijbehorende bouwwerken mag worden gebruikt ten behoeve van de mantelzorg;
h. mantelzorg alleen is toegestaan in een afhankelijke woonruimte;
i. het gebruik dient te worden beëindigd en de aangebrachte voorzieningen dienen te worden verwijderd, zodra de noodzaak van mantelzorg niet meer aan de orde is;
j. de woning geen recreatiewoning betreft.

9.3 Bed & breakfast

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van de bestemmingsbepalingen voor het gebruik van een deel van de (bedrijfs)woning of bijbehorende bouwwerken als bed & breakfastvoorziening, met dien verstande dat:

a. de bed & breakfast betreft een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit binnen bestaande bouwmogelijkheden welke ondergeschikt is aan de hoofdfunctie wonen;
b. bed & breakfast voorzieningen mogen geen onevenredige afbreuk doen aan de bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden van nabijgelegen (agrarische) bedrijven en woningen;
c. de bed & breakfastvoorziening mag door de bouwkundige opzet, indeling en maatvoering niet functioneren als een zelfstandige wooneenheid. Binnen de bed & breakfast is geen keukeninrichting toegestaan. Bestaande keukeninrichting binnen de bed & breakfast voorziening zal moeten worden verwijderd;
d. de bed & breakfastaccommodatie mag maximaal 4 kamers bevatten;
e. de totale oppervlakte mag niet meer bedragen dan 70 m2. Een kamer dient een minimale oppervlakte te hebben van 12 m2, exclusief sanitaire ruimte;
f. bed & breakfastvoorzieningen mogen maximaal aan 8 personen tegelijkertijd verblijf bieden voor een beperkte aaneengesloten periode van gebruik voor de duur van maximaal 1 week;
g. overnachting in verband met verrichten van tijdelijke of seizoensgebonden arbeid is niet toegestaan;
h. de ontwikkeling mag niet leiden tot een onaanvaardbare toename van verkeers- en parkeerdruk;
i. indien een bed & breakfast gevestigd wordt in een vrijstaand bijbehorend bouwwerk dient tenminste 1 gevel van dit gebouw binnen een afstand van 10 meter van de woning te staan. Voor agrarische bebouwing geldt een afstand van 25 meter;
j. parkeren dient op eigen terrein plaats te vinden.

9.4 Kleine bouwwerken van openbaar nut

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van de bouw- en/of gebruiksregels voor het bouwen van kleine, niet voor bewoning bestemde bouwwerken van openbaar nut en voor religieuze doeleinden, zoals wachthuisjes, transformatorhuisjes, schakelhuisjes, gemaalgebouwtjes, telefooncellen, pinautomaten, parkeervoorzieningen, afval- en glascontainers, kapellen, wegkruisen en dergelijke, met dien verstande dat:

a. de oppervlakte maximaal 15 m2 mag bedragen;
b. de goothoogte maximaal 3 meter en de bouwhoogte maximaal 6 meter mag bedragen.

Artikel 10 Algemene procedureregels

10.1 Nadere eisen

Bij toepassing van de nadere eisen regeling, die onderdeel uitmaakt van dit plan, is op de voorbereiding van het besluit de procedure als bedoeld in de afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Hoofdstuk 4 Overgangs-en slotregels

Artikel 11 Overgangsrecht

11.1 Overgangsrecht bouwwerken

a. Een bouwwerk, dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, danwel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

b. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.

c. Het bepaalde onder a is niet van toepassing op bouwwerken, die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

11.2 Overgangsrecht gebruik

a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het bepaalde in sub a te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

c. Indien het gebruik, bedoeld in het bepaalde onder a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

d. Het bepaalde onder a is niet van toepassing op het gebruik, dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

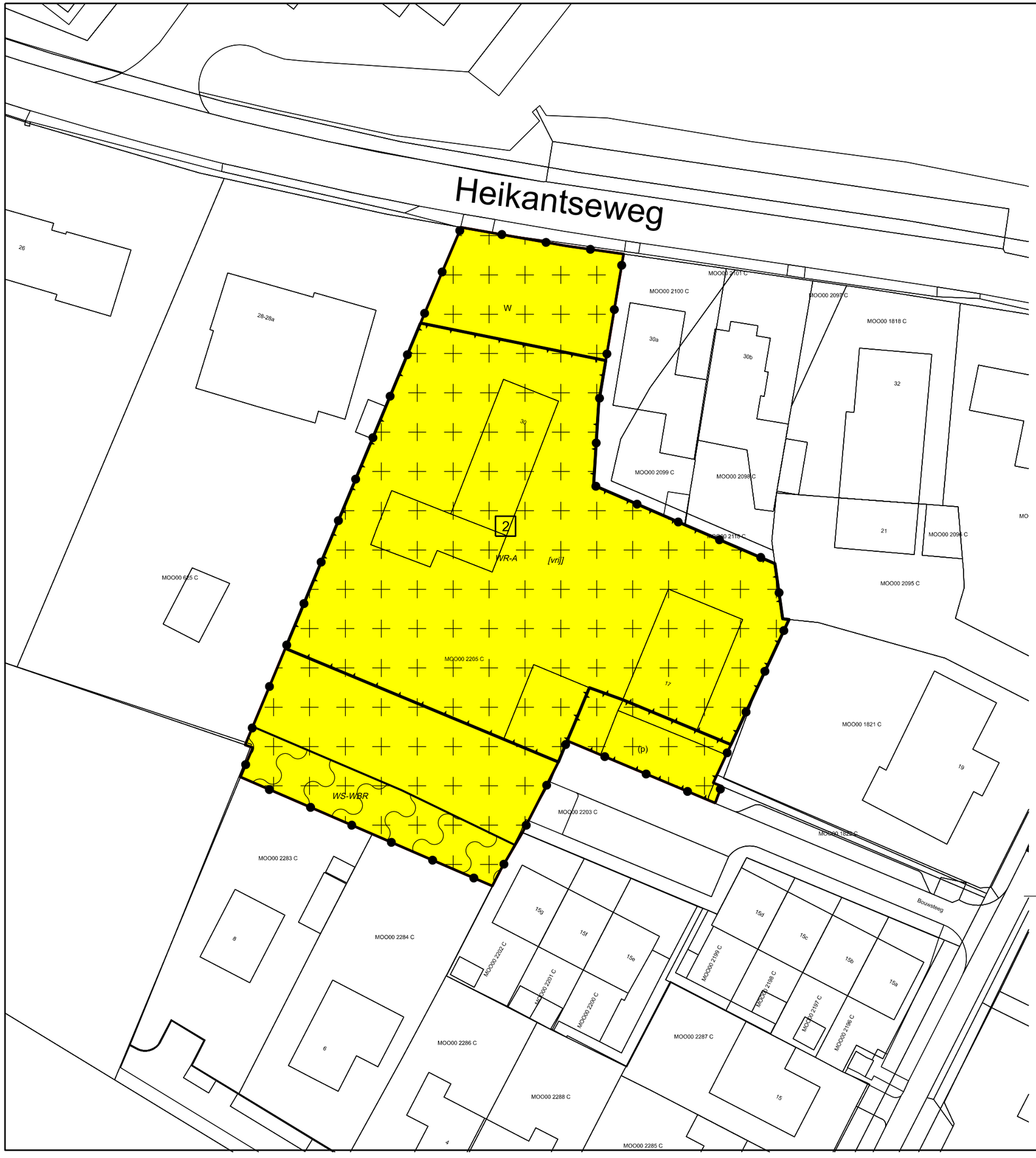
Artikel 12 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan **Middelaar, Heikantseweg 30**.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering dd. pm

De voorzitter, De griffier,

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

W — Wonen

Dubbelbestemmingen

WR-A — Waarde - Archeologie

WS-WBR — Waterstaat - Waterbergend rivierbed

Functieaanduidingen

(p) — parkeerterrein

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[vrij] — vrijstaand

Maatvoeringaanduidingen

2 — maximum aantal wooneenheden

Van der Mark advies

Gemeente Mook en Middelaar

bestemmingsplan Heikantseweg 30

ontwerp 30-11-22

NL.IMRO.0944.BPHEIKANTSEWEG30-ON01

schaal 1 : 500

Middelaar, Heikantseweg 30

Inhoudsopgave

Bijlagen toelichting		**3**
Bijlage 1	**Voorstel transformatie kantoor tot woning**	**4**
Bijlage 2	**Verkennend bodemonderzoek**	**12**
Bijlage 3	**Digitale watertoets**	**59**
Bijlage 4	**Memo stikstofdepositie inclusief AERIUS berekeningen**	**70**
Bijlage 5	**Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai**	**90**

Bijlagen toelichting

Bijlage 1 Voorstel transformatie kantoor tot woning

Heikant

SITUATIE

Transformatie bedrijfsruimte
naar woning
aan
Bouwsteeg 17 te Middelaar
i.o.v.
G. Megens

ARCHPVP

werknummer:	2107
schaal	1 : 100
getekend:	24 juni 2021
gewijzigd:	
tekening	S0-00

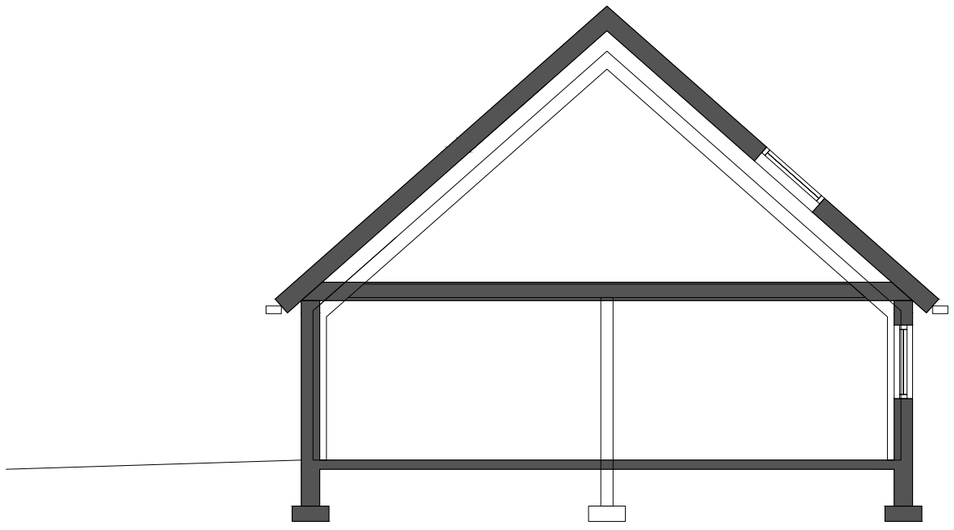

B E G A N E G R O N D bestaand

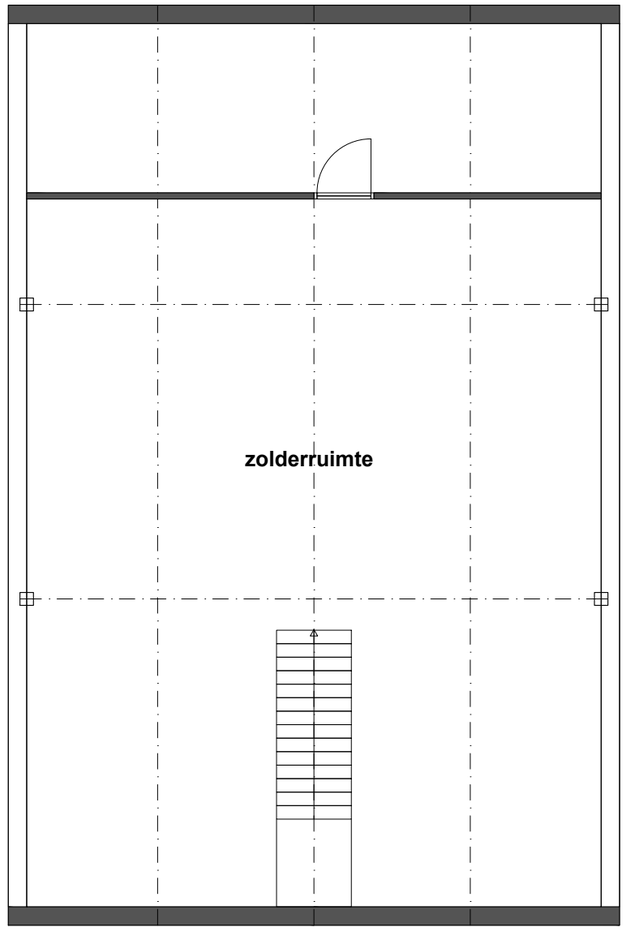
Transformatie bedrijfsruimte
naar woning
aan
Bouwsteeg 17 te Middelaar
i.o.v.
G. Megens

A R C H P V P

werknummer:	2107
schaal	1 : 100
getekend:	24 juni 2021
gewijzigd:	
tekening	S0-1A

D O O R S N E D E bestaand

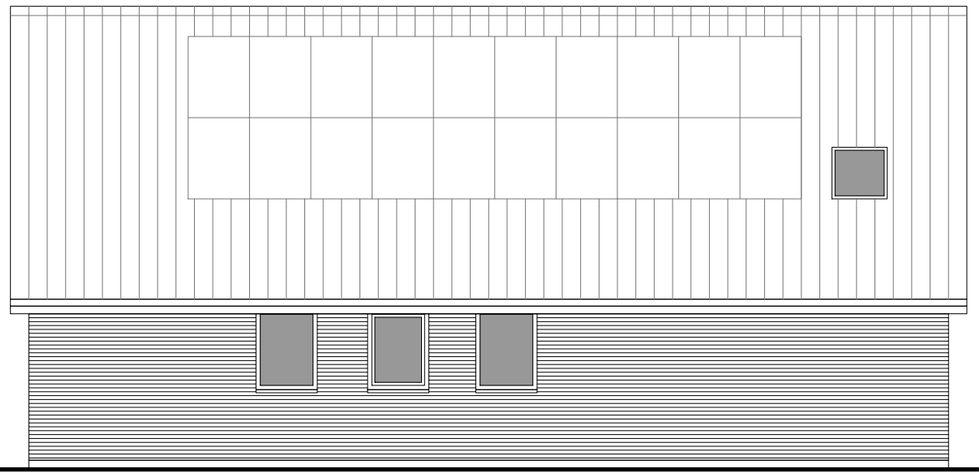

V E R D I E P I N G bestaand

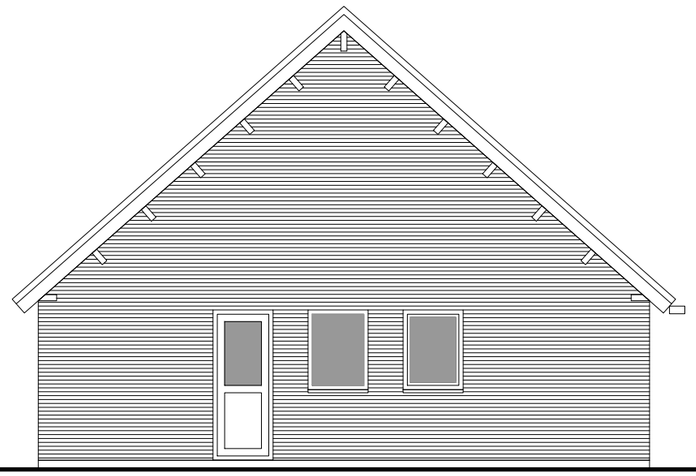
Transformatie bedrijfsruimte
naar woning
aan
Bouwsteeg 17 te Middelaar
i.o.v.
G. Megens

A R C H P V P

werknummer:	2107
schaal	1 : 100
getekend:	24 juni 2021
gewijzigd:	
tekening	S0-1B

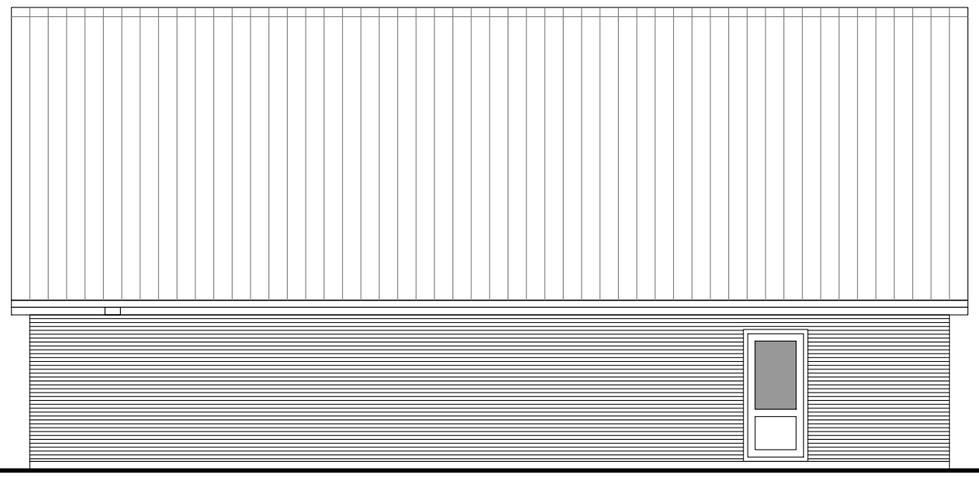
O O S T G E V E L bestaand

N O O R D G E V E L bestaand

Z U I D G E V E L bestaand

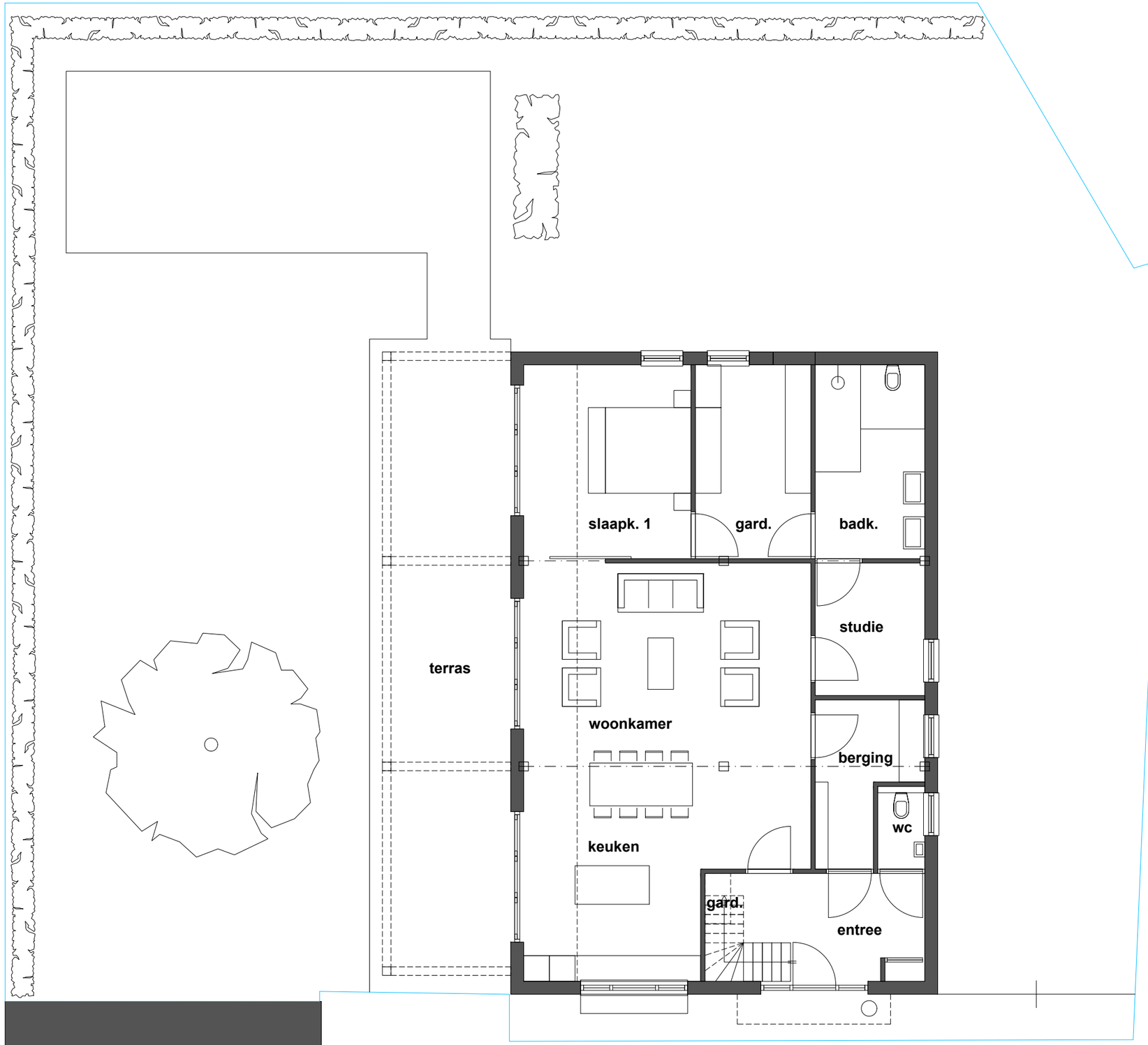

W E S T G E V E L bestaand

Transformatie bedrijfsruimte
naar woning
aan
Bouwsteeg 17 te Middelaar
i.o.v.
G. Megens

A R C H P V P

werknummer:	2107
schaal	1 : 100
getekend:	24 juni 2021
gewijzigd:	
tekening	S0-1C

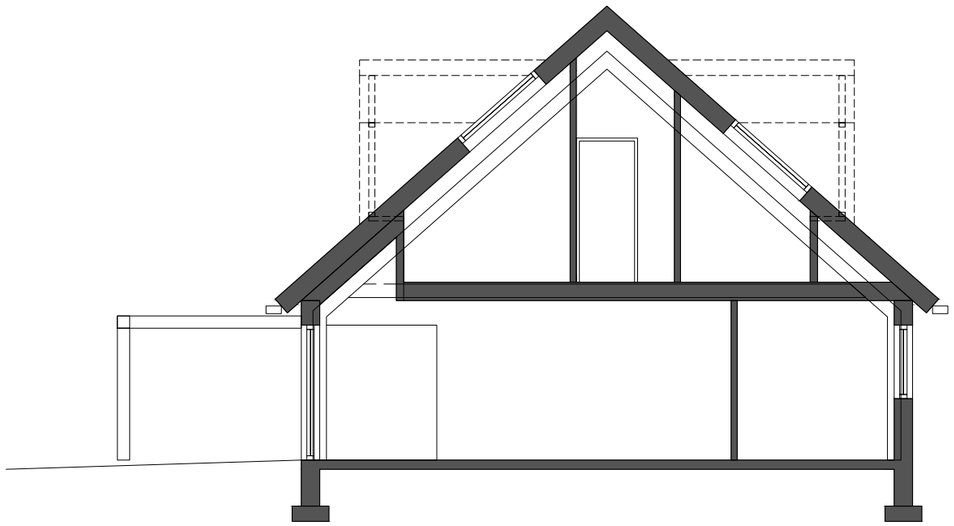
BEGANEGROND

Transformatie bedrijfsruimte
naar woning
aan
Bouwsteeg 17 te Middelaar
i.o.v.
G. Megens

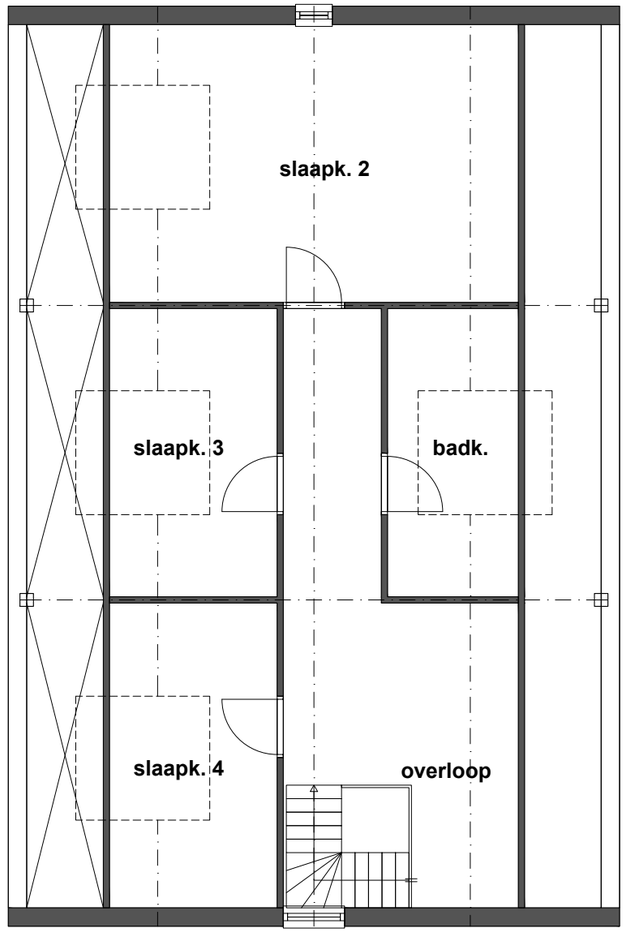
ARCHPVP

werknummer:	2107
schaal	1 : 100
getekend:	24 juni 2021
gewijzigd:	
tekening	S0-2A

dakkapellen optioneel

indeling verdieping optioneel

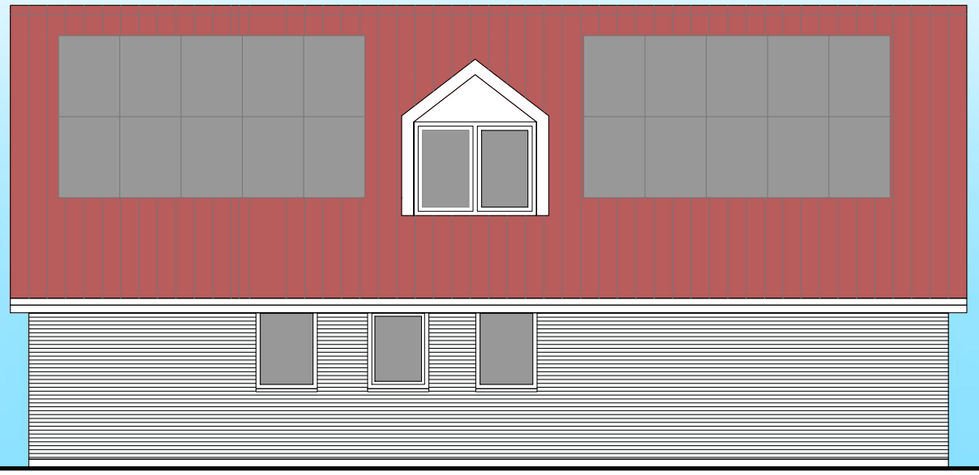
D O O R S N E D E

V E R D I E P I N G

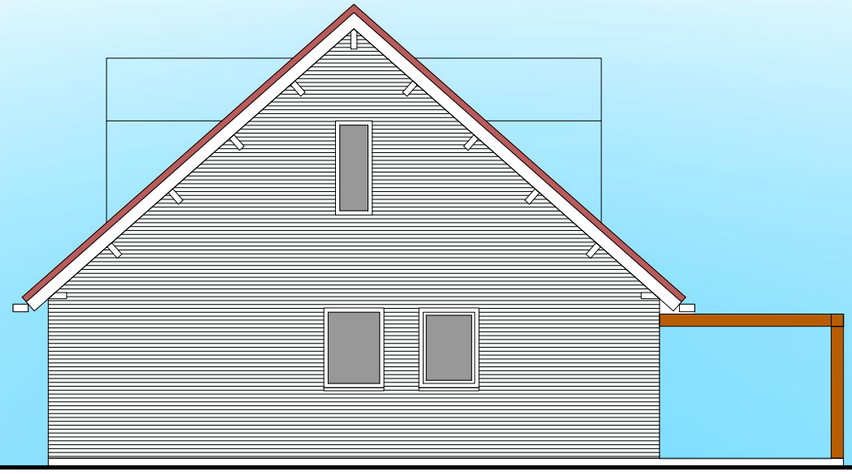
Transformatie bedrijfsruimte
naar woning
aan
Bouwsteeg 17 te Middelaar
i.o.v.
G. Megens

A R C H P V P

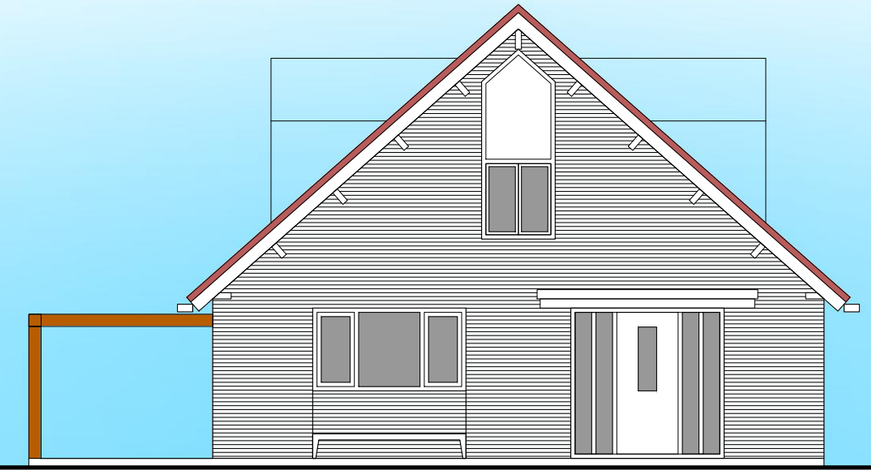
werknummer:	2107
schaal	1 : 100
getekend:	24 juni 2021
gewijzigd:	
tekening	S0-2B

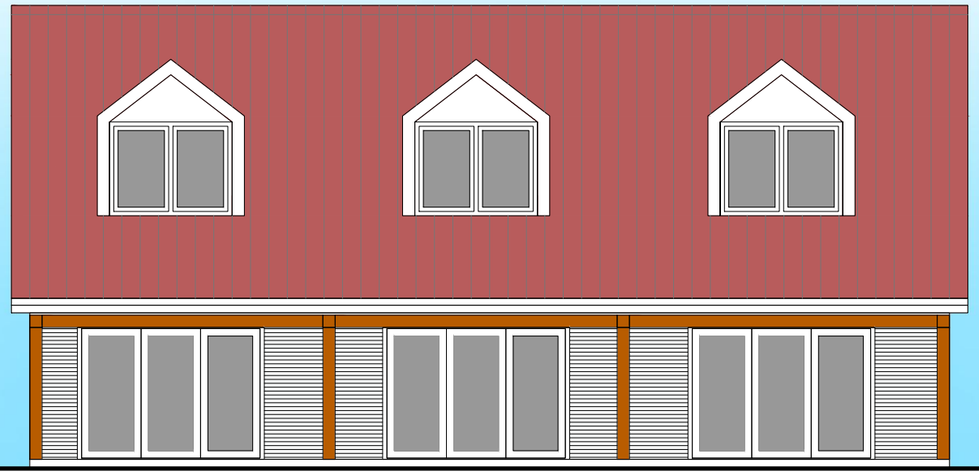
OOSTGEVEL

NOORDGEVEL

ZUIDGEVEL

WESTGEVEL

Transformatie bedrijfsruimte
naar woning
aan
Bouwsteeg 17 te Middelaar
i.o.v.
G. Megens

ARCHPVP

werknummer:	2107
schaal	1 : 100
getekend:	24 juni 2021
gewijzigd:	
tekening	S0-2C

Bijlage 2 Verkennend bodemonderzoek

Hoofdvestiging
Strijkviertel 30, 3454 PM **De Meern**
030 - 666 1746
info@vandijktech.nl

VAN DIJK
GEO- EN MILIEUTECHNIEK b.v.

Nevenvestiging
Overspoor 9, 1688 JG **Nibbixwoud**
0229 - 578 123
nibbixwoud@vandijktech.nl

Datum:	16-06-2022; versie 1 (definitief)
Opdrachtnummer:	153505

VERKENNEND BODEMONDERZOEK

Project:	bestemmingswijziging Heikantseweg 30 te Middelaar
Opdrachtgever:	dhr. G. Megens Heikantseweg 30 6587 AN Middelaar
Architect:	Peter van Peperstraten Architect Rijnstraat 234 5215 EP ‘s-Hertogenbosch
Bouwkundige:	Van der Mark Advies Wieringenmeen 5 3844 NB Harderwijk

Uitgevoerd:

Grondonderzoek:	23-05-2022 (dhr. R. Bouma en T. Matton i.o.)
Grondwaterbemonstering:	01-06-2022 (dhr. E. Brouwer)
Projectleider:	dhr. drs. M.R. Hanraads

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB
Protocollen
2001 - 2002

Voor al onze werkzaamheden gelden de V.O.T.B. Voorwaarden zoals vermeld op onze website en gedeponeerd bij de KvK Utrecht onder nr. 40476246.

INHOUDSOPGAVE

0. SAMENVATTING 3
1. INLEIDING 4
2. VOORONDERZOEK 4
   2.1 Algemeen 4
   2.2 Huidige situatie 4
   2.3 Historische situatie 5
   2.4 Toekomstige situatie 5
   2.5 Bodemopbouw en geohydrologie 5
   2.6 Conclusie 5
3. VELDONDERZOEK 5
   3.1 Algemeen 5
   3.2 Veldwerkzaamheden 6
   3.3 Bodemopbouw 6
   3.4 Zintuiglijke waarnemingen 6
   3.5 Monstername en veldmetingen 6
4. ANALYTISCH-CHEMISCH ONDERZOEK 7
   4.1 Mengmonsters 7
   4.2 Analysepakket 7
   4.3 Analyse-uitkomsten 8
   4.4 Bespreking analyse-uitkomsten 10
5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 11
6. SLOTOPMERKINGEN 11

BIJLAGEN

1.1 Regionale situatie
1.2 Situatietekening (1:500; A4)
1.3 Foto-overzicht
2 Historische informatie
3 Boorbeschrijvingen
4 Onafhankelijkheidsverklaring veldonderzoek
5 Analyserapport grond
6 Analyserapport grondwater
7 Verklaring der tekens en verklarende woordenlijst

0. SAMENVATTING

Locatie:	Heikantseweg 30 te Middelaar
Kadastrale aanduiding:	gemeente Mook en Middelaar, sectie C, nr. 2205
Oppervlakte perceel:	3.040 m^2
Aanleiding:	bestemmingswijziging
Huidige situatie:	bebouwd met een bedrijfswoning en een kantoor
Historische gegevens:	geen bijzonderheden
Soort onderzoek:	vooronderzoek: NEN 5725 bodemonderzoek: NEN 5740, onverdacht
Aantal boringen:	9x 0,5 m-mv 3x 2,0 m-mv 1x 5,8 m-mv + peilfilter (NPR)
Bodemopbouw:	tot de geboorde diepte van 5,8 m-mv voornamelijk zand
Zintuiglijke waarnemingen:	toplaag van de bodem kent plaatselijk een lichte bijmenging met stukjes baksteen
Aantal onderzochte monsters:	2x toplaag (NEN-pakket) 1x onderlaag (NEN-pakket) 1x grondwater (NEN-pakket)
Verontreiniging grond:	toplaag: licht met PCB* onderlaag: licht met PCB*
Verontreiniging grondwater:	licht met enkele zware metalen, som dichlooretheen* en som xylenen*
Oorzaak verontreiniging(en):	zware metalen in grondwater: natuurlijke ophoping
Conclusies en aanbevelingen:	milieuhygiënisch gezien geen bezwaar tegen voorziene bestemmingswijziging

* n.a.v. AS3000-correctie, voor nadere toelichting wordt verwezen naar pag. 10, paragraaf 4.4

1. INLEIDING

In opdracht van Peter van Peperstraten Architect (d.d. 29-04-2022), namens dhr. G. Megens, is door van Dijk geo- en milieutechniek b.v. een verkennend bodemonderzoek (conform NEN 5740) uitgevoerd op het perceel Heikantseweg 30 te Middelaar.

Aanleiding voor het bodemonderzoek betreft de voorgenomen bestemmingswijziging van het perceel. Hiertoe dient de milieuhygiënische situatie van de bodem (grond en grondwater) te worden vastgelegd.

Inzake het uitgevoerde verkennend bodemonderzoek is tussen van Dijk geo- en milieutechniek b.v. en de opdrachtgever op geen enkele juridische, financiële, personele of andere wijze een relatie die de onafhankelijkheid van het resultaat heeft kunnen beïnvloeden.

2. VOORONDERZOEK

2.1 Algemeen

Het vooronderzoek is uitgevoerd conform de NEN 5725:2017 'Strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend en nader onderzoek'. Onderstaand is een beschrijving van de historische, de huidige en de toekomstige situatie weergegeven.

Het gebied waarbinnen het vooronderzoek is uitgevoerd betreft de onderhavige onderzoekslocatie (geografisch besluitvormingsgebied) en de direct daaraan grenzende percelen.

Ten behoeve van het vooronderzoek zijn de volgende informatiebronnen geraadpleegd (de relevante schriftelijke informatie is als Bijlage 2 opgenomen):
- provincie Limburg (geen relevante informatie voorhanden);
- www.bodemloket.nl (geen relevante informatie voorhanden);
- www.topotijdreis.nl (historisch kaartmateriaal 2020 – 1900);
- www.bagviewer.kadaster.nl (bouwjaar);
- grondwaterkaart van Nederland van de dienst Grondwaterverkenning TNO;
- geo- en milieutechnisch archief van Dijk geo- en milieutechniek b.v.;

Voorts is ter plaatse een veldinspectie uitgevoerd.

2.2 Huidige situatie

De regionale ligging van de onderzoekslocatie is globaal aangeduid op een topografische kaart, die is opgenomen als Bijlage 1.1.

Het onderhavige perceel (gemeente Mook en Middelaar, sectie C, nr. 2205), met een oppervlakte van circa 3.040 m^2, is gelegen in het buitengebied van Middelaar. Het perceel is momenteel deels bebouwd met een bedrijfswoning en een kantoor. De bodem rond de bebouwing is grotendeels verhard met klinkers; het overige deel bestaat uit onverharde tuindelen. De situatietekening van de onderzoekslocatie is opgenomen als Bijlage 1.2; een foto-overzicht als Bijlage 1.3.

Tijdens de op het perceel uitgevoerde veldinspectie zijn geen bijzonderheden op of aan de bodem en de aanwezige begroeiing waargenomen die duiden op de mogelijke aanwezigheid van een bodemverontreiniging. Hierbij is met name gelet op verzakkingen of ophogingen, verkleuringen als gevolg van brand of lozingen, halfverhardingen met puin, sintels, slakken e.d. en de aanwezigheid van voor asbest verdacht materiaal op het maaiveld of aanwezig als dakbedekking.

2.3 Historische situatie

Onderhavige perceel is na 1920 bebouwd en betrof daarvoor akkerland. De huidige bebouwing stamt uit 1952. Over de locatie zijn geen bijzonderheden (brandstoftanks, asbest, calamiteiten e.d.) naar voren gekomen die kunnen wijzen op de mogelijke aanwezigheid van bodemverontreiniging.

2.4 Toekomstige situatie

Op het onderhavige perceel zal de bedrijfswoning worden omgebouwd tot burgerwoning en het kantoorpand worden verbouwt tot een tweede burgerwoning. In dat kader zal de voor het perceel geldende bestemming worden gewijzigd.

2.5 Bodemopbouw en geohydrologie

Voor het bepalen van de te verwachten bodemopbouw en grondwaterstromingsrichting, is de grondwaterkaart van Nederland van de dienst Grondwaterverkenning TNO, kaartblad Utrecht 31 oost, 32 west, 38 oost, 39 west (ten noorden van Lek en Nederrijn), uitgave 1978, gehanteerd.

Uit de kaart met geohydrologische profielen (profiel D-D') blijkt globaal dat er zich vanaf maaiveld tot circa 2,0 m-mv een laag opgebrachte grond . Onder deze deklaag start het eerste watervoerend pakket dat tot circa 10,0 m-mv uit middel tot uiterst fijn zand bestaat. Lokale afwijkingen hiervan zijn niet uit te sluiten.

Uit de isohypsenkaart met de stijghoogten in het eerste watervoerende pakket blijkt dat de grondwaterstromingsrichting westelijk is.

2.6 Conclusie

Op basis van de voorhanden gegevens is het onderzoek opgezet conform de NEN 5740:2009/A1:2016 'onderzoeksstrategie voor een onverdachte niet-lijnvormige locatie (ONV-NL)'.

3. VELDONDERZOEK

3.1 Algemeen

Het veldwerk is verricht door van Dijk geo- en milieutechniek b.v. vestiging De Meern conform BRL SIKB 2000 en de geldende NEN-voorschriften van het Nederlands Normalisatie Instituut.

De veldwerkzaamheden zijn op 23-05-2022 uitgevoerd door dhr. R. Bouma en T. Matton i.o, waarna het grondwater op 01-06-2022 is bemonsterd door dhr. E. Brouwer. De veldwerkzaamheden zijn onafhankelijk van de opdrachtgever uitgevoerd; de onafhankelijkheidsverklaring is als Bijlage 4 opgenomen.

In verband met de inpandige betonvloer/bestaande bebouwing zijn alle boringen uitpandig verricht. Deze boringen worden representatief geacht voor de bodem onder de bebouwing.

3.2 Veldwerkzaamheden

Verspreid over de onderzoekslocatie zijn in totaal dertien boringen (nrs. 1 t/m 13) uitgevoerd. Boring 1 is tot een diepte van 5,6 m-mv verricht en afgewerkt met een peilfilter voor de bemonstering van het ondiepe grondwater. De boringen 2, 3 en 4 zijn tot een diepte van 2,0 m-mv uitgevoerd; de overige boringen tot 0,5 m-mv. De boorlocaties zijn op schaal ingetekend op de situatietekening (zie Bijlage 1.2).

De boringen zijn boven de grondwaterspiegel uitgevoerd met de edelmanboor. Op grotere diepte is gebruik gemaakt van de zuigerboor. Na monstername zijn de boorgaten afgevuld met de uitkomende grond, waarbij de grond zoveel mogelijk in de oorspronkelijke volgorde is teruggeplaatst.

3.3 Bodemopbouw

De bodemopbouw, beschreven aan de hand van de uitgevoerde boringen, is verwerkt in de boorbeschrijvingen die zijn opgenomen in Bijlage 3.

De bodem ter plaatse bestaat vanaf maaiveld tot de geboorde diepte van 5,6 m-mv voornamelijk uit zand. Ten tijde van de uitvoering van de grondboringen is de grondwaterstand vastgesteld op 4,3 m-mv.

3.4 Zintuiglijke waarnemingen

Tijdens de uitvoering van het veldwerk is het opgeboorde bodemmateriaal op basis van zintuiglijke waarnemingen en velddetectiemethoden beoordeeld op afwijkingen zoals de aanwezigheid van aardolieproducten en bodemvreemd materiaal (puin, asbest, kooldelen e.d.). Uitgezonderd een lichte bijmenging met stukjes baksteen in de toplaag van de bodem zijn hierbij geen bijzonderheden waargenomen.

Tijdens de bemonstering van het grondwater zijn geen aanwijzingen voor de eventuele aanwezigheid van verontreinigingen (geur, oliefilm, drijf- en of zaklaag) waargenomen.

3.5 Monstername en veldmetingen

De bodem is per in het veld te onderscheiden bodemlaag bemonsterd, waarbij in de bovenste twee meter een bemonsteringstraject is aangehouden van ten hoogste 0,5 meter. De per boring verkregen grondmonsters zijn aangegeven in de boorbeschrijvingen (zie Bijlage 3).

Grondwatermonstername is uitgevoerd ter plaatse van het aangebrachte peilfilter. Het afpompen en de bemonstering van het grondwater is uitgevoerd conform NEN 5744:2011. Het betreft hier een goed (verlaging waterstand < 50 cm) toelopend filter, waarbij het filterdeel nog volledig vol met water staat. Derhalve heeft geen beluchting van het te bemonsteren water plaatsgevonden. In totaal is voorafgaand aan de bemonstering 4,5 liter water afgepompt. Het monster heeft als code het nummer van de betreffende boring, aangevuld met de letter A (freatisch grondwater).

In het veld, zijn voorafgaand aan de bemonstering, de zuurgraad (pH), de geleidbaarheid (EC), temperatuur en de troebelheid (NTU), van het bemonsterde grondwater bepaald. In tabel 1 is voor het peilfilter naast de voornoemde parameters tevens de grondwaterstand voor afpompen weergegeven.

Tabel 1. Grondwaterstand, pH, EC, temperatuur en troebelheid

peilfilter	filterstelling (m-mv)	grondwaterstand (m-mv)	pH	EC (mS/cm)	T (°C)	troebelheid (NTU)
1A	4,8-5,8	4,18	6,77	1,02	12,2	78,5

De gemeten zuurgraad (pH), elektrische geleidbaarheid (EC) zijn voor grondwater als normaal te beschouwen.

In het bemonsterde grondwater is een verhoogde troebelheid (> 10 NTU) vastgesteld. Een verhoogde troebelheid kan in sommige gevallen leiden tot een overschatting van de gehalte aan organische parameters in het grondwater.

4. ANALYTISCH-CHEMISCH ONDERZOEK

Het analytisch–chemisch onderzoek is d.d. 01-06-2022 (grond) en 03-06-2022 (grondwater) gerapporteerd door SGS Environmental Analytics b.v. te Rotterdam geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie conform NEN-EN-ISO/IEC 17025:2017 onder nr. L028.. De monstervoorbehandeling is conform AS3000 uitgevoerd.

4.1 Mengmonsters

In het laboratorium is uit de afzonderlijke monsters van de toplaag (tot 0,5 m-mv) een tweetal grondmengmonsters samengesteld. Van de boringen 1, 4 en 9 t/m 13 (code MM1.1) en de boringen 2, 3, 5, 6, 7 en 8 (code MM2.1) zijn hiertoe de toplaagmonsters samengenomen. Van de diepere laag zijn de grondmonsters uit de laag van 0,5 m-mv tot 2,0 m-mv van de boringen 1 t/m 4 (code MM.2) samengevoegd. Het mengschema is opgenomen in tabel 2.

Tabel 2: mengschema grondmengmonsters

monster-code	diepte m-mv	samengesteld uit de monsters	grondslag
MM1.1	0,0-0,5	1.1 + 4.1 + 9.1 + 10.1 + 11.1 + 12.1 + 13.2	
MM2.1	0,0-0,5	2.1 + 3.1 + 5.1 + 6.1 + 7.1 + 8.2	
MM.2	0,5-2,0	1.3 + 1.4 + 2.3 + 2.4 + 3.2 + 3.3 + 4.2 + 4.3	

4.2 Analysepakket

De drie grondmengmonsters zijn geanalyseerd op:

- (zware) metalen: barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink,
- polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK),
- polychloorbifenylen (PCB),
- minerale olie.

Daarnaast is van de mengmonsters het gehalte aan droge stof, organisch stof en lutum bepaald.

Het grondwatermonster 1A is geanalyseerd op:
- (zware) metalen: barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink,
- vluchtige aromatische koolwaterstoffen (BTEX, inclusief naftaleen en styreen),
- vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen,
- minerale olie.

4.3 Analyse-uitkomsten

De uitkomsten van de analyses zijn getoetst aan de achtergrond- en interventiewaarden grond (A- en I-waarde) en streef- en interventiewaarden grondwater (S- en I-waarde) zoals opgenomen in de Circulaire bodemsanering 2013 zoals gepubliceerd in de Staatscourant nr. 16675, d.d. 27-06-2013. Monsters waarvan de gehalten tussen de A- en I-waarde grond en S- en I-waarde grondwater vallen worden tevens getoetst aan een tussenwaarde (T-waarde, criteriumwaarde ten behoeve van nader onderzoek) die wordt gedefinieerd als de halve som van de achtergrond- of streefwaarde en interventiewaarde.

In onderstaande tabellen (3.1 t/m 3.4) worden per grondmengmonster en grondwatermonster de analyseresultaten en de eventuele overschrijdingen van de toetsingswaarden weergegeven. De analyserapporten zijn als Bijlage 5 (grond) en Bijlage 6 (grondwater) opgenomen.

Legenda bij de tabellen 3.1 t/m 3.4:
- = geen overschrijding
* = overschrijding achtergrond- of streefwaarde
** = overschrijding tussenwaarde
*** = overschrijding interventiewaarde
\+ = de interventiewaarde voor barium geldt enkel als duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging

Tabel 3.1: analyseresultaten grondmengmonster MM1.1

	geanalyseerd gehalte (mg/kgds)	**gestandaardiseerd gehalte (mg/kgds)**	A-waarde	T-waarde	I-waarde	overschrijding
org. stof (%)	2,3	**10**				
lutum (%)	3,7	**25**				
barium⁺	23	**73,5**			920	-
cadmium	0,21	**0,348**	0,6	6,8	13	-
kobalt	1,9	**5,63**	15	102	190	-
koper	13	**25,2**	40	115	190	-
kwik	<0,05	**0,0488**	0,15	18,075	36	-
lood	21	**31,9**	50	290	530	-
molybdeen	<0,5	**0,35**	1,5	95,75	190	-
nikkel	5,0	**12,8**	35	67,5	100	-
zink	51	**111**	140	430	720	-
PAK-totaal	0,454	**0,454**	1,5	20,75	40	-
som PCB	0,0049	**0,0213**	0,02	0,51	1	*
minerale olie	<20	**60,9**	190	2595	5000	-

Tabel 3.2: analyseresultaten grondmengmonster MM2.1

	geanalyseerd gehalte (mg/kgds)	**gestandaardiseerd gehalte (mg/kgds)**	A-waarde	T-waarde	I-waarde	overschrijding
org. stof (%)	1,5	**10**				
lutum (%)	3,7	**25**				
barium⁺	29	**92,7**			920	-
cadmium	<0,2	**0,235**	0,6	6,8	13	-
kobalt	2,3	**6,82**	15	102	190	-
koper	9,1	**17,8**	40	115	190	-
kwik	<0,05	**0,0489**	0,15	18,075	36	-
lood	21	**32**	50	290	530	-
molybdeen	<0,5	**0,35**	1,5	95,75	190	-
nikkel	5,7	**14,6**	35	67,5	100	-
zink	40	**87,4**	140	430	720	-
PAK-totaal	0,267	**0,267**	1,5	20,75	40	-
som PCB	0,0049	**0,0245**	0,02	0,51	1	*
minerale olie	<20	**70**	190	2595	5000	-

Tabel 3.3: analyseresultaten grondmengmonster MM.2

	geanalyseerd gehalte (mg/kgds)	**gestandaardiseerd gehalte (mg/kgds)**	A-waarde	T-waarde	I-waarde	overschrijding
org. stof (%)	1,0	**10**				
lutum (%)	3,0	**25**				
barium⁺	<20	**48,2**			920	-
cadmium	<0,2	**0,237**	0,6	6,8	13	-
kobalt	2,3	**7,29**	15	102	190	-
koper	12	**24**	40	115	190	-
kwik	<0,05	**0,0495**	0,15	18,075	36	-
lood	14	**21,6**	50	290	530	-
molybdeen	0,86	**0,86**	1,5	95,75	190	-
nikkel	9,2	**24,8**	35	67,5	100	-
Zink	33	**74,5**	140	430	720	-
PAK-totaal	0,444	**0,444**	1,5	20,75	40	-
som PCB	0,0052	**0,026**	0,02	0,51	1	*
minerale olie	<20	**70**	190	2595	5000	-

Tabel 3.4: analyseresultaten grondwatermonster 1A

	geanalyseerd gehalte (µg/l)	S-waarde	T-waarde	I-waarde	overschrijding
Barium	24	50	338	625	-
cadmium	0,98	0,4	3,2	6	*
kobalt	<2	20	60	100	-
koper	9,6	15	45	75	-
kwik	<0,05	0,05	0,175	0,3	-
lood	<2	15	45	75	-
molybdeen	<2	5	152	300	-
nikkel	28	15	45	75	*
zink	180	65	432	800	*

Vervolg tabel 3.4: analyseresultaten grondwatermonster 1A

	geanalyseerd gehalte (µg/l)	S-waarde	T-waarde	I-waarde	overschrijding
benzeen	<0,2	0,2	15,1	30	-
tolueen	<0,2	7	504	1000	-
ethylbenzeen	<0,2	4	77	150	-
som xylenen	0,21	0,2	35,1	70	*
styreen	<0,2	6	153	300	-
naftaleen	<0,02	0,01	35,005	70	-
1,1-dichloorethaan	<0,2	7	454	900	-
1,2-dichloorethaan	<0,2	7	204	400	-
1,1-dichlooretheen	<0,1	0,01	5,005	10	-
som 1,2-dichloorethenen	0,14	0,01	10,005	20	*
dichloormethaan	<0,2	0,01	500	1000	-
som dichloorpropanen	0,42	0,8	40,4	80	-
tetrachlooretheen	<0,1	0,01	20,005	40	-
tetrachloormethaan	<0,1	0,01	5,005	10	-
1,1,1-trichloorethaan	<0,1	0,01	150	300	-
1,1,2-trichloorethaan	<0,1	0,01	65,005	130	-
trichlooretheen	<0,2	24	262	500	-
chloroform	<0,2	6	203	400	-
vinylchloride	<0,2	0,01	2,505	5	-
tribroommethaan	<0,2			630	-
minerale olie	<50	50	325	600	-

4.4 Bespreking analyse-uitkomsten

Aan de hand van de bovengenoemde tabellen kunnen met betrekking tot de uitkomsten de volgende opmerkingen worden gemaakt.

Uit de analyseresultaten van het grondwatermonster blijkt dat de verhoogde troebelheid geen invloed heeft gehad op de analyseresultaten van de organische parameters.

Voor de somparameter PCB in grond en de somparameter dichloorethenen en som xylenen in grondwater kan worden opgemerkt dat sprake is van een achtergrond-/streefwaarde overschrijding. Dit is het gevolg van het feit dat de concentratie van de afzonderlijke verbindingen onder de detectielimiet liggen; conform de richtlijnen van de AS3000 dient hiertoe na sommatie van de afzonderlijke verbindingen het gehalte gecorrigeerd te worden met een factor 0,7 (zie AS3000, versie 2, paragraaf 2.5). Dit betreft dus een worst-case scenario; in de praktijk is er waarschijnlijk sprake van een lagere concentratie (< A- of S-waarde).

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Uit de analyseresultaten blijkt dat de bodem ter plaatse van het perceel slechts als gevolg van de AS3000-correctie licht verontreinigd is met PCB. Voor een nadere toelichting inzake de licht verhoogde gehalten wordt verwezen naar paragraaf 4.4.

Het grondwater ter plaatse is licht verontreinigd met enkele zware metalen. Dergelijke licht verhoogde gehalten worden vaker in het grondwater vastgesteld en worden doorgaans veroorzaakt door natuurlijke ophoping. Daarnaast is het grondwater als gevolg van de AS3000-correctie licht verontreinigd met som dichlooretheen en som xylenen. Voor een nadere toelichting inzake het licht verhoogde gehalte wordt verwezen naar paragraaf 4.4.

Met betrekking tot de vastgestelde milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse kan worden geconcludeerd dat er, gezien de geringe mate aan verontreiniging, milieuhygiënisch gezien geen bezwaar is tegen de toekomstige bestemmingswijziging. De uiteindelijke beslissing hieromtrent ligt bij het bevoegd gezag).

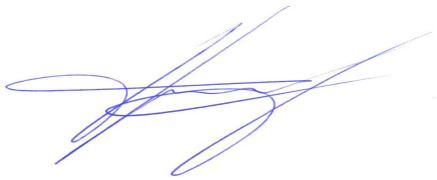
6. SLOTOPMERKINGEN

Ondanks dat er gestreefd is naar het verkrijgen van representatieve bodemmonsters kan niet worden uitgesloten dat er lokale afwijkingen in de bodem voorkomen en/of dat aanwezige verontreinigingen niet als zodanig zijn herkend.

Wellicht ten overvloede wordt er op gewezen dat het uitgevoerde bodemonderzoek verkennend en een momentopname is, waardoor, naast het verkrijgen van een globaal inzicht omtrent de kwaliteit van de bodem, de onderzoeksresultaten een beperkte geldigheidsduur hebben.

In vertrouwen u hiermede van dienst te zijn geweest, verblijven wij,

hoogachtend,
van Dijk geo- en milieutechniek b.v.

dhr. drs. M.R. Hanraads
(algemeen directeur)

Bijlage 1

1.1 Regionale situatie

1.2 Situatietekening

1.3 Foto-overzicht

REGIONALE SITUATIE

Deze kaart is noordelijk georiënteerd

Legenda

onderzoekslocatie

Bijlage 1.1

VAN DIJK GEO- EN MILIEUTECHNIEK b.v.

Adviesbureau voor geotechniek en milieu
Strijkviertel 30
3454 PM De Meern
Tel. : 030 - 666 1746
E-mail : teken@vandijktech.nl

Project: bestemmingswijziging, Heikantseweg 30

Plaats: Middelaar
Opdrachtnr.: 153505
Schaal: niet op schaal
Datum: juni 2022

Adviesbureau voor geotechniek en milieu
Strijkviertel 30,
3454 PM DE MEERN
Tel. : 030 - 666 17 46
E-mail: info@vandijktech.nl

VAN DIJK GEO- EN MILIEUTECHNIEK b.v.

Project: Heikantseweg 30 te Middelaar

Opdrachtnr.:	153505	Gewijzigd: 24-05-2022 AD
Schaal:	1:500 (A4)	Gewijzigd:
Datum:	03-05-2022	Gewijzigd:
Getek.:	A.Demir	Controle:

FOTOREPORTAGE

Foto 1:

Foto 2:

Foto 3:

Foto 4:

Foto 5:

Foto 6:

Legenda

Bijlage 1.3

VAN DIJK GEO- EN MILIEUTECHNIEK b.v.

Adviesbureau voor geotechniek en milieu
Strijkviertel 30
3454 PM DE MEERN
Tel. : 030 - 666 17 46
Fax : 030 - 666 48 54
E-mail : teken@vandijktech.nl

Project: Bestemmingswijziging, Heikantseweg 30

Plaats: Middelaar
Opdrachtnr.: 153505
Datum: Juni 2022
Volgnummer: 1/2

FOTOREPORTAGE

Foto 7:

Foto 8:

Foto 9:

Foto 10:

Legenda

Bijlage 1.3

VAN DIJK
GEO- EN MILIEUTECHNIEK b.v.

Adviesbureau voor geotechniek en milieu
Strijkviertel 30
3454 PM DE MEERN
Tel. : 030 - 666 17 46
Fax : 030 - 666 48 54
E-mail : teken@vandijktech.nl

Project: Bestemmingswijziging, Heikantseweg 30

Plaats: Middelaar
Opdrachtnr.: 153505
Datum: Juni 2022
Volgnummer: 2/2

Bijlage 2

Historische gegevens

Topografische kaart 2020

Topografische kaart 2000

Topografische kaart 1980

○ = onderzoekslocatie

Topografische kaart 1960

Topografische kaart 1940

Topografische kaart 1920

= onderzoekslocatie

Topografische kaart 1900

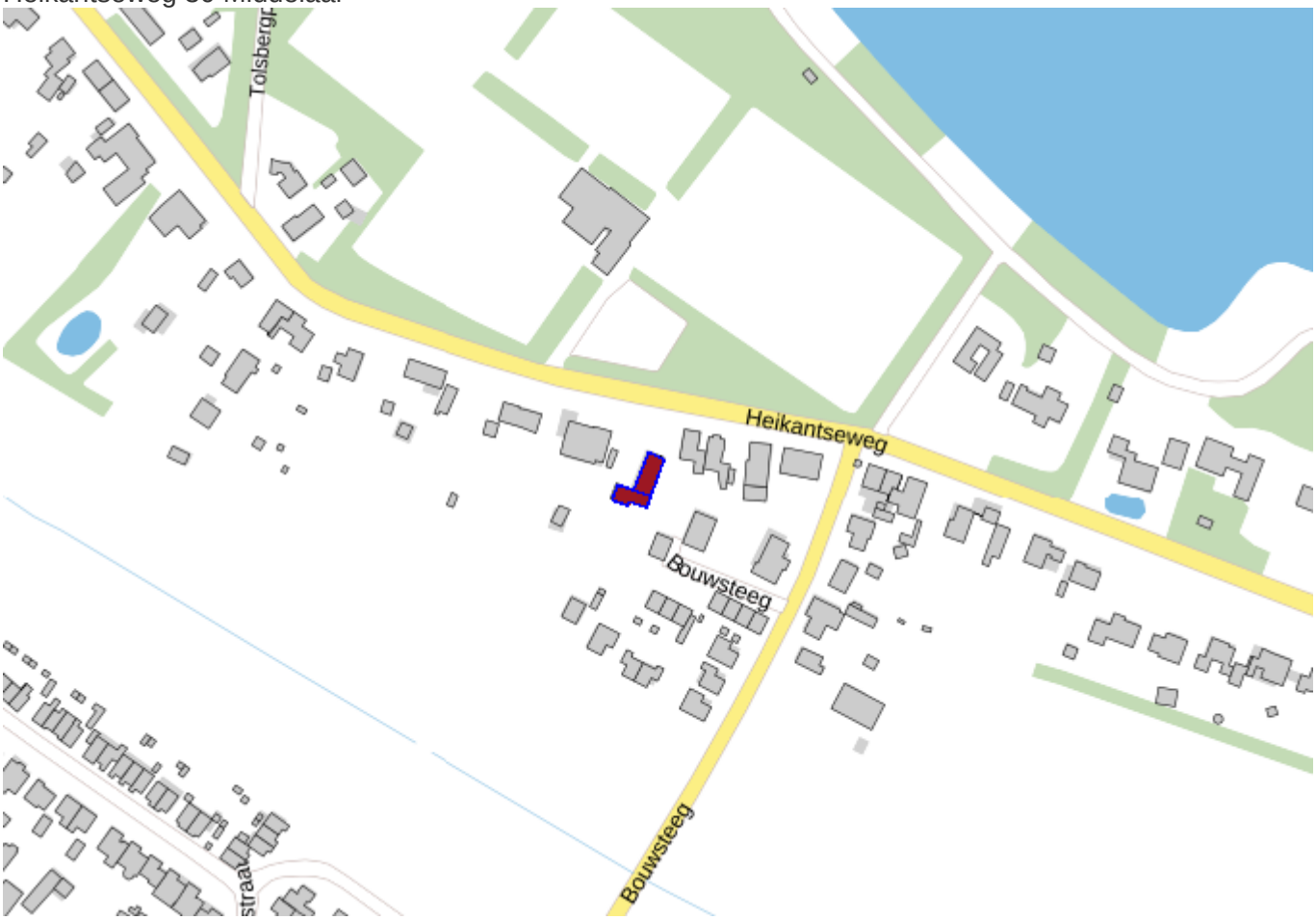

○ = onderzoekslocatie

kadaster

Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)

Heikantseweg 30 Middelaar

Pand	
ID	0944100000200203
Status	Pand in gebruik
Bouwjaar	1952
Geconstateerd	Nee
Begindatum	20-01-2009
Documentdatum	20-01-2009
Documentnummer	20050143
Mutatiedatum	08-09-2010

Pand	
ID	0944100000204500
Status	Pand in gebruik
Bouwjaar	2009
Geconstateerd	Nee
Begindatum	20-01-2009
Documentdatum	20-01-2009
Documentnummer	20050143
Mutatiedatum	08-09-2010

Verblijfsobject	
ID	0944010000209116
Status	Verblijfsobject in gebruik
Gebruiksdoel	woonfunctie
Oppervlakte	232 m2
Geconstateerd	Nee
Begindatum	20-08-2021
Documentdatum	20-08-2021
Documentnummer	SGN20210820
Mutatiedatum	20-08-2021
Gerelateerd hoofdadres	0944200000209115
Gerelateerd pand	0944100000200203
Locatie	x:191648.873, y:415492.504

Nummeraanduiding	
ID	0944200000209115
Postcode	6587AN
Huisnummer	30
Huisletter	
Huisnummer toev.	
Status	Naamgeving uitgegeven
Type adresseerbaar object	Verblijfsobject
Geconstateerd	Nee
Begindatum	23-02-2010
Documentdatum	23-02-2010
Documentnummer	NRA2010001
Mutatiedatum	08-09-2010
Gerelateerde openbareruimte	0944300000200167

Openbare Ruimte	
ID	0944300000200167
Naam	Heikantseweg
Status	Naamgeving uitgegeven
Geconstateerd	Nee
Begindatum	16-02-1961
Documentdatum	16-02-1961
Documentnummer	OPR1961002
Mutatiedatum	08-09-2010
Gerelateerde woonplaats	2801

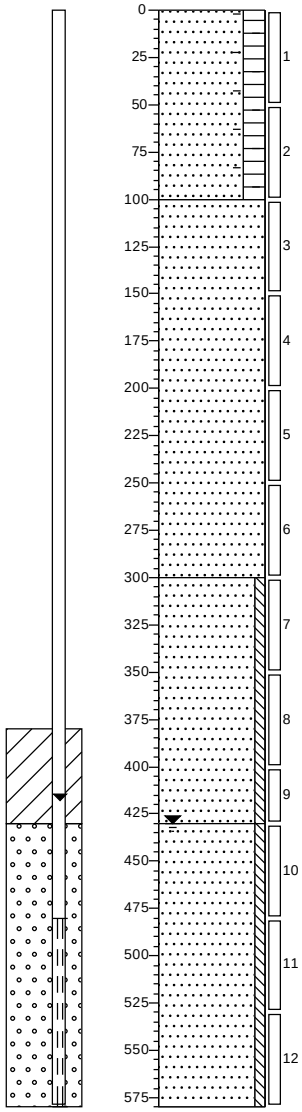
Woonplaats	
ID	2801
Naam	Middelaar
Status	Woonplaats aangewezen
Geconstateerd	Nee
Begindatum	19-05-2009
Documentdatum	19-05-2009
Documentnummer	WPL2009001
Mutatiedatum	08-09-2010

Bronhouder	
ID	0944
Naam	Mook en Middelaar

Bijlage 3

Boorbeschrijvingen

Boring: 1

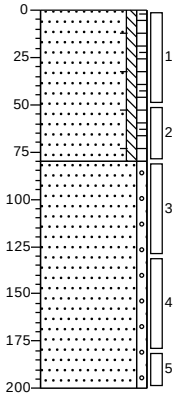
Gras, Zand, fijn 150-200, sterk organisch, zwak baksteenhoudend, neutraalbruin, Edelmanboor

Zand, middelgrof 200-300, lichtbruin, Edelmanboor

Zand, fijn 150-200, zwak siltig, lichtbruin, Edelmanboor

Zand, fijn 150-200, zwak siltig, lichtbruin, Zuigerboor

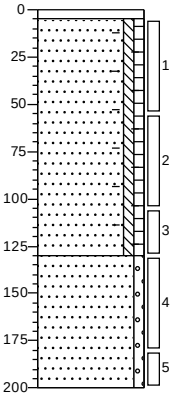
Boring: 2

Gras, Zand, middelgrof 200-300, zwak siltig, zwak organisch, zwak baksteenhoudend, donker grijsbruin, Edelmanboor

Zand, middelgrof 300-420, zwak grindig, grijsbeige, Edelmanboor

Boring: 3

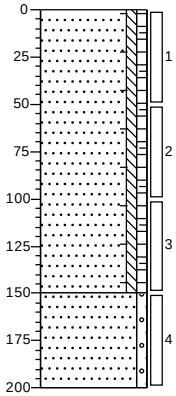

Klinker

Zand, middelgrof 200-300, zwak siltig, zwak organisch, zwak baksteenhoudend, donker grijsbruin, Edelmanboor

Zand, middelgrof 300-420, zwak grindig, grijsbeige, Edelmanboor

Boring: 4

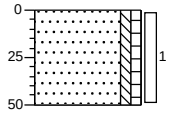

Tuin, Zand, middelgrof 200-300, zwak siltig, zwak organisch, zwak baksteenhoudend, donker grijsbruin, Edelmanboor

Zand, middelgrof 300-420, zwak grindig, grijsbeige, Edelmanboor

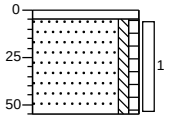
Projectnaam: Heikantseweg 30, Middelaar
Projectcode: 153505

Boring: 5

Tuin, Zand, middelgrof 200-300, zwak siltig, zwak organisch, resten wortels, donker grijsbruin, Edelmanboor

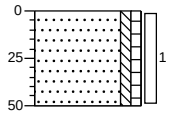
Boring: 6

Klinker

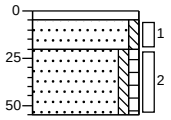
Zand, middelgrof 200-300, zwak siltig, zwak organisch, Edelmanboor

Boring: 7

Tuin, Zand, middelgrof 200-300, zwak siltig, zwak organisch, resten wortels, donker grijsbruin, Edelmanboor

Boring: 8

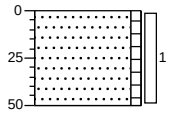

Klinker

Zand, middelgrof 300-420, zwak siltig, grijsbeige, Edelmanboor

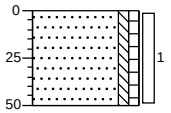
Zand, middelgrof 200-300, zwak siltig, zwak organisch, donker grijsbruin, Edelmanboor

Boring: 9

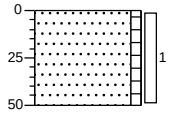
Gras, Zand, fijn 150-200, zwak organisch, donkerbruin, Edelmanboor

Boring: 10

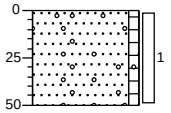
Gras, Zand, middelgrof 200-300, zwak siltig, zwak organisch, resten wortels, donker grijsbruin, Edelmanboor

Boring: 11

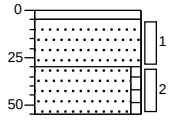
Gras, Zand, fijn 150-200, zwak organisch, Edelmanboor

Boring: 12

Gras, Zand, fijn 150-200, zwak organisch, zwak grindhoudend, donkerbruin, Edelmanboor

Boring: 13

Klinker, Edelmanboor, Klinker

Zand, middelgrof 200-300, neutraalbruin, Edelmanboor

Zand, middelgrof 200-300, zwak organisch, donkergrijs, Edelmanboor

Bijlage 4

Onafhankelijkheidsverklaring veldonderzoek

Locatie
Heikantseweg 30 te Middelaar

Projectnummer:
153505 (van Dijk geo- en milieutechniek b.v.)

Opdrachtgever
VANDERMARKADVIES

Tel: 06-22977717
Contactpersoon: dhr. J. van der Mark

Ondergetekende verklaart dat het veldwerk onafhankelijk van de opdrachtgever is uitgevoerd conform de eisen van SIKB BRL 2000, waarbij gebruik is gemaakt van interne functiescheiding onder de voorwaarden die het Besluit bodemkwaliteit hieraan stelt.

van Dijk geo- en milieutechniek b.v.

*dhr. R. Bouma * ~~dhr. M. van der Zwaag~~ *dhr. E. Brouwer * ~~mevr. S. Stoop i.o.~~
(monsternemer)

Bijlage 5

Analyserapport grond

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV
Ruben Satinover
Postbus 29
3454 ZG DE MEERN

Uw projectnaam	: Heikantseweg 30, Middelaar
Uw projectnummer	: 153505
SGS rapportnummer	: 13677435, versienummer: 1.

Rotterdam, 01-06-2022

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 153505. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 7 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV
Ruben Satinover

Projectnaam	Heikantseweg 30, Middelaar	Orderdatum	24-05-2022
Projectnummer	153505	Startdatum	24-05-2022
Rapportnummer	13677435 - 1	Rapportagedatum	01-06-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM1.1 1 (0-50) 4 (0-50) 9 (0-50) 10 (0-50) 11 (0-50) 12 (0-50) 13 (30-55)
002	Grond (AS3000)	MM2.1 2 (0-50) 3 (5-55) 5 (0-50) 6 (5-55) 7 (0-50) 8 (20-55)
003	Grond (AS3000)	MM.2 1 (100-150) 1 (150-200) 2 (80-130) 2 (130-180) 3 (55-105) 3 (105-130) 4 (50-100) 4 (100-150)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	94.4	93.2	95.0
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	2.3	1.5	1.0
KORRELGROOTTEVERDELING					
lutum (bodem)	% vd DS	S	3.7	3.7	3.0
METALEN					
barium	mg/kgds	S	23	29	<20
cadmium	mg/kgds	S	0.21	<0.2	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	1.9	2.3	2.3
koper	mg/kgds	S	13	9.1	12
kwik	mg/kgds	S	<0.05	<0.05	<0.05
lood	mg/kgds	S	21	21	14
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5	0.86
nikkel	mg/kgds	S	5.0	5.7	9.2
zink	mg/kgds	S	51	40	33
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	0.04	0.03	0.04
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.09	0.06	0.09
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.05	0.02	0.05
chryseen	mg/kgds	S	0.06	0.03	0.05
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.04	0.02	0.04
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.06	0.03	0.06
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.05	0.03	0.05
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.05	0.03	0.05
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.454 [1)]	0.267 [1)]	0.444 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1	1.0
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	4.9 [1)]	5.2 [1)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV
Ruben Satinover

Projectnaam	Heikantseweg 30, Middelaar	Orderdatum	24-05-2022
Projectnummer	153505	Startdatum	24-05-2022
Rapportnummer	13677435 - 1	Rapportagedatum	01-06-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM1.1 1 (0-50) 4 (0-50) 9 (0-50) 10 (0-50) 11 (0-50) 12 (0-50) 13 (30-55)
002	Grond (AS3000)	MM2.1 2 (0-50) 3 (5-55) 5 (0-50) 6 (5-55) 7 (0-50) 8 (20-55)
003	Grond (AS3000)	MM.2 1 (100-150) 1 (150-200) 2 (80-130) 2 (130-180) 3 (55-105) 3 (105-130) 4 (50-100) 4 (100-150)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	<5	6
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	<5	6
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV
Ruben Satinover

Projectnaam	Heikantseweg 30, Middelaar	Orderdatum	24-05-2022
Projectnummer	153505	Startdatum	24-05-2022
Rapportnummer	13677435 - 1	Rapportagedatum	01-06-2022

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV
Ruben Satinover

Projectnaam	Heikantseweg 30, Middelaar	Orderdatum	24-05-2022
Projectnummer	153505	Startdatum	24-05-2022
Rapportnummer	13677435 - 1	Rapportagedatum	01-06-2022

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: NEN-EN 16179. Grond (AS3000): AS3000 en NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: NEN-EN 15934. Grond (AS3000): AS3010-2 en NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	AS3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2 (ontsluiting NEN 6961)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	AS3010-7 en NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y9679227	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
001	Y9679665	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
001	Y9798342	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
001	Y9679654	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
001	Y9678939	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
001	Y9679662	23-05-2022	23-05-2022	ALC201

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV
Ruben Satinover

Projectnaam	Heikantseweg 30, Middelaar	Orderdatum	24-05-2022
Projectnummer	153505	Startdatum	24-05-2022
Rapportnummer	13677435 - 1	Rapportagedatum	01-06-2022

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y9679655	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
002	Y9678947	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
002	Y9679668	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
002	Y9798333	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
002	Y9679292	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
002	Y9679661	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
002	Y9679285	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
003	Y9678948	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
003	Y9678944	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
003	Y9678946	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
003	Y9679670	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
003	Y9679277	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
003	Y9678935	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
003	Y9679667	23-05-2022	23-05-2022	ALC201
003	Y9679651	23-05-2022	23-05-2022	ALC201

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV
Ruben Satinover

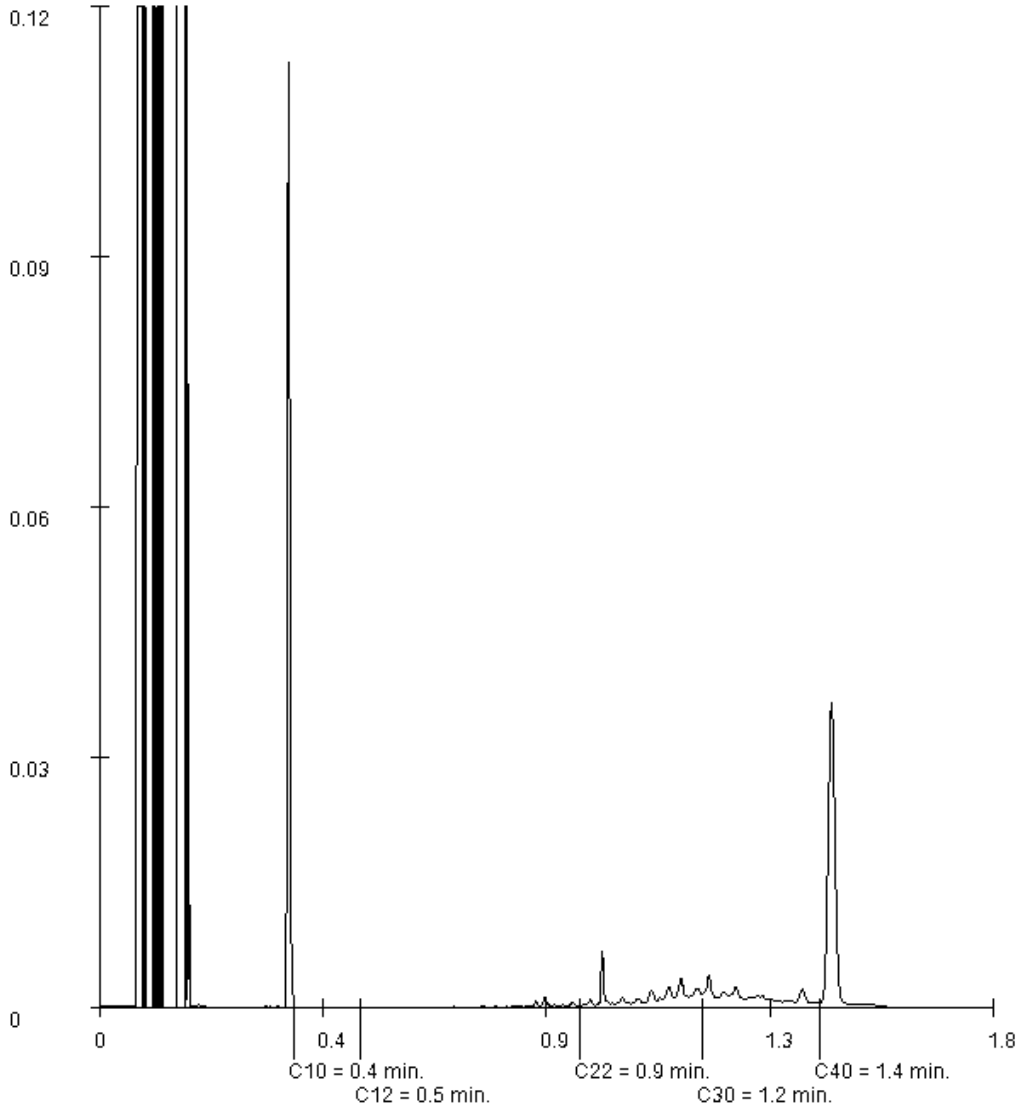
Projectnaam	Heikantseweg 30, Middelaar	Orderdatum	24-05-2022
Projectnummer	153505	Startdatum	24-05-2022
Rapportnummer	13677435 - 1	Rapportagedatum	01-06-2022

Monsternummer:	003
Monster beschrijvingen	MM.2 1 (100-150) 1 (150-200) 2 (80-130) 2 (130-180) 3 (55-105) 3 (105-130) 4 (50-100) 4 (100-150)

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Bijlage 6

Analyserapport grondwater

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV
Ruben Satinover
Postbus 29
3454 ZG DE MEERN

Uw projectnaam	: Heikantseweg 30, Middelaar
Uw projectnummer	: 153505
SGS rapportnummer	: 13681497, versienummer: 1.

Rotterdam, 03-06-2022

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 153505. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV
Ruben Satinover

Projectnaam	Heikantseweg 30, Middelaar	Orderdatum	01-06-2022
Projectnummer	153505	Startdatum	02-06-2022
Rapportnummer	13681497 - 1	Rapportagedatum	03-06-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	1-1-1 1 (480-580)

Analyse	Eenheid	Q	001
METALEN			
barium	µg/l	S	24
cadmium	µg/l	S	0.98
kobalt	µg/l	S	<2
koper	µg/l	S	9.6
kwik	µg/l	S	<0.05
lood	µg/l	S	<2
molybdeen	µg/l	S	<2
nikkel	µg/l	S	28
zink	µg/l	S	180
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	µg/l	S	<0.2
tolueen	µg/l	S	<0.2
ethylbenzeen	µg/l	S	<0.2
o-xyleen	µg/l	S	<0.1
p- en m-xyleen	µg/l	S	<0.2
xylenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.21 [1)]
styreen	µg/l	S	<0.2
naftaleen	µg/l	S	<0.02
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN			
1,1-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.14 [1)]
dichloormethaan	µg/l	S	<0.2
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2
som dichloorpropanen (0.7 factor)	µg/l	S	0.42 [1)]
tetrachlooretheen	µg/l	S	<0.1
tetrachloormethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1
trichlooretheen	µg/l	S	<0.2
chloroform	µg/l	S	<0.2
vinylchloride	µg/l	S	<0.2
tribroommethaan	µg/l	S	<0.2
MINERALE OLIE			
fractie C10-C12	µg/l		<25

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV
Ruben Satinover

Projectnaam	Heikantseweg 30, Middelaar	Orderdatum	01-06-2022
Projectnummer	153505	Startdatum	02-06-2022
Rapportnummer	13681497 - 1	Rapportagedatum	03-06-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	1-1-1 1 (480-580)

Analyse	Eenheid	Q	001
fractie C12-C22	µg/l		<25
fractie C22-C30	µg/l		<25
fractie C30-C40	µg/l		<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	<50

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV
Ruben Satinover

Projectnaam	Heikantseweg 30, Middelaar	Orderdatum	01-06-2022
Projectnummer	153505	Startdatum	02-06-2022
Rapportnummer	13681497 - 1	Rapportagedatum	03-06-2022

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV
Ruben Satinover

Projectnaam	Heikantseweg 30, Middelaar	Orderdatum	01-06-2022
Projectnummer	153505	Startdatum	02-06-2022
Rapportnummer	13681497 - 1	Rapportagedatum	03-06-2022

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
barium	Grondwater (AS3000)	AS3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	AS3110-3 en NEN-EN-ISO 17852
lood	Grondwater (AS3000)	AS3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
benzeen	Grondwater (AS3000)	AS3130-1
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
styreen	Grondwater (AS3000)	Idem
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	AS3110-5

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	B2056171	02-06-2022	01-06-2022	ALC204
001	G7053451	02-06-2022	01-06-2022	ALC236

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

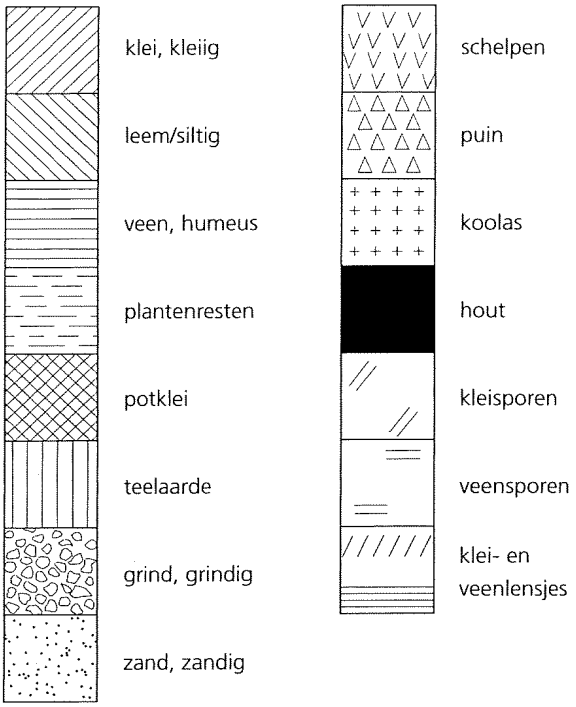
kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

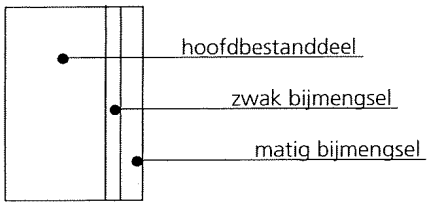
Bijlage 7

Verklaring der tekens en verklarende woordenlijst

verklaring der tekens

BOORSTAAT

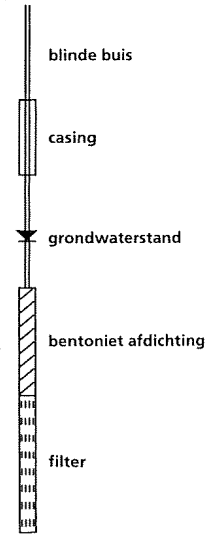

ackermann- of continuboring
cq gestoken monster

geroerde monsters

grondwaterstand

filter open peilbuis

peilbuis

geur

- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

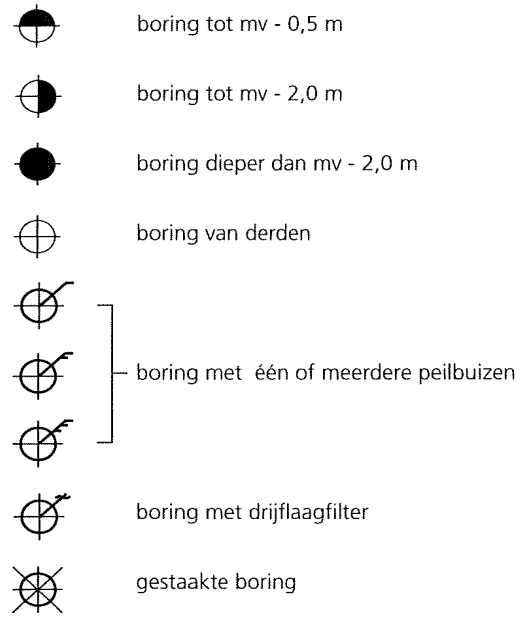
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

SITUATIETEKENING

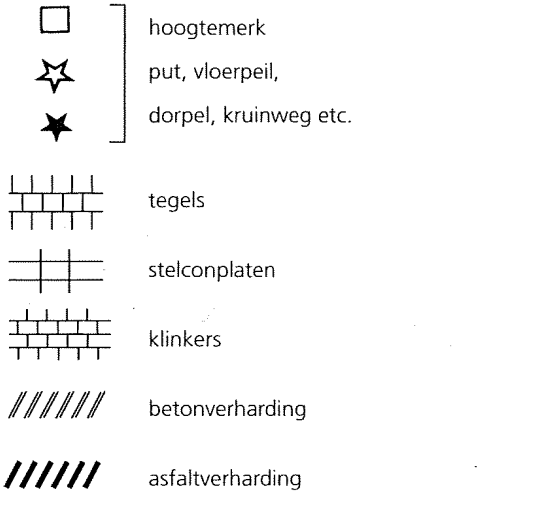
sonderingen

boringen - peilbuizen

diversen

VERKLARENDE WOORDENLIJST

achtergrondwaarde	het milieukwaliteitsniveau van grond waarbij als nadelig te waarderen effecten voor de functionele eigenschappen van de bodem verwaarloosbaar worden geacht
achtergrondwaarde grond	grond die multifunctioneel toepasbaar is
Accreditatieschema 3000	voorbehandelingsmethode voor analyses om de homogeniteit van analysemonsters te verbeteren
AP04-keuring	keuring van een partij grond / baggerspecie conform het Besluit bodemkwaliteit. Door het uitvoeren van de keuring kunnen de hergebruiksmogelijkheden van de partij worden bepaald
bron	de oorzaak van de bodemverontreiniging
Bbk	Besluit bodemkwaliteit
BTEXN	benzeen, tolueen, ethylbenzeen, xyleen, naftaleen
EC	elektrisch geleidingsvermogen in mS/cm
freatisch grondwater	grondwater met een vrije grondwaterspiegel
GWS	grondwaterstand
industriegrond	grond die een overschrijding van de maximale waarden voor de kwaliteitsklasse wonen heeft maar geen overschrijding van de maximale waarden voor de kwaliteitsklasse industrie
interventiewaarde	waarde waarmee voor verontreinigde stoffen in grond en grondwater het concentratieniveau wordt aangegeven waarboven sprake is van ernstige vermindering of dreigende vermindering van de functionele eigenschappen die de bodem heeft voor mens, plant of dier
isohypsenkaart	kaart die de stijghoogte van het water in het eerste watervoerende pakket aangeeft; aan de hand van de stijghoogte kan de grondwaterstromingsrichting van deze laag worden bepaald
kg	kilogram; duizend gram
l	liter
m	meter
m^2	vierkante meter
m^3	kubieke meter
mg	milligram; één duizendste gram
mS/cm	milliSiemens per centimeter (maat voor elektrische geleiding)
m-mv	diepte in meters minus maaiveld
NAP	Normaal Amsterdams Peil (hoogtemaat)

NEN 5707	beschrijft een methode voor de bepaling van het gehalte aan asbest in de bodem en partijen grond. Alle facetten van het onderzoek worden in deze norm behandeld, zoals het vooronderzoek asbest, het veldonderzoek bestaande uit inspectie en monsterneming en de analyse in het laboratorium
NEN 5740	beschrijft de werkwijze voor het opstellen van de onderzoeksstrategie bij verkennend bodemonderzoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van bodemverontreiniging en de werkwijze voor het bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de landbodem
NEN 5720	beschrijft de werkwijze voor het opstellen van de onderzoeksstrategie bij verkennend onderzoek naar de aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de waterbodem en de werkwijze voor het bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de waterbodem en eventueel daaruit vrijkomende baggerspecie
NEN 5725	beschrijft de werkwijze voor het uitvoeren van het vooronderzoek naar de kwaliteit van de bodem, voorafgaand aan het feitelijke veld- en laboratoriumonderzoek
OCB	Organochloor-bestrijdingsmiddelen
oliechromatogram	een grafiek waarin de hoeveelheid van verschillende koolwaterstoffen zichtbaar is. Met behulp van deze grafiek kan worden bepaald waaruit de minerale olie bestaat
PAK	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen
PCB	polychloorbifenylen
pH	zuurgraad
streefwaarde	het milieukwaliteitsniveau van grondwater waarbij als nadelig te waarderen effecten voor de functionele eigenschappen verwaarloosbaar worden geacht
tussenwaarde	(streefwaarde + interventiewaarde)/2. Overschrijding van deze waarde geeft aan dat er mogelijk een aanvullend/nader onderzoek nodig is
µg	microgram; één miljoenste gram
woongrond	grond die een overschrijding heeft van de achtergrondwaarden maar geen overschrijding heeft van de maximale waarden voor de kwaliteitsklasse wonen
zintuiglijke waarnemingen	het op basis van zintuiglijke waarnemingen en velddetectiemethoden beoordelen van bodem op afwijkingen zoals de aanwezigheid van aardolieproducten en bodemvreemd materiaal (puin, asbest, kooldelen e.d.), waarbij de volgende percentages worden gehanteerd: ***aardolie e.d.:*** zwak <25%, matig 25-50%, sterk 50-75%, uiterst 75-100% ***bodemvreemd materiaal:*** zwak <5%, matig 5-15%, sterk 15-50%; bij > 50% betreft het bodemvreemde materiaal het hoofdbestanddeel
>	groter dan
<	kleiner dan

Bijlage 3 Digitale watertoets

Resultaat van de check gedaan op 29-05-2022

Digitale watertoets

De watertoets helpt u om aan de hand van de locatie van uw ruimtelijke plan en een aantal vragen te toetsen of u de belangen van het Waterschap raakt. Indien dit het geval is krijgt u tekst en uitleg over het vervolg proces.

VOOR DE ACTIVITEIT DIGITALE WATERTOETS IS OP BASIS VAN DE GEGEVEN ANTWOORDEN NODIG:

1. normale procedure
2. Advies Algemeen
3. Advies leggerwatergang
4. Advies waterkering

OP BASIS VAN ONDERSTAANDE LOCATIE

VRAGEN EN ANTWOORDEN UIT DE CHECK

1. Gaat het om een ruimtelijk plan dat uitsluitend een functiewijziging betreft van bestaande bebouwing zonder fysieke aanpassing van bebouwing en ruimte?
   - nee
2. Wordt er in de huidige situatie wateroverlast ervaren binnen het plangebied?
   - nee
3. Gaat u verhard oppervlak toevoegen?
   - nee
4. Raakt het plangebied een A of B watergang?
   - ja
5. Raakt het plangebied een riooltransportleiding?
   - nee
6. Raakt het plangebied een waterbergingsgebied?
   - nee
7. Raakt het plangebied een waterkering?
   - ja
8. Raakt het plangebied een grondwaterbeschermingsgebied?
   - nee
9. Raakt het plangebied de grondwaterfluctuatiezone?
   - nee
10. Raakt het plangebied "natuurwateren" (voorheen wateren met HEN- of SED-functie)?
    - nee
11. Raakt het plangebied een KRW-waterlichaam?
    - nee

DETAILS

1. normale procedure

Op basis van uw locatie en gegeven antwoorden blijkt dat u waterschapsbelangen raakt.

Wat moet ik doen?

Uw plan heeft invloed op het watersysteem, waterkeringen en/of afvalwaterketen. Het waterschap wil graag met u overleggen wat deze invloed is en welke maatregelen wellicht genomen kunnen worden in uw plan. Wij streven ernaar binnen twee weken contact met u op te nemen om nadere afspraken te maken en advies te geven. Als u eerder een afspraak wilt maken, dan kunt u contact met ons opnemen via het algemene nummer (055-5272911) en vragen naar de planadviseur voor de gemeente waarin uw plan zich bevindt.

In het overleg tussen u en het waterschap worden afspraken gemaakt over het borgen van de waterbelangen in uw plan. Het is van belang dat u de uitkomsten van het overleg en de gemaakte afspraken vastlegt in de ruimtelijke onderbouwing van uw plan. Waar nodig vraagt het ook om verwerking op de verbeelding en/of in de regels. Dit zal blijken uit het overleg met het waterschap. De waterparagraaf dient in ieder geval een beschrijving van de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie te bevatten waarbij de relevante wateraspecten worden beschreven. Daarnaast dienen bij een bestemmingsplan de primaire watergangen, waterkeringen, riooltransportleidingen en waterbergingsgebieden op de verbeelding bij het bestemmingsplan zichtbaar te zijn.

LET OP: het invullen van de digitale watertoets is geen aanvraag voor een watervergunning. De uitkomsten van de digitale watertoets zijn bedoeld voor de (ruimtelijke) planvormingfase. Eventueel benodigde vergunningen worden niet binnen de watertoetsprocedure of met deze Digitale Watertoets geregeld en zullen via daarvoor bedoelde procedures verkregen moeten worden. Een watervergunning van het waterschap is bijvoorbeeld nodig voor het dempen en/of vergraven van watergangen, het lozen van water op oppervlaktewater en het onttrekken van grondwater. Informatie over een watervergunning kunt u vinden op de website van het waterschap (https://www.vallei-veluwe.nl/toptaken/vergunning-aanvragen/). Op www.omgevingsloket.nl kunt u een watervergunning aanvragen.

Dien deze aanvraag in door op de knop "DIRECT AANVRAGEN" te drukken. Hiervoor is een eenmalige registratie benodigd. Het waterschap ontvangt dan een afschift van deze aanvraag.

Waar moet ik op letten?

U dient deze aanvraag in te dienen door op de knop "DIRECT AANVRAGEN" te drukken. Als u dit niet doet, wordt de aanvraag niet doorgezet naar het waterschap en zijn wij nog niet op de hoogte van uw plan.

U dient afstemming te hebben met het waterschap. Hier wordt bepaald welke invloed uw plan heeft en welke maatregelen genomen moeten worden. De uitkomsten van de afstemming dient u op te nemen in uw plan en de maatregelen

moeten hierin opgenomen worden.

Met deze watertoets is uw plan naast het beleid van het waterschap gelegd. Hieruit is de conclusie naar voren gekomen dat het plan invloed heeft op de waterhuishouding en/of de afvalwaterketen. Deze beoordeling heeft plaats gevonden vanuit het beleid van het waterschap. Voor het waterschap leidt een toename van verharding alleen tot een watercompensatieopgave (noodzaak tot waterberging) als er een toename is van 1500 m2 of meer. Een groot aantal gemeenten stelt ook eisen bij de reasliatie van nieuw verhard oppervlak of bij herontwikkeling van bestaand verhard gebied. Het kan dan ook zijn dat de gemeente wel/ook eisen aan uw plan stelt. Het is van belang om dit na te vragen bij de betreffende gemeente.

Achtergrondinformatie

DETAILS

2. Advies Algemeen

Waterinclusieve bebouwde omgeving

Stedelijke in- en uitbreiding, ten behoeve van de groeiende bevolking, moet worden gekoppeld aan klimaat- en duurzaamheidsopgaven. Dit biedt enorme kansen om de stad aantrekkelijker te maken. Idealiter wordt overal waar wordt gebouwd, rekening gehouden met het aspect water(waterinclusief bouwen) en wordt de buffercapaciteit van de bodem verbeterd: de stad als spons. Groenblauwe dooradering in de openbare ruimte en op de daken houdt de stad bovendien leefbaar bij toenemende hittestress en heftige regenval. Dit vraagt om zorgvuldig en zuinig ruimtegebruik en de garantie op voldoende ruimte bij binnenstedelijke verdichting.

Wat moet ik doen?

Maak afwegingen over eventuele nieuwe, stedelijke uitbreidingen vanuit de ondergrond, met het oog op de waterhuishouding en altijd klimaatadaptief. Voor meer informatie verwijzen we u naar onze Blauwe Omgevingsvisie voor het jaar 2050 (https://bovi2050.nl/verhaal/waterinclusieve-bebouwde-omgeving/). Zo zou kunnen worden gedacht aan het aanbrengen van 'groene daken' op nieuwe gebouwen, eventueel met meervoudig ruimtegebruik en waterbergingcapaciteit. Ook kan bij bijvoorbeeld de aanleg van nieuwe parkeerplaatsen gebruik worden gemaakt van waterdoorlatende verharding met bijbehorende afvoer vertragende onderlaag of waterberging op straat en in verlaagde groenstroken. Zie voor uitleg en inspiratie hierover: http://www.ruimtelijkeadaptatie.nl, https://www.deltaprogramma.nl/themas/ruimtelijke-adaptatie, https://klimaatvalleienveluwe.nl/atlas/ en https://www.urbangreenbluegrids.com/.

Algemene aandachtspunten
Vasthouden - bergen - afvoeren Een belangrijk principe is dat een deel van het hemelwater binnen het plangebied wordt vastgehouden en/of geborgen en dus niet direct afgevoerd wordt naar de riolering of het oppervlaktewater. Hiermee wordt bereikt dat de waterzuiveringsinstallatie beter functioneert, verdroging wordt tegen gegaan en piekafvoeren in het oppervlaktewater (met eventueel wateroverlast in benedenstrooms gelegen gebieden) wordt voorkomen. Bij lozing op oppervlaktewater zal hiervan een melding gedaan moeten worden bij het waterschap.

Grondwaterneutraal bouwen Om grondwateroverlast te voorkomen adviseert het waterschap om boven de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) te ontwerpen. Dit betekent dat aspecten zoals ontwateringsdiepte en infiltratie van hemelwater, beschouwd worden ten opzichte van de GHG. Het structureel onttrekken / draineren van grondwater is geen duurzame oplossing en moet worden voorkomen. Het waterschap adviseert de initiatiefnemer dan ook om voorafgaand aan de ontwikkeling een goed beeld te krijgen van de heersende grondwaterstanden en GHG. Eventuele grondwateroverlast is in eerste instantie een zaak voor de betreffende perceeleigenaar.

Schoon houden - scheiden - schoon maken Om verontreiniging van bodem, grond- en/of oppervlaktewater te voorkomen is het van belang dat het afstromende hemelwater niet verontreinigd raakt. Dit kan door nadere eisen / randvoorwaarden te stellen aan bijvoorbeeld de toegepaste (bouw)materialen. Wij vragen de

initiatiefnemer om duurzame bouwmaterialen te gebruiken. De gemeente kan u hiermee verder helpen.

Waar moet ik op letten?

Het waterschap vraagt u om in uw plan met de volgende drie aandachtspunten rekening te houden.

1. Vasthouden - bergen - afvoeren Een belangrijk principe is dat een deel van het hemelwater binnen het plangebied wordt vastgehouden en/of geborgen en dus niet direct afgevoerd wordt naar de riolering of het oppervlaktewater. Hiermee wordt bereikt dat de waterzuiveringsinstallatie beter functioneert, verdroging wordt tegen gegaan en piekafvoeren in het oppervlaktewater (met eventueel wateroverlast in benedenstrooms gelegen gebieden) wordt voorkomen. Bij lozing op oppervlaktewater zal hiervan een melding gedaan moeten worden bij het waterschap.
2. Grondwaterneutraal bouwen Om grondwateroverlast te voorkomen adviseert het waterschap om boven de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) te ontwerpen. Dit betekent dat aspecten zoals ontwateringsdiepte en infiltratie van hemelwater, beschouwd worden ten opzichte van de GHG. Het structureel onttrekken / draineren van grondwater is geen duurzame oplossing en moet worden voorkomen. Het waterschap adviseert de initiatiefnemer dan ook om voorafgaand aan de ontwikkeling een goed beeld te krijgen van de heersende grondwaterstanden en GHG. Eventuele grondwateroverlast is in eerste instantie een zaak voor de betreffende perceeleigenaar.
3. Schoon houden - scheiden - schoon maken Om verontreiniging van bodem, grond- en/of oppervlaktewater te voorkomen is het van belang dat het afstromende hemelwater niet verontreinigd raakt. Dit kan door nadere eisen / randvoorwaarden te stellen aan bijvoorbeeld de toegepaste (bouw)materialen. Wij vragen de initiatiefnemer om duurzame bouwmaterialen te gebruiken. De gemeente kan u hiermee verder helpen.

Achtergrondinformatie

Bij grondwaterneutraal bouwen is het belangrijk om te kijken of de (geplande) ontwikkeling past bij de grondwaterstanden in het plangebied. Voor wonen, bedrijven en infrastructuur moet de grond niet te nat zijn en dus de grondwaterstand voldoende diep. Er zal geen grondwateroverlast zijn als wordt voldaan aan de bij een bepaalde functie behorende ontwateringsdiepte. Zo is de gangbare norm voor de ontwateringsdiepte voor woningen (met kruipruimte) en secundaire wegen 70 cm beneden maaiveld. Wanneer grondwaterstanden structureel hoger liggen dan deze 70 cm dan kan wateroverlast ontstaan en kunnen de gebruiksfuncties worden aangetast. Om voldoende ontwateringsdiepte te bereiken, en toch aan te sluiten bij bestaande grond- en oppervlaktewaterpeilen kan overwogen worden het terrein integraal op te hogen, dan wel om over te gaan op selectief ophogen in combinatie met bijvoorbeeld bouwen zonder kruipruimtes te gebruiken.

Waterschap heeft beleid rond drainage vast gelegd in de Keur, en dan specifiek in algemene regel 3.2.54 Brengen van water in oppervlaktewaterlichaam A, B, en C. (https://www.vallei-veluwe.nl/wat-doet-waterschap/voldoende-water/regels-rondom-

water/)

DETAILS

3. Advies leggerwatergang

Het plangebied raakt een leggerwatergang.

Wat moet ik doen?

"Wij verzoeken u om uw plan bij ons in te dienen, via de blauwe knop 'DIRECT AANVRAGEN"" in het overzicht op de vorige pagina. Het waterschap zal u dan uitnodigen voor een overleg. In dit overleg bespreken we welke gevolgen de ontwikkeling heeft voor de A- en/of B-watergangen in het plangebied en met welke regels (Keur) rekening gehouden moet worden bij de verdere uitwerking van het plan.

U dient uw plan eventueel aan te passen zodat het voldoet aan de eisen die het waterschap stelt omtrent A- en B-watergangen. De resultaten van het overleg dient u op te nemen in de toelichting van het bestemmingsplan.

LET OP: met het aanvragen van de watertoets gaat u in gesprek met het waterschap over de waterschapsbelangen. Dit is geen vergunningenprocedure. Mogelijk moet u nog een watervergunning aanvragen voor uw plan. Daarnaast zijn er mogelijk nog andere belangen in het gebied (provincie, gemeente). U dient zelf contact op te nemen over de mogelijke gevolgen voor uw plan."

Waar moet ik op letten?

In de Keur en de legger van het waterschap is informatie vastgelegd over de bestaande watergangen. Het is van belang dat uw plan geen negatieve invloed heeft op de aan- en afvoerfunctie van de watergang en de watergang bereikbaar is voor onderhoud. Om A- en B-watergangen te kunnen onderhouden, moet er bijvoorbeeld een vrije ruimte (onderhoudsstrook) van minimaal 5 meter aan één of beide kanten (afhankelijk van breedte watergang) van de watergang beschikbaar zijn. In overleg met het waterschap moet worden bekeken wat in uw situatie van belang is en hoe u binnen uw plan om kunt gaan met de aanwezige watergang(en).

Achtergrondinformatie

A- en B- watergangen zijn watergangen die belangrijk zijn voor de watertoevoer of -afvoer. Bij ruimtelijke ontwikkelingen is het belangrijk dat de functie van deze watergangen en de benodigde ruimte voor onderhoudswerkzaamheden beschermd wordt.

Waar de leggerwatergangen zich bevinden en welke eisen eraan gekoppeld zijn kunt u vinden in de legger en de Keur van het waterschap. https://www.vallei-veluwe.nl/wat-doet-waterschap/voldoende-water/regels-rondom-water/

DETAILS

4. Advies waterkering

Het plangebied raakt een waterkering.

Wat moet ik doen?

Wij verzoeken u om uw plan bij ons in te dienen, via de blauwe knop ""DIRECT AANVRAGEN""in het overzicht op de vorige pagina. Het waterschap zal u dan uitnodigen voor een overleg. In dit overleg bespreken we welke gevolgen de ontwikkeling heeft voor de waterkeringen in het plangebied en met welke regels (Keur) rekening gehouden moet worden bij de verdere uitwerking van het plan.

U dient uw plan eventueel aan te passen zodat het voldoet aan de eisen die het waterschap stelt rondom waterkeringen. De resultaten van het overleg dient u op te nemen in de toelichting van het bestemmingsplan.

LET OP: met het aanvragen van de watertoets gaat u in gesprek met het waterschap over de waterschapsbelangen. Dit is geen vergunningenprocedure. Mogelijk moet u nog een watervergunning aanvragen voor uw plan. Daarnaast zijn er mogelijk nog andere belangen in het gebied (Rijkswaterstaat, provincie, gemeente). U dient zelf contact op te nemen over de mogelijke gevolgen voor uw plan.

Waar moet ik op letten?

Om ons te beschermen tegen hoogwater beheert en onderhoudt het waterschap de waterkeringen (zoals bijvoorbeeld dijken) in ons rivierengebied. Nieuwe plannen mogen onze waterveiligheid niet in gevaar brengen. Daarom staan in de Keur beperkingen voor bouwen en andere activiteiten op en langs waterkeringen. Uw plangebied raakt of ligt langs een waterkering.

Het waterschap onderscheidt primaire en regionale waterkeringen. Een waterkering bestaat uit een waterstaatswerk en een bijbehorende beschermingszone. De beschermingszone is de ruimte die gereserveerd is rondom het waterstaatswerk om de stabiliteit ervan te beschermen.

Het waterschap houdt ook rekening met toekomstige dijkversterkingen. Deze kunnen nodig zijn door een stijgende zeespiegel, dalende bodem en door klimaatverandering. Het waterschap reserveert hiervoor een zogeheten profiel van vrije ruimte om de waterkering heen. Zo blijft deze ruimte beschikbaar om de waterkering in de toekomst te kunnen versterken.

Ontwikkelingen bij het waterstaatswerk en in de beschermingszone van een dijk is mogelijk, zolang er geen belemmeringen ontstaan voor het onderhoud, instanthoudingen of de versterking. U dient hiervoor wel een vergunning aan te vragen.

Achtergrondinformatie

In de Keur en de Algemen regels staan de verboden en geboden van het

waterschap rondom waterkeringen.

In de legger waterkeringen kunt u vinden waar binnen het beheergebied van het waterschap zich de waterkeringen en hun beschermingszone bevinden.

De Keur, Algemene regels en de legger kunt u hier vinden: https://www.vallei-veluwe.nl/wat-doet-waterschap/voldoende-water/regels-rondom-water/

Bijlage 4 Memo stikstofdepositie inclusief AERIUS berekeningen

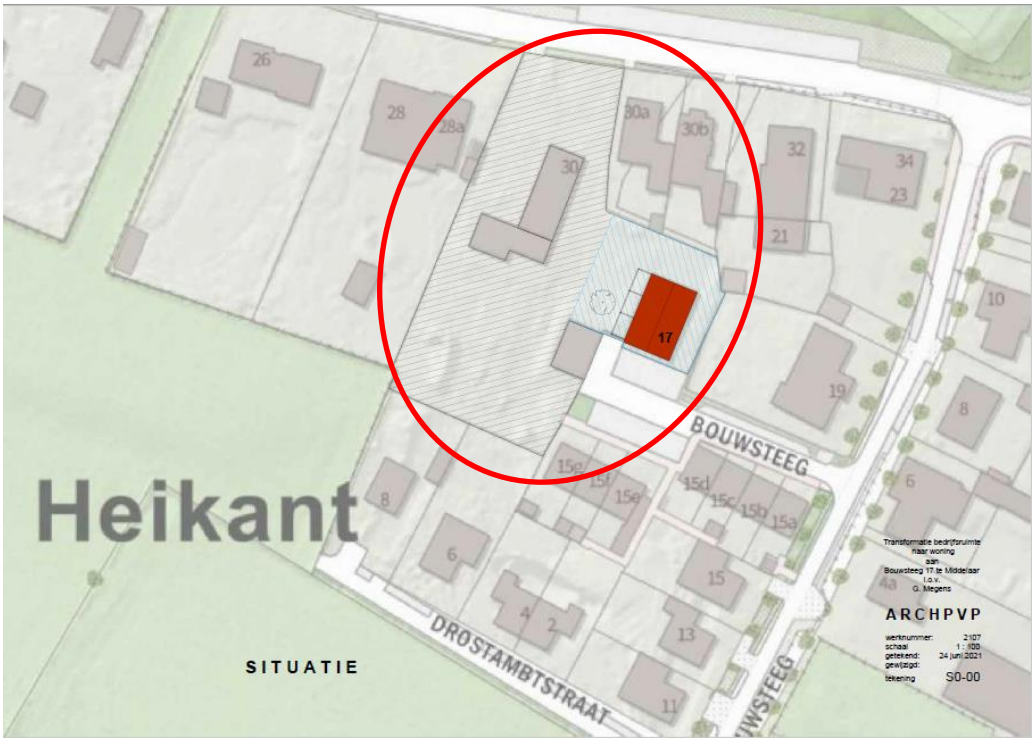
De heer G. Megens
Heikantseweg 30
6587 AN Middelaar

Langelaar milieuadvies

Betreft:	Memo onderzoek stikstofdepositie Heikantseweg 30 Middelaar
Datum:	11 januari 2023
Nummer:	22050/02
bijlage(n)	AERIUS_bijlage_20230111210945_aanleggebruikRnG2z1R4bydW.pdf

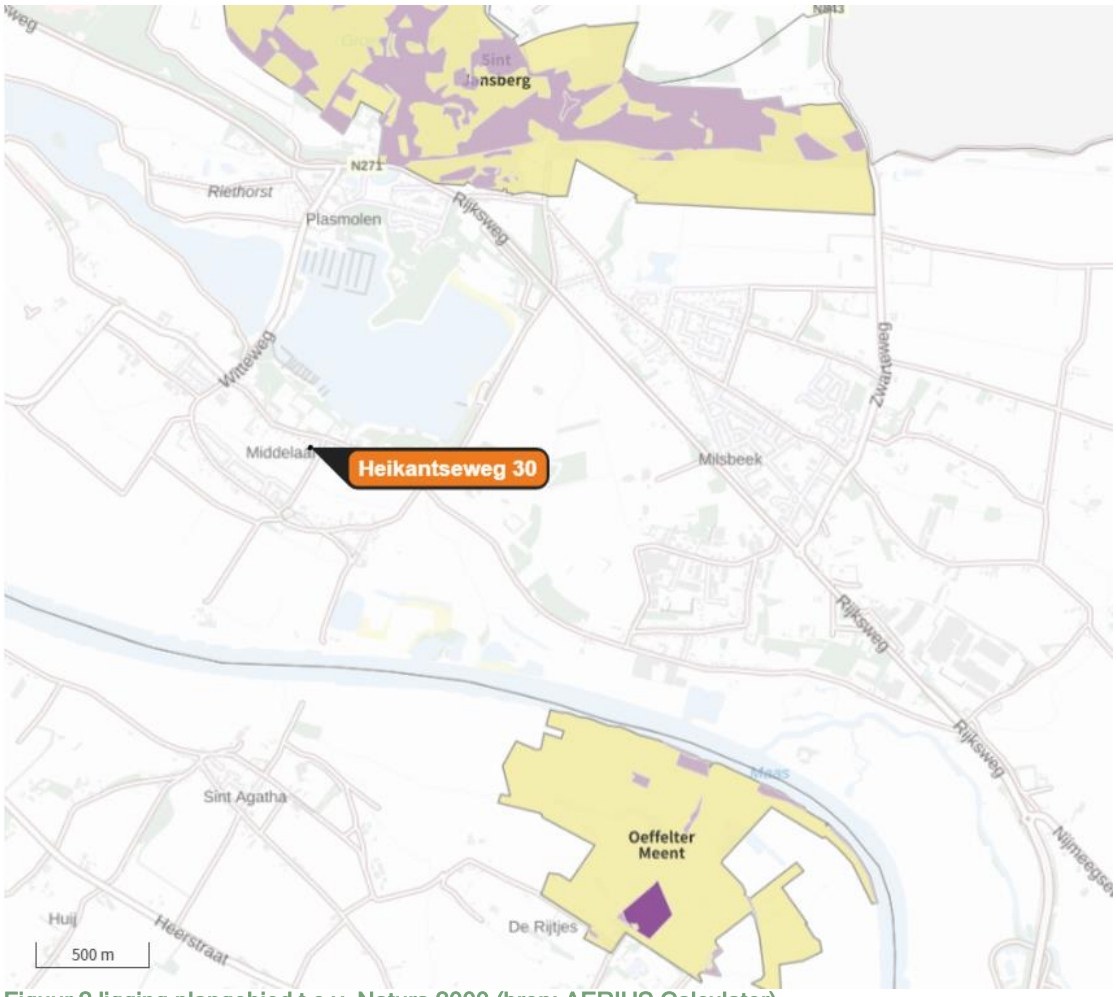
1.1. Aanleiding

In opdracht van De heer G. Megens heeft Langelaar Milieuadvies onderzoek verricht naar de stikstofdepositie op nabijgelegen kwetsbare natuurgebieden ten gevolge van het voornemen op het perceel Heikantseweg 30 te Middelaar. Het is de bedoeling de bestaande bedrijfsbestemming te transformeren naar een woonbestemming. De bestaande bedrijfswoning wordt dan een burgerwoning en het bestaande kantoor wordt verbouwd tot een vrijstaande levensloopbestendige woning.
Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van de in voorbereiding zijnde bestemmingsplanwijziging.
Op de onderstaande afbeelding is het plangebied (gearceerd binnen rode cirkel) met het huidige kantoor (rode vlak) weergegeven.

Figuur 1 plangebied (gearceerde deel binnen rode cirkel) met het huidige kantoor (rode vlak)

Het plangebied ligt op circa 1,3 kilometer afstand van stikstofgevoelige habitats en leefgebieden in Natura 2000-gebied “Sint Jansberg” en ruim 2 kilometer tot stikstofgevoelige habitats en leefgebieden in Natura 2000-gebied “Oeffelter Meent”
In figuur 2 zijn het plangebied en de Natura 2000-gebieden zwart omlijnd weergegeven. De stikstofgevoelige habitats en leefgebieden zijn roze en paars gekleurd. De overige niet stikstofgevoelige delen van de Natura 2000-gebieden zijn geel gekleurd.

Figuur 2 ligging plangebied t.o.v. Natura 2000 (bron: AERIUS Calculator)

In dit rapport wordt ingegaan op de stikstofeffecten.

1.2. Doel van het onderzoek

In het kader van de Wet Natuurbescherming moet uitgesloten worden dat significante negatieve effecten kunnen optreden in Natura 2000-gebieden. Stikstofdepositie kan verslechterende gevolgen hebben voor stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden waarvoor een Natura 2000-gebied is aangewezen. Deze gevolgen kunnen significant zijn wanneer een plan, project of andere handeling leidt tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden die reeds overbelast zijn.

Het voorliggende onderzoek stikstofdepositie heeft tot doel de NOx (stikstof) en NH_3 (ammoniak) emissies naar de lucht door het voornemen inzichtelijk te maken en de toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden te berekenen.
Dit onderzoek ziet toe op de depositie tijdens de aanleg- en bouwfase alsook de gebruiksfase.

Het onderzoek wordt afgesloten met conclusies waarbij duidelijk wordt of in het kader van de Wet Natuurbescherming significante effecten uitgesloten kunnen worden, dan wel een nader (ecologisch) onderzoek nodig is.

1.3. Wet en regelgeving Natura 2000 & stikstof

In Nederland zijn 166 Natura 2000-gebieden aangewezen. Dit zijn gebieden met een Europese beschermingsstatus. Veel van die gebieden zijn (ook) gevoelig voor stikstofdepositie. Een verdere toename van de stikstofdepositie kan leiden tot 'significante effecten' op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden.
Voor plannen geldt op grond van artikel 2.7 lid 1 van de Wet natuurbescherming dat bepalend is of het significante gevolgen kan hebben voor een (of meer) Natura 2000-gebied(en). Is dat het geval, dan geldt dat het bestuursorgaan bij de vaststelling van een plan met toepassing van artikel 2.8 Wnb een passende beoordeling dient te maken.

Voor het onderhavige plan is onderzocht of er sprake kan zijn van een significante depositie van stikstof op relevante delen van Natura 2000-gebieden.

Op basis van de berekende NOx en ammoniak emissies die het gevolg zijn van de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen wordt met een verspreidingsmodel de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats en leefgebieden in Natura 2000-gebieden berekend. Depositieberekeningen worden uitgevoerd met de meest recente versie van AERIUS Calculator versie 2021.

Elke depositiebijdrage op een door stikstof overbelaste locatie in een Natura 2000-gebied – eventueel na saldering- is in potentie een significant effect. Een kwalitatieve ecologische beoordeling kan uitwijzen of de depositiebijdrage leidt tot significant negatieve effecten.

AERIUS Calculator 2021 geeft informatie over de actuele stikstofdepositie en kritische depositiewaarde (kdw) van stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden in de Natura 2000-gebieden. Ook geeft het inzicht of een depositiebijdrage optreedt op reeds (bijna) overbelast delen van een stikstofgevoelig habitattypen of leefgebieden[1].

Op 25 november 2022 heeft de Minister voor Natuur en Stikstof het Wijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden vanwege aanwezige waarden (hierna: het wijzigingsbesluit) vastgesteld. Hiermee zijn de aanwijzingsbesluiten van 101 Natura 2000-gebieden gewijzigd, bijvoorbeeld omdat habitattypen op het moment van aanwijzen aanwezig bleken te zijn, maar destijds niet zijn opgenomen in de oorspronkelijke aanwijzingsbesluiten. Deze habitattypen en soorten zijn door middel van het wijzigingsbesluit aan de aanwijzingsbesluiten toegevoegd.
De betreffende habitattypen, leefgebieden en grenzen moeten direct nadat het wijzigingsbesluit is genomen worden betrokken bij toestemmingverlening. In de huidige versie van AERIUS Calculator, versie 2021, zijn deze wijzigingen nog niet verwerkt.

Tot AERIUS 2022 verschijnt (jan/feb 2023), moet in AERIUS Calculator 2021 handmatig rekening houden met de wijzigingen om te voorkomen dat de toegevoegde habitattypen of

[1] Aerius Calculator is het wettelijk voorgeschreven rekenmodel en rekent de gevolgen van emissies door wegverkeer tot vijf kilometer rondom de wegvakken. Op 20 januari 2021 heeft de Raad van State geoordeeld (ECLI:NL:RVS:2021:105) dat de afkapgrens van vijf km voor stikstofdepositie van verkeersbewegingen in AERIUS2020 onvoldoende is onderbouwd. De huidige AERIUS2021 is hierop aangepast en kent een afkapgrens voor alle type bronnen van 25 kilometer.

leefgebieden onterecht niet betrokken worden in de beoordeling. Hiervoor is een handreiking beschikbaar.
Conform de handreiking[2] wordt in dit onderzoek rekening gehouden met de nieuwe habitatkartering, gebruik makend van AERIUS Calculator versie 2021 en in afwachting van de actualisatie naar AERIUS Calculator versie 2022.

1.4. Onderzoeksopzet

De onderzoeksopzet is als volgt:
- onderzoek naar de NO_X en NH_3 emissies gedurende de aanlegfase
- onderzoek naar de NO_X en NH_3 emissies gedurende de gebruiksfase
- een berekening van de depositie met AERIUS Calculator

[2] https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2022/12/Handreiking-rekenen-met-nieuwe-habitatkartering-in-AERIUS-Calculator-21-v1.0.pdf

2. Emissies aanlegfase

Tijdens de aanleg- en bouwperiode ontstaan NOx en NH_3-emissies door de inzet van mobiele werktuigen, auto's en vrachtwagens. Het onderzoek richt zich op de emissies tijdens de verbouwing van het kantoor naar een woning.

De NO_x en NH_3 emissies zijn berekend op basis van de AUB-methode uit TNO rapport R12305 [3] conform de meest recente Instructie gegevensinvoer Aerius Calculator 2021.1 (juni 2022) van het Expertiseteam Stikstof en Natura 2000 van Bij12 (verder genoemd: de instructie) en het Handboek "Werken met AERIUS Calculator Versie 2021.1" dat grotendeels de eerder verschenen AERIUS factsheets, leeswijzers en handleidingen waar naar wordt verwezen in deze instructie vervangt.

De verkeersgeneratie en de inzet van mobiele werktuigen zijn bepaald met behulp van een inschatting van de aannemer voor de onderhavige verbouwing.
Het dieselverbruik wordt conform het TNO rapport R12305 bepaald.
TNO houdt rekening met de aandrijfconfiguratie (vaste as, transmissie, hydrauliek) , de standbye tijd bij de soort inzet (wisselend en constant) en de verliezen.
TNO gaat voor werktuigen met een wisselende inzet uit van een gemiddelde 'typische motorlast' van 35% (zie onderstaande tabel).

Tabel 5: De verschillende motorbelastingen die in EMMA onderscheiden worden.

aandrijving	motorbelasting	inzet	0%	10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%	100%	gemiddeld
vaste as	beperkt	wisselend	0.0%	60.0%	17.0%	1.0%	1.0%	1.0%	5.0%	7.0%	5.0%	2.0%	1.0%	25.3%
transmissie	dynamisch		34.3%	12.9%	10.0%	7.2%	6.6%	6.1%	5.5%	3.9%	2.8%	3.9%	7.2%	29.9%
hydrauliek			34.3%	10.7%	6.2%	2.2%	2.8%	5.5%	7.7%	11.0%	8.8%	5.0%	6.1%	36.7%
vaste as	hoge last		32.1%	9.6%	5.6%	1.7%	2.8%	5.5%	16.5%	11.0%	4.4%	5.5%	5.5%	38.0%
transmissie	constant	continue	24.5%	10.9%	10.0%	9.1%	8.4%	7.7%	7.0%	4.9%	3.5%	4.9%	9.1%	37.0%
hydrauliek			24.5%	8.1%	5.1%	2.8%	3.5%	7.0%	9.8%	14.0%	11.2%	6.3%	7.7%	45.6%
vaste as			21.7%	6.7%	4.4%	2.1%	3.5%	7.0%	21.0%	14.0%	5.6%	7.0%	7.0%	47.3%

Voor werktuigen met een constante inzet is 35% een onderschatting, en wordt uitgegaan uit van een gemiddelde motorbelasting van (37,0+45,6+47,3)/3= 43,3%.

2.1. Rekenwijze m.b.t. motorvoertuigen

2.1.1. Verkeer op de openbare weg

Conform de instructie wordt met de verkeersgeneratie het aantal vervoersbewegingen met motorvoertuigen uitgedrukt. Dit betekent zowel het heen- en teruggaand verkeer.
Het aantal vervoersbewegingen is het aantal ritten heen èn terug opgeteld.
Op de openbare weg wordt uitgegaan van de reguliere AERIUS wegtypen voor wegverkeer (snelweg, buitenweg, binnen de bebouwde kom (doorstromend).

2.1.2. stationaire emissies wegverkeer op de bouwplaats

Op grond van de Rekeninstructie "stationaire emissies wegverkeer "(jan 2022)[4] moeten stationaire emissies van wegverkeer berekent worden in situaties waarin voertuigen regelmatig stationair draaien maar geen onderdeel zijn van gewone verkeersbewegingen. Stilstaan voor stoplichten en in files vallen hier dus nadrukkelijk niet onder. Wat hier wel onder valt is stilstaan met draaiende motor op een bouwplaats of eigen terrein. Bijvoorbeeld als tijdens het laden/lossen de motor draait, of tijdens het wachten op het vrijkomen van een losplaats.

[3] TNO 2021 R12305 AUB (AdBlue verbruik, Uren, en Brandstofverbruik): een robuuste schatting van NOx en NH3 uitstoot van mobiele werktuigen
[4] https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2022/03/202201-Rekeninstructie-stationaire-emissies-wegverkeer.pdf

De rekeninstructie hanteert een tabel met emissiecijfers[5] die is samengesteld op advies van experts van TNO. Hierbij is aangenomen dat de stationaire emissie van de standaard verkeersklassen die beschikbaar zijn in AERIUS (licht verkeer, middelzwaar-, zwaar vrachtverkeer en busverkeer) gelijk zijn aan de emissie van stagnerend stadsverkeer (snelheid van 12km/u) voor deze klassen.
Tijdens het laden en lossen draaien de motoren van de vrachtwagens gedurende een lange tijd. De gemiddelde laad/lostijd per vracht is ingeschat op circa 15 minuten.

2.1.3. Rijdend verkeer tussen de openbare weg en de parkeerplaats.

Tussen de openbare weg en de parkeerplaats (op de bouwplaats) kent het verkeer een lagere gemiddelde snelheid en meer stops per kilometer dan doorstromend verkeer. Om hiermee rekening te houden wordt uitgegaan van 100% stagnatie, waarmee de emissie (gram/km) overeenkomt met de emissiekentallen in gram/km voor 'stagnerend stadsverkeer' met een gemiddelde snelheid van 12 km/h.

2.2. Rekenwijze m.b.t. mobiele werktuigen

Conform jurisprudentie wordt uitgegaan van werktuigen die voldoen aan de emissie-eisen die sinds 2014 gelden (STAGE IV). de inzet van stage IV-materieel is voldoende reëel en aannemelijk en hoeft derhalve niet geborgd te worden in planregels[6].

2.3. Inzet & emissie mobiele werktuigen

De verwachte inzet en dieselverbruik van mobiele werktuigen incl. transport tijdens de verbouwing van het kantoor tot woning is weergegeven in de onderstaande tabel.

type apparaat / (mobiel) werktuig	brandstof	draai-uren	bouw-jaar	vermogen [kW]	STAGE-klasse	brandstofverbruik (l)			totale emissie [kg]	
						p/u	totaal	*adblu*	NOx	NH_3
minigraver	diesel	16	≥2014	17,8	STAGE IV	2,3	37	*0*	*0,8*	*0,0*
Trilplaat/stamper	diesel	10	≥2014	10	STAGE IV	1,6	16	*0*	*0,0*	*0,0*
Betonpomp	diesel	5	≥2014	112	STAGE IV	11,3	57	*3*	*0,5*	*0,0*
Betonmixer	diesel	5	≥2014	330	STAGE IV	32,3	162	*10*	*0,8*	*0,0*
totaal									*2,1*	*0,1*

Figuur 3 inzet mobiele werktuigen & transport op de bouwplaats

In totaal vinden er circa 20 vrachten plaats. Dit leidt tot 40 ritten door vrachtwagens.
Er wordt (worstcase) uitgegaan van 100% zware motorvoertuigbewegingen. Daarnaast vinden er circa 480 ritten plaats met busjes en auto's (lichte motorvoertuigbewegingen).

De emissie door stationair draaien van motorvoertuigen in het plangebied is weergegeven in de onderstaande tabel.

stationair draaien / motorvoertuigen	draai-uren	emissie [gram/uur]		totale emissie [kg]	
		NOx	NH_3	NOx	NH_3
zware vrachtwagens	4	85,00	0,92	0,34	0,00

Figuur 4 stationaire emissies motorvoertuigen bouwplaats

[5] https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2022/02/202201-Emissiefactoren-voor-de-berekening-stationaire-emissie-wegverkeer.xlsx

[6] rechtsoverweging 17.1 van de uitspraak ABRS 1 september 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1960 (Zandzoom)

2.4. Periode aanlegfase

Volgens de instructie dient bij tijdelijke emissies de totale emissie per jaar ingevoerd te worden: uitgaande van de aaneengesloten 12 maanden met de hoogste emissie. Bij plannen korter dan een jaar wordt de gehele planemissie aan 1 jaar toegerekend.

De verbouwing duurt circa 120 werkbare dagen.
Ale emissies worden toegewezen aan 1 bouwjaar.

3. Emissies gebruiksfase

3.1. Wegverkeer

De verkeersgeneratie bepaald met behulp van de publicatie 381 “Toekomstbestendig parkeren – Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie” van het CROW, december 2018, Ede” en “Statline – Gebieden in Nederland 2020” van het CBS. De verkeersaantrekkelijke werking is afhankelijk van de stedelijkheid van de gemeente, de ligging t.o.v. het centrum en het woningtype.

De voorgenomen ontwikkeling ligt in de gemeente Mook en Middelaar. Het CBS typeert deze gemeente als een ‘niet stedelijke gemeente’ .

Regio's	Grootte en stedelijkheid van gemeenten Gemeentegrootte Code	Omschrijving	Stedelijkheid Code	Omschrijving
	code	omschrijving	code	omschrijving
Mook en Middelaar	2	5 000 tot 10 000 inwoners	5	Niet stedelijk

Bron: CBS

Volgens de CROW onderverdeling qua locatie, kan de ligging van de ontwikkelingslocatie worden getypeerd als rest bebouwde kom’.

- De verkeersaantrekkende werking voor een vrijstaande woning op een dergelijke locatie is gemiddeld 8,2 voertuigbewegingen per etmaal. 2 vrijstaande woningen genereren 16,4 motorvoertuigbewegingen per etmaal.
- In de CROW publicatie is het volgende over vrachtverkeer opgenomen: “het vrachtverkeer naar en van woongebieden is doorgaans verwaarloosbaar, maar is wel in de cijfers verwerkt. Als gemiddelde kan worden gehanteerd: 0,02 vrachtautobewegingen per woning per werkdagetmaal”. Een werkdag kan naar een weekdag worden omgerekend door te delen met 1,11. Per weekdagetmaal zijn er dus 0,018 vrachtverkeerbewegingen per woning. voornamelijk middelzwaar vrachtverkeer. 2 woningen leiden per etmaal tot 0,1 voertuigbewegingen met een middelzwaar voertuig.

De totale verkeersgeneratie door het plan is 16,4 motorvoertuigbewegingen per etmaal, waaronder 16,3 door lichte motorvoertuigen en 0,1 door middelzware motorvoertuigen. 0,1 per etmaal staat gelijk aan 37 per jaar.

3.2. Huishoudens

Conform de Instructie staan de beschikbare emissiefactoren voor woningbouw in de factsheet “ruimtelijke-plannen-emissiefactoren”.

NOx: De NOx emissie van verschillende typen woningen is afgeleid uit het gasgebruik voor verwarming, warm water en koken. De instructie geeft aan dat bij gasloze woningen kan meestal een emissiefactor van 0 gehanteerd worden. Uitzondering hierop zijn de woningen waar een aparte energiebron wordt gerealiseerd. Nieuwbouwwoningen worden standaard niet meer op het gasnet aangesloten. Deze woningen hebben dus in beginsel geen NOx-emissie meer. Ook in het geval van woningen met stadverwarming zal er geen sprake zijn van NOx-emissie uit de woningen.

NH_3: Conform de instructie hoeft voor woningen binnen de sector wonen en werken geen NH_3 emissie berekend te worden.

4. Aerius berekeningen

4.1. Uitgangspunten

Met Aerius Calculator zijn de eerder genoemde emissiebronnen gemodelleerd.

- De kavel waar de inzet van machinerie in de aanlegfase en de bewoning in de gebruiksfase plaats vindt is gemodelleerd als oppervlaktebron.
- Het stationair draaien van wegverkeer op de bouwplaats is gemodelleerd als vlak. Conform de rekeninstructie 'Stationaire emissies wegverkeer' is het stationair draaien van wegverkeer gemodelleerd onder de sector 'Anders'. waarbij de emissie NOx en NH_3 met de hand zijn ingevuld en de overige kenmerken op de default waarden blijven staan.
- Het wegverkeer op de openbare weg is gemodelleerd als lijnbron. Bij verkeersstromen tussen de openbare weg en de parkeerplaats is uitgegaan van 100% stagnatie (zie 2.1.3).
- De doorrekening van het verkeer en de verkeersstromen zijn bepaald conform de "Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2021.1", (versie 1 juni 2022)
  Een algemeen criterium voor verkeer van en naar inrichtingen is dat de gevolgen niet meer aan de inrichting worden toegerekend wanneer het verkeer is opgenomen in het heersende verkeersbeeld.
  Hierbij worden 2 situaties onderscheiden, projecten met of zonder netwerkeffect. Infrastructurele projecten of projecten die ook aanpassingen aan de infrastructuur vereisen, leiden veelal tot netwerkeffecten, zoals het aanleggen of aanpassen van een weg (waarmee beoogt wordt de routering van het verkeer of de scheepvaart te bevorderen of te wijzigen) en projecten van zeer grote omvang, zoals woonwijken, grote industriecomplexen of nieuwe (lucht)havens.
  - Voor (kleinere) projecten zonder netwerkeffecten, zoals het onderhavige, geldt dat het aan- en afvoerende verkeer is opgenomen in het heersende verkeersbeeld als wordt voldaan aan de onderstaande twee criteria genoemd
    1. Het verkeer door het voornemen onderscheidt zich hier door zijn snelheid en rij- en stopgedrag niet meer van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg bevindt.
    2. De verhouding tussen de hoeveelheid verkeer (per etmaal) dat door het voornemen wordt aangetrokken en het reeds op de weg aanwezige verkeer. In de regel wordt het verkeer meegenomen tot het zich verdund heeft tot enkele procenten van het reeds aanwezige verkeer. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State accepteert deze afbakening van 'heersende verkeersbeeld" bij stikstofonderzoek voor dergelijke projecten [7].
    - Het plangebied wordt ontsloten op de Bouwsteeg en verkeer zal voornamelijk naar de Heikantseweg rijden.
      Als het aan- en afvoerende verkeer op de Heikantseweg rijdt, onderscheidt het zich door zijn snelheid en rij- en stopgedrag niet meer van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg bevindt. Hier wordt voldaan aan het 1e criterium.
    - De verkeersintensiteit op de Bouwsteeg is gering. De Heikantseweg komt uit op de doorgaande weg tussen Middellaar en de N271 (Witteweg / Pastoorsdijk). Worstcase is het verkeer gemodelleerd in de richting van de dichtstbij gelegen stikstofgevoelige delen van Natura 2000 tot de Witteweg. Hier is de verkeersgeneratie in de gebruiksfase zeker verdund tot enkele procenten van het reeds aanwezige verkeer en wordt voldaan aan het 2e criterium.

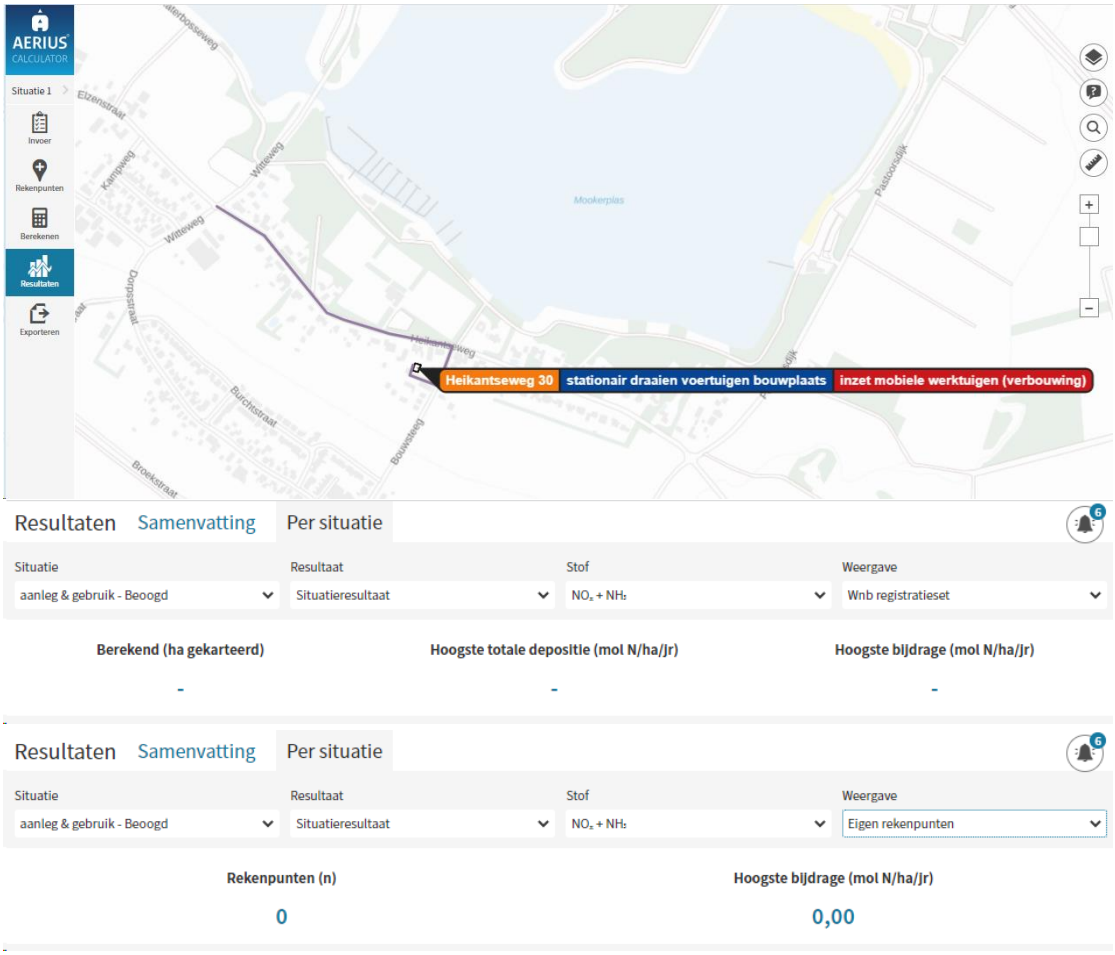
[7] https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@125393/201804031-4-r1/

4.2. Rekenjaar

Uitgangspunt is dat de depositiebijdrage inzichtelijk wordt gemaakt voor het jaar waarvoor de depositie het hoogst is. Door de technologische ontwikkelingen en milieuregelgeving nemen de emissies van o.a. wegverkeer met de jaren af.
De verspreidingsberekeningen voor de realisatiefase en de gebruiksfase zijn gecumuleerd uitgevoerd voor 2023.

4.3. Rekenresultaten

Uit de rekenresultaten met AERIUS Calculator versie 2021.2 blijkt dat ten gevolge van het onderhavige plan de depositietoename op stikstofgevoelige habitats of leefgebieden in Natura 2000-gebieden nergens hoger is dan 0,00 mol/ha/jr.
Dit geldt voor zowel de WNb-registratieset als voor de rekenpunten op hexagonen met een (naderende) overschrijding van de KDW die door het Wijzigingsbesluit Habitatrichtlijn-gebieden aanvullend zijn doorgerekend.

Figuur 5 rekenresultaten Aerius Calculator

Voor gedetailleerde informatie over invoer en rekenresultaten wordt verwezen naar de met AERIUS gegenereerde rapportage (PDF) die als separate bijlage bij dit memo is gevoegd.

5. Conclusies

In opdracht van De heer G. Megens heeft Langelaar Milieuadvies onderzoek verricht naar de stikstofdepositie op nabijgelegen kwetsbare natuurgebieden ten gevolge van het voornemen op het perceel Heikantseweg 30 te Middelaar. Het is de bedoeling de bestaande bedrijfsbestemming te transformeren naar een woonbestemming. De bestaande bedrijfswoning wordt dan een burgerwoning en het bestaande kantoor wordt verbouwd tot een vrijstaande levensloopbestendige woning.

Uit het uitgevoerde onderzoek stikstofdepositie blijkt dat de inzet van machines en transportbewegingen in de aanlegfase en verkeer in de gebruiksfase gecumuleerd niet leidt tot een stikstofdepositietoename die groter is dan 0,00 mol/ha/jr op stikstofgevoelige habitats en leefgebieden in Natura2000-gebieden.

Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden door stikstof kunnen op voorhand worden uitgesloten.
Voor het plan hoeft ingevolge artikel 2.8 Wnb geen passende beoordeling gemaakt te worden vanwege stikstofdepositie.

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- Overzicht
- Samenvatting situaties
- Resultaten
- Detailgegevens per emissiebron

Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers

Contactgegevens

Rechtspersoon	De heer G. Megens
Inrichtingslocatie	Heikantseweg 30, 6587 AN Middelaar

Activiteit

Omschrijving	Heikantseweg 30 Middelaar
Toelichting	transformatie van bestaande bedrijfswoning tot burgerwoning en bestaande kantoor tot een vrijstaande levensloopbestendige woning.

Berekening

AERIUS kenmerk	RnG2z1R4bydW
Datum berekening	11 januari 2023, 21:11
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

	Rekenjaar	Emissie NH_3	Emissie NO_x
aanleg & gebruik - Beoogd	2023	0,1 kg/j	4,5 kg/j

Resultaten

	Hoogste depositie	Hexagon	Gebied
aanleg & gebruik - Beoogd	-		
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	-		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	-		
Grootste toename van depositie	-		
Grootste afname van depositie	-		

aanleg & gebruik (Beoogd), rekenjaar 2023

Emissiebronnen	Emissie NH_3	Emissie NO_x
1 Wonen en Werken | Woningen | Heikantseweg 30	-	-
4 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning | inzet mobiele werktuigen (verbouwing)	53,1 g/j	2,8 kg/j
5 Anders... | Anders... | stationair draaien voertuigen bouwplaats	-	0,3 kg/j
Verkeersnetwerk	82,0 g/j	1,3 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

Habitatrichtlijn

Vogelrichtlijn

Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn

Niet bepaald

Grootste afname van depositie

Grootste toename van depositie

Hoogste totale depositie

De bronnen op de kaart horen bij de Beoogde situatie.

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "aanleg & gebruik" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	-	-	-	-	-	-

aanleg & gebruik, Rekenjaar 2023

1 Wonen en Werken | Woningen

Naam	Heikantseweg 30	Uittreedhoogte	1,0 m
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd	Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue Emissie		

2 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	verkeersgeneratie openbare weg (gebruik)				NO_x	0,9 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	0,2 kg/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	65,4 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	16.3 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0.1 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

3 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	verkeersgeneratie tot Bouwsteeg (gebruik)				NO_x	0,2 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	39,1 g/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	8,6 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	16.3 p/etmaal	100,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0.1 p/etmaal	100,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	0 p/etmaal	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/etmaal	0,0 %

4 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning

Naam	inzet mobiele werktuigen (verbouwing)	Uittreedhoogte	1,0 m	NO_x	2,8 kg/j
		Warmteinhoud	0,000 MW	NH_3	53,1 g/j
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Continue Emissie				

Naam	Stageklasse	Brandstofverbruik	Draaiuren	AdBlue verbruik	Stof	Emissie
minigraver	Stage-IV, 2014-2018, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	54 l/j	16 u/j		NO_x	1,2 kg/j
					NH_3	0,0 kg/j
Trilplaat/stamper	Stage-IV, 2014-2018, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	16 l/j	10 u/j		NO_x	0,4 kg/j
					NH_3	0,0 kg/j
Betonpomp	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	57 l/j	5 u/j	3 l/j	NO_x	0,5 kg/j
					NH_3	13,7 g/j
Betonmixer	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	162 l/j	5 u/j	10 l/j	NO_x	0,8 kg/j
					NH_3	38,9 g/j

5 Anders... | Anders...

Naam	stationair draaien voertuigen bouwplaats	Uittreedhoogte	0,0 m	NO_x	0,3 kg/j
		Warmteinhoud	0,000 MW		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Continue Emissie				

6 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	verkeersgeneratie tot Bouwsteeg verbouwing)				NO_x	34,5 g/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	4,3 g/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	0,0 kg/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	480 p/jaar	100,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	100,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	40 p/jaar	100,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

7 Wegverkeer | Weg

			Links	Rechts		
Naam	verkeersgeneratie openbare weg (verbouwing)				NO_x	0,2 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Type scherm	-	-	NO_2	19,7 g/j
Rijrichting	Beide richtingen	Hoogte	-	-	NH_3	7,1 g/j
Tunnelfactor	1	Afstand tot de weg	-	-		
Type hoogte ligging	Normaal					
Weghoogte	0 m					

Beschrijving	Voertuigtype/euroklasse	Voertuigen	In file
Voorgeschreven factoren	Licht verkeer	480 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Middelzwaar vrachtverkeer	0 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Zwaar vrachtverkeer	40 p/jaar	0,0 %
Voorgeschreven factoren	Busverkeer	0 p/jaar	0,0 %

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie	2021.2_20221219_f040e7fca7
Database versie	2021.2_f040e7fca7

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/

Bijlage 5 Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai

Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai

Heikantseweg 30, Middelaar

De Milieuadviseur
Datum: 10 juni 2022
Projectnummer: 22039

Samenvatting

De Heikantseweg heeft een 30 km-regime, hierdoor heeft op basis van de Wgh geen zone. Formeel gelden de normen uit de Wgh dan ook niet voor 30 km-wegen. Echter, in het kader van een goede ruimtelijke ordening, zijn bij de beoordeling van de geluidsbelastingen zijn de voorkeursgrenswaarde van 48 dB en de hoogste toelaatbare geluidsbelastingen van 63 dB gebruikt. Deze normen gelden voor een vergelijkbare weg met een 50 km-regime.
Bij de nieuwe woning wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB uit de Wet geluidhinder door de geluidhinder afkomstig van het Heikantseweg. Hierdoor is de realisatie van de woning vanuit akoestisch oogpunt zonder meer mogelijk .

Colofon

De **Milieu**adviseur
Amsterdamseweg 86
6814 GG Arnhem
06 - 29 33 43 53
info@milieuadviseur.nl

Project:	Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai
Gemeente:	Heikantseweg 30, Middelaar
Projectnummer:	Mook en Middelaar
Datum	22039 10 juni 2022
Opdrachtgever:	Van der Mark Advies
Contactpersoon:	Jos van der Mark

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel van het onderzoek	3
2	Wettelijk kader	4
2.1	Toetsingskaders	4
2.2	Zones	6
3	Uitgangspunten	7
3.1	Selectie van geluidsbronnen	7
3.2	Uitgangspunten en verkeersgegevens	8
4	Resultaten	10
4.1	Onderzoeksopzet	10
4.2	Geluidsbelastingen	10
5	Conclusie	13
5.1	Toetsing aan de Wet geluidhinder	13
5.2	Toetsing aan het Bouwbesluit 2012	13

Bijlagen

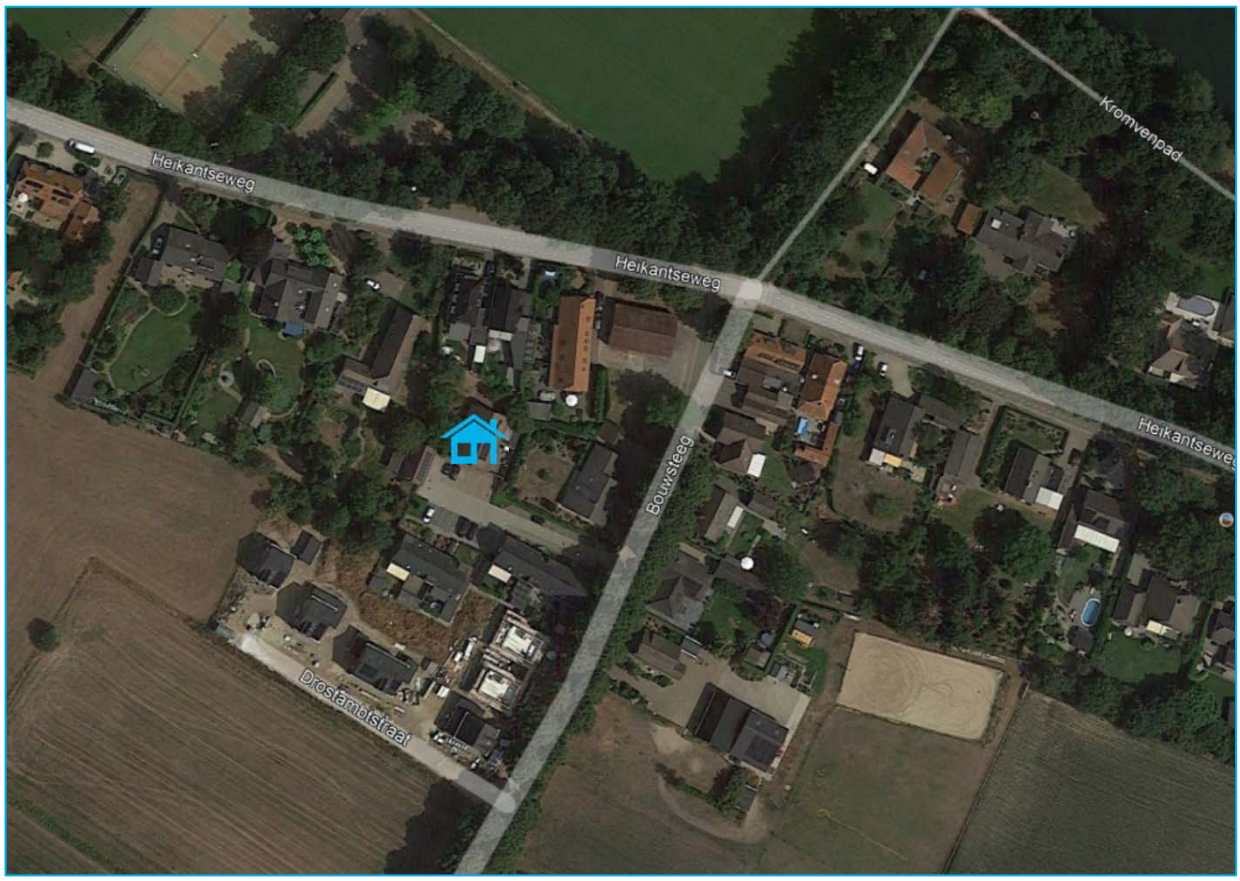
Bijlage A: Geluidbelastingen, in tabelvorm

Bijlage B: Grafische weergave en invoergegevens van het model

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op het perceel Heikantseweg 30 in Middelaar staat een kantoorpand. Dit kantoorpand heeft als adres Bouwsteeg 17. Het kantoorpand wordt verbouwd tot een woning.
In de onderstaande figuur is de ligging van de woning weergegeven:

Figuur 1: Globale ligging van de woning

1.2 Doel van het onderzoek

De nieuwe woning kan op basis van het huidige bestemmingsplan niet worden gerealiseerd. Om de bouw van de nieuwe woningen mogelijk te maken wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.
In het kader van het nieuwe bestemmingsplan moet akoestisch onderzoek de akoestische haalbaarheid van de woning aantonen ten opzichte van de omliggende geluidsbronnen (wegen, spoorwegen en gezoneerde industrieterreinen). Dit onderzoek heeft tot doel inzicht te geven in het akoestisch klimaat van de nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen ten gevolge van wegverkeerslawaai.

2 Wettelijk kader

2.1 Toetsingskaders

In het akoestisch onderzoek wordt getoetst op basis van verschillende toetsingskaders, te weten:

- Wet geluidhinder (Wgh)
- Gemeentelijk geluidbeleid
- Bouwbesluit 2012

De Wet geluidhinder (Wgh) en het Bouwbesluit 2012 zijn landelijke wetgeving. Gemeentelijk geluidbeleid is beleid dat gemeenten kunnen opstellen voor het vaststellen van hogere grenswaarden.
In onderstaande paragrafen staat een beknopte samenvatting weergegeven van de drie toetsingskaders.

2.1.1 Wet geluidhinder (Wgh)

De Wet geluidhinder (Wgh) heeft als doel het beschermen van de mens tegen geluidhinder. In de Wgh worden twee soorten grenswaarden genoemd:

- Voorkeursgrenswaarde[1]: deze waarde garandeert een goed woon- en leefklimaat. Voor woningen waarbij de voorkeursgrenswaarde niet wordt overschreden zijn op basis van de Wgh geen aanvullende maatregelen noodzakelijk, zoals de verlening van hogere grenswaarden.
- Hoogste toelaatbare geluidsbelasting: deze waarde geeft de hoogste gevelbelasting weer waarvoor op basis van de Wgh een hogere waarde kan worden vastgesteld.

De hoogte van de grenswaarden varieert, afhankelijk van het type geluidsbron, de ligging van de geluidsgevoelige bestemming (binnen of buiten de bebouwde kom) en het soort geluidsgevoelige bestemming. In onderstaande tabel staan de voorkeursgrenswaarde en de hoogste toelaatbare geluidsbelasting voor de nieuwe woning weergegeven. De nieuwe woning ligt in de bebouwde kom van Middelaar (stedelijk gebied).

Overzicht van de normen uit de Wgh			
	Wegverkeer	Railverkeer	Industrie
Voorkeursgrenswaarde	48 dB (art. 82 Wgh)	55 dB (art. 4.9 lid 1 Bgh)	50 dB(A) (art. 44 Wgh)
Hoogste toelaatbare geluidsbelastingen	63 dB (art. 83 lid 2 Wgh)	68 dB (art. 4.10 Bgh)	55 dB(A) (art. 59 lid 1 Wgh)

Tabel 1: Overzicht van de grenswaarden

[1] Formele term in de Wgh: ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting

2.1.2 Gemeentelijk geluidbeleid

Eventuele verlening van hogere grenswaarden bij de realisatie van nieuwe woningen vindt plaats door de gemeente. Door middel van gemeentelijk geluidbeleid kan de gemeente aanvullende eisen vastleggen voor de verlening van hogere grenswaarden.

De gemeente Mook en Middelaar heeft geen gemeentelijk geluidbeleid vastgesteld in het kader van de verlening van hogere grenswaarden. Door het ontbreken van gemeentelijk geluidbeleid wordt bij de verlening van hogere waarden alleen getoetst aan de normen uit de Wgh.

2.1.3 Bouwbesluit 2012

Bij een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde uit de Wgh dreigt ook een overschrijding van de binnenwaarde uit het Bouwbesluit 2012. Bij verlening van een omgevingsvergunning voor bouwen (voorheen: bouwvergunning) wordt de binnenwaarde getoetst aan het Bouwbesluit 2012. Bij weg- en railverkeerslawaai mag de binnenwaarde 33 dB bedragen. Bij industrielawaai bedraagt de binnenwaarde 35 dB(A). Wanneer de nieuwe woningen worden gerealiseerd nabij diverse geluidsbronnen, dient de geluidsbelasting van de verschillende geluidsbronnen bij elkaar te worden opgeteld (gecumuleerd). Bij de bepaling van de cumulatieve geluidsbelasting mag geen gebruik worden gemaakt van de aftrek op grond van artikel 110g van de Wgh (aftrek van 2 of 5 dB).
Bij woningen waarvoor hogere waarden in het kader van de Wet geluidhinder zijn toegestaan, is aanvullend bouwakoestisch onderzoek noodzakelijk voor de bepaling van eventueel noodzakelijke gevelisolatie, zodat de binnenwaarde uit het Bouwbesluit 2012 wordt behaald.
Wegen met een 30 km-regime hebben op basis van de Wgh geen onderzoeksplicht. Voor deze wegen kunnen op basis van de Wgh ook geen hogere waarden worden verleend. Doordat geen hogere waarde wordt vastgesteld is een formele toetsing aan de binnenwaarde uit het Bouwbesluit 2012 niet noodzakelijk. Echter om een goed woon- en leefklimaat bij nieuwe woningen te garanderen is toetsing aan de binnenwaarde uit Bouwbesluit 2012 ook bij 30 km-wegen wenselijk.

2.2 Zones

Langs wegen en spoorlijnen en rondom gezoneerde industrieterreinen liggen zogenoemde zones. Wanneer een nieuwe woning wordt gerealiseerd in de zone, is akoestisch onderzoek noodzakelijk.

2.2.1 Wegverkeer

De zone van een weg bevindt zich aan beide zijden van de weg en is afhankelijk van het aantal rijbanen en de ligging van de weg. Er wordt gemeten vanuit de rand van de weg. De grootte van de zones staat beschreven in artikel 74 van de Wgh. In onderstaande tabel staan de zones weergegeven:

Zones langs wegen		
Aantal rijstroken	Stedelijk gebied	Buitenstedelijk gebied
1 en 2	200 meter	250 meter
3 en 4	350 meter	400 meter
5 en meer	350 meter	600 meter

Tabel 2: Overzicht van zones langs wegen

Uit artikel 74 lid 2 van de Wgh blijkt dat 30 km-wegen en woonerven geen zone kennen. Daarom hoeven ze niet te worden onderzocht op basis van de Wgh. Echter ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening wordt voor drukkere 30 km-wegen wel akoestisch onderzoek uitgevoerd.

2.2.2 Railverkeer

Langs landelijke spoorwegen liggen referentiepunten, waarvoor is vastgelegd hoeveel geluid de spoorlijn mag produceren, zogenaamde geluidsproductieplafonds (GPP's). De hoogte van de geluidsproductieplafonds is vastgelegd in het geluidsregister. De grootte van de zone van een spoorweg is afhankelijk van het geluidsproductieplafond en is vastgelegd in artikel 1.4a uit het Besluit geluidhinder (Bgh). De zone van een spoorweg ligt aan beide zijden van de spoorweg en wordt gemeten van de buitenste spoorstaaf.
De zones van spoorlijnen zijn weergegeven in onderstaande tabel:

Zones langs spoorwegen	
Geluidsproductieplafond	Zone
Kleiner dan 56 dB	100 meter
Tussen de 56 en 61 dB	200 meter
Tussen de 61 en 66 dB	300 meter
Tussen 66 en 71 dB	600 meter
Tussen 71 en 74 dB	900 meter
Groter dan 74 dB	1.200 meter

Tabel 3: Overzicht van zones langs spoorwegen

Naast de landelijke spoorlijnen zijn er in Nederland ook niet-landelijke spoorlijnen, zoals RandstadRail en de sneltram in Utrecht. De zones van deze spoorlijnen zijn vastgelegd in de 'Regeling zonekaart spoorwegen geluidhinder'.

2.2.3 Industrielawaai

Rondom een bedrijventerrein waar 'grote' lawaaimakers zijn toegestaan, ligt een geluidszone. De grootte van de geluidszone is vastgelegd in het zonebeheersplan van het gezoneerde bedrijventerrein en in het bestemmingsplan rondom het gezoneerde bedrijventerrein.

3 Uitgangspunten

3.1 Selectie van geluidsbronnen

De nieuwe woningen staan nabij diverse geluidsbronnen. Aan de hand van de zones rondom de diverse wegen, spoorwegen en gezoneerde bedrijventerreinen kan worden bepaald voor welke geluidsbronnen akoestisch onderzoek moet worden uitgevoerd.

In de omgeving van de nieuwe woningen bevinden zich wegen. Gezoneerde industrieterreinen en spoorlijnen zijn in de nabijheid van de nieuwe woningen niet aanwezig. Het plangebied ligt dan ook niet in de zones van gezoneerde industrieterreinen en spoorlijnen. Akoestisch onderzoek naar gezoneerde industrieterreinen en spoorlijnen is dan ook niet nodig.

De nieuwe woning ligt nabij de Heikantseweg. De Heikantseweg heeft een 30 km/uur-regime. Formeel geldt voor deze weg volgens de Wgh geen onderzoeksplicht, omdat de maximaal toegestane snelheid 30 km/uur bedraagt.
De verkeersintensiteit op de Heikantseweg is dusdanig dat een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde van 48 dB niet kan worden uitgesloten. Daarom is in het kader van een goede ruimtelijke ordening toch akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de Heikantseweg.

De nieuwe woning ligt nabij de rustige Bouwsteeg. Deze straat heeft een 30 km/uur-regime. Formeel geldt voor deze weg volgens de Wgh geen onderzoeksplicht, omdat de maximaal toegestane snelheid 30 km/uur bedraagt.
De Bouwsteeg heeft een lage verkeersintensiteit. Gezien de lage verkeersintensiteiten is het te verwachten dat de er geen overschrijding van de voorkeursgrenswaarde van 48 dB is. Voor de Bouwsteeg is dan ook geen akoestisch onderzoek noodzakelijk.

3.2 Uitgangspunten en verkeersgegevens

3.2.1 Harde en zachte bodem

In het rekenmodel is als standaard bodemfactor gerekend met een harde bodem (Bf=0).
Voor de bodemfactoren is aangesloten bij de 'Handreiking modelleren volgens CNOSSOS-EU'[2]. De bodemgebieden zijn afkomstig uit BGT. Bij de plantsoenen en, weilanden en akkers is een bodemfactor (Bf) van 1,0 aangehouden. Bij bermen en onverharde gebieden is een bodemfactor (Bf) van 0,7 aangehouden. Bij de tuinen en half verhard is een bodemfactor (Bf) van 0,3 aangehouden.

3.2.2 Waarneemhoogten

De nieuwe woning krijgt geluidsgevoelige ruimten op de begane grond en eerste verdieping.
In onderstaande tabel worden vloerhoogten en waarneemhoogten weergegeven:

Overzicht van waarneemhoogten		
	Vloerhoogte in meters	Waarneemhoogte in meters
Begane grond Eerste verdieping	0,0 3,0	1,5 4,5

Tabel 4: Overzicht van de waarneemhoogten

3.2.3 Verkeersgegevens

De verkeersintensiteiten zijn afkomstig uit het verkeersmodel van de gemeente Mook en Middelaar voor het prognosejaar 2032. De verkeersintensiteit voor het maatgevende jaar 2035 is berekend met een autonome groei van 1,5 % per jaar.

In onderstaande tabel zijn de etmaalintensiteiten voor het prognosejaar 2032, de etmaalintensiteiten voor het maatgevende jaar 2035 weergegeven:

Overzicht van de verkeersintensiteiten in mvt/e		
	2032 (prognosejaar)	2035 (maatgevend jaar)
Heikantseweg, ten westen van de Bouwsteeg	400	418
Heikantseweg, ten oosten van de Bouwsteeg	200	209

Tabel 5: Overzicht van de etmaalintensiteiten

[2] Handreiking modelleren volgens CNOSSOS-EU, Versie: 1,0, status: definitief, van Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

De voertuig- en periodeverdeling zijn afkomstig uit het "VI-Lucht en Geluid". "VI-Lucht en Geluid" is een instrument om een inschatting te maken van de voertuig- en periodeverdeling, welke is ontwikkeld in opdracht van het ministerie van VROM. Bij deze schatting wordt rekening gehouden met het stedelijkheidsgraad van de gemeente en het type weg.
In onderstaande tabel zijn de periode- en voertuigverdelingen weergegeven:

Periode- en voertuigverdelingen												
	Dagperiode (07:00 t/m 19:00)				Avondperiode (19:00 t/m 23:00)				Nachtperiode (23:00 t/m 07:00)			
	%/uur	% LMV	% MZV	% ZMV	%/uur	% LMV	% MZV	% ZMV	%/uur	% LMV	% MZV	% ZMV
Heikantseweg, ten westen van de Bouwsteeg	6,40	96,8	1,7	1,5	3,30	98,0	0,9	1,1	1,20	95,7	1,8	2,5
Heikantseweg, ten oosten van de Bouwsteeg	6,40	96,8	1,7	1,5	3,30	98,0	0,9	1,1	1,20	95,7	1,8	2,5

Tabel 6: Periode- en voertuigverdelingen

De overige uitgangspunten, zoals snelheid, verkeersdrempels, wegdek en toegepaste aftrek op grond van artikel 110g Wgh, van de onderzochte wegen zijn weergegeven in onderstaande tabel:

Overzicht van de overige uitgangspunten				
	Wegdek	Verkeersdrempels	Maximum snelheid in km/u	Aftrek op grond van artikel 110g Wgh in dB
Heikantseweg	Dicht asfaltbeton (referentiewegdek)	Ja	30	5 [3]

Tabel 7: Overzicht van de overige uitgangspunten

Op de kruising Heikantseweg - Bouwsteeg ligt een verkeerstafel. Bij deze verkeerstafel zijn obstakelcorrecties toegepast.

3 Op grond van de Wgh moet bij wegen met een snelheid tot 70 km/uur een aftrek voor het stiller worden van het verkeer (aftrek op grond van artikel 110g Wgh) van 5 dB worden toegepast. Voor 30 km-wegen is deze aftrek niet vastgelegd in de Wgh, omdat deze geen zone hebben. Bij lagere snelheden is wordt het aandeel motorgeluid hoger ten opzichte van het bandengeluid. Het is aannemelijk dat het motorgeluid in de toekomst sterk zal afnemen, door andere gebruik van elektrische en hybride auto's, bij 30 km-wegen, bij deze wegen is dan ook de aftrek voor het stiller worden van het verkeer (aftrek op grond van artikel 110g Wgh) van 5 dB toegepast. Hiermee is aangesloten bij de Raad van State uitspraak bij het bestemmingsplan "Parijsch Zuid" in Culemborg (zaaknummer: 201304862/3/R2)

4 Resultaten

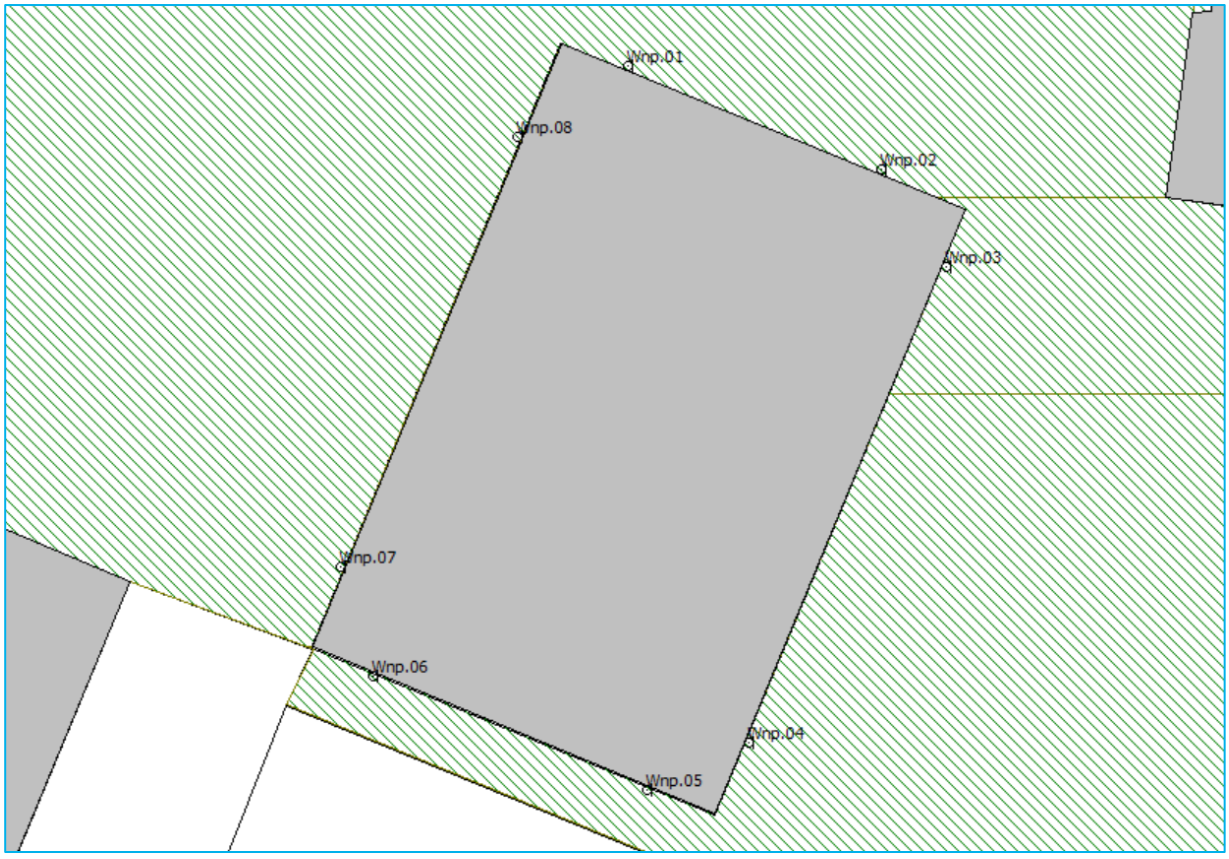
4.1 Onderzoeksopzet

Voor de nieuwe woningen zijn de geluidsbelastingen afkomstig van de omliggende wegen berekend. De geluidsbelastingen zijn getoetst aan de normen uit de Wgh.

4.2 Geluidsbelastingen

De geluidsbelastingen afkomstig van de onderzochte wegen zijn bepaald met behulp van standaardrekenmethode 2-berekening. De gebruikte rekenmethode voor wegverkeer is beschreven in het RMG 2012, bijlage III, behorend bij hoofdstuk 3: Weg.
De geluidsbelastingen voor wegverkeer zijn berekend met Standaardrekenmethode 2, met behulp van het computerprogramma GeoMilieu, versie 2022.2.

Alle berekende geluidsbelastingen zijn weergegeven in bijlage A in tabelvorm. In de onderstaande figuur staat de nummering van de waarneempunten die is gebruikt in het model:

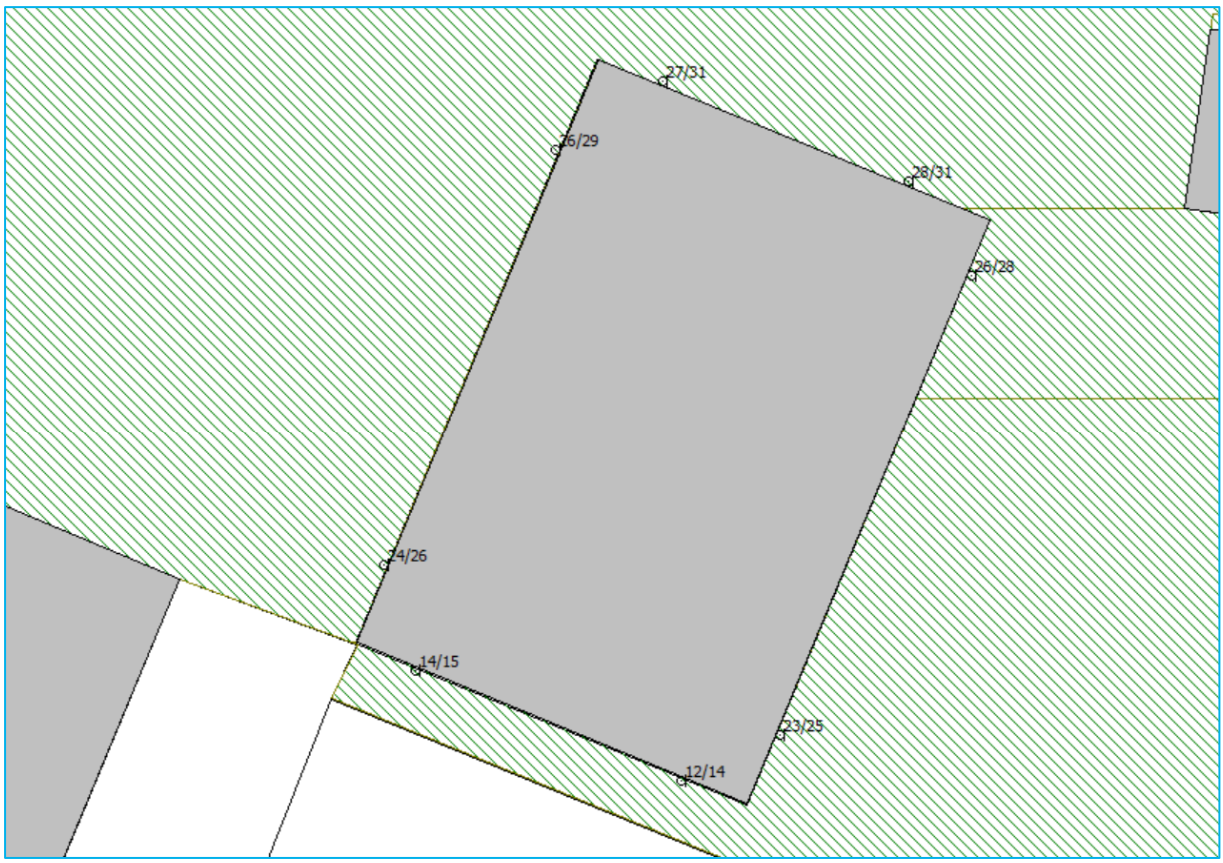

Figuur 2: Nummering van de waarneempunten

De grafische weergave en invoergegevens van het model is weergegeven in bijlage B. In deze bijlagen is onder meer de ligging van de verschillende waarneempunten te zien.
Mocht het bevoegd gezag voor de beoordeling van het akoestisch onderzoek het rekenmodel digitaal willen ontvangen, dan kan hiervoor contact worden opgenomen met Johan van der Burg van De **Milieu**adviseur.

4.2.1 Heikantseweg

In de onderstaande figuur zijn de geluidsbelastingen (L_{den}), inclusief aftrek op grond van artikel 110g Wgh, per verdieping (begane grond/eerste verdieping) afkomstig van de Heikantseweg weergegeven:

Figuur 3: Geluidsbelastingen afkomstig van de Heikantseweg

De hoogste geluidsbelastingen afkomstig van de Heikantseweg staan in de onderstaande tabel:

Geluidsbelastingen afkomstig van de Heikantseweg	
	Hoogste geluidsbelastingen in dB (incl. aftrek op grond van artikel 110g Wgh van 5 dB)
Noordgevel Oostgevel Westgevel Zuidgevel	31 28 29 15
Toetsingskader	
Voorkeursgrenswaarde uit de Wgh Hoogste toelaatbare geluidsbelasting uit de Wgh	48 63

Tabel 8: Geluidsbelastingen afkomstig van de Heikantseweg

Conclusie

De omliggende 30 km-wegen hebben op basis van de Wgh geen zone. Formeel gelden de normen uit de Wgh dan ook niet voor 30 km-wegen. Echter, in het kader van een goede ruimtelijke ordening, zijn bij de beoordeling van de geluidsbelastingen zijn de voorkeursgrenswaarde van 48 dB en de hoogste toelaatbare geluidsbelastingen van 63 dB gebruikt. Deze normen gelden voor een vergelijkbare weg met een 50 km-regime.

De hoogste geluidsbelasting bedraagt 31 dB, inclusief aftrek op grond van artikel 110g Wgh van 5 dB, afkomstig van de Heikantseweg op de gevel van de nieuwe woning.

Bij de nieuwe woning wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB uit de Wgh.

5 Conclusie

Op het perceel Heikantseweg 30 in Middelaar staat een kantoorpand. Dit kantoorpand heeft als adres Bouwsteeg 17. Het kantoorpand wordt verbouwd tot een woning.
Door de nieuwe ontwikkeling worden woningen (geluidsgevoelige bestemmingen) gerealiseerd. Voor de realisatie van deze nieuwe woningen is akoestisch onderzoek verricht. De geluidsbelasting van de nieuwe woningen wordt getoetst aan de normen uit de Wet geluidhinder (Wgh).

5.1 Toetsing aan de Wet geluidhinder

De omliggende 30 km-wegen hebben op basis van de Wgh geen zone. Formeel gelden de normen uit de Wgh dan ook niet voor 30 km-wegen. Echter, in het kader van een goede ruimtelijke ordening, zijn bij de beoordeling van de geluidsbelastingen zijn de voorkeursgrenswaarde van 48 dB en de hoogste toelaatbare geluidsbelastingen van 63 dB gebruikt. Deze normen gelden voor een vergelijkbare weg met een 50 km-regime.
De hoogste geluidsbelasting bedraagt 31 dB, inclusief aftrek op grond van artikel 110g Wgh van 5 dB, afkomstig van de Heikantseweg op de gevel van de nieuwe woning.
Bij de nieuwe woning wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB uit de Wgh. Hierdoor is de realisatie van de woning vanuit akoestisch oogpunt zonder meer mogelijk .

5.2 Toetsing aan het Bouwbesluit 2012

Op grond van het Bouwbesluit 2012 dient een akoestische binnenwaarde van 33 dB bij woningen ten gevolge van wegverkeerslawaai gegarandeerd te worden. Volgens artikel 3.2 van het Bouwbesluit 2012 bezit een standaard gevelconstructie een minimale geluidsisolatie van 20 dB.

De hoogste cumulatieve geluidsbelasting op de woning bedraagt 31 dB, inclusief aftrek ex artikel 110g Wgh en afronding. De hoogste cumulatieve geluidsbelasting bedraagt daardoor 36 dB, exclusief aftrek ex artikel 110g. Om de binnenwaarde bij de woningen te halen, moet een minimale geluidsisolatie van (36-33=) 3 dB worden bereikt.

Ter indicatie: volgens artikel 3.2 van het Bouwbesluit 2012 bezit een standaard gevelconstructie een minimale geluidsisolatie van 20 dB. Als de gevels van de nieuwe woningen voldoen aan het Bouwbesluit 2012, dan worden de binnenwaarden van 33 dB ook gehaald.

Bijlagen

Bijlage A: Geluidbelastingen, in tabelvorm

Geluidsbelastingen afkomstig van de Heikantseweg, in tabelvorm								
Waar-neem-punt	Waar-neem-hoogte in meter	Ligging van de waarneem-punt	Geluidsbelasting per periode in dB(A) (excl. aftrek ex artikel 110g Wgh)			L_{den} in dB		
			dagperiode (07:00 t/m 19:00)	avondperiode (19:00 t/m 23:00)	nachtperiode (23:00 t/m 07:00)	Excl. aftrek ex art. 110g Wgh	Aftrek ex art. 110g Wgh	Incl. aftrek ex art. 110g Wgh
Wnp.01	1,5	Noordgevel	30,21	26,94	23,39	31,80	5	26,80
Wnp.01	4,5	Noordgevel	34,36	31,12	27,53	35,95	5	30,95
Wnp.02	1,5	Noordgevel	31,01	27,76	24,18	32,60	5	27,60
Wnp.02	4,5	Noordgevel	34,25	31,01	27,42	35,84	5	30,84
Wnp.03	1,5	Oostgevel	29,15	25,91	22,31	30,73	5	25,73
Wnp.03	4,5	Oostgevel	31,15	27,91	24,31	32,73	5	27,73
Wnp.04	1,5	Oostgevel	26,41	23,17	19,57	27,99	5	22,99
Wnp.04	4,5	Oostgevel	28,78	25,54	21,94	30,36	5	25,36
Wnp.05	1,5	Zuidgevel	15,35	12,03	8,57	16,95	5	11,95
Wnp.05	4,5	Zuidgevel	17,80	14,50	11,00	19,39	5	14,39
Wnp.06	1,5	Zuidgevel	17,27	14,01	10,44	18,85	5	13,85
Wnp.06	4,5	Zuidgevel	18,11	14,84	11,30	19,70	5	14,70
Wnp.07	1,5	Westgevel	26,94	23,69	20,10	28,52	5	23,52
Wnp.07	4,5	Westgevel	29,39	26,14	22,56	30,98	5	25,98
Wnp.08	1,5	Westgevel	29,63	26,40	22,78	31,21	5	26,21
Wnp.08	4,5	Westgevel	32,02	28,78	25,18	33,60	5	28,60
Hoogste geluidsbelastingen								
		Noordgevel	34	31	28	36		31
		Oostgevel	31	28	24	33		28
		Westgevel	32	29	25	34		29
		Zuidgevel	18	15	11	20		15
Hoogste geluidsbelasting			34	31	28	36		31
Toetsingskader								
Voorkeursgrenswaarde uit de Wgh								48
Maximaal toelaatbare geluidsbelasting uit de Wgh								63

Bijlage B: Grafische weergave en invoergegevens van het model

Ligging van de rijlijnen en waarneempunten

De Milieuadviseur

RMG-2012, wegverkeer, [Heikantseweg - Heikantseweg] , Geomilieu V2022.2 Licentiehouder: De Milieuadviseur

Invoergegevens van het model

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: Heikantseweg

Model eigenschap	
Omschrijving	Heikantseweg
Verantwoordelijke	Johan
Rekenmethode	#2|Wegverkeerslawaai|RMG-2012, wegverkeer|
Aangemaakt door	Johan op 8-6-2022
Laatst ingezien door	Johan op 8-6-2022
Model aangemaakt met	Geomilieu V2022.2
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Lden
Waarde	Gem(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	4,5
Detailniveau toetspunt resultaten	Groepsresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Rekenoptimalisatie aan	Ja
Zoekafstand [m]	5000
Aandachtsgebied	5000
Max.refl.afstand	--
Standaard bodemfactor	0,00
Openingshoek	2
Max.refl.diepte	1
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3,50
Berekening diffractoreffect	Volgens rekenregels van RMG-2012 (1-10-2022)

Commentaar

Rapport: Groepsreducties
Model: Heikantseweg

Groep	Reductie			Sommatie		
	Dag	Avond	Nacht	Dag	Avond	Nacht
Bodemgebieden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bf: 0,3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
erf	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
half verhard	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bf: 0,7	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
onverhard	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
zand	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bf: 1,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
groenvoorziening	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Gebouw	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wegverkeer	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1. Heikantseweg	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00

Invoergegevens van het model

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	1e kid	NrKids	Naam
1. Heikantseweg	4336	15	12:29, 8 jun 2022	-49	2	HK1
1. Heikantseweg	4337	15	12:29, 8 jun 2022	-51	2	HK2

Invoergegevens van het model

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	Omschr.	Vorm	X-1	Y-1	X-n
1. Heikantseweg	Heikantseweg, ten westen van Bouwsteeg	Polylijn	191491,93	415574,14	191734,91
1. Heikantseweg	Heikantseweg, ten oosten van Bouwsteeg	Polylijn	191734,91	415503,70	191893,23

Invoergegevens van het model

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	Y-n	H-1	H-n	M-1	M-n	ISO_H	Min.RH	Max.RH	Min.AH
1. Heikantseweg	415503,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1. Heikantseweg	415444,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Invoergegevens van het model

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	Max.AH	ISO M.	Hdef.	Vormpunten	Lengte	Lengte3D	Min.lengte
1. Heikantseweg	0,00	0,00	Relatief	11	255,37	255,37	10,90
1. Heikantseweg	0,00	0,00	Relatief	4	169,01	169,01	12,98

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	Max.lengte	Type	Cpl	Cpl_W	Hbron	Helling	Wegdek	Wegdek	V(MR(D))
1. Heikantseweg	54,88	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	Referentiewegdek	--
1. Heikantseweg	79,94	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	Referentiewegdek	--

Invoergegevens van het model

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	V(MR(A))	V(MR(N))	V(MR(P4))	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	V(LV(P4))	V(MV(D))	V(MV(A))	V(MV(N))
1. Heikantseweg	--	--	--	30	30	30	--	30	30	30
1. Heikantseweg	--	--	--	30	30	30	--	30	30	30

Invoergegevens van het model

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	V(MV(P4))	V(ZV(D))	V(ZV(A))	V(ZV(N))	V(ZV(P4))	30 km/uur	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)
1. Heikantseweg	--	30	30	30	--	True	418,00	6,40	3,30
1. Heikantseweg	--	30	30	30	--	True	209,00	6,40	3,30

Invoergegevens van het model

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	%Int(N)	%Int(P4)	%MR(D)	%MR(A)	%MR(N)	%MR(P4)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%LV(P4)	%MV(D)	%MV(A)
1. Heikantseweg	1,20	--	--	--	--	--	96,80	98,00	95,70	--	1,70	0,90
1. Heikantseweg	1,20	--	--	--	--	--	96,80	98,00	95,70	--	1,70	0,90

Invoergegevens van het model

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	%MV(N)	%MV(P4)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	%ZV(P4)	MR(D)	MR(A)	MR(N)	MR(P4)	LV(D)	LV(A)
1. Heikantseweg	1,80	--	1,50	1,10	2,50	--	--	--	--	--	25,90	13,52
1. Heikantseweg	1,80	--	1,50	1,10	2,50	--	--	--	--	--	12,95	6,76

Invoergegevens van het model

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	LV(N)	LV(P4)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	MV(P4)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	ZV(P4)
1. Heikantseweg	4,80	--	0,45	0,12	0,09	--	0,40	0,15	0,13	--
1. Heikantseweg	2,40	--	0,23	0,06	0,05	--	0,20	0,08	0,06	--

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	LE (D) 63	LE (D) 125	LE (D) 250	LE (D) 500	LE (D) 1k	LE (D) 2k	LE (D) 4k	LE (D) 8k
1. Heikantseweg	69,17	73,48	81,86	84,75	89,93	86,95	80,38	73,57
1. Heikantseweg	66,16	70,47	78,85	81,74	86,92	83,94	77,37	70,56

Invoergegevens van het model

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	LE (D) Totaal	LE (A) 63	LE (A) 125	LE (A) 250	LE (A) 500	LE (A) 1k	LE (A) 2k	LE (A) 4k
1. Heikantseweg	93,21	65,70	69,74	77,43	81,57	86,87	83,79	77,18
1. Heikantseweg	90,20	62,69	66,73	74,42	78,56	83,86	80,78	74,17

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	LE (A) 8k	LE (A) Totaal	LE (N) 63	LE (N) 125	LE (N) 250	LE (N) 500	LE (N) 1k	LE (N) 2k
1. Heikantseweg	69,55	90,00	62,41	67,06	75,72	77,98	82,92	80,03
1. Heikantseweg	66,54	86,99	59,40	64,05	72,71	74,97	79,91	77,02

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	LE (N) 4k	LE (N) 8k	LE (N) Totaal	LE (P4) 63	LE (P4) 125	LE (P4) 250	LE (P4) 500	LE (P4) 1k
1. Heikantseweg	73,53	67,34	86,35	--	--	--	--	--
1. Heikantseweg	70,52	64,33	83,34	--	--	--	--	--

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	LE (P4) 2k	LE (P4) 4k	LE (P4) 8k	LE (P4) Totaal
1. Heikantseweg	--	--	--	--
1. Heikantseweg	--	--	--	--

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Obstakels, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Naam	Omschr.	Vorm	X-1	Y-1
1. Heikantseweg	4339	15	12:35, 8 jun 2022	obstakel		Lijn	191724,89	415508,87
1. Heikantseweg	4341	15	12:35, 8 jun 2022	obstakel		Lijn	191747,28	415502,64

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Obstakels, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	X-n	Y-n	Vormpunten	Lengte	Min.lengte	Max.lengte
1. Heikantseweg	191723,60	415503,38	2	5,64	5,64	5,64
1. Heikantseweg	191745,99	415497,15	2	5,64	5,64	5,64

Invoergegevens van het model

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	1e kid	NrKids	Naam	Omschr.	Vorm	X
--	4328	0	12:10, 8 jun 2022	-1	2	Wnp.01	Noordgevel	Punt	191667,22
--	4329	0	12:10, 8 jun 2022	-7	2	Wnp.02	Noordgevel	Punt	191673,03
--	4330	0	12:10, 8 jun 2022	-13	2	Wnp.03	Oostgevel	Punt	191674,50
--	4331	0	12:10, 8 jun 2022	-19	2	Wnp.04	Oostgevel	Punt	191669,99
--	4332	0	12:10, 8 jun 2022	-25	2	Wnp.05	Zuidgevel	Punt	191667,64
--	4333	0	12:10, 8 jun 2022	-31	2	Wnp.06	Zuidgevel	Punt	191661,37
--	4334	0	12:11, 8 jun 2022	-37	2	Wnp.07	Westgevel	Punt	191660,61
--	4335	0	12:11, 8 jun 2022	-43	2	Wnp.08	Westgevel	Punt	191664,68

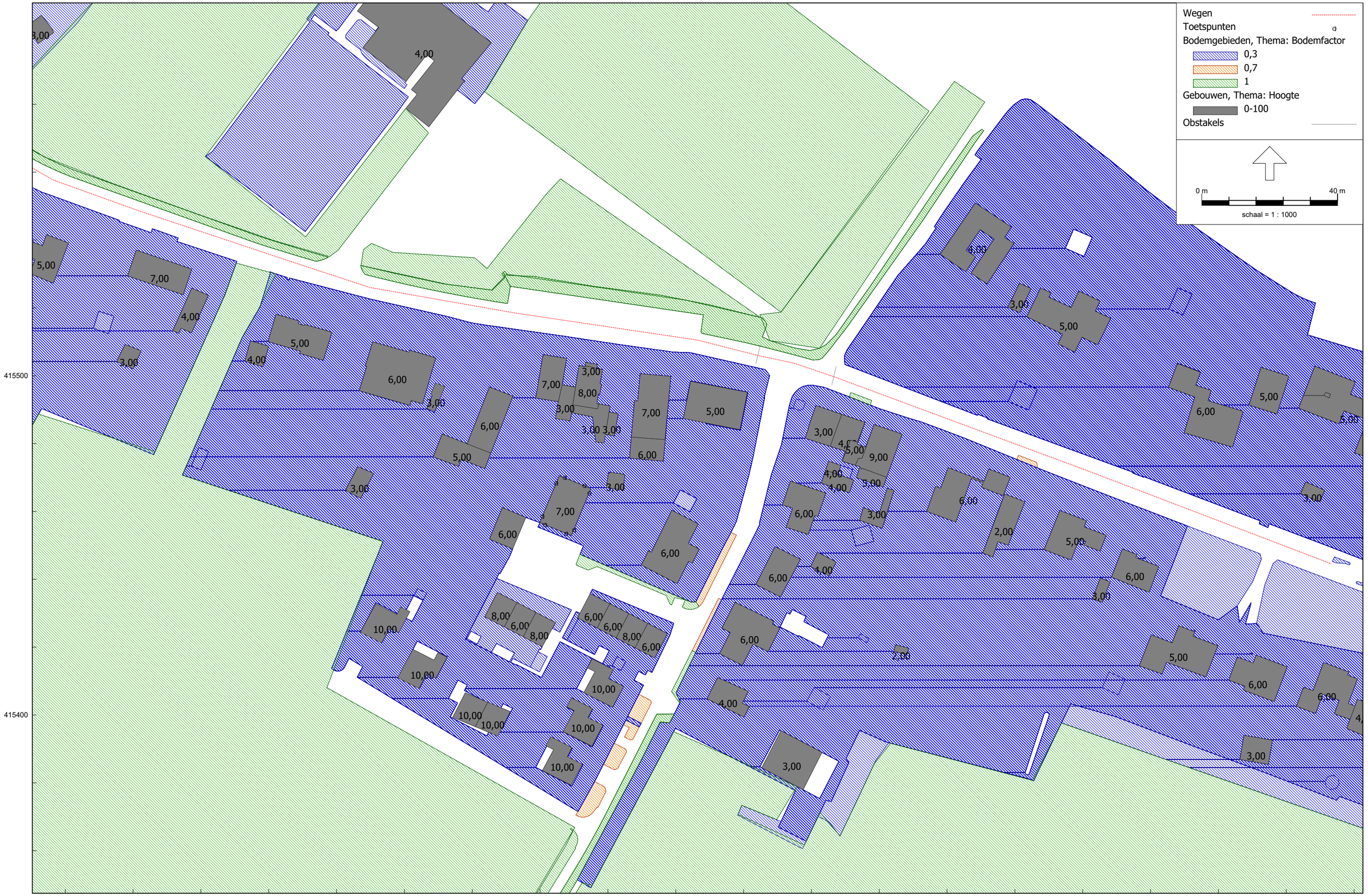
Invoergegevens van het model

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	Y	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Hoogtes
--	415470,01	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	1,50/4,50
--	415467,63	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	1,50/4,50
--	415465,42	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	1,50/4,50
--	415454,53	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	1,50/4,50
--	415453,46	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	1,50/4,50
--	415456,05	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	1,50/4,50
--	415458,56	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	1,50/4,50
--	415468,38	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	1,50/4,50

Model: Heikantseweg
Heikantseweg - Heikantseweg
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMG-2012, wegverkeer

Groep	Gevel
--	Ja
--	Ja
--	Ja
--	Ja
--	Ja
--	Ja
--	Ja
--	Ja

RMG-2012, wegverkeer, [Heikantseweg - Heikantseweg] , Geomilieu V2022.2 Licentiehouder: De Milieuadviseur

Middelaar, Heikantseweg 30

Inhoudsopgave

Bijlage regels **3**

Bijlage 1 Archeologische beleidskaart **4**

Bijlage regels

Bijlage 1 Archeologische beleidskaart

Archeologische beleidskaart
Gemeente Mook en Middelaar

RAAP-adviesdocument 531, schaal 1:10.000

legenda

categorie

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

archeologisch relevante bouwwerken

- brug
- gebouw
- kasteel
- kerk
- molen
- schans
- villa

overig

- begrenzing onderzoeksmelding (januari 2011)
  indien geen categorie 7, dient ten aanzien van de resultaten van het onderzoek contact opgenomen te worden met de archeologisch deskundige van de gemeente
- begrenzing AMK-terrein
- gemeentegrens

toelichting op de categorieen

Categorie 1: wettelijk beschermd archeologisch monument.
Geen bodemverstorende activiteiten toegestaan, tenzij een vergunningverlening vooraf van de minister van OCW. Bij gemeentelijke monumenten: vergunningaanvraag bij de gemeente.

Categorie 2: gebieden van zeer hoge archeologische waarde
Onderzoeksplicht bij een verstoringsdiepte van meer dan 40 cm en een verstoringsoppervlakte van 100 m2.

Categorie 3: gebieden van hoge archeologische waarde
Onderzoeksplicht bij een verstoringsdiepte van meer dan 40 cm en een verstoringsoppervlakte van 250 m2.

Categorie 4: gebieden met een hoge archeologische verwachting
Onderzoeksplicht bij een verstoringsdiepte van meer dan 40 cm en een verstoringsoppervlakte van 250 m2.

Categorie 5: gebieden met een middelhoge archeologische verwachting
Onderzoeksplicht bij een verstoringsdiepte van meer dan 40 cm en een verstoringsoppervlakte van 2500 m2.

Categorie 6: gebieden met een lage archeologische verwachting
Geen onderzoeksplicht

Categorie 7: gebieden zonder een archeologische verwachting of archeologisch vrijgegeven
Geen onderzoeksplicht

Molenhoek
Sportlijn Roermond - Nijmegen
Heumensethlaan
Mook
Groesbeekseweg
Bisselt
Rijksweg (N271)
Maas
Riethorst
Plasmolen
Rijksweg (N271)
Mookerplas
Vrijheeweg
Katerbosch
Middelaar
Maas

N

0 100 200 300 400 500
m
1:10.000

RAAP
2011

Gemeente Mook en Middelaar

ONTWERPBESLUIT OP AANVRAAG OMGEVINGSVERGUNNING 2022-067855

Op 6 december 2022 hebben wij een aanvraag omgevingsvergunning ontvangen als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) ontvangen van:

Naam aanvrager:	De heer G. Megens
Adres aanvrager:	Heikantseweg 30, 6587 AN Middelaar
Ontvangen op:	6 december 2022
Locatie activiteit:	Bouwsteeg 17, 6587 AW Middelaar, Mook en Middelaar sectie C 2205
Betreft:	Wijzigen bedrijfsruimte naar woning
Zaaknummer:	2022-067855

Wij besluiten de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen (**PM**).

In de onderdelen van dit besluit hebben wij een en ander verder uitgewerkt.

Het College van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,
Namens deze,

Regisseur Omgevingsvergunningen
Rogér Peters

Besluitdatum: 5 juli 2023

Aangevraagde activiteiten
In deze aanvraag wordt vergunning gevraagd voor de volgende activiteit:
- Bouwen (art. 2.1, lid 1 onder a Wabo)

Bevoegd gezag
Wij zijn bevoegd om op deze aanvraag te beslissen. Dit volgt uit artikel 2.4 van de Wabo in samenhang met hoofdstuk 3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Samenvatting van het besluit
Wij besluiten de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen. Hoe we tot ons besluit zijn gekomen is beschreven bij het onderdeel Overwegingen.

De volgende bijbehorende documenten maken onderdeel uit van dit besluit:
- Aanvraagformulieren, ontvangen op 6 december 2022.
- Toelichting aanvullende gegevens, ontvangen op 24 maart 2023.
- Situatie, tekeningen en foto's, ontvangen op 24 maart 2023.
- Constructieschema's en –berekeningen, ontvangen op 24 maart 2023.

Beschikking
Wij hebben, gelet op de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), besloten om aan de aanvrager voor de in de aanvraag aangegeven locatie omgevingsvergunning te verlenen voor de volgende activiteit:
- Bouwen (art. 2.1, lid 1 onder a Wabo).

Wij hebben voorts besloten om aan deze vergunning voorschriften te verbinden. Deze voorschriften zijn opgenomen in de activiteitgebonden overwegingen.

Procedure
<u>Ontvangstbevestiging</u>
Op grond van artikel 3.1, tweede lid 2 Wabo is de aanvrager per brief van 19 december 2022 geïnformeerd over de ontvangst van de aanvraag.

<u>Bekendmaking</u>
De aanvraag is bekendgemaakt in het huis-aan-huisblad 'Ter Sprake' en op de gemeentelijke website.

<u>Voorbereidingsprocedure</u>
De aanvraag heeft betrekking op een activiteit of geval waarvoor de uitgebreide voorbereidingsprocedure volgens paragraaf 3.3. van de Wabo moet worden gevolgd. De beschikking is daarom voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Awb.

<u>Advies over de aanvraag</u>
Op grond van artikel 6.2 van het Bor, is de Welstandscommissie aangewezen als adviseur. Wij hebben het advies van deze adviseur ontvangen en in de beschikking verwerkt.

<u>Volledigheid aanvraag</u>
De Regeling omgevingsrecht (Mor) bepaalt welke stukken er ten minste bij een aanvraag omgevingsvergunning moeten worden ingediend. Bij indiening van de aanvraag waren die stukken in onvoldoende mate aanwezig.
Wij hebben de aanvrager daarom op 13 maart 2023 schriftelijk verzocht om de aanvraag aan te vullen. Op 24 maart 2023 hebben wij voldoende aanvulling ontvangen om de aanvraag verder te behandelen.

Daarnaast ontbreken er nog stukken die, op grond van de Mor, weliswaar vereist zijn maar later ter beoordeling mogen worden ingediend. Deze "uitgestelde indieningsvereisten" hebben wij verder in deze vergunning uitgewerkt.

Leges
Voor het in behandeling nemen van de aanvraag is de aanvrager leges verschuldigd.

Ontwerpbeschikking
Tussen 5 juli 2023 en 16 augustus 2023 heeft een ontwerp van de beschikking ter inzage gelegen en is een ieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen naar voren te brengen.
Van deze gelegenheid is wel/geen (**PM**) gebruik gemaakt.

Inwerkingtreding beschikking
De beschikking treedt in werking met ingang van de dag na afloop van de termijn voor het indienen van een beroepschrift. De beroepstermijn bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit overeenkomstig artikel 3:44, eerste lid, onderdeel a van de Awb ter inzage is gelegd.

Beroep instellen
Een belanghebbende, die zienswijzen naar voren heeft gebracht tegen de ontwerpbeschikking of aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dit niet te hebben gedaan, kan tegen de beschikking op grond van de Algemene wet bestuursrecht een beroepschrift indienen binnen zes weken na de dag waarop deze ter inzage is gelegd. Dit kan bij de Rechtbank te Roermond, Sector bestuursrecht, Postbus 950 6040 AZ Roermond.

Het beroepschrift moet voorzien zijn van een handtekening en in elk geval bevatten: de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht en de gronden van het beroep. Voor de behandeling van het beroep wordt door de rechtbank een bedrag aan griffierecht geheven.

Digitaal beroep instellen bij de rechtbank is ook mogelijk via http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht.aspx. Daarvoor heeft de indiener wel een elektronische handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig. Kijk op de genoemde website voor de precieze voorwaarden.

Voorlopige voorziening
De beschikking treedt in werking nadat de termijn voor het instellen van beroep is verstreken. Het indienen van een beroepschrift houdt de werking van het besluit niet tegen. Bij een spoedeisend belang dat dit besluit niet in werking treedt, kan een belanghebbende, die een beroepschrift heeft ingediend, de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Rotterdam, Bestuursrecht (Postbus 50951, 3007 BM Rotterdam) verzoeken om een voorlopige voorziening (tijdelijke beslissing) te treffen. Voor de behandeling van het verzoek wordt een bedrag aan griffierecht geheven.

Men kan digitaal een verzoek om voorlopige voorziening instellen bij genoemde rechtbank via de website https://www.rechtspraak.nl/Uw-Situatie/Naar-de-rechter/Rechtszaak-starten. Daarvoor is een elektronische handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig. Op de genoemde website staan de precieze voorwaarden vermeld.

Wijziging en intrekking omgevingsvergunning
Op grond van paragraaf 2.6 en 5.4 van de Wabo bestaat de bevoegdheid om deze beschikking geheel of gedeeltelijk in te trekken of de aan deze beschikking verbonden voorschriften te wijzigen. In de activiteit gebonden bijlagen hebben wij daarover, voor zover relevant, nadere informatie opgenomen.

Overwegingen
Hoe we tot ons besluit zijn gekomen (overwegingen), motiveren wij hieronder (artikel 3:46 en artikel 3:47 Algemene Wet Bestuursrecht). Elke wet heeft een doel. Wij mogen alleen vergunningen verlenen ter bescherming van dat doel.

Bouwen (art. 2.1, lid 1 onder a Wabo)

Overwegingen
Bij het nemen van het besluit op deze activiteit hebben wij het volgende overwogen.

BESTEMMINGSPLAN
De aanvraag en de daarbij ingediende stukken hebben wij getoetst aan het ter plaatse geldende bestemmingsplan ‘’Middelaar, Heikantseweg 30’’. De aanvraag valt binnen de enkelbestemming “Wonen” en dubbelbestemming ‘’Waarde – Archeologie’’ en heeft deels de functieaanduiding ‘’parkeerterrein’’.

Naar ons oordeel past de aanvraag binnen deze enkelbestemmingen en voldoet de aanvraag aan de daarbij gegeven regels.

WELSTAND
De aanvraag en de daarbij ingediende stukken hebben wij op 3 april 2023 voor advies voorgelegd aan de Welstandscommissie. Deze commissie heeft het volgende geadviseerd:

De commissie heeft eerder in hoofdlijnen ingestemd met het plan naar aanleiding van een vooroverleg op 6 maart 2023. Voor een definitieve beoordeling is het plan toen echter aangehouden omdat er ten aanzien van een aantal onderdelen nog onduidelijkheid bestond, te weten: de materialisatie van de dakkapellen, de keimkleur van de gevels (nummer of monster) en de materialisatie en de kleur van de pergolaconstructie.

In de voorliggende aanvraag is deze onduidelijkheid weggenomen. In een toelichting bij het plan wordt vermeld dat de dakkapellen worden gematerialiseerd in zink met een multipaint plaat in gebroken wit boven het kozijn, het kleurnummer van het keimwerk van de gevels is 9546 en de pergolaconstructie is van eikenhout in een naturel vergrijsde kleur.

De commissie kan instemmen met bovenvermelde aanvullingen en daarmee met het plan als geheel. Het plan voldoet derhalve aan redelijke eisen van welstand.

Wij hebben ingestemd met het advies van de Welstandscommissie.

BOUWBESLUIT
De aanvraag en de daarbij ingediende stukken hebben wij getoetst aan het Bouwbesluit 2012. Naar ons oordeel is in voldoende/ onvoldoende **(PM)** mate aannemelijk gemaakt dat de aanvraag voldoet aan de van toepassing zijnde voorschriften.

BOUWVERORDENING
De Bouwverordening Mook en Middelaar is niet aanvullend van toepassing op dit bouwplan. Het bouwplan is dan ook niet getoetst aan de bepalingen uit deze bouwverordening.

CONCLUSIE
Op grond van de voorafgaande overwegingen is geen sprake van een weigeringsgrond en wordt de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen verleend.

VOORSCHRIFTEN

Onderstaande voorschriften staan in de wetten en regels waarop deze beschikking is gebaseerd. Deze hebben rechtstreekse werking. In verband met deze beschikking is daartegen geen bezwaar of beroep mogelijk.

1. Het project moet worden uitgevoerd overeenkomstig de stukken die deel uitmaken van de beschikking.

2. Uiterlijk twee werkdagen voordat met de (ontgravings- c.q. bouw) werkzaamheden wordt begonnen, dient dit te worden gemeld. Deze melding doet u per e-mail aan: omgevingsloket@mookenmiddelaar.nl of telefonisch, via het KlantContactCentrum op nummer (024) 696 91 11.

3. Uiterlijk op de eerste werkdag na de dag van beëindiging van de bouwwerkzaamheden, dient dit te worden gemeld. Deze melding doet u per e-mail aan: omgevingsloket@mookenmiddelaar.nl of telefonisch, via het KlantContactCentrum op nummer (024) 696 91 11.

4. Het bouwwerk waarvoor vergunning is verleend, mag niet in gebruik gegeven of genomen zolang die 'gereedmelding' niet schriftelijk is gedaan.

5. De hieronder opgesomde stukken dienen, op grond van artikel 2.7 van de Mor, uiterlijk binnen een termijn van drie weken voor de start van de uitvoering van desbetreffende handeling worden overgelegd:
   a) Stukken ten aanzien van de brandveiligheid:
      1. Kwaliteitsverklaringen/CE-markeringen van de toegepaste materialen.
      2. Voorwaarden die volgen uit de nog te toetsen brandveiligheid **(PM)**.

   Deze gegevens dienen te zijn goedgekeurd alvorens u het bouwwerk in gebruik mag nemen.
   b) Stukken ten aanzien van gezondheid:
      1. Voorwaarden die volgen uit het nog te toetsen bouwbesluit **(PM)**.

   Deze gegevens dienen te zijn goedgekeurd alvorens u het bouwwerk in gebruik mag nemen.

6. Het bouwen en het verrichten van alles wat daarmee in verband staat, moet geschieden conform afdeling 8.1 “het voorkomen van onveilige situaties en het beperken van hinder tijdens het uitvoeren van bouw- en sloopwerkzaamheden” van het bouwbesluit.

7. Schade die ontstaat als gevolg van het gebruik maken van deze vergunning is voor rekening en risico van de vergunninghouder.

8. Indien voorafgaande aan dan wel tijdens de bouw wijzigen optreden in de geregistreerde gegevens bij de gewaarmerkte omgevingsvergunning en bijbehorende bescheiden, documenten, constructie-berekeningen en tekeningen, isolatievoorzieningen met bijbehorende berekening, moeten deze wijzigingen schriftelijk aan het domein leefomgeving, handhaving van de gemeente Mook en Middelaar worden doorgegeven via het telefoonnummer (024) 696 91 11 of via omgevingsloket@mookenmiddelaar.nl.

9. Dat de houd(st)er van deze omgevingsvergunning er voor zorg dient te dragen dat de omgevingsvergunning met alle daarbij behorende bescheiden te allen tijde op de bouwplaats aanwezig zijn en op eerste aanvraag aan de buiteninspecteur van het domein leefomgeving, handhaving van de gemeente Mook en Middelaar ter inzage worden gegeven.

10. Het niet nakomen van de bovengenoemde voorwaarden en het niet tijdig indienen van de gevraagde gegevens en het niet tijdig door de buiteninspecteur laten controleren van constructiedelen waaronder grondverbetering, wapening en rioleringen, kan stopleggen van de bouwwerkzaamheden door de ambtenaar van het domein leefomgeving, handhaving van de gemeente Mook en Middelaar ten gevolge hebben.

MEDEDELINGEN

Onderstaande informatie is belangrijk in verband met deze beschikking of het gebruik daarvan. U dient daarmee rekening te houden. In verband met deze beschikking is daartegen geen bezwaar of beroep mogelijk.

1. Deze vergunning wordt verleend behoudens rechten van derden. U dient dus rekening te houden met eigendomsrechten, wettelijke regelingen of afspraken in de privaatrechtelijke sfeer. Ook komt het veroorzaken van onrechtmatige hinder door bouwen met een rechtsgeldige vergunning voor uw risico. Wij adviseren u om uw bouwplan te bespreken met belanghebbenden zoals buren, eigenaren enz. Ook de gemeente kan onder belanghebbende worden begrepen. U heeft als houder van de vergunning zelf de plicht om na te gaan wie in dit geval belanghebbenden zijn.

2. Deze vergunning laat, voor zover niet tegelijk aangevraagd, eventuele andere vereiste vergunningen, toestemmingen of privaatrechtelijke verplichtingen uit hoofde van het Burgerlijk Wetboek onverlet. Indien de wijze waarop de vergunninghouder gebruik maakt van de vergunning aan derde schade berokkent, is hij hiervoor ten volle aansprakelijk.

3. Een bouwwerk moet, met inbegrip van de daarmee verband houdende werkzaamheden, voldoen aan alle voorschriften van de bouwverordening en het Bouwbesluit. Bij de beoordeling van een aanvraag omgevingsvergunning is al aan veel van die voorschriften beoordeeld. Toch blijven er nog voorschriften over die pas tijdens of na het bouwen kunnen worden beoordeeld. Dit betekent dat het uw verantwoordelijkheid is om er tijdens het bouwen voor te zorgen dat er niet in strijd wordt gebouwd met de voorschriften van de bouwverordening en het Bouwbesluit. Hierbij geldt overigens dat er niet in afwijking van de verleende omgevingsvergunning mag worden gebouwd.

4. Wij vragen uw aandacht voor de Wet natuurbescherming. In artikel 3.1 van die wet staat dat het verboden is om van nature in Nederland in het wild levende vogels (van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn) opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen te beschadigen en te verstoren, of nesten van vogels weg te nemen. Dat betekent dat u hiermee bij de (bouw)werkzaamheden tijdens de seizoensgebonden broedperiode rekening dient te houden.

5. De vergunning voor deze activiteit kan geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken. Dit kan onder meer indien:
   - de vergunning of ontheffing ten gevolge van een onjuiste of onvolledige opgave is verleend;
   - gedurende 26 weken geen handelingen zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning;
   - niet overeenkomstig de vergunning of ontheffing is of wordt gehandeld;
   - de aan de vergunning of ontheffing verbonden voorschriften of beperkingen niet zijn of worden nageleefd;
   - de voor de houder van de vergunning of ontheffing als zodanig geldende algemene regels niet zijn of worden nageleefd.

6. Voor overige inlichtingen en mededelingen omtrent de uitvoering van de werkzaamheden kan contact worden opgenomen met de gemeente Mook en Middelaar, telefoonnummer (024) 696 91 11 of via omgevingsloket@mookenmiddelaar.nl.

Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	
Onderwerp	**Programmabegroting 2024**
Datum raadsvergadering	**2 november 2023**
Raadscommissie	Begroting & Rekening
Datum raadscommissie	26 oktober 2023
Programma	**n.v.t.**
Portefeuillehouder	A.F. Herings

Programmabegroting 2024

Inleiding

Op grond van artikel 190 van de Gemeentewet biedt het college uw raad een ontwerpbegroting aan voor het komende begrotingsjaar inclusief een meerjarenraming en toelichtingen.
Op grond van artikel 191 Gemeentewet wordt aan u gevraagd om de begroting 2024 voor de gemeente Mook en Middelaar, al dan niet gewijzigd, vast te stellen.

Voorstel

1. De begroting 2024 vast te stellen conform de ontwerpbegroting; en meer specifiek:
   a. de mutaties voor ‘bestaand beleid’, groot € 420k, vast te stellen conform de ontwerpbegroting;
   b. de mutaties voor ‘nieuw beleid, groot € 135k, vast te stellen conform de ontwerpbegroting;
   c. het investeringsplan 2024, groot € 3.610k, vast te stellen conform de ontwerpbegroting;
   d. de mutaties in reserves voor 2024, groot € 281k, vast te stellen conform de ontwerpbegroting;
   e. de onroerende zaakbelastingen niet te indexeren;
   f. de forensen, toeristen- en hondenbelasting te indexeren met 3,43%;
2. De meerjarenraming 2025-2027 voor kennisgeving aan te nemen.

Beoogd effect

1. Uw raad in staat te stellen om de begroting vast te stellen, conform het gestelde in artikel 191 van de Gemeentewet;
2. Uw raad in staat te stellen om het budgetrecht uit te oefenen, inclusief het autoriseren van de nagekomen wijzigingen, het investeringsplan, de mutaties op de reserves en indien van toepassing het dekkingsplan.

Raadsvoorstel

Argumenten

1.1 De raad is het bevoegde gremium.
De raad heeft het budgetrecht. De voorgestelde verdeling van de budgetten in de programma's, de nagekomen wijzigingen in de programmabegroting en indien van toepassing het dekkingsplan moeten geautoriseerd worden door de raad. Het is wenselijk dat uw raad ook het investeringsplan vaststelt. U kunt namelijk aangeven voor welke investeringen een afzonderlijk raadsbesluit is vereist. Ook eventuele mutaties op reserves (ten opzichte van de reeds vastgestelde mutaties) moeten specifiek door uw raad besloten worden. Voorafgaand aan de besluitvorming is een informele avond gepland voor raads- en commissieleden, waarbij een technische toelichting op de Programmabegroting 2024 wordt gegeven. Daarnaast worden ingediende technische vragen en antwoorden hierop behandeld in de commissievergadering van de commissie Begroting en Rekening. Het vaststellen van de belastingtarieven gebeurt in de raadsvergadering van 2 november 2023 met een eventuele uitloop naar 15 december 2023.

Kanttekeningen

1.1 Geen sluitende meerjarenraming
De Programmabegroting 2024 sluit met een positief begrotingssaldo voor het jaar 2024, mede door de hogere uitkeringen gemeentefonds naar aanleiding van de meicirculaire 2023. Ook het jaar 2025 sluit positief af. De jaren 2026 en 2027 sluiten negatief af. Dit is met name het gevolg van een veel lagere uitkering uit het gemeentefonds ten opzichte van de voorgaande jaren. Dit is landelijk het geval bij veel gemeenten. Het jaar 2026 wordt ook wel 'ravijnjaar' genoemd. De effecten van de septembercirculaire waren nog niet bekend bij het opstellen van de Programmabegroting 2024 en worden middels een eerste begrotingswijziging aan u voorgelegd in de raadsvergadering van 2 november 2023.

Duurzaamheid

Duurzaamheid speelt heden ten dage een belangrijke rol. Niet alleen moet de begroting financieel reëel en structureel sluitend zijn (hetgeen ook het geval is voor het begrotingsjaar 2024), ook is in de Programmabegroting 2024 een programma Toerisme, natuur en duurzaamheid opgenomen. In dit programma kunnen diverse aspecten op het gebied van duurzaamheid vermeld worden.

Financiën

In onderstaande tabel vindt u een samenvatting van de opbouw van de begrotingssaldi. Een specificatie en toelichting van de onderliggende posten vindt u terug in de Programmabegroting 2024.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Saldo Zomerrapportage 2023	131 N	258 V	613 N	1.090 N
Nagekomen mutaties bestaand beleid	420 V	46 V	396 N	144 N
Subtotaal bestaand beleid	290 V	304 V	1.009 N	1.234 N
Nagekomen mutaties nieuw beleid	135 N	135 N	135 N	135 N
Subtotaal begrotingssaldo	155 V	169 V	1.144 N	1.369 N
Dekkingsplan	0 V	0 V	0 V	0 V

Raadsvoorstel

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo	155 V	169 V	1.144 N	1.369 N

Wettelijk bezien moet in ieder geval begrotingsjaar 2024 reëel en structureel sluitend zijn. Dat is het geval.

Communicatie

De Programmabegroting 2024 moet op grond van artikel 191, lid 2 Gemeentewet vóór 15 november 2023 aan Gedeputeerde Staten worden gezonden. Enkele gegevens, zoals Informatie voor derden (IV3) en het EMU-saldo worden verstrekt aan het CBS. Voor de inwoners wordt later in het jaar een infographic gemaakt (begroting in één oogopslag).

Uitvoering

14 t/m 27 sept.	:	Vragenronde fracties;
21 september	:	Technisch toelichting Programmabegroting 2024 (informele avond voor raads- en commissieleden);
27 september	:	Inleveren schriftelijke vragen door fracties bij de griffier;
12 oktober	:	Antwoorden van college van b&w op schriftelijke vragen van fracties;
16 t/m 20 okt.	:	Herfstvakantie
26 oktober	:	Behandeling in commissie B&R (inclusief technische vragen);
2 november	:	Behandeling en vaststelling door raad (inclusief algemene beschouwingen);
vóór 15 november	:	Vastgestelde Programmabegroting 2024 versturen naar Provincie en CBS.

Bijlage(n)

- Programmabegroting 2024;
- Concept raadsbesluit;
- Format vragen fracties.

Mook, 12 september 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Aanvulling raadsvoorstel

Programmabegroting 2024

Gemeente Mook en Middelaar

In de Programmabegroting 2024 zijn de financiële effecten van de meicirculaire 2023 verwerkt. Zoals vermeld in de Programmabegroting 2024 worden de effecten van de septembercirculaire 2023 aangeboden middels een eerste begrotingswijziging. Hiertoe ontvangt u deze aanvulling op het raadsvoorstel behorende bij het raadsvoorstel van 12 september 2023 'Programmabegroting 2024'.

Wijzigingen

Begrotingsjaar 2023

De effecten van de mei- en septembercirculaire leiden voor 2023 per saldo tot een voordeel van € 240k ten opzichte van hetgeen geraamd is tot en met de Zomerrapportage 2023. Deze mutaties worden meegenomen in de Eindejaarsrapportage 2023.

Vanaf begrotingsjaar 2024

Voor de jaren 2024 en 2025 leidt de septembercirculaire tot een nadeel van € 200k ten opzichte van de meicirculaire. Voor 2026 betreft het een nadeel van € 180k en voor 2027 betreft het een klein voordeel van € 20k.

Voor 2024 betreft het verschil van € 200k nadelig met name een negatieve bijstelling als gevolg van hoeveelheidsverschillen, een actualisatie van de woz-waarden en een positieve bijstelling van het accres. Daarnaast zijn nog diverse kleinere mutaties aanwezig.

1e Begrotingswijziging

Als gevolg van de septembercirculaire wijzigen de begrotingssaldi voor de jaren 2024 t/m 2027. Omdat het nadeel groter is dan de voordelige begrotingssaldi in 2024 en 2025 wordt voorgesteld om een deel van de post onvoorzien te gebruiken als dekkingsmiddel.

De eerste begrotingswijziging luidt als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Huidige begrotingssaldi	155 V	169 V	1.144 N	1.369 N
Effecten UG septembercirculaire *)	200 N	200 N	180 N	20 V
Inzet post onvoorzien	50 V	35 V	0 V	0 V
Nieuwe begrotingssaldi	**5 V**	**4 V**	**1.324 N**	**1.349 N**

*) ten opzichte van hetgeen reeds geraamd is (UG = Uitkeringen gemeentefonds).

Daarnaast wijzigen ook de structurele begrotingssaldi.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Nieuwe begrotingssaldi	5 V	4 V	1.324 N	1.340 N
Waarvan incidenteel	60 N	0 N	0 N	0 N
Waarvan structureel	65 V	4 V	1.324 N	1.340 N

Raadsvoorstel

In de te ondertekenen Programmabegroting 2024 worden de cijfers van de volgende onderdelen gewijzigd:
- algemene dekkingsmiddelen (uitkeringen gemeentefonds);
- post voor onvoorzien; en
- begrotingssaldi (zowel totaal als structureel en incidenteel).

Wijziging raadsbesluit

Naar aanleiding van bovenstaande gegevens wordt het concept raadsbesluit iets gewijzigd. Toegevoegd wordt ‘inclusief de 1e begrotingswijziging’.

Het aangepaste voorstel luidt als volgt:

1. De begroting 2024 vast te stellen conform de ontwerpbegroting inclusief de 1e begrotingswijziging; en meer specifiek:
    a. de mutaties voor ‘bestaand beleid’, groot € 420k, vast te stellen conform de ontwerpbegroting;
    b. de mutaties voor ‘nieuw beleid, groot € 135k, vast te stellen conform de ontwerpbegroting;
    c. het investeringsplan 2024, groot € 3.610k, vast te stellen conform de ontwerpbegroting;
    d. de mutaties in reserves voor 2024, groot € 281k, vast te stellen conform de ontwerpbegroting;
    e. de onroerende zaakbelastingen niet te indexeren;
    f. de forensen, toeristen- en hondenbelasting te indexeren met 3,43%;
2. De meerjarenraming 2025-2027 voor kennisgeving aan te nemen.

Het aangepaste raadsbesluit wordt gepubliceerd in iBabs.

Mook, 17 oktober 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Gemeente Mook en Middelaar

PROGRAMMABEGROTING 2024

Meerjarenraming 2025 t/m 2027

Versie raad 2 november 2023

Gemeente Mook en Middelaar

PROGRAMMABEGROTING 2024-2027

Inhoudsopgave

ALGEMEEN 6

Voorwoord 7

BEGROTING 9

1. BELEIDSBEGROTING 10

Programmaplan 11

1.1. Programma Sociale leefomgeving 12
1.2. Programma Sociaal Domein 15
1.3. Programma Fysieke leefomgeving 19
1.4. Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid 22
1.5. Programma Bestuur en organisatie 26
1.6. Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen 28
1.7. Overzicht van de kosten van overhead 30
1.8. Bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting 31
1.9. Bedrag voor onvoorzien 32

Paragrafen 33

1.10. Paragraaf Lokale heffingen 34
1.11. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 43
1.12. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 47
1.13. Paragraaf Financiering 54
1.14. Paragraaf Bedrijfsvoering 58
1.15. Paragraaf Verbonden partijen 60
1.16. Paragraaf Grondbeleid 76
1.17. Paragraaf Informatieveiligheid 78
1.18. Paragraaf Wet open overheid 79

2. FINANCIËLE BEGROTING (INCLUSIEF MEERJARENRAMING) 80

Overzicht van baten en lasten en toelichting 81

2.1. Overzicht van baten en lasten 82
2.2. Financieel overzicht 83
2.3. Begrotingsevenwicht 92
2.4. Overzicht incidentele baten en lasten 94
2.5. Uitgangspunten en analyse ramingen 96
2.6. Overzicht structurele mutaties reserves 97

Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting 98

2.7. Financiële gevolgen bestaand en nieuw beleid 99
2.8. Geprognosticeerde balans 103
2.9. Emu-saldo 104
2.10. Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen 105
2.11. Investeringen 107
2.12. Financiering 109
2.13. Stand en verloop reserves 110
2.14. Stand en verloop voorzieningen 113
2.15. Uitgangspunten en analyse financiële positie 116

Overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld 117

2.16. Overzicht van baten en lasten per taakveld 118

VASTSTELLINGSBESLUIT 123

Vaststellingsbesluit 124

BIJLAGEN 125

Bijlage 1 Beleidsindicatoren 126
Bijlage 2 Risico's 135
Bijlage 3 Begrippenlijst 139

ALGEMEEN

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2024 van de gemeente Mook en Middelaar. 2024 wordt het tweede volledige kalenderjaar van het huidige college van b&w (burgemeester en wethouders), dat in juni 2022 onder de naam *'Samen Bouwen aan Mook en Middelaar'* een coalitieakkoord en een beleidsprogramma voor de periode 2022 – 2026 presenteerde.

Een aantal voornemens uit coalitieakkoord en beleidsprogramma is in de eerste jaren reeds gerealiseerd. Onder meer denken wij hierbij aan de vergevorderde voorbereidingen van de bouw van Molenhoek-Zuid, de afgeronde planvorming voor Plan Plasmolen, nieuw opgesteld beleid ten aanzien van onder meer minima en duurzaamheid, uitvoering van een nieuwe wijze van inwonersparticipatie en realisatie van ruim honderd opvangplekken voor Oekraïense ontheemden. In 2024 gaan wij onverkort verder met de ingezette lijn en stellen wij nieuw beleid op: onder meer een integraal beleidsplan Minimabeleid en Financiële zelfredzaamheid & Schuldhulpverlening, een nieuw Integraal Veiligheidsbeleid en beleid ten aanzien van kunst & cultuur. Veel aandacht zal ook zijn voor invoering van de Omgevingswet en het werken aan een omgevingsvisie. In deze begroting treft u nadere informatie over die voornemens.

We voorzien aankomend jaar aanvullend hierop een bijzondere gebeurtenis; per 1 juni 2024 stopt burgemeester Gradisen in verband met het bereiken van de leeftijd van 70 jaar in dat jaar en wordt hij na twaalf jaar burgemeesterschap in onze gemeente opgevolgd. Vanzelfsprekend staan wij in 2024 uitgebreid stil bij het vertrek van onze huidige burgemeester en de start van zijn opvolger.

Voor 2024 presenteren wij u een sluitende begroting. Zorgen hebben wij nog steeds over het 'ravijnjaar' in 2026: vanaf dat jaar wordt het gemeentefonds herijkt waardoor een gezamenlijk tekort van (ongeveer) 3 miljard euro dreigt voor gemeenten. De korting van het gemeentefonds is des te opmerkelijker nu het Rijk taken blijft overhevelen naar gemeenten. Nederlandse gemeenten, waaronder ook Mook en Middelaar, verzetten zich bij monde van onder meer de VNG tegen de huidige plannen van de Rijksoverheid. Wij volgen de gesprekken die de VNG met de Rijksoverheid voert op de voet en hopen dat de Rijksoverheid tot het besef komt dat de aangekondigde opschalingskorting en andere miljardenbezuinigingen schrapt.

Het aankomende ravijnjaar maakt het onmogelijk om vanaf 2026 een sluitende begroting op te stellen waarin op goede wijze uitvoering gegeven wordt aan alle gemeentelijke taken. De VNG adviseerde haar leden een 'realistische meerjarenbegroting' op te stellen. De VNG berichtte haar leden over de meerjarenbegroting als volgt: *"baseer deze op het huidige takenpakket, de noodzakelijke investeringen, de inflatie, de stijgende rente, de ambities uit uw coalitieakkoord en geschatte mee- en tegenvallers. Naar verwachting zullen de meerjarenramingen 2026 en 2027 dan duidelijk tekorten aangeven."* Wij volgen het VNG advies: u treft een negatieve meerjarenbegroting over de jaren 2026 en 2027 aan.

Financieel zien de begrotingssaldi voor 2024 en volgende jaren er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Saldo Zomerrapportage 2023	131 N	258 V	613 N	1.090 N
Nagekomen mutaties bestaand beleid	420 V	46 V	396 N	144 N
Subtotaal bestaand beleid	290 V	304 V	1.009 N	1.234 N
Nagekomen mutaties nieuw beleid	135 N	135 N	135 N	135 N
Subtotaal begrotingssaldo	155 V	169 V	1.144 N	1.369 N
Dekkingsplan	0 V	0 V	0 V	0 V
Begrotingssaldo	**155 V**	**169 V**	**1.144 N**	**1.369 N**

Voor een nadere toelichting op de nagekomen mutaties verwijzen wij u naar onderdeel ‘2.7 Financiële gevolgen bestaand en nieuw beleid’.

BEGROTING

1. BELEIDSBEGROTING

Programmaplan

Deze programmabegroting bestaat uit de volgende vijf programma's:

- programma Sociale Leefomgeving;
- programma Sociaal Domein;
- programma Fysieke leefomgeving;
- programma Toerisme, natuur en duurzaamheid; en
- programma Bestuur en organisatie.

1.1. Programma Sociale leefomgeving

Doelstelling / beoogd maatschappelijk effect

De sociale leefbaarheid in onze kernen moet de komende bestuursperiode op zijn minst op het huidige niveau blijven en waar mogelijk versterkt worden. We hebben het dan over onderwerpen als welzijn, volksgezondheid, onderwijs, sport, cultuur, verenigingen, openbare orde en veiligheid.

Voor sport, jeugd en verenigingen zetten we als gemeente waar mogelijk in op ondersteuning en wijzen we inwoners actief op mogelijkheden. Hierbij vinden we het belangrijk om onze inwoners zoveel mogelijk aan het bewegen te houden en te krijgen. Met preventie helpen we inwoners om problemen te voorkomen of te verkleinen. Tenslotte werken we aan het vergroten van (het gevoel van) veiligheid van door, samen met interne en externe partners, uitvoering te geven aan het integraal veiligheidsbeleid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Thema Veiligheid
Veiligheid is een basisbehoefte. In de gemeente Mook en Middelaar willen we het veilig wonen, werken en recreëren bevorderen. Verschillende partijen leveren hier een bijdrage aan. Samenwerking met interne en externe partners is op dit gebied van groot belang. In het 'Integraal Veiligheidsbeleid 2019' staan de prioriteiten op het gebied van veiligheid opgenomen.

Wat willen we bereiken
- We gaan voor een integrale aanpak, aangezien veiligheid bij uitstek een onderwerp is dat een keten overstijgende aanpak vergt. Daarbij nemen we geen bevoegdheden of taken van andere partijen over;
- We willen de verbinding tussen zorg en veiligheid verder versterken;
- We willen inwoners, bedrijven en de gemeente weerbaarder maken tegen ondermijnende criminaliteit;
- We gaan voor een Integraal Veiligheidsbeleid dat beter aansluit op de dynamiek binnen het veiligheidsdomein.
- We willen het naleefgedrag van de inwoners vergroten.

Wat gaan we ervoor doen
- Het huidige Integrale Veiligheidsbeleid van 2019 wordt geactualiseerd.
- Voor de integrale aanpak zetten we in op de samenwerking met onze verschillende partners op het gebied van veiligheid, onder andere door deel te nemen aan regionale projecten en overleggen, actief de (provincie overstijgende) samenwerking met andere gemeenten op te zoeken en signalen tijdig op te pakken en deze te vertalen in concrete maatregelen. We verbeteren de samenwerking met de Zorg- en Veiligheidshuizen. In onze gemeente hebben we zowel te maken met het Zorg- en Veiligheidshuis van Gelderland-Zuid als van Limburg-Noord, waarvan we als gemeente wettelijk deel uitmaken.
- We blijven deelnemen aan projecten van de regiodeal Limburg-Noord op het gebied van ondermijning. Enkele voorbeelden van projecten zijn het ACT! interventieteam en Veilig Buitengebied. Het ACT! interventieteam ondersteunt samen met netwerkpartners acht gemeenten bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit, oftewel een mogelijke vermenging van boven- en onderwereld. Het team kijkt naar signalen die kunnen duiden op ondermijnende criminaliteit,. Het project Veilig Buitengebied richt zich op inwoners en ondernemers in het buitengebied, samen met de betrokken publieke en private partners. Aan de hand van de uitkomsten van een enquête onder

inwoners/ondernemers in het buitengebied wordt met een werkgroep gekeken naar eventuele verbeterpunten en kansen ten behoeve van een veilig buitengebied.
- We brengen een verdere professionalisering aan in de aanpak van ondermijnende criminaliteit met een betere inzet van bestuursrechtelijke instrumenten en handhavingsactiviteiten. We gaan structureel en intensiever samenwerken binnen de gemeente, over vakgebieden heen en met ketenpartners, dit doen we volgens de basisnorm Limburg die door het RIEC in samenspraak met onder meer onze gemeente is opgesteld.

Om het naleefgedrag te vergroten willen we de capaciteit voor toezicht en handhaving middels de functie van buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) uitbreiden. Een uitbreiding van het aantal fte's vergroot de zichtbaarheid, boa' s kunnen soms acteren als duo en het stimuleert mensen om zich aan de regels te houden en zo bij te dragen aan de leefbaarheid. We kunnen daarmee beter voldoen aan de verwachtingen van inwoners. We willen de capaciteit (vooralsnog) tijdelijk uitbreiden voor de duur van één jaar met 18 uur, dit staat gelijk aan 0.5 fte. Na een jaar wordt geëvalueerd op een aantal criteria (o.a. van reactief naar proactief acteren, werken in duo's, zichtbaarheid en toename handhaving) of de uitbreiding van de capaciteit voldoende meerwaarde heeft.

Verenigingen en organisaties (financieel) ondersteunen
We stimuleren een sterk verenigingsleven door activiteiten te subsidiëren.
In 2023 hebben ongeveer vijftig verenigingen en organisaties subsidie ontvangen voor uitvoering van hun activiteiten. Het kan gaan om professionele activiteiten, zoals jeugdwerk, maatschappelijk werk of dagbesteding. Maar grotendeels betreft het hier vrijwilligersorganisaties die activiteiten uitvoeren op het gebied van kunst en cultuur, sport, inloop en ontmoeting, natuur, gezondheid, ouderen en financiële zelfredzaamheid. Ook in 2024 zullen we hiermee doorgaan.

MOVE en Lokaal Sportakkoord
MOVE is het sport-, beweeg- en cultuurstimuleringsprogramma van de gemeente Mook en Middelaar. Op verschillende manieren wordt inzet gepleegd om sport en cultuur voor jong en oud mogelijk te maken. We maken hierbij gebruik van de zogenoemde combinatiefunctionarissen. Zo kennen wij onder andere een beweegcoach die beweegactiviteiten voor ouderen aanbiedt.
Aanvullend aan MOVE hebben wij een Lokaal Sportakkoord. Het Lokaal Sportakkoord is opgesteld tussen gemeente en maatschappelijke partners met het doel dat iedereen kan deelnemen en zich kan ontwikkelen op het gebied van sport, bewegen en cultuur. In het tweede kwartaal van 2023 heeft in samenwerking met partners een herijking van het Sportakkoord plaatsgevonden. Het Lokaal Sportakkoord is verbreed naar een Sport- en Beweegakkoord waarin ambities zijn geformuleerd rondom de thema's Samen (blijven) bewegen en sporten, Toekomst Sport en Beweegaanbieders en Uitnodigende en Beweegvriendelijke Omgeving. In 2024 gaan we hier mee aan de slag door te onderzoeken of we Sportmaatjes kunnen inzetten, voor mensen die niet zo makkelijk zelfstandig aansluiten bij een sport- of beweegactiviteit, of die wat langer de tijd nodig hebben om mee te kunnen doen met de groep. Ook willen we, in het kader van sportstimulering alsook het versterken van verenigingen, voor de leeftijdsgroep 12-18 jaar kennismakingslessen introduceren om sport- en cultuurdeelname te stimuleren. En gaan we in 2024 kijken hoe we de clubondersteuning kunnen optimaliseren zodat we meer op maat en passende ondersteuning kunnen bieden aan verenigingen.
Tenslotte werken wij in 2024 aan meer verbinding tussen sport, bewegen, gezondheid en preventie. In 2023 is hiervoor een Preventieplan opgesteld dat in 2024 en verder wordt uitgevoerd.

Integraal plan van aanpak preventieve gezondheid
Het jaar 2024 is het eerste uitvoeringsjaar van het meerjarig preventieplan dat we in 2023 opstellen. Dit preventieplan vormt de basis voor de verbinding tussen sport, gezondheid en preventie, Het betreft een integraal plan van aanpak dat in samenhang met partners is opgesteld en uitgevoerd. We doen dit met lokale partners voor de gemeente Mook en Middelaar, op onderdelen samen met de gemeente Heumen en voor bepaalde onderdelen in regionaal verband binnen het Rijk van Nijmegen.

Onderwijsachterstanden voorkomen en bestrijden
De gemeente heeft een wettelijke taak op het gebied van het onderwijsachterstandenbeleid. De gemeentelijke opgave bestaat uit het realiseren van een aanbod aan voorschoolse educatie voor kinderen met een risico op een ontwikkelingsachterstand, maar ook uit het tot stand brengen van een doorgaande leerlijn en het maken van resultaatafspraken met de kindcentra en scholen voor primair onderwijs.
Het voorschoolse aanbod is al enige tijd gerealiseerd. Ook hebben wij met de educatieve partners het beleid verder vorm gegeven. Daarin zijn afspraken gemaakt over de doorlopende leerlijn, in het bijzonder de overdracht van kinderen van de voorschool naar basisschool.
Beleid, werkwijze en resultaten worden jaarlijks geëvalueerd en vastgelegd in een monitor. Daarvoor wordt ondersteuning ingehuurd van het Begeleidingscentrum voor Onderwijs (BCO) in Venlo.
In het 2024 gaan wij door met de uitvoering van het beleid en de afspraken zoals die in 2023 zijn vorm gegeven. Daarbij werken wij, binnen de kaders van de doeluitkering voor onderwijs-achterstandenbeleid, met een verruiming van de leeftijdscategorie voor VVE van 2,5 naar 2 jaar. Tenslotte gaan we meer aandacht besteden aan ouderparticipatie.

Inzicht creëren in de huisvestingsopgaven voor het onderwijs
Gemeenten krijgen de wettelijke taak om een integraal huisvestingsprogramma voor de onderwijshuisvesting op te stellen. Ook is het voor de eigen bedrijfsvoering belangrijk om inzicht in de huisvestingsopgaven te krijgen. De actualiteit (duurzaamheid/energie) geeft aan dit thema extra urgentie. De gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar hebben dit samen opgepakt en opdracht verstrekt voor het opstellen van een Integraal huisvestingsplan onderwijs. Dit wordt in 2024 opgeleverd en aan de hand daarvan zullen voor onze gemeente de toekomstige opgaven op het gebied van onderwijshuisvesting in kaart gebracht worden.

Bibliotheekwerk
De gemeente Mook en Middelaar heeft sinds enkele jaren geen bibliotheek meer en is, behalve voor het verzorgen van de schoolcollecties, niet meer aangesloten bij een bibliotheeknetwerk. Daarmee is Mook en Middelaar één van de zestien gemeenten in Nederland zonder een dergelijke voorziening.
Op 1 mei 2023 heeft de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een brief aan alle gemeenten gestuurd waarin de plannen voor het versterken van de openbare bibliotheken uiteen worden gezet. Vanaf 2025 krijgen gemeenten hiervoor een wettelijke zorgplicht. Wij zullen ons oriënteren op hoe deze vorm moet krijgen en in 2024 hierop anticiperen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	2.389	4.659	8.039	2.723	2.801	2.751
Totaal baten	-717	-2.121	-5.654	-329	-308	-228
Saldo baten en lasten	**1.672**	**2.538**	**2.385**	**2.394**	**2.493**	**2.523**
Toevoegingen aan reserves	75	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-38	-120	0	0	0	0
Geraamd resultaat	**1.708**	**2.418**	**2.385**	**2.394**	**2.493**	**2.523**

Een cijferanalyse tussen de diverse jaren vindt u terug in de Financiële begroting bij onderdeel '2.1. Financieel overzicht'.

1.2. Programma Sociaal Domein

Doelstelling / beoogd maatschappelijk effect

Binnen het programma Sociaal Domein staat centraal dat alle inwoners zich op hun eigen unieke en veilige manier kunnen ontwikkelen en mee kunnen doen aan de samenleving. De ene inwoner lukt dit geheel zelfstandig, terwijl de andere inwoner een steuntje in de rug nodig heeft. We bieden een breed scala aan voorzieningen aan zodat we dat steuntje in de rug kunnen geven. Waar nodig zetten we ook zwaardere voorzieningen in. Hierover is meer te lezen in de paragrafen ‘preventieve voorzieningen’ en ‘individuele ondersteuning’. Voor het Sociaal Domein geldt dat het cruciaal is dat de basis op orde is. Dit betekent dat we ook in 2024 blijven inzetten op preventie (en de bekendheid van onze preventieve voorzieningen) en op de samenwerking met en tussen netwerk- en ketenpartners. Met betrekking tot de opvang van statushouders en ontheemden, nemen we onze verantwoordelijkheid, passend bij de draagkracht van onze gemeenschap en de gemeentelijke organisatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Inzetten op preventie

Vrijwel iedereen heeft een grote behoefte aan zelfstandigheid. Dit betekent dat mensen (meestal) het liefste voorkómen dat ze hulp van anderen nodig hebben. Daarom is preventie een belangrijk speerpunt. Door voorzieningen aan te bieden waar inwoners gebruik van kunnen maken als ze tegen iets aan lopen, kunnen we in veel gevallen voorkomen dat problemen verergeren. Zo kan de inwoner op eigen kracht verder en voorkomen we dat er uiteindelijk zwaardere voorzieningen nodig zijn. Voor deze preventieve voorzieningen geldt ook weer: de basis dient op orde te zijn. Daarom blijven we ook in 2024 voorzieningen aanbieden waar inwoners kosteloos of tegen een kleine vergoeding gebruik van kunnen maken. Voorbeelden hiervan zijn het Alzheimercafé, Buurtgezinnen, mantelzorgondersteuning, activiteiten voor en door eenzame jongeren, maatschappelijk werk, praktijkondersteuner jeugd-ggz (bij de huisartsen), hulp bij (dreigende) schulden en bijeenkomsten/groepen voor (kinderen van) inwoners met psychische kwetsbaarheid, psychische problemen en/of verslavingsproblematiek. De gemeente subsidieert verenigingen en organisaties die activiteiten aanbieden met een preventieve werking.

Waar nodig ondersteuning bieden

Met preventie kan niet altijd voorkomen worden dat er toch meer ondersteuning nodig is bij een individu of gezin. Denk hierbij aan lichamelijke beperkingen (door ziekte of vergrijzing), waardoor bepaalde handelingen niet meer mogelijk zijn en er behoefte ontstaat aan bijvoorbeeld een hulpmiddel of hulp bij het huishouden. Soms kan het ook zijn dat problemen boven het hoofd groeien of dat het meer tijd kost een probleem op te lossen. In deze situaties kan er noodzaak zijn tot bijvoorbeeld extra kinderopvang, diagnostiek, begeleiding, hulp bij opvoeden, een uitkering, bijzondere bijstand of een goede en goedkopere zorgverzekering. Inwoners met schulden kunnen hulp ontvangen van een schuldhulpverlener of hulp krijgen bij hun thuisadministratie. Wij gaan met de inwoner in gesprek om te verkennen welke ondersteuning nodig is, zodat de inwoner zo snel mogelijk weer zelfstandig verder kan. Hierbij wordt goed gekeken naar wat iemand zelf kan, wat het eigen netwerk kan bijdragen, welke vrij toegankelijke voorzieningen passend zijn en wat aanvullend nodig is.
Hoewel het aantal vragen om ondersteuning bij het Sociaal Team in zijn algemeenheid niet stijgt, is wel duidelijk merkbaar dat de ondersteuningsvragen meer complex worden en dat er andere ondersteuning nodig is dan eerder. Vaak spelen er meerdere problemen tegelijkertijd en is de achtergrond van de

problematiek complex, waardoor het meer gesprekken kost om het probleem helder te krijgen en de juiste ondersteuning te bepalen. Daarnaast zijn er in die gevallen vaak meerdere hulpverleners betrokken, waardoor er regelmatig afstemming plaats moet vinden tussen deze hulpverleners. Tenslotte hebben cliënten, nadat er al zorg is ingezet door een aanbieder, meer dan eerst nog aanvullende begeleiding nodig van het Sociaal Team. Dit heeft er in de afgelopen periode meerdere malen toe geleid dat er wachtlijsten zijn ontstaan bij het Sociaal Team en er soms externe ondersteuning nodig was om deze weer weg te werken. In 2024 breiden wij de bezetting bij het Sociaal Team uit, om inwoners sneller en beter te kunnen helpen en de noodzaak voor externe ondersteuning zo veel mogelijk te voorkomen. We werken in het bieden van ondersteuning nauw samen met keten- en netwerkpartners. Daarom vinden we het belangrijk dat ook zij op de hoogte blijven van elkaars en onze mogelijkheden. Met name in de zorgketen zijn er veel partners betrokken met een indicerende of ondersteunende rol. We faciliteren de onderlinge verbinding door regelmatig een netwerkbijeenkomst te organiseren.

Bekendheid van voorzieningen
Een goed aanbod van voorzieningen is alleen zinvol als dit aanbod ook bekend is. Bij structurele voorzieningen is het belangrijk dat partners en inwoners weten dat dit altijd beschikbaar is. Voor voorzieningen die incidenteel plaatsvinden of waarbij een gericht start-/instroommoment is, geldt dat er daarnaast gerichte werving en bekendheid nodig is. Al deze informatie delen we via communicatiekanalen van de gemeente. Bij incidentele activiteiten (of met een gericht start-/instroommoment) worden bovendien de relevante partners benaderd.

Inwoners kunnen via onze website en Maasburen alle benodigde informatie vinden, waaronder een sociale kaart met (vrijwel) alle organisaties en initiatieven op het gebied van zorg, ondersteuning en leefbaarheid. Oudere inwoners worden thuis bezocht door een vrijwilliger ouderenadviseur en worden tijdens dit bezoek geïnformeerd over voorzieningen waar zij gebruik van kunnen maken.

Inburgering
Met de Wet Inburgering 2021 (Wi2021) worden statushouders gehuisvest in onze gemeente. Het aantal te huisvesten statushouders wordt landelijk bepaald (de ‘taakstelling’). Mede door de inzet van partners Destion en Vluchtelingenhulp Mook voldoen wij jaarlijks aan onze taakstelling.
Door het oplopend aantal asielzoekers en statushouders in Nederland is de verwachting dat de taakstelling in 2024 zal toenemen. In 2024 blijven we het inburgeringstraject uitvoeren volgens de Beleidsnota Nieuwe Wet Inburgering. Een casusregisseur begeleidt de inburgeraar in dit proces. Daarnaast ontvangt de inburgeraar ondersteuning vanuit Vluchtelingenhulp Mook bij de participatie in de samenleving.

In een aantal recreatiewoningen en in een pastorie bieden we onderdak aan Oekraïense vluchtelingengezinnen. Daarnaast vindt in 2024 opvang van Oekraïense vluchtelingen plaats op een schip.

Minimabeleid en Financiële zelfredzaamheid
Door gestegen energiekosten en de alsmaar stijgende prijzen hebben steeds meer inwoners moeite om rond te komen. De verwachting daarbij is dat er meer inwoners problematische schulden zullen krijgen en dat hierdoor een groter beroep op professionele schuldhulpverlening gedaan zal worden.
Indien er sprake is van betalingsachterstand(en) bij bijvoorbeeld de energiemaatschappij, woningcoöperatie of watermaatschappij ontvangen we een signaal. Om meer inwoners te bereiken met deze signalen en een aanbod tot schuldhulpverlening, budgetadvies en hulp bij thuisadministratie te doen, is de 'Vroegsignalering' geïntensiveerd. Deze intensieve werkwijze met betrekking tot de aanpak van betalingsachterstanden en schulden zal in 2024 voortgezet worden.

Voor de inwoners met een minimuminkomen hebben wij verschillende ondersteuningsmogelijkheden vanuit ons huidige minimabeleid. Dit is onlangs vernieuwd. Omdat de regelingen en de toegang hiertoe zijn verruimd verwachten dat in 2024 meer mensen hier een beroep op zullen doen. Daarnaast wordt in 2024 een integraal beleidsplan Minimabeleid en Financiële zelfredzaamheid & Schuldhulpverlening opgesteld.

Voorbereidingen treffen decentralisatie Beschermd Wonen
Centrumgemeente Nijmegen voert beschermd wonen uit voor de gemeenten in onze regio. Het Rijk wil deze uitvoering decentraliseren, waarbij alle gemeenten hier zelf budget voor ontvangen. Deze decentralisatie is opnieuw uitgesteld; in 2023 is voor de vierde keer besloten dat de decentralisatie meer tijd gaat kosten. Deze staat nu op de agenda voor het jaar 2025. Dit betekent dat we in 2024 doorgaan met de huidige werkwijze en door blijven gaan met de voorbereidingen op de decentralisatie. Onderdeel hiervan is dat we met de ketenpartners in gesprek blijven over het realiseren van passende wooneenheden voor de doelgroep.

Naar verwachting ontvangen we in 2024 vanuit centrumgemeente Nijmegen financiële middelen om een aantal projecten te realiseren in voorbereiding op de decentralisatie. Denk hierbij aan de bekostiging van ambtelijke capaciteit, herstelvoorzieningen, communicatie en inclusie en preventie. Ook de Wijk GGD valt hieronder. De Wijk GGD wordt uitgevoerd door de GGD in samenwerking met een ervaringsdeskundige, die gezamenlijk twaalf uur per week voor onze gemeente beschikbaar zijn. De Wijk GGD zorgt voor meer kennis op lokaal niveau over psychische kwetsbaarheid, meer verbinding met en samenwerking tussen lokale en regionale partners en zij kunnen ook op individueel niveau inwoners (en hun omgeving) begeleiden.

Praktijkondersteuner GGZ Jeugd inzetten
In 2022 zijn we gestart met de inzet van een praktijkondersteuner geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (POH GGZ Jeugd) bij de huisartsen. Doel van deze inzet is betere en sneller ondersteuning van jeugd en jongeren met psychische problemen en het terugdringen van de kosten van professionele GGZ. De POH GGZ Jeugd is een pilot die loopt tot eind 2024.

Verbetering jeugdstelsel
Vanuit het Rijk zijn er in de algemene uitkering middelen beschikbaar gesteld om de uitvoeringscapaciteit in de sociale wijkteams te verbeteren. In 2023 zijn we gestart met een pilot waarbij we een gedragswetenschapper inhuren om waar nodig mee te denken in casuïstiek. In 2024 willen we blijven werken met een gedragswetenschapper.
Daarnaast is landelijk de hervormingsagenda jeugd vastgesteld, met als doel dat jeugdigen en gezinnen betere en tijdige hulp en ondersteuning ontvangen, op de juiste plek en wanneer dit nodig is. Het Rijk geeft ons tijdelijk extra financiële middelen om te investeren in deze hervorming, maar verwacht hier ook binnen een paar jaar financieel resultaat van te zien Deze hervormingsagenda vraagt inzet gedurende een middellange periode en loopt tot en met 2028. In 2024 zullen we zowel lokaal als in samenwerking met de regio, starten met de gevraagde doorontwikkeling.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	6.634	6.778	6.769	6.837	6.811	6.840
Totaal baten	-1.611	-1.453	-1.338	-1.328	-1.328	-1.328
Saldo baten en lasten	**5.023**	**5.325**	**5.430**	**5.508**	**5.483**	**5.512**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	-355	0	0	0	0
Geraamd resultaat	**5.023**	**4.970**	**5.430**	**5.508**	**5.483**	**5.512**

Een cijferanalyse tussen de diverse jaren vindt u terug in de Financiële begroting bij onderdeel '2.1. Financieel overzicht'.

1.3. Programma Fysieke leefomgeving

Doelstelling / beoogd maatschappelijk effect

De leefbaarheid in de kernen staat centraal en wordt de komende periode waar mogelijk versterkt. Dat gebeurt vanuit het programma sociale leefomgeving, maar wordt tevens meegenomen in de fysieke leefomgeving. Beide zijn componenten voor het ervaren van een betere leefomgeving.
Wij bouwen woningen voor alle doelgroepen waardoor de woningnood voor onze inwoners en in de regio wordt verminderd. Daarvoor worden enkele grotere locaties ingevuld, maar ook kleinere initiatieven blijven mogelijk. Bereikbaarheid, duurzaamheid en verkeersveiligheid zijn belangrijke thema's bij het vormgeven van de fysieke leefomgeving. Voor een optimale inrichting van de openbare ruimte moet de balans tussen alle thema's worden gevonden. Dat geldt zowel voor de bestaande situatie als voor nieuw in te richten locaties.

Wat gaan we daarvoor doen?

(Mee)werken aan bouw- en infrastructurele projecten
Wij geven medewerking aan diverse woningbouw- en infrastructurele projecten die bijdragen aan de leefbaarheid in onze gemeente. Het gaat om in ontwikkeling of in aanbouw zijnde grote(re) woningbouwprojecten als Molenhoek Zuid en Groesbeekseweg 19 in Mook maar ook de realisatie van sociale woningbouw aan het Kerkplein in Middelaar. Daarnaast is en blijft er ook ruimte voor kleinere initiatieven.

In 2023 is gestart met het aanpakken van de rijbaan en parkeervakken in de Generaal Gavinstraat in Mook. Hierbij wordt ook wegverharding afgekoppeld van het riool en komen er bomen
in de straat. De herinrichting van de N271 (Rijksweg) tussen Mook en Milsbeek wordt afgerond, waarbij ook de pleisterplaats in Plasmolen wordt gerealiseerd.

We gaan verder met de voorbereiding van de aanpak van de Kerkstraat in Mook en de herinrichting van plein Plasmolen. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar het toepassen van klimaatadaptieve maatregelen en het bevorderen van de biodiversiteit (bijvoorbeeld in de vorm van toevoegen van groen).

Realiseren van (betaalbare) woningen
Wij realiseren woningen in overeenstemming met de in 2023 gesloten Woondeal Limburg en de geactualiseerde Woondeal regio Arnhem Nijmegen. Daarbij wordt gebouwd voor alle doelgroepen. Met woningstichting Destion wordt nauw samengewerkt en zijn prestatieafspraken gemaakt om huisvesting voor de diverse doelgroepen beschikbaar te houden en te maken.

Als direct gevolg van de oorlog in Oekraïne verrichten wij een verkenning naar huisvesting van Oekraïense vluchtelingen. Deze huisvesting is voor een periode van 10-15 jaren, waarbij ingezet wordt op een combinatie van het realiseren van woningen voor ook statushouders en eigen spoedzoekers. Deze huisvesting is in een intensief traject met woningstichting Destion onderzocht. De financiële haalbaarheid is afhankelijk van middelen van de Rijksoverheid. Daarnaast vertragen technische beperkingen (capaciteitsproblemen op het elektriciteitsnet van Enexis) een mogelijk snelle toekomstige uitvoer. Voor het vervolg van dit project blijven we in gesprek met de Rijksoverheid over de financiële middelen en gaan wij in 2024, indien er een sluitende businesscase is, op de aangewezen locatie(s) een passend participatietraject doorlopen en de plannen uitwerken en realiseren.

Invoeren Omgevingswet
Een belangrijke ontwikkeling is de invoering van de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking treedt.

Vanaf het moment van inwerkingtreding gaan we werken met de nieuwe instrumenten die deze wet geeft. In voorbereiding op deze wet hebben we een nieuw vergunningensysteem ingevoerd. Hiermee kunnen wij meldingen en vergunningen op grond van de Omgevingswet ontvangen en verlenen. Met inwerkingtreding van de Omgevingswet worden enkele provinciale taken op het gebied van bodem naar de gemeenten overgeheveld. Deze taken worden gezamenlijk ingevuld in RUD-verband.

Opstellen omgevingsvisie
In 2023 is gestart met het opstellen van een gemeentebrede omgevingsvisie. Hierbij speelt participatie een belangrijke rol. Deze visie moet voor 1 januari 2027 zijn vastgesteld. De Omgevingswet beoogt een integrale afweging van alle relevante zaken in verband met de fysieke leefomgeving. Dat houdt in dat we in de omgevingsvisie niet alleen onze geldende structuurvisies actualiseren, maar dat we ook onderdelen opnemen als woonvisie en een visie op ontwikkellocaties. Ons uitgangspunt hierbij is dat we zoveel mogelijk uitgaan van bestaand beleid.

Onderdeel van de nieuwe omgevingsvisie is een visie op de Cuijksesteeg. Aan de ene kant speelt hierbij de woningbouwontwikkeling van Molenhoek Zuid een rol vanwege de verplaatsing van het volkstuinencomplex. Aan de andere kant omdat we gronden aan de Cuijksesteeg voor toekomstige woningbouw in beeld hebben.

Molenhoek Zuid
In het projectgebied van Molenhoek Zuid bezit de gemeente grond (het volkstuinencomplex). Samen met drie ontwikkelaars die de overige grondposities in het gebied hebben, wordt de locatie ontwikkeld. Inmiddels is het bestemmingsplan vastgesteld. De planning is dat de projectontwikkelaar eind 2023 start met de voorbereiding op de uitvoering. Uitgangspunt is een woonwijk te creëren met een gevarieerd en betaalbaar woonprogramma in aansluiting op de uitgangspunten van de Woondeal in de regio Arnhem Nijmegen. In 2024 verwachten we dat de bouw van de eerste woningen start.

Verbeteren bereikbaarheid en verkeersveiligheid
Het Mobiliteitsplan 2021 is mede de basis om te werken aan de bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Hierbij is het zaak ontwikkelingen te volgen en zo nodig anticiperen om zaken te verbeteren. Specifiek wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om de Witteweg te Plasmolen te betrekken bij de plannen voor het plein Plasmolen. Het doen van beheer en onderhoud aan de bestaande infrastructuur is belangrijk voor de bereikbaarheid, mobiliteit en de verkeersveiligheid en heeft ook in 2024 de aandacht.

Het project 'Opwaarderen Maaslijn' heeft onze aandacht. Wij participeren in het betreffende werkproces, onder verantwoordelijkheid van ProRail. Voor onze gemeente betreft dat vooral het verbreden van het spoorviaduct bij Molenhoek. 2024 staat in het teken van de voorbereiding van het project.

Het Lokale verkeersonderzoek A73-Groesbeek is besproken met de regio (de buurgemeenten, regionale partners en de provincies). Het onderzoek is belangrijk om te komen tot voorstellen voor maatregelen, tegen de overlast van doorgaand verkeer. Hierbij zijn inzicht in de standpunten, de mogelijkheden voor oplossingen, medewerking en eventuele partnerschap essentieel. Dit laatste alleen al door de hoge kosten, maar ook voor de goede regionale aanpak binnen of buiten onze gemeentegrenzen. De wijze waarop dit kan worden vormgegeven wordt in 2024 duidelijk. Als daar middelen voor nodig zijn, wordt dat in de zomerrapportage 2024 opgenomen.

Regionaal werken we samen binnen Trendsportal/RMO (Regionaal Mobiliteitsoverleg) Noord-Limburg en in de Groene Metropoolregio op het onderdeel ‘Verbonden Regio’. Op de betreffende mobiliteitsthema’s wordt met de regio afgestemd en waar mogelijk samengewerkt met als doel een zo groot mogelijke synergie van mobiliteit.

Openbare ruimte op orde houden
Voor het op orde houden van de openbare ruimte werken wij met diverse beheersplannen. Op die manier worden wegen, riolering, openbare verlichting, het groen, speeltoestellen en -terreinen en civieltechnische kunstwerken (bruggen) in stand gehouden. Het onderhoud is op orde. Daar waar mogelijkheden werken we zoveel mogelijk integraal en klimaatadaptief. Bij herinrichtingsprojecten is een integrale aanpak en het inspelen op de klimaatverandering het uitgangspunt.

Wij plegen noodzakelijk onderhoud aan de speeltoestellen en waar nodig worden verouderde of versleten speeltoestellen vervangen, zodat wij de deugdelijke en veilige speeltoestellen op orde houden.

Het verzorgen van toezicht en handhaving
Het milieu- en bouwtoezicht is regionaal georganiseerd. De wettelijke milieutaken zijn bij de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN) ondergebracht. Medewerkers zijn bij de aangesloten gemeenten in dienst en verrichten van daaruit hun toezichtstaken. In 2021 heeft de landelijke overheid het functioneren van de omgevingsdiensten, waartoe de RUD LN ook behoort, laten onderzoeken. Het Rijk, VNG, IPO en ODNL komen met een interbestuurlijk programma voor verbeteringen in het stelsel van de Omgevingsdiensten. Vooruitlopend hierop is in 2022 een pakket maatregelen opgesteld waarmee de RUD LN als effectieve netwerkorganisatie wordt versterkt. Op grond van de in het IBP geformuleerde kritische prestatie-indicatoren (kpi’s) bezien of en welke aanpassingen moeten worden doorgevoerd in 2024. Bij aanpassingen zal dit waarschijnlijk een aanpassing van de begroting van 2024 tot gevolg hebben. Hierover ontstaat begin 2024 meer duidelijkheid. Zie ook paragraaf 1.15 verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	2.052	2.493	2.404	2.265	2.268	2.271
Totaal baten	-933	-818	-845	-845	-845	-845
Saldo baten en lasten	**1.120**	**1.674**	**1.559**	**1.419**	**1.423**	**1.426**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-74	-161	-57	-57	-57	-57
Geraamd resultaat	**1.045**	**1.513**	**1.502**	**1.362**	**1.366**	**1.369**

Een cijferanalyse tussen de diverse jaren vindt u terug in de Financiële begroting bij onderdeel '2.1. Financieel overzicht'.

1.4. Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid

Doelstelling / beoogd maatschappelijk effect

Toerisme
In Mook en Middelaar is er met haar unieke ligging, geschiedenis, natuurschoon en kunstenaarskolonie op het gebied van recreatie en toerisme, altijd iets te beleven. Wij willen ons inzetten voor een verdere ontwikkeling van deze sector. Dit in samenwerking met de regio, inwoners, onze eigen ondernemers en gebruikers. Door bezoekers van buiten de gemeente aan te trekken ontstaat een breder (financieel) draagvlak voor diverse voorzieningen. Hierdoor wordt het voorzieningenaanbod voor de eigen inwoners ook sterk vergroot. Initiatieven voor kunst en cultuur worden waar mogelijk ondersteund.

Duurzaamheid en natuur
De gemeente Mook en Middelaar moet in 2050 een klimaatneutrale gemeente zijn. Daar wordt eind 2023 nog beleid op vastgesteld. We zullen gaan werken met de thema's elektriciteit, warmte, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit. Voor 2024 ligt de focus daarom op de maatregelen die uitgevoerd moeten worden om uiteindelijk een klimaatneutrale gemeente te worden. Het thema openbaar groen wordt hier ingevoegd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toerisme
Toerisme en Recreatie zijn belangrijke economische pijlers voor onze gemeente vanwege de rijke natuur en cultuur(geschiedenis), maar ook vanwege het aanbod aan wandel-, fiets- en paardrijdroutes, waterrecreatie, horeca en het aanbod aan verblijfsaccommodaties.
De centrale ligging van de gemeente draagt bij aan de ontwikkeling van het toerisme en het verwelkomen van dagrecreanten die vanuit de regiogemeenten en Duitsland komen. Daarnaast is de gemeente ook zeer geliefd bij de eigen inwoners en is het belangrijk dat deze trots wordt behouden en zo mogelijk wordt versterkt.

De gemeente kijkt zelf naar samenwerkingsmogelijkheden met regiogemeenten en probeert dit in 2024 te versterken. Ook ondernemers weten elkaar te vinden in de uitwisseling van kennis en samenwerking met buurgemeenten. Het percentage horeca en recreatiebedrijven in de gemeente is groot. Deze ondernemers zijn mede bepalend in de uitstraling en aantrekkingskracht van de gemeente voor toerisme en dagrecreatie.

Intensiveren samenwerking gemeente en ondernemers
Het college gaat in 2024 door met het laagdrempelig bereikbaar en benaderbaar zijn voor ondernemers in de gemeente. In 2024 zal ook de tussentijdse evaluatie plaatsvinden van de economische agenda 2021-2026.

Daarnaast geven we vanuit de regionale samenwerkingsverbanden in het Rijk van Nijmegen en Noord-Limburg vervolg aan de gezamenlijke communicatie en actielijnen. Met de vaststelling van het herijkte Actieprogramma Toerisme en Recreatie Noord-Limburg in 2023, hebben ondernemers regionaal een grotere rol gekregen binnen de actielijnen en in de sturing middels een strategische ondernemerstafel.

Plan Plasmolen
Voor Plasmolen is het van belang dat er breed gedragen herontwikkeling van het parkeerplein aan de Muldershofweg en Witteweg plaatsvindt. Daarvoor is een participatietraject opgestart, waarbij met een

platform met inwoners en ondernemers de plannen zijn voorbereid. De plannen zijn in juli 2023 aan de inwoners van Plasmolen gepresenteerd. Vervolgens is een keuze voor ontwerp gemaakt, waarvoor bij de provincie Limburg in het kader van de investeringsagenda een subsidie van € 500k is gevraagd. In 2024 zal het gekozen ontwerp uitgevoerd worden.
Daarnaast is het van belang dat naast dit project ook een verbetering van de parkeerplaats aan de Witteweg (zijde Middelaar) en de Witteweg zelf plaatsvindt.

Realiseren Toeristisch Overstap Punt (TOP)
De bereikbaarheid, het parkeren van auto's en het stallen van fietsen zijn belangrijke aandachtspunten op het gebied van mobiliteit en gastvrijheid. Veel mensen bezoeken onze gemeente met het openbaar vervoer of met de auto en willen genieten van een fiets- of wandeltocht, gaan paardrijden of varen. Deze "dag parkeerders" willen we graag een goede parkeerplaats aanbieden die de kort verblijf bezoekers niet in de weg staan. Voor het langer parkeren biedt de bestaande parkeerplaats aan de Witteweg (zijde Middelaar) mogelijkheden. Tevens wordt gekeken naar een TOP in Molenhoek. Dit betreft een hotel. De realisatie van deze TOP-locaties is in 2024 voorzien, in aanloop naar het toeristisch seizoen en in samenhang met de oplevering van ook andere TOP-locaties in Noord-Limburg.
Herdenken 450 jaar Slag op de Mookerheide
Op 14 april 2024 is het precies 450 jaar geleden dat de Slag op de Mookerheide in onze gemeente plaatsvond. Diverse ondernemers en verenigingen hebben belangstelling getoond om met elkaar na te denken over een herdenking van deze belangrijke gebeurtenis. Naast activiteiten georganiseerd door het Huys te Moock en het Erfgoedplatform zal de gemeente een deel van de herdenking zelf organiseren.

Kunst en cultuur ondersteunen
Eind 2023 en begin 2024 stellen wij beleid op met betrekking tot Kunst en Erfgoed. Om hier uitvoering aan te kunnen geven investeren wij in de ambtelijke capaciteit op deze terreinen. Daarnaast zullen we lokale initiatieven op gebied van kunst en cultuur waar mogelijk ondersteunen.

Voor 2024 staan er een aantal projecten in samenwerking met Bergen en Gennep op de planning. Zo zijn we, met financiële steun van de rijksoverheid, bezig met een kerkenvisie, voor het behoud van monumentale kerkgebouwen.

Duurzaamheid en natuur
In 2024 voeren we het nieuwe beleid uit dat naar verwachting eind 2023 wordt vastgesteld. We onderzoeken samen met partners uit de gemeente de mogelijkheden voor een vernieuwd Duurzaamheidsloket. Dat loket is dan het eerste aanspreekpunt voor alle inwoners, organisaties en bedrijven in Mook en Middelaar en heeft dus een bredere oriëntatie dan het huidige loket.
De gemeente werkt samen met organisaties in de gemeente aan duurzaamheid. Waar mogelijk verstrekken we hen hiervoor subsidie.

Elektriciteit
Momenteel heeft 38% van onze woningen zonnepanelen op het dak. We streven er naar om op termijn alle geschikte daken te hebben voorzien van zonnepanelen. Vanuit het nieuwe duurzaamheidsbeleid willen we in 2024 werk maken van een versnelde aanpak voor meer zon op dak.

De afgelopen jaren is er met projectsubsidies gestart met het werken met energiecoaches via het Energiecafé. De bezoeken van energiecoaches zorgen voor veel bewustwording bij inwoners en voor directe energiebesparing. We willen deze manier van werken graag structureel maken en standaard 200 huisbezoeken per jaar inkopen bij het Energiecafé. Vooralsnog gedurende de looptijd van de specifieke uitkering t/m 2025.

Een groot deel van de elektriciteit in onze gemeente wordt gebruikt door bedrijven. We gaan in 2024 op zoek naar mogelijkheden om ook bedrijven te ondersteunen in het terugdringen van hun energiegebruik middels coaching.

We vinden dat iedereen mee moet kunnen doen in de energietransitie. Het kan niet zo zijn dat alleen mensen met voldoende middelen of grote bedrijven kunnen investeren en daar de voordelen van krijgen. We zetten er dus op in, dat iedereen in onze gemeente mee kan profiteren van projecten. In 2024 willen wij mogelijke kansen rondom lokaal eigendom en lokaal profijt in regionaal verband verkennen.

Warmte
In de Transitievisie Warmte hebben we geschreven dat de focus de komende jaren ligt op isolatie. In 2024 gaan we binnen de kaders van het Nationaal Isolatie Programma aan de slag met een Lokaal Isolatie Programma om de woningen met D-, E-, en F-labels aan te pakken. We zoeken hiervoor de samenwerking met buurgemeenten.

Klimaatadaptatie
Als gemeente zijn we verplicht om in 2050 klimaatadaptief te zijn. Om dichter bij dit doel te komen zal vanuit het nog vast te stellen duurzaamheidsbeleid ingezet worden op acties rondom water, hitte en droogte. In dat kader versterken we onze inzet om de openbare ruimte waar mogelijk verder te vergroenen. In 2023 zijn eerste stappen gezet om inwonerinitiatieven voor vergroenen van hofjes goed bevallen, die aanpak zetten we voort.

Biodiversiteit
De afgelopen jaren zijn wij als gemeente in het beheer van de openbare ruimte al natuurinclusiever gaan werken. Ons natuurvriendelijk maaibeheer geven we een vervolg met als doel het verbeteren van de leefomgeving van gebiedseigen flora en fauna.
Om aan de slag te kunnen gaan met het isoleren van woningen, is het van belang om de wet faunabescherming in acht te nemen. In 2024 krijgt dit een vervolg.

Openbaar groen
Verouderd en versleten openbaar groen gaan we renoveren en herinrichten naar een duurzame toekomstbestendige groene inrichting. Daarnaast zorgen we voor een gezond en veilig bomenbestand door structurele periodieke controles en daaruit voortkomende snoei- en onderhoudsmaatregelen.

Proefgebied omgekeerd inzamelen
In het in 2021 vastgestelde grondstoffenplan stond gepland om vanaf 2024 in een proefgebied met ondergrondse restafvalcontainers te gaan werken. Op grond van het amendement van de gemeenteraad van 13 juli 2023 is de besluitvorming hierover doorgeschoven naar het voorjaar van 2024. Hierdoor zijn de resultaten bekend van één volledig jaar werken met laagfrequent inzamelen in combinatie met overloopcontainers.

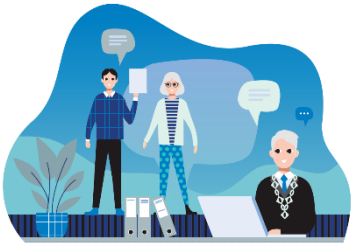
Herstel van iconische Maasheggen
Samen met Bergen en Gennep werken we aan het behoud, herstel en de ontwikkeling van de Limburgse Maasheggen. Hiervoor worden hydraulische berekeningen uitgevoerd ten behoeve van de voor ‘Stroomvoerend rivierbed’ aangewezen gronden. In 2024 gaan we verder met de uitvoering van het project.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	1.801	2.751	1.932	1.883	1.883	1.883
Totaal baten	-1.023	-1.656	-1.090	-1.090	-1.090	-1.090
Saldo baten en lasten	**778**	**1.094**	**842**	**793**	**793**	**793**
Toevoegingen aan reserves	328	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-224	-390	0	0	0	0
Geraamd resultaat	**882**	**704**	**842**	**793**	**793**	**793**

Een cijferanalyse tussen de diverse jaren vindt u terug in de Financiële begroting bij onderdeel '2.1. Financieel overzicht'.

1.5. Programma Bestuur en organisatie

Doelstelling / beoogd maatschappelijk effect

Als gemeente voeren we taken uit die direct van belang zijn voor onze inwoners. Deze taken voeren we als een betrouwbare partij op een rechtmatige en integere manier uit. Hierbij zoeken we continue naar mogelijkheden om de dienstverlening aan onze inwoners te verbeteren. De organisatie blijft in ontwikkeling; ondanks de druk op de arbeidsmarkt lukt het om functies in te vullen en medewerkers te binden en boeien. We investeren in medewerkers om onze inwoners zo goed mogelijk van dienst te zijn. Om inwoners beter te betrekken bij (veranderingen in) hun leefomgeving maken we inwonersparticipatie een steeds vanzelfsprekender onderdeel van de gemeentelijke manier van werken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitgangspunten
We blijven investeren in het ontwikkelen van onze medewerkers, het aantrekken van nieuwe mensen en het realiseren van voldoende kwaliteit in werkzaamheden. Met daarbij een sluitende begroting, waarbij structurele uitgaven met structurele middelen gedekt zijn. Voor nadere informatie over onze interne bedrijfsvoering verwijzen wij naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

Uitvoeren aanpak inwonerparticipatie
Op basis van eerder gezette stappen en de evaluatie van het participatietraject rond duurzaamheid, gaan we participatie verder inbedden in de gemeentelijke organisatie. Dat doen we onder meer door intern trainingen te organiseren en de ondersteuning verder te professionaliseren, zodat:
- participatie stap voor stap standaard onderdeel wordt van de gemeentelijke manier van werken;
- collega's zoveel mogelijk zelfstandig participatietrajecten kunnen begeleiden;
- we meer en meer constructief gebruik gaan maken van de kennis en kunde die in onze gemeenschap aanwezig is.

In 2024 zetten we deze aanpak voort, onder meer bij het opstellen van een nieuwe omgevingsvisie. We stellen de Omgevingsvisie op voor de fysieke leefomgeving van onze gemeente en inwoners mogen participeren. Dit doen we onder begeleiding van een professionele participatiepartner met brede ervaring rond het creëren van betrokkenheid.

Samenwerking
De gemeente Mook en Middelaar is de afgelopen jaren verschillende samenwerkingsverbanden aangegaan en is bij een aantal overlegtafels dan wel structuren aangesloten. De dubbele oriëntatie op Noord-Limburg en Rijk van Nijmegen/Groene Metropoolregio trekt een grote wissel op het bestuur en de ambtelijke organisatie. Voor het sociale domein en ICT hebben we een duidelijke keuze gemaakt voor het Rijk van Nijmegen. Als Limburgse gemeente zijn wij voor het fysieke domein aangewezen op samenwerking op regionaal niveau in de provincie Limburg maar zijn we ook actief binnen de Groene Metropoolregio. In Noord-Limburg participeren we in een Regiodeal en in een Investeringsagenda. Ook in de regio Arnhem-Nijmegen is sprake van een Regiodeal waarbij nader onderzocht wordt of we hier aan deelnemen. In 2023 en de eerste helft van 2024 bereiden we ons met andere gemeenten voor op wijzigingen die de nieuwe Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen van ons vragen, onder meer ten aanzien van versterking van de grip van de raden op gemeenschappelijke regelingen.

Gemeenteraad
We willen samen bouwen om het vertrouwen van onze inwoners waar te maken. Samen bouwen op grond van bereikte resultaten, participatie, integriteit en een samenwerking tussen bestuur en inwoners die is gebaseerd op ieders verantwoordelijkheden en mogelijkheden. Het Mooks vergadermodel ondersteunt het besluitvormingsproces van de gemeenteraad.

Burgemeestersprocedure
Na twaalf jaar burgemeesterschap van de gemeente Mook en Middelaar is burgemeester Gradisen in 2024 niet herbenoembaar vanwege het bereiken van de leeftijd van 70 in 2024. De gemeenteraad is inmiddels gestart met de voorbereidingen voor de voordracht van een nieuwe burgemeester. Op verzoek van het kabinet van de provincie heeft burgemeester Gradisen reeds op 5 juli 2023 Zijne Majesteit de Koning verzocht hem met ingang van 1 juni 2024 eervol ontslag te verlenen om formeel de procedure tijdig te kunnen starten voor een nieuwe burgemeester. Zoals te verwachten, wordt daarmee voor de gemeente Mook en Middelaar in de tijd een naadloze overgang mogelijk met de benoeming en installatie van een opvolger. De nieuwe burgemeester zal in juni 2024 starten.

Verplichte onafhankelijke rekenkamer
Alle gemeenten zijn verplicht een onafhankelijke rekenkamer te hebben (of in te stellen) om de controlerende en kaderstellende taken van de gemeenteraad te ondersteunen. In onderzoeken beantwoordt de rekenkamer de vraag of het gevoerde beleid en het bestuur kostenefficiënt, effectief en volgens de regels gebeurt, oftewel of het geld van de gemeente zinnig, zuinig en zorgvuldig is besteed. In 2024 wordt naar verwachting een onafhankelijke rekenkamer ingesteld.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	1.176	1.296	1.311	1.259	1.265	1.268
Totaal baten	-174	-18	-1	-1	-1	-1
Saldo baten en lasten	**1.002**	**1.278**	**1.310**	**1.258**	**1.264**	**1.267**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-17	-30	-190	-5	-5	-5
Geraamd resultaat	**985**	**1.249**	**1.120**	**1.253**	**1.259**	**1.262**

Een cijferanalyse tussen de diverse jaren vindt u terug in de Financiële begroting bij onderdeel '2.1. Financieel overzicht'.

1.6. Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen

Wettelijk kader
Artikel 8, lid 1 letter b jo. artikel 8, lid 5 BBV.

Algemeen
In de begroting worden specifieke en algemene dekkingsmiddelen onderscheiden.

Specifieke dekkingsmiddelen
Specifieke dekkingsmiddelen hangen samen met concrete beleidsvelden. Deze zijn opgenomen in de baten bij de desbetreffende programma's. Voorbeelden van specifieke dekkingsmiddelen zijn bepaalde inkomsten van het rijk (bijvoorbeeld een rijksbijdrage in verband met uitvoering van de Wet werk en bijstand), de inkomsten voor concrete gemeentelijke diensten (bijvoorbeeld afvalstoffenheffing voor het ophalen van afval of leges voor het in behandeling nemen van verzoeken tot het verstrekken van vergunningen of het afgeven van reisdocumenten).

Algemene dekkingsmiddelen
De algemene dekkingsmiddelen zijn vrij aanwendbaar. De besteding van deze inkomsten is niet aan een bepaald programma(-doel) gebonden. De algemene dekkingsmiddelen vormen een financiële dekking van de (nadelige) saldi van de programma's omdat daar met name de kosten zijn geraamd.

Algemene dekkingsmiddelen
Voor 2024 bedragen de algemene dekkingsmiddelen, (afgerond) € 16,9 miljoen.

Bedragen x € 1.000

Overzicht algemene dekkingsmiddelen (baten)	R2022	B2023	B2024	B2025	B2026	B2027
Uitkeringen gemeentefonds (inclusief DU/IU)	12.830	12.800	14.140	14.210	12.970	12.860
Belastingen:						
- Onroerende zaakbelastingen	2.175	2.220	2.235	2.235	2.235	2.235
- Toeristenbelasting	109	100	103	103	103	103
- Hondenbelasting	39	41	42	42	42	42
- Forensenbelasting	26	22	23	23	23	23
Subtotaal belastingen	2.349	2.383	2.403	2.403	2.403	2.403
Dividend	384	446	338	338	338	338
Saldo van de financieringsfunctie (rentebaten -/- rentelasten)	1	27	-1	-1	-41	-41
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	**15.564**	**15.656**	**16.880**	**16.950**	**15.670**	**15.560**

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	32	12	40	40	80	80
Totaal baten	-15.596	-15.668	-16.920	-16.990	-15.750	-15.640
Saldo baten en lasten	**-15.564**	**-15.656**	**-16.880**	**-16.950**	**-15.670**	**-15.560**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	**-15.564**	**-15.656**	**-16.880**	**-16.950**	**-15.670**	**-15.560**

Een cijferanalyse tussen de diverse jaren vindt u terug in de Financiële begroting bij onderdeel '2.1. Financieel overzicht'.

1.7. Overzicht van de kosten van overhead

Wettelijk kader
Artikel 8, lid 1, letter c BBV

Kosten van overhead
Overhead betreft alle kosten die niet direct toegewezen kunnen worden aan een programma, zoals huisvesting en ICT. Salariskosten die niet direct toewijsbaar zijn aan programma's, zoals de kosten van het MT, Financiën en Juridische zaken, vallen onder de overhead.
Om de raad meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead is in het BBV voorgeschreven dat in het programmaplan hiervan een apart overzicht opgenomen moet worden.

Bedragen x € 1.000

Overhead	R2022	B2023	B2024	B2025	B2026	B2027
Personeel en Organisatie (excl. direct verantwoord bij programma's)	2.934	3.759	3.780	3.780	3.780	3.830
Huisvesting en Facilitaire zaken	224	274	337	387	337	337
ICT	746	755	894	869	869	869
Financiën, Juridische zaken en Communicatie	88	111	84	84	84	84
Huisvesting buitendienst (werf)	182	224	250	250	250	250
Totaal Overhead	**4.174**	**5.123**	**5.345**	**5.370**	**5.320**	**5.370**

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	4.412	5.414	5.379	5.404	5.354	5.404
Totaal baten	-35	-7	0	0	0	0
Saldo baten en lasten	**4.377**	**5.407**	**5.379**	**5.404**	**5.354**	**5.404**
Toevoegingen aan reserves	250	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-453	-284	-34	-34	-34	-34
Geraamd resultaat	**4.174**	**5.123**	**5.345**	**5.370**	**5.320**	**5.370**

Een cijferanalyse tussen de diverse jaren vindt u terug in de Financiële begroting bij onderdeel '2.1. Financieel overzicht'.

1.8. Bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting

Wettelijk kader
Artikel 8, lid 1 letter d BBV.

Algemeen
Vennootschapsbelasting (Vpb) is verschuldigd over fiscale winsten van ondernemersactiviteiten. Omdat de resultaten op fiscaal belaste activiteiten onderling worden verrekend en aangifte wordt gedaan over het totale (gesaldeerde) fiscale resultaat, moet de Vpb-heffing worden begroot en verantwoord als één centrale post in de begroting (en in de jaarrekening).

Vennootschapsbelastingplichtige activiteiten
De gemeente Mook en Middelaar heeft nauwelijks Vpb-plichtige activiteiten. De fiscus heeft landelijk het standpunt ingenomen dat de opbrengsten van afvalstromen Vpb-plichtig zijn. Mook en Middelaar heeft zeer beperkte opbrengsten van afvalstromen. De verschuldigde belasting is over het algemeen maximaal een paar honderd euro.

Vennootschapsbelasting begrotingsjaar 2024
Wij voorzien op basis van de huidige ramingen geen of nauwelijks fiscale winsten over 2024 (alleen de opbrengst van afvalstromen is fiscaal belast). Het geraamde bedrag voor de heffing voor de Vennootschapsbelasting over 2024 stellen wij vooralsnog op (afgerond) € 0k.

Bedragen x € 1.000

Vennootschapsbelasting	R2022	B2023	B2024	B2025	B2026	B2027
Geraamde Vpb	0	0	0	0	0	0
Betaalde Vpb	0	0	0	0	0	0

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Saldo baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Een cijferanalyse tussen de diverse jaren vindt u terug in de Financiële begroting bij onderdeel '2.1. Financieel overzicht'.

1.9. Bedrag voor onvoorzien

Wettelijk kader
Artikel 8, lid 1 letter e jo. artikel 8, lid 6 BBV.

Onvoorzien
Vanaf begrotingsjaar 2024 bedraagt het bedrag voor onvoorzien € 100k. Deze post is gevuld met de resturen die uit de formatie zijn gehaald (zie ook onderdeel 2.10). Het bedrag voor onvoorzien is ongeveer 0,5% van de totale lasten.

Incidenteel
Naast een structureel budget van € 100k is een post 'Incidenteel budget' aanwezig. Feitelijk valt deze post onder programma Bestuur en organisatie, maar is voor meer inzicht hier afzonderlijk vermeld in combinatie met de post ‘Onvoorzien’. Eventuele incidentele voordelen gedurende 2024 worden toegevoegd aan dit budget om hiermee incidentele nadelen gedurende 2024 te kunnen dekken. Dit voorkomt het onnodig aanwenden van de Vrij Besteedbare Reserve. Daarnaast kan sneller ingespeeld worden op dekking voor projectmatige kosten (niet zijnde kredieten).

Bedragen x € 1.000

Onvoorzien en incidenteel	R2022	B2023	B2024	B2025	B2026	B2027
Bedrag voor onvoorzien	0	14	100	100	100	100
Budget voor incidentele posten	0	0	0	0	0	0
Totaal	**0**	**14**	**100**	**100**	**100**	**100**

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	0	14	100	100	100	100
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Saldo baten en lasten	**0**	**14**	**100**	**100**	**100**	**100**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	**0**	**14**	**100**	**100**	**100**	**100**

Een cijferanalyse tussen de diverse jaren vindt u terug in de Financiële begroting bij onderdeel '2.1. Financieel overzicht'.

Paragrafen

1.10. Paragraaf Lokale heffingen

Wettelijk kader
Artikel 10 BBV.

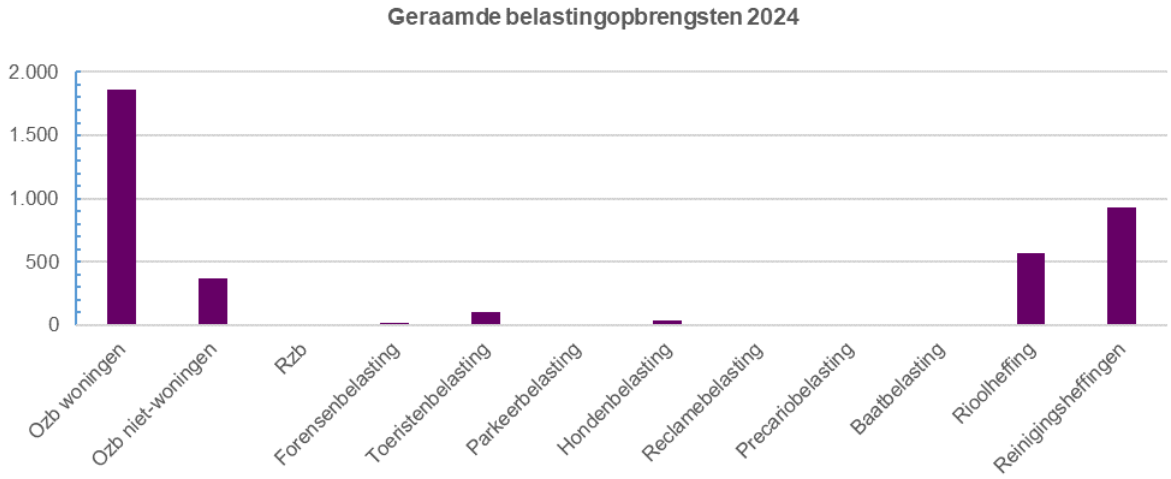
Algemeen
De paragraaf 'Lokale heffingen' heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden (en dus gerelateerd aan uitgaven), als op die waarvan de besteding ongebonden is (vrij aanwendbaar). Door in één paragraaf aandacht te besteden aan het beleid met betrekking tot de belastingheffing, wordt u als raad in staat gesteld te sturen op de hoofdlijnen van het beleid. Het vaststellen van de diverse belastingtarieven gebeurt niet met het vaststellen van de begroting, maar met het vaststellen van de desbetreffende belastingverordeningen in de openbare raadsvergadering van 2 november 2023 met een eventuele uitloop naar 14 december 2023.

De geraamde inkomsten *art. 10, letter a BBV*
De belastingopbrengsten zijn (als initieel uitgangspunt) gebaseerd op een inflatiecorrectie van 3,43% (2023: 3,08%) en, indien van toepassing, een uitbreiding van het areaal, echter nog exclusief de areaaluitbreiding van Molenhoek-Zuid. De areaaluitbreiding van Molenhoek-Zuid vindt gefaseerd plaats. Er loopt een beroep bij de Raad van State, waardoor de start van de bouw vertraging kan oplopen.

Bedragen x € 1.000

Opbrengsten belastingen	W2022	B2023	B2024	B2025	B2026	B2027
Niet-bestedingsgebonden lokale heffingen:						
Onroerende zaakbelastingen:						
Ozb eigenaren woningen	1.793	1.850	1.865	1.865	1.865	1.865
Ozb eigenaren niet-woningen	241	230	230	230	230	230
Ozb gebruikers niet-woningen	140	140	140	140	140	140
Subtotaal ozb	2.175	2.220	2.235	2.235	2.235	2.235
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten (n.v.t.)	0	0	0	0	0	0
Forensenbelasting	26	22	23	23	23	23
Toeristenbelasting	109	100	103	103	103	103
Parkeerbelasting (n.v.t.)	0	0	0	0	0	0
Hondenbelasting	39	41	42	42	42	42
Reclamebelasting (n.v.t.)	0	0	0	0	0	0
Precariobelasting (n.v.t.)	0	0	0	0	0	0
Totaal niet-bestedingsgebonden	**2.349**	**2.383**	**2.403**	**2.403**	**2.403**	**2.403**
Bestedingsgebonden lokale heffingen:						
Baatbelasting (t/m 2023)	17	17	0	0	0	0
Rioolheffing woningen en niet-woningen	509	545	574	574	574	574
Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	798	933	929	929	929	929
Totaal bestedingsgebonden	**1.324**	**1.495**	**1.502**	**1.502**	**1.502**	**1.502**
Totaal lokale heffingen	**3.673**	**3.878**	**3.905**	**3.905**	**3.905**	**3.905**

De toeristenbelasting en de hondenbelasting zijn wettelijk gezien niet-bestedingsgebonden heffingen. In Mook en Middelaar worden deze opbrengsten wel min of meer gelabeld voor de dekking van de kosten daarvan. Een eventuele toename van de toeristenbelasting is mede afhankelijk van investeringen op het gebied van recreatie en toerisme.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen *art. 10, letter b BBV*

Mede overeenkomstig de Kaderbrief 2024 zijn in deze Programmabegroting 2024 de volgende beleidsmatige uitgangspunten gehanteerd:

a) de belastingopbrengsten van de niet-bestedingsgebonden heffingen indexeren met een correctie voor loon- en prijsontwikkeling van 3,43% (met uitzondering van de ozb);
b) de opbrengst van de ozb blijft t/m 2024 gelijk op grond van het door de raad aangenomen ozb-amendement. De ozb wordt geheven op basis van de woz-waarde;
c) een wijziging van de grondslag van meer dan 10% muteren in de opbrengst;
d) de belastingtarieven primair bepalen door de geraamde opbrengst te delen door de meeste recente grondslag zoals aangegeven door BsGW;
e) de tarieven voor riool- en afvalstoffenheffing mogen maximaal 100% kostendekkend zijn;
f) in de meerjarenraming (2025 t/m 2027) worden de belastingopbrengsten gelijk gesteld aan de opbrengsten zoals geraamd in 2024;
g) BsGW (Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen) voert, met uitzondering van de leges, de heffing en invorderingsactiviteiten van de belastingen uit;
h) de gemeente Mook en Middelaar voert de heffing en invorderingsactiviteiten van de leges uit.

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen *art. 10, letter c BBV*

De mogelijkheid tot belastingheffing ligt vast in de Gemeentewet (Gw). De gemeenteraad bepaalt of een belasting wel of niet geheven wordt. Van de belastingen die geheven worden, worden in november 2023 (met een eventuele uitloop naar december 2023) de belastingverordeningen vastgesteld ten behoeve van het begrotingsjaar 2024.

De volgende belastingen worden wel of niet geheven:

Belasting	Wel geheven	Niet geheven
Onroerende zaakbelastingen	✓	
Forensenbelasting	✓	
Toeristenbelasting	✓	
Watertoeristenbelasting	✓	
Hondenbelasting	✓	
Rioolheffing	✓	
Afvalstoffenheffing / reinigingsrecht	✓	
Leges (voor diensten)	✓	
Baatbelasting (geheven t/m 2023)		×
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten		×
Parkeerbelasting		×
Reclamebelasting		×
Precariobelasting		×

Onroerende-zaakbelastingen (art. 220 Gw)
De onroerende zaakbelastingen (ozb) zijn de belangrijkste belastingen die de gemeente aan haar burgers oplegt. Wanneer iemand een woning, gebouw of perceel grond in bezit heeft of huurt, binnen de gemeentegrenzen, dan wordt onroerende zaakbelasting (ozb) geheven.

Er zijn drie onroerende zaakbelastingen:
1. ozb eigenaren woningen;
2. ozb eigenaren niet-woningen;
3. ozb gebruikers niet-woningen.

Macronorm/benchmark woonlasten
Om de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijk te maken, wordt een landelijke 'benchmark lokale woonlasten' toegepast. Hierbij worden naast de ozb ook de rioolheffing en de afvalstoffenheffing betrokken.

Artikel 12 norm
Gemeenten die in ernstige financiële problemen verkeren, kunnen op grond van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet een aanvullende uitkering aanvragen. Dit kan als de algemene middelen van de gemeente aanmerkelijk en structureel tekortschieten om in de noodzakelijke behoeften te voorzien, terwijl de eigen inkomsten zich op een redelijk peil bevinden. Dit laatste betekent concreet dat afvalstoffenheffing en rioolheffing kostendekkend moeten zijn en dat het gewogen gemiddelde ozb-tarief ten minste 0,1729% van de woz-waarde moet bedragen (peiljaar 2023). Niet-kostendekkende tarieven voor riool en reiniging zijn alleen toegestaan voor zover deze door een hoger ozb-tarief worden gecompenseerd. Artikel 12-gemeenten zijn dus genoodzaakt hoge tarieven te hanteren. Of dit ook altijd tot hoge lasten voor hun inwoners leidt, hangt af van de waarde van de onroerende zaken binnen deze gemeenten.

Inflatiecorrectie/tarief
Voor 2024 wordt geen inflatiecorrectie toegepast. De onroerende zaakbelastingen (opbrengst) blijven voor de jaren 2021 t/m 2024 gelijk (behoudens eventuele areaaluitbreidingen) als gevolg van een door de raad aangenomen amendement bij de behandeling van de programmabegroting 2022. Er vindt ook geen indexatie plaats voor de jaren 2022 t/m 2024. De uiteindelijke tarieven zijn afhankelijk van de grondslag (opbrengst gedeeld door grondslag is tarief). Areaaluitbreidingen (meer woningen) in enig jaar verhogen de opbrengst voor het daaropvolgende jaar.

Wet woz
De grondslag voor de ozb is de ozb-waarde van de onroerende zaak. De Waarderingskamer ziet erop toe dat de uitvoering van de Wet woz juist wordt uitgevoerd. De meest actuele waardegegevens als gevolg van de hertaxatie worden verwerkt in de definitieve ozb-tarieven. Deze hebben effect op het tarief, echter niet op de opbrengst.

Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten (221 Gw)
De gemeente Mook en Middelaar heft deze belasting niet.

Baatbelasting (art. 222 Gw)
De gemeente Mook en Middelaar hief deze belasting tot en met 2023. Vanaf 2024 is de 'baatbelasting Korendal' niet meer van toepassing omdat de looptijd is verstreken.

Forensenbelasting (art. 223 Gw)
De forensenbelasting wordt geheven van niet-inwoners die in een (tweede) woning hebben in Mook en Middelaar. De opbrengst voor de forensenbelasting wordt voor 2024 geïndexeerd met 3,43%. Het tarief is afhankelijk van de woz-waarde.

Toeristen- en Watertoeristenbelasting (art. 224 Gw)
Naast de ozb heft onze gemeente als vrij aanwendbare belasting de toeristenbelasting. De baten worden gebruikt voor dekking van kosten op het gebied van recreatie en toerisme. De opbrengst voor de toeristenbelasting wordt voor 2024 geïndexeerd met 3,43%. Investeringen in respectievelijk 2023 en 2024 leiden tot kapitaallasten en kunnen leiden tot een hogere toeristenbelasting vanaf respectievelijk 2024 en 2025. De uiteindelijke tarieven zijn mede afhankelijk van de geraamde grondslag (het aantal overnachtingen). In november 2023 wordt het definitieve voorstel voorgelegd met de tarieven over 2024 op basis van een door BsGW afgegeven prognose van het aantal overnachtingen.

Parkeerbelasting (art. 225 Gw)
De gemeente Mook en Middelaar heft geen parkeerbelasting, maar hanteert 'blauwe zones' voor parkeerregulering waarbij op bepaalde plaatsen een beperkte tijd geparkeerd mag worden.

Hondenbelasting (art. 226 Gw)
De gemeente Mook en Middelaar heft hondenbelasting. De opbrengst van de hondenbelasting valt formeel onder de algemene dekkingsmiddelen. Dit betekent dat de hondenbelasting de inkomsten van de gemeente verhoogt. In Mook en Middelaar worden hier echter ook de kosten mee gedekt voor het voorkomen dan wel beperken van overlast door hondenpoep, zoals het aanleggen en onderhouden van hondenuitlaatplaatsen. De opbrengst wordt voor 2024 geïndexeerd met een inflatiepercentage van 3,43%. De hoogte van het uiteindelijke tarief is afhankelijk van enerzijds de geraamde opbrengst en anderzijds het (geraamde) aantal honden. Voor kennelhouders geldt een afzonderlijk tarief.

Reclamebelasting (art. 227 Gw)
De gemeente Mook en Middelaar heft op dit moment geen reclamebelasting.

Precariobelasting (art. 228 Gw)
De gemeente Mook en Middelaar heft op dit moment geen precariobelasting.

Rioolheffing (art. 228a Gw)

Rioolheffing wordt geheven, mede op basis van het door de Raad vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan 2022-2025 (GRP) en de raadsmemo 'Aanpassing tarief rioolheffing' van 7 november 2019. In het GRP zijn de vervangingsinvesteringen opgenomen van het gemeentelijk rioleringsstelsel en de exploitatiekosten voor de aankomende jaren. Het systeem van rioolheffing is een gesloten systeem, waarbij de kosten en de baten aan elkaar gelijk zijn. De definitieve tarieven voor 2024 en de onderliggende onderbouwing daarvan worden ter vaststelling aan u voorgelegd in de raadsvergadering van november 2023.

Uitgangspunten tariefstelling

De opbrengst van de rioolheffing mag maximaal gelijk zijn aan de kosten van de riolering. Onder de kosten vallen ook de compensabele btw conform art. 228a, lid 3 Gw. en het aandeel overheadkosten. Bij de tariefbepaling wordt onderscheid gemaakt in (klein)gebruikers t/m 400 m^3 waterverbruik en grootverbruikers (meer dan 400 m^3 waterverbruik). Een huishouden heeft gemiddeld 100 m3 waterverbruik en valt onder de kleinverbruikers.

Kostendekkendheid

In de paragraaf lokale heffingen moet inzicht gegeven worden in de mate van kostendekkendheid per heffing. Hierbij mogen de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden voor wat betreft heffingen en rechten. Dit geldt voor de rioolheffing, de afvalstoffenheffing/reinigingsrecht en de leges. Om dit inzicht te geven wordt gebruik gemaakt van een model van de commissie BBV. De taakvelden betreffen de van toepassing zijnde wettelijke taakvelden zoals vermeld in onderdeel 2.16 van deze Programmabegroting.

Bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid rioolheffing	**€**
Kosten taakveld	457
Inkomsten taakveld	-55
Netto kosten taakveld	402
Toe te rekenen kosten	402
Overhead	94
Btw in het kader van het Btw-compensatiefonds	78
Totale kosten	574
Opbrengst heffingen	574
Dekkingspercentage	**100%**

Afvalstoffenheffing (art. 219 Gw jo. 15.33 Wet Milieubeheer) / Reinigingsrecht bedrijven (art. 229 Gw)

Het afvalbeheer wordt uitgevoerd in samenwerking met DAR N.V. Evenals in voorgaande jaren het geval was, worden de kosten van het afvalbeheer, waaronder de afvalinzameling en afvalverwerking, doorberekend aan de inwoners. In Mook en Middelaar betalen de inwoners een vast tarief (vastrecht) en een variabel tarief per lediging of klepopening. Het ophalen van huishoudelijk afval bij particulieren is een wettelijke verplichting. Het systeem van afvalstoffenheffing is een gesloten systeem waarbij de kosten en de baten aan elkaar gelijk zijn. De definitieve tarieven voor 2024 en de onderliggende onderbouwing daarvan worden ter vaststelling aan u voorgelegd in de raadsvergadering van 2 november 2023.

Uitgangspunten tariefstelling
De opbrengst van de afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht mag maximaal gelijk zijn aan de kosten van afvalinzameling en -verwerking (inclusief milieustraat). Onder de kosten vallen ook de compensabele btw conform art. 229b, lid 2, letter b Gw en het aandeel in de kosten van overhead.

Bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid reinigingsheffingen	**€**
Kosten taakveld	806
Inkomsten taakveld	-158
Netto kosten taakveld	648
Toe te rekenen kosten	648
Overhead	166
Btw in het kader van het Btw-compensatiefonds	115
Totale kosten	929
Opbrengst heffingen	929
Dekkingspercentage	**100%**

Leges (art. 229 Gw)
Leges zijn verschuldigd voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een te leveren dienst, bijvoorbeeld het verstrekken van een paspoort, rijbewijs of omgevingsvergunning. Je betaalt niet voor de vergunning zelf (want het is ook mogelijk dat iemand geen vergunning krijgt, terwijl er wel werkzaamheden zijn verricht). Leges worden jaarlijks met een inflatiepercentage gecorrigeerd (conform de beleidsuitgangspunten).

Kostendekkendheid
Overeenkomstig het beleid worden de legestarieven 2024 verhoogd met 3,43% wegens inflatiecorrectie. De opbrengst mag maximaal kostendekkend zijn. Wettelijke tarieven zijn hierop een uitzondering.

Bedragen x € 1.000

Berekening kostendekkendheid leges	**€**
Kosten taakveld	p.m.
Inkomsten taakveld	p.m.
Netto kosten taakveld	p.m.
Toe te rekenen kosten	p.m.
Overhead	p.m.
Btw in het kader van het Btw-compensatiefonds	p.m.
Totale kosten	p.m.
Opbrengst heffingen	p.m.

Dekkingspercentage (maximaal)	**100%**

Uitgangspunten tariefstelling
De opbrengst van de secretarieleges mag maximaal gelijk zijn aan de kosten van behandeling van de aanvragen. Onder de kosten valt ook de compensabele btw conform art. 229b, lid 2, letter b Gw en het aandeel in de kosten van overhead. Bij het vaststellen van de legesverordening in november 2023 wordt een voorstel gedaan voor het aanpassen van de tarieven.

Aanduiding van de lokale belastingdruk
Bij dit onderdeel van de lokale belastingdruk worden de voorlopige tarieven weergegeven, de voorlopige belastingdruk voor 2024 en de belastingdruk van buurgemeenten (over 2023) op basis van een jaarlijks onderzoek door COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden).

Overzicht van tarieven
De ozb-opbrengst wordt op basis van het door de raad aangenomen amendement niet verhoogd. Het uiteindelijke tarief is afhankelijk van de waarde-ontwikkeling van de onroerende zaken. De forensen-, toeristen- en hondenbelasting worden trendmatig verhoogd met 3,43%. Het tarief is mede afhankelijk van een wijziging in de grondslag. De rioolheffing en reinigingsheffingen zijn maximaal 100% kostendekkend.

In onderstaande tabel zijn nog geen voorlopige tarieven weergegeven voor 2024. De tarieven zijn een afgeleide van de opbrengst gedeeld door de grondslag. Ten tijde van het opstellen van deze Programmabegroting 2024 zijn nog geen prognoses van BsGW over 2024 ontvangen. Deze zijn/worden medio september 2023 ontvangen.

Voorlopige tarieven 2024		**2024**	**2023**
Algemene inflatiecorrectie		3,43%	3,08%
OZB woningen eigenaren	% woz-waarde	n.t.b.	0,1191%
OZB niet-woningen eigenaren	% woz-waarde	n.t.b.	0,2962%
OZB niet-woningen gebruikers	% woz-waarde	n.t.b.	0,2274%
Rzb	-	n.v.t.	n.v.t.
Forensenbelasting	% woz-waarde	n.t.b.	0,2528%
Toeristenbelasting	p.p.p.n.	n.t.b.	1,07
Parkeerbelasting	-	n.v.t.	n.v.t.
Hondenbelasting 2):			
Eerste hond	per eerste hond	n.t.b.	59,88
Extra honden	per extra hond (150%)	n.t.b.	86,16
Kenneltarief	per kennel (700%)	n.t.b.	417,72
Reclamebelasting	-	n.v.t.	n.v.t.
Precariobelasting	-	n.v.t.	n.v.t.
Baatbelasting	bedrag per perceel	n.v.t.	divers
Rioolheffing	per perceel	n.t.b.	118,08
	eerste 400 m3 waterverbruik	n.t.b.	n.v.t.
	vanaf 400m3 gestaffeld	n.t.b.	n.v.t.
	eerste 500 m3 waterverbruik	n.v.t.	18,72
	elke volgende 500m3	n.v.t.	187,20

Afvalstoffenheffing	vastrecht per jaar	n.v.t.	203,55
	bedrag per lediging (restafval)	n.v.t.	9,50
	bedrag per klepopening	n.v.t.	2,11

De definitieve tarieven voor 2024 worden door uw raad vastgesteld middels het vaststellen van de belastingverordeningen, die aangeboden worden voor de raadsvergadering van 2 november 2023 met een eventuele uitloop naar 14 december 2023. Hierbij worden de laatste ontwikkelingen meegenomen, zoals waardemutatie van de onroerende zaken.

Belastingdruk Mook en Middelaar
In onderstaande tabel staat de lokale lastendruk per huishouding, waarbij als uitgangspunt is genomen:

- Huurders betalen uitsluitend afvalstoffenheffing;
- Woningeigenaren betalen afvalstoffenheffing, ozb en rioolheffing.
-

Bedragen in €

Lastendruk	2024	2023
Huurder:		
Afvalstoffenheffing	p.m.	261
Eigenaar / gebruiker:		
Onroerende-zaakbelasting, rioolheffing en afvalstoffenheffing		
- bij een woningwaarde van € 200k	p.m.	238
- bij een woningwaarde van € 300k	p.m.	357
- bij een woningwaarde van € 500k	p.m.	596

Belastingdruk andere gemeenten
COELO onderzoekt jaarlijks de woonlasten per huishouden. In onderstaande tabel zijn van enkele buurgemeenten de woonlasten weergegeven. Omdat de woonlasten over het komende jaar 2024 nog niet bekend zijn, worden altijd de woonlasten van het huidige jaar vermeld.

Lastendruk 2023	Mook en Middelaar	Gennep	Heumen	Land van Cuijk	Gemidd. Limburg	Gemidd. Nederland
Eigenaar-bewoner						
Eenpersoonshuishouden	961	802	888	817	897	867
Meerpersoonshuishouden	1.014	862	957	886	963	944
Rangnummer *)	262e	74e	190e	105e		
Huurder						
Eenpersoonshuishouden	275	254	161	288	342	346
Meerpersoonshuishouden	328	314	230	356	406	436
Rangnummer *)	62e	54e	9e	90e		

Bron: COELO 'Atlas van de lokale lasten 2023'
**) 1e is goedkoopste gemeente*

Kwijtscheldingsbeleid

Voor mensen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid tot een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de geheven belasting. De mogelijkheid tot kwijtschelding wordt geregeld in de belastingverordeningen. Kwijtschelding is op basis van de huidige verordeningen (2023) alleen mogelijk voor rioolheffing en afvalstoffenheffing. Voor alle andere belastingen wordt op grond van de huidige belastingverordeningen geen kwijtschelding verleend. Het wel of geen kwijtschelding verlenen kan jaarlijks herzien worden bij het vaststellen van de belastingverordeningen. Voor 2024 gebeurt dit in de raadsvergadering van 2 november (met een eventuele uitloop naar 14 december 2023).

1.11. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Wettelijk kader
Artikel 11 BBV.

Algemeen
Deze paragraaf geeft inzicht in het vermogen van de gemeente Mook en Middelaar om substantiële niet-begrote kosten te dekken die onverwachts kunnen optreden. Tevens wordt inzicht gegeven in de risico's die per eind september 2023 bekend en van substantieel belang zijn voor de financiële positie.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit is de hoeveelheid aan middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en waarvoor ook geen verzekering is afgesloten. De weerstandscapaciteit bedraagt € 2 miljoen in de vorm van de Algemene Reserve en € 100k als bedrag voor onvoorziene uitgaven.

Inventarisatie van de risico's
Tegenover de weerstandscapaciteit staan risico's, die substantieel van belang zijn, maar die niet of niet geheel financieel gedekt zijn. Risico's worden in beginsel aangemerkt als incidenteel. Als risico's structureel optreden, dan wordt dit financieel ook structureel meegenomen in de begroting. Optredende risico's worden primair gedekt door de Algemene reserve. De waarschijnlijkheid dat een risico zich voordoet wordt onderverdeeld in Zeer laag (10%), Laag (25%), Midden (50%), Hoog (75%) en Zeer hoog (90%). Maatregelen kunnen zijn: Accepteren, Overdragen (bijv. verzekeren), Preventief (voorkomen), Reductie (bedrag of risico verkleinen).

Nr	Risico	Kwanti-ficering	Risico-inschatting	Kans	Omvang
1	ICT / Cybersecurity	440	Hoog	75%	330
2	Sociaal Domein	350	Hoog	75%	263
3	Uitkeringen gemeentefonds	1.000	Hoog	75%	750
4	Maatschappelijk vastgoed	120	Gemiddeld	50%	60
5	Haven (dichtslibben)	250	Gemiddeld	50%	125
6	Uitvoering Participatiewet (vangnetregeling)	105	Gemiddeld	50%	53
7	Dividenduitkering	338	Laag	25%	85
8	Startersleningen	130	Laag	25%	33
9	Inflatie / kostenstijging	200	Laag	25%	50
10	Verbonden partijen	643	Zeer laag	10%	64
11	Juridische procedures	200	Zeer laag	10%	20
12	Achtervang leningen sociale woningbouw	5.328	Zeer laag	10%	533
		9.104			2.364

Ten opzichte van vorig jaar zijn de risico's voor het sociaal domein en uitkeringen gemeentefonds toegevoegd. Dit betekent een toename van de risico-omvang tot bijna € 2,4 miljoen. Voor een nadere toelichting op de risico's verwijzen wij u naar bijlage 2 van deze programma-begroting.

Bedragen x € 1.000

Risico	Incidenteel		Structureel	
	Kwantificering	Berekend bedrag	Kwantificering	Berekend bedrag
Zeer hoog (90%)	0	0	0	0
Hoog (75%)	1.790	1.343	0	0
Midden (50%)	475	238	0	0
Laag (25%)	668	167	0	0
Zeer laag (10%)	6.171	617	0	0
Totaal	**9.104**	**2.364**	**0**	**0**

Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's (weerstandsvermogen)

Bepaling en betekenis weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis zijn in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om mogelijke tegenvallers op te vangen zonder dat dit onmiddellijk invloed heeft op het beleid. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente.

Ratio weerstandsvermogen
De ratio, die uit de hiervoor gehanteerde berekening volgt, kan worden gewaardeerd. Wij hanteren onderstaande beoordelingstabel.

Beoordelingstabel weerstandsvermogen			
Categorie	Ratio weerstandsvermogen		Betekenis
	vanaf	tot	
A	2	∞	Uitstekend
B	1,4	2	Ruim voldoende
C	1	1,4	Voldoende
D	0,8	1	Matig
E	0,6	0,8	Onvoldoende
F	- ∞	0,6	Ruim onvoldoende

De gemeente Mook en Middelaar wenst minimaal een ratio te hebben in categorie C – voldoende. Dit betreft een ratio tussen de 1,0 en 1,4. Daarnaast wordt als structurele bovengrens een ratio van 3,0 gehanteerd. Als na drie achtereenvolgende jaren de ratio groter dan 3,0 is, wordt de Algemene reserve verlaagd. Als na drie achtereenvolgende jaren de ratio kleiner dan 1,0 is, wordt de Algemene reserve verhoogd.

Als risico's zich daadwerkelijk voordoen, ondanks de genomen beheersmaatregelen, dan kan een beroep gedaan worden op de weerstandscapaciteit. Uitgangspunt hierbij is dat eerst wordt onderzocht of de gemeente ook andere mogelijkheden heeft om de gevolgen van risico's op te vangen. Denk bijvoorbeeld aan het aanwenden van eventueel onbenutte budgetten, bezuinigingen of bijstellingen van bestaand beleid.

Ratio weerstandsvermogen
De ratio voor het weerstandsvermogen bedraagt 0,9 (weerstandscapaciteit € 2.100k gedeeld door risico's € 2.364k). Deze ratio valt in klasse 'D Matig'. Dit is net iets minder dan de minimaal gewenste ratio.

In 2024 worden alle risico's opnieuw beoordeeld en kan een voorstel worden gedaan tot herziening van de risico-indeling (bijvoorbeeld in diverse klassen, zoals bestuurlijke, organisatorische, juridische en financiële risico's), waarbij alleen risico's boven een bepaalde omvang (bijv. minimaal € 50k) worden vermeld.

Kengetallen
Naast de ratio voor het weerstandsvermogen zijn gemeente verplicht om onderstaande kengetallen te verstrekken. Deze kengetallen mogen alleen in gezamenlijkheid beoordeeld worden voor de beeldvorming met betrekking tot de financiële positie van de gemeente (zie ook de tabel onderaan deze paragraaf).

Verloop van de kengetallen						
Kengetallen	**W2022**	**B2023**	**B2024**	**B2025**	**B2026**	**B2027**
Netto schuldquote	-23%	0%	17%	36%	63%	64%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-26%	-4%	14%	32%	60%	60%
Solvabiliteitsratio	43%	39%	32%	29%	20%	20%
Structurele exploitatieruimte	8%	-7%	1%	1%	-6%	-7%
Grondexploitatie (n.v.t.)	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Belastingcapaciteit	104%	103%	vlp. 103%	vlp. 103%	vlp. 103%	vlp. 103%

vlp. = voorlopig

1a Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast (vaste schuld en vlottende schulden) ten opzichte van de eigen middelen (vlottende activa). Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een negatieve schuldquote betekent dat er geen netto-schuld is, maar dat er een overschot is aan liquide middelen en vorderingen. Door investeringen, het benutten van de middelen in 's Rijks Schatkist en het toekomstig aantrekken van leningen voor financiering van investeringen, neemt de netto schuldquote toe.

1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Dit betreft hetzelfde kengetal als de netto schuldquote, maar nu wordt bij de eigen middelen niet alleen de vlottende activa meegenomen, maar ook de uitgezette leningen. Dit kengetal is altijd gelijk of lager dan de netto schuldquote.

2. Solvabiliteitsratio
Het solvabiliteitsratio geeft aan in welke mate wij in staat zijn om op de lange termijn aan de financiële verplichtingen te voldoen. Zoals uit de balans valt op te maken, bedraagt het eigen vermogen € 7,2 miljoen en het totaal vermogen € 22,5 miljoen. Dit betekent dat de omvang van het eigen vermogen 32% bedraagt ten opzichte van het totaal vermogen. De gangbare minimumnorm voor deze solvabiliteitsratio ligt bij niet-financiële ondernemingen tussen de 25% en 40%. Hoe hoger de ratio hoe solvabeler de organisatie is. Met een ratio van 32% voldoet de gemeente Mook en Middelaar aan de gangbare norm.

3. Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage is een structureel overschot. De begroting heeft voor 2024 een licht structureel overschot van 1%.

4. Grondexploitatie
Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De gemeente Mook en Middelaar heeft geen actieve grondexploitaties (aankopen, bouw- en woonrijp maken en weer verkopen). Het kengetal bedraagt 0%.

5. Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit wordt berekend op basis van de woonlasten van een belastingplichtige (meerpersoonshuishouden met eigen woning) in Mook en Middelaar ten opzichte van het landelijk gemiddelde van het laatst bekende begrotingsjaar. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2024 is dat 2023. Omdat de (voorlopige) tarieven voor 2024 nog niet berekend kunnen worden en de woonlasten dus ook nog niet bekend zijn, is de belastingcapaciteit voorlopig gelijk gehouden aan de belastingcapaciteit van 2023, zijnde 103%. Bij het aanbieden van de effecten van septembercirculaire 2023 middels een eerste begrotingswijziging, zal ook de belastingcapaciteit voor 2024 vermeld worden. In de raadsvergadering van 2 november 2023 worden de nieuwe belastingverordeningen voor 2024 ter besluitvorming aan u voorgelegd.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie
De diverse kengetallen zijn onderling redelijk consistent en bevestigen het beeld van een gezonde financiële positie. Mook en Middelaar heeft slechts één uitstaande geldlening van € 363k (per 1 januari 2024), die jaarlijks met zo'n € 182k wordt afgelost. Aan de andere kant is er ongeveer € 2 miljoen aanwezig in 's Rijks schatkist (voor aftrek van de betaling van alle restant kredieten). Qua exploitatie is er nagenoeg een structureel sluitende (meerjaren)begroting uitgaande van het voorgestelde dekkingsplan.

Op basis van de categoriale indeling zit de gemeente Mook en Middelaar alleen in de categorieën A en B (minst risicovol dan wel gemiddeld). De kengetallen moeten niet afzonderlijk beoordeeld worden, maar bepalen gezamenlijk het financiële beeld.

Kengetal	Waarde M&M	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote zonder correctie	17%	< 90%	90 - 130%	> 130%
Netto schuldquote met correctie)	14%	< 90%	90 - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	32%	> 50%	20 - 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	1%	positief	neutraal	negatief
Grondexploitatie	0%	< 20%	20-35%	> 35%
Belastingcapaciteit	103%	< 95%	95 - 105%	> 105%

1.12. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Wettelijk kader
Artikel 12 BBV.

Onderstaande tabel bevat de actuele stand van zaken met betrekking tot de beheerprogramma's.

Beheerplan	Omschrijving / Naam	Periode	Datum vaststelling Raad	Te herzien in	Looptijd
Wegen	Wegenbeheerplan Meerjarenplanning	2020-2025	12 december 2019	2025	5 jaar
Wegen/bruggen	Meerjaren onderhoudsplan bruggen	2018-2067	15 september 2016		50 jaar
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan Mook en Middelaar (GRP)	2022-2026	16 december 2021	2026	5 jaar
Water	geen onderhoudsplan	-	-	-	-
Groen	Groenbeheerplan	2016-2019	*)	2024	
Gebouwen	Meerjarig onderhoudsplan (MJOP)	2020-2023		2023	4 jaar

*) Besluitvorming door College van burgemeester en wethouders.

Wegen

1. Wegen

Doel
De gemeente is verantwoordelijk voor de instandhouding en het veilig gebruik van de verhardingen die zij in beheer heeft.

Beleidskader
Al jaren voert de gemeente structureel en planmatig onderhoud uit aan de verhardingen. Het gemeentelijke Wegenbeheerplan is hierbij richtinggevend. Het plan geeft inzicht in de kwaliteit en onderhoudsbehoefte van de gemeentelijke wegen/verhardingen en de financiële middelen die hiervoor nodig zijn. Het plan wordt voor een bepaalde tijd vastgesteld en er is in 2019 een nieuw plan opgesteld voor de periode 2020-2024. In 2020 is het plan uitgebreid naar vijf jaren zodat het nu tot 2025 vastligt.

Onderhoudsniveau
Het onderhoudsniveau van de wegen is vastgesteld op het niveau B van de landelijke CROW-systematiek. Dit komt min of meer overeen met het niveau van instandhouding van de verhardingen, voorkomen dat (technische) normen worden overschreden.

Financiële consequenties beleidskader
De meerjarenplanning voor het structureel en planmatig onderhoud bedraagt op basis van het nieuwe Wegenbeheerplan voor de jaren 2020 tot en met 2025 op jaarbasis een bedrag van gemiddeld ongeveer € 152k voor groot onderhoud, inclusief een toeslag van 6-10% voor de kosten van de voorbereiding, verkeersmaatregelen, administratie en toezicht op de werkzaamheden.

Financiële consequenties in de begroting
Om de onderhoudsvoorziening voor het (groot) wegonderhoud op peil te houden werd er jaarlijks € 155k aan toegevoegd. Per 31 december 2022 bedroeg het saldo van de voorziening € 446k. Het verloop van de voorziening is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Voorziening groot onderhoud wegen					
Jaar	**Stand per 1-1**	**Dotatie**	**Vrijval**	**Aanwending**	**Stand per 31-12**
2023	446	155	0	113	488
2024	488	155	0	140	502
2025	502	155	0	155	502
2026	502	155	0	155	502
2027	502	155	0	155	502

Voortgang van het geplande onderhoud
De onderhoudswerkzaamheden worden overeenkomstig de planning van het Wegenbeheerplan uitgevoerd. Werkproces: voorbereiding (onderzoek), aanbesteding en uitvoering. Werkzaamheden worden zo veel mogelijk gecombineerd en afgestemd met gemeentelijke (bouw)ontwikkelingen. Streven naar integraal werken. Zo mogelijk wordt het onderhoud aan de wegen gecombineerd met andere ontwikkelingen en/of onderhoudswerkzaamheden (integraal werken).

Omvang achterstallig onderhoud
Op basis van huidig inzicht is er geen sprake van achterstallig onderhoud.

2. Kunstwerken (Bruggen)

Doel
De gemeente is verantwoordelijk voor de instandhouding en het veilig gebruik van de verkeersbruggen binnen de gemeente. Het betreft twee bruggen, de brug Witteweg te Plasmolen en de brug Cuijksesteeg in Mook.

Beleidskader
Op 15 september 2016 heeft u het ‘Meerjaren onderhoudsplan bruggen' vastgesteld. Het plan voorziet in het structurele / planmatige onderhoud aan de bruggen. Dit geeft een doorkijk voor de komende vijftig jaar (planperiode 2018-2067). Onderhoud op basis van instandhouding van de huidige functionaliteit van de bruggen. Met het plan is dit gewaarborgd.

Onderhoudsniveau
Het onderhoudsniveau van de bruggen is vastgesteld op niveau in stand houden.

Financiële consequenties beleidskader
Voor de financiering van de onderhoudswerkzaamheden op de langere termijn (instandhouding) is er een voorziening groot onderhoud bruggen aanwezig. De jaarlijkse dotatie aan de voorziening bedraagt € 23k. Door de jaarlijkse dotatie is de voorziening gedurende een looptijd van 50 jaar nergens negatief.

Financiële consequenties in de begroting
Het verloop van de voorziening is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Voorziening groot onderhoud kunstwerken (bruggen)					
Jaar	**Stand per 1-1**	**Dotatie**	**Vrijval**	**Aanwending**	**Stand per 31-12**
2023	62	23	0	0	85
2024	85	23	0	0	108
2025	108	23	0	10	121
2026	121	23	0	0	145
2027	145	23	0	136	31

Voortgang van het geplande onderhoud
In 2024 zal conform het meerjarenonderhoudsplan een inspectie uitgevoerd worden aan de Brug Witteweg te Plasmolen. Het klein onderhoud dat uit deze planning komt zal ook conform het meerjarenplan uitgevoerd worden.

Omvang achterstallig onderhoud
Door invulling te geven aan het Meerjaren onderhoudsplan bruggen kan achterstallig onderhoud worden voorkomen.

Voortgang van het geplande onderhoud
Jaarlijks worden de geplande vervangingen uitgevoerd. Hierbij wordt er ook gekeken of zaken kunnen worden gecombineerd.

Omvang achterstallig onderhoud
Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Riolering

Doel
Invulling geven aan de gemeentelijke watertaken, dit op het gebied van afvalwater, regenwater en grondwater. Meer concreet het in stand houden en verbeteren van de gemeentelijke riolering en voorzieningen voor de opvang en verwerking van het regenwater. Dit alles om te komen tot een goed functionerend(e) waterketen en watersysteem en daarmee het terugdringen van de kans op wateroverlast.

Beleidskader
De invulling van de gemeentelijke watertaken, en de financiering ervan, is vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan Mook en Middelaar (GRP), dat op 24 november 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld. De planperiode van het GRP bestrijkt de jaren 2022 tot en met 2026. In het GRP is de vroegere specifieke zorg voor de riolering omgebogen naar de zorg voor het gemeentelijk waterbeheer. Dus niet specifiek het (stedelijk) afvalwater maar ook het regenwater en grondwater.

In het GRP is er aandacht voor het onderhoud en het in stand houden van de (water)voorzieningen, het doen van metingen en onderzoek, het terugdringen van de vuiluitworp naar oppervlaktewater en het terugdringen van de kans op wateroverlast ten gevolge van hevige neerslag. De afgelopen jaren zijn hierin al vorderingen gemaakt, wel baart de toenemende extreme neerslag zorgen. Hiervoor is blijvende aandacht in de vorm van generieke en specifieke maatregelen, zoals het afkoppelen van verhardingen en het creëren van berging. Hierbij worden ook de bewoners betrokken en gestimuleerd. Dit in de vorm

van voorlichting en advies en ook met de mogelijkheid van een geldelijke bijdrage (dit laatste in samenwerking met het waterschap Limburg).

De mogelijkheid voor samenwerking met andere overheden en partijen is ook een blijvend aandachtspunt. Dit onder andere om de kosten voor de watertaken te verlagen. Hierbij is het streven om de wettelijke watertaken tegen de laagst mogelijke lasten uit te voeren.

Onderhoudsniveau
Het onderhoudsniveau van de riolering is vastgesteld op niveau instandhouding / functionaliteit.

Financiële consequenties beleidskader
De financiële gevolgen van de uitvoering van het GRP komen via de rioolheffing ten laste van belastingplichtige inwoners. Bij de behandeling van de belastingverordeningen worden ook de tarieven van de rioolheffing vastgesteld.

Financiële consequenties in de begroting
De dekking van de kosten voor het reguliere (dagelijks) onderhoud vindt plaats middels budgetten in de exploitatie. Nieuwe rioleringen worden geactiveerd en leiden tot kapitaallasten. De voorziening groot onderhoud riolering gedraagt zich meer als een tariefegalisatievoorziening, waarbij het saldo van de lasten en baten wordt geëgaliseerd. Riolering en rioolheffing is financieel een gesloten systeem.
Het verloop van de voorziening is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Voorziening groot onderhoud riolering (tariefegalisatie)					
Jaar	**Stand per 1-1**	**Dotatie**	**Vrijval**	**Aanwending**	**Stand per 31-12**
2023	4.331	0	-29	0	4.302
2024	4.302	0	-50	0	4.252
2025	4.252	0	-50	0	4.202
2026	4.202	0	-50	0	4.152
2027	4.152	0	-50	0	4.102

Voortgang van het geplande onderhoud
Het dagelijks onderhoud en de inspanningen en werkzaamheden die voortvloeien uit het GRP worden voorbereid en uitgevoerd. Hierbij is het streven naar integraal werken, synergie en doelmatigheid.

Omvang achterstallig onderhoud
Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Water

Passantenhaven

Doel
Mook en Middelaar heeft op het gebied van ‘water’ enkel de verplichting om de passantenhaven bevaarbaar te houden en het in stand houden van de functionaliteit van de haven, als bouwkundige voorziening.

Beleidskader
Inzicht hebben en houden in de diepgang en de staat van de passantenhaven als 'bouwwerk'.

Onderhoudsniveau
De metingen van de diepgang in de haven wijzen uit dat de haven bevaarbaar is. Met metingen wordt dit gevolgd.
Tot op heden is er geen onderhoudsplan voor de passantenhaven zelf, de waterbouwkundige (constructieve) onderdelen. De haven dateert uit de jaren negentig van de vorige eeuw. Het is raadzaam om inzicht te krijgen in de staat van onderhoud en het benodigd toekomstig budget voor de instandhouding van de voorzieningen. Inzicht in de onderhoudsbehoefte, en het waarborgen daarvan, kan worden gekoppeld aan de wens van de ontwikkeling van het gebied Maaskade. Hierbij streven naar een integrale benadering en uitwerking, zowel ruimtelijk, functioneel als (onderhouds)technisch. Vanuit het oogpunt van onderhoud en beheer is deze inspanning niet vrijblijvend, ook niet in tijd. Als deze visie om welke redenen dan ook op zich laat wachten, is het wenselijk om los hiervan een onderhoudsplan op te stellen.

Financiële consequenties beleidskader
Indien het uitbaggeren van de passantenhaven noodzakelijk is, worden de kosten daarvan geschat op € 125k. Deze kosten zijn niet in de begroting opgenomen. Het dichtslibben is onder andere afhankelijk van het gebruik van de haven en zandverplaatsingen bij extreme hoogwaterstanden. De exacte kosten worden mede bepaald door het tijdstip waarop het baggeren noodzakelijk is en door de benodigde opslagcapaciteit voor het slib. Deze post is wel opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Financiële consequenties in de begroting
De dekking van de kosten voor het onderhoud vindt plaats door middel van het reserveren van budgetten in de exploitatie. Er is hiervoor op dit moment geen budget en geen voorziening aanwezig.

Voortgang van het geplande onderhoud
Ten aanzien van het bevaarbaar houden van de haven zijn er geen bijzonderheden te melden en worden er geen acties voorzien.

Omvang achterstallig onderhoud
Op basis van huidig inzicht is er geen sprake van achterstallig onderhoud.

Groen

Doel
Het onderhouden en beheren van het gemeentelijk groen. Dit betreft plantsoenen, hagen, bomen, en het sportpark in Middelaar.

Beleidskader
Het beleidskader is vastgelegd in het Groenstructuurplan. De planperiode was in 2020 afgelopen. We kiezen ervoor om geen nieuw Groenstructuurplan op te stellen. De gemeentelijke groenstructuur is onderdeel van de Omgevingsvisie, waarin de ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de langere termijn worden vastgelegd. Het opstellen van de Omgevingsvisie volgt op de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024). In 2022 is een nieuw groenbestek opgesteld op basis waarvan de groenwerkzaamheden de komende jaren kunnen worden uitgevoerd.

Onderhoudsniveau
In het Groenbeheerplan is het onderhoudsniveau van het openbaar groen vastgesteld conform de landelijke CROW-systematiek. Voor het groen in de woonkernen is dit niveau B; onderhoudsniveau

basis met een sober/functioneel beeld. Op locaties waar het technisch mogelijk en verantwoord is, is gekozen voor een lager onderhoudsniveau- niveau C; extensief beheer. Veelal buiten de woonkernen.

Financiële consequenties beleidskader
In de begroting zijn de kosten voor het reguliere beheer en onderhoud van het openbaar groen opgenomen.

Financiële consequenties in de begroting
Het groenonderhoud vindt geheel plaats door middel van het budgetteren in de exploitatie.

Voortgang van het geplande onderhoud
De reguliere dagelijks onderhoud wordt conform het Groenbeheerplan uitgevoerd. Het reguliere onderhoud van het openbaar groen wordt uitgevoerd door INTOS/Buitenwerk. Voor specifieke onderhoudstaken zoals het onderhoud van de sportvelden, maaien van bermen, onderhoud hondenuitlaatstroken, onderhoud hagen en beheersen eikenprocessierups worden aannemers ingehuurd. Daarnaast voert de eigen dienst diverse onderhoudstaken uit zoals het snoeien van bomen en het maaien van gras- en sportvelden.

Gebouwen

Doel
Het college wil een gedegen inzicht in de staat van het vastgoed en borgen dat het onderhoud plaatsvind zodat de technische staat van het gebouw en installaties gewaarborgd blijft en de veiligheid gegarandeerd. Hiervoor hanteert de gemeente het Meerjarig onderhoudsplan (MJOP) 2020-2023 voor onderstaande gebouwen:

- Het gemeentehuis;
- De brandweerkazerne/gemeentewerf, de zoutloods en het kca-depot (milieustraat);
- Sportaccommodatie De Heikant (Astrantia);
- Sportaccommodatie De Maasvallei (Eendracht ’30).

Beleidskader
Voor de gemeentelijke gebouwen hanteren we het MJOP 2020-2023 als leidraad en toetsingskader. Eind 2023 wordt het MJOP opnieuw opgesteld en budgetten voor dagelijks en planmatig onderhoud voor de jaren 2024 en verder zullen we dan actualiseren. Vanaf 2024 en verder zullen we toewerken naar een actief gebouwenbeheer met bijbehorend onderhoudsniveau. Het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen houdt in:
- dat de objecten er verzorgd en voldoende representatief uitzien;
- dat de waarde van de objecten in stand blijft;
- dat de beleving van de gebruikers van de gebouwen/objecten goed is;
- dat de technische voorzieningen in de gebouwen naar behoren functioneren en voorzien in een continue bedrijfsvoering;
- dat op een planmatige manier verduurzaming plaatsvindt.

Gemeentehuis
In 2023 zijn we stappen gaan zetten omtrent de aankleding en esthetiek van het gemeentehuis en onderzoeken we mogelijkheden van verduurzaming. Dit heeft geleid tot een plan van aanpak. De kosten komen ten laste van de voorziening groot onderhoud gebouwenbeheer. In 2024 wordt hier waar nog nodig een vervolg aan gegeven.

Financiële consequenties beleidskader
De gemeentelijke gebouwen worden conform het MJOP 2020-2023 onderhouden en na vaststelling van het MJOP 2024-2027 zullen we dat herzien. Als op basis van het MJOP 2024 aanvullende acties nodig zijn, dan zal in eerste instantie dekking gezocht worden vanuit de voorziening groot onderhoud gebouwenbeheer.

Financiële consequenties in de begroting
Voor klein onderhoud is een budget in de exploitatie opgenomen. Voor groot onderhoud wordt jaarlijks € 76k gestort in de voorziening gebouwenbeheer.

Bedragen x € 1.000

Voorziening groot onderhoud gebouwen					
Jaar	**Stand per 1-1**	**Dotatie**	**Vrijval**	**Aanwending**	**Stand per 31-12**
2023	1.120	76	0	40	1.156
2024	1.156	76	0	441	790
2025	790	76	0	68	798
2026	798	76	0	175	700
2027	700	76	0	22	754

Voortgang van het geplande onderhoud
In 2024 gaat het onderhoud plaatsvinden conform het in 4e kwartaal op te stellen MJOP beheerplan.

1.13. Paragraaf Financiering

Wettelijk kader
Artikel 13 BBV.

Beleidsvoornemens t.a.v. het risicobeheer van de financieringsportefeuille
Mook en Middelaar hanteert de volgende beleidsvoornemens:
- Daar waar mogelijk zetten we eerst eigen financieringsmiddelen in, voordat we gaan lenen;
- Tijdelijk overtollige liquide middelen stallen we in 's Rijks Schatkist (wettelijk verplicht);
- De wettelijke kasgeldlimiet en renterisiconorm overschrijden we niet.

Rentelasten

Lening
De Gemeente Mook en Middelaar heeft momenteel één langlopende lening. Dit betreft een lening met een looptijd tot en met 2025 en een vast rentepercentage van 5,58%. Voor 2024 betreffen de rentelasten € 12k. Op deze lening wordt lineair afgelost (€ 182k per jaar).

Bedragen x € 1.000

Langlopende lening (per 31-12)	2023	2024	2025	2026	2027
Lening BNG	363	182	0	0	0

Renterisiconorm
De renterisiconorm geeft een norm voor het renterisico op de vaste schuld en heeft als doel het renterisico bij (her)financiering te beheersen. Deze norm is bij ministeriële regeling vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal (lasten exclusief toevoegingen aan reserves). Dit houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. De minimale renterisiconorm bedraagt wettelijk € 2,5 miljoen.

Bedragen x € 1.000

Renterisiconorm		2023	2024	2025	2026	2027
1	Renteherzieningen op leningen o/g	0	0	0	0	0
2	Betaalde aflossingen	182	182	349	267	434
3	Renterisico (1+2)	182	182	349	267	434
4	Renterisiconorm	4.683	5.195	4.102	4.113	4.119
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	4.502	5.013	3.754	3.846	3.685
5b	Overschrijding renterisiconorm (4<3)	-	-	-	-	-
Berekening						
4a	Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%	20%
4b	Begrotingstotaal	23.416	25.974	20.510	20.563	20.597
4	Renterisiconorm (4a x 4b)	4.683	5.195	4.102	4.113	4.119

De renterisiconorm bedraagt voor 2024 € 5,2 miljoen. Voor dit bedrag mogen aflossingen en rente-herzieningen plaatsvinden. Voor de renterisiconorm geldt een wettelijk minimumbedrag van € 2,5 miljoen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft een maximumbedrag aan dat de betreffende gemeente aan korte financiering mag aantrekken. De omvang bedraagt een in de 'Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden' vastgelegd percentage van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. Dit percentage is wettelijk vastgesteld op 8,5%.

Bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet		2023	2024	2025	2026	2027
	Omvang primitieve begroting per 1 januari (= grondslag)	23.416	25.974	20.510	20.563	20.597
1.	**Toegestane kasgeldlimiet**					
	- In procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
	- In bedrag van de grondslag	**1.990**	**2.208**	**1.743**	**1.748**	**1.751**
2.	**Omvang vlottende korte schuld**					
	- Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0	0
	- Schuld in rekening-courant	0	0	0	0	0
	- Gestorte gelden van derden < 1 jaar	0	0	0	0	0
	- Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0	0
	- Totale omvang van de vlottende schuld	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.	**Vlottende middelen**					
	- Contante gelden in kas	1	1	1	1	1
	- Tegoeden in rekening-courant	2.926	3.308	3.022	2.806	2.471
	- Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0	0
	- Totale omvang van de vlottende middelen	**2.927**	**3.309**	**3.023**	**2.807**	**2.472**
4.	**Toets kasgeldlimiet**					
	- Totaal netto vlottende schuld (2) -/- (3)	-2.927	-3.309	-3.023	-2.807	-2.472
	- Toegestane kasgeldlimiet (1)	1.990	2.208	1.743	1.748	1.751
	- Ruimte (+)/Overschrijving (-) (1) -/- (4)	**4.918**	**5.517**	**4.766**	**4.555**	**4.222**

Liquide middelen die niet per direct nodig zijn voor de bedrijfsvoering, moeten bij het rijk ondergebracht worden in 's Rijks Schatkist, ook wel Schatkistbankieren genoemd. Mook en Middelaar heeft daar per eind augustus 2023 ongeveer € 2,6 miljoen uitstaan. Afhankelijk van het verloop van de investeringen zullen vanaf 2024 langlopende leningen aangetrokken moeten worden om de geraamde investeringen te kunnen betalen. De kasgeldlimiet bedraagt voor 2024 ruim € 2,2 miljoen. Voor dit bedrag mogen we kortlopend (dag)geld aantrekken.

Renteresultaat

Het renteresultaat is het saldo van de netto rentekosten en de rente die wordt doorberekend aan de producten.

bedragen x € 1.000

Renteresultaat		2024
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	40
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-39
	Saldo rentelasten en rentebaten	1
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-0
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-0
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	1
d1.	Rente over eigen vermogen	0
d2.	Rente over voorzieningen	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	1
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury	1

Financieringsbehoefte

Hieronder vindt u de liquiditeitenplanning op hoofdlijnen. Deze planning is gebaseerd op de inkomsten en uitgaven van de exploitatie, de geraamde investeringen voor 2024, het eventueel aantrekken of aflossen van leningen en de aanwending van voorzieningen. Het geraamde beginsaldo is gebaseerd op het uitgangspunt dat de doorgeschoven investeringen vanuit de vorige jaarstukken (2022) en vanuit de begroting 2023 nog niet allemaal voor 100% uitgegeven worden in 2023. In de jaarstukken wordt jaarlijks op basis van de realisatie een meer gedetailleerd kasstroomoverzicht vermeld.

Bedragen x €1.000

Inkomsten en uitgaven	2023	2024	2025	2026	2027
Beginsaldo liquiditeiten	7.675	2.426	2.808	2.522	2.306
Bij:					
Inkomsten volgens exploitatie	21.713	25.798	20.533	19.272	19.082
Mutatie leningen	0	5.000	3.000	5.000	0
Mutatie werkkapitaal	0	0	0	0	1.140
Subtotaal bij	*21.713*	*30.798*	*23.533*	*24.272*	*20.223*
Af:					
Uitgaven volgens exploitatie	22.336	25.136	19.612	19.561	19.593
Uitgaven voor investeringen	1.758	3.610	2.229	4.150	183
Mutatie leningen	182	182	349	267	434
Aanwending voorziening	227	617	268	365	348
Mutatie werkkapitaal	2.459	872	1.361	146	0
Subtotaal af	*26.961*	*30.417*	*23.819*	*24.488*	*20.558*
Totaal	**2.426**	**2.808**	**2.522**	**2.306**	**1.971**

Omdat Mook en Middelaar tijdelijk overliquide is (weggezet in 's Rijks Schatkist), is voor 2024 nog geen behoefte aan een aanvullende financiering. De rente bij 's Rijks Schatkist bedraagt ongeveer 3%. Afhankelijk van de doorlooptijd van het investeringsschema moet op termijn geleend worden om investeringen te financieren.

1.14. Paragraaf Bedrijfsvoering

Wettelijk kader
Artikel 14 BBV.

Algemeen
De paragraaf Bedrijfsvoering geeft ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Personeel en organisatiebeleid

Organisatie
De organisatie is in beweging door allerlei ontwikkelingen. Zo is sprake van een krappe arbeidsmarkt en relatief veel arbeidsmobiliteit. Naast relatief veel uitstroom van medewerkers, slagen we er tot nog toe goed in om nieuwe medewerkers te laten instromen. We merken wel dat er soms wat meer moeite voor moet worden gedaan, bijvoorbeeld door eenzelfde vacature nogmaals open te stellen. Ook de opvang van ontheemden vraagt een forse en extra inspanning van de organisatie. De invoering van de Omgevingswet komt steeds dichterbij wat organisatorische gevolgen met zich mee brengt. We zien dat de organisatie voldoende is toegerust en in balans is om deze ontwikkelingen (verder) vorm te geven.
Zo is in de afgelopen periode meer ingezet op structurele formatie ter vervanging van tijdelijke inzet. Daardoor is de organisatie minder kwetsbaar geworden en wordt kennis langer in huis gehouden. Het maakt de organisatie bovendien meer aantrekkelijk voor medewerkers. In het managementteam vonden het afgelopen jaar geen wijzigingen plaats. De herverdeling van de afdelingen met onderliggende teams en de meer directe aansturing daarop door het management geeft duidelijkheid in de organisatie. Komend jaar worden werkprocessen, administratieve organisatie, verdeling van taken en op onderdelen de structuur nog meer doelmatig ingericht. Het vinden en behouden van de juiste mensen op de juiste plek in de organisatie is een van de personele speerpunten. Wij zoeken daarin de samenwerking met omliggende gemeenten. Ook kijken we naar hoe onze organisatie zich verhoudt tot regionale samenwerkingsverbanden, zodat we binnen de verschillende gemeenschappelijke regelingen waarin we participeren voor onze gemeente zo effectief mogelijk kunnen opereren. Om de aantrekkingskracht van de organisatie verder te vergroten, worden onder meer de werkplekken aantrekkelijker gemaakt door relatief eenvoudige aanpassingen in het interieur.
Verder worden de uitkomsten van de RI&E (Risico Inventarisatie & Evaluatie), die medio 2023 is gehouden, bezien en acties uitgezet voor het verder verbeteren van de arbeidsomstandigheden en het bevorderen van het werkplezier. Dat geldt eveneens voor de resultaten van het Medewerkersbelevingsonderzoek dat in september 2023 is gehouden. Op die manier spannen we ons maximaal in voor het binden en boeien van onze medewerkers. Duurzame inzetbaarheid van medewerkers blijft daarmee ook in 2024 een belangrijk thema. De ondernemingsraad is nauw betrokken bij deze ontwikkelingen, waarbij sprake is van een constructieve samenwerking.
Verder heeft een extern bureau op ons verzoek medio 2023 in beeld gebracht wat de dubbele regionale oriëntatie voor de organisatie betekent. Dit om een scherper beeld te krijgen van de consequenties en dat te delen met de provincie en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties. Het rapport toont aan dat de dubbele oriëntatie verdeeld over verschillende beleidsterreinen een extra werklast geeft van 2.210 uur (1,57 fte) en dat deze werklast nog eens als aanname moet worden vermeerderd met 10%. Dit vanwege het feit dat de ambtelijke organisatie voortdurend keuzes en afwegingen moet maken die niet in formatieoverzichten terugkomen. Op een formatie van zo'n 74 fte's is dit substantieel.
De totale jaarlijkse extra bestuurslast daardoor wordt ingeschat op ongeveer 700 tot 1.400 uur, dat komt neer op 0,5 tot 1 fte. Tot slot bereidt de organisatie, zoals bekend, zich voor op de komst van een nieuwe burgemeester in 2024, onder meer door een inwerkprogramma op te stellen.

Informatisering / automatisering

Digitalisering / informatievoorziening

Digitalisering speelt een cruciale rol in de wijze waarop we in de nabije toekomst inspelen op de behoeften van onze inwoners en de wijze waarop we de dienstverlening aan onze inwoners vormgeven. Bijna alles hangt met digitalisering samen: processen kunnen efficiënter en effectiever verlopen en informatie kan sneller beschikbaar komen en gemakkelijker toegankelijk worden gemaakt. Daarnaast heeft het indirect effect op de werkdruk, het maakt ons als organisatie veel flexibeler vanwege de toegankelijkheid van informatie. De digitale wereld verandert echter zo snel dat we continu aandacht moeten blijven besteden aan onze informatiesystemen. Het beheer vraagt om extra inspanning. In 2024 gaan we specifiek de volgende zaken oppakken:

- Uitrol MS365 (feitelijk meer gebruik maken van de mogelijkheden die er al zijn)
- Professionaliseren / verbeteren functioneel beheer
- Vervanging systemen rondom burgerzaken
- Woo (actief publiceren) vereist aanpassing werkprocessen
- In algemene zin: verSaaSing (Software as a Service, software in de cloud)
- Verbeteren managementinformatie

We blijven de vruchten plukken van de regionale ICT samenwerking. iRvN ontwikkelt door, ook organisatorisch, en participeert in landelijke ontwikkelingen.

Budgetten

Overzicht budgetten raad

Naast de diverse bedrijfsvoeringsaspecten zijn er ook specifiek budgetten voor de raad. Ofschoon deze formeel geen onderdeel uitmaken van de bedrijfsvoering, worden deze hieronder volledigheidshalve wel vermeld.

Bedragen x € 1.000

Wie	Toelichting	R2022	B2023	B2024	B2025	B2026	B2027
Raad	salarissen, vergoedingen, werkbudget enz.	252	247	261	237	241	241
Raadscommissies	vergoedingen	4	6	6	6	6	6
Griffie	salarissen, incl. ondersteuning griffie	123	136	142	142	142	142
Rekenkamer	budget voor rekenkamer(commissie)	0	15	15	15	15	15
Controlekosten	kosten accountant	59	60	75	75	75	75

1.15. Paragraaf Verbonden partijen

Wettelijk kader
Artikel 15 BBV

Algemeen
Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap over de verbonden partij, hetzij middels vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij middels stemrecht (bijvoorbeeld door het hebben van aandelen). Onder financieel belang wordt verstaan: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd, met als doelstelling het versterken
van de democratische legitimatie. Met de wijziging zijn enkele nieuwe instrumenten in de Wgr geïntroduceerd
om de gemeenteraden meer in positie te brengen. Het gaat dan om bijvoorbeeld (extra) zienswijzen, een
gemeenschappelijke (raads)adviescommissie, evaluaties en een regionaal enquêterecht. Ook is een kapstok
opgenomen voor participatie en inspraak op regionaal niveau. Alle gemeenschappelijke regelingen moeten vóór 1 juli 2024 zijn aangepast aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. In 2023 wordt hiervoor onder andere de zienswijzeprocedure aangepast, waarna in het voorjaar van 2024 toestemming van de raden van deelnemende gemeenten wordt gevraagd.

Gemeenschappelijke regelingen

Voor de gemeenschappelijke regelingen zijn in deze Programmabegroting de volgende verbonden partijen aanwezig:

Bedragen x € 1.000

Naam	Relatie met programma	Begroting 2024 aanwezig	Belang	Bijdrage 2024
Modulaire GR Regio Rijk van Nijmegen	Sociaal Domein / Bestuur en organisatie	ja	3,00% (6/200e deel)	632
GR Groene Metropoolregio	Fysieke leefomgeving / Bestuur en organisatie	ja	5,56% (1/18e deel)	51
GR Euregio Rijn-Waal (Kleve)	Bestuur en organisatie	nee	1,20%	3
GR Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN)	Toerisme, natuur en duurzaamheid	ja	4,76% (1/21e deel)	0
GR Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)	Sociale leefomgeving	ja	6,67% (1/15e deel)	618
BVO Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen	Sociale leefomgeving / Sociaal Domein	ja	5,26% (1/19e deel)	289
GR Regionale uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD)	Sociale leefomgeving	ja	6,25% (1/16e deel)	24

GR Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	Fysieke leefomgeving / Bestuur en organisatie / Algemene dekkingsmiddelen	ja	0,50% (1/200e deel)	137

Van een gemeenschappelijke regeling is sprake wanneer (de besturen van) twee of meer gemeenten samen een regeling treffen ter behartiging van één of meer belangen van die gemeenten. Hieronder worden de gemeenschappelijke regelingen beschreven waarin de gemeente Mook en Middelaar participeert. Voor wat betreft de vermelde geprognosticeerde omvang van het eigen en het vreemd vermogen en het resultaat wordt aansluiting gezocht bij de gegevens van de begrotingen 2024, voor zover deze beschikbaar zijn.

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Regio Rijk van Nijmegen te Nijmegen		
Doel/openbaar belang	De MGR is een samenwerkingsverband, ingesteld om de belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen door afstemming en samenwerking binnen de regio Nijmegen. De eerste module van de MGR is gevormd door het Regionale WerkBedrijf. Per 1 januari 2016 is de module ICT toegevoegd aan de MGR onder de naam ICT-Rijk van Nijmegen (iRvN).	
Betrokkenen	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen.	
Financieel belang	Wij verwachten in 2024 ongeveer € 632k uit te geven aan de MGR. Dit bedrag is als volgt onderverdeeld: Bestuursondersteuning € 6k; iRvN € 369k; Werkbedrijf € 257k.	
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de MGR wordt gevormd door leden van de raad of het college van B&W van de deelnemende gemeenten. Mook en Middelaar heeft 6 van de 200 stemmen. Burgemeester Gradisen en wethouder Dillerop zitten in het algemeen bestuur.	
Ontwikkelingen	De kosten van het Werkbedrijf worden gedeeltelijk bekostigd uit het Participatiebudget dat wij van het rijk ontvangen. Dit budget is vanaf 1 januari 2023 niet meer te herkennen in het Gemeentefonds. Daarom maakt de MGR voor wat betreft het Werkbedrijf nieuwe afspraken met de gemeenten. Ten aanzien van iRvN zien we een aanzienlijke stijging van de kosten omdat de volgende onderwerpen financiële druk op de meerjarenbegroting leggen: • Personeel, het werven en behouden; • Stijgende prijzen van ICT-voorzieningen; • Grotere regionale vraag naar laptops en devices; • Cyber security en het op peil houden van het beveiligingsniveau.	
Risico's	Omdat de MGR geen eigen vermogen aanhoudt (algemene reserve voor risico's) worden de risico's doorgeschoven naar de deelnemende gemeenten die deze risico's in de eigen risicoparagraaf kunnen opnemen. Mook en Middelaar heeft hierin ook voorzien.	
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	€ 0k	€ 0k
Vreemd vermogen	€ 38.327k	€ 35.743k
Resultaat		€ 0k

Gemeenschappelijke Regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen		
Doel/openbaar belang	De regeling is getroffen om de positie van de Regio Arnhem-Nijmegen te versterken en een kwalitatieve groei van de regio te bewerkstelligen (met behoud van de typische balans tussen levendige verstedelijking en ontspannen leefkwaliteit) op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling (waaronder wonen, landschap, verkeer en mobiliteit) en sociaaleconomische ontwikkeling (waaronder werkgelegenheid, bedrijvigheid, recreatie, toerisme, leefbaarheid en cultuur) op de schaal van de regio, en waarbij integraliteit, innovatie, duurzaamheid en circulariteit belangrijke uitgangspunten zijn.	
Betrokkenen	De gemeenten Arnhem, Beuningen, Berg en Dal, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.	
Financieel belang	De gemeente Mook en Middelaar draagt voor het Regiobureau in 2024 € 1,36 per inwoner per jaar bij. Voor de opgave Verbonden regio is dat € 1,58 en voor de opgave Groene Groeiregio € 0,99 per inwoner per jaar. Totaal € 3,93 per inwoner per jaar. Er vindt geen bijdrage aan The Economic Board plaats.	
Bestuurlijk belang	Wethouder Rodoe is namens de gemeente Mook en Middelaar lid van het Algemeen Bestuur. Wethouder Herings is plaatsvervangend lid.	
Ontwikkelingen	De Groene Metropoolregio kent vijf opgaven: vervoer (Verbonden regio), toerisme en cultuur (Ontspannen regio), wonen (Groene Groeiregio), economie (Productieve regio) en circulariteit (Circulaire regio). De raden van de deelnemende gemeenten bepalen aan welke opgaven wordt deelgenomen. De raad van Mook en Middelaar heeft in 2022 besloten om in 2023 en 2024 aan twee opgaven deel te nemen: vervoer (Verbonden regio) en wonen (Groene Groeiregio). In 2023 is er een Regiodeal gesloten met het rijk. Of en zo ja de gemeente aan hieruit voortvloeiende projecten deelneemt zal eind 2023 of begin 2024 worden bepaald.	
.Risico's	Er zijn geen bijzondere risico's bekend.	
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	€ 100k	€ 100k
Vreemd vermogen	€ 4.987k	€ 4.713k
Resultaat		€ 0k

Gemeenschappelijke Regeling Euregio Rijn-Waal te Kleve	
Doel/openbaar belang	De Euregio Rijn-Waal wil met haar werk bijdragen aan de eenwording van Europa. Tegelijkertijd wordt gestreefd naar een sterke economische, sociale en maatschappelijke positie van de regio middels het realiseren en stimuleren van grensoverschrijdende samenwerking in het Duits-Nederlandse grensgebied. De werkvelden zijn ruimtelijke structuur, economie, technologie en innovatie, milieu, natuur en landschap, kwalificering en arbeidsmarkt, sociaal-culturele integratie.
Betrokkenen	De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband met leden uit de Nederlandse provincies Gelderland, Noord-Brabant en Limburg, de Duitse stad Duisburg en de Kreisen Kleve en Wesel. De leden zijn gemeenten (waaronder de gemeente Mook en Middelaar), regionale overheden en andere publiekrechtelijke organisaties zoals de Kamer van Koophandel.
Financieel belang	De gemeente betaalt aan jaarlijkse contributie circa € 3k.

Gemeenschappelijke Regeling Euregio Rijn-Waal te Kleve		
Bestuurlijk belang	Het hoogste orgaan van de Euregio Rijn-Waal is de Euregioraad, die verantwoordelijk is voor alle activiteiten van de Euregio Rijn-Waal. Raadslid Broekmans heeft namens de raad van Mook en Middelaar zitting in de Euregioraad. Namens het college neemt wethouder Rodoe deel.	
Ontwikkelingen	Met een nieuw project in het kader van Interreg VI zetten de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC) en het Naturschutzzentrum im Kreis Kleve (NZ Kleve) hun samenwerking voort die ontstond tijdens het INTERREG V-project 'Groen blauwe Rijn Alliantie'. Hen verbindt een vergelijkbare kijk op het landschap, haar uitdagingen en kansen. Samen buigen de projectpartners zich over de vraag hoe men het landschap in het projectgebied, bij Uedem, Goch, Weeze en Kalkar aan de Duitse kant en Mook en Middelaar, Gennep en Bergen (L) en op termijn het Land van Cuijk (NB) aan de Nederlandse kant, klimaatbestendig kan maken met het oog op de toekomst en tegelijkertijd kan bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit.	
Risico's	De deelnemende gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het financiële beleid. Een groot deel van de werkorganisatie wordt gefinancierd uit de budgetten voor technische bijstand van INTERREG programma's. De projectsubsidies worden vanuit Brussel verstrekt via het Comité van Toezicht van INTERREG op basis van het daartoe opgestelde toetsingskader. Uitgaven vinden plaats op grond van Europese regelgeving. Cofinanciering is afkomstig van overheden aan beide zijden van de grens. De financiële risico's voor de Interregsubsidies liggen bij de Bezirksregierung Düsseldorf en het Ministerie van Economische Zaken.	
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Vreemd vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Resultaat		Geen begroting beschikbaar

Gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN) te Nijmegen		
Doel/openbaar belang	De GR richt zich op de rol van aandeelhouder en leverancier van afval aan ARN B.V. Ondersteuning en behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten ter bescherming van het milieu op de onderwerpen afval, bodem, klimaat en energie.	
Betrokkenen	Gemeenten Beuningen, Druten, Heumen, Berg en Dal, Mook en Middelaar, Nijmegen, West Maas en Waal, Wijchen.	
Financieel belang	Indien de ARN in enig jaar winst maakt, wordt door de aandeelhouders besloten op welke wijze verrekening plaatsvindt met de deelnemende gemeenten.	
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit acht leden, bestaande uit de portefeuillehouders Milieu van de deelnemende gemeenten. Voor Mook en Middelaar maakt wethouder Rodoe deel uit van dit bestuur. Daarnaast maakt hij deel uit van het DB.	
Ontwikkelingen	Geen	
Risico's	Geen	
	1 januari 2024	*31 december 2024*

Gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN) te Nijmegen		
Eigen vermogen	€ 8.212k	€ 7.728k
Vreemd vermogen	€ 1.887k	€ 1.749k
Resultaat		-/- € 29k

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord te Venlo		
Doel/openbaar belang	Het bevorderen van een zo optimaal mogelijke eenduidige en gelijkwaardige dienstverlening op het terrein van de veiligheid (brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing) en gezondheid (publieke gezondheidszorg) aan alle burgers in het regionale verzorgingsgebied Limburg-Noord.	
Betrokkenen	Vijftien deelnemende gemeenten in de regio Limburg-Noord. Gemeente Mook en Middelaar, Gennep, Bergen, Venray, Horst aan de Maas, Venlo, Beesel, Peel en Maas, Roermond, Weert, Nederweert, Maasgouw, Roerdalen, Leudal en Echt-Susteren.	
Financieel belang	De gemeente levert een bijdrage per inwoner per jaar verdeeld over diverse kostenposten. De bijdrage in 2024 is geraamd op € 620k.	
Bestuurlijk belang	De burgemeester van Mook en Middelaar is lid van het Algemeen Bestuur en van de bestuurscommissie Veiligheid van de Veiligheidsregio Limburg-Noord.	
Ontwikkelingen	Onderstaande ontwikkelingen zijn behandeld in de raad van 15 juni 2023 en geaccordeerd. • In 2024 is er sprake van een gemiddelde loonkostenstijging van 9,54%; • Structureel tekort op budget kapitaallasten materieel brandweer, voor de begroting 2024 betekent dit een extra bijdrage van € 524k, voor Mook en Middelaar is dit een stijging van € 7k; • Het werkveld medische milieukunde binnen de GGD Limburg-Noord is met de komst van de Omgevingswet en nieuwe thema's, zoals klimaatverandering, energietransitie, verduurzaming en gezonde leefomgeving aan versterking toe; • Een van de bestemmingen voor de extra toegekende BDuR (Brede Doeluitkering Rampenbestrijding) gelden is informatievoorziening binnen crisisbeheersing.	
Risico's	Onderstaande risico's worden genoemd in de begroting 2024 van de VRLN. De grootste (financiële) risico's lopen de gezamenlijke gemeenten door de (onbekende) gevolgen van het datalek corona en de deeltijdregeling brandweervrijwilligers. Tevens zal na afronding van de kerntakendiscussie een begrotingswijziging plaatsvinden.	
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	€ 6.047k	€5.603 k
Vreemd vermogen	€ 51.830k	€ 60.916k
Resultaat		€ 0k

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem - Nijmegen te Arnhem		
Doel/openbaar belang	Het doel van de GR Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem - Nijmegen is: Samenwerking op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer teneinde de kwaliteit van dienstverlening naar zowel de eigen organisaties als de inwoners te vergroten alsmede kosten te besparen en de efficiency te verhogen.	
Betrokkenen	Het GR is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Arnhem, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Berg en Dal, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.	
Financieel belang	De begroting voor 2024 van de vervoersorganisatie voorziet voor de gemeente Mook en Middelaar in een bijdrage ad € 288k.	
Bestuurlijk belang	Het hoogste orgaan van de GR is het Bestuur waarvan wethouder Dillerop lid is. Het bestuur heeft tot taak de gezamenlijke sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer door de deelnemers.	
Ontwikkelingen	De komende jaren zal conform eerder ingezet beleid verder gestuurd worden op de inzet van zero-emissie voertuigen. De verwachte kosten daarvan zijn in de Meerjarenbegroting verwerkt.	
Risico's	De financiering van de vervoersorganisatie heeft deels een open eind karakter. De kosten zijn mede afhankelijk van het aantal cliënten en het aantal kilometers die deze reizen.	
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	€ 0k	€ 0k
Vreemd vermogen	€ 10.750k	€ 12.000k
Resultaat		€ 0k

Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)	
Doel/openbaar belang	Waarborgen van een goede kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
Betrokkenen	Vijftien Noord-Limburgse gemeenten en de Provincie Limburg.
Financieel belang	De kosten van de GR worden via een vaste verdeelsleutel berekend aan de deelnemers. Een eventueel positief exploitatiesaldo in enig jaar moet worden terugbetaald aan de deelnemers. Voor 2024 is de vaste bijdrage geraamd op € 24k.
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de GR RUD LN bestaat uit de portefeuillehouders van alle deelnemende organisaties. Voor Mook en Middelaar maakt de burgemeester deel uit van dit bestuur.
Ontwikkelingen	Een belangrijke pijler binnen de Omgevingswet is de invoering van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). In dit kader is een gezamenlijk VTH-systeem aangeschaft en geïmplementeerd. De live-gang heeft in april 2022 plaatsgevonden. Daarnaast werkt de RUD aan het versterken van de RUD conform de aanbevelingen van het rapport Van Aertsen. De begroting van de RUD voor 2023 wordt daarvoor aangepast zoals al eerder is aangegeven in de raadsmemo van 20 juli 2022 (nr. 224). De bijdrage voor de RUD zal met ruim € 4k toenemen tot € 24k.
Risico's	Het totaal van de risico's is beperkt en becijferd op €77k. De RUD LN beschikt niet over een algemene reserve. Zij beschikt wel over een post onvoorzien ter hoogte van € 50k die tot de weerstandscapaciteit gerekend kan worden. Indien de post onvoorzien in een

Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)		
	boekjaar niet voldoende blijkt te zijn, dan zullen de deelnemers conform de verdeelsleutel moeten bijdragen aan het tekort.	
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	€ 309k	€ 309k
Vreemd vermogen	€ 1.150k	€ 1.150k
Resultaat		€ 0k

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)		
Doel/openbaar belang	Het optimaliseren van het maatschappelijke rendement door middel van lagere kosten en spreiden risico's bij de heffing en de invordering van de gemeentelijke belastingen.	
Betrokkenen	Bijna alle Limburgse gemeenten (met uitzondering van Horst aan de Maas en Venray) : Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpe-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal en Weert en het Waterschap Limburg.	
Financieel belang	Voor 2024 is onze vaste bijdrage geraamd op €137k. Deze bijdrage bestaat uit een evenredig deel van de kosten op basis van de productieomvang van de deelnemers en gedurende zes jaar (t/m 2026) vermeerderd met € 16k goodwill ten behoeve van de oprichters van de samenwerking. Het gemeentelijk aandeel in de BsGW bedraagt ongeveer 0,5%.	
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van BsGW bestaat uit de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten en waterschap. Op basis daarvan heeft de gemeente zeggenschap en de mogelijkheid om het stemrecht te gebruiken. De portefeuillehouder van Mook en Middelaar is wethouder Herings.	
Ontwikkelingen	Naast forse prijsstijgingen, hebben we nog steeds te maken met no cure no pay-bedrijven (ncnp-bedrijven), die voortdurend op zoek zijn naar “meer en anders”: bezwaren op andere soorten heffingen, complexere bezwaren, met informatieverzoeken gecombineerde bezwaren et cetera.	
Risico’s	Door ontwikkelingen in de wetgeving betreffende de tegemoetkoming in de proceskosten is het sinds 2014 rendabel geworden voor zogenaamde NCNP-bureaus (No Cure, No Pay) om namens burgers bezwaar te maken tegen de woz-waarde, waarbij deze bureaus de tegemoetkoming proceskosten kunnen opstrijken. Dit heeft landelijk geresulteerd in een forse stijging van de totale proceskosten, waarbij er een discrepantie is tussen hoogte van de kostenvergoeding en restitutie van belastingbedragen. Bovendien leggen genoemde bedrijven een onevenredig beslag op tijd van de samenwerkingen, zo ook voor BsGW.	
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	€ 1.203k	€ 1.203k
Vreemd vermogen	€ 7.259k	€ 6.973k
Resultaat		€ 0k

Vennootschappen en coöperaties

Voor de Vennootschappen en coöperaties zijn in deze Programmabegroting de volgende verbonden partijen aanwezig:

Bedragen x € 1.000

Naam	Relatie met programma	Begroting 2024 aanwezig	Belang	Bijdrage 2024
NV BNG-bank	n.v.t. (algemene dekkingsmiddelen)	nee	0,22%	0
NV Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)	Toerisme, natuur en duurzaamheid	nee	0,60%	0
Enexis Holding N.V.	Toerisme, natuur en duurzaamheid	nee	0,09%	0
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	Afgeleide van Enexis	nee	0,09%	0
CSV Amsterdam B.V.	Afgeleide van Enexis	nee	0,09%	0
Inkoopcentrum Zuid	n.v.t. (inkoop algemeen)	nee	p.m.	8
Leisurelands B.V.	Toerisme, natuur en duurzaamheid	nee	0,18%	0
DAR N.V.	Toerisme, natuur en duurzaamheid	nee	1,33%	0
Nazorg (bodemzorg) Limburg B.V.	Toerisme, natuur en duurzaamheid	nee	0,69%	0

Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang is de gemeente Mook en Middelaar geheel of gedeeltelijk in het bezit van de aandelen van een aantal vennootschappen. In deze paragraaf wordt ingegaan op de belangrijkste vennootschappen van de gemeente Mook en Middelaar.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) te 's-Gravenhage	
Doel	De BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Betrokkenen	De bank is een naamloze structuurvennootschap. De aandeelhouders zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.
Financieel belang	Het maatschappelijk aandelenkapitaal bestaat uit 100 miljoen aandelen van € 2,50 nominaal, waarvan 55.690.720 aandelen zijn geplaatst en volgestort. De gemeente Mook en Middelaar bezit hiervan 123.708 aandelen.
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders (1 stem per aandeel). Daarmee is ons aandeel iets meer dan 0,2%.
Ontwikkelingen	Op financieel vlak staat de BNG Bank er gezond voor. In april 2023 is bekendgemaakt dat in 2022 is een renteresultaat gerealiseerd van € 481 miljoen en een nettowinst geboekt van € 300 miljoen. De winst en dividenduitkering over 2023 wordt in 2024 bekendgemaakt en uitgekeerd. Eind 2022 is het Klimaatplan - Going Green gepresenteerd. Hiermee zet men in de komende jaren een volgende stap in de energietransitie en CO2-reductie.
Risico's	geen

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) te 's-Gravenhage		
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Vreemd vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Resultaat		Geen begroting beschikbaar*)

*) Gezien de onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten acht de BNG Bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinsten.

N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) te Maastricht		
Doel	De vennootschap heeft ten doel de Provincie Limburg te voorzien in de behoefte aan leidingwater, voor drinkwater en andere doeleinden en daarmee samenhangende diensten. De vennootschap tracht het doel te bereiken door het winnen, het zuiveren, het opslaan, het inkopen, het transporteren, het distribueren en het leveren van water, alsmede het verrichten van diensten op genoemde terreinen.	
Betrokkenen	De aandelen zijn verdeeld over de Provincie Limburg en de Limburgse gemeenten. Bij de gemeenten is gekeken naar inwonersaantal voor de verdeling van de aandelen. Iedere gemeente heeft minimaal één aandeel in eigendom.	
Financieel belang	De gemeente Mook en Middelaar bezit momenteel 3 aandelen van de 500 aandelen à € 4.538 per stuk. Het beleid van WML is om eventuele winst bij voorkeur aan te wenden tot versterking van het bedrijf en verwezenlijking van het doel van de vennootschap. Er wordt (dus) doorgaans geen dividend uitgekeerd.	
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders (1 stem per aandeel). Daarmee is ons aandeel 0,6%.	
Ontwikkelingen	Geen bijzonderheden.	
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal in deze vennootschap (totaalbedrag € 2.269k) (art 2:81 BW). Ons aandeel is € 14k.	
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	€ 217.190k *)	Geen begroting beschikbaar **)
Vreemd vermogen	€ 383.400k *)	Geen begroting beschikbaar **)
Resultaat		Geen begroting beschikbaar **)

*) Cijfers begroting 2023

**) De Begroting van 2024 wordt vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Deze vindt plaats eind november 2023.

Enexis Holding N.V. te 's-Hertogenbosch		
Doel	Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en € 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.	
Betrokkenen	Enexis Holding is een naamloze vennootschap volgens Nederlands recht. De aandelen van Enexis Holding N.V. zijn in handen van Nederlandse provincies en gemeenten in de gebieden waar zij actief zijn.	
Financieel belang	De gemeente Mook en Middelaar bezit 128.250 van de 149.682.196 aandelen à € 1 per stuk. Vanaf het boekjaar 2014 bedraagt het dividend maximaal 50% van de nettowinst, waarbij een minimumniveau van jaarlijks EUR 100 miljoen wordt nagestreefd. Dit percentage zal verlaagd worden als deze uitkering ertoe leidt dat het bedrijf binnen vijf jaar haar A rating profiel kan verliezen. In 2023 bedroeg de dividenduitkering op onze aandelen (over 2022) € 140k.	
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders (1 stem per aandeel). Daarmee is ons aandeel 0,0857%. Onze gemeente heeft zich aangesloten bij de VEGAL, de vereniging van aandeelhouders Limburg. Deze vereniging vertegenwoordigt de Limburgse gemeenten bij alle zaken die Enexis en de aandeelhouders aangaan.	
Ontwikkelingen	In 2022 is het strategisch beleid geactualiseerd. Met de nieuwe koers focust Enexis Groep zich de komende jaren op de uitvoering van de energietransitie. Alles moet erop gericht zijn dat de energievoorziening veilig en betrouwbaar blijft, dat klanten tijdig aangesloten worden en dat het energiesysteem van de toekomst wordt gerealiseerd. De energietransitie leidt voor Enexis tot een enorme toename van het werkpakket en dat blijft de komende jaren zo. De uitvoering vraagt volledige aandacht. Daarom brengt Enexis focus aan in haar activiteiten. Essentieel in de uitvoering is de beschikbaarheid van voldoende en gedreven, vakbekwame medewerkers. In een krappe arbeidsmarkt zet Enexis vol in op het ontwikkelen en binden van mensen en het werven van nieuwe medewerkers. Ook wordt de capaciteit bij aannemers maximaal benut. Enexis wil jaarlijks minimaal 1 gigawatt netcapaciteit bijbouwen om nieuwe ontwikkelingen, zoals duurzame opwek, elektrificatie en duurzaam vervoer, te faciliteren. Dit betekent dat men de capaciteit van he elektriciteitsnetwerk jaarlijks met circa 10% uitbreidt.	
Risico's	De financiële positie van Enexis kan verslechteren door de effecten van de energietransitie en reguleringsmethodiek. Doordat vergoedingen voor de extra investeringen en kosten worden uitgesteld tot de volgende reguleringsperiode, leidt dit ertoe dat Enexis deze extra investeringen moet voorfinancieren. Hierdoor komen de financiële ratio's en de investeringsruimte onder druk te staan.	
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Vreemd vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Resultaat		Geen begroting beschikbaar

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. te 's-Hertogenbosch		
Doel	PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop van Essent aan RWE zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn tot sluiting van de Kerncentrale Borssele (voorgenomen sluiting 2033) gemoeid.	
Betrokkenen	De aandelen in de vennootschap zijn in handen van de verkopende aandeelhouders van energiebedrijf Essent.	
Financieel belang	De gemeente Mook en Middelaar bezit 128.250 van de 149.682.196 aandelen à € 0,01 per stuk.	
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders (1 stem per aandeel). Daarmee is ons aandeel iets minder dan 0,1%.	
Ontwikkelingen	De vennootschap dient als gevolg van contractuele verplichtingen met betrekking tot het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale uit Borssele uit 2009 nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap gaat na of contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens ontbonden kan worden. Als de vennootschap wordt opgeheven, kunnen de resterende liquide middelen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.	
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.	
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	€ 0k *)	€ 0k *)
Vreemd vermogen	€ 0k *)	€ 0k *)
Resultaat		€ 0k *)

*) Er is geen begroting over 2024 ontvangen. Het doel is dat de vennootschap Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. in 2023 wordt opgeheven en de resterende liquide middelen in 2023 of 2024 worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang. Ten tijde van het opstellen va n de Programmabegroting 2024 is PBE nog niet opgeheven.

CSV Amsterdam B.V. te 's-Hertogenbosch	
Doel	Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. ("CSV"). De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult: • namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON; • namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim-procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. (Waterland); • het geven van instructies aan de Escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de Escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.
Betrokkenen	De aandelen in de vennootschap zijn in handen van de verkopende aandeelhouders van energiebedrijf Essent.
Financieel belang	De gemeente Mook en Middelaar bezit 1.714 van de 2.000.000 aandelen à € 0,01 per stuk.
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders (1 stem per aandeel). Daarmee is ons aandeel iets minder dan 0,1%.

CSV Amsterdam B.V. te 's-Hertogenbosch		
Ontwikkelingen	CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhouders-commissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. In februari 2021 heeft CSV bezwaar gemaakt tegen de naheffingsaanslag afvalstoffen-belasting. CSV is nog in overleg met de Belastingdienst over het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een eventuele gerechtelijke procedure zal in overleg met de Aandeelhouderscommissie van CSV de procedure al dan niet worden voortgezet. Na afwikkeling van deze bezwaar- en/of gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen dan worden uitgekeerd aan de aandeelhouders, naar rato van het aandelenbelang.	
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.	
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Vreemd vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Resultaat		Geen begroting beschikbaar

Inkoopcentrum Zuid (v.h. Stichting Regionaal Inkoopbureau Noord- en Midden-Limburg) te Echt		
Doel	Het verkrijgen van gunstige prijzen voor en het verlenen van diensten aan haar leden en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.	
Betrokkenen	Mook en Middelaar, Bergen, Gennep, Venlo, Venray, Horst a/d Maas, Peel en Maas, Beesel, Roermond, Weert, Nederweert, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Echt-Susteren, de Veiligheidsregio Limburg Noord, Servicecenter MER en WML.	
Financieel belang	De lidmaatschapsbijdrage bedraagt over 2024 ongeveer € 10k.	
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar wordt vertegenwoordigd door wethouder Herings als lid van de Algemene Vergadering.	
Ontwikkelingen	Geen	
Risico's	Geen	
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Vreemd vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Resultaat		Geen begroting beschikbaar

Leisurelands B.V.		
Doel	Het ontwikkelen, aanleggen, faciliteren, exploiteren en beheren van recreatieve producten. Leisurelands wil een actieve bijdrage leveren aan het verbeteren en verduurzamen van de leefomgeving en de optimalisering van haar maatschappelijke rendement als organisatie. De strategie van Leasurelands heeft 5 belangrijke kernwaarden: 1. Een leven lang toegankelijk recreëren voor iedereen; 2. Recreatiegebieden met een herkenbaar hoog kwaliteitsniveau; 3. Partner en regisseur op en rondom recreatiegebieden; 4. Duurzaam in alles wat we doen; 5. Verantwoorde strategische groei.	
Betrokkenen	Leisurelands B.V. heeft 32 aandeelhouders. Alles aandeelhouders betreffen gemeenten uit de regio waarin de gebieden van Leisurelands zich bevinden.	
Financieel belang	De gemeente Mook en Middelaar is voor 0,18 % aandeelhouder van Leisurelands (1.636 van de 900.000 aandelen à € 1,- nominaal). De gemeente Mook en Middelaar verstrekt geen subsidie aan deze verbonden partij en er wordt geen dividend uitgekeerd.	
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De gemeente Mook en Middelaar wordt vertegenwoordigd door wethouder Dillerop.	
Ontwikkelingen	In 2022 heeft Leisurelands het 60-jarig bestaan gevierd. Zuinig zijn op de natuur, en wellicht zelfs nieuwe natuur creëren, ziet men als een belangrijk gegeven. Bijdragen aan de energietransitie en het verduurzamen van de activiteiten is een must. Leisurelands wil mensen de deur uit laten en gaan en steeds opnieuw laten ervaren hoe onverwacht mooi. leuk en actief je kunt recreëren in het buitengebied van Nederland. Dit met moderne en aantrekkelijke recreatiegebieden waar iedereen welkom is om te komen beleven en bewegen. Als maatschappelijke onderneming in de regio wil Leisurelands een wezenlijke bijdrage leveren aan het welzijn van zowel de bezoekers als de ondernemers op de gebieden. Men wil doorgaan met het maken van stappen op weg naar nog meer diversiteit, gezelligheid en dynamiek.	
Risico's	Het financiële risico voor de gemeente Mook en Middelaar is nihil. Hoogstens een risico ter hoogte van 0,18 % van het geplaatste en gestorte aandelenkapitaal.	
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Vreemd vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Resultaat		Geen begroting beschikbaar

DAR N.V. te Nijmegen	
Doel	Inzameling van afval in de regio Nijmegen
Betrokkenen	Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, Wijchen, Berg en Dal en Mook en Middelaar
Financieel belang	Het maatschappelijk aandelenkapitaal bestaat uit 550.000 aandelen van € 10,00 nominaal, waarvan 110.000 aandelen zijn geplaatst en volgestort. De gemeente Mook en Middelaar bezit hiervan 1.460 aandelen (1,3%).

DAR N.V. te Nijmegen		
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.	
Ontwikkelingen	Per 1 januari 2021 maakt Mook en Middelaar deel uit van de DAR. Het voornaamste doel is, door bundeling van kennis op het gebied van beleid en uitvoering, het gemeentelijk afvalbeheer op een meer efficiënte en effectieve manier uit te voeren en de grotere schaal van de regio te benutten. Dit geeft een impuls aan het eigen afvalbeleid. Het wordt eenvoudiger om de ambities en gewenste innovaties rondom duurzaam afvalbeheer te realiseren. Een gezamenlijke aanpak kan, mits goed uitgevoerd, ook op een efficiëntere manier gebeuren. Door de grotere schaal kunnen meer financiële en kwaliteitsvoordelen behaald worden. Ook zijn er synergievoordelen te behalen bij de inzameling. De inzamelroute hoeft immers niet op te houden bij de gemeentegrens. Als aandeelhouder is de gemeente verbonden aan één partij. Dit geeft meer stabiliteit in de begroting en in de communicatie naar de burger. Het nadeel van het aansluiten bij een regionaal afvalbedrijf is het verlies van marktwerking. Om dit nadeel te beperken hebben de partnergemeenten de eis van marktconforme tarieven neergelegd. De marktconformiteit is gewaarborgd door van DAR een hybride organisatie te maken die met een bepaalde basis aan capaciteit en knowhow de inzamelactiviteiten rond restafval, gft, plastic+ en papier, indien mogelijk, aan de markt overlaat. Jaarlijks verantwoordt DAR de mate waarin de activiteiten aan de markt worden overgelaten. Dit leidt ertoe dat de gemeente de zekerheid heeft dat bij een imperfecte markt de tarieven niet onverwacht zullen stijgen. DAR functioneert immers als tariefplafond. Aan de onderkant kan de gemeente wel profiteren van de (incidentele) marktvoordelen.	
Risico's	Dar loopt risico over de rentedragende vorderingen (met name onder liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden. Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt Dar risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Dar risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen en schulden worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico gecontracteerd. Dar wordt hoofdzakelijk gefinancierd via langlopende leningen met de gemeente Nijmegen en bevoorschotting vanuit de gemeenten gedurende het jaar. Bij eventuele kortlopende tekorten heeft Dar een kredietfaciliteit bij de ING bank.	
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Vreemd vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Resultaat		Geen begroting beschikbaar

Nazorg (Bodemzorg) Limburg B.V.	
Doel	Bescherming van het milieu en het voorkomen van milieuvervuiling door gesloten stortlocaties.
Betrokkenen	Aandeelhouders van Bodemzorg Limburg zijn de gemeenten: Beek, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook en Middelaar, Nederweert, Nuth, Onderbanken, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal en Weert.
Financieel belang	De gemeente is voor 0,7 % aandeelhouder (190 van de 27.640 aandelen a € 0,45 nominaal).

Nazorg (Bodemzorg) Limburg B.V.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders door wethouder Rodoe.	
Ontwikkelingen	Geen.	
Risico's	Geen.	
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Vreemd vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Resultaat		Geen begroting beschikbaar

Stichtingen en verenigingen

Voor de stichtingen en verenigingen zijn in deze Programmabegroting de volgende verbonden partijen aanwezig:

Bedragen x € 1.000

Naam	Relatie met programma	Begroting 2024 aanwezig	Belang	Bijdrage 2024
Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg binnen Essent N.V. (VEGAL)	Afgeleide van Enexis	nee	0,09%	

Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg binnen Essent N.V. (VEGAL)		
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de Limburgse gemeenten die voortvloeien uit het aandeelhouderschap in Enexis Holding N.V. en de uit Essent voortkomende vennootschappen.	
Betrokkenen	Alle 31 gemeenten van Limburg. Gezamenlijk bezitten zij ca. 9,5% van de aandelen van Enexis Holding N.V. en van twee rechtspersonen die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent N.V.	
Financieel belang	Lidmaatschapsbijdrage (afgerond) € 0k.	
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar is aandeelhouder in Enexis Holding N.V en lid van VEGAL.	
Ontwikkelingen	Geen	
Risico's	Geen	
	1 januari 2024	*31 december 2024*
Eigen vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar

Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg binnen Essent N.V. (VEGAL)		
Vreemd vermogen	Geen begroting beschikbaar	Geen begroting beschikbaar
Resultaat		Geen begroting beschikbaar

Overige verbonden partijen

In deze Programmabegroting zijn er geen overige verbonden partijen aanwezig.

1.16. Paragraaf Grondbeleid

Wettelijk kader
Artikel 16 BBV.

Visie grondbeleid (in relatie tot de doelstellingen in de programma's)
Grondbeleid is een gemeentelijk instrument in de ruimtelijke ordening waarmee een gemeente de gewenste ontwikkelingen kan bevorderen en ongewenste ontwikkelingen kan tegengaan. In de Nota Grondbeleid zijn de beleidskaders uitgezet waarmee wordt aangegeven welke ambitie de gemeente Mook en Middelaar heeft en hoe deze ambitie waargemaakt kan worden. De gemeente Mook en Middelaar voert geen actief grondbeleid in die zin dat actief gronden worden aangekocht en verkocht. Het grondbeleid van de gemeente Mook en Middelaar kan het beste worden getypeerd als Selectief Strategisch Grondbeleid.

Uitvoering grondbeleid
Er wordt, overeenkomstig de Nota Grondbeleid, een selectief strategisch grondbeleid gevoerd. Dit houdt in: aankoop en verkoop van gronden als er een duidelijk algemeen belang mee wordt gediend. Tevens wanneer daarmee de bestaande belangen worden behouden en zo mogelijk worden geoptimaliseerd en versterkt, rekening houdende met de bestaande groene buffers, landgoederen en het behoud van agrarische en archeologische waarden. Bij het aankopen en verkopen van gronden door de gemeente zal daarom altijd het behoud en beheer van strategisch gelegen gronden het uitgangspunt zijn.

Gelet op de aard van de ontwikkelingen (beperkte omvang en beperkte impact) in de gemeente, de schaalgrootte van de gemeente, het beschikken over relatief weinig onroerende zaken, de beperkte financiële middelen en de interne capaciteit, zal de gronduitgifte binnen de gemeente gering zijn.

Aan- en verkopen van grond die het bedrag van € 200k overschrijden worden daarnaast overeenkomstig artikel 8 van de 'Financiële verordening Mook en Middelaar 2023' voorgelegd aan de raad.

Actuele prognose te verwachten resultaten grondexploitaties
De gemeente Mook en Middelaar heeft geen grondexploitaties. Wel heeft de gemeente diverse grondposities. Voor 2024 zijn de volgende grondposities van belang.

Cuijksesteeg
De gronden gelegen aan de Cuijksesteeg kunnen in de toekomst ingezet worden voor diverse ontwikkelingen. Een deel van de gronden, grenzend aan de Startsedijk, worden ingezet ten behoeve van de verplaatsing van de volkstuinenvereniging Middelwaert.

Rijksweg 156 te Plasmolen
In 2018 heeft de gemeente Rijksweg 156 te Plasmolen aangekocht. De gemeente ziet mogelijkheden om dit perceel te herontwikkelen. Welke herontwikkeling, wordt onderzocht met het doel om het pand in 2024 in de verkoop te kunnen zetten.

Kerkplein Middelaar
Aan het kerkplein in Middelaar liggen enkele bouwtitels (een appartementencomplex en een twee-onder-een-kap-woning). Met woningcorporatie Destion is de afspraak gemaakt dat zij bouwrijpe grond van de gemeente kopen en de bouwtitels gaan benutten voor sociale woningbouw. Het is waarschijnlijk dat het dijklichaam in de directe nabijheid van het plangebied wordt verhoogd. Dit in relatie met de Lob van Gennep. Het is belangrijk dat de ontwikkeling van het Kerkplein hierop anticipeert. Met het projectteam voor het Lob van Gennep wordt overlegt op welke wijze de planopzet zoals is bepaald in het bestemmingsplan ´Kerkplein´ wordt aangepast.

Molenhoek-Zuid
In het gebied Molenhoek-Zuid heeft de gemeente een grondpositie (het volkstuinencomplex). Samen met drie ontwikkelaars die overige grondposities in het gebied hebben, is de gebiedsvisie opgesteld voor de ontwikkeling van een woonwijk van ongeveer 250 woningen en is een bestemmingsplan opgesteld. Uitgangspunt is een woonwijk te creëren met een gevarieerd woonprogramma in aansluiting op de uitgangspunten van de woondeal. De planning is dat de bouwwerkzaamheden in 2024 starten. Voor het volkstuinencomplex is een locatie bij de Cuijksesteeg/Startsedijk gevonden.

Rijksweg 37 Mook
De locatie Rijksweg 37 is enige jaren geleden aangekocht in verband met de aanleg van de spoorbrug De gemeente ziet mogelijkheden om dit perceel tot ontwikkeling te brengen. Welke herontwikkeling, wordt onderzocht met het doel om het pand in 2024 in de verkoop te kunnen zetten.

Onderbouwing geraamde winstneming
Op basis van het gevoerde grondbeleid, de huidige markt, feiten en cijfers wordt er geen fiscale winstneming verwacht in 2024.

Beleidsuitgangspunten reserves in relatie tot de risico's
Er zijn geen reserves of voorziening voor grondexploitaties. Grondaankopen worden geactiveerd op de balans. Verkoopbaten hoger dan de boekwaarde worden via de exploitatie ten gunste van het begrotings- en/of rekeningresultaat.

1.17. Paragraaf Informatieveiligheid

Wettelijk kader
Deze paragraaf is niet wettelijk verplicht op grond van het BBV, maar wordt opgenomen op grond van de resolutie 'Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente'.

Burgers en bedrijven verwachten een betrouwbare overheid die zorgvuldig met informatie omgaat. Gemeenten spelen hierin een belangrijke rol. Het gaat om beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie, in de meest brede zin van het woord. Het waarborgen van de betrouwbaarheid van informatie zorgt voor een goede kwaliteit en continuïteit van de bedrijfsvoerings- en dienstverleningsprocessen.

Iedere gemeente is zelf verantwoordelijk voor haar informatiebeveiliging. Omdat we op ICT-gebied nauw samenwerken met alle gemeenten van het Rijk van Nijmegen, stemmen we in gezamenlijkheid af met onze partnergemeenten. iRvN (ICT Rijk van Nijmegen) is de uitvoerende partij. Zij faciliteert de ICT hardware en beheert de technische infrastructuur. Ambtelijk zijn we er in drie gremia bij betrokken. Op reguliere basis vindt overleg plaats met alle betrokken organisaties onder regie van iRvN: hoofden bedrijfsvoering, informatiemanagers, CISO's.

Het 'Strategisch gemeentelijk informatiebeveiligingsbeleid Mook en Middelaar 2020 t/m 2024' is in 2021 door het college vastgesteld. Halfjaarlijks brengen we het MT op de hoogte van de ontwikkelingen rond beveiliging en privacy. Ons streven is om zoveel mogelijk BIO compliant te zijn. Dat is een continu proces waarbij grosso modo enerzijds leveranciers en iRvN de technische maatregelen voor hun rekening nemen, anderzijds vult de gemeente de organisatorische maatregelen in en zijn we als opdrachtgever en verantwoordelijke nauw betrokken bij de totstandkoming van het technisch beleid.

Vanuit het Rijk zijn we verplicht te verantwoorden middels ENSIA. Dit staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit en betekent eenmalige informatieverstrekking en eenmalige IT-audit. Het project ENSIA streeft naar een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid.
ENSIA wordt door gemeenten, provincies, waterschappen en enkele onderdelen binnen de rijksoverheid gebruikt om zich te verantwoorden over de staat van informatiebeveiliging op basis van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en het gebruik van de Geo-basisregistraties, inclusief de WOZ. Op het gebied van informatiebeveiliging maakt een externe audit onderdeel uit van ENSIA, specifiek gericht op de onderwerpen SUWInet en DigiD en is tot dusver ieder jaar succesvol verlopen.

1.18. Paragraaf Wet open overheid

Wettelijk kader
Artikel 3.5 Wet open overheid

Beleidsvoornemens uitvoering
De uitvoering blijft beperkt tot de wettelijk verplichte taken, zoals vermeld in de Wet open overheid.

2. FINANCIËLE BEGROTING (INCLUSIEF MEERJARENRAMING)

Overzicht van baten en lasten en toelichting

Wettelijk kader
Artikel 19 BBV.

Algemeen
De toelichting op het overzicht van baten en lasten bestaat uit de volgende onderdelen:
- Een overzicht met:
    - het gerealiseerde saldo van 2022 (laatst volledig gerealiseerd jaar);
    - de raming van 2023 (vergelijkend vorig jaar);
    - de raming van 2024 (begrotingsjaar); en
    - de ramingen van 2025 t/m 2027 (meerjarenraming).
- De uitgangspunten en analyse van aanmerkelijke verschillen van de ramingen;
- Een overzicht van incidentele baten en lasten; en
- Een overzicht van structurele mutaties van reserves.

Na het programma 'Bestuur en organisatie' is een 'programma Admo' opgenomen. Dit betreft de algemene dekkingsmiddelen, het bedrag voor overhead, het bedrag voor de Vpb en het bedrag voor onvoorzien. Deze onderdelen vallen op grond van het BBV buiten de programma's.

2.1. Overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten over 2024 ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

Programma	Lasten	Baten	Subtotaal	Mut. reserve	Saldo
Sociale leefomgeving	8.039	-5.654	2.385	0	2.385
Sociaal domein	6.769	-1.338	5.430	0	5.430
Fysieke leefomgeving	2.404	-845	1.559	-57	1.502
Toerisme, natuur en duurzaamheid	1.932	-1.090	842	0	842
Bestuur en organisatie	1.311	-1	1.310	-190	1.120
Subtotaal	**20.455**	**-8.928**	**11.527**	**-247**	**11.280**
Algemene dekkingsmiddelen	40	-16.920	-16.880	0	-16.880
Overhead	5.379	0	5.379	-34	5.345
Vpb	0	0	0	0	0
Onvoorzien	100	0	100	0	100
Totaal	**25.974**	**-25.848**	**126**	**-281**	**-155**

Meerjarig ziet het beeld er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	R2022	B2023	B2024	B2025	B2026	B2027
Totaal lasten	18.496	23.416	25.974	20.510	20.563	20.597
Totaal baten	-20.089	-21.742	-25.848	-20.583	-19.322	-19.132
Saldo van baten en lasten (A)	*-1.593*	*1.675*	*126*	*-73*	*1.240*	*1.465*
Toevoegingen aan reserves	653	0	0	0	0	0
Onttrekkingen van reserves	-807	-1.340	-281	-96	-96	-96
Saldo mutatie reserves (B)	*-154*	*-1.340*	*-281*	*-96*	*-96*	*-96*
Begrotingssaldo (A+B)	**-1.746**	**335**	**-155**	**-169**	**1.144**	**1.369**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	9	0	60	0	0	0
Structureel begrotingssaldo	**-1.755**	**335**	**-215**	**-169**	**1.144**	**1.369**
	V	N	V	V	N	N

2.2. Financieel overzicht

Hieronder treft u per programma de analyses aan tussen enerzijds het gerealiseerde jaar 2022 en het begrotingsjaar 2024 en anderzijds tussen de begrotingsjaren 2023 en 2024. Beiden voor zover de verschillen groter dan € 50k zijn.

Programma Sociale leefomgeving

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	2.389	4.659	8.039	2.723	2.801	2.751
Totaal baten	-717	-2.121	-5.654	-329	-308	-228
Saldo baten en lasten	**1.672**	**2.538**	**2.385**	**2.394**	**2.493**	**2.523**
Toevoegingen aan reserves	75	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-38	-120	0	0	0	0
Geraamd resultaat	**1.708**	**2.418**	**2.385**	**2.394**	**2.493**	**2.523**

Analyse begroting:

	Bedragen x € 1.000
B2024-W2022: Verschil lasten -/- € 5.649k	
Hogere bijdrage rijk vergoeding opvang vluchtelingen	5.300
Lasten m.b.t. incidentele specifieke uitkering Sisa 2024: SPUK-breed (zie ook bij baten)	101
Hoger budget voor leerlingenvervoer	50
Bijstelling budgetten voor fysieke veiligheid	88
Bijstelling naar hoger budget in 2024 en minder afdrachten rijksleges van paspoorten en rijbewijzen in 2022, per saldo	51
Hoger raming en kosten in 2022, lagere raming in 2024 voor kleinschalige opvang vluchtelingen	-/- 125
Overige verschillen (< € 50k)	184
	5.649
B2024-W2022: Verschil baten -/- € 4.936k	
Hogere uitkering rijk raming 2024 t.o.v. realisatie 2022 voor opvang vluchtelingen	-/- 5.055
Incidentele specifieke uitkering SiSa in 2024: SPUK-Breed (zie ook bij lasten)	-/- 101
SiSa-uitkering in 2022 m.b.t. onderwijsachterstandenbeleid	86
SiSa-uitkering in 2022 m.b.t. onderwijsvertraging Covid	63
Bijdrage RUD in 2022 voor uitvoeringsprogramma VTH	61
Overige verschillen (< € 50k)	10
	-/- 4.936
B2024-W2022: Verschil toevoeging reserves -/- € 75k	
Betreft in 2022 toevoeging aan bestemmingsreserve budgetoverheveling t.b.v. kleinschalige opvang vluchtelingen Oekraïne	-/- 75
	-/- 75

B2024-B2023: Verschil lasten € 3.380k

Hoger budget in 2024 t.b.v. opvang vluchtelingen Oekraïne (zie ook bij baten	3.432
Lasten m.b.t. incidentele specifieke uitkering SiSa 2024: SPUK-Breed (zie ook bij baten)	101
Kosten 2023 m.b.t. SiSa-uitkering onderwijsachterstandenbeleid	-/- 64
In 2023 hoger geraamd budget voor vluchtelingen en statushouders a.g.v. budgetoverheveling uit 2022	-/- 131
Lasten SiSa-uitkering in 2023 m.b.t. inburgering	-/- 66
Overige verschillen betreffen met name kleinere bijstellingen	108
	3.380

B2024-B2023: Verschil baten -/- € 3.533k

Hoger geraamde bijdrage rijk in 2024 t.b.v. grootschalige opvang vluchtelingen Oekraïne (zie ook bij lasten)	-/- 3.307
Hogere uitkering rijk raming 2024 t.o.v. raming 2023 voor kleinschalig opvang vluchtelingen	-/- 225
Baten SiSa-uitkering in 2023 m.b.t. inburgering	66
SiSa-uitkering in 2023 m.b.t. onderwijsachterstandenbeleid	64
Baten m.b.t. incidentele specifieke uitkering SiSa 2024: SPUK-Breed (zie ook bij laten)	-/- 101
Overige verschillen (< € 50k)	-/- 30
	-/- 3.533

B2024-B2023: Verschil onttrekking reserves € 120k

Betreft in 2023 geraamde onttrekking uit de bestemmingsreserve Budgetoverheveling t.b.v. opvang vluchtelingen	100
Overige verschillen betreffen (< € 50k)	20
	120

Programma Sociaal Domein

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	6.634	6.778	6.769	6.837	6.811	6.840
Totaal baten	-1.611	-1.453	-1.338	-1.328	-1.328	-1.328
Saldo baten en lasten	**5.023**	**5.325**	**5.430**	**5.508**	**5.483**	**5.512**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	-355	0	0	0	0
Geraamd resultaat	**5.023**	**4.970**	**5.430**	**5.508**	**5.483**	**5.512**

Analyse begroting:

Bedragen x € 1.000

B2024-W2022: Verschil lasten € 135k

Bijstelling budgetten begeleide participatie en sociale werkvoorziening, inclusief bijdrage aan de MGR	191
Bijstelling budgetten voor maatwerkdienstverlening Jeugd	120
In 2022 minder kosten en in 2024 meer geraamd voor minimabeleid, per saldo verschil	99
In 2022 minder kosten en in 2024 meer geraamd voor maatwerkvoorzieningen Wmo	87
In 2022 geen kosten bedrijfskrediet (zie ook bij baten)	50
In 2022 hogere kosten voor energietoeslag en EFO (niet geraamd in 2024)	-/- 398

In 2024 lager budget voor Tozo, wel kosten in 2022	-/- 130
Overige kleine verschillen (< 50k)	116
	135

B2024-W2022: Verschil baten € 272k

In 2024 lagere SiSa-uitkering van het rijk m.b.t. Participatiewet	160
In 2024 lagere bijdrage rijk voor Tozo, wel ontvangen in 2022	160
In 2022 geen ontvangen bijdrage rijk in zake bedrijfskrediet (zie ook bij lasten)	-/- 50
Overige kleine verschillen (< 50k)	2
	272

B2024-W2022: Verschil baten € 115k

In 2023 raming baat m.b.t. centrumgemeentemiddelen	108
Overige kleine verschillen (< 50k)	7
	115

B2024-W2022: Verschil onttrekking reserves € 355k

In 2023 budgetoverheveling en reservering vanuit de Jaarstukken 2022	305
In 2023 eenmalige subsidie tegemoetkoming energielasten maatschappelijke organisatie t.l.v. de VBR (zie ook bij lasten)	50
	355

Programma Fysieke leefomgeving

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	2.052	2.493	2.404	2.265	2.268	2.271
Totaal baten	-933	-818	-845	-845	-845	-845
Saldo baten en lasten	**1.120**	**1.674**	**1.559**	**1.419**	**1.423**	**1.426**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-74	-161	-57	-57	-57	-57
Geraamd resultaat	**1.045**	**1.513**	**1.502**	**1.362**	**1.366**	**1.369**

Analyse begroting:

Bedragen x € 1.000

B2024-W2022: Verschil lasten € 352k

Lagere salariskosten i.v.m. vacatures	163
Incidentele kosten in 2024 i.v.m. implementatie Omgevingswet	150
Hoger geraamd bedrag voor onderzoekskosten riolering	60
Afwaardering pand Groesbeekseweg 12 in 2022	-/- 92
Overige verschillen (< € 50k)	71
	352

B2024-W2022: Verschil baten € 87k

SiSa-uitkering in 2022: Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen	60

Overige verschillen (< € 50k)	17
	87

B2024-B2023: Verschil lasten -/- € 88k

Incidenteel hoger budget in 2023 voor onderhoud onverharde wegen	-/- 82
Incidenteel hoger budget in 2023 wegens hogere energiekosten	-/- 60
In 2023 stelpost voor onderuitputting (Zomerrapportage 2023), niet geraamd in 2024	100
Overige verschillen (< € 50k)	-/- 46
	-/- 88

B2024-B2023: Verschil onttrekking reserves € 104k

Onttrekking uit Vrij Besteedbare reserve t.b.v. implementatiekosten omgevingswet	97
Overige verschillen (< € 50k)	8
	104

Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	1.801	2.751	1.932	1.883	1.883	1.883
Totaal baten	-1.023	-1.656	-1.090	-1.090	-1.090	-1.090
Saldo baten en lasten	**778**	**1.094**	**842**	**793**	**793**	**793**
Toevoegingen aan reserves	328	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-224	-390	0	0	0	0
Geraamd resultaat	**882**	**704**	**842**	**793**	**793**	**793**

Analyse begroting:

Bedragen x € 1.000

B2024-W2022: Verschil lasten € 132k

In 2024 budget voor nieuw beleid m.b.t. renovatie openbaar groen	50
Bijstelling budgetten afvalinzameling en -verwerking	54
Kosten SiSa Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RRE-W), kosten in 2022, geen raming in 2024 (zie ook bij baten)	-/- 122
Overige verschillen (< € 50k) (veel kleinere verschillen)	150
	132

B2024-W2022: Verschil baten -/- € 67k

In 2024 bijstelling baten afvalstoffenheffing	-/- 131
In 2022 minder inkomsten PMD en overige afvalstromen	-/- 63
Ontvangst uitkering rijk inzake SiSa RRE-W (zie ook bij lasten)	122
Overige verschillen (< € 50k)	5
	-/- 67

B2024-W2022: Verschil toevoeging reserves -/- € 328k

In 2022 toevoeging aan bestemmingsreserve t.b.v. Regionale Energie Strategie (€ 158k), Klimaatakkoord (€ 130k), Kunst en Cultuur (€ 20k) en Openbaar groen (€ 20)	-/- 328

	-/- 328
B2024-W2022: Verschil onttrekking reserves € 224k	
In 2022 onttrekking uit bestemmingsreserve Budgetoverheveling t.b.v. Regionale Energie Strategie (€ 199k) en t.b.v. Kerkenvisie (€ 25k)	224
	224

B2024-B2023: Verschil lasten -/- € 818k	
In 2023 kosten voor SiSa Capaciteit voor klimaat- en energiebeleid, in 2024 niet geraamd (zie ook bij baten)	-/- 562
In 2023 incidenteel budget voor klimaatbeleid (zie ook bij onttrekking reserves)	-/- 300
In 2023 budgetoverheveling vanuit 2022 voor burgerinitiatieven speelvoorzieningen (zie ook bij onttrekking reserves)	-/- 50
In 2024 budgetten voor nieuw beleid m.b.t. renovatie openbaar groen	50
In 2023 stelpost voor onderuitputting (Zomerrapportage 2023), niet geraamd in 2024	51
Overige verschillen (< € 50k)	-/- 7
	-/- 818
B2024-B2023: Verschil baten € 562k	
In 2023 specifieke uitkering SiSa Capaciteit voor klimaat- en energiebeleid, in 2024 geraamd (zie ook bij lasten)	562
	562
B2024-B2023: Verschil onttrekking reserves € 390k	
Betreft onttrekking uit bestemmingsreserve budgetoverheveling in 2023 m.b.t. klimaatbeleid (€ 300k), burgerinitiatieven speelvoorziening (€ 50k), uitvoering kunstprojecten (€ 20k) en openbaar groen (€ 20k)	390
	390

Programma Bestuur en organisatie

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	1.176	1.296	1.311	1.259	1.265	1.268
Totaal baten	-174	-18	-1	-1	-1	-1
Saldo baten en lasten	**1.002**	**1.278**	**1.310**	**1.258**	**1.264**	**1.267**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-17	-30	-190	-5	-5	-5
Geraamd resultaat	**985**	**1.249**	**1.120**	**1.253**	**1.259**	**1.262**

Analyse begroting:

	Bedragen x € 1.000
B2024-W2022: Verschil lasten € 135k	
Betreft (negatieve) afrondings- en afwikkelingsverschillen in 2022	186
Hoger geraamde salarislasten bestuur 2024 t.o.v. 2022	130
In 2022 dotatie aan voorziening wachtgeld (niet in 2024)	-/- 210
Overige verschillen (< € 50k)	29

	135
B2024-W2022: Verschil baten € 173k	
Vrijval pensioenvoorziening in 2022 a.g.v. hogere rekenrente	104
Overige verschillen (< € 50k)	69
	173
B2024-W2022: Verschil onttrekking reserves -/- € 172k	
Deels vrijval bestemmingsreserve dekking kapitaallasten investeringsplan 2013-2016	-/- 172
	-/- 172

B2024-B2023: Verschil lasten € 15k	
Hoger geraamde salarislasten college van b&w (onder andere in verband met hogere inwonersklasse vanaf 8.000 inwoners)	82
In 2023 budget voor anticipatie externe ontwikkelingen, niet geraamd in 2024	-/- 100
Overige verschillen (< € 50k)	33
	15
B2024-B2023: Verschil onttrekking reserves -/- 160k	
Deels vrijval bestemmingsreserve dekking kapitaallasten investeringsplan 2013-2016	-/- 172
Overige verschillen (< € 50k)	12
	-/- 160

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	32	12	40	40	80	80
Totaal baten	-15.596	-15.668	-16.920	-16.990	-15.750	-15.640
Saldo baten en lasten	**-15.564**	**-15.656**	**-16.880**	**-16.950**	**-15.670**	**-15.560**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	**-15.564**	**-15.656**	**-16.880**	**-16.950**	**-15.670**	**-15.560**

Analyse begroting:

	Bedragen x € 1.000
B2024-W2022: Verschil baten -/- € 1.324k	
Hogere uitkeringen gemeentefonds in 2024 t.o.v. 2022	-/- 1.294
Hogere ozb onder andere als gevolg van areaaluitbreidingen	-/- 72
Overige verschillen (< € 50k)	42
	-/- 1.324

B2024-B2023: Verschil baten -/- € 1.252	
Hogere uitkeringen gemeentefonds in 2024 t.o.v. 2023	-/- 1.340
Bijstelling dividendopbrengst op basis van begrotingsbrief provincie	108

Overige verschillen (< €50k)	-/- 20
	-/- 1.252

Overhead

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	4.412	5.414	5.379	5.404	5.354	5.404
Totaal baten	-35	-7	0	0	0	0
Saldo baten en lasten	**4.377**	**5.407**	**5.379**	**5.404**	**5.354**	**5.404**
Toevoegingen aan reserves	250	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-453	-284	-34	-34	-34	-34
Geraamd resultaat	**4.174**	**5.123**	**5.345**	**5.370**	**5.320**	**5.370**

Analyse begroting:

	Bedragen x € 1.000
B2024-W2022: Verschil lasten € 967k	
Geactualiseerde personele budgetten 2024 t.o.v. realisatie 2022 (dus ook inclusief twee jaren indexatie personeelslasten)	730
Geactualiseerde budgetten ICT	125
Overige geactualiseerde kosten van overhead (onder andere huisvesting)	112
	967
B2024-W2022: Verschil toevoeging reserves -/- 250k	
In 2022 toevoeging aan de bestemmingsreserve budgetoverheveling m.b.t. de Flexibele Schil, in 2024 geen toevoeging geraamd	-/- 250
	-/- 250
B2024-W2022: Verschil onttrekking reserves € 419k	
Betreft onttrekking uit bestemmingsreserve budgetoverheveling	390
Overige verschillen (< € 50k)	29
	419

	Bedragen x € 1.000
B2024-B2023: Verschil lasten -/- € 35k	
In 2024 bijstelling budgetten ICT	132
In 2024 bijstelling budget advieskosten	50
In 2023 overgeheveld budget Flexibele Schil, niet geraamd in 2024	-/- 250
Overige verschillen (< € 50k)	33
	-/- 35
B2024-B2023: Verschil onttrekking reserves € 250k	
In 2023 onttrekking bestemmingsreserve budgetoverheveling Flexibele Schil, in 2024 niet meer geraamd	250
	250

Vennootschapsbelasting

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Saldo baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Analyse begroting:

Er zijn geen verschillen groter dan € 50k.

Onvoorzien

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	0	14	100	100	100	100
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
Saldo baten en lasten	**0**	**14**	**100**	**100**	**100**	**100**
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	**0**	**14**	**100**	**100**	**100**	**100**

Analyse begroting:

	Bedragen x € 1.000
B2024-W2022: Verschil lasten € 100k	
In 2022 geen kosten voor onvoorzien en in 2024 € 100k geraamd	100
	100
B2024-B2023: Verschil lasten € 86k	
In 2024 is budget onvoorzien verhoogt middels een overheveling vanuit de resturen vanuit de formatie	86
	86

Alle programma's

Bedragen x € 1.000	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal lasten	18.488	23.416	25.974	20.510	20.563	20.597
Totaal baten	-20.081	-21.742	-25.848	-20.583	-19.322	-19.132
Saldo baten en lasten	**-1.593**	**1.675**	**126**	**-73**	**1.240**	**1.465**
Toevoegingen aan reserves	653	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-807	-1.340	-281	-96	-96	-96
Geraamd resultaat	**-1.746**	**335**	**-155**	**-169**	**1.144**	**1.369**

2.3. Begrotingsevenwicht

Wettelijk
Op grond van artikel 189 lid 2 Gw ziet de raad erop toe dat de begroting (jaarschijf 2024) structureel en reëel in evenwicht is. Hiervan kan hij afwijken als aannemelijk is dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht.

Toezicht Provincie
In het kader van het financieel toezicht door de provincie (op grond van artikel 203 Gw) behoeft de begroting goedkeuring van gedeputeerde staten, indien naar hun oordeel de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is en het blijkens de meerjarenraming niet aannemelijk is dat in de eerstvolgende jaren een structureel en reëel evenwicht tot stand zal worden gebracht. Om inzicht te krijgen in het structureel en reëel evenwicht in de (meerjaren)begroting verzoekt de provincie om onderstaande tabel op te nemen in de Programmabegroting.

Bedragen x € 1.000

recapitulatie begrotingsevenwicht	2024			2025			2026			2027		
	Totaal	Inc.	Str.	Totaal	Inc.	Str.	Totaal	Inc.	Str.	Totaal	Inc.	Str.
Lasten programma 1 Sociale leefomgeving	8.039	101	7.938	2.723	101	2.622	2.801	80	2.721	2.751	0	2.751
Lasten programma 2 Sociaal domein	6.769	0	6.769	6.837	0	6.837	6.811	0	6.811	6.840	0	6.840
Lasten programma 3 Fysieke leefomgeving	2.404	150	2.254	2.265	0	2.265	2.268	0	2.268	2.271	0	2.271
Lasten programma 4 Toerisme, natuur en duurzaamheid	1.932	45	1.887	1.883	0	1.883	1.883	0	1.883	1.883	0	1.883
Lasten programma 5 Bestuur en organisatie	1.311	50	1.261	1.259	0	1.259	1.265	0	1.265	1.268	0	1.268
Totaal lasten programma's	**20.455**	**346**	**20.109**	**14.966**	**101**	**14.865**	**15.028**	**80**	**14.948**	**15.013**	**0**	**15.013**
Baten programma 1 Sociale leefomgeving	-5.654	-101	-5.553	-329	-101	-228	-308	-80	-228	-228	0	-228
Baten programma 2 Sociaal domein	-1.338	0	-1.338	-1.328	0	-1.328	-1.328	0	-1.328	-1.328	0	-1.328
Baten programma 3 Fysieke leefomgeving	-845	0	-845	-845	0	-845	-845	0	-845	-845	0	-845
Baten programma 4 Toerisme, natuur en duurzaamheid	-1.090	0	-1.090	-1.090	0	-1.090	-1.090	0	-1.090	-1.090	0	-1.090
Baten programma 5 Bestuur en organisatie	-1	0	-1	-1	0	-1	-1	0	-1	-1	0	-1
Totaal baten programma's	**-8.928**	**-101**	**-8.827**	**-3.593**	**-101**	**-3.492**	**-3.572**	**-80**	**-3.492**	**-3.492**	**0**	**-3.492**
saldo baten en lasten programma's	**11.527**	**245**	**11.282**	**11.373**	**0**	**11.373**	**11.456**	**0**	**11.456**	**11.521**	**0**	**11.521**

Lasten algemene dekkingsmiddelen	40	0	40	40	0	40	80	0	80	80	0	80
Lasten overhead	5.379	0	5.379	5.404	0	5.404	5.354	0	5.354	5.404	0	5.404
Lasten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lasten onvoorzien	100	0	100	100	0	100	100	0	100	100	0	100
Totaal lasten admo	**5.519**	**0**	**5.519**	**5.544**	**0**	**5.544**	**5.534**	**0**	**5.534**	**5.584**	**0**	**5.584**
Baten algemene dekkingsmiddelen	-16.920	0	-16.920	-16.990	0	-16.990	-15.750	0	-15.750	-15.640	0	-15.640
Baten overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Baten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Baten onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten admo	**-16.920**	**0**	**-16.920**	**-16.990**	**0**	**-16.990**	**-15.750**	**0**	**-15.750**	**-15.640**	**0**	**-15.640**
Saldo van admo	**-11.401**	**0**	**-11.401**	**-11.446**	**0**	**-11.446**	**-10.216**	**0**	**-10.216**	**-10.056**	0	**-10.056**
Totaal saldo van baten en lasten van de programma's en admo	**126**	**245**	**-119**	**-73**	**0**	**-73**	**1.240**	**0**	**1.240**	**1.465**	**0**	**1.465**
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserve	-281	-185	-96	-96	0	-96	-96	0	-96	-96	0	-96
Geraamd resultaat	**-155**	**60**	**-215**	**-169**	**0**	**-169**	**1.144**	**0**	**1.144**	**1.369**	**0**	**1.369**
Totaal structurele lasten			25.628			20.409			20.483			20.597
Totaal structurele baten			-25.843			-20.578			-19.338			-19.228
Structureel begrotingssaldo			**-215**			**-169**			**1.144**			**1.369**
			V			V			N			N

Het begrotingsjaar 2024 is structureel sluitend, met name als gevolg van een hogere uitkering uit het gemeentefonds. Het begrotingssaldo voor 2025 is ook sluitend. Vanaf 2026 is de begroting niet meer structureel sluitend, voornamelijk als gevolg van een veel lagere uitkering uit het gemeentefonds. Landelijk wordt 2026 ook wel het 'ravijnjaar' genoemd. Bij een gelijke uitkering uit het gemeentefonds in jaren 2026 en 2027 zoals in 2025, dan zouden alle jaren afsluiten met een voordelig resultaat.

2.4. Overzicht incidentele baten en lasten

In onderstaande tabel worden de incidentele baten en lasten vermeld (vanaf € 20k). Hierbij is aansluiting gezocht bij de 'Notitie incidentele en structurele baten en lasten' van de commissie BBV. Structurele onttrekkingen uit reserves (bijvoorbeeld ter dekking van kapitaallasten of compensatie van dividenden) worden volgens deze notitie niet als incidenteel aangemerkt. Het belang van dit overzicht is om te bepalen of er wel of geen sprake is van een structureel sluitende begroting. De incidentele baten en lasten dienen gecorrigeerd te worden op het begrotingssaldo om dit te kunnen bepalen.

Bedragen x € 1.000

Programma	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
	INCIDENTELE LASTEN				
Sociale leefomgeving	Spuk-Breed	101	101	80	
Fysieke leefomgeving	Kosten n.a.v. implementatie Omgevingswet	150			
Toerisme, natuur en duurzaamheid	450 jaar Slag op de Mookerheide	45			
Bestuur en organisatie	Afscheid en installatie burgemeester	50			
	Subtotaal incidentele lasten	*346*	*101*	*80*	*0*
	INCIDENTELE BATEN				
Sociale leefomgeving	Spuk-Breed (uitkering rijk)	-101	-101	-80	
Mutaties reserves	Vrijval bestemmingsreserves	-185			
	Subtotaal incidentele baten	*-286*	*-101*	*-80*	*0*
	Saldo incidentele baten en lasten	**60**	**0**	**0**	**0**

Toelichting
Voor de jaren 2024 t/m 2026 ontvangen wij van het rijk een specifieke uitkering Breed. De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. Tegenover de uitkering staan voor hetzelfde bedrag kosten om uitvoering te geven aan de regeling.

Naar aanleiding van de implementatie van de nieuwe Omgevingswet in 2023 en 2024 verwachten wij eenmalig extra kosten ten behoeve van de opstart en het oplossen van eventuele knelpunten.

In 2024 is de 450 jaar dat de Slag op de Mookerheide plaatsvond. Samen met diverse ondernemers en verenigingen wordt nagedacht over (de invulling van) een herdenking van deze belangrijke historische gebeurtenis. De gemeente organiseert een herdenking in april 2024.

In 2024 gaat burgemeester Gradisen met pensioen en wordt een nieuwe burgemeester geïnstalleerd. Hiervoor is een incidenteel budget nodig, zowel voor de raad als voor het college van burgemeester en wethouders.

In 2024 valt de bestemmingsreserve centrumplan Mook vrij omdat deze niet meer nodig is. De reserve werd gebruikt als dekking van kapitaallasten van het pand Groesbeekseweg 12. Dit pand is in 2022 gesloopt. Daarnaast valt een deel van de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten investeringsplan 2013-2016 vrij omdat de hoogte van de voorziening boven de boekwaarde van de investeringen lag.

2.5. Uitgangspunten en analyse ramingen

Uitgangspunten
De uitgangspunten voor 2024 zijn onder andere gebaseerd op de uitgangspunten zoals deze in de Kaderbrief 2024 zijn verwoord en zijn voor de begroting 2024 als volgt:

- Het begrotingsjaar 2024 is reëel en sluitend (art. 189, lid 2 Gw);
- De basis van de ramingen is de stand van de Zomerrapportage 2023 (vanaf jaarschijf 2024);
- De raming voor de zorgbudgetten van Wmo/Jeugd gebeurt op basis van het voortschrijdende gemiddelde van de werkelijke kosten van de afgelopen drie jaren;
- De uitkering gemeentefonds wordt gewaardeerd tegen constante prijzen (exclusief inflatie in de meerjarenraming). Hiertegenover staat dat de lasten meerjarig niet automatisch worden geïndexeerd;
- De loonsom wordt geraamd op basis van de werkelijke lasten over 2023, gecorrigeerd met de voorziene fte-mutaties en de cao-ontwikkelingen;
- Investeringen worden lineair afgeschreven;
- De tarieven voor belastingen indexeren met correctie voor loon- en prijsontwikkeling (25% prijsontwikkeling en 75% loonontwikkeling), zijnde 3,43%;
- De belastingtarieven primair bepalen door de geraamde opbrengst te delen door de meeste recente grondslag zoals aangegeven door de BsGW;
- Een wijziging van de grondslag van meer dan 10% muteren in de opbrengst
- Geen stelpost opnemen voor een eventuele ruimte onder het plafond van het btw-compensatiefonds (BCF);
- Dividenden zijn opgenomen tegen de door de Provincie gestelde opbrengsten per aandeel;
- Incidentele voordelen per programma inzetten voor incidentele nadelen per programma;
- De Algemene reserve handhaven op € 2 miljoen, behoudens een structurele overschrijding van de ratio van 3 (tussen vermogen en risico's)
- De pensioenvoorziening voor (gewezen) wethouders actuarieel berekenen (en de dotatie of vrijval verwerken in de eindejaarsrapportage van het begrotingsjaar).

Analyse
Jaarlijks wordt opnieuw bekeken waar de prioriteiten/aandachtsgebieden liggen en welke budgetten daarvoor nodig zijn. Hierboven bij onderdeel 2.1 'Financieel overzicht' is onder andere een analyse gegeven per programma tussen de begrotingsjaren 2023 en 2024. Op hoofdlijnen zijn de verschillen (evenals voorgaande jaren) voornamelijk het gevolg van onderuitputting van de budgetten van 2023 (realisatie lager dan de raming) en incidentele budgetten (zowel in 2023 als in 2024).

2.6. Overzicht structurele mutaties reserves

Hieronder treft u het overzicht aan van de voorgenomen structurele toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves. Dit betreft in het algemeen compensatie van weggevallen dividenden of dekking van kapitaallasten. Op de lange termijn kunnen deze bestemmingsreserves 'leeg lopen' waardoor op de lange termijn naar vervangende dekkingsmiddelen gezocht moet worden. Voor wat betreft dekking kapitaallasten; de kapitaallasten van nieuwe investeringen worden als last opgenomen in de begroting en worden niet meer specifiek gedekt door een onttrekking uit een reserve.

*Bedragen * € 1.000*

Omschrijving	Saldo 1 januari 2024	Resultaat voorgaand jaar	Toevoeging	Onttrekking	T.b.v. kapitaal-lasten	Saldo 31 december 2024
Bestemmingsreserves:						
Reserve verkoop aandelen Attero	90	0	0	-5	0	85
Reserve Kapitaallasten nieuwbouw brandweerkazerne / gemeentewerf	444	0	0	0	-34	410
Reserve Afschr. inv. plan 2013-2016	1.317	0	0	-172	-57	1.088
Totaal	**1.851**	**0**	**0**	**-177**	**-91**	**1.584**

Toelichting
De onttrekking uit de bestemmingsreserve Attero betreft compensatie van vervallen dividend. De andere twee onttrekkingen betreffen dekking van (lopende) kapitaallasten van 'oude' investeringen.

Meerjarig ziet het verloop er als volgt uit, waarbij
+ = toevoeging (last), - = onttrekking (baat):

Bedragen x € 1.000

Omschrijving reserve	R2022	B2023	B2024	B2025	B2026	B2026
Reserve Verkoop aandelen Attero	-5	-5	-5	-5	-5	-5
Reserve Kapitaallasten nieuwbouw brandweer/werkplaats	-35	-34	-34	-34	-34	-34
Reserve Afschrijvingen investeringsplan 2013-2016	-59	-57	-57	-57	-57	-57
Totaal	**-99**	**-96**	**-96**	**-96**	**-96**	**-96**

Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting

Wettelijk kader
Artikel 20 BBV.

Algemeen
De uiteenzetting van de financiële positie bestaat uit:

- de financiële gevolgen bestaand en nieuw beleid;
- de geprognosticeerde balans;
- het emu-saldo;
- de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen;
- de investeringen;
- de financiering;
- de stand en het verloop van de reserves;
- de stand en het verloop van de voorzieningen.

2.7. Financiële gevolgen bestaand en nieuw beleid

De basis voor de Programmabegroting 2024 is de meerjarenraming van het voorgaande begrotingsjaar. Deze initiële (meerjaren)begroting wordt beschouwd als bestaand beleid en is inclusief de structurele doorwerking van de Zomerrapportage 2023. Deze initiële startbegroting wordt ten behoeve van de Programmabegroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 gemuteerd met nagekomen wijzigingen. De mutaties van de Zomerrapportage en de nagekomen wijzigingen betreffen veelal een bijstelling van bestaande budgetten (bestaand beleid), maar ook nieuwe budgetten voor nieuwe activiteiten (nieuw beleid). De bedragen die horen bij de nagekomen mutaties (zowel voor bestaand als voor nieuw beleid) zijn reeds verwerkt in deze programmabegroting. De bijstellingen hebben de volgende financiële effecten:

Bedragen x € 1.000

	Begrotingsresultaat (na mutaties)	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
	Begrotingsresultaat op basis van Zomer-rapportage 2023	**131 N**	**258 V**	**613 N**	**1.090 N**
	Nagekomen mutaties bestaand beleid				
1	Uitkeringen gemeentefonds	-1.490	-1.380	-900	-1.210
2	Taakmutaties gemeentefonds	151	151	149	149
3	Lagere uitkering participatiewet	294	294	294	294
4	Actualisatie kosten Participatiewet	190	190	190	190
5	Bijstelling salarissen	167	192	192	192
6	Kosten SiSa Spuk Breed	101	101	80	0
7	SiSa-uitkering Spuk Breed	-101	-101	-80	0
8	Maatwerkdienstverlening Jeugd	114	114	114	114
9	Maatwerkdienstverlening 18+	45	60	85	110
10	ICT indexatie licentiekosten en verSaaSing	58	58	58	58
11	Bijdrage MGR o.b.v. begroting	58	56	56	56
12	Bijdrage MGR Werkbedrijf	0	100	100	100
13	Advieskosten	50	50	0	0
14	Vrijval bestemmingsreserve investeringsplan 2013-2016	-172	0	0	0
15	Bijstelling dividend	-50	-50	-50	-50
16	Vrijval egalisatievoorziening riool	-50	-50	-50	-50
17	Overige bijstellingen < € 50k	215	169	159	192
	Subtotaal nagekomen mutaties	**420 V**	**46 V**	**396 N**	**144 N**
	Begrotingsresultaat inclusief bijstellingen	**290 V**	**304 V**	**1.009 N**	**1.234 N**

Begrotingsresultaat (na mutaties)		2024	2025	2026	2027
Mutaties nieuw beleid					
18	Renovatie openbaar groen	50	50	50	50
19	Uitbreiding formatie BOA 0,50 fte (inhuur)	50	50	50	50
20	Actieprogramma vrijetijdseconomie	35	35	35	35
Subtotaal nieuw beleid		**135 N**	**135 N**	**135 N**	**135 N**
Begrotingsresultaat inclusief bijstellingen		**155 V**	**169 V**	**1.144 N**	**1.369 N**

Op basis van de huidige nagekomen mutaties laat het jaar 2024 een sluitende begroting zien. Ook het jaar 2025 is sluitend. Het zogenaamde 'ravijnjaar' 2026 en het jaar daarna zijn niet sluitend, met name omdat de uitkeringen gemeentefonds ongeveer een miljoen lager is dan het jaar 2025.

Toelichting

1. Uitkeringen gemeentefonds	Naar aanleiding van de meicirculaire zijn de uitkeringen gemeentefonds bijgesteld. Voor 2024 en 2025 is het accres toegenomen. Vanaf 2026 zijn de door het rijk verstrekte middelen onvoldoende toereikend. Het jaar 2026 wordt ook wel het 'ravijnjaar' genoemd. Eenmalig stelt het rijk voor 2026 een bedrag van € 1 miljard beschikbaar, maar dit is nog steeds onvoldoende.
2. Taakmutaties gemeentefonds	Naast de hogere uitkeringen gemeentefonds is een deel van de ontvangen middelen bestemd om specifieke taken op te pakken. Voor zover niet reeds geraamd in de begroting, worden de (nieuwe) taakmutaties hier opgenomen, zodat de budgetten beschikbaar zijn voor het uitvoeren van de taken.
3. Uitkering participatiewet	De ontvangen uitkering Participatiewet is naar beneden bijgesteld conform de beschikking van het rijk voor 2024.
4. Actualisatie kosten Participatiewet	Voor de uitvoering van de Participatiewet zijn de kosten geactualiseerd naar de laatste stand van zaken. Dit betreft een toename van de kosten.
5. Bijstelling salarissen	De formatie over 2024 is opnieuw bepaald. In de begroting was reeds rekening gehouden met uitbreiding van de formatie, echter nog niet met een stijging op grond van de cao. Vooralsnog is een stijging van 5% geraamd. Een deel van de formatie wordt bekostigd middels inhuur of middels de post onvoorzien.
6. en 7. SiSa SPUK Breed	Dit betreft een specifieke uitkering. De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. Deze uitkering wordt verantwoord in de SiSa-opgave in de jaarstukken.

8.	Maatwerk dienstverlening Jeugd	Betreft een bijstelling van diverse budgetten omtrent maatwerk-dienstverlening op basis van een driejarig voortschrijdend gemiddelde. Hierdoor worden incidentele pieken en dalen iets afgezwakt.
9.	Maatwerkdienstverlening 18+	Betreft zowel bijstelling voor maatwerkdienstverlening op grond van een driejarig voortschrijdende gemiddelde voor diverse budgetten als een specifieke bijstelling van budgetten voor zover die concreet aanwijsbaar zijn.
10.	ICT Licentie en SaaS	Jaarlijks worden de licentiekosten van software geïndexeerd hetgeen tot hogere kosten leidt. Daarnaast worden pakketten omgebouwd van 'op locatie' naar 'in de cloud'. Dit zijn SaaS-pakketten (Software as a Service), waarbij de updates niet langer door iRvN worden uitgevoerd, maar door de softwareleverancier. Dit leidt tot extra kosten, maar kost de stabiliteit van een pakket ten goede.
11.	Bijdrage MGR	De bijdrage aan de MGR (Modulaire Gemeenschappelijke Regeling) is bijgesteld op basis van de begroting van 2024 van de MGR. Onder de MGR vallen het Werkbedrijf en iRvN.
12.	Bijdrage MGR - Werkbedrijf	De verdeelsystematiek van het gemeentefonds voor de uitvoering van de re-integratietaak wordt per 2025 gewijzigd. Het eerder geoormerkte Participatiebudget is dan vanaf dat moment niet meer als zodanig herkenbaar in de bijdrage die wij ontvangen vanuit het gemeentefonds. Op basis van dit budget bepaalden wij eerder onze bijdrage aan het Werkbedrijf. Om zowel het totale budget voor het WerkBedrijf als de onderlinge verdeling van de gemeentelijke bijdragen te bepalen zullen wij als regio gebruik maken van een, door het rijk aangereikte, objectieve rekentool. Het precieze financiële effect hiervan is op dit moment nog niet duidelijk. In anticipatie op deze ontwikkeling hebben wij wel alvast een schatting van dit effect van de omvang van € 100k opgenomen in de meerjarenbegroting.
13.	Advieskosten	Voor de huisvesting is reeds door de raad een krediet gevoteerd van € 2 miljoen. Dit krediet is doorgeschoven naar 2025. Een alternatief is het gebouw te updaten door middel van groot onderhoud. Om de juiste keuzes te maken wordt hiervoor advies gevraagd.
14.	Vrijval bestemmingsreserve investeringsplan 2013-2016	De afschrijvingskosten van enkele investeringen uit het investeringsplan 2013-2016 worden gedekt door een onttrekking uit de bestemmingsreserve investeringsplan 2013-2016. De omvang van de reserve is hoger dan de boekwaarde van de desbetreffende investeringen. Het meerdere kan incidenteel vrijvallen.
15.	Bijstelling dividend	Jaarlijks vermeld de Provincie in de begrotingsbrief welke dividendbedragen wij kunnen aanhouden. De

		dividendopbrengsten van de BNG en Enexis worden hierop aangepast. Voor 2024 betreft dit een hogere opbrengst van € 50k ten opzichte van het vooraf geraamde bedrag.
16.	Vrijval egalisatievoorziening riool	De omvang van de egalisatievoorziening riool bedraagt eind 2022 ongeveer € 4,3 miljoen. Deze voorziening is in het verleden gevoed met dotaties van ongeveer € 300k. Omdat de kosten zijn toegenomen, wordt voorgesteld om een deel van de voorziening in te zetten om deze kostenstijging te egaliseren. Dit voorkomt dat de tarieven voor rioolheffing extra verhoogd moeten worden.
17.	Overige bijstellingen	Alle kleinere bijstellingen voor bestaand beleid tot € 50k positief en negatief zijn hier gesaldeerd weergegeven en worden niet nader toegelicht.

Nieuw beleid

18.	Renovatie openbaar groen	Voor de renovatie van het openbaar groen is geen budget aanwezig. Gevraagd wordt een structureel budget van € 50k.
19.	Uitbreiding formatie BOA	De gemeente is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving en heeft hiervoor een buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) in dienst. Een boa is buiten zichtbaar voor de inwoners en fungeert als de ogen en oren van de gemeente. Momenteel heeft de gemeente één boa in dienst, hierdoor is de zichtbaarheid beperkt en ligt de nadruk vooral op het nagaan van meldingen, voor zover dit mogelijk is binnen de huidige formatie. Een uitbreiding van het aantal fte stimuleert mensen om zich aan de regels te houden en zo bij te dragen aan de leefbaarheid.
20.	Actieprogramma vrijetijdseconomie	Voor het actieprogramma Vrijetijdseconomie waren in 2021 en 2022 incidentele middelen aanwezig. In mei 2023 is het actieprogramma herijkt, waarbij ook budget nodig is voor de uitvoering van vijf actielijnen (vitale verblijfsrecreatie, vitale dagrecreatie, vrijetijdslandschappen, cross-overs en regiomarketing). Gevraagd wordt een structureel budget van € 35k.

2.8. Geprognosticeerde balans

Het is wettelijk verplicht om (meerjarig) een geprognosticeerde balans op te nemen in de begroting. Uitgangssituatie is de balans per 31 december 2022 conform de vastgestelde Jaarstukken 2022. De geraamde mutaties voor de diverse activa- en passivaposten (respectievelijk bezittingen en vermogen) worden hierop gecorrigeerd. De restantkredieten per 31 december 2022 worden geacht in 2023 t/m 2025 tot uitgaven te leiden. Het krediet voor verbouwing of nieuwbouw gemeentehuis was doorgeschoven naar 2024 en het krediet voor Kandinsky is doorgeschoven naar 2025.

De diverse investeringen én het feit dat de uitkeringen gemeentefonds vanaf 2026 ruim € 1 miljoen lager zijn dan in 2025, leiden deze uitgaven en minder inkomsten tot af te sluiten langlopende geldleningen. Hiermee is in onderstaande balans rekening gehouden.

Bedragen x € 1.000

Balans per 31-12	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Activa						
(im)Materiële vaste activa	9.871	12.692	16.955	19.776	23.186	22.625
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	555	555	555	555	555	555
Financiële vaste activa: Leningen	762	732	703	673	643	640
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste Activa	**11.189**	**13.980**	**18.212**	**21.004**	**24.384**	**23.820**
Voorraden	0	0	0	0	0	0
Uitzettingen < 1 jaar	7.447	2.426	2.808	2.522	2.306	1.971
Liquide middelen	227	500	500	500	500	500
Overlopende activa	1.009	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal Vlottende activa	**8.684**	**3.926**	**4.308**	**4.022**	**3.806**	**3.471**
Totaal Activa	**19.873**	**17.906**	**22.520**	**25.026**	**28.189**	**27.291**
Passiva						
Eigen vermogen	8.624	7.031	7.240	7.158	5.749	5.428
Voorzieningen	7.144	7.011	6.599	6.535	6.375	6.231
Vaste Schuld	545	363	5.182	7.833	12.566	12.132
Totaal Vaste Passiva	**16.313**	**14.406**	**19.020**	**21.526**	**24.689**	**23.791**
Vlottende schuld	795	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Overlopende passiva	2.766	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Totaal Vlottende passiva	**3.560**	**3.500**	**3.500**	**3.500**	**3.500**	**3.500**
Totaal Passiva	**19.873**	**17.906**	**22.520**	**25.026**	**28.189**	**27.291**

2.9. Emu-saldo

Nederland maakt deel uit van de Europese Monetaire Unie. Voor landen die deelnemen aan de Europese Monetaire Unie gelden Europese begrotingsvoorschriften waaronder de zogenaamde EMU-normen. De EMU-normen stellen limieten aan de overheidsschuld van een land.

In het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen van maart 2022 was afgesproken om de regeling 'Vaststelling gelijkwaardige inspanning decentrale overheden inzake het EMU-saldo', die liep t/m 2022, met één jaar te verlengen t/m 2023. Dat betekent dezelfde EMU-norm van 0,40% van het bruto binnenlands product (BBP) bij eenzelfde onderverdeling naar overheidslaag.

Omschrijving	Gemeenten	Provincies	Waterschappen	Totaal
Verdeling macronorm 2023 (in % BBP)	0,27	0,08	0,05	0,40

Om provincies en gemeenten tijdig een beeld te geven wat dit voor hen betekent, publiceert het ministerie van BZK individuele EMU-referentiewaarden in de septembercirculaire. De individuele EMU-referentiewaarde voor Mook en Middelaar bedroeg over 2023 € 719k. De referentiewaarde over 2024 is nog niet bekend bij het opstellen van deze Programmabegroting 2024 omdat de septembercirculaire medio september 2023 nog niet beschikbaar was. Vooralsnog houden we de waarde over 2023 aan, dit geldt ook voor de EMU-norm van 0,40%. Een individuele EMU-referentiewaarde is overigens geen norm of verplichting, maar een indicatie van het aandeel dat een gemeente, provincie of waterschap heeft in de gezamenlijke tekortnorm.

Bedragen x € 1.000

	Berekening EMU Saldo	2023	2024	2025	2026	2027
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.675	-126	73	-1.240	-1.465
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	2.821	4.263	2.822	3.409	-560
3	Mutatie voorzieningen	-132	-413	-64	-160	-144
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0	0	0
5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo (1-2+3-4-5)	**-4.627**	**-4.801**	**-2.813**	**-4.810**	**-1.049**

De EMU-saldi komen boven de EMU-referentiewaarde van vorig jaar uit (waarde 2024 is nog niet bekend), als gevolg van grote investeringen. Investeringen betreffen geen kosten maar wel uitgaven en leiden tot een afname van het EMU-saldo. Ook de negatieve exploitatiesaldi vóór mutaties reserves leiden tot een negatieve doorwerking het in EMU-saldo. Verder heeft een positief of negatief EMU-saldo geen betekenis voor een afzonderlijke gemeente. Het rijk kan hiermee monitoren hoe alle gemeenten tezamen bijdragen aan het EMU-saldo.

2.10. Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Onder arbeidskosten gerelateerde verplichtingen worden verstaan alle vormen van aan de arbeidsrelatie verbonden rechten op (toekomstige) uitkeringen tijdens of na het dienstverband. Deze verplichtingen kunnen onderverdeeld worden in de volgende categorieën:

- Beloningen tijdens het dienstverband (vakantiegeld/-dagen);
- Uitkeringen bij ontslag (afkoopsommen);
- Pensioentoezeggingen (pensioen, wachtgeld, premies);
- Afvloeiingsregelingen.

Op basis van het BBV moet de gemeente in haar programmabegroting inzicht bieden in de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Deze verplichtingen lopen via de reguliere exploitatie en de meerjarenbegroting.

Het vakantiegeld van 8% en de eindejaarsuitkering zijn reeds opgenomen in de begroting. In het kader van het Individueel Keuze Budget is er geen sprake meer van een reservering, maar maken deze lasten onderdeel uit van de reguliere salarisbudgetten.

Het BBV schrijft voor om arbeidskosten gerelateerde verplichtingen waarvan het jaarlijkse bedrag geen gelijk (vergelijkbaar) volume heeft, op te nemen in een voorziening. Ten behoeve van de pensioenverplichtingen van de (gewezen) wethouders heeft de gemeente Mook en Middelaar een pensioenvoorziening gevormd. De omvang van deze voorziening wordt jaarlijks actuarieel berekend ten behoeve van de jaarrekening.

Voor bovenmatig spaarverlof moet wettelijk een voorziening worden getroffen. Dit is niet aan de orde binnen Mook en Middelaar.

Formatie
Hieronder is de formatie en de omvang van het budget vermeld.

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Fte 2023 (incl. nieuw beleid)	Fte 2024 e.v.	Bedrag 2023 (incl. nieuw beleid)	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027
Raad	13 leden	13 leden	222	222	222	222	222
Griffie	1,3	1,6	136	142	142	142	142
College van b&w	3,4	3,4	356	443	443	443	443
Ambtelijke organisatie	73,3	74,4	6.150	6.209	6.209	6.209	6.259
Totaal-generaal	**78,1**	**79,4**	**6.864**	**7.016**	**7.016**	**7.016**	**7.066**

Binnen de totale ambtelijke formatie heeft enige onderlinge verschuiving van taken plaatsgevonden. Daarnaast zijn formatieve resturen benut. Per saldo resteert een totale formatieve uitbreiding van 1,3 fte. Dit wordt veroorzaakt door een investering in dienstverlening door het Sociaal Team waarvoor de formatie is uitgebreid (zie voor de onderbouwing paragraaf 1.2). Ook wordt extra ingezet op Kunst en Cultuur (zie voor de onderbouwing paragraaf 1.4).

Flexibele Schil

Naast de budgetten voor de vaste formatie is ook een budget 'Flexibele Schil' aanwezig voor het (incidenteel) opvangen van eventuele personele knelpunten. Dit betrof tot en met 2022 een structureel budget van € 200k, maar wordt de komende jaren afgebouwd naar € 100k.

Bedragen x €1.000

	2022	2023	2024	2025	2026
Budget Flexibele Schil	200	150	125	100	100

Het budget is verdeeld over de drie afdelingen ten behoeve van inhuur.

2.11. Investeringen

Hieronder treft u het investeringsoverzicht aan met de voorgenomen investeringen voor de jaren 2024 t/m 2027, dan wel het reserveren van afschrijvingskosten in de begroting ten behoeve van toekomstige investeringen. Uitgangspunt is dat de restantkredieten van 2022 worden uitgegeven in de jaren 2023 t/m 2025. Eventuele restantkredieten van 2023 worden middels het vaststellen van de Jaarstukken 2023 overgeheveld naar 2024 en volgende jaren en zijn/worden niet vermeld in onderstaand overzicht. Voor vervangingsinvesteringen zijn middelen beschikbaar in de exploitatie.

Investeringen *Bedragen x €1.000*

Programma / Omschrijving		Looptijd	B2024	B2025	B2026	B2027
Sociale leefomgeving						
	Nieuw-/verbouw dependance Kandinskycollege *)	40			4.000	
Fysieke leefomgeving						
	Vervanging riool	60	610	229	150	183
Toerisme, natuur en duurzaamheid						
	Aanpassing milieustraat		p.m.			
	Restant investeringen grondstoffenplan		p.m.			
	Deelname energielandgoed Wells Meer	1	3.000	0	0	0
Overhead						
	Nieuw-/verbouw gemeentehuis *)	40		2.000		
Totale investeringen			**3.610**	**2.229**	**4.150**	**183**

*) Enkele kredieten zijn in het verleden door de raad reeds vastgesteld, maar zijn doorgeschoven naar 2024 en 2025. Deze kredieten zijn volledigheidshalve wel vermeld in het investeringsoverzicht, omdat deze ook een rol speelt bij de liquiditeitenplanning. De kredieten voor 2024 worden overigens pas vastgesteld óf bij de Programmabegroting 2024 óf middels een afzonderlijk raadsvoorstel.

Van de totale investeringen zijn de afschrijvingskosten berekend op basis van de diverse looptijden van de investeringen. De boekwaarde van de investeringen (aanschafwaarde -/- afschrijvingen) wordt vermeld op de balans. De afschrijvingskosten komen als lasten tot uitdrukking in het exploitatiesaldo.
In onderstaande tabel zijn de kapitaallasten (afschrijving plus eventuele rente) vermeld van het investeringsplan. In de Programmabegroting 2024 is reeds rekening gehouden met deze kapitaallasten (in de meerjarenraming).

Kapitaallasten *Bedragen x €1.000*

Programma / Omschrijving		Looptijd	B2024	B2025	B2026	B2027
Sociale leefomgeving						
	Nieuw-/verbouw dependance Kandinskycollege *)	40				100
Fysieke leefomgeving						
	Vervanging riool	60	13	10	4	3
Toerisme, natuur en duurzaamheid						
	Aanpassing milieustraat			p.m.	p.m.	p.m.
	Restant investeringen grondstoffenplan			p.m.	p.m.	p.m.
	Deelname energielandgoed Wells Meer	1		0	0	0
Overhead						
	Nieuw-/verbouw gemeentehuis *)	40			50	50
Totale kapitaallasten			**13**	**10**	**54**	**153**

*) De afschrijvingskosten van de bestaande (reeds besloten) kredieten (al dan niet uitgevoerd) zijn reeds opgenomen in de Programmabegroting 2024 en in de meerjarenraming.

Op de deelneming in Wells Meer wordt niet afgeschreven.

2.12. Financiering

De gemeente Mook en Middelaar heeft één langlopende opgenomen geldlening van de BNG. Het saldo van deze lening bedraagt (inclusief de kortlopende aflossingsverplichting) per 1 januari 2024 € 363k en loopt t/m 2025. De lening is vastrentend tegen 5,58% en is niet vervroegd aflosbaar. Jaarlijks wordt € 181,5k afgelost.

Het verloop van de lening is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Langlopende leningen o/g	2024
Stand per 1 januari	363
Bij: Aangetrokken geldleningen	5.000
Af: Aflossingen boekjaar	-182
Stand per 31 december	**5.182**

Meerjarig ziet het beeld er als volgt uit (inclusief eventueel nieuwe leningen):

Bedragen x € 1.000

Jaar	Stand per 1 januari	Bij	Aflossing	Stand per 31 december	Rentelasten
2023	545	0	182	363	22
2024	363	5.000	182	5.182	12
2025	5.182	3.000	349	7.833	102
2026	7.833	5.000	267	12.566	157
2027	12.566	0	434	12.132	251

Op basis van de restant kredieten vanuit de Jaarstukken 2022 (die in de komende jaren leiden tot uitgaven), de geraamde investeringen over 2023, de geraamde investeringen vanaf begrotingsjaar 2024 en op basis van de lagere opbrengsten uitkeringen gemeentefonds, voorzien wij dat wij vanaf 2024 langlopende leningen moeten aantrekken. Dit wordt in 2024 gemonitord op basis van het feitelijke verloop van de investeringen.
De voorziene rentelasten (oplopend tot € 251k) zijn nog niet vermeld in de cijfers van de Programmabegroting 2024. Deze worden in een begrotingsjaar geraamd zodra er feitelijk een langlopende lening wordt afgesloten.

2.13. Stand en verloop reserves

Hieronder treft u het overzicht aan met betrekking tot de stand en het verloop van alle reserves. Uitgangspunt is de vastgestelde jaarrekening over 2022. Door deze te muteren met de geraamde mutaties over 2023 ontstaat de beginstand per 1 januari 2024. In dit overzicht is ervan uitgegaan dat de begrotingsresultaten volledig verrekend worden met de VBR (steeds in het daaropvolgende jaar middels besluitvorming van de diverse jaarstukken).

Bedragen x € 1.000

Reserve	2024				2025			2026			2027		
	Saldo 1 jan.	Bij	Af	Saldo 31 dec.	Bij	Af	Saldo 31 dec.	Bij	Af	Saldo 31 dec.	Bij	Af	Saldo 31 dec.
Algemene reserves													
Algemene reserve	2.000	0	0	2.000	0	0	2.000	0	0	2.000	0	0	2.000
Vrij Besteedbare Reserve	3.369	0	0	3.369	0	0	3.369	0	0	3.369	0	0	3.369
Subtotaal Algemene reserves	*5.369*	*0*	*0*	*5.369*	*0*	*0*	*5.369*	*0*	*0*	*5.369*	*0*	*0*	*5.369*
Bestemmingsreserve													
Kapitaallasten nieuwbouw brandweer/werkplaats *)	444	0	34	410	0	34	376	0	34	342	0	34	308
Verkoop aandelen Attero	90	0	5	85	0	5	80	0	5	75	0	5	70
Vluchtelingen en statushouders	45	0	0	45	0	0	45	0	0	45	0	0	45
Wijkontwikkeling	46	0	0	46	0	0	46	0	0	46	0	0	46
Stimulering woningbouw	41	0	0	41	0	0	41	0	0	41	0	0	41
Budgetoverheveling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Centrumplan Mook aankoop panden *)	13	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen investeringsplan 2013-2016 *)	1.317	0	229	1.088	0	57	1.031	0	57	974	0	57	917
Subtotaal bestemmingsreserves	*1.997*	*0*	*281*	*1.716*	*0*	*96*	*1.620*	*0*	*96*	*1.524*	*0*	*96*	*1.428*
Totaal reserves	**7.366**	**0**	**281**	**7.085**	**0**	**96**	**6.989**	**0**	**96**	**6.893**	**0**	**96**	**6.797**

*) Betreft verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

2.14. Stand en verloop voorzieningen

Hieronder treft u het overzicht aan met betrekking tot de stand en het verloop van alle voorzieningen. Uitgangspunt is de vastgestelde jaarrekening over 2022. Door deze te muteren met de geraamde mutaties over 2023 ontstaat de beginstand per 1 januari 2024.

Bedragen x € 1.000

Voorziening	2024				2025			2026			2027		
	Saldo 1 jan.	Bij	Af	Saldo 31 dec.	Bij	Af	Saldo 31 dec.	Bij	Af	Saldo 31 dec.	Bij	Af	Saldo 31 dec.
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's													
Pensioenen (gewezen) wethouders	916	0	35	881	0	35	846	0	35	811	0	35	776
Wachtgeldverplichtingen (gewezen) wethouders	172	0	38	134	0	38	96	0	38	58	0	38	20
Subtotaal	*916*	*0*	*35*	*881*	*0*	*35*	*846*	*0*	*35*	*811*	*0*	*35*	*776*
Voorziening ter egalisering van kosten													
Onderhoud gebouwenbeheer	1.156	76	441	790	76	68	798	76	175	700	76	22	754
Rationeel wegbeheer	488	155	140	502	155	155	502	155	155	502	155	155	502
Groot onderhoud bruggen	85	23	0	108	23	10	121	23	0	145	23	136	31
Subtotaal	*1.728*	*254*	*582*	*1.401*	*254*	*233*	*1.422*	*254*	*330*	*1.347*	*254*	*313*	*1.288*
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven													
Egalisatie afvalstoffen	13	0	0	13	0	0	13	0	0	13	0	0	13
Rioolbeheer	4.331	0	50	4.281	0	50	4.231	0	50	4.181	0	50	4.131
Subtotaal	*4.343*	*0*	*50*	*4.293*	*0*	*50*	*4.243*	*0*	*50*	*4.193*	*0*	*50*	*4.143*

Voorziening	2024				2025			2026			2027		
	Saldo 1 jan.	Bij	Af	Saldo 31 dec.	Bij	Af	Saldo 31 dec.	Bij	Af	Saldo 31 dec.	Bij	Af	Saldo 31 dec.
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is													
Herontwikkeling De Bisselt	24	0	0	24	0	0	24	0	0	24	0	0	24
Subtotaal	*24*	*0*	*0*	*24*	*0*	*0*	*24*	*0*	*0*	*24*	*0*	*0*	*24*
Totaal voorzieningen	**7.011**	**254**	**667**	**6.599**	**254**	**318**	**6.535**	**254**	**415**	**6.375**	**254**	**398**	**6.231**

2.15. Uitgangspunten en analyse financiële positie

De 'toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie' bevat ten minste de gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd en de motivering daarvan en een toelichting op belangrijke ontwikkelingen ten opzichte van de uiteenzetting van de financiële positie van het vorig begrotingsjaar.

Gronden ramingen
De ramingen zijn gebaseerd op de uitgangspunten zoals deze zijn beschreven in de Kaderbrief 2024 en in onderdeel 2.5 'Uitgangspunten en analyse ramingen'.

Aanvullend hierop vermelden wij dat het uitgangspunt van de ramingen 2024-2027 de meerjarenbegroting van het vorige begrotingsjaar 2023 is, omdat het overgrote deel van de budgetten structurele budgetten betreft. De eerste meerjarenplanning (MJP) van begrotingsjaar 2023 is de startbegroting van begrotingsjaar 2024.

Begrotingsjaar 2023 (inclusief bijstelling middels de Zomerrapportage 2023)	2023	2024	2025	2026
Begrotingsjaar 2024	2024	2025	2026	2027

Bij de Zomerrapportage 2023 is bekeken in hoeverre de budgetten gemuteerd moeten worden als gevolg van wettelijke ontwikkelingen dan wel intensivering of verlaging van de activiteiten en budgetten. Na het vaststellen van de Zomerrapportage 2023 zijn er nog ontwikkelingen geweest die om een bijstelling van de budgetten vragen. Deze mutaties zijn vermeld in onderdeel 2.7 'Financiële gevolgen bestaand en nieuw beleid'. Daarnaast worden salarislasten die functioneel toegewezen kunnen worden aan taakvelden, ook op die taakvelden begroot. De resterende salarislasten blijven staan onder taakveld ‘Overhead’. Voor 2024 is zo’n € 2,8 miljoen aan salarislasten geraamd op de diverse functionele posten.

Ten behoeve van de balans worden de activaposten gewaardeerd op historische verkrijgingsprijs minus afschrijvingen. De overige posten worden tegen nominale waarde gewaardeerd.
Naast de hierboven aangeven wijzigingen zijn er verder geen nadere ontwikkelingen in de uiteenzetting van de financiële positie tussen 2024 en het vorige begrotingsjaar 2023.

Meerjarenraming
Meerjarig kan uitgegaan worden van dezelfde uitgangspunten en gronden als in begrotingsjaar 2024.
De budgetten worden meerjarig geraamd op basis van de werkelijk te verwachten kosten. Er vindt dus geen algehele indexatie plaats.
Belastingopbrengsten worden voor het lopende begrotingsjaar gecorrigeerd met een inflatie van 3,43% op basis van de loon- en prijsstijgingen zoals vermeld in de mei-circulaire 2023. Voor de meerjarenraming wordt echter de 0-lijn gehanteerd en worden dus dezelfde baten geraamd als in 2024.
De meerjarenraming wordt voor kennisgeving aangenomen. De eerste meerjarenschijf (2025) geldt volgend jaar als uitgangspunt (behoudens mutaties) voor de dan op te stellen Programmabegroting 2025. Eventuele verschillen met het dan voorgaande jaar 2024 worden in de nieuwe programmabegroting toegelicht.

Overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld

2.16. Overzicht van baten en lasten per taakveld

Voor het college van burgemeester en wethouders zijn taakvelden verplicht gesteld. In onderstaande tabel treft u een verdeling van de programma's in taakvelden aan. Opgemerkt wordt hierbij dat bepaalde (onderdelen van) taakvelden voor IV3 (Informatie voor derden) onder programma Bestuur en organisatie vallen, maar op grond van het BBV voor de begroting onder de algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb of onvoorzien vallen, zoals de ozb en de algemene uitkering. Ook de mutaties van reserves en voorzieningen vallen bij IV3 onder één taakveld, terwijl deze voor de begroting op grond van het BBV per programma (kunnen) zijn vermeld.

Bedragen x € 1.000

TV	Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
0.	**Bestuur en ondersteuning**			
0.1	Bestuur	1.165	0	1.165
0.2	Burgerzaken	394	142	252
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	79	0	79
0.4	Overhead	5.379	0	5.379
0.5	Treasury	46	377	-331
0.61	OZB woningen	1	1.865	-1.864
0.62	OZB niet-woningen	1	370	-369
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0
0.64	Belastingen overig	108	42	65
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	2	14.140	-14.138
0.8	Overige baten en lasten	128	0	128
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	0	281	-281
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	155	0	155
Totaal Bestuur en ondersteuning		**7.458**	**17.217**	**-9.759**
1.	**Veiligheid**			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	630	77	553
1.2	Openbare orde en veiligheid	276	6	270
Totaal Veiligheid		**906**	**83**	**823**
2.	**Verkeer, vervoer en waterstaat**			
2.1	Verkeer en vervoer	857	23	835
2.2	Parkeren	3	0	3
2.3	Recreatieve havens	0	1	-1
2.4	Economische havens en waterwegen	4	0	4
2.5	Openbaar vervoer	7	0	7
Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat		**871**	**24**	**847**

3.	**Economie**			
3.1	Economische ontwikkeling	21	0	21
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	38	58	-20
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	6	8	-2
3.4	Economische promotie	165	126	39
Totaal Economie		**230**	**192**	**38**
4.	**Onderwijs**			
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	147	0	147
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	264	3	261
Totaal Onderwijs		**411**	**3**	**408**
5.	**Sport, cultuur en recreatie**			
5.1	Sportbeleid en activering	209	101	108
5.2	Sportaccommodaties	128	14	114
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	81	0	81
5.4	Musea	1	0	1
5.5	Cultureel erfgoed	30	0	30
5.6	Media	28	0	28
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	657	2	654
Totaal Sport, cultuur en recreatie		**1.133**	**117**	**1.016**
6.	**Sociaal domein**			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.790	5.325	465
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	111	0	111
6.3	Inkomensregelingen	1.979	1.268	711
6.4	WSW en beschut werk	760	0	760
6.5	Arbeidsparticipatie	174	0	174
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	318	1	317
6.71a	Hulp bij het huishouden (Wmo)	667	69	598
6.71b	Begeleiding (Wmo)	390	0	390
6.71c	Dagbesteding (Wmo)	92	0	92
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	308	0	308
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	247	0	247
6.72b	Jeugdhulp behandeling	227	0	227
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	15	0	15
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	312	0	312
6.73a	Pleegzorg	100	0	100
6.73b	Gezinsgericht	0	0	0
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	272	0	272
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	527	0	527

6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	0
6.74c	Gesloten plaatsing	0	0	0
6.81a	Beschermd wonen (Wmo)	24	0	24
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	0	0	0
6.82a	Jeugdbescherming	122	0	122
6.82b	Jeugdreclassering	122	0	122
Totaal Sociaal domein		**12.559**	**6.663**	**5.896**
7.	**Volksgezondheid en milieu**			
7.1	Volksgezondheid	301	0	301
7.2	Riolering	457	629	-172
7.3	Afval	806	1.087	-281
7.4	Milieubeheer	193	0	193
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	11	0	11
Totaal Volksgezondheid en milieu		**1.767**	**1.715**	**52**
8.	**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**			
8.1	Ruimtelijke ordening	312	13	299
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	0	0	0
8.3	Wonen en bouwen	481	101	380
Totaal Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		**793**	**114**	**679**
	Totaal-generaal	**26.129**	**26.129**	**0**

Relatie taakvelden met programma's

Hieronder vindt u de relatie tussen de diverse programma's en wettelijke taakvelden.

Programma Sociale leefomgeving

0.2 Burgerzaken;
1.1 Crisisbeheersing en brandweer;
1.2 Openbare orde en veiligheid;
4.1 Openbaar basisonderwijs (n.v.t.);
4.2 Onderwijshuisvesting;
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken;
5.1 Sportbeleid en activering;
5.6 Media;
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie; en
7.1 Volksgezondheid.

Programma Sociaal domein

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen *(voorheen Wijkteams)*;
6.3 Inkomensregelingen;
6.4 WSW en beschut werk *(voorheen Begeleide participatie)*;
6.5 Arbeidsparticipatie;
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo);

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+;
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo) *(nieuw)*;
6.71b Begeleiding (Wmo) *(nieuw)*;
6.71c Dagbesteding (Wmo) *(nieuw)*;
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo) *(nieuw)*;
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-;
6.72a Jeugdhulp begeleiding *(nieuw)*;
6.72b Jeugdhulp behandeling *(nieuw)*;
6.72c Jeugdhulp dagbesteding *(nieuw)*;
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig *(nieuw)*;
6.73a Pleegzorg *(nieuw)*;
6.73b Gezinsgericht *(nieuw)*;
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig *(nieuw)*;
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf *(nieuw)*;
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf *(nieuw)*;
6.74c Gesloten plaatsing *(nieuw)*;
6.81 Geëscaleerde zorg 18+;
6.81a Beschermd wonen (Wmo) *(nieuw)*;
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo) *(nieuw)*;
6.82 Geëscaleerde zorg 18-;
6.82a Jeugdbescherming *(nieuw)*; en
6.82b Jeugdreclassering *(nieuw)*.

Programma Fysiek leefomgeving
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden;
0.63 Parkeerbelasting *(n.v.t.)*;
2.1 Verkeer en vervoer;
2.2 Parkeren;
2.4 Economische havens en waterwegen;
2.5 Openbaar vervoer;
3.1 Economische ontwikkeling;
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur;
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen;
5.2 Sportaccommodaties;
7.2 Riolering;
7.5 Begraafplaatsen en crematoria;
8.1 Ruimtelijke ordening;
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen) *(n.v.t.)*; en
8.3 Wonen en bouwen.

Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid
2.3 Recreatieve havens;
3.4 Economische promotie;
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie;
5.4 Musea;
5.5 Cultureel erfgoed;
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie;
7.3 Afval; en
7.4 Milieubeheer.

Programma Bestuur en organisatie
0.1 Bestuur; en
0.8 Overige baten en lasten *(excl. deel onvoorzien)*.

Algemene dekkingsmiddelen
0.5 Treasury;
0.61 Ozb woningen;
0.62 Ozb niet-woningen;
0.64 Belastingen overig; en
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds.

Overhead
0.4 Overhead.

Vennootschapsbelasting
0.9 Vennootschapsbelasting.

Onvoorzien
0.8 Overige baten en lasten *(alleen deel onvoorzien)*.

Mutaties reserves alle programma's
0.10 Mutaties reserves

VASTSTELLINGSBESLUIT

Vaststellingsbesluit

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Mook en Middelaar in zijn openbare raadsvergadering van 2 november 2023.

De raad voornoemd,

De griffier	De voorzitter
mr. M.A.M. van Arensbergen	mr. drs. W. Gradisen

BIJLAGEN

Bijlage 1 Beleidsindicatoren

Onderstaande wettelijk verplichte beleidsindicatoren zijn vermeld op grond van de 'Regeling beleidsindicatoren gemeenten'. De waarden zijn vermeld zoals aangegeven door de wettelijke bronhouders

Programma Sociale leefomgeving

1 Misdrijven - Winkeldiefstallen

CBS Diefstallen
2012-2022

Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

(waarden 0)

Meeste recente waarde (2022): 0,0

2 Misdrijven - Geweldsmisdrijven

CBS Criminaliteit
2012-2022

Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Meest recente waarde (2022): 2,5

3 Misdrijven - Diefstallen uit woning.

CBS Diefstallen
2010-2022

Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.

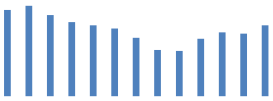

Meest recente waarde (2022): 2,5

4 Functiemenging

CBS BAG/LISA
2010-2022

De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Meest recente waarde (2022): 36,9

5 Absoluut verzuim

DUO / Ingrado
2014-2017,2019, 2021

Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven.

Meest recente waarde (2021): 7,0

6 Relatief verzuim

DUO / Ingrado
2014-2021

Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend.

Meest recente waarde (2021): 12

7 Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie:

% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs

DUO / Ingrado
2010-2021

Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De cijfers van DUO hebben betrekking op schooljaren.

Meest recente waarde (2021): 1,3

8 Niet-sporters

Gezondheidsmonitor GGD/ CBS/ RIVM
2012, 2016, 2020

Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Meest recente waarde (2020) 45

Programma Sociaal Domein

1 Verwijzingen Halt

Stichting Halt
2013-2022

Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar feit plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

Meest recente waarde (2022): 4

2 Banen

CBS Bevolkingsstatistiek / LISA
2010-2022

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Meest recente waarde (2022): 444,6

3 Jongeren met een delict voor de rechter

CBS Jeugd
2010-2015

Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS. (voor Mook en Middelaar te lage populatie, dus n.v.t.)

Meest recente waarde (2015): 1%

4 Kinderen in uitkeringsgezin

CBS Jeugd
2010-2021

Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

Meest recente waarde (2021): 3%

5 Netto arbeidsparticipatie

CBS
2013-2022

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking.

Meest recente waarde (2022): 70,9%

6 Werkloze jongeren

CBS Jeugd
2010-2015, 2019-2020

Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV Werkbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.

Meest recente waarde (2020): 2%

7 Personen met een bijstandsuitkering

CBS
2015-2021

Het aantal personen, per 10.000 inwoners, met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Meest recente waarde (2021): 203,4

---

8 Lopende re-integratievoorzieningen

CBS
2015-2022

Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Meest recente waarde (2022): 20,7

---

9 Jongeren met jeugdhulp

CBS
2015-2022

Het percentage jongeren van 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.

Meest recente waarde (2022) 11,5%

---

10 Jongeren met jeugdbescherming

CBS
2016-2017, 2019-2022

Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst.
In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.

Meest recente waarde (2022): 1,0%

---

11 Jongeren met jeugdreclassering

CBS
2015-2019

Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag

Geen gegevens beschikbaar

met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.

Meest recente waarde: Geen gegevens beschikbaar

---

12 Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo

CBS
2017-2022

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende Gemeenten.

Meest recente waarde (2022): 580

Programma Fysieke leefomgeving

---

1 Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen

CBS Criminaliteit
2012-2022

Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners.

Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder de dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

Meeste recente waarde (2022): 2,5

---

2 Vestigingen (van bedrijven)

LISA
2010-2022

Het aantal vestigingen van bedrijven,
per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Meest recente waarde (2022): 186,1

---

3 Gemiddelde WOZ-waarde

CBS
2010-2023

De gemiddelde WOZ waarde van woningen x € 1.000

Meest recente waarde (2023): 424

---

4 Nieuw gebouwde woningen

BAG
2012-2021

Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties, per 1.000 woningen

Meest recente waarde (2021): 4,4

---

5 Demografische druk

CBS Bevolkingsstatistiek
2011-2023

Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar en ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.

Meest recente waarde (2023): 85,7

Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid

---

1 Omvang huishoudelijk restafval

CBS
2010-2020

Niet-gescheiden ingezameld huishoudelijk afval in kilogrammen per inwoner

Meeste recente waarde (2020): 105 kg / inwoner

2	**Hernieuwbare elektriciteit**	RWS (berekening) 2010-2011, 2013-2021
	Percentage berekende hernieuwbare elektriciteit	
	Meest recente waarde (2021):	18,0%

Programma Bestuur en Organisatie

1	**Formatie**	
	Fte per 1.000 inwoners	Jaarstukken 2017-2022
	Meest recente waarde (2022)	 9,31
2	**Bezetting**	
	Fte per 1.000 inwoners	Jaarstukken 2017-2022
	Meest recente waarde (2022):	 8,37
3	**Apparaatskosten**	
	Kosten x € 1.000 per inwoner	Begroting 2018-2024
	Meest recente waarde (2024):	 1,01
4	**Externe inhuur (percentage)**	
	Kosten als percentage van de totale loonsom	Begroting 2019-2024
	Meest recente waarde (2024):	 2,8%

5 Externe inhuur (bedrag)

Begroting 2018-2024

Totale kosten externe inhuur (x € 1.000)

Meest recente waarde (2024): 190

6 Overhead

Begroting 2019-2024

Percentage van de totale lasten

Meest recente waarde (2023): 26%

7 Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden

COELO 2014-2023

Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Meest recente waarde (2023): 961

8 Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

COELO 2014-2023

Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Meest recente waarde (2023): 1.014

Bijlage 2 Risico's

Hieronder vindt u nadere informatie met betrekking tot de risico's zoals vermeld in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Nr	Categorie	Toelichting risico			Toelichting maatregel	
STR/INC	**Soort maatregel**	**Kwanti-ficering risico**	**Risico-inschatting**	**Kans%**	**Berekende omvang risico**	
1	**ICT / Cyber-security**	Cyberrisico's zijn een voortdurend evoluerend risico geworden voor organisaties en samenlevingen die actief moeten worden beheerd. Met een toename in werken op afstand, onderlinge connectiviteit van de toeleveringsketen, digitaliseringsdruk en kwetsbaarheden in de kritieke infrastructuur, worden organisaties meer blootgesteld dan ooit. Om succesvol te zijn, moeten ze niet alleen bescherming maar ook veerkracht bieden. De kwantificering is gezet op het bedrag dat we aan software kwijt zijn.			ICT is in beheer bij iRvN die al veel zaken geregeld hebben om cyberrisico's zo veel mogelijk te voorkomen/te verminderen. Het is lastig om hier een inschatting van te maken. De (financiële) impact kan heel groot zijn. Vooralsnog ramen we een gemiddeld risico in.	
INC	Accepteren	€ 440k	Hoog	75%	€ 330k	

Nr	Categorie	Toelichting risico			Toelichting maatregel	
STR/INC	**Soort maatregel**	**Kwantificering risico**	**Risico-inschatting**	**Kans%**	**Berekende omvang risico**	
2	**Sociaal Domein**	Het risico bestaat dat er meer wordt uitgegeven, aangezien dit open einde regelingen zijn. De levering van zorg staat hierbij voorop waardoor het mogelijk is dat de middelen ontoereikend zullen zijn. De gemeente kan echter geen cliëntenstop afkondigen. Het risico betreft ook dat voorzieningen duur zijn en de gemeente geen grip heeft op de inzet van deze voorzieningen omdat de indicatie vaak loopt via een andere weg (huisarts, rechter enzovoort) en als laatste de duur van de inzet relatief lang kan zijn. Vooralsnog kwantificeren we het risico op 5% van de lasten (afgerond op € 50k).			Als gemeente hebben we geen invloed op een stijging van aanmeldingen voor het sociale domein. Het risico kan je wel indirect beïnvloeden door in te zetten op preventie en met beleidsmatige actie probeer je dan meer grip te krijgen op de kosten om instroom en gebruik van dure voorzieningen te verminderen.	
INC	Accepteren	€ 350k	Hoog	75%	€ 262,5k	

Nr	Categorie	Toelichting risico			Toelichting maatregel	
STR/INC	**Soort maatregel**	**Kwantificering risico**	**Risico-inschatting**	**Kans%**	**Berekende omvang risico**	
3	**Uitkeringen gemeente-fonds**	Wij zijn voor de baten zo'n 60% à 70% van de uitkeringen uit het gemeentefonds van het rijk. Door diverse decentralisatie en kortingen bestaat een reële kans dat de door het rijk toegezegde middelen ontoereikend zijn. Ook door de herijking			Als afzonderlijke (kleine) gemeente heb je geen of nauwelijks invloed op de omvang van de uitkeringen gemeentefonds. Alle gemeenten samen zijn vertegenwoordigd middels de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten). De VNG	

		van het gemeentefonds vanaf 2026 ontstaan (landelijk) tekorten. Wij kwantificeren dit tekort op (minimaal) € 1 miljoen.		behartigt onder andere de financiële belangen van de gemeenten middels diverse overleggen met het rijk en andere partijen.	
INC	Accepteren	€ 1.000k	Hoog	75%	€ 750k

Nr	Categorie	Toelichting risico		Toelichting maatregel	
STR/INC	**Soort maatregel**	**Kwantificering risico**	**Risico-inschatting**	**Kans%**	**Berekende omvang risico**
4	**Maat-schappelijk vastgoed**	Het Kandinsky-college in Molenhoek is een permanente nevenvestiging onder bestuur van de Scholengroep Nijmegen. De gemeente is op grond van de Wet Voortgezet Onderwijs verantwoordelijk voor (vervangende) nieuwbouw, herstel van constructiefouten, herstel van schade. Voor dit laatste is een opstal- en inboedelverzekering afgesloten.		De huisvesting van onderwijsgebouwen behoort tot de gemeentelijke zorgplicht. Er is nieuwe regelgeving op komst die gemeenten daarin een nog bredere verantwoordelijkheid zal geven. Uit kwalitatieve onderzoeken is gebleken dat het Kandinsky-college slecht scoort. De komende jaren zal een besluit genomen moeten worden over de te nemen noodzakelijke maatregelen. Het daarvoor In het investeringsplan 2020-2023 opgenomen krediet is in de zomerrapportage 2021 opgeschoven naar 2025. Naar verwachting zal in de tussenliggende tijd een wetswijziging van kracht worden die nadere inzichten gaat geven in de verantwoordelijkheden van schoolbesturen en gemeenten en de financiële middelen hiervoor.	
INC	Reduceren	€ 120k	Midden	50%	€ 60k

Nr	Categorie	Toelichting risico		Toelichting maatregel	
STR/INC	**Soort maatregel**	**Kwantificering risico**	**Risico-inschatting**	**Kans%**	**Berekende omvang risico**
5	**Haven**	Dichtslibben haven mede als gevolg van extreme hoogwaterstanden. Geschatte kosten herstel €125k. De exacte kosten voor het opslaan van het slib worden bepaald door het tijdstip van baggeren en de opslagcapaciteit.		Wij hebben geen invloed op externe factoren, zoals waterstanden, stroomsnelheden en mate van eventueel dichtslibben. Dit risico valt hierdoor onder de categorie ‘Accepteren’.	
INC	Accepteren	€ 250k	Midden	50%	€ 125k

Nr	Categorie	Toelichting risico		Toelichting maatregel	
STR/INC	**Soort maatregel**	**Kwantificering risico**	**Risico-inschatting**	**Kans%**	**Berekende omvang risico**
6	**UPW**	Om in aanmerking te komen voor de vangnetregeling moet aan enkele voorwaarden worden voldaan. Het tekort moet meer bedragen dan 7,5% van de definitief toegekende uitkering en het tekort over de voorgaande drie jaren (inclusief het jaar van de definitieve beschikking) moet gecumuleerd ook meer bedragen dan 7,5%%. Het eigen risico		Uitgangspunt is 100% kosten t.o.v. de ontvangen bijdragen van het Rijk. Het eigen risico onder de vangnetuitkering wordt geaccepteerd als risico. Jaarlijks wordt de stand van zaken m.b.t. het eigen risico / mogelijke aanvraag voor de vangnetuitkering, voorgelegd aan de raad.	

		bedraagt 7,5% van het rijksbudget ad (gemiddeld) € 1,4 miljoen.			
INC	Accepteren	€ 105k	Midden	50%	€ 52,5k

Nr	Categorie	Toelichting risico		Toelichting maatregel	
STR/INC	**Soort maatregel**	**Kwantificering risico**	**Risico-inschatting**	**Kans%**	**Berekende omvang risico**
7	**Dividend**	*BNG* Van de BNG ontvangen wij op basis van ons aandelenbezit jaarlijks dividend over het afgelopen jaar. Het beleid van de BNG is om 50% van de nettowinst uit te keren aan de aandeelhouders. De verwachte dividenduitkering à € 309k (conform begrotingsbrief provincie) is structureel opgenomen in de begroting, echter het is een risico of het geraamde bedrag aan inkomsten ook daadwerkelijk wordt ontvangen. *Enexis* Wij zijn aandeelhouder van Enexis, dat de infrastructuur van de energievoorziening in bezit heeft. Daarnaast zijn wij aandeelhouder in enkele kleinere vennootschappen die zijn opgericht bij de verkoop van Essent. In de begroting is rekening gehouden met een dividendopbrengst van € 29k (conform begrotingsbrief provincie).		Het te ramen bedrag voor de dividendopbrengst van de BNG en van Enexis wordt bepaald op hetgeen de Provincie in haar jaarlijkse begrotingsbrief vermeldt. Als hiervan wordt afgeweken, moet hiervoor een goede verklaring zijn. Het is altijd mogelijk dat (een deel van) de geraamde dividendbaten niet gerealiseerd worden. Dit risico wordt laag ingeschat en acceptabel bevonden.	
INC	Accepteren	€ 338k	Laag	25%	€ 84,5k

Nr	Categorie	Toelichting risico		Toelichting maatregel	
STR/INC	**Soort maatregel**	**Kwantificering risico**	**Risico-inschatting**	**Kans%**	**Berekende omvang risico**
8	**Starters-lening**	In de raad van april 2010 is de Verordening starterslening vastgesteld. Hierbij is tevens een fonds in het leven geroepen waarop starters op de woningmarkt een beroep kunnen doen voor het aantrekken van een lening. Deze lening wordt verstrekt onder bepaalde voorwaarden en tot een maximum bedrag tegen gunstige condities. Bij het vaststellen van de Jaarstukken 2014 is door de raad besloten om het plafond van de starterslening te verhogen naar € 130k.		De gemeente dient in dit fonds maximaal € 130.000 te storten. De provincie Limburg stort vervolgens maximaal een drievoudig bedrag in het fonds (dus aandeel gemeente 25%, aandeel provincie 75%). De lener dient vervolgens de lening volgens de bepalingen uit de verordening af te lossen aan de kredietverstrekkers. Startersleningen lopen via de SVn.	
INC	Accepteren	€ 130k	Laag	25%	€ 32,5k

Nr	Categorie	Toelichting risico		Toelichting maatregel	
STR/INC	**Soort maatregel**	**Kwantificering risico**	**Risico-inschatting**	**Kans%**	**Berekende omvang risico**
10	**Verbonden partijen**	*MGR*		*MGR*	

		Uitgangspunt is dat de MGR zelf geen weerstandsvermogen opbouwt, maar dat deelnemende gemeenten hiermee rekening houden. Voor de MGR bedraagt ons aandeel voor 2024 € 88k. *Deelnemingen BV/NV* Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal in de vennootschappen (art. 2:81 BW), ter hoogte van € 555k	Het ingeschatte weerstandsvermogen van de MGR wordt 'doorgeschoven' naar de deelnemende gemeenten. *Deelnemingen BV/NV* Periodiek wordt beoordeeld of we blijven deelnemen in het aandelenkapitaal van de diverse vennootschappen. De grootste deelnemingen zijn BNG, Dar, Enexis en WML.		
INC	Accepteren	€ 643k	Zeer laag	10%	€ 64,3k

Nr	**Categorie**	**Toelichting risico**		**Toelichting maatregel**	
STR/INC	**Soort maatregel**	**Kwantificering risico**	**Risico-inschatting**	**Kans%**	**Berekende omvang risico**
11	**Juridische procedures**	*Proceskosten* Proceskosten zijn kosten voor juridische bijstand en griffierechten die de gemeente moet betalen aan de wederpartij als de gemeente een rechtszaak verliest en ze komen incidenteel voor.		Door intern de juiste procedures te doorlopen en onze besluiten goed te motiveren, wordt de kans op het verliezen van rechtszaken verminderd, maar nooit helemaal weggenomen.	
INC	Accepteren	€ 200k	Zeer laag	10%	€ 20k

Nr	**Categorie**	**Toelichting risico**		**Toelichting maatregel**	
STR/INC	**Soort maatregel**	**Kwantificering risico**	**Risico-inschatting**	**Kans%**	**Berekende omvang risico**
12	**Sociale woning-bouw**	Woningbouwcorporaties sluiten voor het uitvoeren van hun taak veelal leningen af waarbij de gemeente gevraagd wordt om als achtervang te dienen. Hiermede wordt bereikt dat de geldgever met een lagere rentevergoeding genoegen neemt omdat de gemeente als achtervang een zekere debiteur is. Sinds een aantal jaren is het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) in het leven geroepen, dat de functie van de gemeente overneemt en waardoor de woningbouwcorporaties met slechts één instituut te maken hebben en de zekerheid voor de gemeenten groter is. Bestaande leningen blijven tot aan het einde van de looptijd nog gewoon bij de gemeenten als achtervang-instituut. Door het WSW is de veiligheid nu nog beter geborgd.		Per 31 december 2022 (jaarstukken) staat er voor de sociale woningbouw een bedrag aan leningen uit van ongeveer € 10,7 miljoen (restant schuld) op een hoofdsom van € 17,4 miljoen. Wij kwantificeren het risico op 10% van de helft van de omvang van de leningen. Het risico dat er daadwerkelijk een beroep gedaan wordt op de gemeente is minimaal.	
INC	Accepteren	€ 5.328k	Zeer laag	10%	€ 532,75k

Bijlage 3 Begrippenlijst

In onderstaande lijst zijn diverse (financiële) begrippen toegelicht. Niet alle begrippen komen voor in deze Programmabegroting 2024.

Begrip	Omschrijving / toelichting
Achterstallig onderhoud	Onderhoud dat niet op tijd is uitgevoerd, waardoor een onderhoudsrichtlijn is overschreden en niet (meer) wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Achterstallig onderhoud kan leiden tot schade en/of onveilige situaties, hetgeen vaak leidt tot hogere herstelkosten.
Activa-posten	De activa maken onderdeel uit van de balans (zie aldaar) en worden, kort gezegd, gevormd door de (in geldwaarde uitgedrukte) bezittingen, zoals gebouwen, goederen, vorderingen en geldtegoeden. De activa-posten worden meestal onderverdeeld in twee categorieën: - vaste activa, zijnde activa-posten die langer dan een jaar meegaan, zoals gebouwen, machines en inventaris en; - vlottende activa, zijnde activa-posten die maximaal één jaar meegaan, zoals voorraden, vorderingen en geldtegoeden. De tegenhanger van de activa-posten zijn de passiva-posten.
Algemene reserve	Reserves kunnen worden omschreven als eigen vermogensbestanddelen (op de balans) en zijn in principe vrij om te besteden. Een algemene reserve is een reserve waaraan de raad geen specifieke bestemming heeft gegeven, zoals bij een bestemmingsreserve het geval is. Mook en Middelaar heeft twee algemene reserves: - een (min of meer geblokkeerde) algemene reserve die als ondergrens wordt aangehouden voor het afdekken van risico's, zijnde de 'Algemene reserve' en; - een volledig vrij te besteden algemene reserve, zijnde de Vrij Besteedbare Reserve (VBR).
Balans	De balans bestaat uit twee gedeelten die met elkaar in evenwicht zijn: de activa en de passiva (zie aldaar). De term 'balans' doelt op dit evenwicht. De activa worden, kort gezegd, gevormd door de bezittingen en de passiva bestaan uit het eigen vermogen en het vreemd vermogen. Als de beide delen naast elkaar gepresenteerd worden, staan de activa aan de linkerzijde (debetkant) en de passiva aan de rechterzijde (creditkant). Er is echter niets op tegen om ze onder elkaar te zetten.
Bestuurlijk belang	Betreft zeggenschap in/bij een verbonden partij. Een gemeente kan een bestuurlijk belang hebben in een verbonden partij doordat zij in het bestuur is vertegenwoordigd. De gemeente kan het ook hebben doordat zij stemrecht heeft in de verbonden partij.
BBV	Het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) beschrijft de regels waaraan onder andere de begroting van een gemeente moet voldoen.
Belastingcapaciteit	De belastingcapaciteit maakt duidelijk hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Door de manier waarop dit financiële kengetal wordt berekend, is dit cijfer in het jaarverslag altijd hetzelfde als in de begroting.
Bestemmingsreserve	Reserves kunnen worden omschreven als eigen vermogensbestanddelen (op de balans) en zijn in principe vrij om te besteden. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad echter een specifieke bestemming heeft gegeven. De raad is bevoegd om de bestemming te wijzigen of ongedaan te maken.
Bestemmingsreserve kapitaallasten	Bestemmingsreserve voor het dekken van kapitaallasten (afschrijving en rente) van reeds gerealiseerde of nog te realiseren investeringen. De kapitaallasten van nieuwe investeringen worden zoveel mogelijk opgenomen in de begroting, zodat deze bestemmingsreserve op termijn niet meer nodig is.
Bezuinigingsmaatregelen	Lastenverlagende maatregelen om een begrotingstekort weg te werken. Een bezuiniging is iets wat al rechtstreeks op de lasten van de begroting wordt verwerkt. In de begroting zijn deze bezuinigingen op programmaniveau verwerkt.
Budgetrecht	De bevoegdheid om financiële middelen beschikbaar te stellen. Door de begroting vast te stellen geeft de raad het college toestemming om geld uit te geven aan de afgesproken activiteiten.
Deelneming	Participatie in een besloten of naamloze vennootschap, waarin de gemeente aandelen heeft.
Dekkingsmiddelen	Middelen die worden gegenereerd dan wel aangewend om de lasten in de begroting op te vangen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen algemene dekkingsmiddelen en specifieke dekkingsmiddelen. Algemene dekkingsmiddelen zijn vrij te besteden (zoals uitkeringen gemeentefonds), terwijl specifieke dekkingsmiddelen gebonden zijn aan bepaalde uitgaven binnen een programma (zoals een provinciale subsidie, de afvalstoffenheffing of leges voor de aanvraag van een paspoort).
Dividend	Een vergoeding die wordt uitbetaald aan aandeelhouders (= deelneming).

Begrip	Omschrijving / toelichting
EMU-referentiewaarde	Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar betreft een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. De Wet Hof bepaalt dat de individuele referentiewaarde voor het EMU-saldo van de individuele overheden, naast het eigen aandeel, ook het aandeel in het EMU-saldo van gemeenschappelijke regelingen betreft waar de individuele overheid deel van uitmaakt.
EMU-saldo	Het geraamde of het gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven op kasbasis van een gemeente. Dit in tegenstelling tot het begrotings- of rekeningresultaat op basis van het baten- en lastenstelsel. Het EMU-saldo wordt berekend volgens Europese voorschriften.
Financieel belang	Een bedrag dat aan een verbonden partij ter beschikking is gesteld en niet verhaald kan worden als de verbonden partij failliet zou gaan. Het kan ook het bedrag zijn waarvoor de gemeente aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
Financiële kengetallen	Getallen waarmee inzicht verkregen kan worden in de financiële positie van een gemeente. Deze zijn vermeld in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.
Geïnventariseerde risico's	In kaart gebrachte kansen op gevaar of schade met financieel gevolg van substantiële omvang.
Gekwantificeerde risico's	Het totaal van de financiële gevolgen van de kansen op gevaar of schade.
Gemeenschappelijke regeling	Een samenwerkingsverband tussen overheidslichamen (zoals bijvoorbeeld gemeenten) dat op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is opgericht.
Groot onderhoud	Uitvoering van correctieve maatregelen, als gevolg van slijtage na een langere periode van gebruik, om een object in goede staat (op een vooraf bepaald kwaliteitsniveau) te houden of te brengen. Groot onderhoud dient zich in de regel aan, is daarom vaak gepland, is veelal ingrijpend van aard en betreft een groot of belangrijk deel van het object.
Incidentele baten en lasten	De aard van de begrotingspost is altijd leidend voor het al dan niet incidentele karakter ervan. Een hulpmiddel bij het bepalen van het karakter van de begrotingspost is de tijdsduur. Incidentele baten en lasten zijn posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Baten en lasten die zich in drie jaar of minder voordoen, kunnen worden gekwantificeerd als incidenteel, maar kunnen ook structureel van aard zijn. Baten die zich vier jaar of langer voordoen zijn in beginsel structureel van aard.
Investeringen met economisch nut	Investeringen die verhandelbaar zijn (bijvoorbeeld gebouwen of vervoermiddelen) en kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.
Investeringen met maatschappelijk nut	Investeringen die in principe niet verhandelbaar zijn (bijvoorbeeld wegen). Voor sommige investeringen met maatschappelijk nut worden de kosten verhaald middels een heffing (bijvoorbeeld riolering).
Klein onderhoud	Preventieve maatregelen en dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goede, werkende en veilige staat te houden tegen een van te voren vastgesteld kwaliteitsniveau.
Kwaliteitsniveau van het onderhoud	Een maat (norm) voor de staat van onderhoud waarop een kapitaalgoed zich moet bevinden.
Kwijtschelding	Inwoners die gemeentelijke belastingen (lokale heffingen) niet kunnen betalen, kunnen de gemeente om kwijtschelding vragen. Het is afhankelijk van het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid wie daarvoor wel of niet in aanmerking komt en voor welke belasting.
Lokale heffingen	Retributies en eigen belastingen die de gemeente ontvangt op basis van publiekrechtelijke regels, zoals onroerende zaakbelastingen, leges, rioolheffing en afvalstoffenheffing.
Materiële vaste activa	Investeringen met een meerjarig economisch of maatschappelijk nut.
Onderhoud kapitaalgoederen	Het systematisch aan de hand van beheerplannen onderhouden van in de gemeente aanwezige kapitaalgoederen (zoals wegen, groen, water, gebouwen).
Opschuiven sluitend meerjarenperspectief	In de Gemeentewet is bepaald dat een meerjarenraming voor (ten minste) de drie jaren volgend op het begrotingsjaar wordt opgesteld. Als het begrotingsjaar geen structureel en reëel evenwicht laat zien, moet aannemelijk worden gemaakt dat het evenwicht uiterlijk in het derde jaar van de meerjarenraming door de gemeente tot stand kan worden gebracht. Het is daarom in beginsel voor de toezichthouder niet acceptabel als ieder jaar opnieuw een meerjarenraming wordt opgesteld waarbij er uitsluitend in het derde jaar van de meerjarenraming weer evenwicht is.
Overhead	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (zoals algemene personeelskosten, kosten van ICT, huisvestingskosten, kosten managementteam).
Passiva-posten	De passiva maken onderdeel uit van de balans en worden, kort gezegd, gevormd door het (in geldwaarde uitgedrukte) eigen vermogen en vreemd vermogen (schulden en verplichtingen). De passiva-posten worden meestal onderverdeeld in drie categorieën: - eigen vermogen, zijnde het verschil tussen alle bezittingen (activa) en het vreemd vermogen (schulden) - vaste passiva, zijnde passiva-posten die langer dan een jaar meegaan zoals voorzieningen en langlopende opgenomen geldleningen en; - vlottende passiva, zijnde passiva-posten die maximaal één jaar meegaan, zoals schulden aan leveranciers of 'rood staan' bij een bank.

Begrip	Omschrijving / toelichting
Preventief toezicht	Wanneer de begroting niet aan de wettelijke criteria voor structureel en reëel evenwicht voldoet, is er sprake van preventief toezicht. In dat geval behoeven de begroting en de daarop volgende begrotingswijzigingen vooraf de goedkeuring van de toezichthouder (Gedeputeerde Staten).
Programma	Een samenhangend geheel van activiteiten in de gemeentebegroting. De programma's worden door de raad vastgesteld (en blijven in principe gedurende een raadsperiode gelijk).
Reëel evenwicht	Met reëel evenwicht wordt bedoeld dat de geraamde baten en lasten in de begroting en meerjarenraming volledig en realistisch zijn.
Repressief toezicht	Wanneer de begroting aan de wettelijke criteria voor structureel en reëel evenwicht voldoet, is er sprake van repressief toezicht. Dit is de standaardvorm van toezicht en houdt in dat de begroting en de daarop volgende begrotingswijzigingen direct uitgevoerd kunnen worden (rechtskracht krijgen), zonder afhankelijk te zijn van een voorafgaande goedkeuring van de toezichthouder (Gedeputeerde Staten).
Risico-inventarisatie	Een overzicht van de kansen van een positieve of een negatieve gebeurtenis van materieel belang.
Risicomanagement	Risicomanagement is een hulpmiddel om op een gestructureerde manier risico's in kaart te brengen, te evalueren en - door er pro-actief mee om te gaan - beter te beheersen. Risicomanagement is gebaseerd op het maken van risicoanalyses en maakt veelal gebruik van risicomodellen.
Solvabiliteitsratio	Dit financiële kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.
Stelpost	Begrotingspost waarvan de concretisering nog moet worden uitgewerkt.
Stelsel van baten en lasten	Gemeenten werken met een stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat inkomsten en uitgaven moeten worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Bij een kasstelsel, dat de Rijksoverheid bijvoorbeeld hanteert, worden inkomsten en uitgaven toegerekend aan het jaar waarin de betalingen zijn gedaan. Het omrekenen van het resultaat volgens het stelsel van baten en lasten naar een resultaat volgens het kasstelsel, gebeurt via het berekenen van het EMU-saldo.
Structureel en reëel evenwicht	Deze situatie is aan de orde als, uitgaande van het bestaande beleid en inclusief nieuw aanvaard beleid, - alle structurele lasten tenminste worden gedekt door structurele baten en - incidentele lasten worden gedekt door incidentele baten (waaronder onttrekkingen aan de VBR)
Taakstelling	Opdracht tot bezuinigingen, terwijl (nog) geen concrete maatregelen zijn genomen. Pas op langere termijn ontstaan de positieve financiële effecten.
Voorziening	Voorzieningen kunnen worden omschreven als vermogensbestanddelen die als vreemd vermogen zijn aan te merken, omdat deze gelden niet vrij beschikbaar zijn. Er staat namelijk altijd een verplichting of een kwantificeerbaar risico tegenover. De raad stelt voorzieningen in voor een specifiek doel. Ter onderbouwing moet een (beheers)plan opgesteld worden. De voorziening kan alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor zij is ingesteld.
Vrij Besteedbare Reserve (VBR)	De Vrij Besteedbare Reserve is een vorm van een algemene reserve, maakt onderdeel uit van het eigen vermogen op de balans en is vrij te besteden.
Weerstandsvermogen	Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken dan wel middelen heeft vrijgemaakt om niet begrote financiële tegenvallers op te vangen zonder ingrijpende beleidswijzigingen. Het weerstandsvermogen bestaat uit twee onderdelen, namelijk de weerstandscapaciteit en de risico's. Het weerstandsvermogen geeft de verhouding tussen deze twee onderdelen aan.
Weerstandscapaciteit, incidenteel	Het vermogen om onverwachte eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau.
Weerstandscapaciteit, structureel	Het vermogen om onverwachte tegenvallers structureel in de lopende begroting op te kunnen vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

Colofon

Bezoekadres:
Gemeentehuis
Raadhuisplein 6
6585 AP MOOK

Correspondentieadres:
Gemeente Mook en Middelaar
Postbus 200
6585 ZK MOOK

internet *:* www.mookenmiddelaar.nl
e-mail *:* gemeente@mookenmiddelaar.nl
telefoon *:* (024) 696 9111

Oplage
Papier : 40 exemplaren
Digitaal : Gemeentelijke website

Foto voorzijde
Hoog water bij de Maas in Mook (winnaar fotowedstrijd 2023 'Thuis in mijn gemeente')

Errata Programmabegroting 2024

Blz.	Is vermeld	Moet zijn
35	“c) een wijziging van de grondslag van meer dan **10%** muteren in de opbrengst;”	**5%**
41	Tabel lastendruk Eigenaar / gebruiker **238** **357** **596**	**617** **736** **975**
55	onder tabel kasgeldlimiet: “Mook en Middelaar heeft daar per eind augustus 2023 ongeveer **€ 2,6 miljoen** uitstaan.”	**€ 7,9 miljoen**

Deze errata maken onderdeel uit van de vast te stellen en te ondertekenen Programmabegroting 2024 (raadsvergadering 2 november 2023).

Raadsbesluit

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer
Onderwerp **Programmabegroting 2024**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 12 september 2023

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 26 oktober 2023

Besluit:

1. De begroting 2024 vast te stellen conform de ontwerpbegroting inclusief de 1e begrotingswijziging; en meer specifiek:
   a. de mutaties voor 'bestaand beleid', groot € 420k, vast te stellen conform de ontwerpbegroting;
   b. de mutaties voor 'nieuw beleid, groot € 135k, vast te stellen conform de ontwerpbegroting;
   c. het investeringsplan 2024, groot € 3.610k, vast te stellen conform de ontwerpbegroting;
   d. de mutaties in reserves voor 2024, groot € 281k, vast te stellen conform de ontwerpbegroting;
   e. de onroerende zaakbelastingen niet te indexeren;
   f. de forensen, toeristen- en hondenbelasting te indexeren met 3,43%;
2. De meerjarenraming 2025-2027 voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 2 november 2023

De raad voornoemd,

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

ANTWOORDEN OP VRAGEN FRACTIES PROGRAMMABEGROTING 2024

1 Algemeen (1-8)

Vraag nr.	Pag. nr.	Vraag fractie	Fractie	Antwoord b&w
		Geen vragen gesteld		

2 Beleidsbegroting (9 t/m 79)

Programma Sociale leefomgeving

Vraag nr.	Pag. nr.	Vraag fractie	Fractie	Antwoord b&w
1	12	'Het huidige Integrale Veiligheidsbeleid van 2019 wordt geactualiseerd.' Wanneer kunnen we deze nieuwe versie verwachten?	VVD/1	Momenteel vinden gesprekken plaats over de actuele ontwikkelingen binnen het veiligheidsdomein tussen Gennep, Bergen, Venray en Mook en Middelaar. De verwachting is dat dit in het tweede halfjaar van 2024 leidt tot een actualisering van het beleid.
2	12	Er is een werkgroep 'Veilig Buitengebied'. Deze werkgroep is nu (al) gestart. Wat is er in 2024 anders dan nu? En wat is het concrete doel of doelen van deze werkgroep?	VVD/2	De werkgroep Veilig Buitengebied maakt onderdeel uit van de Regiodeal Limburg-Noord. De afgelopen jaren worden steeds meer criminele activiteiten in het buitengebied gesignaleerd. Door middel van deze werkgroep worden ondernemers, inwoners en partners pro-actief bewust gemaakt van ondermijnende signalen en hoe deze te herkennen. Ook de meldingsbereidheid wordt vergroot.

Vraag nr.	Pag. nr.	Vraag fractie	Fractie	Antwoord b&w
3	13	MOVE en lokaal Sportakkoord. M.b.t. de verbrede ambitie van het Sportakkoord, Kan dit aan Vluchtelingenwerk worden doorgegeven zodat hier ook vluchtelingen actief bij worden betrokken?	DGP/1	Het Sport- en Beweegakkoord wordt binnenkort gepubliceerd op de MOVE website, het is voor iedereen te raadplegen.
4	13	Bij het onderdeel MOVE en Lokaal Sportakkoord is te lezen dat er onderzocht gaat worden of Sportmaatjes ingezet kunnen worden. Is weer een onderzoek echt noodzakelijk? Zo ja, wie gaat dit onderzoek uitvoeren en wat gaat dit kosten? Daarnaast, wat is naast alle initiatieven die er nu zijn de noodzaak om Sportmaatjes in te zetten, welk doel zou hiermee bereikt moeten worden?	VVD/3	Dit betreft geen onderzoek, maar een eerste verkenning om te zien of Sportmaatjes in onze gemeente een goede en passende aanvullende voorziening kan zijn. In algemene zin hebben kwetsbare inwoners vaak wat individuele begeleiding (bijvoorbeeld in de vorm van een Sportmaatje) nodig om de stap naar een sport- en beweegactiviteit te zetten.
5	13	Bij het onderdeel MOVE en Lokaal Sportakkoord is te lezen dat (o.a.) cultuurdeelname voor de leeftijdsgroep 12-18 jaar wordt gestimuleerd. Het gaat hier over een lokaal sportakkoord. Waarom wordt dit uitgebreid met een cultuurelement?	VVD/4	Cultuur is altijd een onderdeel van MOVE en het Lokaal Sportakkoord geweest. Een concreet voorbeeld hiervan zijn de boekjes 'Doejemee met Sjors' waarin sport- en cultuuraanbod is opgenomen. Dit gaan we verder voortzetten en uitbreiden voor een andere leeftijdscategorie.
6	14	Onderwijsachterstanden voorkomen en bestrijden. Van hoeveel kinderen wordt uitgegaan dat gebruik gaan maken van VVE? Gaat u ons informeren over de tussenstand bij de zomerrapportage.	DGP/2	VVE is een open-eind regeling. In het afgelopen jaar betrof dit ongeveer 10 kinderen. In de Zomerrapportage zullen wij u informeren over de voortgang van de in de begroting genoemde activiteiten.
7	14	Onderwijsachterstanden voorkomen en bestrijden. Zijn er concrete voorbeelden van ouderparticipatie die al gebeuren? Wat zijn de nieuwe initiatieven?	DGP/3	Er zijn nog geen voorbeelden van ouderparticipatie. Dit wordt eind 2023 opgestart in samenwerking met de educatieve partners.
8	14	Bibliotheekwerk. Hoe gaat we ons oriënteren m.b.t. de zorgplicht van openbare bibliotheken? Zijn er elders voorbeelden van? Blijven de vervangende voorzieningen voor de bieb die we als gemeente nu al kennen bestaan? Werken we samen met andere gemeentes?	DGP/4	Bij de oriëntatie richten we ons op de wettelijke verplichtingen, de behoefte in combinatie met het bestaande aanbod in onze gemeente en mogelijkheden tot samenwerking met bestaande bibliotheekorganisaties en andere gemeenten. Voor een actuele stand van zaken, zie bijgevoegde brief
9	14	Bezetting van leer- en ondersteuningskrachten: is het niveau bereikt of hebben wij hier een tekort?	DGP/5	Wij hebben geen signalen gekregen dat er op dit moment tekorten zijn.
10	14	Er is beschreven op welke manier onderwijsachterstanden worden voorkomen en bestreden worden. Is er dit keer ook gekeken naar andere problematiek dan enkel onderwijsachterstanden? Concreet, wat is het beleid voor	VVD/5	Het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid richt zich vooralsnog uitsluitend op kinderen met een risico op een ontwikkelingsachterstand. Dat is een wettelijke verplichting waarvoor de gemeente extra middelen ontvangt. Voor de

Vraag nr.	Pag. nr.	Vraag fractie	Fractie	Antwoord b&w
		problematiek die speelt bij kinderen met een grote voorsprong en/of hoogbegaafdheid?		groep kinderen die voorop lopen in de ontwikkelingen zijn er op dit moment geen plannen vanuit de overheid.
11	14	Er zal georiënteerd worden op welke manier een bibliotheek al dan niet in onze gemeente moet komen. Wanneer komt hier een voorstel over naar de raad?	VVD/6	Zie het antwoord op vraag 8.

Programma Sociaal Domein

Vraag nr.	Pag. nr.	Vraag fractie	Fractie	Antwoord b&w
12	15	Inzetten op preventie: er worden een aantal preventieve voorzieningen genoemd (o.a. het Alzheimercafé). Is bekend wat de resultaten van deze voorzieningen zijn? En zo ja, zou de raad hiervan een overzicht kunnen krijgen? Zo niet, op basis waarvan wordt de keuze gemaakt om deze voorzieningen in stand te houden?	GL/1	Wij zetten alleen (elders) bewezen preventieve voorzieningen in. In alle gevallen geldt dat tijdens de looptijd van de voorziening we vinger aan de pols houden en gesprekken voeren over de ontwikkelingen, het gebruik van de voorziening en of de voorziening nog voldoende aansluit bij de vraag in het veld.
13	15	Er is veel gedaan aan preventie, zijn hier al resultaten van bekend?	VVD/1	Zie het antwoord op vraag 12.
14	16	Inburgering. Wordt hier met pastorie, sacristie bedoeld?	DGP/1	Hier wordt gedoeld op de opvang van Oekraïense ontheemden in de ruimte boven de sacristie in de Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Smartenkerk te Molenhoek, waarover u per raadsmemo d.d. 25-01-2023 geïnformeerd bent.
15	17	Voorbereidingen treffen decentralisatie Beschermd wonen. Komen er dan in de toekomst voor de doelgroep meer woonvormen in de eigen gemeente?	DGP/2	De doelgroep woont op dit moment al op verschillende plekken in de regio, waaronder in onze gemeente. We hebben al enige jaren afspraken over inwoners die uit intramurale setting uitstromen naar een woning in één van de gemeenten in de regio. Als gemeente dragen we hier ons steentje aan bij. Dit zullen we de komende jaren blijven doen.
16	17	Voorbereidingen treffen decentralisatie Beschermd Wonen: 2e alinea: wat wordt verstaan onder ‘herstelvoorzieningen’?	GL/2	Het gaat hierbij om herstelgerichte voorzieningen voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Deze voorzieningen faciliteren het ambulant kunnen wonen van de

Vraag nr.	Pag. nr.	Vraag fractie	Fractie	Antwoord b&w
				kwetsbare doelgroep. We financieren hieruit de maandelijkse ontmoeting voor mensen met een psychische kwetsbaarheid.
17	17	Voorbereidingen treffen decentralisatie Beschermd Wonen: 2e alinea: zijn er al resultaten bekend van de inzet van de Wijk GGD en zo ja, kunnen wij die ontvangen	GL/3	Een rapport over de Wijk GGD wordt binnenkort ter besluitvorming aangeboden aan het college. Hierna kan het rapport ook met de raad gedeeld worden.
18	17	Voor de verbetering jeugdstelsel is er in 2023 een pilot gestart om een gedragswetenschapper in te zetten. Te lezen is dat er in 2024 gewerkt blijft worden met een gedragswetenschapper. Is er nu dan al meer duidelijkheid over de pilot, is er bijvoorbeeld al een evaluatie geweest? Als dit het geval is, wat waren de aanbevelingen uit de evaluatie? Als deze evaluatie nog niet is geweest, wat is dan de reden om voordat er duidelijkheid is over een pilot, al te beslissen om door te gaan met de gedragswetenschapper?	VVD/2	Onze professionals bij de lokale toegang moeten voldoen aan een aantal vereisten, om hun registratie als professional te behouden. Voor de jeugdconsulenten geldt dat ze vanuit hun SKJ-registratie de plicht hebben om professionals in te zetten voor kennis die bij hen zelf ontbreekt. Vanuit deze lokale toegang is aangegeven dat de kennis van een gedragswetenschapper ontbreekt en dat deze kennis nodig is om in sommige gevallen de best passende ondersteuning in te zetten. Door de gedragswetenschapper in te zetten voldoen we dus aan de plicht die onze medewerkers hebben vanuit de SKJ. De gedragswetenschapper rapporteert ieder kwartaal over haar inzet, zodat we zicht krijgen om wat voor soort casussen en kennis het gaat. De inzet sinds mei is hier nog te kort voor geweest om een volledig beeld te krijgen. Wel is haar inzet al bij meerdere casussen van grote toegevoegde waarde geweest.
19	-	Wij begrepen dat het werkbedrijf, waar wij middels de MGR gebruik van maken en aan meebetalen, bij COA's voorlichting geven over beginnen met werk of dagbesteding. Is dit een afgesproken taak voor het werkbedrijf? Wat zijn hier de kosten van en wat kosten deze werkzaamheden onze gemeente?	VVD/3	Dit onderwerp is nagevraagd bij het WerkBedrijf. Het WerkBedrijf heeft aangegeven geen voorlichting bij COA's te verstrekken. Het betreft daarmee, voor onze gemeente, ook geen afgesproken taak voor het WerkBedrijf.

Programma Fysieke leefomgeving

Vraag nr.	Pag. nr.	Vraag fractie	Fractie	Antwoord b&w
20	19	Te lezen is dat er medewerking gegeven zal worden bij projecten zoals sociale woningbouw aan het Kerkplein in Middelaar. Is de keuze van de invulling van het bouwprogramma, sociale woningbouw, al definitief?	VVD/1	In het geldende bestemmingsplan is een bouwmogelijkheid opgenomen voor een 2-1 kapwoning en 6 appartementen (sociale woningbouw, te realiseren door Destion). In het kader van het Lob is kritisch gekeken naar de invulling van deze locatie. Daarbij is de conclusie getrokken dat met een andere invulling een kwalitatief beter resultaat behaald kan worden, zowel vanuit de doelstelling van het Lob, maar ook voor de invulling van het plein en de te realiseren woningen. Met onder meer Destion wordt gekeken naar een invulling van de locatie met 8 -10 grondgebonden sociale huurwoningen (gericht op senioren).
21	20	Molenhoek-Zuid. Lukt de planning van eind 2023 starten met de voorbereiding op de uitvoering wel? Dit i.v.m. het beroep dat loopt bij de Raad van State? Indien de planning niet lukt, kunt u ons dan een update geven.	DGP/1	Starten met de voorbereiding is mogelijk, het bestemmingsplan is in werking getreden (er is bijvoorbeeld al een start gemaakt met saneren van de Gelmo locatie). Zo mogelijk proberen we te voorkomen dat we bij Raad van State uit moeten komen. Als de indiener het beroep aanhoudt, gaat het plan vertraging oplopen. Een uitspraak is noodzakelijk om zekerheid te hebben dat de plannen doorgang kunnen vinden. Behandeling door Raad van State kost 1-2 jaar. Wij zullen u hiervan op de hoogte houden.
22	20	Verbeteren bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Het Lokale verkeersonderzoek A73- Groesbeek is besproken met de regio. Wat is hier uitgekomen?	DGP/2	De bestuurlijke en ambtelijke gesprekken lopen momenteel nog, dus het is te voorbarig om daar nu een update van te geven. Het is onze verwachting dat we later dit jaar de stand van zaken kunnen melden.
23	20	Verbeteren bereikbaarheid en verkeersveiligheid: 3e alinea: In 2024 wordt duidelijk op welke wijze we vorm gaan geven aan maatregelen om de verkeersproblemen A73-Groesbeek aan te pakken. Is er al zicht op welke kwartaal of maand deze duidelijkheid komt?	GL/1	In navolging van de behandeling van het onderzoek, lopen op dit moment bestuurlijke en ambtelijke gesprekken met de regio. Het resultaat hiervan vormt mede de input voor voorstellen hoe verder om te gaan met de verkeerssituatie op de betreffende routes. Op dit moment is het niet mogelijk om exact aan te geven wanneer de voorstellen hiervoor worden voorgelegd aan uw raad.
24	21	Openbare ruimte op orde houden. Is er een mogelijkheid om onze dorpsingangen (Molenhoek, Mook, Plasmolen, Middelaar, Bisselt) te verfraaien met bloeiende planten binnen het groenbudget?	DGP/3	Nee, binnen het groenbudget is daar geen financiële ruimte voor.

Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid

Vraag nr.	Pag. nr.	Vraag fractie	Fractie	Antwoord b&w
25	-	In 2023 zullen we de duurzaamheidsvisie vaststellen. In de Programmabegroting worden nog geen middelen gereserveerd voor de uitvoering van die visie. Op welke wijze denkt het college dit te gaan financieren?	GL/1	Wij streven er naar u in de eerste raadsvergadering van 2024 de duurzaamheidsvisie voor te leggen. Op dit moment hebben we een reserve 'Klimaatbeleid', waarin enkele algemene klimaatuitkeringen uit eerdere jaren zijn gestort. De afgelopen jaren hebben we vooral Specifieke uitkeringen (SpUk's) gebruikt voor onze projecten. Daardoor is er nog ruimte in de reserve. Die zetten we in voor 2024. Als in het kader van het nieuwe duurzaamheidsbeleid middelen beschikbaar komen, kunnen deze in de begroting voor 2025 verwerkt worden.
26	22	Bij Toerisme: Op welke manier ontstaat er een breder financieel draagvlak voor voorzieningen door bezoekers van buiten?	PvdA/1	Gedachte bij deze algemene tekst is dat meer bezoekers meer inkomsten voor ondernemers genereren waardoor meer mogelijkheden ontstaan om te investeren in (aanvullende) voorzieningen.
27	22	Bij Toerisme: Het voorzieningenaanbod voor eigen inwoners wordt hierdoor sterk vergroot. Welke voorzieningen worden hier bedoeld?	PvdA/2	Bijvoorbeeld wandel- en fietsroutenetwerk.
28	22	Op wat voor manier is invulling gegeven aan het laagdrempelig bereikbaar en benaderbaar zijn voor ondernemers in de gemeente?	VVD/1	Zoveel mogelijk worden ondernemers individueel door wethouder en/of onze bedrijfscontactfunctionaris bezocht. Onze gemeente leent zich bij uitstek voor deze laagdrempelige vorm van contact. Daarnaast wordt door middel van nieuwsbrieven, mailings en op verzoek van ondernemer contact gezocht.
29	23	Er wordt gekeken naar een TOP in Molenhoek. Dit is een hotel. Is dit het Van der Valk hotel of moet er een nieuw hotel komen?	VVD/2	Dit zou het bestaande hotel kunnen zijn.
30	23	Er komt een duurzaamheidsloket als eerste aanspreekpunt voor inwoners, organisaties en bedrijven in onze gemeente. Richt dit loket zich ook op vraagstukken die te maken hebben met klimaatadaptatie?	VVD/3	Ja. Het doel is om via dit loket uiteindelijk alle aspecten van het nieuwe duurzaamheidsbeleid een plek te geven.
31	23	Herdenken 450 jaar Slag op de Mookerheide. Is er al meer duidelijkheid m.b.t. de verschillende activiteiten die georganiseerd zullen worden? Wat zijn de plannen?	DGP/1	Samen met Huys te Moock wordt aan het programma voor de herdenking gewerkt.

Vraag nr.	Pag. nr.	Vraag fractie	Fractie	Antwoord b&w
32	23	Wat wordt er aan de herdenking van 80-jarig bevrijding van Mook en Middelaar gedaan? Staat dit ook op de gemeentelijke agenda? Gaat de gemeente aan deze herdenking meewerken? Zo ja, hoe? Wordt de stichting Remember September hier ook bij betrokken?	DGP/2	Bezien wordt nog op welke wijze de gemeente aan de herdenking kan bijdragen.
33	23	Realiseren Toeristisch Overstap Punt: TOP's zijn parkeervoorzieningen waar eenvoudig overgestapt kan worden tussen verschillende vervoersmiddelen (auto-fiets-OV). Dit is voor 2024 voorzien bij een hotel. Graag ontvangen we hierover een concretisering.	GL/2	Zie het antwoord op vraag 29.
34	23	5e alinea Duurzaamheidsloket: met welke organisaties, behalve het Energiecafé, werkt de gemeente samen en welk bedrag is aan subsidie voorzien?	GL/3	De vraag is niet geheel duidelijk. Voor het huidige loket werken we samen met Loket Duurzaam Wonen Plus. Dat is geen subsidie. Wij kopen hun dienst in. De kosten hiervoor waren de afgelopen jaren gemiddeld rond de € 6.500. Het Energiecafé ontvangt € 5.000 (structureel).Stroom van Hier heeft eenmalig € 750 ontvangen.
35	24	Klimaatadaptatie 4e alinea: welke vergroende hofjes worden bedoeld?	GL/4	Betreft twee pleintjes in Molenhoek: -pleintje Hazelaar 13-21; -pleintje Begijnenhof 6-32.
36	24	Elektriciteit. Hebben bedrijven behoefte aan ondersteuning vanuit de gemeente om hun energiegebruik terug te dringen middels coaching?	DGP/3	Bedrijven gebruiken meer dan de helft van de energie in onze gemeente. Door belastingvoordelen is er een lagere prijsprikkel om te besparen. We willen bedrijven graag motiveren om energie te besparen. Juist om in beeld te brengen of er behoefte aan begeleiding vanuit de gemeente is, zullen we in het nieuwe duurzaamheidsbeleid met plannen hieromtrent komen.
37	24	Elektriciteit. Graag concrete voorbeelden bij de zin 'In 2024 willen wij mogelijke kansen rondom lokaal eigendom en lokaal profijt in regionaal verband verkennen.'	DGP/4	Er zijn verschillende manieren om lokaal eigendom en lokaal profijt te realiseren, daarbij valt onder andere te denken aan een coöperatieve vorm, een publiek energiebedrijf of een energiegemeenschap.
38	24	Openbaar groen. Wordt er ook bewust gekozen voor beplanting die bij- en vlindervriendelijk is?	DGP/5	Ja, we kijken naar beplanting die een bijdrage leveren aan de biodiversiteit (bijen, vlinders, insecten).

Vraag nr.	Pag. nr.	Vraag fractie	Fractie	Antwoord b&w
39	24	Biodiversiteit. Worden de openbaren paden ruim vrijgehouden. Zoals bij het voetpad aan de Kuilseweg, dit pad wordt steeds kleiner door de begroeiing.	DGP/6	Naar gelang de functie van een openbaar pad wordt deze onderhouden. Daar waar de begroeiing de doorgang voor het gebruik belet wordt deze gesnoeid.

Programma Bestuur en organisatie

Vraag nr.	Pag. nr.	Vraag fractie	Fractie	Antwoord b&w
		Geen vragen gesteld		

Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en Onvoorzien

Vraag nr.	Pag. nr.	Vraag fractie	Fractie	Antwoord b&w
40	32	1.9 Bedrag voor onvoorzien. Deze post is gevuld met de resturen die uit de formatie zijn gehaald. Wat is hier de reden van? Kunnen deze uren niet worden opgevuld met formatie?	DGP/1	Dit betreft vaak één of twee uur bij een functie. Voor dergelijke kleine aantallen is het praktisch gezien niet realistisch dat hiervoor personen in dienst komen.
41	32	In 2022 was het bedrag ‘onvoorzien’ 5k, in 2023 14k en voor 2024 wordt er 100k voor gereserveerd. Welke argumenten liggen ten grondslag aan deze substantiële verhoging? M.a.w.: welke onvoorziene kosten verwacht het college?	GL/1	Er zijn geen richtlijnen voor de omvang van het bedrag voor onvoorzien. Een bedrag van € 5k is vooral een symbolisch bedrag. Met een bedrag van € 100k (0,5%) of € 200k (1%) is het opvangen van onvoorziene kosten beter mogelijk. Op voorhand worden die niet verwacht want anders zou het geen onvoorzien meer zijn. Naar aanleiding van de effecten van de septembercirculaire 2023 gaat voorgesteld worden om voor 2024 en 2025 een deel van de post onvoorzien in te zetten.

Paragrafen (vanaf pagina 33)

Vraag nr.	Pag. nr.	Vraag fractie	Fractie	Antwoord b&w
42	35	Onder c) hoe dit te lezen; pas als de grondslag meer dan 10% wijzigt, dan pas tarieven aanpassen zodat opbrengst niet de uitgaven overschrijdt?	GL/1	Het percentage van 10% moet 5% zijn. Dit wordt vermeld op de erratalijst. Als de grondslag (bijvoorbeeld het aantal honden) meer dan 5% afwijkt ten opzichte van het vorige jaar, dan wordt de opbrengst gewijzigd. Bij wijzigingen van de grondslag t/m 5% blijft de geraamde opbrengst gelijk.
43	40	Tabel onderaan; grens grootverbruik wordt aangescherpt in 2024 van 500 m3 naar 400 m3? Is dit landelijk beleid of beleid van WML?	GL/2	Geen van beiden. Dit valt onder het harmonisatietraject van BsGW.
44	41	Bij de tabel van de Lastendruk: Hoe kan het dat een huurder met alleen afvalstoffenheffing meer betaalt dan een eigenaar met een woning van 200k die afvalstoffenheffing, rioolheffing en OZB moet betalen?	PvdA/1	Terecht opgemerkt. De bedragen bij de eigenaar betreffen abusievelijk alleen de ozb. De juiste bedragen zijn achtereenvolgens € 617, € 736 en € 975. Dit wordt vermeld op de erratalijst.
45	41	Onderste tabel: Heeft het rangnummer betrekking op een Eenpersoons- of Meerpersoonshuishouden?	GL/3	Het rangnummer heeft betrekking op de meerpersoonshuishoudens.
46	51	Passantenhaven Wanneer staat de visie gepland m.b.t. de ontwikkeling van het Maaskadegebied? Wie is verantwoordelijk voor het uitbaggeren van deze passantenhaven?	DGP/1	Op dit moment wordt er niet gewerkt aan een visie voor het Maaskadegebied in Mook. De gemeente is verantwoordelijk voor het op diepte houden van de passantenhaven.
47	53	1.12 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen: er wordt uitgegaan van een aanwending van 441k voor groot onderhoud gebouwen. Welk(e) gebouw(en) betreft dit?	GL/4	Het betreft voornamelijk het gemeentehuis.
48	54	1.13 Paragraaf Financiering: Mook en Middelaar lost de lening lineair af met 182k per jaar. Waarom wordt de betaalde aflossing in 2025 349k en in 2026 267k?	GL/5	In de tabel is rekening gehouden met nieuwe leningen op basis van beschikbare middelen en het investeringsplan. In 2025 zit zowel een aflossing van de huidige lening, als de aflossing van de geraamde nieuwe lening. In 2026 zit alleen het aflossingsbedrag van de geraamde nieuwe leningen.
49	55	Laatste alinea: waarom wordt ervoor gekozen om nieuwe leningen vanaf 2024 aan te gaan voor investeringen i.p.v. een beroep te doen op het tegoed bij Rijks Schatkist?	GL/6	Het is wenselijk om een buffer in 's Rijks schatkist aan te houden voor onvoorziene uitgaven. Tekstueel is beschreven dat in 2024 langlopende leningen worden aangetrokken, afhankelijk van het werkelijke verloop van de investeringen.

Vraag nr.	Pag. nr.	Vraag fractie	Fractie	Antwoord b&w
50	55	Laatste alinea: eind augustus 2023 heeft Mook en Middelaar ongeveer € 2,6 miljoen uitstaan bij ’s Rijks Schatkist. Volgens de Programmabegroting 2023 had de gemeente eind september 2022 ongeveer € 7 miljoen uitstaan bij ’s Rijks Schatkist (blz. 65). Dit is een aanzienlijk verschil. Hoe is dit verschil te verklaren? M.a.w.: waar is de € 4,4 miljoen gebleven?	GL/7	Door een technische omissie is het beginsaldo weggevallen. Het saldo per eind augustus 2023 is ongeveer € 7,9 miljoen. Dit wordt vermeld op de erratalijst.
51	61	Onderaan de tabel staat dat het vreemd vermogen op 31-12-2024 2,584k euro’s minder dan op 1-1-2024. Betekent dit dat de risico's minder zijn geworden?	DGP/2	Nee, risico's hoeven niet in het vreemd vermogen te zitten. Het risico van de MGR is vermeld in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing (en nr. 10 in bijlage 2).

3 Financiële begroting (80-122)

Vraag nr.	Pag. nr.	Vraag fractie	Fractie	Antwoord b&w
52	100	nr. 18 openbaar groen, nr. 19 boa, nr. 20 vrije tijds economie. Hoe vaak is de BOA nu ingezet? Wordt bijgehouden hoe vaak de BOA wordt ingezet? Mogen wij hier dan een overzicht van? Hoe vaak was er dan geen BOA beschikbaar?	DGP/1	De inzet van de BOA wordt niet geregistreerd op case-niveau. We hebben dan ook geen overzicht van inzet en beschikbaarheid.

4 Vaststellingsbesluit / Bijlagen (123-144)

Vraag nr.	Pag. nr.	Vraag fractie	Fractie	Antwoord b&w
		Geen vragen gesteld		

Mook, 10 oktober 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De secretaris,

drs. W. Mariman

De burgemeester,

mr. drs. W. Gradisen

Gemeente Mook en Middelaar

mm23020622
cm 23.1230

Postadres: Postbus 200, 6585 ZK MOOK
Bezoekadres: Raadhuisplein 6 Mook
Telefoon: (024) 696 91 11
E-mail: gemeente@mookenmiddelaar.nl
Internet: www.mookenmiddelaar.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Sector Media en Creatieve Industrie
Postbus 16375
2500 BJ 'S-GRAVENHAGE

VERZONDEN 28 SEP. 2023

Uw kenmerk: 4006712
Uw brief van: 1 september 2023
Ons kenmerk:
Inlichtingen: Gerold Berens
Telefoon: (024) 696 91 11
Afdeling: Sociaal
Datum: 27 september 2023
Onderwerp: Specifieke uitkering openbare bibliotheken

Geachte mevrouw Uslu,

In uw brief van 1 september jl. vraagt u waarom onze gemeente nog geen aanvraag heeft gedaan in het kader van de specifieke uitkering openbare bibliotheken en of zij voornemens is om dat in de tweede ronde alsnog te doen.

Onze gemeente heeft sinds 2012 geen eigen bibliotheek meer. Wij subsidiëren op dit moment de instandhouding van collecties op de drie basisscholen en een lees- en ontmoetingspunt in alle drie de dorpskernen. Indertijd is door de gemeenteraad besloten om de plaatselijke bibliotheek te sluiten vanwege de oplopende kosten en de noodzaak om op onze gemeentefinanciën te bezuinigen. In die afweging is meegenomen dat onze plaatselijke bibliotheek in verhouding tot ons inwoneraantal weinig leden had. Dat werd op zijn beurt weer veroorzaakt door een overloop van leden naar naburige gemeenten, in het bijzonder de openbare bibliotheek in de gemeente Heumen.

In de jaren daarna is er geen aanleiding gezien om dit besluit te heroverwegen. De regeling eenmalige specifieke uitkeringen en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen en de aangekondigde wettelijke zorgplicht plaatsen ons voor een complex vraagstuk. De subsidieregeling helpt ons daar niet bij. De activiteiten waarvoor subsidie kan worden aangevraagd, zijn te strikt afgebakend en passen in onze optiek niet bij de lokale situatie. Feitelijk biedt de regeling ons geen andere keuze dan de inrichting van een nieuwe bibliotheekvestiging.

In financieel opzicht zou de inrichting van een nieuwe bibliotheek voor ons een structurele lastenverzwaring van € 150.000 betekenen, de huisvesting nog niet meegerekend. Deze middelen kunnen de eerstkomende jaren niet vrijgemaakt worden, evenmin het bedrag dat als cofinanciering van gemeenten nodig is om van de specifieke doeluitkering gebruik te kunnen maken. Daarnaast biedt de regeling geen zicht op de koers van de Rijksoverheid in de toekomst, zowel inhoudelijk als ook financieel niet.

De bibliotheken in de omgeving zijn goed bereikbaar, ook met het openbaar vervoer. Bovendien hebben wij voor kinderen en jeugd een aanbod op de scholen geregeld. Derhalve onderschrijven wij de noodzaak tot het hebben van een eigen bibliotheekvestiging op dit moment niet.

Wij staan open voor een gesprek ter toelichting. Wij kunnen echter niet bij voorbaat garanderen dat een dergelijk traject ook zal leiden tot het daadwerkelijk doorzetten van een aanvraag voor de SPUK Openbare Bibliotheken en de inrichting van een nieuwe bibliotheek in onze gemeente.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De secretaris,
drs. W. Mariman

De burgemeester,
mr. drs. W. Gradisen

Motie 3

Gemeente Mook en Middelaar

De raad van de gemeente Mook en Middelaar in vergadering bijeen op
13 Juli 2023

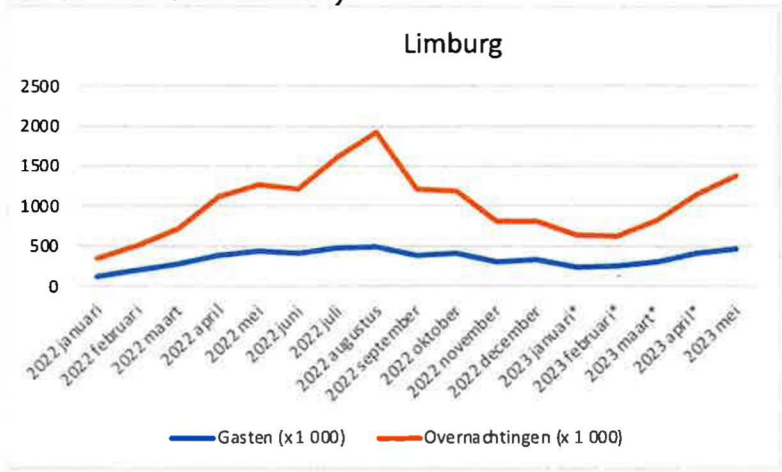
Motie verhoging toeristenbelasting

De fractie van de PvdA verzoekt de gemeenteraad van de gemeente Mook en Middelaar, in vergadering bijeen op 13 juli 2023 in te stemmen met het verhogen van de toeristenbelasting per 01 januari 2024

Overwegende dat:

- Gemeenten zelf mogen bepalen of zij toeristenbelasting heffen en welk tarief zij berekenen
- Elke gemeente de hoogte van de toeristenbelasting regelt in een eigen verordening
- Gemeenten een vast bedrag per overnachting mogen vragen of een percentage per overnachtingsprijs
- De gemeente Mook en Middelaar een regeling kent ten aanzien van toeristen die langere tijd in onze gemeente verblijven (seizoensplaatsen)
- Steeds meer exploitanten het seizoen opknippen in meerdere delen
- De toeristenbelasting ten goede komt aan de algemene middelen (geen doelbelasting)

Constaterende

- Dat (op basis van cijfers van het CBS):
    - Er een duidelijke toename in het **aantal** gasten is
    - Waarbij de tendens is dat de **verblijfsduur** toeneemt
    - De toename is **gespreid** over het gehele jaar (en blijft niet beperkt tot de zomermaanden)
    -

- Dat het gemiddelde belastingtarief in de provincie Limburg € 1,87 p.p.p.n. bedraagt, waarbij alleen de gemeenten Nederweert en Peel en Maas minder in rekening brengen dan de gemeente Mook en Middelaar
- De gemeente het niveau van specifieke voorzieningen voor toeristen op een aanzienlijk hoger peil gebracht heeft

- Een hogere toeristenbelasting niet onze eigen inwoners opzadelt met extra kosten, maar dat de gemeente zo wel structureel meer inkomsten kan genereren (uitgaande van ongeveer 100.000 overnachtingen is de meeropbrengst ruim 65.000 Euro/jaar)

- Er afspraken gemaakt zijn om de toeristenbelasting te verhogen in de 'Programmabegroting 2022' en de 'Meerjarenraming 2023 t/m 2025', zoals door de raad vastgesteld op 10 november 2021

Verzoekt het college om:

1. In navolging van (Limburgse) buurgemeenten gemeenten de toeristenbelasting voor zowel land- als watertoerisme met ingang van 01 januari 2024 te verhogen naar €1,75 per persoon per nacht[1] [2]en deze belasting jaarlijks te indexeren;

2. De forfaitaire regeling in vaststellingsovereenkomsten voor 2024 te herijken in verband met het onder 1 gestelde tarief en de toename in de verblijfsduur en het opknippen in meerdere seizoenen van de exploitanten.

3. De exploitanten z.s.m. te informeren over deze tariefswijziging.

en gaat over tot de orde van de dag.

Naam en ondertekening:

Ondertekening

PvdA Ton Broekmans fractievoorzitter

---

[1] Dit is hetzelfde bedrag als de gemeente Gennep in rekening brengt

[2] En dit tarief voor zowel landtoerisme alsook watertoerisme te laten gelden

Behandeld in de raadsvergadering van ...13 juli 2023.....

aangehouden

De raad voornoemd,

De Griffier, De voorzitter,

☐ Aangenomen ☐ Verworpen

Stemverhouding: Tegen: *(fracties)* Voor*: (fracties)*

Motie 4 *Gemeente Mook en Middelaar*

Middelen voor een extra Boa

De raad van de gemeente Mook en Middelaar in *(digitale)* vergadering bijeen op 13 juli 2023

Gehoord de beraadslaging over Kaderbrief 2024

Overwegende dat:

- Mook en Middelaar slechts 1 boa heeft;
- Deze een aanstelling heeft voor 0,78 FTE;
- Mook en Middelaar 1 wijkagent heeft op 8000 inwoners;
- De landelijke norm in principe uitgaat van 1 wijkagent op 5000 inwoners;
- De gemeente geen invloed heeft op de inzet van agenten aangezien dit een taak van de politie is, maar wel op de aanstelling en inzet van boa's;
- Onze boa onvoldoende zichtbaar kan zijn in de dorpen en daarmee onvoldoende de ogen en oren van de gemeente is;
- De boa in verband met zijn eigen veiligheid niet op alle meldingen kan reageren;
- De wijkagent in zijn taken steun ondervindt van de inzet van boa's.

Van oordeel dat:

- De veiligheid van onze inwoners vergroot moet worden;
- Inwoners van Mook en Middelaar zich veilig moeten kunnen voelen in de gemeente;
- Er bij uitbreiding van de Boa-capaciteit gewerkt kan worden op basis van een uitvoeringsplan met vooraf gestelde prioriteiten;
- Boa's wanneer zij samen optrekken beter kunnen acteren op meldingen waarop de veiligheid voor een enkele boa onvoldoende gegarandeerd is;
- We de veiligheid en het naleefgedrag in onze gemeente moeten verhogen;
- Dit het welbevinden van alle inwoners ten goede komt;

Verzoekt het college om:

- In de begroting 2024, bovenop de bestaande capaciteit, middelen te reserveren voor het aantrekken van een extra boa van minimaal 0,5 FTE.

en gaat over tot de orde van de dag.

Naam en ondertekening:

Hanneke Roozendaal
GroenLinks

Ton Broekmans
Partij van de Arbeid

Behandeld in de raadsvergadering van ...13 juli 2023.....

aangehouden

De raad voornoemd,

De Griffier, De voorzitter,

☐ Aangenomen ☐ Verworpen
Stemverhouding: Tegen: *(fracties)* Voor*: (fracties)*

Motie

Gemeente Mook en Middelaar

Nieuw beleid

De raad van de gemeente Mook en Middelaar in vergadering bijeen op 2 november 2023

Gehoord de beraadslagingen de Programmabegroting 2024 mbt *Nieuw beleid.*

Overwegende dat:

- De uitkering uit het gemeentefonds voor onze gemeente geen uitzicht biedt op een structureel sluitende begroting voor de jaren na 2025,
- Het huidige kabinet demissionair is.
- De vorming van een stabiel kabinet en de politieke koers daarvan onbekend is.
- Het jaar 2026 een verkiezingsjaar is waardoor een nieuwe raad meteen al met flinke bezuinigingen geconfronteerd gaat worden indien er voor die tijd geen adequate maatregelen zijn getroffen.

Draagt het college op

- De structurele uitzetting van het nieuwe beleid van € 135.000 in de begroting van 2024 om te zetten naar een tijdelijke verhoging voor een periode van twee jaar en dit in de begroting van 2025 door te voeren.
- Een pas op de plaats te maken ten aanzien van structureel nieuw beleid door geen verplichtingen aan te gaan voor de periode na 2025.
- Om medio 2024 met voorstellen te komen waarbij de tekorten vanaf 2026 worden weggewerkt. De bevindingen uit het ZBB-traject kunnen daarbij behulpzaam zijn.

en gaat over tot de orde van de dag.

Naam en ondertekening:

Luc van der Linden (fractievoorzitter DGP)

Behandeld in de raadsvergadering van ……..

De raad voornoemd,

De Griffier, De voorzitter,

☐ Aangenomen ☐ Verworpen

Stemverhouding:
Tegen: *(fracties)*
Voor*: (fracties)*

Motie

Gemeente Mook en Middelaar

Uitbreiding van de BOA

De raad van de gemeente Mook en Middelaar in vergadering bijeen op
2 november 2023

Gehoord de beraadslagingen bij de Programmabegroting 2024 – 2027 over het onderwerp: *uitbreiding van de BOA.*

Overwegende dat:

- Het onduidelijk is of met de huidige bezetting, de boa-taken afdoende kunnen worden uitgevoerd.
- Een boa niet dezelfde bevoegdheden als een wijkagent heeft en dus ten principale niet zou moeten worden ingezet om een mogelijke onderbezetting te compenseren.
- Een uitbreiding van de boa-capaciteit mogelijk kan bijdragen aan een veiliger gevoel bij de inwoners maar daar geen garantie voor is.
- Mook en Middelaar géén onveilige gemeente is.

Draagt het college op

- De raad vooraf met goede argumentatie aan te geven waarom een uitbreiding van de voorgestelde boa-capaciteit nodig en gerechtvaardigd is;
- Geeft de raad vooraf duidelijke doelen die met de voorgestelde uitbreiding van de boa-capaciteit gehaald moeten worden

en gaat over tot de orde van de dag.

Naam en ondertekening:

Luc van der Linden (DGP)

Cornelieke van den Bergh – Visser (VVD)

Behandeld in de raadsvergadering van ……..

De raad voornoemd,

De Griffier, De voorzitter,

☐ Aangenomen ☐ Verworpen

Stemverhouding:
Tegen: *(fracties)*
Voor*: (fracties)*

Motie

Gemeente Mook en Middelaar

Zonneweides

De raad van de gemeente Mook en Middelaar in vergadering bijeen op 2 november 2023

Gehoord de beraadslaging over het onderwerp: Programmabegroting 2024-2027

Overwegende:

- In de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is in 2020 al opgenomen dat de aanleg van zonneparken in het landschap zoveel mogelijk beperkt zou moeten worden. Daarvoor is in de NOVI op verzoek van de Tweede Kamer een zonneladder opgenomen waarbij productieve landbouwgrond als laatste optie wordt gezien.
- In de Omgevingsvisie Limburg is in 2021 de Limburgse zonneladder geïntroduceerd voor ruimtelijke inpassing van zonne-energie. Op de vierde en daarmee een na laatste trede staan gronden in gebruik voor landbouw.
- Op 3 februari 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met de Visie op grootschalige opwek. Daarin is destijds geen melding gemaakt van de zonneladder zoals die in de NOVI stond opgenomen. Evenmin is daarin opgenomen de Limburgse zonneladder. Wel is besloten dat maximaal 1 windpark en 3 zonneparken worden toegestaan in onze gemeente. Daarbij wordt zon en wind op agrarische gronden niet uitgesloten. Daarmee is er in het lokale afwegingskader geen rekening gehouden met het landelijke en provinciale beleid.
- In september 2022 heeft de gemeente zich, mede naar aanleiding van de netcongestie, in RES verband wel gecommitteerd aan een regionaal afwegingskader voor duurzame opwek in Noord- en Midden-Limburg. Daarin is de zonneladder wel opgenomen als een van de minimale voorwaarden voor nieuwe projecten.
- Op 6 juli 2023 heeft de minister voor Klimaat en Energie de tweede ‘Zonnebrief’ naar de Tweede Kamer gestuurd waarin de zonneladder uit de NOVI is afgestoft. In de voorkeursvolgorde zon staan landbouw- en natuurgronden opnieuw op de onderste trede en moeten derhalve zoveel mogelijk worden ontzien bij plaatsing van zonnepanelen
- In 2024 gaan we aan de slag met de gemeentelijke omgevingsvisie. Tevens wordt aan de gemeenteraad in het eerste kwartaal 2024 de nieuwe duurzaamheidsvisie ter besluitvorming voorgelegd. Daarom is het nu zaak om als gemeente uit te spreken dat wij in die visie het landelijke, provinciale en regionale beleid zullen volgen voor wat betreft het gebruik van agrarische gronden voor duurzame opwek.

Draagt het college op:
In de gemeentelijke omgevingsvisie en in de nieuwe duurzaamheidsvisie een doorvertaling te maken van de landelijke zonneladder en daarbij agrarische gronden in onze gemeente te ontzien van duurzame opwek middels zon en windenergie.

en gaat over tot de orde van de dag.

Naam en ondertekening:

Cornelieke van den Bergh-Visser (VVD)

Behandeld in de raadsvergadering van ……..

De raad voornoemd,

De Griffier, De voorzitter,

☐ Aangenomen ☐ Verworpen

Stemverhouding:
Tegen: *(fracties)*
Voor*: (fracties)*

Motie

Gemeente Mook en Middelaar

Spoorzone

De raad van de gemeente Mook en Middelaar in vergadering bijeen op 2 november 2023

Gehoord de beraadslagingen over het onderwerp: Programmabegroting 2024 - 2027

Overwegende dat:

- De gemeente in 2024 aan de slag gaat met de participatie voor de nieuwe omgevingsvisie
- Het wenselijk is om bij het politiek gevoelige onderwerp spoorzone vooraf duidelijkheid te bieden binnen welke kaders de gemeenteraad die participatie wil laten plaatsvinden
- De spoorzone eerder in beeld was als mogelijke route voor verkeer tussen Groesbeek en de A73
- Uit het Sweco-rapport is gebleken dat dit vanuit verkeerskundig oogpunt, de verkeersbewegingen en verkeerspsychologisch oogpunt geen logische route is
- De spoorzone momenteel een feitelijke bestemming voor bedrijventerrein t/m milieucategorie 5.1 heeft
- Daarbij te denken valt aan een cementverwerking of mestfabriek
- Deze functies niet passen nabij het unieke natuurgebied Mookerheide
- De gemeente een hoge opgave heeft voor nieuwbouw van woningen
- Tegelijkertijd de ruimte in de gemeente beperkt is
- Daardoor ‘woningbouw’ in het groen op de meest zuidelijke punt van de spoorzone niet mag worden uitgesloten

---

Spreekt uit:

Dat de bestemming bedrijventerrein voor het gebied spoorzone moet komen te vervallen. Voor de omgevingsvisie geldt als uitgangspunt dat de spoorzone primair dient voor natuur en in de toekomst waar mogelijk in het zuidelijke deel geschikt is voor woningen in een groene omgeving

---

Verzoekt het college

- In de participatie voor de omgevingsvisie rekening te houden met het beleidskader voor de spoorzone

- Inzichtelijk te maken in hoeverre woningbouw op het zuidelijke deel van de spoorzone mogelijk is
- Aan te geven op welke wijze de bestemmingsplanwijziging geformaliseerd kan worden na inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024
- Er voor zorg te dragen dat eventuele woningbouw op de zuidelijke punt van de spoorzone niet ten koste gaat van of voorrang krijgt op woningbouw aan de Cuijksesteeg of in Middelaar

en gaat over tot de orde van de dag.

Naam en ondertekening:

Cornelieke van den Bergh-Visser (VVD)

Behandeld in de raadsvergadering van ……..

De raad voornoemd,

De Griffier, De voorzitter,

☐ Aangenomen ☐ Verworpen

Stemverhouding:
Tegen: *(fracties)*
Voor*: (fracties)*

Raadsvoorstel

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer	
Onderwerp	**Zienswijze governance RES NML**
Datum raadsvergadering	**2 november 2023**
Raadscommissie	N.v.t.
Datum raadscommissie	25 oktober 2023
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Portefeuillehouder	H. Rodoe

Zienswijze governance RES NML

Inleiding

Om de ambities van het klimaatakkoord te realiseren binnen de RES regio Noord- en Midden Limburg werken de vijftien gemeenten, provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis intensief samen. De afgelopen periode gebeurde dit in een projectmatige vorm. In 2021 is de Regionale Energie Strategie (RES 1.0) vastgesteld. De gezamenlijke ambities en inhoudelijke uitgangspunten op het gebied van energiebesparing, warmtetransitie en duurzame opwek tot 2030 met een doorkijk naar 2050 zijn hierin verwoord.

Op 3 november 2022 is in het bestuurlijk overleg besloten dat alle deelnemers zich via colleges, DB Waterschap en GS konden uitspreken voor de voorkeusvariant van de samenwerking RES NML. Het ambtelijk advies was om de 'Centrumregeling' te kiezen. Op 14 maart 2023 stemde de laatste deelnemer in met de uitwerking van de centrumregeling. Zo hebben alle deelnemers ingestemd met de uitwerking van de centrumregeling. Het afgelopen jaar ging de kwartiermaker aan de slag met het opzetten van de governance van de RES NML. Hieronder valt de organisatiestructuur, PDCA cyclus, een nieuwe stijl van samenwerken etc. Deze onderdelen vormen de basis van de nieuwe RES NML en de onderliggende juridische regeling.

Het governance document beschrijft alle essentiële onderdelen van de inrichting van de RES NML, inclusief de meerjarenbegroting. In de begroting voor het komend jaar is de financiële vertaling gemaakt van het inhoudelijke jaarplan. Onderdeel van de begroting is het onderdeel personeelskosten en bedrijfsvoering. Voordat er een definitieve versie komt, is het voor gemeenteraden mogelijk om een zienswijze in te dienen. Pas daarna zal de gemeenteraad de definitieve regeling vaststellen.

Voorstel

1. Kennis te nemen van het ontwerpbesluit tot het treffen van de centrumregeling;
2. Wensen en bedenkingen via de toegevoegde zienswijze bekend te maken;
3. In te stemmen met een verkorte tijd tot indienen van een zienswijze.

Beoogd effect

De mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op een ontwerpregeling is benoemd in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Daarnaast biedt het de mogelijkheid om nogmaals de bezwaren tegen de huidige regeling kenbaar te maken. Strikt gezien wordt er met dit voorstel nog geen besluit genomen over het al dan niet instemmen met de regeling.

Argumenten

1.1 Voldoen aan de wet

De Wet Gemeenschappelijke Regelingen schrijft in Artikel 1, lid 2 voor dat college's het ontwerp van een regeling aan de gemeenteraden toezenden. Middels dit raadsvoorstel zendt het college u de ontwerp-regeling toe.

2.1 Mogelijkheid tot indienen zienswijze

De Wet Gemeenschappelijke Regelingen schrijft in Artikel 1, lid 3 voor dat college's de gemeenteraden in staat stellen om binnen acht weken een zienswijze in te dienen. Het college stelt u voor om bijgaande zienswijze in te dienen.

2.2 Noodzaak tot indienen zienswijze

Ten opzichte van eerdere conceptregelingen, zijn er, mede op verzoek van Mook en Middelaar, een aantal wijzigingen doorgevoerd (rondom aantal FTE, voorzitterschap en de looptijd van de regeling). Een belangrijk onderdeel blijft echter te weinig duidelijk: wat hebben we er als gemeente aan?

2.2.1 De bijdrage verhoudt zich niet tot de inhoud

In de regeling zijn basistaken en plustaken opgenomen. De basistaken bestaan vooral uit het in stand houden van de RES en de RES-overleggen. In de plustaken kunnen er inhoudelijk meer onderwerpen uitgediept worden. In de regeling is echter niet duidelijke wat de basistaken bijdragen aan het beleid van de gemeente Mook en Middelaar. Er wordt geen huis extra van verduurzaamd en voor regionale afstemming is een dergelijk budget niet nodig. Sterker nog, het gevraagde budget overschrijdt het in 2023 door de gemeenteraad beschikbaar gestelde budget voor Duurzaamheid. De voordelen van de basistaken verhouden zich dus niet tot de kosten.

2.2.2 De verdeling van de kosten

In de regeling is genoemd dat gemeenten vanaf 2024 een vaste bijdrage betalen van €2,60 per inwoner. De provincie en het waterschap bepalen jaarlijks zelf of zij na een verzoek van het portefeuillehoudersoverleg bij willen dragen. Als deelnemers in de RES zou het logisch zijn om ook de provincie en het waterschap mee te laten betalen aan de structuur van de RES NML. Door afspraken met het waterschap en de provincie te maken, kan de bijdrage voor gemeenten omlaag.

2.2.3 Kostenstijging van meer dan 5% gaat via de gemeenteraad

Als in de begroting een stijging van meer dan 5% aan de orde is, dient de gemeenteraad daarover te besluiten. In het voorste van de RES betreft het een kostenstijging van 73%. Onze zienswijze stelt voor om dat terug te brengen naar 17%. De definitieve regeling wordt sowieso aan de raad voorgelegd. De bijbehorende kostenstijging dus ook.

3.1 Een verkorte zienswijze periode

De Wet Gemeenschappelijke Regelingen schrijft een periode van 8 weken voor waarin de gemeenteraad een zienswijze bij het college kan inbrengen. De timing van deze regeling (rond de vakantieperiode) heeft ervoor gezorgd dat dat er iets minder tijd beschikbaar is.

Kanttekeningen

nvt

Duurzaamheid

De RES is gericht op het tot stand brengen van de energietransitie en de regionale samenwerking die daarvoor nodig is.

Participatie

De gemeenteraad wordt in staat gesteld in een zienswijze in te dienen op de concept-regeling. Inwoners zijn door de RES niet geconsulteerd.

Financiën

Het indienen van een zienswijze zelf heeft geen financiële gevolgen. De zienswijze gaat echter wel over de financiële gevolgen van de regeling. Het verhogen van de huidige bijdrage met 16,7% (€1,50 in 2023 naar €1,75 in 2024) is meer dan voldoende.

Communicatie

Er volgt geen specifieke communicatie over dit voorstel, behalve het verzenden van de zienswijze.

Uitvoering

Na vaststelling van de zienswijze, wordt deze aan de RES NML toegezonden. Alle ingekomen zienswijzen kunnen tot wijzigingen in de regeling leiden. Na het beoordelen en eventueel verwerken van de zienswijzen zal er een definitieve regeling via de college's ter vaststelling naar de gemeenteraden worden gezonden.

Bijlage(n)

1. Concept-zienswijze gemeente Mook en Middelaar
2. Centrumregeling RES NML
3. Toelichting Centrumregeling RES NML
4. RES Noord- en Midden Governance
5. RES Noord en Midden jaarplan
6. Raadsbesluit Indienen zienswijze governance RES NML

Mook, 26 september 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Gemeente Mook en Middelaar

Postadres: Postbus 200, 6585 ZK MOOK
Bezoekadres: Raadhuisplein 6 Mook
Telefoon: (024) 696 91 11
E-mail: gemeente@mookenmiddelaar.nl
Internet: www.mookenmiddelaar.nl

RES NML
t.a.v. Lieke Potten en Frits Tuijt
Postbus 3434
5902 RK Venlo

Inlichtingen: Cyriel Prinsen
Telefoon: (024) 696 91 11
Afdeling: Ruimte
Datum: 02 november 2023
Onderwerp: Zienswijze Governance RES NML

Geachte mevrouw Potten en heer Tuijt,

De gemeenteraad van Mook en Middelaar heeft de governance-stukken en de concept-regeling RES NML besproken en heeft het college verzocht de volgende zienswijze onder de aandacht te brengen.

Al enige tijd wordt er gewerkt aan een nieuwe governance structur voor de RES NML. In het voortraject heeft de gemeente Mook en Middelaar onder andere ingezet op beperking van de overhead, de looptijd van de regeling en het aanpassen van de voorzitter van het Bestuurlijk Overleg. Deze onderdelen zien wij terug in de voorgestelde governance en daar zijn wij erg tevreden mee. Om die reden hebben we in het Bestuurlijk Overleg ook ingestemd met het vrijgeven van de stukken. Daar is destijds de kanttekening bij gemaakt dat een akkoord op vrijgave niet automatisch een akkoord op de governance zou zijn.

Niet akkoord met hoogte van de kosten
We blijven constateren dat het bedrag dat gemeenten aan bijdrage moeten betalen te hoog is voor wat het gemeenten oplevert. Een bedrag van €2,60 per inwoner per jaar vanaf 2024 zou leiden tot een totaalbedrag dat hoger is dan we op dit moment beschikbaar hebben voor ons totale duurzaamheidbeleid. Eventuele SPUK's zetten we liever in om concrete doelen te bereiken. Daarmee is ook ons tweede bezwaar genoemd: we zien te weinig concrete doelen terug. Als we als gemeente meer willen bereiken, zullen we mee moeten doen aan CoW's. Dat is logisch, maar zorgt wel voor extra kosten bovenop de basisbijdrage. Daarmee worden concrete acties erg duur en lijkt het voor ons als gemeente efficienter om direct actie te ondernemen. De tot nu toe opgedane ervaringen in de CoW's dragen er tevens niet aan bij dat we denken dat de CoW's efficiënt werken en concrete resultaten behalen waar onze inwoners wat aan hebben.

Verdeling van de kosten
In artikel 16, lid 2 van de regeling lezen we tevens dat er geen afspraken zijn over de verdeling van de kosten tussen gemeenten, provincie en waterschap. Daar waar gemeenten een vaste bijdrage dienen te betalen, mogen provincie en waterschap op basis van de begroting jaarlijks zelf besluiten of men overgaat tot het betalen van een bijdrage. Gezien de gezamelijkheid van deze regeling, lijkt dat ons geen juiste verdeling van de kosten.

Het college van de gemeente Mook en Middelaar vraagt u dan ook om in de definitieve regeling een tweetal aanpassingen te doen:
1) Het aanpassen van de bijdrage vanaf 2024 per inwoner voor gemeenten terug te brengen naar €1,75;
2) Het verschil van deze kosten en het rondkrijgen van de begroting te financieren door afspraken met de provincie en het waterschap te maken.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De secretaris,
drs. W. Mariman

De burgemeester,
mr. drs. W. Gradisen

Centrumregeling Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg

Geldend van 1 januari 2024 t/m heden

Initulé
Centrumregeling Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Mook en Middelaar, Bergen, Gennep, Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Beesel, Roermond, Weert, Nederweert, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen, Leudal en Venlo, het dagelijks bestuur van het Waterschap Limburg en het college van gedeputeerde staten van de provincie Limburg, ieder voor zover het hun bevoegdheden betreft;

Overwegende dat:

- De deelnemers binnen de Regionale Energie Strategie Noord- en Midden- Limburg samenwerken om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen conform de afspraken uit het Nationaal Klimaatakkoord;
- De samenwerking daarbij is gericht op het gezamenlijk maken en uitvoeren van regionale afspraken over duurzame energie, (niet-fossiele) warmtebronnen en energiebesparing;
- De deelnemers ieder voor zich, na verkregen toestemming van hun vertegenwoordigende organen, hebben besloten om de samenwerking te formaliseren via een centrumregeling als bedoeld in artikel 74 jo. artikel 8 lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, en;
- De gemeente Venlo daarbij als centrumgemeente zal fungeren.

Besluiten

gelet op het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen, hoofdstuk VI en afdeling 10.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht, de hiernavolgende centrumregeling te treffen:

HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 – Definities

In deze centrumregeling wordt verstaan onder:

a. centrumgemeente: de gemeente Venlo;
b. centrumregeling: de gemeenschappelijke regeling Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg, zijnde een centrumregeling als bedoeld in artikel 74 jo. artikel 8 lid 4 van de wet;
c. deelnemer(s): het college van burgemeester en wethouders van de gemeenten Mook en Middelaar, Bergen, Gennep, Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Beesel, Roermond, Weert, Nederweert, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen, Leudal en Venlo, het dagelijks bestuur van het Waterschap en het college van gedeputeerde staten van de Provincie;
d. Klimaatakkoord: Nationaal Klimaatakkoord, zoals vastgesteld op 28 juni 2019, alsmede de toekomstige wijzigingen daarvan;

e. netbeheerder(s): een op grond van de Gas- en/of de Elektriciteitswet 1998 aangewezen bedrijf dat de netten beheert in Noord- en/of Midden-Limburg;
f. ontwikkelgroep(en): door het portefeuillehoudersoverleg in te stellen commissies voor de uitvoering van de basistaken;
g. portefeuillehouders: de portefeuillehouders van de deelnemers die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de Regionale Energie Strategie;
h. provincie: provincie Limburg;
i. strategische samenwerkingspartners: (markt)partijen die werkzaam zijn op het gebied van de energietransitie, zoals bijvoorbeeld netbeheerders;
j. waterschap: Waterschap Limburg;
k. wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 2 – Algemene bepalingen

1. Er is een centrumregeling genaamd Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg.
2. De gemeente Venlo wordt aangewezen als centrumgemeente.

Artikel 3 – Belang en doelstelling

De centrumregeling wordt getroffen in het belang van de uitvoering van het Klimaatakkoord en heeft tot doel om de regionale energiestrategie in Noord- en Midden-Limburg uit te voeren en om de deelnemers daarin waar mogelijk te faciliteren.

HOOFDSTUK II TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 4 – Taken en bevoegdheden

1. Ter verwezenlijking van de doelstelling van artikel 3, voert de centrumgemeente de taken voor de deelnemers uit in de vorm van basistaken en plustaken.
2. De centrumgemeente voert de volgende basistaken uit voor alle deelnemers:
   a. voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over het vaststellen en herijken van de gezamenlijke strategische koers en ambities van de centrumregeling;
   b. voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over het vaststellen van regionaal energiebeleid;
   c. monitoren van de voortgang van de gestelde doelen, welke door de deelnemers zijn vastgelegd in de onder a en b bedoelde beleidsdocumenten;
   d. opbouwen, bundelen en delen van kennis;
   e. voeren van bovenlokaal accountmanagement met strategische samenwerkingspartners;
   f. voeren van de financiële administratie en verantwoording, waaronder het beheer van de algemene reserve;
   g. opstellen van werkprogramma voor de RES NML.
3. De centrumgemeente kan ter verwezenlijking van de doelstelling als bedoeld in artikel 3 ook plustaken voor twee of meer deelnemers verrichten indien de betreffende deelnemers daartoe gezamenlijk besluiten.

Artikel 5 – Mandaat, volmacht en machtiging voor uitvoering basistaken

1. Ter uitvoering van de in artikel 4 opgenomen basistaken verleent iedere deelnemer mandaat aan het college van de centrumgemeente.
2. De bevoegdheden die ter uitvoering van de centrumregeling worden gemandateerd, worden in een mandaatregeling opgenomen. De mandaatregeling wordt vastgesteld en gewijzigd door eensluidende besluiten van de deelnemers.
3. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op het door de deelnemers verlenen van volmacht en machtiging aan het college van de centrumgemeente.

Artikel 6 – Samenwerkingsovereenkomst voor uitvoering plustaken

1. Ter uitvoering van de in artikel 4 lid 3 opgenomen plustaken gaan de betreffende deelnemers een samenwerkingsovereenkomst aan.
2. De samenwerkingsovereenkomst bevat in ieder geval de omschrijving van het concrete project en thema binnen de regionale energiestrategie dat wordt opgepakt, de te stellen doelen, de budgettering, de samenstelling van de projectgroep, de werkwijze en vergaderfrequentie.

HOOFDSTUK III INFORMATIE- EN OVERLEGSTRUCTUREN

Artikel 7 – Informatieverstrekking

1. Het college van de centrumgemeente verstrekt de raden van de deelnemers, provinciale staten van de provincie en het algemeen bestuur van het waterschap schriftelijk alle inlichtingen die de raden, respectievelijk provinciale staten van de provincie en het algemeen bestuur van het waterschap nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.
2. Het college van de centrumgemeente verstrekt de deelnemers alle door hen gevraagde inlichtingen over de uitvoering van de centrumregeling.

Artikel 8 – Regionale overlegstructuur

1. Met betrekking tot de uitvoering van de regionale energiestrategie is er een regionale overlegstructuur.
2. De regionale overlegstructuur is als volgt georganiseerd:
    a. Het portefeuillehoudersoverleg;
    b. Het agenda-overleg;
    c. Het programmateam;
    d. De ambtelijke regiegroep, en;
    e. De ontwikkelgroepen.

Artikel 9 - Portefeuillehoudersoverleg

1. Het portefeuillehoudersoverleg bestaat uit de portefeuillehouders van de deelnemers.

2. De voorzitter van het portefeuillehoudersoverleg, alsmede zijn plaatsvervanger, wordt in de eerste vergadering van elke zittingsperiode door het portefeuillehoudersoverleg uit zijn midden aangewezen.
3. Strategische samenwerkingspartners kunnen als adviseur deelnemen aan het portefeuillehouders overleg.
4. Het portefeuillehoudersoverleg komt tenminste viermaal per jaar in vergadering bijeen en verder zo vaak als de voorzitter dat nodig oordeelt of wanneer een deelnemer dit onder opgave van redenen schriftelijk verzoekt.
5. De vergaderingen van het portefeuillehoudersoverleg worden met gesloten deuren gehouden, tenzij het portefeuillehoudersoverleg anders bepaalt.
6. De adviezen en voordrachten van het portefeuillehoudersoverleg komen tot stand bij gewone meerderheid.

Artikel 10 – Taken portefeuillehoudersoverleg

Het portefeuillehoudersoverleg heeft de volgende taken:

a. monitoren van de uitvoering van de in artikel 4 genoemde taken;
b. adviseren over de gezamenlijke strategische koers en ambitie van de centrumregeling;
c. adviseren over een model van de samenwerkingsovereenkomst(en) voor de uitvoering van de in artikel 4 lid 3 genoemde plustaken;
d. adviseren van de centrumgemeente over de aanstelling, schorsing en het ontslag van de programmamanager RES NML;
e. instellen en benoemen van de voorzitter van de ontwikkelgroepen en het houden van toezicht daarop;
f. adviseren over het jaarplan, de jaarrekening en ontwerpbegroting RES NML, en;
g. adviseren over aanpassingen van de jaarlijkse vergoeding van de deelnemers aan de centrumgemeente.

Artikel 11 – Agenda-overleg

1. Het portefeuillehoudersoverleg wijst uit zijn midden twee leden aan die tevens deel uitmaken van het agenda-overleg. Gelijktijdig wordt voor ieder lid een vaste plaatsvervanger aangewezen.
2. Het agenda-overleg bereidt de portefeuillehoudersoverleggen voor en ziet toe op de uitvoering van de in het portefeuillehoudersoverleg gemaakte afspraken.

Artikel 12 – Programmateam

1. Het programmateam bestaat uit de programmamanager en de voorzitters van de ontwikkelgroepen.
2. Het programmateam staat onder voorzitterschap van de programmamanager.
3. De leden van het programmateam zijn in dienst van de centrumgemeente.
4. Het programmateam heeft in ieder geval de volgende taken:
    a. het aansturen van de ontwikkelgroepen;
    b. het ten behoeve van de in artikel 10 genoemde taken opstellen van voorstellen voor het portefeuillehoudersoverleg, en;

c. het afstemmen van de onder b genoemde voorstellen met de ambtelijke regiegroep.

Artikel 13 – Ambtelijke regiegroep

1. De ambtelijke regiegroep bestaat uit de programmamanager, medewerkers van de deelnemers en een medewerker van de netbeheerder(s).
2. De ambtelijke regiegroep staat onder voorzitterschap van de programmamanager.
3. De ambtelijke regiegroep komt minimaal vier maal per jaar in vergadering bijeen en verder zo vaak als de programmamanager dat nodig acht of wanneer een deelnemer van de ambtelijke regiegroep dit onder opgave van redenen schriftelijk verzoekt.
4. De ambtelijke regiegroep heeft de volgende taken:

a) het op strategisch niveau adviseren van het programmateam vanuit het perspectief van de eigen deelnemers;
b) het op strategisch niveau adviseren van het portefeuillehoudersoverleg over de uitvoering van de basistaken als bedoeld in artikel 4;
b) het onder nader overeen te komen voorwaarden verlenen van bijstand aan de centrumgemeente voor de uitvoering van de basistaken als bedoeld in artikel 4.

Artikel 14 – Ontwikkelgroepen

1. De ontwikkelgroepen bestaan uit een voorzitter en terzake deskundige beleidsmedewerkers van de deelnemers.
2. De voorzitter van de ontwikkelgroepen is in dienst van de centrumgemeente.
3. De ontwikkelgroepen hebben de volgende taken:

a) het uitvoeren van de basistaken als bedoeld in artikel 4;
b) het onder nader overeen te komen voorwaarden verlenen van bijstand aan de centrumgemeente voor de uitvoering van de plustaken als bedoeld in artikel 4.

4. Iedere ontwikkelgroep geeft periodiek, doch minimaal twee keer per jaar, uitleg over de uitgevoerde werkzaamheden aan het programmateam en het portefeuillehoudersoverleg.

Hoofdstuk IV – PROGRAMMAMANAGER

Artikel 15 – Programmamanager

1. Het portefeuillehoudersoverleg, het agenda-overleg, het programmateam, de ambtelijke regiegroep en de ontwikkelgroepen worden bijgestaan door de programmamanager.
2. De programmamanager verzorgt tevens het secretariaat van het portefeuillehouders- en agendaoverleg, het programmateam, de ambtelijke regiegroep en de ontwikkelgroepen.
3. De aanstelling, de schorsing en het ontslag van de programmamanager geschiedt door de centrumgemeente, na een daartoe strekkend advies van het portefeuillehoudersoverleg.

Hoofdstuk V – PERSONEEL EN FINANCIËN

Artikel 16 – Jaarlijkse bijdrage voor uitvoering basistaken

1. De centrumgemeente brengt voor de uitvoering van de basistaken en voor het beschikbaar stellen van voldoende personele capaciteit alsmede dekking van de daarmee gepaard gaande kosten aan de deelnemers een jaarlijkse vergoeding in rekening.
2. De hoogte van deze vergoeding bedraagt:
   - gemeenten: een jaarlijkse vergoeding van € 2,60,- per inwoner;
   - provincie en waterschap: of een vergoeding wordt verstrekt en zo ja, hoeveel, wordt jaarlijks, na een verzoek van het portefeuillehoudersoverleg, door de provincie respectievelijk het waterschap vastgesteld, met inachtneming van de begroting RES NML voor het daaropvolgende jaar.
3. De peildatum voor het inwoneraantal is 1 januari 2024 en wordt elke twee jaar geactualiseerd.
4. De in het tweede lid bedoelde gemeentelijke vergoeding wordt jaarlijks per 1 januari geïndexeerd op basis van de Consumenten Prijs Index en kan bovendien na een daartoe strekkend voorstel van de centrumgemeente jaarlijks door de deelnemers worden verhoogd of verlaagd indien dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de in artikel 3 en 4 omschreven doelstelling en basistaken.
5. Een eventueel verschil tussen de betaalde vergoeding en de werkelijk verschuldigde vergoeding wordt gereserveerd voor het daaropvolgende jaar.
6. Indien er bij opheffing van deze centrumregeling of bij uittreding van een deelnemer nog baten over zijn, vindt er door de centrumgemeente een eindafrekening plaats aan de deelnemers naar rato van de betaalde financiële bijdrage.

Artikel 17 – Begroting RES NML

1. Het college van de centrumgemeente is verantwoordelijk voor het tijdig indienen van de jaarlijkse begroting.
2. Het college van de centrumgemeente stelt jaarlijks in april, voorafgaand aan het jaar waarvoor deze geldt, een ontwerpbegroting RES NML op met de integrale kosten die voor haar voortvloeien uit de dienstverlening op grond van de centrumregeling ten behoeve van de deelnemers. De begroting vermeldt hierbij de kosten voor instandhouding en de kosten voor de taakuitvoering.
3. De begroting wordt, voorafgaand aan de vaststelling daarvan, voor advies voorgelegd aan het portefeuillehoudersoverleg.
4. Het bepaalde in dit artikel laat onverlet dat de deelnemers verplicht zijn om jaarlijks binnen hun begroting voldoende middelen te reserveren welke overeenkomen met de in artikel 16 bedoelde jaarlijkse bijdragen.

Artikel 18 – Rekening en verantwoording

1. Het college van de centrumgemeente is verantwoordelijk voor het tijdig indienen van de jaarrekening.
2. Van de inkomsten en uitgaven van de centrumregeling wordt door het college van de centrumgemeente over elk kalenderjaar vóór 1 juli verantwoording afgelegd aan het portefeuillehoudersoverleg, onder overlegging van de jaarrekening met de daarbij behorende bescheiden.

Hoofdstuk VI – GESCHILLEN

Artikel 19 – Geschillenregeling

1. Geschillen over de inhoud, strekking en uitvoering van de centrumregeling worden eerst voorgelegd in het portefeuillehoudersoverleg met als doel om minnelijk tot een oplossing te komen.
2. Indien het minnelijke overleg niet tot een oplossing leidt, wordt het geschil onderworpen aan de bevoegde rechter van de rechtbank Limburg.

Hoofdstuk VII – ARCHIEFBEPALINGEN

Artikel 20 – Archivering

1. Het college van de centrumgemeente draagt zorg voor de archiefbescheiden van de centrumregeling.
2. De programmamanager is belast met het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
3. Het college van de centrumgemeente stelt voorschriften vast voor het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, die nog niet naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht.
4. Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden van de centrumregeling wordt aangewezen de archiefbewaarplaats van de centrumgemeente.
5. Met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats, is belast de archivaris van de centrumgemeente.
6. De archivaris van de centrumgemeente brengt tweejaarlijks aan het college van de centrumgemeente verslag uit over het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
7. Het college van de centrumgemeente brengt jaarlijks verslag uit aan de gemeenteraad van de centrumgemeente over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden en de uitvoering van het archiefbeheer van de centrumregeling.
8. De deelnemers stellen tijdig aan het college van de centrumgemeente de archiefbescheiden beschikbaar die nodig zijn voor de uitvoering van de gemandateerde taken.

Hoofdstuk VIII – WIJZIGING, TOETREDING, UITTREDING EN OPHEFFING

Artikel 21 – Toetreding

1. Een college van burgemeester en wethouders van een andere gemeente kan toetreden tot de centrumregeling, indien de deelnemers hiermee unaniem instemmen, onverminderd het bepaalde in artikel 73 van de wet.
2. De deelnemers regelen in overleg de rechten, verplichtingen en financiële gevolgen van de toetreding van de nieuwe deelnemer.

Artikel 22 – Wijziging

1. De centrumregeling kan worden gewijzigd bij besluit van ten minste twee derde van de deelnemers, onverminderd het bepaalde in artikel 73 van de wet.
2. Een voorstel tot wijziging kan worden gedaan door een deelnemer.
3. Het wijzigingsbesluit regelt de datum van inwerkingtreding, onverminderd het bepaalde in artikel 74 en 26 van de wet.

Artikel 23 – Uittreding

1. Uittreding kan niet plaatsvinden voor 1 januari 2026.
2. Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid kan een deelnemer besluiten tot uittreding, onverminderd het bepaalde in artikel 73 van de wet.
3. De uittredende deelnemer deelt het besluit tot uittreding zo spoedig mogelijk schriftelijk mee aan het portefeuillehoudersoverleg en de programmamanager.
4. De uittreding gaat in op 1 januari van het jaar volgende op het verstrijken van een termijn van twee jaren na het nemen van het besluit tot uittreding, tenzij de deelnemers unaniem een andere opzegtermijn overeenkomen.
5. Gedurende de in het vierde lid genoemde termijn is de uittredende deelnemer de jaarlijkse bijdrage nog volledig verschuldigd. Na volledige betaling en ommekomst van deze termijn zijn de uittredende deelnemer en de deelnemers niets meer jegens elkaar verschuldigd.
6. Het bepaalde in het vijfde lid laat onverlet dat de deelnemers bevoegd zijn om te onderzoeken of de uittredende deelnemer personeel en activa overneemt. Het voorgaande behoeft echter niet te leiden tot wijziging van overeenkomsten met en verplichtingen jegens derden die zijn aangegaan respectievelijk bepaald voorafgaand aan het tijdstip van het besluit tot uittreding van de deelnemer.

Artikel 24 – Opheffing

1. Opheffing kan niet plaatsvinden voor 1 januari 2026.
2. De centrumregeling kan met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid worden opgeheven wanneer alle deelnemers minus één daartoe besluiten. Het besluit tot opheffing wordt niet genomen voordat de raden van de deelnemers, onderscheidenlijk provinciale staten van de provincie en het algemeen bestuur van het waterschap gedurende twaalf weken in de gelegenheid zijn gesteld om schriftelijk op de voorgestelde opheffing hun zienswijze bij het college onderscheidenlijk het college van gedeputeerde staten van de provincie en het dagelijks bestuur van het waterschap naar voren te brengen.
3. De centrumgemeente stelt een liquidatieplan vast. Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van de deelnemers tot deelneming in de financiële gevolgen van de opheffing.
4. Voor de vaststelling van de financiële gevolgen van de opheffing en de daarbij te hanteren verdeelsleutel vraagt de centrumgemeente, na een daartoe strekkend voorstel van het portefeuillehoudersoverleg, het advies van een onafhankelijke adviseur. Het advies van de onafhankelijke adviseur is voor de deelnemers bindend. De kosten van het inschakelen van de adviseur worden gelijkelijk verdeeld over de deelnemers.

5. Het is in ieders belang om de liquidatiekosten zo laag mogelijk te houden en er wordt afgesproken dat iedere deelnemer een bijdrage levert aan het te herplaatsen personeel.
6. Het besluit tot opheffing bepaalt wanneer de opheffing ingaat, onverminderd het bepaalde in artikel 74 jo. 9, derde lid, en artikel 26 van de wet.

Hoofdstuk IX – SLOTBEPALINGEN

Artikel 25 – Duur van de centrumregeling

De centrumregeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 26 – Bekendmaking en evaluatie van de centrumregeling

1. De centrumregeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2024.
2. De inhoud en werking van de centrumregeling zullen één keer per twee jaar geëvalueerd worden. Het portefeuillehoudersoverleg zal daartoe een onderzoeksvoorstel aan de deelnemers voorleggen.
3. Het college van de centrumgemeente maakt de centrumregeling overeenkomstig artikel 74 jo. 26 van de wet bekend in het door de centrumgemeente uitgegeven Gemeenteblad.
4. Het bepaalde in het derde lid is van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging of opheffing van de centrumregeling, alsmede op besluiten tot toetreding en uittreding.
5. De centrumgemeente is belast met de registratie van de centrumregeling overeenkomstig artikel 74 jo. 26, tweede lid, van de wet.

Artikel 27 – Citeerwijze

De centrumregeling wordt aangehaald als Centrumregeling RES NML.

Memo

Aan	De beoogde deelnemers van de centrumregeling RES NML
Van	Kwartiermaker
Plaats/Datum	Venlo, 2 juni 2023
Betreft	**Toelichting centrumregeling RES NML**

Geacht bestuur,
Geachte colleges,

Hierbij treft u de toelichting aan bij het concept voor een centrumregeling voor de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg ("RES NML").

In deze toelichting zal achtereenvolgens stil worden gestaan bij de volgende onderwerpen:

1) Aard, inhoud en strekking van een centrumregeling;
2) Uitgangspunten van de centrumregeling;
3) Overlegstructuren van de centrumregeling;
4) Artikelsgewijze toelichting.

1. Aard, inhoud en strekking van een centrumregeling
Zoals ook volgt uit het Governance-document van de RES NML, hebben alle partners ermee ingestemd dat er een centrumregeling wordt uitgewerkt voor de RES NML.

Een centrumregeling is in wezen een overeenkomst waarbij de colleges van B&W, het college van GS en het dagelijks bestuur van het waterschap afspreken dat zij op een bepaald beleidsterrein gaan samenwerken. Een centrumregeling is daarbij een lichte vorm van samenwerking op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, omdat er geen nieuwe organisatie wordt opgericht en er geen bevoegdheden worden overgedragen.

Teruggebracht naar de basis, wordt in een centrumregeling dus enkel één gemeente ("de centrumgemeente") aangewezen die voor alle bestuursorganen de taken op het gebied van de energietransitie gaat uitvoeren. In ruil daarvoor verlenen alle aangesloten bestuursorganen aan het college van de centrumgemeente de vereiste mandaten en voldoen aan de centrumgemeente een gezamenlijk vastgestelde jaarlijkse vergoeding.

Belangrijk om te vermelden is, dat het aangaan van een centrumregeling er *niet* toe leidt dat de deelnemende bestuursorganen hun bevoegdheden kwijt zijn. Alle bestuursorganen blijven namelijk zelf bevoegd om het (energie)beleid vast te stellen

en om besluiten te nemen. Ook blijven de deelnemers zelf beschikken over de financiën. Zij laten enkel de uitvoering van de energietransitie over aan de centrumgemeente. De enige verplichting die zij bij deelname hebben, is om de uitvoering van de energietransitie, onder de in de centrumregeling omschreven voorwaarden, bij de centrumgemeente te beleggen en om in de eigen jaarlijkse begroting de overeengekomen jaarlijkse bedragen te reserveren.

Verschillen met een "gewone" overeenkomst
Uit het voorgaande volgt dus dat een centrumregeling veel lijkt op een "gewone" overeenkomst. Wij merken op, dat er echter belangrijke verschillen zijn tussen een gewone overeenkomst en een centrumregeling.

Een centrumregeling bevat namelijk de waarborgen van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Dit brengt onder meer het volgende met zich:

- Instemmingsrecht raden: voor het aangaan, wijzigen en beëindigen van de samenwerking is de voorafgaande instemming van de raden, het algemeen bestuur van het waterschap en provinciale staten van de provincie Limburg nodig;
- Inlichtingen en verantwoording: de colleges, gedeputeerde staten van de provincie en het dagelijks bestuur van het waterschap zijn inlichtingen en verantwoording schuldig aan de raden, provinciale staten en het algemeen bestuur over hetgeen in de centrumregeling gebeurt;
- Kaderstellende bevoegdheden: de raden, provinciale staten en het algemeen bestuur kunnen daarnaast actief kaders blijven stellen voor de taken die in mandaat bij de centrumregeling worden belegd;
- Duurzame samenwerking: ook kunnen de afspraken niet eenzijdig worden gewijzigd. Voor een wijziging van de afspraken is een tweederde meerderheid nodig;
- Subsidies aanvragen: er kunnen in mandaat namens alle deelnemers subsidies worden aangevraagd, en;
- Evenredige verdeling financiële risico's: alle deelnemers lopen tot slot gelijkelijk de financiële risico's bij de uitvoering van de centrumregeling. De financiële afspraken blijven namelijk lopen via de eigen gemeente, het waterschap en de provincie.

De voornoemde waarborgen bevat een "gewone" overeenkomst niet. Nu vanuit de partners RES NML is aangegeven dat men voorstander is van een lichte vorm van samenwerking waarbij:
(i) de blijvende betrokkenheid van de raden, provinciale staten en het algemeen bestuur waar mogelijk moet worden gegarandeerd,
(ii) de eigen bevoegdheid om het beleid en de kaders vast te stellen, waar mogelijk moet worden behouden,
(iii) de mogelijkheid tot het gezamenlijk aanvragen en voorbereiden van subsidies moet worden gecreëerd, en;

(iv) een evenredige verdeling van de financiële risico's moet worden gecreëerd, in plaats van continuering van de huidige situatie waarbij de gemeente Venlo alle financiële risico's loopt,

is ervoor gekozen om een concept van een centrumregeling nader uit te werken.

2. Uitgangspunten van de centrumregeling RES NML

Basistaken die iedereen afneemt

Het uitgangspunt van de centrumregeling RES NML is dat de regionale energiestrategie in Noord- en Midden-Limburg wordt uitgevoerd en dat de deelnemers daarin waar mogelijk worden gefaciliteerd.

Met het oog op die doelstelling is het de bedoeling dat de deelnemers aan de centrumregeling gezamenlijk het energiebeleid en de strategische koers en ambities van de regionale energiestrategie in de regio Noord- en Midden-Limburg gaan voorbereiden. Zodra dit beleid door de deelnemers zelf is vastgesteld, zullen de gestelde doelen tevens gezamenlijk worden gemonitord.

Uitgangspunt van de centrumregeling is dus gezamenlijke voorbereiding en monitoring van het door de deelnemers zelf vastgestelde beleid. Als gezegd blijven de raden, het algemeen bestuur en provinciale staten het beleid dus uitdrukkelijk zelf vaststellen.

De voornoemde taken worden in de centrumregeling aangemerkt als "basistaken". Dat betekent dat alle deelnemers aan de centrumregeling deze bevoegdheden bij de centrumgemeente beleggen.

Plustaken bij twee of meer deelnemers

Zijn er onderwerpen binnen de regionale energiestrategie waarvan twee of meer deelnemers uitspreken dat ze die projectmatig verder willen uitwerken, dan vormt dat een plustaak (of Coalition of the Willing). Een voorbeeld van een plustaak is het onderwerp groen gas. Dat onderwerp wordt nu door een aantal deelnemers gezamenlijk opgepakt en uitgewerkt. Iedereen is vrij om al dan niet aan deze plustaak deel te nemen. Alleen degenen die aan de plustaak deelnemen, betalen voor de daarmee gepaard gaande kosten.

Voor elke plustaak wordt een aparte samenwerkingsovereenkomst opgesteld. De basisuitgangspunten van deze overeenkomst zijn:

- de deelnemers;
- de uitgangspunten voor de samenwerking;
- de doelstelling van de samenwerking;
- de organisatiestructuur van de samenwerking;
- de financiële kaders van de samenwerking, en;
- de looptijd van de samenwerking.

Het model van de samenwerkingsovereenkomst zal worden voorgelegd aan het portefeuillehoudersoverleg.

3. Overlegstructuren van de centrumregeling
De overlegstructuur van de centrumregeling bestaat uit:

a. Het portefeuillehoudersoverleg, bestaande uit de portefeuillehouders van de deelnemers;
b. Het agenda-overleg, bestaande uit twee leden van het portefeuillehoudersoverleg;
c. Het programmateam, in ieder geval bestaande uit de programmamanager en de voorzitters van de ontwikkelgroepen;
d. De ambtelijke regiegroep, bestaande uit de programmamanager, medewerkers van de deelnemers en een medewerker van de netbeheerder(s), en;
e. De ontwikkelgroepen, bestaande uit een voorzitter en terzake deskundige beleidsmedewerkers van de deelnemers.

Deze overlegstructuur sluit aan bij het Governance-document van de RES NML en in zoverre is daar in de centrumregeling ook aansluiting gezocht.

Op deze plek is van belang om op te merken dat géén van deze overlegstructuren bevoegdheden heeft om besluiten te nemen. Alle overlegstructuren zijn voorbereidend en gericht op het bereiken van consensus over de regionale energiestrategie. Moeten er echter besluiten worden genomen, dan gebeurt dat door de colleges, raden, GS, PS, DB 'sof AB's zelf. Hét kenmerk van een centrumregeling is namelijk dat er geen aparte organisatie wordt opgericht. Van een bevoegdheidsoverdracht of het nemen van besluiten met externe werking kan en mag daarom geen sprake zijn.

Het voorgaande brengt ook met zich mee dat het portefeuillehoudersoverleg geen bevoegdheden heeft over de jaarlijkse begroting of jaarrekening. De begroting en jaarrekening van de RES NML maakt namelijk integraal onderdeel uit van de begroting en jaarrekening van de gemeente Venlo, als zijnde de centrumgemeente. Een instemmingsrecht kan het portefeuillehoudersoverleg daarom niet hebben. Om er echter wel voor te zorgen dat de begroting en jaarrekening van RES NML door alle portefeuillehouders wordt gedragen, is in de centrumregeling wel een adviesbevoegdheid opgenomen. Op die wijze wordt tevens volledige transparantie bewerkstelligd.

4. Artikelsgewijze toelichting
Hierna volgt een artikelsgewijze toelichting op de centrumregeling. Om herhalingen te voorkomen, wordt daarin ook verwezen naar het voorgaande.

Aanhef en considerans

Hieruit volgt dat er sprake is van een regeling van de colleges van B&W, het college van GS en het dagelijks bestuur van het Waterschap. Daarmee zijn enkel collegetaken bij de centrumregeling belegd. Het gaat dus niet om kaderstellende of verordenende taken die bij de raden, het algemeen bestuur of gedeputeerde staten liggen.

Artikel 1 Definities
In dit artikel zijn enkele termen gedefinieerd die vaker in de regeling terugkomen.

Artikel 2 Algemene bepalingen
De centrumregeling wordt ingeleid met een voor gemeenschappelijke regelingen gebruikelijk artikel, te weten dat er een centrumregeling is en waar die gevestigd is.

Artikel 3 Belang en doelstelling
Op grond van artikel 10 van de Wet gemeenschappelijke regelingen moet de regeling het belang vermelden ter behartiging waarvan zij is getroffen.
Aan die verplichting is in artikel 3 gehoor gegeven. Hieruit volgt dat de regeling is getroffen in het belang van de uitvoering van het Nationaal Klimaatakkoord.

Artikel 4 Taken en bevoegdheden
De taken en bevoegdheden van de centrumregeling vallen uiteen in zogenaamde basistaken die iedere deelnemer afneemt en plustaken, welke alleen worden afgenomen als een deelnemer daartoe ook besluit.

Basistaken
De basistaken van de regeling zijn opgesomd in artikel 4 lid 2. Hieruit volgt in hoofdzaak dat de deelnemers aan de centrumregeling gezamenlijk het energiebeleid en de strategische koers en ambities van de regionale energiestrategie in de regio Noord- en Midden-Limburg gaan voorbereiden. Zodra dit beleid door de deelnemers zelf is vastgesteld, zullen de gestelde doelen tevens gezamenlijk worden gemonitord. Tevens kan er op die onderwerpen kennisdeling plaatsvinden en kunnen er subsidies worden aangevraagd, voorbereid en verantwoord. Denk daarbij aan specifieke landelijke, provinciale en ook Europese subsidies.

Uitgangspunt van de centrumregeling is dus gezamenlijke voorbereiding en monitoring. De raden, het algemeen bestuur en provinciale staten blijven het beleid namelijk wel zelf vaststellen. Die bevoegdheid houden ze dus zelf, waardoor zij zelf aan zet zijn en blijven voor de onderwerpen die gezamenlijk worden opgepakt.

Plustaken bij twee of meer deelnemers
Zijn er onderwerpen binnen de regionale energiestrategie waarvan twee of meer deelnemers uitspreken dat ze die projectmatig verder willen uitwerken, dan vormt dat een plustaak (of Coalition of the Willing). Een voorbeeld van een plustaak is het onderwerp groen gas. Dat onderwerp wordt nu door een aantal deelnemers gezamenlijk opgepakt en uitgewerkt. Iedereen is vrij om al dan niet aan deze plustaak

deel te nemen. Alleen degenen die aan de plustaak deelnemen, betalen voor de daarmee gepaard gaande kosten.

Artikel 5 Mandaat, volmacht en machtiging voor uitvoering basistaken
Ter uitvoering van de basistaken wordt er door iedere deelnemer mandaat, volmacht en machtiging verleend aan het college van de centrumgemeente. Er is niet voor gekozen om de mandatering op te nemen in de tekst van de centrumregeling, omdat dan bij iedere wijziging van de te mandateren bevoegdheden een wijziging van de centrumregeling nodig is. Dat is een bewerkelijk en tijdsintensief proces. Om de vereiste flexibiliteit te behouden, is er daarom voor gekozen om een aparte mandaatregeling op te stellen, waar de centrumregeling naar verwijst. De mandaatregeling is opgenomen als **bijlage** bij deze toelichting.

Artikel 6 Samenwerkingsovereenkomst voor uitvoering basistaken
Voor elke plustaak wordt een aparte samenwerkingsovereenkomst opgesteld. De basisuitgangspunten van deze overeenkomst zijn:

- de deelnemers;
- de uitgangspunten voor de samenwerking;
- de doelstelling van de samenwerking;
- de organisatiestructuur van de samenwerking;
- de financiële kaders van de samenwerking, en;
- de looptijd van de samenwerking.

Artikel 7 Informatieverstrekking
In artikel 7 is vastgelegd dat het college van de centrumgemeente de deelnemers zowel uit eigen beweging als op hun verzoek van informatie moet voorzien. Controle en kaderstelling blijft zo mogelijk door de raden, PS en het algemeen bestuur van het waterschap.

Artikel 8 t/m 15 Regionale overlegstructuur
De overlegstructuur van de centrumregeling bestaat uit:

a. Het portefeuillehoudersoverleg, bestaande uit de portefeuillehouders van de deelnemers;
b. Het agenda-overleg, bestaande uit twee leden van het portefeuillehoudersoverleg;
c. Het programmateam, in ieder geval bestaande uit de programmamanager en de voorzitters van de ontwikkelgroepen;
d. De ambtelijke regiegroep, bestaande uit de programmamanager, medewerkers van de deelnemers en een medewerker van de netbeheerder(s), en;
e. De ontwikkelgroepen, bestaande uit een voorzitter en terzake deskundige beleidsmedewerkers van de deelnemers.

Deze overlegstructuur sluit aan bij het Governance-document van de RES NML en in zoverre is daar in de centrumregeling ook aansluiting gezocht.

Het besluitvormingsproces binnen RES NML, met daarin alle overlegstructuren is hieronder gevisualiseerd. Deze afbeelding is afkomstig van het Governance-document RES NML.

Artikel 9 en 10 Portefeuillehoudersoverleg
Artikel 9 en 10 bevatten de instelling en taken van het portefeuillehoudersoverleg.

Uit artikel 9 volgt dat de voorzitter, alsmede zijn plaatsvervanger, tijdens de eerste vergadering van iedere zittingsperiode door de portefeuillehouders wordt aangewezen. Als werkafspraak wordt wel voorgesteld om de portefeuillehouder van Venlo in de eerste termijn als voorzitter aan te wijzen. De reden daarvoor is, dat Venlo de centrumgemeente is en de organisatie in de eerste termijn moet worden opgezet. Daarnaast is de gemeente Venlo zowel verantwoordelijk voor de begroting van de centrumregeling als voor het personeel (denk aan het programmateam, de voorzitter van de ontwikkelgroepen en de programmamanager).

Van belang is om op te merken dat het portefeuillehoudersoverleg geen bevoegdheden heeft om besluiten te nemen. Alle overlegstructuren zijn voorbereidend en gericht op het bereiken van consensus over de regionale energiestrategie. Moeten er echter besluiten worden genomen, dan gebeurt dat door de colleges, raden, GS, PS, DB 'sof AB's zelf. Hét kenmerk van een centrumregeling is namelijk dat er geen aparte

organisatie wordt opgericht. Van een bevoegdheidsoverdracht of het nemen van besluiten met externe werking kan en mag daarom geen sprake zijn.

Om er echter wel voor te zorgen dat de doelstelling van de RES NML, het gezamenlijk voorbereiden en monitoren van de regionale energiestrategie behouden blijft, bespreekt het portefeuillehouders minimaal vier maal per jaar gezamenlijk de strategische koers. Het doel daarvan is dat alle deelnemers tot een gezamenlijk gedragen strategie en beleid voor de regio komen.

Uitgangspunt is overigens dat de vergaderingen van het portefeuillehoudersoverleg achter gesloten deuren plaatsvinden. Het portefeuillehoudersoverleg is namelijk geen formeel bestuursorgaan, waardoor de openbaarheid van de vergaderingen niet als uitgangspunt geldt.

Artikel 15 Programmamanager
In dit artikel zijn de taken van de programmamanager opgenomen.

Artikel 16 Jaarlijkse bijdragen voor uitvoering basistaken
In artikel 16 is de jaarlijkse bijdrage van de deelnemers opgenomen voor de uitvoering van de basistaken en het ter beschikking stellen van voldoende personele capaciteit.

In het bestuurlijk overleg is ervoor gekozen om in de centrumregeling zelf de vergoeding vast te leggen die gemeenten en provincie jaarlijks aan de centrumgemeente voldoen. De reden daarvan is, dat de rijksmiddelen (SPUKS) tot en met 2026 in ieder geval al verzekerd zijn. Daarnaast is het opnemen van een vaste vergoeding in dit geval praktisch, omdat de centrumregeling geen bestuur heeft dat beslissingsbevoegd is. Zou er geen vaste vergoeding in de regeling worden opgenomen, dan is de consequentie dat er ieder jaar opnieuw door iedere deelnemer akkoord moet worden gegeven op de jaarlijkse bijdrage voor de centrumregeling. Nu de regionale gelden voor de regionale energiestrategie tot en met 2026 al zijn veiliggesteld, is ervoor gekozen om in de centrumregeling vaste vergoedingen op te nemen.

Van belang is voorts, dat de gevraagde vergoeding slechts de kosten dekt zoals die door de centrumgemeente worden gemaakt in het kader van de diensten die zij in verband met de samenwerking aan de deelnemers verleent. In dat verband bevatten artikel 5 en 6 ook een verrekenbeding.

Artikel 17 en 18 Begroting, rekening en verantwoording
De begroting en jaarrekening van de RES NML maakt integraal onderdeel uit van de begroting en jaarrekening van de gemeente Venlo, als zijnde de centrumgemeente. De centrumregeling is namelijk geen aparte entiteit.

Nu de centrumregeling geen aparte entiteit is, hebben de deelnemers aan de centrumregeling officieel geen bevoegdheden of instemmingsrecht ten aanzien van

de begroting en jaarrekening. Om er echter wel voor te zorgen dat de begroting en jaarrekening van RES NML door alle portefeuillehouders wordt gedragen, is in de centrumregeling wel een adviesbevoegdheid opgenomen. Op die wijze wordt volledige transparantie bewerkstelligd, maar wordt niet getornd aan het begrotingsrecht van de raad van de gemeente Venlo, als centrumgemeente.

Artikel 19 Geschillen
In artikel 19 is een geschillenregeling opgenomen. Artikel 28 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is namelijk niet van toepassing.

Uitgangspunt van de geschillenregeling is dat een geschil minnelijk moet worden opgelost. Lukt dat niet, dan is de rechtbank Limburg bevoegd.

Artikel 20 Archivering
Op advies van de archivaris is de archiefbepaling gehanteerd, zoals deze wordt voorgeschreven in de door de provinciale archiefinspectie uitgegeven handreiking voor de inrichting van het archiefbeheer van samenwerkingsverbanden. De handreiking is te raadplegen via de volgende link: Handreiking-Inrichting-informatie-en-archiefbeheer-bij-samenwerkingsverbanden_versie-24-november-2021.pdf (provincialearchiefinspecties.nl)

Opgemerkt wordt dat alle gemeenschappelijke regelingen in de provincie Limburg nu voor wat betreft de archiefbepalingen zullen gaan aansluiten bij de tekstvoorstellen uit deze handreiking.

Artikel 21 Toetreding
In artikel 21 is de mogelijkheid tot toetreding aan de centrumregeling opgenomen. Nu het de bedoeling is dat zowel de provincie als het waterschap al zullen toetreden tot de regeling, is de mogelijkheid van toetreding beperkt tot andere gemeenten.

Artikel 22 Wijziging
Wijziging van de regeling is mogelijk bij besluit van tweederde van de deelnemers. Voor deze tweederde meerderheid is gekozen, zodat er voor wijziging wel een grote meerderheid nodig is, maar dat voorkomen wordt één deelnemer een wijziging kan blokkeren.

Artikel 23 Uittreding
De uittredingsbepaling van artikel 23 komt erop neer dat uittreding niet mogelijk is voor 1 januari 2026. De reden daarvan is, dat de rijksmiddelen (SPUKS) tot die periode al zijn veiliggesteld en de deelnemers zodoende geen financieel risico lopen. Vanaf 1 januari 2026 is het voor een deelnemer mogelijk om uit de regeling te treden. Bij een uittreding geldt in dat geval de procedure zoals die is omschreven in de leden 2 tot en met 6.

Nu een centrumregeling een lichte vorm van samenwerking betreft waarbij bovendien geen activa namens de deelnemers zullen worden aangeschaft, is gekozen voor een zo eenvoudig mogelijke uittredingsregeling. Concreet komt de uittredingsregeling erop neer dat de uittreder nog twee jaar de volledige jaarlijkse bijdrage is verschuldigd. De tweejaarstermijn gaat lopen vanaf 1 januari van het eerstvolgende kalenderjaar na de opzegging.

Wij merken op dat de hier voorgestelde uittredingsregeling afwijkt van de uittredingsregeling die nu wordt opgenomen in veel gemeenschappelijke regelingen in de provincie Limburg. De reden daarvan is, dat de voor de andere regelingen voorgestelde uittredingsregeling heel uitvoerig is en werkt met een uittredingsplan waarvoor deskundigen moeten worden benoemd. Nu een centrumregeling een lichte vorm van samenwerking betreft, waarbij bovendien geen activa namens de deelnemers zullen worden aangeschaft, is er voor een eenvoudige uittredingsregeling gekozen.

Artikel 24 Opheffing
Ook opheffing van de regeling kan niet plaatsvinden voor 1 januari 2026.
In lijn met de andere gemeenschappelijke regelingen in de provincie Limburg wordt hier voorgesteld dat opheffing van de regeling mogelijk is bij eensluidend besluit van alle deelnemers minus één. Voor deze formulering is gekozen, zodat enerzijds gewaarborgd wordt dat de centrum regeling kan blijven voortbestaan als er nog 2 (of meer) deelnemers overblijven. Anderzijds wordt er op deze wijze voor gewaakt dat één deelnemer een opheffing kan blokkeren. Met name voor een centrumregeling als de onderhavige biedt dit voorstel meer waarborgen. Bij 18 deelnemers is opheffing bij de 2/3e variant namelijk al mogelijk indien 12 deelnemers daartoe besluiten. Feit is echter dat een regeling met 6 deelnemers nog steeds bestaansrecht heeft. Om dergelijke ongewenste situaties te voorkomen, wordt thans de "minus één"-variant voorgesteld.

Ook is bij de opheffing van de regeling de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze voor de raden, het algemeen bestuur van het waterschap en provinciale staten van de provincie ingevoegd. Deze zienswijzemogelijkheid krijgen ook alle andere regelingen in de provincie Limburg.

Artikel 25 t/m 27 Slotbepalingen
In de slotbepalingen is opgenomen dat de regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Voor wat betreft de bekendmakingsregeling geldt dat die in lijn is gebracht met de Wet elektronische bekendmakingen.

Voor wat betreft de mogelijkheid van evaluatie van de regeling is opgenomen dat de regeling één keer per twee jaar zal worden geëvalueerd. De evaluatie vindt plaats zowel op de inhoud als de werking van de regeling. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie kan een herijking van de ambities plaatsvinden.

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

Samen werken aan een duurzame regio

De governance van de RES NML

Inhoudsopgave

1 De toekomstbestendige RES- organisatie NML
3 Inleiding
3 Missie en Visie RES NML
3 De ambitie van de RES NML
4 RES NML
4 Evaluatie en herijking

2 Takenpakket RES NML
5 Regionale Basis
5 Gezamenlijke uitvoering (plustaken)
6 Proces om te komen tot een plustaak
6 Procesbewaking plustaak
6 Deelnemen aan een plustaak
7 Samenwerking RES NML met andere tafels in de regio
7 Blokkenschema taken RES NML

3 Juridische structuur
8 De centrumgemeenteregeling
10 De samenwerkingsovereenkomst (t.b.v. de Coalition of the willing)

4 De organisatie
11 Besturingscyclus (PDCA)
12 Het organisatiemodel
13 Besluitvormingsproces binnen de RES NML
14 Formatie
14 Inzet medewerkers deelnemers
14 De centrumgemeente

5 Financiën
15 Begroting 2024 - 2026

Bijlagen
17 Bijlage A: Juridische regeling RES NML
41 Bijlage B: Functieprofielen RES NML
48 Bijlage C: Organogram RES NML
49 Bijlage D: Tarieven Noord Limburgse Gemeenten
59 Bijlage E: Jaarplan 2024 RES NML
80 Bijlage F: Blokkenschema RES NML

1. De toekomstbestendige RES-organisatie NML

Inleiding

Om de uitdagingen komende jaren het hoofd te kunnen bieden is een gelijkwaardige en continue samenwerking cruciaal. De structurele financiële middelen ondersteunen de toekomstbestendige RES NML samenwerking. Regionale samenwerking biedt kansen om menskracht en expertise te delen. Dit is vanwege de krappe arbeidsmarkt ook nodig. Ook kunnen we de RES-samenwerking benutten om verbinding te leggen met andere opgaven in een gebied. De urgentie op snelle maatregelen is groot. Toch werkt juist het investeren in een samenwerking uiteindelijk versnellend. Samenwerking tussen maatschappelijke organisaties, inwoners, energiecoöperaties, netbeheerders, bedrijfsleven en overheden: lokaal, regionaal en landelijk. Ieder vanuit zijn eigen rol. Samenwerken is belangrijker dan ooit.

Missie en Visie RES NML

De RES Noord- en Midden Limburg werkt aan een volledig duurzaam Noord- en Midden Limburg voor onze volgende generaties. Dat doen we door samen met onze partners te werken aan een toekomstbestendig en duurzaam energiesysteem voor onze regio. Met alle betrokken partijen werken wij samen op opwek van duurzame energie, warmte, energie besparing, dat doen we vanuit een sociale grondhouding. We doen dit o.a. door samen uitgangspunten en beleid op te stellen en concrete projecten op te pakken. Zo werken we aan een duurzaam en toekomstbestendig energiesysteem.

De ambitie van de RES NML

De vijftien gemeenten in Noord- en Midden Limburg, Provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis hebben de onderstaande ambities met elkaar afgesproken:

- De volgende drie pijlers zijn van groot belang in een duurzamer Noord- en Midden Limburg: iedereen kan meedoen, iedereen kan het betalen en iedereen kan meeprofiteren.
- Door energie te besparen en energie kleinschalig duurzaam op te wekken willen we in 2030 minimaal 25% minder CO2 uitstoten dan in 2015.
- We kiezen bewust om energiebesparing mee te nemen in onze plannen. Wat niet wordt verbruikt, hoeft ook niet opgewekt te worden.
- We willen met grootschalige zon- en windprojecten 1.200 gigawattuur (GWh) duurzame energie opwekken in 2030. De kwaliteit van onze leefomgeving blijven we goed bewaken.
- We houden er rekening mee dat de behoefte aan duurzaam opgewekt energie blijft groeien. We kijken vooruit naar 2050 om tijdig in te spelen op ontwikkelingen en innovaties.
- We streven naar minimaal 50% lokaal eigendom bij grootschalige zon- en windprojecten op regionaal niveau. En naar een vorm van lokaal medezeggenschap bij alle projecten.
- We willen 100% duurzame warmte in 2050 voor alle woningen/gebouwen.
- Iedere gemeente onderzoekt hoe ze op lokaal niveau hier invulling aan kan geven. Dit is maatwerk, want iedere gemeente is anders.

RES NML

De gezamenlijke ambities en inhoudelijke uitgangspunten op het gebied van energiebesparing, warmtetransitie en duurzame opwek tot 2030 met een doorkijk naar 2050 zijn hierboven helder verwoord. Alle deelnemers binnen de regio zijn het erover eens dat de samenwerking geïntensiveerd moet worden om deze ambities te realiseren.

Op 8 december 2021 ging het Bestuurlijk Overleg RES NML akkoord met de intentieovereenkomst zoals verwoord in het document `Naar een sterke RES-samenwerking NML´. In dit document staat het kader voor de toekomstige samenwerking uitgeschreven. Hieronder worden het doel en de uitgangspunten, zoals deze in de intentieovereenkomst staan verwoord, beschreven.

Het doel van een sterke samenwerking is de implementatie van het Klimaatakkoord versnellen, de maatschappelijke kosten verlagen en meer invloed hebben op de uitvoering, door:

- kennis opbouwen, bundelen en delen;
- voldoende gekwalificeerd personeel (krapte arbeidsmarkt), continuïteit, efficiency;
- (gemeente) grensoverschrijdende onderwerpen gezamenlijk passend oplossen;
- voor (regionaal opererende) stakeholders één regionale aanpak;
- lagere kosten.

Evaluatie en herijking/voortgang

Tweejaarlijks vindt er zowel een inhoudelijke herijking/voortgangsrapportage plaats rondom de ambities van de RES NML als een organisatorische evaluatie.

Inhoudelijke herijking

De basis is een rapportage van de voortgang en op basis daarvan kan worden besloten een herijking van de ambities op te schrijven in een RES 2.0 en verder. Bij een herijking van de ambities worden de gemeenteraden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap betrokken.

Organisatorische evaluatie

De programmamanager initieert tweejaarlijks een organisatorische evaluatie. De programmamanager maakt hiervoor een evaluatieplan en bespreekt dit met de kring van gemeentesecretarissen van Noord- en Midden Limburg. Vervolgens biedt de programmamanager deze aan het portefeuillehoudersoverleg aan.

2. Takenpakket RES NML

Regionale Basis

Dit zijn taken waar de RES-partners gezamenlijk aan werken. De basis hiervoor ligt in de RES 1.0 en het Klimaatakkoord. De regionale basis is erop gericht om gemeenten te ondersteunen en te ontzorgen op het gebied van voortgangsmonitoring, beleidsvoorbereiding en advies (in beginsel geen beleidsbepaling), kennisontwikkeling, bovenlokaal accountmanagement met strategische samenwerkingspartners, innovatiestimulering en prioritering opwekprojecten met een bovenlokaal effect. De bekostiging van deze taken vindt plaats op basis van een vaste bijdrage per partner (voor de gemeenten gebaseerd inwoneraantal).

Basistaken:

a) Voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over het vaststellen en herijken van de gezamenlijke strategische koers en ambities van de centrumregeling;

b) Voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over het vaststellen van regionaal energiebeleid;

c) Monitoren van de voortgang van de gestelde doelen, welke door de deelnemers zijn vastgelegd in de onder a en b bedoelde beleidsdocumenten;

d) Opbouwen, bundelen en delen van kennis;

e) Voeren van bovenlokaal accountmanagement met strategische samenwerkingspartners;

f) Voeren van de financiële administratie en verantwoording, waaronder het beheer van de algemene reserve;

g) Opstellen jaarplan/werkprogramma.

Gezamenlijke uitvoering (plustaken)

Dit zijn uitvoeringstaken en -projecten waaraan in wisselende samenstellingen wordt gewerkt. Het aantal deelnemers kan per taak of project variëren (plustaken-principe). Het initiatief voor een uitvoeringstaak (of -project) kan zowel regionaal vanuit het RES-programma komen of lokaal vanuit één of meer van de deelnemers. De bekostiging van deze taken geschiedt via de gemeenten die deelnemen in deze taak.

Plustaken:

a) Iedere deelnemer kan voor zichzelf besluiten over deelname;

b) Minimale deelname: twee overheden;

c) Deelname op basis van aparte samenwerkingsovereenkomst;

d) Samenwerkingsovereenkomst wordt vastgesteld door de deelnemers die deelnemen aan de betreffende plustaak, onder regie van een ontwikkelgroep;

e) Plustaak onder regie van een ontwikkelgroep;

f) Centrumgemeente faciliteert de uitvoering.

Het werkprogramma van de RES NML maakten we visueel met een blokkenschema. Dit geeft kort weer wat het onderwerp is en wat er gebeurt. Het blokkenschema kun je HIER vinden.

Proces om te komen tot een plustaak

In de ontwikkelgroepen van de RES NML wordt gewerkt aan de ambities en werken we nieuwe thema's uit. Verkenningen die in de ontwikkelgroepen worden opgestart kunnen leiden tot een plustaak. De plustaak heeft een projectmatig karakter. Voor wordt besloten om een plustaak op te starten, wordt een plan van aanpak voorgelegd aan het portefeuillehoudersoverleg. Naast instemmen met een plustaak wordt ook een bestuurlijk trekker gevraagd de plustaak bestuurlijk te trekken.

Procesbewaking plustaak

De verschillende plustaken worden ambtelijk aangestuurd vanuit de ontwikkelgroepen. De ontwikkelgroepvoorzitters zijn de eerste aanspreekpunten voor zowel de projectleiders van de plustaken als de programmamanager en de bestuurlijk trekkers. Het portefeuillehoudersoverleg wordt structureel geïnformeerd over de lopende plustaken. Indien nodig worden de portefeuillehouders waarvan de organisatie deelneemt uitgenodigd voor een separaat overleg, aansluitend op het portefeuillehoudersoverleg RES NML.

Deelnemen aan een plustaak

Zoals hierboven staat beschreven zijn er minimaal twee overheden nodig om een plustaak te starten. Een deelnemer kan besluiten om in eerste instantie niet deel te nemen, maar dat op een later tijdstip alsnog te doen.

In de overeenkomst met de deelnemers van de plustaak worden ook afspraken gemaakt over eventuele deelname op een later moment.

Samenwerking RES NML met andere tafels in de regio

De RES NML bestaat uit de regio's Noord en Midden Limburg. Als het gaat over de ruimtelijke en economische verbinding maken we nadrukkelijk gebruik van de bestaande structuren van beide regio's. Ten aanzien van de ruimtelijke opgave uit de RES maken we ook de verbinding op de ruimtelijke overlegtafels. Verder maken we thematisch verbindingen met het mobiliteitsoverleg in zowel Noord- als Midden Limburg.

Blokkenschema taken RES NML

Het takenpakket van de RES NML is visueel gemaakt met onderstaand blokkenschema. Dit geeft kort weer wat het onderwerp is en wat er gebeurt. In de bijlage vind je de uitwerking van het blokkenschema in tekst.

3. Juridische structuur

In het onderzoek naar de versterking van de samenwerking hebben we gekeken naar de best passende juridische structuur. We deden onderzoek naar verschillende vormen van samenwerking:

- Samenwerkingsovereenkomst;
- Centrumgemeenteregeling;
- Openbaar lichaam.

Alle partners stemden op basis van dit onderzoek in met de uitwerking van de centrumgemeenteregeling voor de RES NML.

In dit hoofdstuk gaan we verder in op de belangrijkste zaken die geregeld zijn in deze regeling.

De centrumgemeenteregeling

- Geen aparte organisatie met rechtspersoonlijkheid
- Één gemeente wordt centrumgemeente, afspraken in overeenkomst
- Beheer van samenwerking door centrumgemeente
- Inhoudelijke en beleidsmatige verantwoordelijkheid houden gemeenten zelf

De centrumregeling is een lichte vorm van samenwerking gebaseerd op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR).

Verschil met privaatrechtelijke samenwerkingsovereenkomst:

- De samenwerking bevat waarborgen van de WGR:
- De samenwerking heeft de verplichte voorafgaande instemming van de raden, het AB en PS nodig;
- Verantwoording en controle door eigen raden en colleges;
- Het is een duurzame samenwerking: afspraken kunnen niet eenzijdig worden gewijzigd;
- Subsidies aanvragen is mogelijk;
- Taken kunnen eenvoudig worden uitgevoerd door een andere gemeente – mandaat en aanbestedingsrecht;
- Fiscale en financiële afspraken blijven lopen via de eigen gemeente;
- Overeenkomst ziet op de behartiging van publieke belangen (stimuleren van het verwezenlijken van de regionale energiestrategie);

Belangrijkste uitgangspunten van de regeling:

Doelstelling: Uitvoeren van de regionale energiestrategie in Noord- en Midden-Limburg

Taken: basistaken en plustaken

Basistaken - Uitvoerend en faciliterend van aard;

- Voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over het vaststellen en herijken van de gezamenlijke strategische koers en ambities van de centrumregeling;
- Voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over het vaststellen van regionaal energiebeleid;
- Monitoren van de voortgang van de gestelde doelen, welke door de deelnemers zijn vastgelegd in de onder a en b bedoelde beleidsdocumenten;
- Opbouwen, bundelen en delen van kennis;
- Voeren van bovenlokaal accountmanagement met strategische samenwerkingspartners;
- Voeren van de financiële administratie en verantwoording, waaronder het beheer van de algemene reserve;
- Opstellen jaarplan/werkprogramma.

Plustaken:

- Iedere deelnemer kan voor zichzelf besluiten over deelname;
- Minimale deelname: twee overheden;
- Deelname op basis van aparte samenwerkingsovereenkomst;
- Samenwerkingsovereenkomst wordt vastgesteld door de deelnemers die deelnemen aan de betreffende plustaak, onder regie van een ontwikkelgroep;
- Plustaak onder regie van een ontwikkelgroep.

Rol van gemeenten, provincie en waterschap

- Centrumgemeente is géén aparte entiteit of rechtspersoon;
- Gemeenten, provincies en waterschappen blijven dus zelfstandig bevoegd en zelfstandig verantwoordelijk;
- Centrumgemeente mag geen beslissingen nemen, alleen adviezen geven of besluiten voorbereiden;
- Het gaat dus alleen om de uitvoering; besluitvorming en begrotingsrecht blijft bij deelnemers.

Voorstellen voor basistaken:

- Deelnemers laten basistaken uitvoeren door de centrumgemeente Venlo;
- Personeel (programmateam): in dienst van de centrumgemeente;
- Gemeenten betalen een vastgestelde bijdrage per inwoner aan de centrumgemeente. Provincie en waterschap betalen een nog vast te stellen bijdrage:
- Actieve informatieverschaffing: centrumgemeente geeft deelnemers alle gewenste informatie en inlichtingen;
- Overlegstructuren: borgen de betrokkenheid van de≈deelnemers (zie hierna);
- Centrumgemeente stelt een meerjaren-ontwerpbegroting op en verantwoordt hier jaarlijks over.

De samenwerkingsovereenkomst (t.b.v. de plustaak)

Zoals hierboven al aangegeven worden er naast de basistaken ook plustaken uitgevoerd. Voor elke plustaak stellen we een aparte samenwerkingsovereenkomst op. De basisuitgangspunten die terugkomen in deze overeenkomst zijn:

- De deelnemers;
- De uitgangspunten voor de samenwerking;
- De doelstelling van de samenwerking;
- De organisatiestructuur van de samenwerking;
- De financiële kaders van de samenwerking;
- De looptijd van de samenwerking.

De RES NML ontwikkelt een basisdocument voor deze samenwerkingsovereenkomst. Door een uniforme wijze van overeenkomsten optimaliseren we ook de besluitvorming.

4. De organisatie

Zoals aangegeven is het doel om op het thema van de energietransitie de samenwerking zo optimaal mogelijk te organiseren. Hiermee voldoen we aan de wensen en eisen van de deelnemers. De energietransitie kent de afgelopen jaren een dynamisch speelveld. De organisatie is toekomstbestendig en kan inspringen op veranderingen die plaatsvinden.

Besturingscyclus (PDCA)

Besturingscyclus (PDCA)

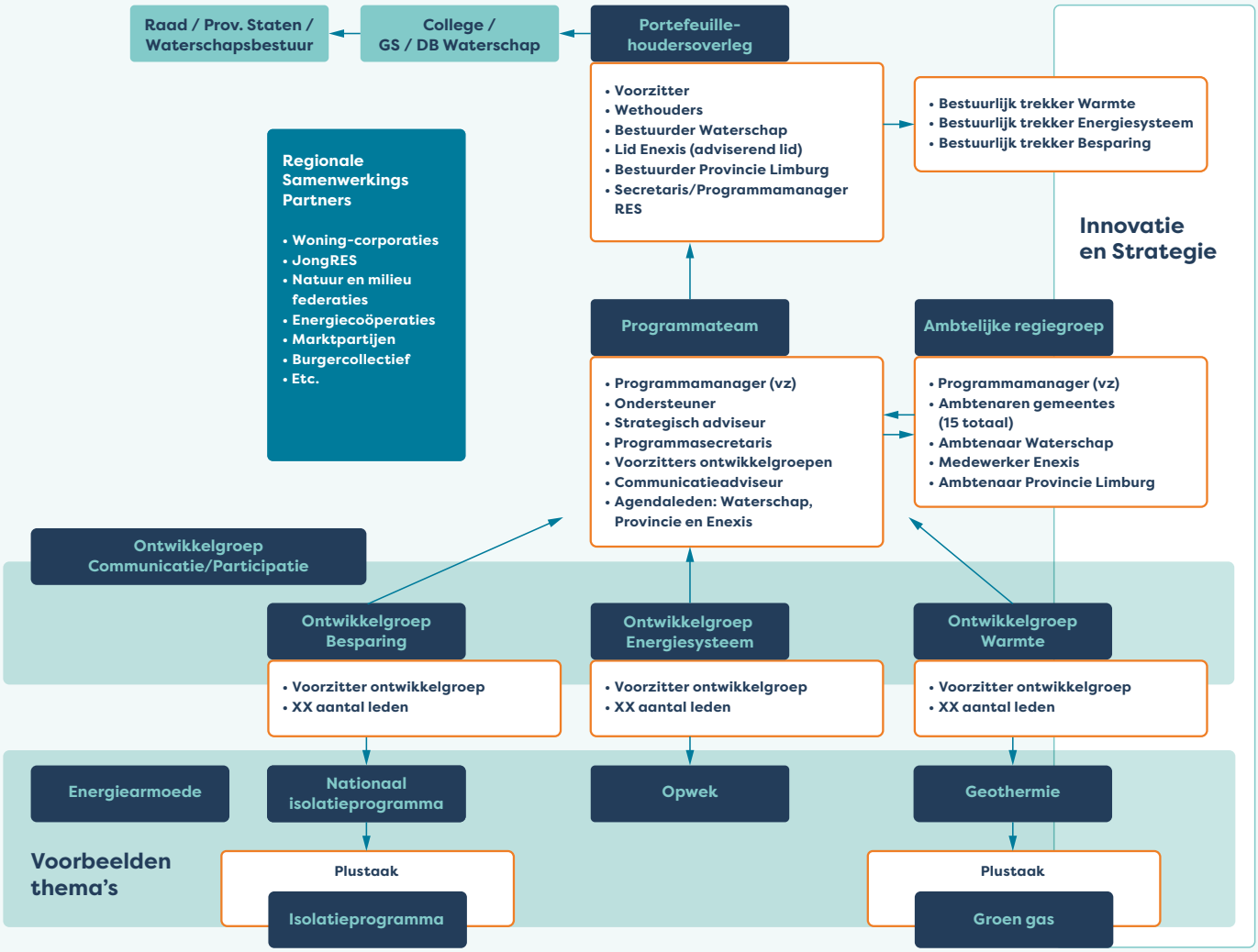
In deze PDCA cyclus geven we weer hoe het sturingsprincipe binnen de RES NML is georganiseerd.

Het organisatiemodel

Het onderstaande organogram geeft weer hoe de organisatie van de RES NML in basis is opgebouwd. Daarna staan we kort stil bij de taken van de verschillende onderdelen binnen het organogram. In de juridische regeling zijn alle taken vastgelegd.

In het organogram staan een aantal geformaliseerde overlegstructuren die ook in de regeling beschreven zijn. Hieronder de belangrijkste kenmerken van de verschillende overleggen.

Het organisatiemodel

Portefeuillehoudersoverleg

- Houdt toezicht op de uitvoering van de taken die de RES NML uitvoert;
- Bepaalt de strategische koers van de RES NML;
- Monitort de voortgang van de RES NML;
- Adviseert de centrumgemeente rondom het model van samenwerkingsovereenkomsten;
- Adviseert de centrumgemeente rondom de aanstelling, schorsing en het ontslag van de programmamanager RES NML;
- Stelt ontwikkelgroepen in en houdt toezicht op de ontwikkelgroepen;
- Wijst uit het midden van het portefeuillehoudersoverleg thematrekkers aan per ontwikkelgroep als bestuurlijk trekker;
- Wijst uit het midden van de deelnemers aan een plustaak een bestuurlijk trekker voor de plustaak aan.

Ambtelijke regiegroep

- Adviseert vanuit de deelnemers de stukken die voorliggen in het portefeuillehoudersoverleg.

Ontwikkelgroep

- Ontwikkelt nieuwe ideeën binnen het thema van de ontwikkelgroep;
- Komt met voorstellen voor het portefeuillehoudersoverleg;
- Stuurt op de uitvoering van plustaak-projecten.
- De voorzitter is in dienst van de centrumgemeente.
- De deelnemers van ontwikkelgroepen zijn mede-werkers van de deelnemers, private partners, etc.

Besluitvormingsproces binnen de RES NML

De partners staan centraal bij de RES NML. De inhoud komt vanuit de partners en stakeholders vanuit de regio. We hebben een aantal opgedragen zaken vanuit het landelijk kader, maar grotendeels volgen we de eigen agenda. In het besluitvormingsproces begint een idee of initiatief vanuit een ontwikkelgroep. Hieronder zie je schematisch hoe het besluitvormingsproces in zijn werk gaat.

Ontwikkelgroepen

Vanuit nieuwe ideeën worden de thema's binnen de RES 1.0 verder uitgewerkt door ontwikkelgroepen. Een ontwikkelgroep bestaat uit een voorzitter en deelnemers die een waarde kunnen toevoegen aan het thema.

Programma-team

Het programmateam maakt onder leiding van de programmamanager de voorstellen voor de deelnemers en het portefeuillehoudersoverleg. De inhoudelijke verantwoordelijkheid voor de thema's ligt bij de ontwikkelgroepen.

Ambtelijke regiegroep

Ambtelijke overleggroep van alle partners waar op strategisch niveau wordt gesproken over de vraagstukken in de RES. Daarnaast worden alle stukken die ter besluitvorming worden aangeboden van advies voorzien.

Portefeuille-houdersoverleg

Het portefeuillehoudersoverleg bepaalt de strategische koers van de RES NML, monitort de voortgang en adviseert de centrumgemeente

Besluit

Formele besluitvorming vindt plaats bij de besturen van de deelnemers, vervolgens wordt door het programmateam uitvoering gegeven aan de uitvoering van de plannen.

Formatie

De RES NML is een samenwerking waar vanuit de deelnemers capaciteit geleverd wordt voor ontwikkelgroepen en de verschillende plustaken. Een klein deel van de organisatie, te weten de leden van het programmateam, zijn in dienst van de gemeente Venlo. Hieronder is te zien welke functies hieronder vallen. De functieprofielen zijn gebaseerd op het functieboek van de gemeente Venlo en is als bijlage bijgevoegd (bijlage B).

	Functie	Fte
1.	Programmamanager	1,0
2.	Strategisch adviseur	1,0
3.	Programma-secretaris	0,8
4.	Programma-ondersteuner	0,8
5.	Communicatiemedewerker	0,8
	Totaal	**4,4**

De ontwikkelgroepvoorzitters zijn niet opgenomen in de basisformatie van het programmateam, maar opgenomen in het begrotingsonderdeel van de verschillende ontwikkelgroepen. Afhankelijk van de capaciteitsbehoefte kan er meer flexibel worden omgegaan met deze functies. Daarnaast zijn deze functies rechtstreeks toe te rekenen aan de inhoudelijke opgave van de betreffende ontwikkelgroep. Het functieprofiel van de ontwikkelgroepvoorzitter is opgenomen in bijlage B.

Inzet medewerkers deelnemers

De medewerkers van de deelnemers nemen deel aan de ontwikkelgroepen en zijn actief in de ambtelijke regiegroep. De deelnemers committeren zich aan het beschikbaar stellen van capaciteit en zorgen voor een representatieve en evenredige vertegenwoordiging. Naast medewerkers van de deelnemers sluiten ook partners aan die waarde kunnen toevoegen aan de ontwikkelgroep.
Het doel is om te komen tot een publiek-private samenwerking op het niveau van de ontwikkelgroepen.

De programmamanager operationaliseert de inzet van medewerkers voor in de ontwikkelgroepen verder. Dit is een bespreekpunt in de Ambtelijke Regiegroep.

De programmamanager bespreekt minimaal twee maal per jaar de bedrijfvoeringsaspecten van de RES NML, waaronder de inzet van medewerkers van de deelnemers, in de kring van gemeentesecretarissen van Noord- en Midden Limburg.

De centrumgemeente

De gemeente Venlo is als centrumgemeente verantwoordelijk voor het faciliteren van de RES NML.

- De medewerkers van het programmateam zijn formeel in dienst bij de gemeente Venlo;
- De gemeente Venlo is verantwoordelijk voor de huisvesting van het programmateam;
- De gemeente Venlo zorgt voor ondersteuning op het gebied van financiën, facilitaire zaken, planning en control, archivering, ICT en HRM.

De gemeente Venlo ontvangt voor deze taken een vergoeding conform de regeling ‘Tarieven Regionale Samenwerking Noord Limburgse gemeenten’. Deze is als bijlage bijgevoegd (bijlage D).

5. Financiën
Begroting 2024 - 2026

nr.	Begrotingsonderdeel	2024	2025	2026
	Personeel			
	Personeelskostenprogrammamanagement	€ 436.870	€ 436.870	€ 436.870
	Ondersteunende kosten (ICT, Facilitair, huisvesting, juridisch, inkoop, P&O)	€ 196.020	€ 196.020	€ 196.020
	Onvoorzien externe inhuur (10%)	€ 43.687	€ 43.687	€ 43.687
	Subtotaal afgerond:	**€ 677.000**	**€ 677.000**	**€ 677.000**
	Basistaken RES NML[3]			
	RES 2.0 / voortgangsrapportage	€ 35.000	€ 25.000	€ 25.000
	Plan MER (indien als collectief wordt opgepakt)	€ 85.000	-	-
	Monitoring	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
	RSW 2.0	€ 15.000	-	-
	Strategie en innovatie	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
	RES VOORUIT	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
	Kennissessies/stakeholder bijeenkomsten	€ 35.500	€ 35.500	€ 35.500
	Subtotaal:	**€ 233.000**	**€ 123.000**	**€ 123.000**
	Basispakket ontwikkelgroepen RES NML			
	Programma duurzame warmte	€ 185.000	€ 135.000	€ 135.000
	Programma duurzame energiesystemen	€ 218.000	€ 135.000	€ 135.000
	Programma energiebesparing	€ 115.000	€ 135.000	€ 135.000
	Communicatie en participatie	€ 235.000	€ 200.000	€ 200.000
	Pilots en onderzoeksvragen	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
	Stelpost egalisatie	-	€ 258.000	€ 258.000
	Subtotaal:	**€ 903.000**	**€ 1.013.000**	**€ 1.013.000**
	Totaal:	**€ 1.813.000**	**€ 1.813.000**	**€ 1.813.000**

nr	Inkomsten	2024	2025
1.	Restant budget 2023		
2.	Rijksbijdrage	€ 450.000	€ 450.000
3.	Rijksbijdrage NPLW[4]	(€ 342.000)	(€ 342.000)
4.	Bijdrage waterschap	Ntb	
5.	Bijdrage provincie	Ntb	Ntb
6.	Bijdrage gemeenten	€ 1.363.000	€ 1.363.000
	Totaal:	€ 1.813.000	€ 1.813.000

[2 - 3] De meerjarenbegroting is opgemaakt op prijspeil 2023. Voor het meerjarenperspectief moet nog rekening worden gehouden met een indexatie van de kosten op basis van de Consumenten Prijs Index.

[4] Dit bedrag is nog niet formeel vastgesteld

Bijlage A

Juridische regeling RES NML

18 **Centrumregleing**

27 **Toelichting centrumregeling**

38 **Mandaat-, volmachts- en machtigingsbesluit**

Centrumregeling Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg

Geldend van 1 januari 2024 t/m heden

Initulé
Centrumregeling Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Mook en Middelaar, Bergen, Gennep, Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Beesel, Roermond, Weert, Nederweert, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen, Leudal en Venlo, het dagelijks bestuur van het Waterschap Limburg en het college van gedeputeerde staten van de provincie Limburg, ieder voor zover het hun bevoegdheden betreft;

Overwegende dat:

- De deelnemers binnen de Regionale Energie Strategie Noord- en Midden- Limburg samenwerken om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen conform de afspraken uit het Nationaal Klimaatakkoord;
- De samenwerking daarbij is gericht op het gezamenlijk maken en uitvoeren van regionale afspraken over duurzame energie, (niet-fossiele) warmtebronnen en energiebesparing;
- De deelnemers ieder voor zich, na verkregen toestemming van hun vertegenwoordigende organen, hebben besloten om de samenwerking te formaliseren via een centrumregeling als bedoeld in artikel 74 jo. artikel 8 lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, en;
- De gemeente Venlo daarbij als centrumgemeente zal fungeren.

Besluiten

gelet op het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen, hoofdstuk VI en afdeling 10.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht, de hiernavolgende centrumregeling te treffen:

HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 – Definities

In deze centrumregeling wordt verstaan onder:

a. centrumgemeente: de gemeente Venlo;
b. centrumregeling: de gemeenschappelijke regeling Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg, zijnde een centrumregeling als bedoeld in artikel 74 jo. artikel 8 lid 4 van de wet;
c. deelnemer(s): het college van burgemeester en wethouders van de gemeenten Mook en Middelaar, Bergen, Gennep, Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Beesel, Roermond, Weert, Nederweert, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen, Leudal en Venlo, het dagelijks bestuur van het Waterschap en het college van gedeputeerde staten van de Provincie;
d. Klimaatakkoord: Nationaal Klimaatakkoord, zoals vastgesteld op 28 juni 2019, alsmede de toekomstige wijzigingen daarvan;

e. netbeheerder(s): een op grond van de Gas- en/of de Elektriciteitswet 1998 aangewezen bedrijf dat de netten beheert in Noord- en/of Midden-Limburg;
f. ontwikkelgroep(en): door het portefeuillehoudersoverleg in te stellen commissies voor de uitvoering van de basistaken;
g. portefeuillehouders: de portefeuillehouders van de deelnemers die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de Regionale Energie Strategie;
h. provincie: provincie Limburg;
i. strategische samenwerkingspartners: (markt)partijen die werkzaam zijn op het gebied van de energietransitie, zoals bijvoorbeeld netbeheerders;
j. waterschap: Waterschap Limburg;
k. wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 2 – Algemene bepalingen

1. Er is een centrumregeling genaamd Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg.
2. De gemeente Venlo wordt aangewezen als centrumgemeente.

Artikel 3 – Belang en doelstelling

De centrumregeling wordt getroffen in het belang van de uitvoering van het Klimaatakkoord en heeft tot doel om de regionale energiestrategie in Noord- en Midden-Limburg uit te voeren en om de deelnemers daarin waar mogelijk te faciliteren.

HOOFDSTUK II TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 4 – Taken en bevoegdheden

1. Ter verwezenlijking van de doelstelling van artikel 3, voert de centrumgemeente de taken voor de deelnemers uit in de vorm van basistaken en plustaken.
2. De centrumgemeente voert de volgende basistaken uit voor alle deelnemers:
   a. voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over het vaststellen en herijken van de gezamenlijke strategische koers en ambities van de centrumregeling;
   b. voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over het vaststellen van regionaal energiebeleid;
   c. monitoren van de voortgang van de gestelde doelen, welke door de deelnemers zijn vastgelegd in de onder a en b bedoelde beleidsdocumenten;
   d. opbouwen, bundelen en delen van kennis;
   e. voeren van bovenlokaal accountmanagement met strategische samenwerkingspartners;
   f. voeren van de financiële administratie en verantwoording, waaronder het beheer van de algemene reserve;
   g. opstellen van werkprogramma voor de RES NML.
3. De centrumgemeente kan ter verwezenlijking van de doelstelling als bedoeld in artikel 3 ook plustaken voor twee of meer deelnemers verrichten indien de betreffende deelnemers daartoe gezamenlijk besluiten.

Artikel 5 – Mandaat, volmacht en machtiging voor uitvoering basistaken

1. Ter uitvoering van de in artikel 4 opgenomen basistaken verleent iedere deelnemer mandaat aan het college van de centrumgemeente.
2. De bevoegdheden die ter uitvoering van de centrumregeling worden gemandateerd, worden in een mandaatregeling opgenomen. De mandaatregeling wordt vastgesteld en gewijzigd door eensluidende besluiten van de deelnemers.
3. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op het door de deelnemers verlenen van volmacht en machtiging aan het college van de centrumgemeente.

Artikel 6 – Samenwerkingsovereenkomst voor uitvoering plustaken

1. Ter uitvoering van de in artikel 4 lid 3 opgenomen plustaken gaan de betreffende deelnemers een samenwerkingsovereenkomst aan.
2. De samenwerkingsovereenkomst bevat in ieder geval de omschrijving van het concrete project en thema binnen de regionale energiestrategie dat wordt opgepakt, de te stellen doelen, de budgettering, de samenstelling van de projectgroep, de werkwijze en vergaderfrequentie.

HOOFDSTUK III INFORMATIE- EN OVERLEGSTRUCTUREN

Artikel 7 – Informatieverstrekking

1. Het college van de centrumgemeente verstrekt de raden van de deelnemers, provinciale staten van de provincie en het algemeen bestuur van het waterschap schriftelijk alle inlichtingen die de raden, respectievelijk provinciale staten van de provincie en het algemeen bestuur van het waterschap nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.
2. Het college van de centrumgemeente verstrekt de deelnemers alle door hen gevraagde inlichtingen over de uitvoering van de centrumregeling.

Artikel 8 – Regionale overlegstructuur

1. Met betrekking tot de uitvoering van de regionale energiestrategie is er een regionale overlegstructuur.
2. De regionale overlegstructuur is als volgt georganiseerd:
   a. Het portefeuillehoudersoverleg;
   b. Het agenda-overleg;
   c. Het programmateam;
   d. De ambtelijke regiegroep, en;
   e. De ontwikkelgroepen.

Artikel 9 - Portefeuillehoudersoverleg

1. Het portefeuillehoudersoverleg bestaat uit de portefeuillehouders van de deelnemers.

2. De voorzitter van het portefeuillehoudersoverleg, alsmede zijn plaatsvervanger, wordt in de eerste vergadering van elke zittingsperiode door het portefeuillehoudersoverleg uit zijn midden aangewezen.
3. Strategische samenwerkingspartners kunnen als adviseur deelnemen aan het portefeuillehouders overleg.
4. Het portefeuillehoudersoverleg komt tenminste viermaal per jaar in vergadering bijeen en verder zo vaak als de voorzitter dat nodig oordeelt of wanneer een deelnemer dit onder opgave van redenen schriftelijk verzoekt.
5. De vergaderingen van het portefeuillehoudersoverleg worden met gesloten deuren gehouden, tenzij het portefeuillehoudersoverleg anders bepaalt.
6. De adviezen en voordrachten van het portefeuillehoudersoverleg komen tot stand bij gewone meerderheid.

Artikel 10 – Taken portefeuillehoudersoverleg

Het portefeuillehoudersoverleg heeft de volgende taken:

a. monitoren van de uitvoering van de in artikel 4 genoemde taken;
b. adviseren over de gezamenlijke strategische koers en ambitie van de centrumregeling;
c. adviseren over een model van de samenwerkingsovereenkomst(en) voor de uitvoering van de in artikel 4 lid 3 genoemde plustaken;
d. adviseren van de centrumgemeente over de aanstelling, schorsing en het ontslag van de programmamanager RES NML;
e. instellen en benoemen van de voorzitter van de ontwikkelgroepen en het houden van toezicht daarop;
f. adviseren over het jaarplan, de jaarrekening en ontwerpbegroting RES NML, en;
g. adviseren over aanpassingen van de jaarlijkse vergoeding van de deelnemers aan de centrumgemeente.

Artikel 11 – Agenda-overleg

1. Het portefeuillehoudersoverleg wijst uit zijn midden twee leden aan die tevens deel uitmaken van het agenda-overleg. Gelijktijdig wordt voor ieder lid een vaste plaatsvervanger aangewezen.
2. Het agenda-overleg bereidt de portefeuillehoudersoverleggen voor en ziet toe op de uitvoering van de in het portefeuillehoudersoverleg gemaakte afspraken.

Artikel 12 – Programmateam

1. Het programmateam bestaat uit de programmamanager en de voorzitters van de ontwikkelgroepen.
2. Het programmateam staat onder voorzitterschap van de programmamanager.
3. De leden van het programmateam zijn in dienst van de centrumgemeente.
4. Het programmateam heeft in ieder geval de volgende taken:
    a. het aansturen van de ontwikkelgroepen;
    b. het ten behoeve van de in artikel 10 genoemde taken opstellen van voorstellen voor het portefeuillehoudersoverleg, en;

c. het afstemmen van de onder b genoemde voorstellen met de ambtelijke regiegroep.

Artikel 13 – Ambtelijke regiegroep

1. De ambtelijke regiegroep bestaat uit de programmamanager, medewerkers van de deelnemers en een medewerker van de netbeheerder(s).
2. De ambtelijke regiegroep staat onder voorzitterschap van de programmamanager.
3. De ambtelijke regiegroep komt minimaal vier maal per jaar in vergadering bijeen en verder zo vaak als de programmamanager dat nodig acht of wanneer een deelnemer van de ambtelijke regiegroep dit onder opgave van redenen schriftelijk verzoekt.
4. De ambtelijke regiegroep heeft de volgende taken:

a) het op strategisch niveau adviseren van het programmateam vanuit het perspectief van de eigen deelnemers;
b) het op strategisch niveau adviseren van het portefeuillehoudersoverleg over de uitvoering van de basistaken als bedoeld in artikel 4;
b) het onder nader overeen te komen voorwaarden verlenen van bijstand aan de centrumgemeente voor de uitvoering van de basistaken als bedoeld in artikel 4.

Artikel 14 – Ontwikkelgroepen

1. De ontwikkelgroepen bestaan uit een voorzitter en terzake deskundige beleidsmedewerkers van de deelnemers.
2. De voorzitter van de ontwikkelgroepen is in dienst van de centrumgemeente.
3. De ontwikkelgroepen hebben de volgende taken:

a) het uitvoeren van de basistaken als bedoeld in artikel 4;
b) het onder nader overeen te komen voorwaarden verlenen van bijstand aan de centrumgemeente voor de uitvoering van de plustaken als bedoeld in artikel 4.

4. Iedere ontwikkelgroep geeft periodiek, doch minimaal twee keer per jaar, uitleg over de uitgevoerde werkzaamheden aan het programmateam en het portefeuillehoudersoverleg.

Hoofdstuk IV – PROGRAMMAMANAGER

Artikel 15 – Programmamanager

1. Het portefeuillehoudersoverleg, het agenda-overleg, het programmateam, de ambtelijke regiegroep en de ontwikkelgroepen worden bijgestaan door de programmamanager.
2. De programmamanager verzorgt tevens het secretariaat van het portefeuillehouders- en agendaoverleg, het programmateam, de ambtelijke regiegroep en de ontwikkelgroepen.
3. De aanstelling, de schorsing en het ontslag van de programmamanager geschiedt door de centrumgemeente, na een daartoe strekkend advies van het portefeuillehoudersoverleg.

Hoofdstuk V – PERSONEEL EN FINANCIËN

Artikel 16 – Jaarlijkse bijdrage voor uitvoering basistaken

1. De centrumgemeente brengt voor de uitvoering van de basistaken en voor het beschikbaar stellen van voldoende personele capaciteit alsmede dekking van de daarmee gepaard gaande kosten aan de deelnemers een jaarlijkse vergoeding in rekening.
2. De hoogte van deze vergoeding bedraagt:
   - gemeenten: een jaarlijkse vergoeding van € 2,60,- per inwoner;
   - provincie en waterschap: of een vergoeding wordt verstrekt en zo ja, hoeveel, wordt jaarlijks, na een verzoek van het portefeuillehoudersoverleg, door de provincie respectievelijk het waterschap vastgesteld, met inachtneming van de begroting RES NML voor het daaropvolgende jaar.
3. De peildatum voor het inwoneraantal is 1 januari 2024 en wordt elke twee jaar geactualiseerd.
4. De in het tweede lid bedoelde gemeentelijke vergoeding wordt jaarlijks per 1 januari geïndexeerd op basis van de Consumenten Prijs Index en kan bovendien na een daartoe strekkend voorstel van de centrumgemeente jaarlijks door de deelnemers worden verhoogd of verlaagd indien dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de in artikel 3 en 4 omschreven doelstelling en basistaken.
5. Een eventueel verschil tussen de betaalde vergoeding en de werkelijk verschuldigde vergoeding wordt gereserveerd voor het daaropvolgende jaar.
6. Indien er bij opheffing van deze centrumregeling of bij uittreding van een deelnemer nog baten over zijn, vindt er door de centrumgemeente een eindafrekening plaats aan de deelnemers naar rato van de betaalde financiële bijdrage.

Artikel 17 – Begroting RES NML

1. Het college van de centrumgemeente is verantwoordelijk voor het tijdig indienen van de jaarlijkse begroting.
2. Het college van de centrumgemeente stelt jaarlijks in april, voorafgaand aan het jaar waarvoor deze geldt, een ontwerpbegroting RES NML op met de integrale kosten die voor haar voortvloeien uit de dienstverlening op grond van de centrumregeling ten behoeve van de deelnemers. De begroting vermeldt hierbij de kosten voor instandhouding en de kosten voor de taakuitvoering.
3. De begroting wordt, voorafgaand aan de vaststelling daarvan, voor advies voorgelegd aan het portefeuillehoudersoverleg.
4. Het bepaalde in dit artikel laat onverlet dat de deelnemers verplicht zijn om jaarlijks binnen hun begroting voldoende middelen te reserveren welke overeenkomen met de in artikel 16 bedoelde jaarlijkse bijdragen.

Artikel 18 – Rekening en verantwoording

1. Het college van de centrumgemeente is verantwoordelijk voor het tijdig indienen van de jaarrekening.
2. Van de inkomsten en uitgaven van de centrumregeling wordt door het college van de centrumgemeente over elk kalenderjaar vóór 1 juli verantwoording afgelegd aan het portefeuillehoudersoverleg, onder overlegging van de jaarrekening met de daarbij behorende bescheiden.

Hoofdstuk VI – GESCHILLEN

Artikel 19 – Geschillenregeling

1. Geschillen over de inhoud, strekking en uitvoering van de centrumregeling worden eerst voorgelegd in het portefeuillehoudersoverleg met als doel om minnelijk tot een oplossing te komen.
2. Indien het minnelijke overleg niet tot een oplossing leidt, wordt het geschil onderworpen aan de bevoegde rechter van de rechtbank Limburg.

Hoofdstuk VII – ARCHIEFBEPALINGEN

Artikel 20 – Archivering

1. Het college van de centrumgemeente draagt zorg voor de archiefbescheiden van de centrumregeling.
2. De programmamanager is belast met het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
3. Het college van de centrumgemeente stelt voorschriften vast voor het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, die nog niet naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht.
4. Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden van de centrumregeling wordt aangewezen de archiefbewaarplaats van de centrumgemeente.
5. Met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats, is belast de archivaris van de centrumgemeente.
6. De archivaris van de centrumgemeente brengt tweejaarlijks aan het college van de centrumgemeente verslag uit over het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de centrumregeling die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
7. Het college van de centrumgemeente brengt jaarlijks verslag uit aan de gemeenteraad van de centrumgemeente over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden en de uitvoering van het archiefbeheer van de centrumregeling.
8. De deelnemers stellen tijdig aan het college van de centrumgemeente de archiefbescheiden beschikbaar die nodig zijn voor de uitvoering van de gemandateerde taken.

Hoofdstuk VIII – WIJZIGING, TOETREDING, UITTREDING EN OPHEFFING

Artikel 21 – Toetreding

1. Een college van burgemeester en wethouders van een andere gemeente kan toetreden tot de centrumregeling, indien de deelnemers hiermee unaniem instemmen, onverminderd het bepaalde in artikel 73 van de wet.
2. De deelnemers regelen in overleg de rechten, verplichtingen en financiële gevolgen van de toetreding van de nieuwe deelnemer.

Artikel 22 – Wijziging

1. De centrumregeling kan worden gewijzigd bij besluit van ten minste twee derde van de deelnemers, onverminderd het bepaalde in artikel 73 van de wet.
2. Een voorstel tot wijziging kan worden gedaan door een deelnemer.
3. Het wijzigingsbesluit regelt de datum van inwerkingtreding, onverminderd het bepaalde in artikel 74 en 26 van de wet.

Artikel 23 – Uittreding

1. Uittreding kan niet plaatsvinden voor 1 januari 2026.
2. Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid kan een deelnemer besluiten tot uittreding, onverminderd het bepaalde in artikel 73 van de wet.
3. De uittredende deelnemer deelt het besluit tot uittreding zo spoedig mogelijk schriftelijk mee aan het portefeuillehoudersoverleg en de programmamanager.
4. De uittreding gaat in op 1 januari van het jaar volgende op het verstrijken van een termijn van twee jaren na het nemen van het besluit tot uittreding, tenzij de deelnemers unaniem een andere opzegtermijn overeenkomen.
5. Gedurende de in het vierde lid genoemde termijn is de uittredende deelnemer de jaarlijkse bijdrage nog volledig verschuldigd. Na volledige betaling en ommekomst van deze termijn zijn de uittredende deelnemer en de deelnemers niets meer jegens elkaar verschuldigd.
6. Het bepaalde in het vijfde lid laat onverlet dat de deelnemers bevoegd zijn om te onderzoeken of de uittredende deelnemer personeel en activa overneemt. Het voorgaande behoeft echter niet te leiden tot wijziging van overeenkomsten met en verplichtingen jegens derden die zijn aangegaan respectievelijk bepaald voorafgaand aan het tijdstip van het besluit tot uittreding van de deelnemer.

Artikel 24 – Opheffing

1. Opheffing kan niet plaatsvinden voor 1 januari 2026.
2. De centrumregeling kan met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid worden opgeheven wanneer alle deelnemers minus één daartoe besluiten. Het besluit tot opheffing wordt niet genomen voordat de raden van de deelnemers, onderscheidenlijk provinciale staten van de provincie en het algemeen bestuur van het waterschap gedurende twaalf weken in de gelegenheid zijn gesteld om schriftelijk op de voorgestelde opheffing hun zienswijze bij het college onderscheidenlijk het college van gedeputeerde staten van de provincie en het dagelijks bestuur van het waterschap naar voren te brengen.
3. De centrumgemeente stelt een liquidatieplan vast. Het liquidatieplan voorziet in de verplichting van de deelnemers tot deelneming in de financiële gevolgen van de opheffing.
4. Voor de vaststelling van de financiële gevolgen van de opheffing en de daarbij te hanteren verdeelsleutel vraagt de centrumgemeente, na een daartoe strekkend voorstel van het portefeuillehoudersoverleg, het advies van een onafhankelijke adviseur. Het advies van de onafhankelijke adviseur is voor de deelnemers bindend. De kosten van het inschakelen van de adviseur worden gelijkelijk verdeeld over de deelnemers.

5. Het is in ieders belang om de liquidatiekosten zo laag mogelijk te houden en er wordt afgesproken dat iedere deelnemer een bijdrage levert aan het te herplaatsen personeel.
6. Het besluit tot opheffing bepaalt wanneer de opheffing ingaat, onverminderd het bepaalde in artikel 74 jo. 9, derde lid, en artikel 26 van de wet.

Hoofdstuk IX – SLOTBEPALINGEN

Artikel 25 – Duur van de centrumregeling

De centrumregeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 26 – Bekendmaking en evaluatie van de centrumregeling

1. De centrumregeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2024.
2. De inhoud en werking van de centrumregeling zullen één keer per twee jaar geëvalueerd worden. Het portefeuillehoudersoverleg zal daartoe een onderzoeksvoorstel aan de deelnemers voorleggen.
3. Het college van de centrumgemeente maakt de centrumregeling overeenkomstig artikel 74 jo. 26 van de wet bekend in het door de centrumgemeente uitgegeven Gemeenteblad.
4. Het bepaalde in het derde lid is van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging of opheffing van de centrumregeling, alsmede op besluiten tot toetreding en uittreding.
5. De centrumgemeente is belast met de registratie van de centrumregeling overeenkomstig artikel 74 jo. 26, tweede lid, van de wet.

Artikel 27 – Citeerwijze

De centrumregeling wordt aangehaald als Centrumregeling RES NML.

Memo

Aan	De beoogde deelnemers van de centrumregeling RES NML
Van	Kwartiermaker
Plaats/Datum	Venlo, 2 juni 2023
Betreft	**Toelichting centrumregeling RES NML**

Geacht bestuur,
Geachte colleges,

Hierbij treft u de toelichting aan bij het concept voor een centrumregeling voor de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg ("RES NML").

In deze toelichting zal achtereenvolgens stil worden gestaan bij de volgende onderwerpen:

1) Aard, inhoud en strekking van een centrumregeling;
2) Uitgangspunten van de centrumregeling;
3) Overlegstructuren van de centrumregeling;
4) Artikelsgewijze toelichting.

1. Aard, inhoud en strekking van een centrumregeling
Zoals ook volgt uit het Governance-document van de RES NML, hebben alle partners ermee ingestemd dat er een centrumregeling wordt uitgewerkt voor de RES NML.

Een centrumregeling is in wezen een overeenkomst waarbij de colleges van B&W, het college van GS en het dagelijks bestuur van het waterschap afspreken dat zij op een bepaald beleidsterrein gaan samenwerken. Een centrumregeling is daarbij een lichte vorm van samenwerking op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, omdat er geen nieuwe organisatie wordt opgericht en er geen bevoegdheden worden overgedragen.

Teruggebracht naar de basis, wordt in een centrumregeling dus enkel één gemeente ("de centrumgemeente") aangewezen die voor alle bestuursorganen de taken op het gebied van de energietransitie gaat uitvoeren. In ruil daarvoor verlenen alle aangesloten bestuursorganen aan het college van de centrumgemeente de vereiste mandaten en voldoen aan de centrumgemeente een gezamenlijk vastgestelde jaarlijkse vergoeding.

Belangrijk om te vermelden is, dat het aangaan van een centrumregeling er *niet* toe leidt dat de deelnemende bestuursorganen hun bevoegdheden kwijt zijn. Alle bestuursorganen blijven namelijk zelf bevoegd om het (energie)beleid vast te stellen

en om besluiten te nemen. Ook blijven de deelnemers zelf beschikken over de financiën. Zij laten enkel de uitvoering van de energietransitie over aan de centrumgemeente. De enige verplichting die zij bij deelname hebben, is om de uitvoering van de energietransitie, onder de in de centrumregeling omschreven voorwaarden, bij de centrumgemeente te beleggen en om in de eigen jaarlijkse begroting de overeengekomen jaarlijkse bedragen te reserveren.

Verschillen met een "gewone" overeenkomst
Uit het voorgaande volgt dus dat een centrumregeling veel lijkt op een "gewone" overeenkomst. Wij merken op, dat er echter belangrijke verschillen zijn tussen een gewone overeenkomst en een centrumregeling.

Een centrumregeling bevat namelijk de waarborgen van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Dit brengt onder meer het volgende met zich:

- Instemmingsrecht raden: voor het aangaan, wijzigen en beëindigen van de samenwerking is de voorafgaande instemming van de raden, het algemeen bestuur van het waterschap en provinciale staten van de provincie Limburg nodig;
- Inlichtingen en verantwoording: de colleges, gedeputeerde staten van de provincie en het dagelijks bestuur van het waterschap zijn inlichtingen en verantwoording schuldig aan de raden, provinciale staten en het algemeen bestuur over hetgeen in de centrumregeling gebeurt;
- Kaderstellende bevoegdheden: de raden, provinciale staten en het algemeen bestuur kunnen daarnaast actief kaders blijven stellen voor de taken die in mandaat bij de centrumregeling worden belegd;
- Duurzame samenwerking: ook kunnen de afspraken niet eenzijdig worden gewijzigd. Voor een wijziging van de afspraken is een tweederde meerderheid nodig;
- Subsidies aanvragen: er kunnen in mandaat namens alle deelnemers subsidies worden aangevraagd, en;
- Evenredige verdeling financiële risico's: alle deelnemers lopen tot slot gelijkelijk de financiële risico's bij de uitvoering van de centrumregeling. De financiële afspraken blijven namelijk lopen via de eigen gemeente, het waterschap en de provincie.

De voornoemde waarborgen bevat een "gewone" overeenkomst niet. Nu vanuit de partners RES NML is aangegeven dat men voorstander is van een lichte vorm van samenwerking waarbij:
(i) de blijvende betrokkenheid van de raden, provinciale staten en het algemeen bestuur waar mogelijk moet worden gegarandeerd,
(ii) de eigen bevoegdheid om het beleid en de kaders vast te stellen, waar mogelijk moet worden behouden,
(iii) de mogelijkheid tot het gezamenlijk aanvragen en voorbereiden van subsidies moet worden gecreëerd, en;

(iv) een evenredige verdeling van de financiële risico's moet worden gecreëerd, in plaats van continuering van de huidige situatie waarbij de gemeente Venlo alle financiële risico's loopt,

is ervoor gekozen om een concept van een centrumregeling nader uit te werken.

2. Uitgangspunten van de centrumregeling RES NML

Basistaken die iedereen afneemt

Het uitgangspunt van de centrumregeling RES NML is dat de regionale energiestrategie in Noord- en Midden-Limburg wordt uitgevoerd en dat de deelnemers daarin waar mogelijk worden gefaciliteerd.

Met het oog op die doelstelling is het de bedoeling dat de deelnemers aan de centrumregeling gezamenlijk het energiebeleid en de strategische koers en ambities van de regionale energiestrategie in de regio Noord- en Midden-Limburg gaan voorbereiden. Zodra dit beleid door de deelnemers zelf is vastgesteld, zullen de gestelde doelen tevens gezamenlijk worden gemonitord.

Uitgangspunt van de centrumregeling is dus gezamenlijke voorbereiding en monitoring van het door de deelnemers zelf vastgestelde beleid. Als gezegd blijven de raden, het algemeen bestuur en provinciale staten het beleid dus uitdrukkelijk zelf vaststellen.

De voornoemde taken worden in de centrumregeling aangemerkt als "basistaken". Dat betekent dat alle deelnemers aan de centrumregeling deze bevoegdheden bij de centrumgemeente beleggen.

Plustaken bij twee of meer deelnemers

Zijn er onderwerpen binnen de regionale energiestrategie waarvan twee of meer deelnemers uitspreken dat ze die projectmatig verder willen uitwerken, dan vormt dat een plustaak (of Coalition of the Willing). Een voorbeeld van een plustaak is het onderwerp groen gas. Dat onderwerp wordt nu door een aantal deelnemers gezamenlijk opgepakt en uitgewerkt. Iedereen is vrij om al dan niet aan deze plustaak deel te nemen. Alleen degenen die aan de plustaak deelnemen, betalen voor de daarmee gepaard gaande kosten.

Voor elke plustaak wordt een aparte samenwerkingsovereenkomst opgesteld. De basisuitgangspunten van deze overeenkomst zijn:

- de deelnemers;
- de uitgangspunten voor de samenwerking;
- de doelstelling van de samenwerking;
- de organisatiestructuur van de samenwerking;
- de financiële kaders van de samenwerking, en;
- de looptijd van de samenwerking.

Het model van de samenwerkingsovereenkomst zal worden voorgelegd aan het portefeuillehoudersoverleg.

3. Overlegstructuren van de centrumregeling
De overlegstructuur van de centrumregeling bestaat uit:

a. Het portefeuillehoudersoverleg, bestaande uit de portefeuillehouders van de deelnemers;
b. Het agenda-overleg, bestaande uit twee leden van het portefeuillehoudersoverleg;
c. Het programmateam, in ieder geval bestaande uit de programmamanager en de voorzitters van de ontwikkelgroepen;
d. De ambtelijke regiegroep, bestaande uit de programmamanager, medewerkers van de deelnemers en een medewerker van de netbeheerder(s), en;
e. De ontwikkelgroepen, bestaande uit een voorzitter en terzake deskundige beleidsmedewerkers van de deelnemers.

Deze overlegstructuur sluit aan bij het Governance-document van de RES NML en in zoverre is daar in de centrumregeling ook aansluiting gezocht.

Op deze plek is van belang om op te merken dat géén van deze overlegstructuren bevoegdheden heeft om besluiten te nemen. Alle overlegstructuren zijn voorbereidend en gericht op het bereiken van consensus over de regionale energiestrategie. Moeten er echter besluiten worden genomen, dan gebeurt dat door de colleges, raden, GS, PS, DB 'sof AB's zelf. Hét kenmerk van een centrumregeling is namelijk dat er geen aparte organisatie wordt opgericht. Van een bevoegdheidsoverdracht of het nemen van besluiten met externe werking kan en mag daarom geen sprake zijn.

Het voorgaande brengt ook met zich mee dat het portefeuillehoudersoverleg geen bevoegdheden heeft over de jaarlijkse begroting of jaarrekening. De begroting en jaarrekening van de RES NML maakt namelijk integraal onderdeel uit van de begroting en jaarrekening van de gemeente Venlo, als zijnde de centrumgemeente. Een instemmingsrecht kan het portefeuillehoudersoverleg daarom niet hebben. Om er echter wel voor te zorgen dat de begroting en jaarrekening van RES NML door alle portefeuillehouders wordt gedragen, is in de centrumregeling wel een adviesbevoegdheid opgenomen. Op die wijze wordt tevens volledige transparantie bewerkstelligd.

4. Artikelsgewijze toelichting
Hierna volgt een artikelsgewijze toelichting op de centrumregeling. Om herhalingen te voorkomen, wordt daarin ook verwezen naar het voorgaande.

Aanhef en considerans

Hieruit volgt dat er sprake is van een regeling van de colleges van B&W, het college van GS en het dagelijks bestuur van het Waterschap. Daarmee zijn enkel collegetaken bij de centrumregeling belegd. Het gaat dus niet om kaderstellende of verordenende taken die bij de raden, het algemeen bestuur of gedeputeerde staten liggen.

Artikel 1 Definities
In dit artikel zijn enkele termen gedefinieerd die vaker in de regeling terugkomen.

Artikel 2 Algemene bepalingen
De centrumregeling wordt ingeleid met een voor gemeenschappelijke regelingen gebruikelijk artikel, te weten dat er een centrumregeling is en waar die gevestigd is.

Artikel 3 Belang en doelstelling
Op grond van artikel 10 van de Wet gemeenschappelijke regelingen moet de regeling het belang vermelden ter behartiging waarvan zij is getroffen.
Aan die verplichting is in artikel 3 gehoor gegeven. Hieruit volgt dat de regeling is getroffen in het belang van de uitvoering van het Nationaal Klimaatakkoord.

Artikel 4 Taken en bevoegdheden
De taken en bevoegdheden van de centrumregeling vallen uiteen in zogenaamde basistaken die iedere deelnemer afneemt en plustaken, welke alleen worden afgenomen als een deelnemer daartoe ook besluit.

Basistaken
De basistaken van de regeling zijn opgesomd in artikel 4 lid 2. Hieruit volgt in hoofdzaak dat de deelnemers aan de centrumregeling gezamenlijk het energiebeleid en de strategische koers en ambities van de regionale energiestrategie in de regio Noord- en Midden-Limburg gaan voorbereiden. Zodra dit beleid door de deelnemers zelf is vastgesteld, zullen de gestelde doelen tevens gezamenlijk worden gemonitord. Tevens kan er op die onderwerpen kennisdeling plaatsvinden en kunnen er subsidies worden aangevraagd, voorbereid en verantwoord. Denk daarbij aan specifieke landelijke, provinciale en ook Europese subsidies.

Uitgangspunt van de centrumregeling is dus gezamenlijke voorbereiding en monitoring. De raden, het algemeen bestuur en provinciale staten blijven het beleid namelijk wel zelf vaststellen. Die bevoegdheid houden ze dus zelf, waardoor zij zelf aan zet zijn en blijven voor de onderwerpen die gezamenlijk worden opgepakt.

Plustaken bij twee of meer deelnemers
Zijn er onderwerpen binnen de regionale energiestrategie waarvan twee of meer deelnemers uitspreken dat ze die projectmatig verder willen uitwerken, dan vormt dat een plustaak (of Coalition of the Willing). Een voorbeeld van een plustaak is het onderwerp groen gas. Dat onderwerp wordt nu door een aantal deelnemers gezamenlijk opgepakt en uitgewerkt. Iedereen is vrij om al dan niet aan deze plustaak

deel te nemen. Alleen degenen die aan de plustaak deelnemen, betalen voor de daarmee gepaard gaande kosten.

Artikel 5 Mandaat, volmacht en machtiging voor uitvoering basistaken
Ter uitvoering van de basistaken wordt er door iedere deelnemer mandaat, volmacht en machtiging verleend aan het college van de centrumgemeente. Er is niet voor gekozen om de mandatering op te nemen in de tekst van de centrumregeling, omdat dan bij iedere wijziging van de te mandateren bevoegdheden een wijziging van de centrumregeling nodig is. Dat is een bewerkelijk en tijdsintensief proces. Om de vereiste flexibiliteit te behouden, is er daarom voor gekozen om een aparte mandaatregeling op te stellen, waar de centrumregeling naar verwijst. De mandaatregeling is opgenomen als **bijlage** bij deze toelichting.

Artikel 6 Samenwerkingsovereenkomst voor uitvoering basistaken
Voor elke plustaak wordt een aparte samenwerkingsovereenkomst opgesteld. De basisuitgangspunten van deze overeenkomst zijn:

- de deelnemers;
- de uitgangspunten voor de samenwerking;
- de doelstelling van de samenwerking;
- de organisatiestructuur van de samenwerking;
- de financiële kaders van de samenwerking, en;
- de looptijd van de samenwerking.

Artikel 7 Informatieverstrekking
In artikel 7 is vastgelegd dat het college van de centrumgemeente de deelnemers zowel uit eigen beweging als op hun verzoek van informatie moet voorzien. Controle en kaderstelling blijft zo mogelijk door de raden, PS en het algemeen bestuur van het waterschap.

Artikel 8 t/m 15 Regionale overlegstructuur
De overlegstructuur van de centrumregeling bestaat uit:

a. Het portefeuillehoudersoverleg, bestaande uit de portefeuillehouders van de deelnemers;
b. Het agenda-overleg, bestaande uit twee leden van het portefeuillehoudersoverleg;
c. Het programmateam, in ieder geval bestaande uit de programmamanager en de voorzitters van de ontwikkelgroepen;
d. De ambtelijke regiegroep, bestaande uit de programmamanager, medewerkers van de deelnemers en een medewerker van de netbeheerder(s), en;
e. De ontwikkelgroepen, bestaande uit een voorzitter en terzake deskundige beleidsmedewerkers van de deelnemers.

Deze overlegstructuur sluit aan bij het Governance-document van de RES NML en in zoverre is daar in de centrumregeling ook aansluiting gezocht.

Het besluitvormingsproces binnen RES NML, met daarin alle overlegstructuren is hieronder gevisualiseerd. Deze afbeelding is afkomstig van het Governance-document RES NML.

Artikel 9 en 10 Portefeuillehoudersoverleg
Artikel 9 en 10 bevatten de instelling en taken van het portefeuillehoudersoverleg.

Uit artikel 9 volgt dat de voorzitter, alsmede zijn plaatsvervanger, tijdens de eerste vergadering van iedere zittingsperiode door de portefeuillehouders wordt aangewezen. Als werkafspraak wordt wel voorgesteld om de portefeuillehouder van Venlo in de eerste termijn als voorzitter aan te wijzen. De reden daarvoor is, dat Venlo de centrumgemeente is en de organisatie in de eerste termijn moet worden opgezet. Daarnaast is de gemeente Venlo zowel verantwoordelijk voor de begroting van de centrumregeling als voor het personeel (denk aan het programmateam, de voorzitter van de ontwikkelgroepen en de programmamanager).

Van belang is om op te merken dat het portefeuillehoudersoverleg geen bevoegdheden heeft om besluiten te nemen. Alle overlegstructuren zijn voorbereidend en gericht op het bereiken van consensus over de regionale energiestrategie. Moeten er echter besluiten worden genomen, dan gebeurt dat door de colleges, raden, GS, PS, DB 'sof AB's zelf. Hét kenmerk van een centrumregeling is namelijk dat er geen aparte

organisatie wordt opgericht. Van een bevoegdheidsoverdracht of het nemen van besluiten met externe werking kan en mag daarom geen sprake zijn.

Om er echter wel voor te zorgen dat de doelstelling van de RES NML, het gezamenlijk voorbereiden en monitoren van de regionale energiestrategie behouden blijft, bespreekt het portefeuillehouders minimaal vier maal per jaar gezamenlijk de strategische koers. Het doel daarvan is dat alle deelnemers tot een gezamenlijk gedragen strategie en beleid voor de regio komen.

Uitgangspunt is overigens dat de vergaderingen van het portefeuillehoudersoverleg achter gesloten deuren plaatsvinden. Het portefeuillehoudersoverleg is namelijk geen formeel bestuursorgaan, waardoor de openbaarheid van de vergaderingen niet als uitgangspunt geldt.

Artikel 15 Programmamanager
In dit artikel zijn de taken van de programmamanager opgenomen.

Artikel 16 Jaarlijkse bijdragen voor uitvoering basistaken
In artikel 16 is de jaarlijkse bijdrage van de deelnemers opgenomen voor de uitvoering van de basistaken en het ter beschikking stellen van voldoende personele capaciteit.

In het bestuurlijk overleg is ervoor gekozen om in de centrumregeling zelf de vergoeding vast te leggen die gemeenten en provincie jaarlijks aan de centrumgemeente voldoen. De reden daarvan is, dat de rijksmiddelen (SPUKS) tot en met 2026 in ieder geval al verzekerd zijn. Daarnaast is het opnemen van een vaste vergoeding in dit geval praktisch, omdat de centrumregeling geen bestuur heeft dat beslissingsbevoegd is. Zou er geen vaste vergoeding in de regeling worden opgenomen, dan is de consequentie dat er ieder jaar opnieuw door iedere deelnemer akkoord moet worden gegeven op de jaarlijkse bijdrage voor de centrumregeling. Nu de regionale gelden voor de regionale energiestrategie tot en met 2026 al zijn veiliggesteld, is ervoor gekozen om in de centrumregeling vaste vergoedingen op te nemen.

Van belang is voorts, dat de gevraagde vergoeding slechts de kosten dekt zoals die door de centrumgemeente worden gemaakt in het kader van de diensten die zij in verband met de samenwerking aan de deelnemers verleent. In dat verband bevatten artikel 5 en 6 ook een verrekenbeding.

Artikel 17 en 18 Begroting, rekening en verantwoording
De begroting en jaarrekening van de RES NML maakt integraal onderdeel uit van de begroting en jaarrekening van de gemeente Venlo, als zijnde de centrumgemeente. De centrumregeling is namelijk geen aparte entiteit.

Nu de centrumregeling geen aparte entiteit is, hebben de deelnemers aan de centrumregeling officieel geen bevoegdheden of instemmingsrecht ten aanzien van

de begroting en jaarrekening. Om er echter wel voor te zorgen dat de begroting en jaarrekening van RES NML door alle portefeuillehouders wordt gedragen, is in de centrumregeling wel een adviesbevoegdheid opgenomen. Op die wijze wordt volledige transparantie bewerkstelligd, maar wordt niet getornd aan het begrotingsrecht van de raad van de gemeente Venlo, als centrumgemeente.

Artikel 19 Geschillen
In artikel 19 is een geschillenregeling opgenomen. Artikel 28 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is namelijk niet van toepassing.

Uitgangspunt van de geschillenregeling is dat een geschil minnelijk moet worden opgelost. Lukt dat niet, dan is de rechtbank Limburg bevoegd.

Artikel 20 Archivering
Op advies van de archivaris is de archiefbepaling gehanteerd, zoals deze wordt voorgeschreven in de door de provinciale archiefinspectie uitgegeven handreiking voor de inrichting van het archiefbeheer van samenwerkingsverbanden. De handreiking is te raadplegen via de volgende link: Handreiking-Inrichting-informatie-en-archiefbeheer-bij-samenwerkingsverbanden_versie-24-november-2021.pdf (provincialearchiefinspecties.nl)

Opgemerkt wordt dat alle gemeenschappelijke regelingen in de provincie Limburg nu voor wat betreft de archiefbepalingen zullen gaan aansluiten bij de tekstvoorstellen uit deze handreiking.

Artikel 21 Toetreding
In artikel 21 is de mogelijkheid tot toetreding aan de centrumregeling opgenomen. Nu het de bedoeling is dat zowel de provincie als het waterschap al zullen toetreden tot de regeling, is de mogelijkheid van toetreding beperkt tot andere gemeenten.

Artikel 22 Wijziging
Wijziging van de regeling is mogelijk bij besluit van tweederde van de deelnemers. Voor deze tweederde meerderheid is gekozen, zodat er voor wijziging wel een grote meerderheid nodig is, maar dat voorkomen wordt één deelnemer een wijziging kan blokkeren.

Artikel 23 Uittreding
De uittredingsbepaling van artikel 23 komt erop neer dat uittreding niet mogelijk is voor 1 januari 2026. De reden daarvan is, dat de rijksmiddelen (SPUKS) tot die periode al zijn veiliggesteld en de deelnemers zodoende geen financieel risico lopen. Vanaf 1 januari 2026 is het voor een deelnemer mogelijk om uit de regeling te treden. Bij een uittreding geldt in dat geval de procedure zoals die is omschreven in de leden 2 tot en met 6.

Nu een centrumregeling een lichte vorm van samenwerking betreft waarbij bovendien geen activa namens de deelnemers zullen worden aangeschaft, is gekozen voor een zo eenvoudig mogelijke uittredingsregeling. Concreet komt de uittredingsregeling erop neer dat de uittreder nog twee jaar de volledige jaarlijkse bijdrage is verschuldigd. De tweejaarstermijn gaat lopen vanaf 1 januari van het eerstvolgende kalenderjaar na de opzegging.

Wij merken op dat de hier voorgestelde uittredingsregeling afwijkt van de uittredingsregeling die nu wordt opgenomen in veel gemeenschappelijke regelingen in de provincie Limburg. De reden daarvan is, dat de voor de andere regelingen voorgestelde uittredingsregeling heel uitvoerig is en werkt met een uittredingsplan waarvoor deskundigen moeten worden benoemd. Nu een centrumregeling een lichte vorm van samenwerking betreft, waarbij bovendien geen activa namens de deelnemers zullen worden aangeschaft, is er voor een eenvoudige uittredingsregeling gekozen.

Artikel 24 Opheffing
Ook opheffing van de regeling kan niet plaatsvinden voor 1 januari 2026.
In lijn met de andere gemeenschappelijke regelingen in de provincie Limburg wordt hier voorgesteld dat opheffing van de regeling mogelijk is bij eensluidend besluit van alle deelnemers minus één. Voor deze formulering is gekozen, zodat enerzijds gewaarborgd wordt dat de centrum regeling kan blijven voortbestaan als er nog 2 (of meer) deelnemers overblijven. Anderzijds wordt er op deze wijze voor gewaakt dat één deelnemer een opheffing kan blokkeren. Met name voor een centrumregeling als de onderhavige biedt dit voorstel meer waarborgen. Bij 18 deelnemers is opheffing bij de 2/3e variant namelijk al mogelijk indien 12 deelnemers daartoe besluiten. Feit is echter dat een regeling met 6 deelnemers nog steeds bestaansrecht heeft. Om dergelijke ongewenste situaties te voorkomen, wordt thans de "minus één"-variant voorgesteld.

Ook is bij de opheffing van de regeling de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze voor de raden, het algemeen bestuur van het waterschap en provinciale staten van de provincie ingevoegd. Deze zienswijzemogelijkheid krijgen ook alle andere regelingen in de provincie Limburg.

Artikel 25 t/m 27 Slotbepalingen
In de slotbepalingen is opgenomen dat de regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Voor wat betreft de bekendmakingsregeling geldt dat die in lijn is gebracht met de Wet elektronische bekendmakingen.

Voor wat betreft de mogelijkheid van evaluatie van de regeling is opgenomen dat de regeling één keer per twee jaar zal worden geëvalueerd. De evaluatie vindt plaats zowel op de inhoud als de werking van de regeling. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie kan een herijking van de ambities plaatsvinden.

Mandaat-, volmachts- en machtigingsbesluit Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg <naam deelnemer>

[het college van burgemeester en wethouders van de gemeente <naam>/
het dagelijks bestuur van het waterschap Limburg /
het college van gedeputeerde staten van de provincie Limburg],

en de

[burgemeester van gemeente <naam> /
voorzitter van het waterschap Limburg /
commissaris van de Koning van de provincie Limburg],

ieder voor zover het hun eigen bevoegdheden betreft;

Gelet op:
- artikel 160, eerste lid, van de Gemeentewet;
- artikel 171, tweede lid, van de Gemeentewet;
- afdeling 10.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht en
- titel 3 van boek 3 Burgerlijk Wetboek;

Overwegende dat:
De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten uit Noord- en Midden Limburg met het dagelijks bestuur van het waterschap Limburg en met het college van gedeputeerde staten van de provincie Limburg een centrumregeling Regionale Energie Strategie Noord- en Midden-Limburg hebben getroffen en dat ter uitvoering van de in deze centrumregeling opgenomen taken de juiste mandaten, volmachten en machtigingen aan de centrumgemeente Venlo verleend dienen te worden;

Besluit:

Tot vaststelling van het navolgende Mandaat-, volmachts- en machtigingsbesluit Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg <naam deelnemer>:

Artikel 1 Mandaatverlening

1. [Het college van de gemeente <naam> / het dagelijks bestuur van het waterschap Limburg / het college van gedeputeerde staten van de provincie Limburg]

verleent aan het college van burgemeester en wethouders van de centrumgemeente Venlo met inachtneming van artikel 10:4 van de Algemene wet bestuursrecht mandaat voor het nemen van besluiten die verband houden met en nodig zijn in het kader van aanbestedingen ter uitvoering van de Regionale Energiestrategie.
2. Het college van de centrumgemeente Venlo kan ter uitoefening van een krachtens het eerste lid aan haar gemandateerde bevoegdheid schriftelijk ondermandaat verlenen aan onder haar ressorterende functionarissen.

Artikel 2Volmacht en machtiging

1. [Het college van de gemeente <naam> / het dagelijks bestuur van het waterschap Limburg / het college van gedeputeerde staten van de provincie Limburg] verleent aan de centrumgemeente Venlo volmacht tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen, waaronder het aanvragen van subsidies, die verband houden met en nodig zijn in het kader van de uitvoering van de Regionale Energiestrategie.
2. [Het college van de gemeente <naam> / het dagelijks bestuur van het waterschap Limburg / het college van gedeputeerde staten van de provincie Limburg] verleent aan de centrumgemeente Venlo machtiging om handelingen te verrichten ten behoeve van de uitvoering van de Regionale Energiestrategie die noch een besluit, noch een privaatrechtelijke rechtshandeling zijn, waaronder het feitelijk uitvoeren van de aanvraag tot verlening dan wel vaststelling van een subsidie, alsmede het verrichten van alle overige administratieve verplichtingen die zijn verbonden aan een aanvraag.
3. Het college van de centrumgemeente Venlo kan ter uitoefening van een krachtens het eerste lid aan haar verstrekte volmacht /machtiging schriftelijk ondervolmacht en submachtiging verlenen aan onder haar ressorterende functionarissen.

Artikel 3Rechtsgeding, bezwaarprocedure en procesvertegenwoordiging

1. [Het college van de gemeente <naam> / het dagelijks bestuur van het waterschap Limburg / het college van gedeputeerde staten van de provincie Limburg] verleent aan het college van burgemeester en wethouders van de centrumgemeente Venlo de bevoegdheid tot het besluiten om een rechtsgeding of een bezwaarprocedure te voeren, handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten dan wel conservatoir maatregelen te nemen voor zover dit rechtsreeks verband houdt met een bevoegdheid als bedoeld in de artikelen 1 en 2.
2. De [burgemeester van gemeente <naam> / voorzitter van het waterschap Limburg / commissaris van de Koning van de provincie Limburg], draagt aan de burgemeester van de centrumgemeente Venlo de vertegenwoordiging in en buiten rechte op van, voor zover deze vertegenwoordiging rechtsreeks verband houdt met een bevoegdheid als bedoeld in de artikelen 1 en 2

Artikel 4Voorwaarden

Bij de uitoefening van de bevoegdheden als bedoeld in de artikelen 1 en 2 handelt de centrumgemeente overeenkomstig de eigen inkoop- en aanbestedingsregels en de eigen budgethoudersregeling.

Artikel 5Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de dag na publicatie en kan worden aangehaald als “Mandaat-, volmachts- en machtigingsbesluit Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg <naam deelnemer>”.

<plaats en datum>

<naam college en ondertekening>

<naam voorzitter en ondertekening>

Bijlage B

Functieprofielen RES NML

41 **Programmamanager**

42 **Strategisch adviseur**

43 **Voorzitter ontwikkelgroep**

44 **Programmasecretaris**

45 **Programmaondersteuner**

46 **Communicatiemedewerker**

Inleiding

Koppeling generieke functieboek Venlo met de functieprofielen.
Bij het opstellen van de functieprofielen is gekeken naar de functies zoals deze gelden voor de Regio Noord-Limburg. Daarnaast is landelijk onderzoek verricht naar profielen voor de RES. Landelijk blijken er niet of nauwelijks profielen beschikbaar.

Functieprofielen RES NML

Programmamanager

Generiek profiel

Projectmanager B

Rol programmamanager

De programmamanager geeft sturing aan de RES NML onder verantwoordelijkheid van de het portefeuillehoudersoverleg(PHO). Het PHO heeft de leiding gemandateerd aan de programmamanager. De programmamanager is budgetverantwoordelijk voor de RES NML en draagt zorg voor een adequate planning- en controlcyclus. De programmamanager stuurt het programmateam van de RES NML aan.
De programmamanager is als secretaris van het agenda-overleg verantwoordelijk voor een transparant besluitvormings- en verantwoordingsproces richting portefeuillehoudersoverleg. De programmamanager voorziet de voorzitter en het portefeuillhoudersoverleg tijdig van relevante informatie.
De programmamanager is een belangrijke schakel in het speelveld tussen het bestuur van de RES NML, de deelnemers en vertegenwoordigers van partners (NPRES, Rijk, ….) en externe (commerciële) organisaties.

Taken

- Ontwikkelt en versterkt de samenwerking binnen de RES NML;
- Bewaakt voortgang gemaakte (bestuurlijke) afspraken;
- Zorgt voor monitoring van de voortgang van de RES-ambities en stuurt waar nodig bij;
- Onderhoudt contacten met alle relevante regionale en bovenregionale spelers en is voor hen het eerste aanspreekpunt;
- Stuurt op doorontwikkeling van de ontwikkelteams specifiek en het programmateam als geheel;
- Adviseert en rapporteert aan de voorzitter en het portefeuillehoudersoverleg;
- Is verantwoordelijk voor het opstellen van strategisch RES documenten (RES 2.0 en verder);
- Geeft leiding aan de leden van het programmateam;
- Is het uithangbord voor de RES NML;
- Zit verschillende overleggen voor waaronder het programmateam en de ambtelijke regiegroep;
- Onderhoudt structureel contact met de directies van de partners als het gaat om bedrijfsvoeringaspecten.

Functieprofielen RES NML

Strategisch adviseur

Generiek profiel

Strategisch beleidsadviseur B

Rol strategisch adviseur

De strategisch adviseur is de eerste adviseur van de programmamanager RES NML. Hij/zij adviseert over de regionale samenwerking in Noord- en Midden Limburg tussen de overheden en andere partijen. De strategisch adviseur is de eerste plaatsvervanger bij afwezigheid van de programmamanager. De strategisch adviseur komt met creatieve en innovatieve ideeën om de ambities van de RES NML te realiseren.

Taken

- Je speelt in op maatschappelijke, politieke en bestuurlijke ontwikkelingen, activiteiten en standpunten op nationaal en internationaal niveau en vertaalt deze naar regionale ontwikkeling/ activiteiten;
- Je initieert onderzoeken op het gebied van de energietransitie;
- Je initieert nieuwe samenwerkingsverbanden om doelen te realiseren;
- Je stelt ambitie documenten voor de RES NML (RES 2.0 en verder) op;
- Je adviseert de programmamanager over integrale strategische kwesties, politiek bestuurlijk gevoelige zaken en interventiemogelijkheden en fungeert als klankbord;
- Je adviseert de programmamanager bij de ontwikkeling van de organisatie brede strategische visievorming, kaderstelling en doelen;
- Je adviseert de programmamanager RES NML over de koers van de organisatie;
- Je ondersteunt de programmamanager in de coaching van de voorzitters ontwikkelgroepen en andere collega's in het team;
- Je bent ambtelijk secretaris van diverse regionale overleggremia;
- Je bent steller van besluitvormingsnotities of andere (beleid)stukken;
- Je adviseert over het creëren van draagvlak voor de regionale activiteiten bij de deelnemende gemeenten;
- Je vertegenwoordigt de Regio in (regionale) overleggremia en ben je mede aanspreekpunt voor (externe) partners

Functieprofielen RES NML

Voorzitter ontwikkelgroep

Generiek profiel

Coördinerend beleidsadviseur

Rol voorzitter ontwikkelgroep

De voorzitter van de ontwikkelgroep ondersteunt de bestuurlijke samenwerking binnen de RES NML op het waarmaken van de regionale ambities zoals verwoord in de strategische documenten.
De voorzitter is opdrachtnemer van de programmamanager RES NML. De voorzitter stelt een werkplan op voor zijn ontwikkelgroep.
De voorzitter stuurt op het realiseren van de beoogde effecten (doelstellingen) van de betreffende ontwikkelgroep en de daarbij behorende thema's. Daarnaast stuur hij/zij op het realiseren van de afgesproken resultaten. Dit doet de voorzitter samen met de leden van de ontwikkelgroep
De voorzitter van de ontwikkelgroep legt voor zijn deel financiële verantwoording af aan de programmamanager RES NML.
Alle voorzitters samen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de totale regionale opgave. Onder leiding van de programmamanager RES NML sturen de voorzitters ook actief op de samenhang tussen de ontwikkelgroepen en bijbehorende thema's.

Taken

- Je vertaalt inhoudelijke kaders naar opdrachten en projecten;
- Je creëert draagvlak voor het programma en daaruit voortvloeiende projecten (intern en extern);
- Je bent eerste aanspreekpunt van het programma voor de programmamanager en het bestuur;
- Je levert een bijdrage aan de agenda en het overleg van het programmateam
- Je zorgt voor een goede bezetting van de ontwikkelgroep vanuit partners en eventuele stakeholders;
- Je zoekt afstemming met de regionale coördinatoren en relevante actoren in het veld (o.a. provincie, maatschappelijke partners);
- Je levert inhoudelijke bijdragen aan de agenda van het portefeuillehoudersoverleg die een raakvlak hebben met het programma;
- Je maakt afspraken met je ontwikkelgroep over de te realiseren programmadoelen en de resultaten;
- Je stuurt op de voortgang en de kaders van de programma.
- Je bent opdrachtgever voor de projectleider die binnen jouw ontwikkelgroep werkt aan een plustaak.

Functieprofielen RES NML

Programmasecretaris

Generiek profiel

Project- en Programmaondersteuner A

Rol programmasecretaris

Als programmasecretaris zorg jij voor structuur van processen en overleggen waarmee je bijdraagt aan de samenhang in het programma. Het op tactisch en operationeel niveau ondersteunen van de programmamanager, ontwikkelgroepvoorzitters en het programmateam, Je werkt nauw samen met de programmamanager, de strategisch adviseur en de centrumgemeente.

Taken

- Je bent verantwoordelijk voor de budgetbeheersing van het programma
- Je werkt notities uit voor de programmamanager
- Je controleert de kwaliteit van de notities vanuit de ontwikkelgroepen
- Je voegt voortgangsrapportages van de ontwikkelgroepen samen tot een volledige rapportage
- Je verwerkt de werkplannen van de ontwikkelgroepen tot één werkplan van de RES NML
- Je ben verantwoordelijk voor het voorbereiden van de agenda's van programmateam, ambtelijke regiegroep, stuurgroep en portefeuillehoudersoverleg
- Je ondersteunt bij de werving en selectie van medewerkers en externe inhuur
- Je bent verantwoordelijk voor een goede inrichting van archiefsystemen

Functieprofielen RES NML

Programmaondersteuner

Generiek profiel

Project- en Programmaondersteuner B

Rol programmaondersteuner

De programmaondesteuner ondersteunt binnen het programmateam en de ontwikkelgroepen van de RES, zowel secretarieel als administratief.

Taken

- Je ondersteunt de Programmamanager RES NML in alle werkzaamheden voor de RES NML;
- Je bereidt agenda's voor, verzorgt de locatie, doet verslaglegging en bewaakt de afspraken voor het programmateam, ontwikkelgroepen en de Ambtelijke regiegroep RES NML.
- Je bent mede-aanspreekpunt voor ontwikkelgroepen en externe partners;
- Je ondersteunt bij het opstellen van eindproducten van de ontwikkelgroepen
- Je neemt deel aan de programmateam RES NML;
- Je administreert en archiveert onze belangrijkste documenten en poststukken;
- Je bent verantwoordelijk voor het beheer van onze diverse sharepoint-omgevingen en onze componenten van de social media RES NML.

Functieprofielen RES NML

Communicatiemedewerker

Generiek profiel

Projectleider C / Beleidsmedewerker B

Rol communicatiemedewerker

De communicatiemedewerker draagt zorg voor de actieve communicatie binnen de samenwerking en daarbuiten.

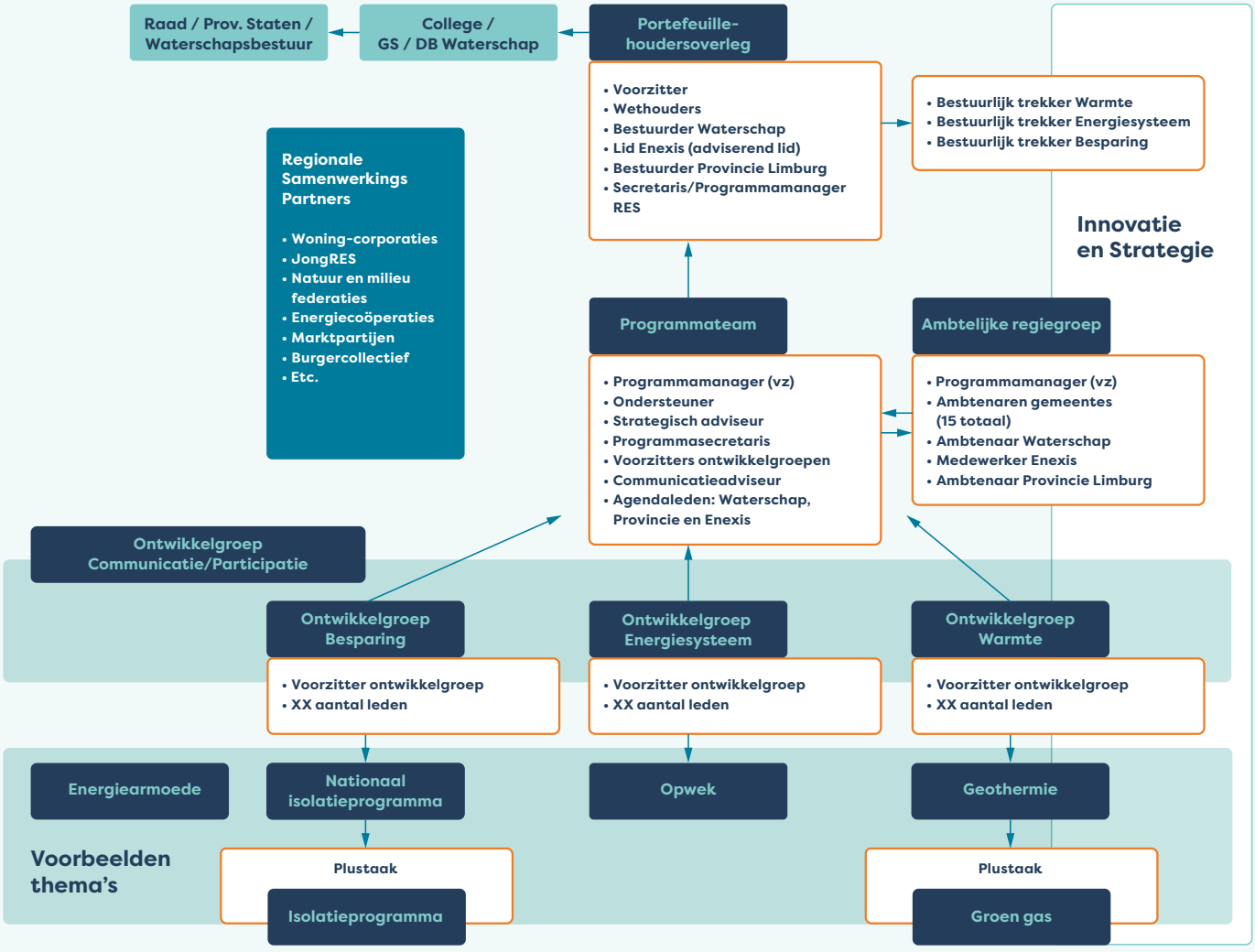
Taken

- Je voert actief de communicatiestrategie voor RES NML uit
- Je stemt proactief af met je collega's en samenwerkingspartners, waaronder de adviseurs communicatie binnen de regio van de RES NML;
- Je stimuleert en daagt je collega's uit om op een vernieuwende wijze met communicatie om te gaan;
- Je draait mee in projecten, brengt jouw expertise in en geeft mede uitvoering aan de communicatietrajecten;
- Je creëert content voor op de website, de nieuwsbrief en social media. Je verzorgt ook de webcare, bewaakt de huisstijl en tone-of-voice van de RES NML
- Je draagt bij aan het organiseren van events en uitvoeren van pr-werkzaamheden.

Bijlage C

Organogram RES NML

Het organisatiemodel

Bijlage D

Tarieven Noord Limburgse Gemeenten

Tarieven
Regionale Samenwerking
Noord Limburgse gemeenten

Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Mook en Middelaar, Peel en Maas, Venlo, Venray.

Inclusief actualisatie tarieven 2022

Vastgesteld door Secretarissen Overleg (SO) Noord Limburgse gemeenten d.d. 8 maart 2018, inclusief actualisatie tarieven voor het jaar 2022.

Besluitenlijst Secretarissen Overleg (SO) d.d. 8 maart 2018

III REGIONALE SAMENWERKING

Volgnr: **6.**

Onderwerp: **Tarieven regionale samenwerking**

Besluit:

1. Geen staffel toe te passen voor indirecte kosten bij het overnemen van activiteiten;
2. De functieschaal toe te passen van de 'dienstverlenende' gemeente;
3. Een tarief te hanteren van € 30 voor indirecte kosten;
4. Elke gemeente afzonderlijk verantwoordelijk te stellen voor het implementeren van de beleidsuitgangspunten 'Tarieven Regionale Samenwerking Noord Limburgse gemeenten';
5. De tarieven als volgt jaarlijks aan te passen:
   a. Directe kosten (loonsom) met de vastgestelde cao percentages zoals bekend is in het jaar t-1;
   b. Indirecte kosten te indexeren met de prijsindex voor alle netto materiële overheidsconsumptie (IMOC), zoals uitgegeven door het Centraal Planbureau voor het jaar t (laatste uitgave MEV jaar t-1);
   c. Beide tarieven worden afgerond op hele euro's;
6. Voor het stimuleren van de samenwerking het gesprek niet alleen bedrijfseconomisch te benaderen maar ook vanuit de context van neveneffecten zoals kennisdeling, mobiliteit, vervangbaarheid etc.;
7. De 'Tarieven Regionale Samenwerking Noord – Limburgse gemeenten' consequent als uitgangspunt te hanteren, waarbij, afhankelijk van de casus, maatwerkoplossingen mogelijk kunnen zijn;
8. De aangepaste notitie op basis van de besluitvorming te versturen aan alle deelnemende gemeenten opdat de desbetreffende colleges de afspraken bekrachtigen;
9. Bij elke casus zowel een juridisch als fiscaal advies in te winnen voor de juiste en meest optimale samenwerkingsovereenkomst;
10. Daar waar sprake is van (in het verleden gemaakte) afwijkende afspraken tussen gemeenten deze los te koppelen van de 'Tarieven Regionale Samenwerking Noord Limburgse gemeenten'. De gemeenten Venlo, Venray en Horst aan de Maas hebben een inspanningsverplichting om voor 1 augustus 2018 te komen met oplossingen op basis van maatwerkafspraken;
11. In te stemmen met de aangepaste beleidsnotitie 'Tarieven Regionale Samenwerking Noord – Limburgse gemeenten'.
12. Het jaarlijks actualiseren van de tarieven op basis van de geformuleerde uitgangspunten in handen te stellen van de gemeente Venlo.

Het SO ziet deze afspraken als 'niet in beton gegoten´. In onderling overleg moet maatwerk mogelijk zijn.

Gezamenlijke notitie tarieven regionale samenwerking Noord-Limburgse gemeenten

Venlo, 8 februari 2018

Actualisatie, januari 2022.

Inhoud

1. Inleiding 3
2. Samenwerkingsvormen 3
3. Werken voor derden 3
   3.1 Overnemen activiteiten 4
      3.1.1 Loonsom 4
      3.1.2 Overige directe kosten 5
      3.1.3 Indirecte kosten 5
   3.2 Detachering medewerkers 5
      3.2.1 Loonsom en overige directe kosten 5
      3.2.2 Indirecte kosten 6
4. Samenwerkingsverbanden 6
   4.1 Nieuwe samenwerkingsverbanden 6
5. Tot slot 6
6. Bijlage tabellen 7

1. Inleiding

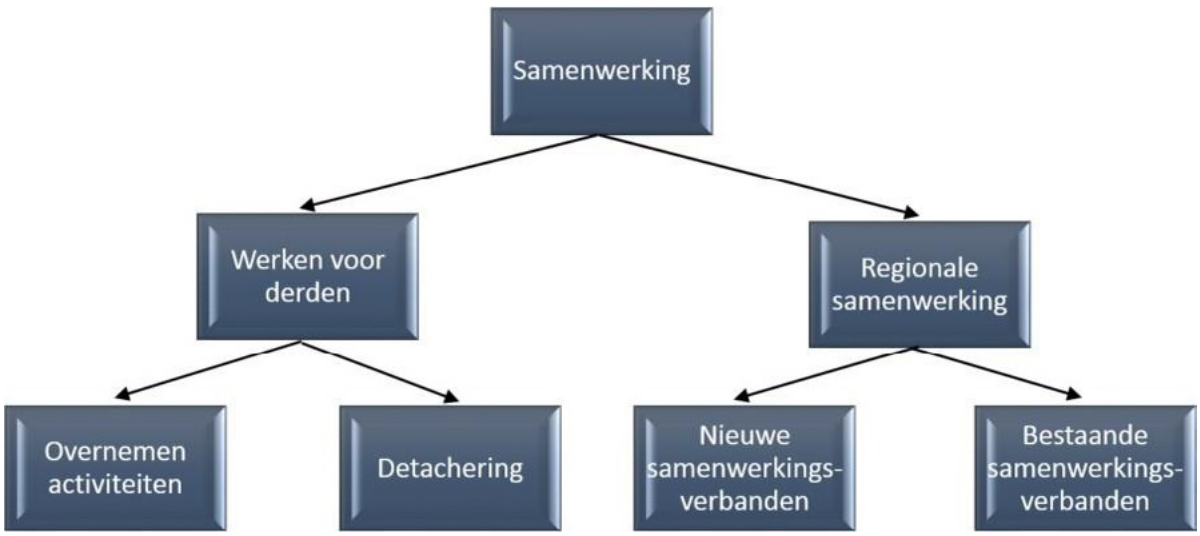
In het secretarissenoverleg van de 8 deelnemende gemeenten van 14 januari 2016 is de notitie ‘Tarieven Regionale Samenwerking Noord Limburgse gemeenten’ inclusief bijlage vastgesteld. In 2017 zijn de afspraken geëvalueerd en zijn op basis van de evaluatie aanbevelingen gedaan. De aanbevelingen zijn verwerkt in deze notitie. Met het vaststellen van deze notitie komt de notitie van 14 januari 2016 te vervallen. De inhoud van deze notitie is afgestemd met de controllers van de 8 Noord Limburgse gemeenten.

Eén van de belangrijkste uitgangspunten is dat wordt gestreefd naar een eenvoudige, transparante verrekening die snel toepasbaar is. De intentie van deze notitie is om randvoorwaarden te creëren zodat de regionale samenwerking verder ontwikkeld kan worden. Met andere woorden, het stimuleren van de samenwerking is op korte termijn belangrijker dan een allesomvattend bedrijfseconomisch dekkend tarief. Het verdient aanbeveling om de uitgangspunten van deze notitie periodiek te evalueren en waar nodig bij te stellen.

In deze notitie treft u een samenvatting aan van de notitie van 14 januari 2016 aangevuld met de aanbevelingen van 8 maart 2018. Belangrijk aandachtspunt blijft dat bij elke casus en samenwerkingsovereenkomst zowel een juridisch, financieel en fiscaal advies wordt ingewonnen voor de juiste en meest optimale samenwerking.

2. Samenwerkingsvormen

Bij de uitwerking van de voorstellen voor uniforme tarieven zijn de onderstaande samenwerkingsvormen onderkend. Hiermee wordt aangesloten bij de eerder genoemde uitgangspunten uit het secretarissenoverleg (werken voor derden versus participeren in samenwerkingsverbanden).

3. Werken voor derden

In geval van werken voor derden levert de ene gemeente een concrete dienst aan de andere gemeente op basis van een overeenkomst. Deze diensten kunnen bestaan uit publiekrechtelijke maar ook economische activiteiten. Het werken voor derden valt uiteen in het overnemen van activiteiten en detachering.

3.1 Overnemen activiteiten

In geval van het overnemen van activiteiten besteedt een gemeente bepaalde activiteiten geheel of gedeeltelijk uit aan de dienstverlenende gemeente. In een dienstverleningsovereenkomst zullen onder meer afspraken worden gemaakt over de reikwijdte van de uitvoering en de verantwoordelijkheden. In de praktijk zullen de activiteiten veelal uitgevoerd worden op locatie van de dienstverlenende gemeente.

De componenten van de integrale kostprijs bestaan uit de loonsom, de overige directe kosten en de indirecte kosten. Met name vanwege fiscale argumenten (vennootschapsbelasting) wordt voorgesteld geen risico-opslag te verwerken in het uurtarief.

3.1.1 Loonsom

Het bepalen van de loonsom kan op diverse manieren, te weten:
1. Loonsom gebaseerd op de werkelijke personeelskosten.
2. Loonsom gebaseerd op basis van een gewogen gemiddelde per salarisschaal gebaseerd op de salarisadministratie van alle gemeenten.
3. Genormeerde loonsom.

De eerste en tweede methode leiden tot een nauwkeurige bepaling van de loonsom maar hebben als nadeel dat deze methoden bewerkelijk zijn. Gelet op het uitgangspunten “eenvoudig” en “snel toepasbaar” is er in 2016 gekozen voor een genormeerde loonsom. De volgende uurtarieven per salarisschaal worden gehanteerd *(incl. actualisatie jaar 2022)*:

Schaal	Loonsom 2022 Jaarbasis periodiek 8	Tarief Directe Kosten.
6	€ 49.881	€ 37
7	€ 54.930	€ 41
8	€ 62.585	€ 46
9	€ 70.624	€ 52
10	€ 78.190	€ 58
10a	€ 84.654	€ 63
11	€ 90.395	€ 67
11a	€ 96.603	€ 72
12	€ 102.847	€ 76
13	€ 111.603	€ 83
14	€ 121.140	€ 90
15	€ 131.759	€ 98

Uitgangspunt is de actuele vastgestelde cao – verhoging inclusief de vastgestelde verhogingen voor 2022. Voor de berekening van het uurtarief wordt uitgegaan van 1.350 productieve uren, overeenkomstig de vastgestelde uitgangspunten, afgerond op hele euro’s.

Uitgangspunt is dat de **dienstverlenende** organisatie aangeeft welke schaal en daarmee welk uurtarief van toepassing is.

Indexatie:

Het tarief voor directe kosten van de loonsom wordt jaarlijks geïndexeerd voor het jaar t. Hierbij worden de vastgestelde cao percentages als uitgangspunt genomen zoals bekend is in het jaar t-1[1]

3.1.2 Overige directe kosten

De overige direct toerekenbare kosten worden niet verdisconteerd in een uurtarief maar deze kosten worden separaat in rekening gebracht op basis van vooraf gemaakte afspraken. Een voorbeeld van direct toerekenbare kosten zijn bijvoorbeeld de reis- en verblijfkosten (inclusief vergoedingen woon-werkverkeer) en tractiemiddelen (tractor, vrachtwagen, gereedschap etc.). De reden hiervoor is dat op deze wijze een kostendoorberekening ontstaat die recht doet aan de verrichte activiteiten en veelal betrekking heeft op specifieke activiteiten.

3.1.3 Indirecte kosten

De indirecte kosten bevatten alle kosten die niet direct zijn toe te rekenen aan de activiteiten. In het kader van de samenwerking verstaan we hieronder de huisvestingskosten, ICT kosten, de kosten van facilitair management en de personeelskosten van de indirecte (picofah) functies.

Wanneer de activiteiten worden overgenomen vinden de activiteiten in de meeste gevallen plaats in huis van de dienstverlenende gemeente. De dienstverlenende gemeente stelt in dat geval vrijwel alle noodzakelijke voorzieningen ter beschikking voor het verrichten van de dienstverlening.
Er zijn diverse manieren waarop de indirecte kosten kunnen worden bepaald. Bij de bespreking van het kader zijn in 2016 de volgende opties overwogen:

1. De indirecte kosten worden bepaald aan de hand van de administratie.
2. De indirecte kosten worden bepaald op basis van de rapportage “Vensters voor bedrijfsvoering”.
3. De indirecte kosten worden bepaald op basis van de “Handleiding Overheidstarieven 2015”.

Vanaf 2018 is het tarief voor **indirecte** kosten bepaald op **€ 30** voor alle salarisschalen**.** *Inclusief de indexeringen over de periode tot 2022 bedraagt het tarief voor 2022 (afgerond op hele euro’s)* ***€ 32.***

Indexatie:

Het tarief voor indirecte wordt jaarlijks geïndexeerd met de prijsindex voor de netto – materiele overheidsconsumptie (IMOC), zoals deze door het Centraal Planbureau wordt uitgegeven voor het jaar t (MEV jaar t, uitgave jaar t-1)[2].

3.2 Detachering medewerkers

De tweede vorm in het kader van werken voor derden betreft het detacheren van medewerkers.

3.2.1 Loonsom en overige directe kosten

In geval van detachering van medewerkers is de bepaling van de loonsom en de overige directe kosten gelijk aan de systematiek in geval van het overnemen van activiteiten. Derhalve wordt hiervoor verwezen naar de paragrafen 3.1.1 en 3.1.2.

[1] Het gaat om effectuering van de gemaakte cao afspraken voor het jaar t zoals deze afgesloten is in het jaar t-1
[2] Hierbij wordt de (laatste) MEV uitgave als uitgangspunt genomen die verschijnt in het jaar t-1

3.2.2 Indirecte kosten

De indirecte kosten zijn voor de uitlenende organisatie gering in geval van detachering van een medewerker bij de inlenende organisatie. De huisvestingskosten, de ICT kosten, de kosten van facilitair management en een belangrijk deel van de indirecte functies zullen voor rekening van de inlener komen. Voorgesteld wordt om in geval van detachering geen indirecte kosten in rekening te brengen.

4. Samenwerkingsverbanden

4.1 Nieuwe samenwerkingsverbanden

In geval van samenwerking stellen de organisaties medewerkers en/of andere bedrijfsmiddelen ter beschikking voor het realiseren van een gezamenlijk doel. De concerncontrollers stellen voor dat in geval van samenwerking vóóraf specifieke afspraken worden gemaakt over wie welke middelen en personeel ter beschikking stelt, op welke wijze de risico's worden verdeeld en welke vergoedingen (zoals bijvoorbeeld woon-werkverkeer en dienstreizen) hiervoor eventueel van toepassing zijn. In veel gevallen zal er sprake zijn van maatwerk.

5. Tot slot

Eén van de belangrijkste uitgangspunten is dat wordt gestreefd naar een eenvoudige, transparante verrekening die snel toepasbaar is. De int1entie van deze notitie is om randvoorwaarden te creëren zodat de regionale samenwerking verder ontwikkeld kan worden. Met andere woorden, het stimuleren van de samenwerking is op korte termijn belangrijker dan een allesomvattend bedrijfseconomisch dekkend tarief. Uniforme tarieven vormen het uitgangspunt waarbij er ruimte moet zijn voor maatwerkafspraken.

6. Bijlage tabellen

Tabel: Tarief Directe kosten

Schaal	Loonsom 2022 Jaarbasis periodiek 8	Tarief Directe Kosten.
6	€ 49.881	€ 37
7	€ 54.930	€ 41
8	€ 62.585	€ 46
9	€ 70.624	€ 52
10	€ 78.190	€ 58
10a	€ 84.654	€ 63
11	€ 90.395	€ 67
11a	€ 96.603	€ 72
12	€ 102.847	€ 76
13	€ 111.603	€ 83
14	€ 121.140	€ 90
15	€ 131.759	€ 98

Tabel: Tarief inclusief indirecte kosten

Schaal	Loonsom 2022 Jaarbasis periodiek 8	Tarief Directe Kosten.	Tarief Indirecte Kosten.	Totaal
6	€ 49.881	€ 37	€ 32	€ 69
7	€ 54.930	€ 41	€ 32	€ 73
8	€ 62.585	€ 46	€ 32	€ 78
9	€ 70.624	€ 52	€ 32	€ 84
10	€ 78.190	€ 58	€ 32	€ 90
10a	€ 84.654	€ 63	€ 32	€ 95
11	€ 90.395	€ 67	€ 32	€ 99
11a	€ 96.603	€ 72	€ 32	€ 104
12	€ 102.847	€ 76	€ 32	€ 108
13	€ 111.603	€ 83	€ 32	€ 115
14	€ 121.140	€ 90	€ 32	€ 122
15	€ 131.759	€ 98	€ 32	€ 130

Uitgangspunten:

1. Uitgangspunt is de in 2021 vastgestelde cao – inclusief verhoging 2022
2. Het aantal productieve uren is vastgesteld op 1.350 uur
3. Tarief Indirecte Kosten 2021: Bijstelling MEV 2022, jaarschijf 2022, afgerond op hele euro's (€ 32)
4. Overige direct toerekenbare uren niet via uurtarief (separate afspraken). Bijvoorbeeld reis- en verblijfkosten, vrachtwagen, tractor etc.

Bijlage E

Jaarplan 2024 RES NML

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

RESVOORUIT
Noord- en Midden Limburg

Concept Jaarplan 2024
RES Noord- en Midden Limburg

Res Vooruit

Inhouds-opgave

3 Algemeen

4 Monitoring en rapporteren

5 De nieuwe RES NML

6 Werkprogramma

9 Ontwikkelgroep duurzame warmte

11 Ontwikkelgroep participatie en communicatie

13 Ontwikkelgroep energiebesparen

15 Ontwikkelgroep duurzame energiesystemen

17 RES in beleid

18 Uitkeringen

19 Begroting

Algemeen

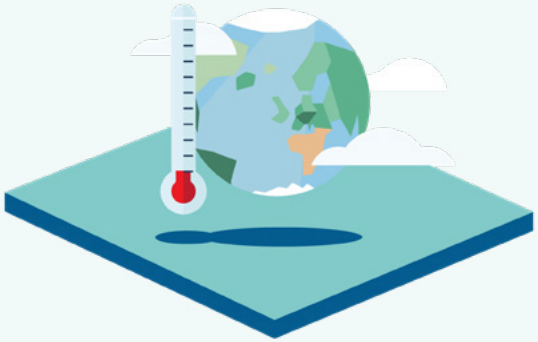
Voortgangsrapportage

In juli 2023 is de voortgrangsrapportage opgeleverd. Deze herijken we tweejaarlijks.

Uitvoeringsagenda

- Efficiënt/ slagvaardig
- Collegiaal/verbindend
- Expertise
- Mogelijkheid tot maatwerk
- Gezamelijke inbreng van capaciteit

Doel

Uitvoering geven aan de doelstellingen zoals genoemd in het landelijke klimaatakkoord.

Innovatie

Om als regio met vooruitstrevende pilots te komen haken we sterker aan bij de stakeholders met betrekking tot innovatie.

Monitoring en rapporteren

Monitoringssysteem gebaseerd op het systeem van de RES Drenthe

- Energiebesparing bij publiek/ gemeentelijk vastgoed
- Monitoring overige tafels
- Zon-op-dak

D.m.v. data van Enexis

Evaluatie

Eind 2023 wordt het gebruik van het monitoringssysteem geëvalueerd en indien wenselijk doorontwikkeld (ook in combinatie met de W4 matrix van de provincie).

De nieuwe RES NML

Onze filosofie

“Van Doel naar Beweging” Jan Rotmans

Voortgang

In de tweede helft van 2023 start de nieuwe programmamanager en vindt de werving van het programmateam plaats. Het college neemt een definitief besluit over de regeling en het bestuurlijke besluitvormingstraject wordt afgerond.

Basispakket

- Ondersteunen en ontzorgen
- Kennisdelen
- Monitoren
- Evalueren en adviseren energiebeleid
- Aanvragen subsidies

Coalition of the willing

- Partners besluiten zelf over deelname (minimaal 2)
- Op basis van aparte SOK
- Gezamelijk toezicht door commissie

Werk-programma

Werkprogramma

Noord- en Midden Limburg

RES Regionale Energie Strategie

Legenda

- Algemene RES onderwerpen
- Onderwerpen van ontwikkelgroep duurzame opwek
- Onderwerpen van ontwikkelgroep duurzame warmte
- Onderwerpen van ontwikkelgroep participatie & communicatie
- Onderwerpen van ontwikkelgroep energie besparen

Basistaken RES NML

Voortgangsrapportage/ RES 2.0

De res 2.0 is een herijking van de res 1.0. Een herijking van de RES 1.0 betekend mogelijk ook een plan MER. Op dit moment is er gekozen voor een voortgangs-rapportage.

De Regionale Structuur Warmte (RSW 2.0)

bestaat uit afspraken over het voorgenomen gebruik van (bo-venregionale) warmtebronnen i.r.t. verschillende warmtevragers en de benodigde infrastructuur. Ook biedt de RSW 2.0 de mogelijkheid om de samenhang tussen de gemeentelijke TVW's te bepalen.

Dit levert op:
een inventarisatie van kansen en risico's, handelingsperspectief én ambities vertaald in samenwer-kingsafspraken.

Monitoren en rapporteren

is op basis van (externe) ge-gevensbronnen de actuele voortgang van de doelstellingen bijhouden. Het dashboard van de monitor is in ontwikkeling en er wordt ook samengewerkt met de provinciale W4 matrix.

Dit levert op:
een nulmeting van onze doel-stellingen én een mogelijkheid om de voortgang en effectiviteit van het RES werkprogramma te meten.

Strategie en beleidsontwikkelingen

eventuele strategische ontwikkelingen (aanpalend aan de RES) nemen we op en ver-talen we naar verschillende be-leidsinstrumenten. Denk hierbij aan klimaatadaptatie en circu-laire landbouw, maar ook aan opleidingen en werkgelegenheid in de regio.

Dit levert op:
een strategische agenda om koppelkansen te benutten. We kiezen voor beleidsinstrumenten om uniform op lokaal niveau beslissingen te nemen.

Kennisdelen

Staat centraal in de RES NML. Via de community of practice, RES Vooruit, worden alle partners op de hoogte gehouden. Hiernaast organiseert de RES kennisessies, stakeholderbijeenkomsten en wordt de algemene communicatie vanuit de organisatie verzorgt.

Dit levert op:
Een regio die nauw samenwerkt en samen verder komt, draagvlak en participatie.

Subsidieaanvragen

Er komen steeds meer SPUK gelden beschikbaar. De RES faciliteert bij het aanvragen om deze zo efficiënt mogelijk in te vullen en in te dienen. Er wordt ook actief gezocht naar subsidies die mogelijke projecten kunnen gebruiken om verder te komen.

Dit levert op:
Ontzorging van de deelnemers

Basispakket ontwikkelgroepen

Van innovatieagenda, naar pilots

betekent dat we een innovatie-agenda opstellen aan de hand van de thema's die volgen uit strategie en beleidsontwikkelingen.

Dit levert op:
haalbaarheidsonderzoeken naar innovaties en een innovatie-agenda om vooruit te kijken naar trends en ontwikkelingen

Lokaal eigendom

betekent inzetten op het betrek-ken van de inwoners uit de regio bij de uitvoering van de RES zodat iedereen uit de regio kan meedoen, het kan betalen en kan meeprofiteren. Hierbij stre-ven we naar 50% lokaal eigen-dom en lokaal eigenaarschap.

Dit levert op:
handvatten om pijlers van soci-ale duurzaamheid regionaal en lokaal in te vullen én ondersteu-ning om lokaal eigendom toe te passen.

Regie op regionale samenwerking met stakeholders

creëren we door verschillen-de manieren van participatie en communicatie. Het verder ontwikkelen van draagvlak en eigenaarschap zorgt ervoor dat stakeholders zich verantwoorde-lijk voelen voor de uitvoering

Dit levert op:
eigenaarschap, draagvlak én een organisatiestructuur voor partici-patie belanghebbenden.

Sociale duurzaamheid

Een onderzoek naar sociale duurzaamheid .

Dit levert op:
We delen de uitkomsten, beden-ken een wijze om de uitkomsten bij gemeenten te landen en passen ze toe in de uitvoering RES1.0 /vullen de RES 1.0 aan.

Jongerenparticipatie

We halen via scholen aandacht en input op, we versterken de banden met de opleidingsinstitu-ten, we zijn zijdelings betrokken bij YoungPerspective XXL en doen we een jongeren interview estafette.

Dit levert op:
Het gesprek aangaan met een belangrijke doelgroep waarbij we samen nadenken over het betrekken van en inbrengen van inzichten vanuit de jongeren in de RES.

RES Vooruit Dag

Tijdens de jaarlijkse RES Vooruit Dag delen we successen en kij-ken we samen met ambtenaren, beleidsmakers, stakeholders en volksvertegenwoordigers naar de toekomst.

Dit levert op:
Alleen ga je sneller, samen kom je verder.

Energiesysteem van de toekomst

Er is een verkenning gestart binnen dit nieuwe thema. Hierin wordt onderzocht hoe het energiesysteem van de toekomst er mogelijk uit komt te zien op basis van een mix van warmte, opwek, opslag etc.

Dit levert op:
Zicht op een nieuw energiesysteem

P-MIEK

De Provincie neemt de regie om niet alleen technische, maar ook economische- en overige relevante vraagstukken te verankeren op provinciaal niveau. Daarin leveren wij input met onze afwegingsmethode, de routekaart en de inventarisaties i.s.m. Enexis.

Dit levert op:
Een Plan van Aanpak P-MIEK, wat in feite de aanzet is richting het nieuwe energiesysteem (2030-2050).

Afwegingsmethode Duurzame Opwek en herijken ambitielijst

We inventariseren/actualiseren de projectgegevens, geven van overzicht van netwerkcongestie bij Tennet en Enexis in relatie tot de RES NML en voeren clustergesprekken per onderstation.

Dit levert op:
Dit leidt tot een routekaart (fasering) van projecten per onderstation welke we na afstemming aanleveren bij P-MIEK.

Opwek: zon op dak, op bedrijven, op restgronden

We behouden de focus op zon op dak onder de noemer Triple A: Adviseren, Ambassadeur en (waar mogelijk) Aanjagen. Door middel van een loket beantwoorden we vragen, delen we kennis en denken we mee in oplossingen over netcongestie. Zon op restgronden is nog niet geïnitieerd binnen de RES NML. Sinds heel recent zijn/worden er gesprekken gevoerd met het rijkprogramma OER. De nadere uitwerking hiervan dient nog plaats te vinden.

Opwek: team wind

We visualiseren mogelijke plekken voor wind door het (laten) opstellen van een windkaart. Deze wordt gekoppeld met diverse andere GIS-kaartlagen (openbare informatie) zodat we ook kunnen zien waar grootgebruikers zitten.

Dit levert op:
Meer inzicht in de mogelijkheden voor wind in onze regio om de terugtrekkende beweging die we zien tegen te gaan.

Aquathermie en elektrificeren TVW

We werken de vervolgstappen uit. Hierbij zetten we de technische potenties die uit onderzoek komen om in scenario's en vervolgstappen. De focus ligt op wat met deze bron naast technisch ook sociaal-maatschappelijk en economisch haalbaar is.

Dit levert op:
Verkennen van een expertteam warmte dat gemeenten kan helpen bij aquathermie projecten en startwijken elektrificeren bepalen

Team warmte

We verkennen de mogelijkheid van een expertteam warmte dat gemeenten kan helpen bij aquathermie projecten en startwijken elektrificeren bepalen.

Dit levert op:
We voerden verschillende onderzoeken uit. Door deze kennis en ervaring te delen versnellen we de processen.

Geothermie

We verkennen middels onderzoek de potenties van geothermie.

Dit levert op:
Een potentiestudie naar kansen.

Basisprogramma energiebesparing

focus op het behalen van de gestelde CO2-reductie doelstellingen door woningen en bedrijven te stimuleren om aan de slag te gaan met energie besparen

Dit levert op:
een regionaal isolatieprogramma (CoW). Daarnaast stimuleren en ondersteunen we MKB en verzorgen we energiebesparing via wettelijk VTH instrumentarium.

Energiebesparing: Bedrijven

Wij ondersteunen de RUD. We verkennen welke 'ontzorgingspakketten' te bieden aan het Limburgse bedrijfsleven. Ook onderzoeken we hoe het Charter Energietransitie MKB van de Stichting Groene Economie Limburg te ondersteunen.

Dit levert op:
Stimulering en ondersteuning van MKB bedrijven door initiatieven vanuit koepelorganisaties

Basispakket ontwikkelgroepen

Coalition of the willing

Isolatieprogramma

We ontwikkelen een gezamenlijke aanpak voor het isoleren van 30.000 woningen met de laagste energielabels in de regio. We ondersteunen bij het aanvragen van de SPUK gelden en richten een projectbureau in. We houden hierbij rekening met natuurvriendelijk isoleren.

Dit levert op:
Een ontzorgingsprogramma voor gemeenten en inwoners.

Regionale warmte: groen gas

We richten een CoW op en stellen onderzoeksvragen op om de potentie steviger te onderbouwen en draagvlak voor de uit te werken scenario's te vinden. Vervolgens kiezen we het voorkeursscenario.

Lokale invulling

Lokaal beleid

Uitvoering klimaatakkoord (Energie verbinden aan klimaat)

Toetsen, vergunnen en realiseren concrete duurzame projecten

Opstellen Transitievisie Warmte en Wijk Uitvoeringsplannen (WUP's)

Ontwikkelgroep duurzame warmte

Continu proces	Nieuw	In besluitvorming	Onder handen	Klaar
Onderzoek en ontwerp **Planvorming en Projectontwikkeling** **Programmeren en Positioneren** Inpassen RSW in pMIEK € 20K • Afstemmen met andere tafels zoals industrie, transport en agrarisch • Afstemmen met infra en besparing • Afstemmen met andere regio's	€ 15K **Geothermie verkennen** € 15K **Waterstof verkennen** € 15K **Energie uit afval verkennen** € 15K **Opstart en plan voor Aqua en Elektrisch** Vervolg in CoW € 15K **RSW 2.0 ontwikkelen**	**Groen Gas** • Erkennen als potentie • Vervolg onderzoek uitwerken • Coalition of Willing bouwen	**Potentie Aqua en Elektrisch TVW** **Groen gas COW** € 5K **Warmteteam verkennen**	**Potentie Groen Gas** • Potentie in beeld • Vervolgstappen zetten • CoW inrichten **RSW 1.0**
Beschikbaar € 0	Beschikbaar € 0	Beschikbaar € 0	Beschikbaar € 0	Beschikbaar € 0
Nodig € 20K	Nodig € 60K	Nodig € 0	Nodig € 5K	Nodig € 0
Over € 0	Over € 0	Over € 0	Over € 0	Over € 0

Budget ontwikkelgroep **Basispakket RES NML**

* m.b.t. projecten, processen, onderzoeken, en andere.

Ontwikkelgroep duurzame warmte

Groen Gas
- Voorkeursscenario bepalen

Inzet expertise bij vervolgstappen aquathermie en elektrificeren
- Plan van aanpak voor expertteam aanjagen lokale warmtetransitie

Geothermie
- Toevoegen aan agenda

Verbindingen met andere thema's
- Bijvoorbeeld infrastructuur, besparing en opwek voor elektrisch verwarmen (startnotitie)
- Energie uit afval

Doorkijk naar de toekomst

Uitwerken
- Groen gas
- Aquathermie
- Elektrificeren van wijken

Agenderen en onderzoeken
- Geothermie
- Waterstof
- Kernenergie (initiator provincie)

Inrichten en uitbouwen van een warmteteam voor ontzorging partners

Verbinding blijven maken met andere thema's binnen en buiten de RES

Ontwikkelgroep participatie en communicatie

Continu proces	Nieuw	In besluitvorming	Onder handen	Klaar
€ 7.5K **Faciliteren lerende organisatie via community of practice** € 7.5K **Samenwerken met regionale stakeholders** € 5K **Communicatie** € 20K **Diverse kennissessies** Voor alle ontwikkelgroepen	**Sociale duurzaamheid follow up studie** € 65K **Lokaal eigendom** Maatwerk, handreiking, advies borging, energiegemeenschappen € 20K **RES Vooruit Dag** € 3K **Bijeenkomst volksvertegenwoordigers** € 50K **Jongerenparticipatie** • Lessen middelbare school • Event • Bijbanen studentenplek	**Sociale duurzaamheid** Onderzoek advies naar drie pijlers binnen RES NML. Levert kader en doorvertaling op drie thema's op.	**RES VOORUIT platform** Online kennisdelingsplatform **Jongeren in de energietransitie** Interviews met starters en studenten. Geeft voorbeeld voor andere jongeren en inkijk in leefwereld.	**RES fietstocht** Bergen, 9 sept. 2022 Verbinding ambtenaren en bestuurders en kennismaking voorbeeld projecten regio. **Diverse kennissessies** waaronder voor lokaal eigendom **RES VOORUIT platform opzetten**
Beschikbaar € 0 Nodig € 0 Over € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 135K Over € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 0 Over € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 0 Over € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 0 Over € 0

Budget ontwikkelgroep **Basispakket RES NML**

* m.b.t. projecten, processen, onderzoeken, en andere.

Ontwikkelgroep participatie en communicatie

Procesparticipatie RES NML

- In dialoog met deelnemers over aandachtspunten om op te pakken
- RES Vooruit Dag
- Bijeenkomst voor RES partners, bestuurders en volksvertegenwoordigers
- Versterken samenwerking en netwerk
- Community of Practice

Regie op regionale participatie

- Sociale duurzaamheid
- Lokaal eigendom

Regie op regionale samenwerking met stakeholders

- Versterken van het netwerk
- Thematische samenwerking
- Community of Practice
- Jongerenparticipatie

Strategische communicatie

- Communicatie die ondersteunend is aan de uitvoering, organisatie, proces en visievorming binnen de RES.

Doorkijk naar de toekomst

Nieuw op de agenda

- Energiegemeenschappen
- Rechtvaardige energietransitie

Alleen ga je sneller, samen kom je verder

Verbinding blijven maken met andere thema's binnen en buiten de RES

Ontwikkelgroep energiebesparen

Continu proces	Nieuw	In besluitvorming	Onder handen	Klaar
€ 10K **Kennisdeling via community of practice** **Samenwerken met regionale stakeholders** **Regionaal Isolatieprogramma**			€ 5K **Diverse bijeenkomsten, digitaal en fysiek over energiebesparing** **Overleg met organisaties die zich bezighouden met verduurzamen bedrijven** **Aanvraag uit het NIP via projectleider**	**Aanstellen projectleider en ondersteuner isolatieprogramma**
Beschikbaar € 0 Nodig € 10K Over € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 0 Over € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 0 Over € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 5K Over € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 0 Over € 0

Budget ontwikkelgroep **Basispakket RES NML**

* m.b.t. projecten, processen, onderzoeken, en andere.

Ontwikkelgroep energiebesparen

Woningen

- Opstellen regionaal isolatieprogramma (CoW)
- Plan voor ecologie bij isoleren

Bedrijven

- Energiebesparing via wettelijk VTH instrumentarium.
- Stimulering en ondersteuning MKB bij doorlopende initiatieven.

Doorkijk naar de toekomst

Publiek en maatschappelijk vastgoed

Isolatieprogramma

Verbinding blijven maken met andere thema's binnen en buiten de RES

Ontwikkelgroep duurzame energiesystemen

Continu proces	Nieuw	In besluitvorming	Onder handen	Klaar
Afwegingsmethode € 40K **pMIEK**	**Energie op bedrijventerreinen** **Programma Oer** **Oplossingen netcongestie** € 38K bijv. via Smart Energy Hubs **Vergunning verlening**		**Zon op dak** € 40K **Wind op land**	**Ruimtelijk kader zon op land** **Handreiking RES in omgevingsbeleid**
Beschikbaar € 0 Nodig € 40K	Beschikbaar € 0 Nodig € 38K	Beschikbaar € 0 Nodig € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 40K	Beschikbaar € 0 Nodig € 0
Over € 0	Over € 0	Over € 0	Over € 0	Over € 0

Budget ontwikkelgroep **Basispakket RES NML**

* m.b.t. projecten, processen, onderzoeken, en andere.

Ontwikkelgroep duurzame energiesystemen

Duurzame opwek

Zon op dak
- via slimme oplossing waarbij vraag en aanbod bij elkaar komt

Zon op restgronden
- waaronder diverse OER-trajecten

Wind op land
- waaronder ruimtelijke technische verkenning wind

Zon op bedrijventerreinen
- waarbij het primaat bij de provincie ligt

Energiesysteem van de toekomst

Afwegingsmethode
- doorontwikkeling t.a.v. vraagstukken en bevindingen gemeenten en Enexis

pMIEK
- in relatie tot integraal programmeren vanuit de regio RES NML

Doorkijk naar de toekomst

Oplossingen netcongestie via slimme arrangementen, waaronder smart energy hubs

Opstellen schetsontwerp energiesysteem van de toekomst 2040

Verbinding blijven maken met andere thema's binnen en buiten de RES

RES in beleid

- **Strategie en beleidsvoorbereiding**
- **Omgevingsbeleid**
- **Verbinding met andere beleidsthema's (o.a. ruimte en economie)**

Rijksoverheid

Uitkeringen

SPUK REGIONALE STRUCTUUR NPLW

Het NPLW ondersteunt niet alleen landelijk, maar ook vanuit een regionale structuur, gelijk aan de huidige RES-regio's. De 'SPUK regionale structuur NPLW' regelt de financiële verdeling binnen die regionale structuur. Voor de jaren 2023, 2024 en 2025 is jaarlijks € 9 miljoen beschikbaar gesteld voor uitvoerende capaciteit in de regio voor uitvoering van de warmtetransitie.

LOKALE AANPAK ISOLATIE

Met deze regeling kunnen gemeenten middelen aanvragen om kwetsbare woningeigenaren met een slecht geïsoleerd huis te helpen. Voor iedere gemeente is een budget beschikbaar. Vanaf 1 maart 2023 kan deze specifieke uitkering aangevraagd bij RVO. Deze SPUK is onderdeel van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP).

SPUK MIDDELEN KLIMAAT AKKOORD

Met dit geld kunnen de gemeenten extra personeel aantrekken, kennis vergroten en externe expertise in huis halen. De bedragen voor 2023, 2024 en 2025 kunnen in een keer worden aangevraagd. De betaling vindt uiterlijk plaats in mei 2023, januari 2024 en januari 2025. Voor de jaren 2026 t/m 2030 wordt op een later moment een nieuwe regeling opengesteld. Binnen de RES NML wordt gekeken hoe er het beste met deze middelen kan worden omgegaan.

Begroting

Begrotingsonderdeel	2024	2025	2026
Personeel			
Personeelskosten programmamanagement	€ 436.870	€ 436.870	€ 436.870
Ondersteunende kosten (ICT, Facilitair, huisvesting, juridisch, inkoop, P&O)	€ 196.020	€ 196.020	€ 196.020
Onvoorzien externe inhuur (10%)	€ 43.687	€ 43.687	€ 43.687
Subtotaal afgerond:	**€ 677.000**	**€ 677.000**	**€ 677.000**
Basistaken RES NML[3]			
RES 2.0 / voortgangsrapportage	€ 35.000	€ 25.000	€ 25.000
Plan MER (indien als collectief wordt opgepakt)	€ 85.000	-	-
Monitoring	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
RSW 2.0	€ 15.000	-	-
Strategie en innovatie	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
RES VOORUIT	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
Kennissessies/stakeholder bijeenkomsten	€ 35.500	€ 35.500	€ 35.500
Subtotaal:	**€ 233.000**	**€ 123.000**	**€ 123.000**
Basispakket ontwikkelgroepen RES NML			
Programma duurzame warmte	€ 185.000	€ 135.000	€ 135.000
Programma duurzame energiesystemen	€ 218.000	€ 135.000	€ 135.000
Programma energiebesparing	€ 115.000	€ 135.000	€ 135.000
Communicatie en participatie	€ 235.000	€ 200.000	€ 200.000
Pilots en onderzoeksvragen	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Stelpost egalisatie	-	€ 258.000	€ 258.000
Subtotaal:	**€ 903.000**	**€ 1.013.000**	**€ 1.013.000**
Totaal:	**€ 1.813.000**	**€ 1.813.000**	**€ 1.813.000**

nr	Inkomsten	2024	2025
1.	Restant budget 2023		
2.	Rijksbijdrage	€ 450.000	€ 450.000
3.	Rijksbijdrage NPLW[4]	(€ 342.000)	(€ 342.000)
4.	Bijdrage waterschap	Ntb	
5.	Bijdrage provincie	Ntb	Ntb
6.	Bijdrage gemeenten	€ 1.363.000	€ 1.363.000
	Totaal:	€ 1.813.000	€ 1.813.000

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

De nieuwe RES NML

resnml@venlo.nl

Bijlage F

Werkprogramma RES NML

Werkprogramma

Noord- en Midden Limburg

RES Regionale Energie Strategie

Legenda

- Algemene RES onderwerpen
- Onderwerpen van ontwikkelgroep duurzame opwek
- Onderwerpen van ontwikkelgroep duurzame warmte
- Onderwerpen van ontwikkelgroep participatie & communicatie
- Onderwerpen van ontwikkelgroep energie besparen

Basistaken RES NML

Voortgangsrapportage/ RES 2.0

De res 2.0 is een herijking van de res 1.0. Een herijking van de RES 1.0 betekend mogelijk ook een plan MER. Op dit moment is er gekozen voor een voortgangs-rapportage.

De Regionale Structuur Warmte (RSW 2.0)

bestaat uit afspraken over het voorgenomen gebruik van (bo-venregionale) warmtebronnen i.r.t. verschillende warmtevragers en de benodigde infrastructuur. Ook biedt de RSW 2.0 de mogelijkheid om de samenhang tussen de gemeentelijke TVW's te bepalen.

Dit levert op:
een inventarisatie van kansen en risico's, handelingsperspectief én ambities vertaald in samenwer-kingsafspraken.

Monitoren en rapporteren

is op basis van (externe) ge-gevensbronnen de actuele voortgang van de doelstellingen bijhouden. Het dashboard van de monitor is in ontwikkeling en er wordt ook samengewerkt met de provinciale W4 matrix.

Dit levert op:
een nulmeting van onze doel-stellingen én een mogelijkheid om de voortgang en effectiviteit van het RES werkprogramma te meten.

Strategie en beleidsontwikkelingen

eventuele strategische ontwikkelingen (aanpalend aan de RES) nemen we op en ver-talen we naar verschillende be-leidsinstrumenten. Denk hierbij aan klimaatadaptatie en circu-laire landbouw, maar ook aan opleidingen en werkgelegenheid in de regio.

Dit levert op:
een strategische agenda om koppelkansen te benutten. We kiezen voor beleidsinstrumenten om uniform op lokaal niveau beslissingen te nemen.

Kennisdelen

Staat centraal in de RES NML. Via de community of practice, RES Vooruit, worden alle partners op de hoogte gehouden. Hiernaast organiseert de RES kennissessies, stakeholderbijeenkomsten en wordt de algemene communicatie vanuit de organisatie verzorgt.

Dit levert op:
Een regio die nauw samenwerkt en samen verder komt, draagvlak en participatie.

Subsidieaanvragen

Er komen steeds meer SPUK gelden beschikbaar. De RES faciliteert bij het aanvragen om deze zo efficiënt mogelijk in te vullen en in te dienen. Er wordt ook actief gezocht naar subsidies die mogelijke projecten kunnen gebruiken om verder te komen.

Dit levert op:
Ontzorging van de deelnemers

Van innovatieagenda, naar pilots

betekent dat we een innovatie-agenda opstellen aan de hand van de thema's die volgen uit strategie en beleidsontwikkelingen.

Dit levert op:
haalbaarheidsonderzoeken naar innovaties en een innovatie-agenda om vooruit te kijken naar trends en ontwikkelingen

Lokaal eigendom

betekent inzetten op het betrek-ken van de inwoners uit de regio bij de uitvoering van de RES zodat iedereen uit de regio kan meedoen, het kan betalen en kan meeprofiteren. Hierbij stre-ven we naar 50% lokaal eigen-dom en lokaal eigenaarschap.

Dit levert op:
handvatten om pijlers van soci-ale duurzaamheid regionaal en lokaal in te vullen én ondersteu-ning om lokaal eigendom toe te passen.

Regie op regionale samenwerking met stakeholders

creëren we door verschillen-de manieren van participatie en communicatie. Het verder ontwikkelen van draagvlak en eigenaarschap zorgt ervoor dat stakeholders zich verantwoorde-lijk voelen voor de uitvoering

Dit levert op:
eigenaarschap, draagvlak én een organisatiestructuur voor partici-patie belanghebbenden.

Basispakket ontwikkelgroepen

Sociale duurzaamheid

Een onderzoek naar sociale duurzaamheid .

Dit levert op:
We delen de uitkomsten, beden-ken een wijze om de uitkomsten bij gemeenten te landen en passen ze toe in de uitvoering RES1.0 /vullen de RES 1.0 aan.

Jongerenparticipatie

We halen via scholen aandacht en input op, we versterken de banden met de opleidingsinstitu-ten, we zijn zijdelings betrokken bij YoungPerspective XXL en doen we een jongeren interview estafette.

Dit levert op:
Het gesprek aangaan met een belangrijke doelgroep waarbij we samen nadenken over het betrekken van en inbrengen van inzichten vanuit de jongeren in de RES.

RES Vooruit Dag

Tijdens de jaarlijkse RES Vooruit Dag delen we successen en kij-ken we samen met ambtenaren, beleidsmakers, stakeholders en volksvertegenwoordigers naar de toekomst.

Dit levert op:
Alleen ga je sneller, samen kom je verder.

Energiesysteem van de toekomst

Er is een verkenning gestart binnen dit nieuwe thema. Hierin wordt onderzocht hoe het energiesysteem van de toekomst er mogelijk uit komt te zien op basis van een mix van warmte, opwek, opslag etc.

Dit levert op:
Zicht op een nieuw energiesysteem

P-MIEK

De Provincie neemt de regie om niet alleen technische, maar ook economische- en overige relevante vraagstukken te verankeren op provinciaal niveau. Daarin leveren wij input met onze afwegingsmethode, de routekaart en de inventarisaties i.s.m. Enexis.

Dit levert op:
Een Plan van Aanpak P-MIEK, wat in feite de aanzet is richting het nieuwe energiesysteem (2030-2050).

Afwegingsmethode Duurzame Opwek en herijken ambitielijst

We inventariseren/actualiseren de projectgegevens, geven van overzicht van netwerkcongestie bij Tennet en Enexis in relatie tot de RES NML en voeren clustergesprekken per onderstation._

Dit levert op:
Dit leidt tot een routekaart (fasering) van projecten per onderstation welke we na afstemming aanleveren bij P-MIEK.

Opwek: zon op dak, op bedrijven, op restgronden

We behouden de focus op zon op dak onder de noemer Triple A: Adviseren, Ambassadeur en (waar mogelijk) Aanjagen. Door middel van een loket beantwoorden we vragen, delen we kennis en denken we mee in oplossingen over netcongestie. Zon op restgronden is nog niet geïnitieerd binnen de RES NML. Sinds heel recent zijn/worden er gesprekken gevoerd met het rijkprogramma OER. De nadere uitwerking hiervan dient nog plaats te vinden.

Opwek: team wind

We visualiseren mogelijke plekken voor wind door het (laten) opstellen van een windkaart. Deze wordt gekoppeld met diverse andere GIS-kaartlagen (openbare informatie) zodat we ook kunnen zien waar grootgebruikers zitten.

Dit levert op:
Meer inzicht in de mogelijkheden voor wind in onze regio om de terugtrekkende beweging die we zien tegen te gaan.

Aquathermie en elektrificeren TVW

We werken de vervolgstappen uit. Hierbij zetten we de technische potenties die uit onderzoek komen om in scenario's en vervolgstappen. De focus ligt op wat met deze bron naast technisch ook sociaal-maatschappelijk en economisch haalbaar is.

Dit levert op:
Verkennen van een expertteam warmte dat gemeenten kan helpen bij aquathermie projecten en startwijken elektrificeren bepalen

Team warmte

We verkennen de mogelijkheid van een expertteam warmte dat gemeenten kan helpen bij aquathermie projecten en startwijken elektrificeren bepalen.

Dit levert op:
We voerden verschillende onderzoeken uit. Door deze kennis en ervaring te delen versnellen we de processen.

Geothermie

We verkennen middels onderzoek de potenties van geothermie.

Dit levert op:
Een potentiestudie naar kansen.

Basisprogramma energiebesparing

focus op het behalen van de gestelde CO2-reductie doelstellingen door woningen en bedrijven te stimuleren om aan de slag te gaan met energie besparen

Dit levert op:
een regionaal isolatieprogramma (CoW). Daarnaast stimuleren en ondersteunen we MKB en verzorgen we energiebesparing via wettelijk VTH instrumentarium.

Energiebesparing: Bedrijven

Wij ondersteunen de RUD. We verkennen welke 'ontzorgingspakketten' te bieden aan het Limburgse bedrijfsleven. Ook onderzoeken we hoe het Charter Energietransitie MKB van de Stichting Groene Economie Limburg te ondersteunen.

Dit levert op:
Stimulering en ondersteuning van MKB bedrijven door initiatieven vanuit koepelorganisaties

Basispakket ontwikkelgroepen

Isolatieprogramma

We ontwikkelen een gezamenlijke aanpak voor het isoleren van 30.000 woningen met de laagste energielabels in de regio. We ondersteunen bij het aanvragen van de SPUK gelden en richten een projectbureau in. We houden hierbij rekening met natuurvriendelijk isoleren.

Dit levert op:
Een ontzorgingsprogramma voor gemeenten en inwoners.

Regionale warmte: groen gas

We richten een CoW op en stellen onderzoeksvragen op om de potentie steviger te onderbouwen en draagvlak voor de uit te werken scenario's te vinden. Vervolgens kiezen we het voorkeursscenario.

Coalition of the willing

Lokaal beleid

Uitvoering klimaatakkoord (Energie verbinden aan klimaat)

Toetsen, vergunnen en realiseren concrete duurzame projecten

Opstellen Transitievisie Warmte en Wijk Uitvoeringsplannen (WUP's)

Lokale invulling

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

RESVOORUIT
Noord- en Midden Limburg

Concept Jaarplan 2024
RES Noord- en Midden Limburg

Res Vooruit

Inhouds-opgave

3 Algemeen

4 Monitoring en rapporteren

5 De nieuwe RES NML

6 Werkprogramma

9 Ontwikkelgroep duurzame warmte

11 Ontwikkelgroep participatie en communicatie

13 Ontwikkelgroep energiebesparen

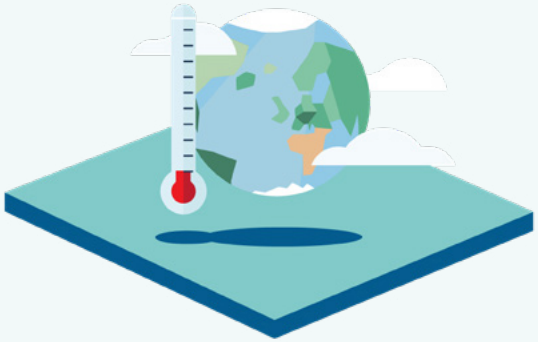
15 Ontwikkelgroep duurzame energiesystemen

17 RES in beleid

18 Uitkeringen

19 Begroting

Algemeen

Doel

Uitvoering geven aan de doelstellingen zoals genoemd in het landelijke klimaatakkoord.

Voortgangsrapportage

In juli 2023 is de voortgrangsrapportage opgeleverd. Deze herijken we tweejaarlijks.

Innovatie

Om als regio met vooruitstrevende pilots te komen haken we sterker aan bij de stakeholders met betrekking tot innovatie.

Uitvoeringsagenda

- Efficiënt/ slagvaardig
- Collegiaal/verbindend
- Expertise
- Mogelijkheid tot maatwerk
- Gezamelijke inbreng van capaciteit

Monitoring en rapporteren

Monitoringssysteem gebaseerd op het systeem van de RES Drenthe

- Energiebesparing bij publiek/ gemeentelijk vastgoed
- Monitoring overige tafels
- Zon-op-dak

D.m.v. data van Enexis

Evaluatie

Eind 2023 wordt het gebruik van het monitoringssysteem geëvalueerd en indien wenselijk doorontwikkeld (ook in combinatie met de W4 matrix van de provincie).

De nieuwe RES NML

Onze filosofie

“Van Doel naar Beweging” Jan Rotmans

Voortgang

In de tweede helft van 2023 start de nieuwe programmamanager en vindt de werving van het programmateam plaats. Het college neemt een definitief besluit over de regeling en het bestuurlijke besluitvormingstraject wordt afgerond.

Basispakket

- Ondersteunen en ontzorgen
- Kennisdelen
- Monitoren
- Evalueren en adviseren energiebeleid
- Aanvragen subsidies

Coalition of the willing

- Partners besluiten zelf over deelname (minimaal 2)
- Op basis van aparte SOK
- Gezamelijk toezicht door commissie

Werk-programma

Werkprogramma

Noord- en Midden Limburg

RES Regionale Energie Strategie

Legenda

- Algemene RES onderwerpen
- Onderwerpen van ontwikkelgroep duurzame opwek
- Onderwerpen van ontwikkelgroep duurzame warmte
- Onderwerpen van ontwikkelgroep participatie & communicatie
- Onderwerpen van ontwikkelgroep energie besparen

Basistaken RES NML

Voortgangsrapportage/ RES 2.0

De res 2.0 is een herijking van de res 1.0. Een herijking van de RES 1.0 betekend mogelijk ook een plan MER. Op dit moment is er gekozen voor een voortgangs-rapportage.

De Regionale Structuur Warmte (RSW 2.0)

bestaat uit afspraken over het voorgenomen gebruik van (bo-venregionale) warmtebronnen i.r.t. verschillende warmtevragers en de benodigde infrastructuur. Ook biedt de RSW 2.0 de mogelijkheid om de samenhang tussen de gemeentelijke TVW's te bepalen.

Dit levert op:
een inventarisatie van kansen en risico's, handelingsperspectief én ambities vertaald in samenwer-kingsafspraken.

Monitoren en rapporteren

is op basis van (externe) ge-gevensbronnen de actuele voortgang van de doelstellingen bijhouden. Het dashboard van de monitor is in ontwikkeling en er wordt ook samengewerkt met de provinciale W4 matrix.

Dit levert op:
een nulmeting van onze doel-stellingen én een mogelijkheid om de voortgang en effectiviteit van het RES werkprogramma te meten.

Strategie en beleidsontwikkelingen

eventuele strategische ontwikkelingen (aanpalend aan de RES) nemen we op en ver-talen we naar verschillende be-leidsinstrumenten. Denk hierbij aan klimaatadaptatie en circu-laire landbouw, maar ook aan opleidingen en werkgelegenheid in de regio.

Dit levert op:
een strategische agenda om koppelkansen te benutten. We kiezen voor beleidsinstrumenten om uniform op lokaal niveau beslissingen te nemen.

Kennisdelen

Staat centraal in de RES NML. Via de community of practice, RES Vooruit, worden alle partners op de hoogte gehouden. Hiernaast organiseert de RES kennisessies, stakeholderbijeenkomsten en wordt de algemene communicatie vanuit de organisatie verzorgt.

Dit levert op:
Een regio die nauw samenwerkt en samen verder komt, draagvlak en participatie.

Subsidieaanvragen

Er komen steeds meer SPUK gelden beschikbaar. De RES faciliteert bij het aanvragen om deze zo efficiënt mogelijk in te vullen en in te dienen. Er wordt ook actief gezocht naar subsidies die mogelijke projecten kunnen gebruiken om verder te komen.

Dit levert op:
Ontzorging van de deelnemers

Basispakket ontwikkelgroepen

Van innovatieagenda, naar pilots

betekent dat we een innovatie-agenda opstellen aan de hand van de thema's die volgen uit strategie en beleidsontwikkelingen.

Dit levert op:
haalbaarheidsonderzoeken naar innovaties en een innovatie-agenda om vooruit te kijken naar trends en ontwikkelingen

Lokaal eigendom

betekent inzetten op het betrek-ken van de inwoners uit de regio bij de uitvoering van de RES zodat iedereen uit de regio kan meedoen, het kan betalen en kan meeprofiteren. Hierbij stre-ven we naar 50% lokaal eigen-dom en lokaal eigenaarschap.

Dit levert op:
handvatten om pijlers van soci-ale duurzaamheid regionaal en lokaal in te vullen én ondersteu-ning om lokaal eigendom toe te passen.

Regie op regionale samenwerking met stakeholders

creëren we door verschillen-de manieren van participatie en communicatie. Het verder ontwikkelen van draagvlak en eigenaarschap zorgt ervoor dat stakeholders zich verantwoorde-lijk voelen voor de uitvoering

Dit levert op:
eigenaarschap, draagvlak én een organisatiestructuur voor partici-patie belanghebbenden.

Sociale duurzaamheid

Een onderzoek naar sociale duurzaamheid .

Dit levert op:
We delen de uitkomsten, beden-ken een wijze om de uitkomsten bij gemeenten te landen en passen ze toe in de uitvoering RES1.0 /vullen de RES 1.0 aan.

Jongerenparticipatie

We halen via scholen aandacht en input op, we versterken de banden met de opleidingsinstitu-ten, we zijn zijdelings betrokken bij YoungPerspective XXL en doen we een jongeren interview estafette.

Dit levert op:
Het gesprek aangaan met een belangrijke doelgroep waarbij we samen nadenken over het betrekken van en inbrengen van inzichten vanuit de jongeren in de RES.

RES Vooruit Dag

Tijdens de jaarlijkse RES Vooruit Dag delen we successen en kij-ken we samen met ambtenaren, beleidsmakers, stakeholders en volksvertegenwoordigers naar de toekomst.

Dit levert op:
Alleen ga je sneller, samen kom je verder.

Energiesysteem van de toekomst

Er is een verkenning gestart binnen dit nieuwe thema. Hierin wordt onderzocht hoe het energiesysteem van de toekomst er mogelijk uit komt te zien op basis van een mix van warmte, opwek, opslag etc.

Dit levert op:
Zicht op een nieuw energiesysteem

P-MIEK

De Provincie neemt de regie om niet alleen technische, maar ook economische- en overige relevante vraagstukken te verankeren op provinciaal niveau. Daarin leveren wij input met onze afwegingsmethode, de routekaart en de inventarisaties i.s.m. Enexis.

Dit levert op:
Een Plan van Aanpak P-MIEK, wat in feite de aanzet is richting het nieuwe energiesysteem (2030-2050).

Afwegingsmethode Duurzame Opwek en herijken ambitielijst

We inventariseren/actualiseren de projectgegevens, geven van overzicht van netwerkcongestie bij Tennet en Enexis in relatie tot de RES NML en voeren clustergesprekken per onderstation.

Dit levert op:
Dit leidt tot een routekaart (fasering) van projecten per onderstation welke we na afstemming aanleveren bij P-MIEK.

Opwek: zon op dak, op bedrijven, op restgronden

We behouden de focus op zon op dak onder de noemer Triple A: Adviseren, Ambassadeur en (waar mogelijk) Aanjagen. Door middel van een loket beantwoorden we vragen, delen we kennis en denken we mee in oplossingen over netcongestie. Zon op restgronden is nog niet geïnitieerd binnen de RES NML. Sinds heel recent zijn/worden er gesprekken gevoerd met het rijkprogramma OER. De nadere uitwerking hiervan dient nog plaats te vinden.

Opwek: team wind

We visualiseren mogelijke plekken voor wind door het (laten) opstellen van een windkaart. Deze wordt gekoppeld met diverse andere GIS-kaartlagen (openbare informatie) zodat we ook kunnen zien waar grootgebruikers zitten.

Dit levert op:
Meer inzicht in de mogelijkheden voor wind in onze regio om de terugtrekkende beweging die we zien tegen te gaan.

Aquathermie en elektrificeren TVW

We werken de vervolgstappen uit. Hierbij zetten we de technische potenties die uit onderzoek komen om in scenario's en vervolgstappen. De focus ligt op wat met deze bron naast technisch ook sociaal-maatschappelijk en economisch haalbaar is.

Dit levert op:
Verkennen van een expertteam warmte dat gemeenten kan helpen bij aquathermie projecten en startwijken elektrificeren bepalen

Team warmte

We verkennen de mogelijkheid van een expertteam warmte dat gemeenten kan helpen bij aquathermie projecten en startwijken elektrificeren bepalen.

Dit levert op:
We voerden verschillende onderzoeken uit. Door deze kennis en ervaring te delen versnellen we de processen.

Geothermie

We verkennen middels onderzoek de potenties van geothermie.

Dit levert op:
Een potentiestudie naar kansen.

Basisprogramma energiebesparing

focus op het behalen van de gestelde CO2-reductie doelstellingen door woningen en bedrijven te stimuleren om aan de slag te gaan met energie besparen

Dit levert op:
een regionaal isolatieprogramma (CoW). Daarnaast stimuleren en ondersteunen we MKB en verzorgen we energiebesparing via wettelijk VTH instrumentarium.

Energiebesparing: Bedrijven

Wij ondersteunen de RUD. We verkennen welke 'ontzorgingspakketten' te bieden aan het Limburgse bedrijfsleven. Ook onderzoeken we hoe het Charter Energietransitie MKB van de Stichting Groene Economie Limburg te ondersteunen.

Dit levert op:
Stimulering en ondersteuning van MKB bedrijven door initiatieven vanuit koepelorganisaties

Basispakket ontwikkelgroepen

Coalition of the willing

Isolatieprogramma

We ontwikkelen een gezamenlijke aanpak voor het isoleren van 30.000 woningen met de laagste energielabels in de regio. We ondersteunen bij het aanvragen van de SPUK gelden en richten een projectbureau in. We houden hierbij rekening met natuurvriendelijk isoleren.

Dit levert op:
Een ontzorgingsprogramma voor gemeenten en inwoners.

Regionale warmte: groen gas

We richten een CoW op en stellen onderzoeksvragen op om de potentie steviger te onderbouwen en draagvlak voor de uit te werken scenario's te vinden. Vervolgens kiezen we het voorkeursscenario.

Lokale invulling

Lokaal beleid

Uitvoering klimaatakkoord (Energie verbinden aan klimaat)

Toetsen, vergunnen en realiseren concrete duurzame projecten

Opstellen Transitievisie Warmte en Wijk Uitvoeringsplannen (WUP's)

Ontwikkelgroep duurzame warmte

Continu proces	Nieuw	In besluitvorming	Onder handen	Klaar
Onderzoek en ontwerp **Planvorming en Projectontwikkeling** **Programmeren en Positioneren** Inpassen RSW in pMIEK € 20K • Afstemmen met andere tafels zoals industrie, transport en agrarisch • Afstemmen met infra en besparing • Afstemmen met andere regio's	€ 15K **Geothermie verkennen** € 15K **Waterstof verkennen** € 15K **Energie uit afval verkennen** € 15K **Opstart en plan voor Aqua en Elektrisch** Vervolg in CoW € 15K **RSW 2.0 ontwikkelen**	**Groen Gas** • Erkennen als potentie • Vervolg onderzoek uitwerken • Coalition of Willing bouwen	**Potentie Aqua en Elektrisch TVW** **Groen gas COW** € 5K **Warmteteam verkennen**	**Potentie Groen Gas** • Potentie in beeld • Vervolgstappen zetten • CoW inrichten **RSW 1.0**
Beschikbaar € 0 Nodig € 20K Over € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 60K Over € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 0 Over € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 5K Over € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 0 Over € 0

Budget ontwikkelgroep **Basispakket RES NML**

* m.b.t. projecten, processen, onderzoeken, en andere.

Ontwikkelgroep duurzame warmte

Groen Gas
- Voorkeursscenario bepalen

Inzet expertise bij vervolgstappen aquathermie en elektrificeren
- Plan van aanpak voor expertteam aanjagen lokale warmtetransitie

Geothermie
- Toevoegen aan agenda

Verbindingen met andere thema's
- Bijvoorbeeld infrastructuur, besparing en opwek voor elektrisch verwarmen (startnotitie)
- Energie uit afval

Doorkijk naar de toekomst

Uitwerken
- Groen gas
- Aquathermie
- Elektrificeren van wijken

Agenderen en onderzoeken
- Geothermie
- Waterstof
- Kernenergie (initiator provincie)

Inrichten en uitbouwen van een warmteteam voor ontzorging partners

Verbinding blijven maken met andere thema's binnen en buiten de RES

Ontwikkelgroep participatie en communicatie

Continu proces	Nieuw	In besluitvorming	Onder handen	Klaar
€ 7.5K **Faciliteren lerende organisatie via community of practice** € 7.5K **Samenwerken met regionale stakeholders** € 5K **Communicatie** € 20K **Diverse kennissessies** Voor alle ontwikkelgroepen	**Sociale duurzaamheid follow up studie** € 65K **Lokaal eigendom** Maatwerk, handreiking, advies borging, energiegemeenschappen € 20K **RES Vooruit Dag** € 3K **Bijeenkomst volksvertegenwoordigers** € 50K **Jongerenparticipatie** • Lessen middelbare school • Event • Bijbanen studentenplek	**Sociale duurzaamheid** Onderzoek advies naar drie pijlers binnen RES NML. Levert kader en doorvertaling op drie thema's op.	**RES VOORUIT platform** Online kennisdelingsplatform **Jongeren in de energietransitie** Interviews met starters en studenten. Geeft voorbeeld voor andere jongeren en inkijk in leefwereld.	**RES fietstocht** Bergen, 9 sept. 2022 Verbinding ambtenaren en bestuurders en kennismaking voorbeeld projecten regio. **Diverse kennissessies** waaronder voor lokaal eigendom **RES VOORUIT platform opzetten**
Beschikbaar € 0 Nodig € 0 Over € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 135K Over € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 0 Over € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 0 Over € 0	Beschikbaar € 0 Nodig € 0 Over € 0

Budget ontwikkelgroep **Basispakket RES NML**

* m.b.t. projecten, processen, onderzoeken, en andere.

Ontwikkelgroep participatie en communicatie

Procesparticipatie RES NML

- In dialoog met deelnemers over aandachtspunten om op te pakken
- RES Vooruit Dag
- Bijeenkomst voor RES partners, bestuurders en volksvertegenwoordigers
- Versterken samenwerking en netwerk
- Community of Practice

Regie op regionale participatie

- Sociale duurzaamheid
- Lokaal eigendom

Regie op regionale samenwerking met stakeholders

- Versterken van het netwerk
- Thematische samenwerking
- Community of Practice
- Jongerenparticipatie

Strategische communicatie

- Communicatie die ondersteunend is aan de uitvoering, organisatie, proces en visievorming binnen de RES.

Doorkijk naar de toekomst

Nieuw op de agenda

- Energiegemeenschappen
- Rechtvaardige energietransitie

Alleen ga je sneller, samen kom je verder

Verbinding blijven maken met andere thema's binnen en buiten de RES

Ontwikkelgroep energiebesparen

Continu proces	Nieuw	In besluitvorming	Onder handen	Klaar
€ 10K **Kennisdeling via community of practice** **Samenwerken met regionale stakeholders** **Regionaal Isolatieprogramma**			€ 5K **Diverse bijeenkomsten, digitaal en fysiek over energiebesparing** **Overleg met organisaties die zich bezighouden met verduurzamen bedrijven** **Aanvraag uit het NIP via projectleider**	**Aanstellen projectleider en ondersteuner isolatieprogramma**
Beschikbaar € 0	Beschikbaar € 0	Beschikbaar € 0	Beschikbaar € 0	Beschikbaar € 0
Nodig € 10K	Nodig € 0	Nodig € 0	Nodig € 5K	Nodig € 0
Over € 0	Over € 0	Over € 0	Over € 0	Over € 0

Budget ontwikkelgroep **Basispakket RES NML**

* m.b.t. projecten, processen, onderzoeken, en andere.

Ontwikkelgroep energiebesparen

Woningen

- Opstellen regionaal isolatieprogramma (CoW)
- Plan voor ecologie bij isoleren

Bedrijven

- Energiebesparing via wettelijk VTH instrumentarium.
- Stimulering en ondersteuning MKB bij doorlopende initiatieven.

Doorkijk naar de toekomst

Publiek en maatschappelijk vastgoed

Isolatieprogramma

Verbinding blijven maken met andere thema's binnen en buiten de RES

Ontwikkelgroep duurzame energiesystemen

Continu proces	Nieuw	In besluitvorming	Onder handen	Klaar
Afwegingsmethode € 40K **pMIEK**	**Energie op bedrijventerreinen** **Programma Oer** **Oplossingen netcongestie** € 38K bijv. via Smart Energy Hubs **Vergunning verlening**		**Zon op dak** € 40K **Wind op land**	**Ruimtelijk kader zon op land** **Handreiking RES in omgevingsbeleid**
Beschikbaar € 0	Beschikbaar € 0	Beschikbaar € 0	Beschikbaar € 0	Beschikbaar € 0
Nodig € 40K	Nodig € 38K	Nodig € 0	Nodig € 40K	Nodig € 0
Over € 0	Over € 0	Over € 0	Over € 0	Over € 0

Budget ontwikkelgroep **Basispakket RES NML**

* m.b.t. projecten, processen, onderzoeken, en andere.

Ontwikkelgroep duurzame energiesystemen

Duurzame opwek

Zon op dak
- via slimme oplossing waarbij vraag en aanbod bij elkaar komt

Zon op restgronden
- waaronder diverse OER-trajecten

Wind op land
- waaronder ruimtelijke technische verkenning wind

Zon op bedrijventerreinen
- waarbij het primaat bij de provincie ligt

Energiesysteem van de toekomst

Afwegingsmethode
- doorontwikkeling t.a.v. vraagstukken en bevindingen gemeenten en Enexis

pMIEK
- in relatie tot integraal programmeren vanuit de regio RES NML

Doorkijk naar de toekomst

Oplossingen netcongestie via slimme arrangementen, waaronder smart energy hubs

Opstellen schetsontwerp energiesysteem van de toekomst 2040

Verbinding blijven maken met andere thema's binnen en buiten de RES

RES in beleid

- **Strategie en beleidsvoorbereiding**
- **Omgevingsbeleid**
- **Verbinding met andere beleidsthema's (o.a. ruimte en economie)**

Rijksoverheid

Uitkeringen

SPUK REGIONALE STRUCTUUR NPLW

Het NPLW ondersteunt niet alleen landelijk, maar ook vanuit een regionale structuur, gelijk aan de huidige RES-regio's. De 'SPUK regionale structuur NPLW' regelt de financiële verdeling binnen die regionale structuur. Voor de jaren 2023, 2024 en 2025 is jaarlijks € 9 miljoen beschikbaar gesteld voor uitvoerende capaciteit in de regio voor uitvoering van de warmtetransitie.

LOKALE AANPAK ISOLATIE

Met deze regeling kunnen gemeenten middelen aanvragen om kwetsbare woningeigenaren met een slecht geïsoleerd huis te helpen. Voor iedere gemeente is een budget beschikbaar. Vanaf 1 maart 2023 kan deze specifieke uitkering aangevraagd bij RVO. Deze SPUK is onderdeel van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP).

SPUK MIDDELEN KLIMAAT AKKOORD

Met dit geld kunnen de gemeenten extra personeel aantrekken, kennis vergroten en externe expertise in huis halen. De bedragen voor 2023, 2024 en 2025 kunnen in een keer worden aangevraagd. De betaling vindt uiterlijk plaats in mei 2023, januari 2024 en januari 2025. Voor de jaren 2026 t/m 2030 wordt op een later moment een nieuwe regeling opengesteld. Binnen de RES NML wordt gekeken hoe er het beste met deze middelen kan worden omgegaan.

Begroting

Begrotingsonderdeel	2024	2025	2026
Personeel			
Personeelskosten programmamanagement	€ 436.870	€ 436.870	€ 436.870
Ondersteunende kosten (ICT, Facilitair, huisvesting, juridisch, inkoop, P&O)	€ 196.020	€ 196.020	€ 196.020
Onvoorzien externe inhuur (10%)	€ 43.687	€ 43.687	€ 43.687
Subtotaal afgerond:	**€ 677.000**	**€ 677.000**	**€ 677.000**
Basistaken RES NML[3]			
RES 2.0 / voortgangsrapportage	€ 35.000	€ 25.000	€ 25.000
Plan MER (indien als collectief wordt opgepakt)	€ 85.000	-	-
Monitoring	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
RSW 2.0	€ 15.000	-	-
Strategie en innovatie	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
RES VOORUIT	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
Kennissessies/stakeholder bijeenkomsten	€ 35.500	€ 35.500	€ 35.500
Subtotaal:	**€ 233.000**	**€ 123.000**	**€ 123.000**
Basispakket ontwikkelgroepen RES NML			
Programma duurzame warmte	€ 185.000	€ 135.000	€ 135.000
Programma duurzame energiesystemen	€ 218.000	€ 135.000	€ 135.000
Programma energiebesparing	€ 115.000	€ 135.000	€ 135.000
Communicatie en participatie	€ 235.000	€ 200.000	€ 200.000
Pilots en onderzoeksvragen	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Stelpost egalisatie	-	€ 258.000	€ 258.000
Subtotaal:	**€ 903.000**	**€ 1.013.000**	**€ 1.013.000**
Totaal:	**€ 1.813.000**	**€ 1.813.000**	**€ 1.813.000**

nr	Inkomsten	2024	2025
1.	Restant budget 2023		
2.	Rijksbijdrage	€ 450.000	€ 450.000
3.	Rijksbijdrage NPLW[4]	(€ 342.000)	(€ 342.000)
4.	Bijdrage waterschap	Ntb	
5.	Bijdrage provincie	Ntb	Ntb
6.	Bijdrage gemeenten	€ 1.363.000	€ 1.363.000
	Totaal:	€ 1.813.000	€ 1.813.000

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

De nieuwe RES NML

resnml@venlo.nl

Raadsbesluit

Documentnummer
Onderwerp Zienswijze governance RES NML

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 26 september 2023

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 25 oktober 2023

Besluit:

1. Kennis te nemen van het ontwerpbesluit tot het treffen van de centrumregeling;
2. Wensen en bedenkingen via de toegevoegde zienswijze bekend te maken;
3. In te stemmen met een verkorte tijd tot indienen van een zienswijze.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 2 november 2023

De raad voornoemd,

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie

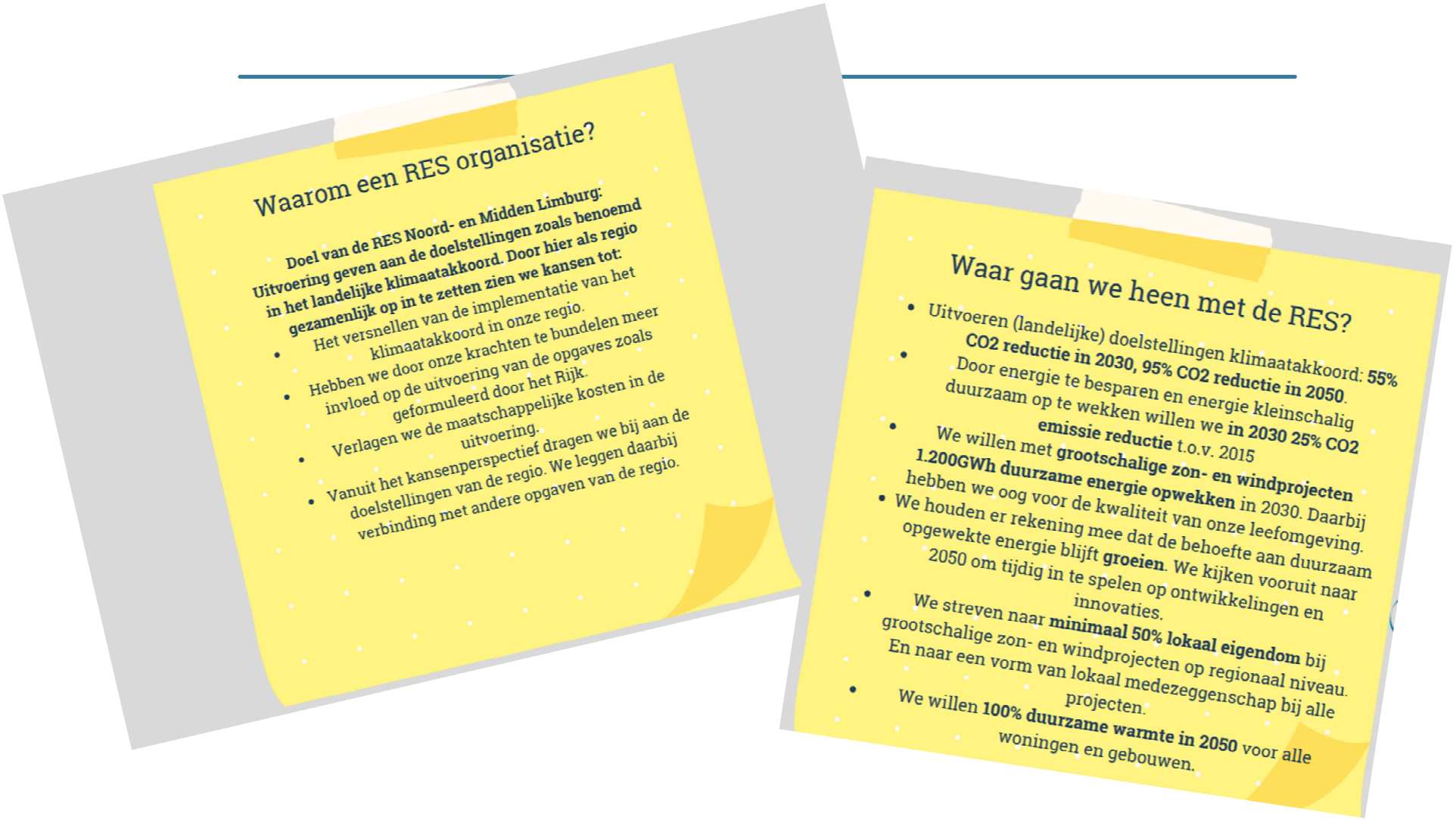

Onderwerp: Vormgeving samenwerking binnen de RES NML

Samen werken aan een duurzame regio

Programmamanager Lieke Raaijmakers - Potten
Kwartiermaker Frits Tuijt

Waarom een RES organisatie?
Doel van de RES Noord- en Midden Limburg:
Uitvoering geven aan de doelstellingen zoals benoemd in het landelijke klimaatakkoord. Door hier als regio gezamenlijk op in te zetten zien we kansen tot:
Het versnellen van de implementatie van het klimaatakkoord in onze regio.
Hebben we door onze krachten te bundelen meer invloed op de uitvoering van de opgaves zoals geformuleerd door het Rijk.
Verlagen we de maatschappelijke kosten in de uitvoering.
Vanuit het kansenperspectief dragen we bij aan de doelstellingen van de regio. We leggen daarbij verbinding met andere opgaven van de regio.
Waar gaan we heen met de RES?
Uitvoeren (landelijke) doelstellingen klimaatakkoord: 55% CO2 reductie in 2030, 95% CO2 reductie in 2050.
Door energie te besparen en energie kleinschalig duurzaam op te wekken willen we in 2030 25% CO2 emissie reductie t.o.v. 2015
We willen met grootschalige zon- en windprojecten 1.200GWh duurzame energie opwekken in 2030. Daarbij hebben we oog voor de kwaliteit van onze leefomgeving.
We houden er rekening mee dat de behoefte aan duurzaam opgewekte energie blijft groeien. We kijken vooruit naar 2050 om tijdig in te spelen op ontwikkelingen en innovaties.
We streven naar minimaal 50% lokaal eigendom bij grootschalige zon- en windprojecten op regionaal niveau. En naar een vorm van lokaal medezeggenschap bij alle projecten.
We willen 100% duurzame warmte in 2050 voor alle woningen en gebouwen.

Waar staan we voor als organisatie van de Regionale Energiestrategie (RES) Noord- en Midden Limburg:

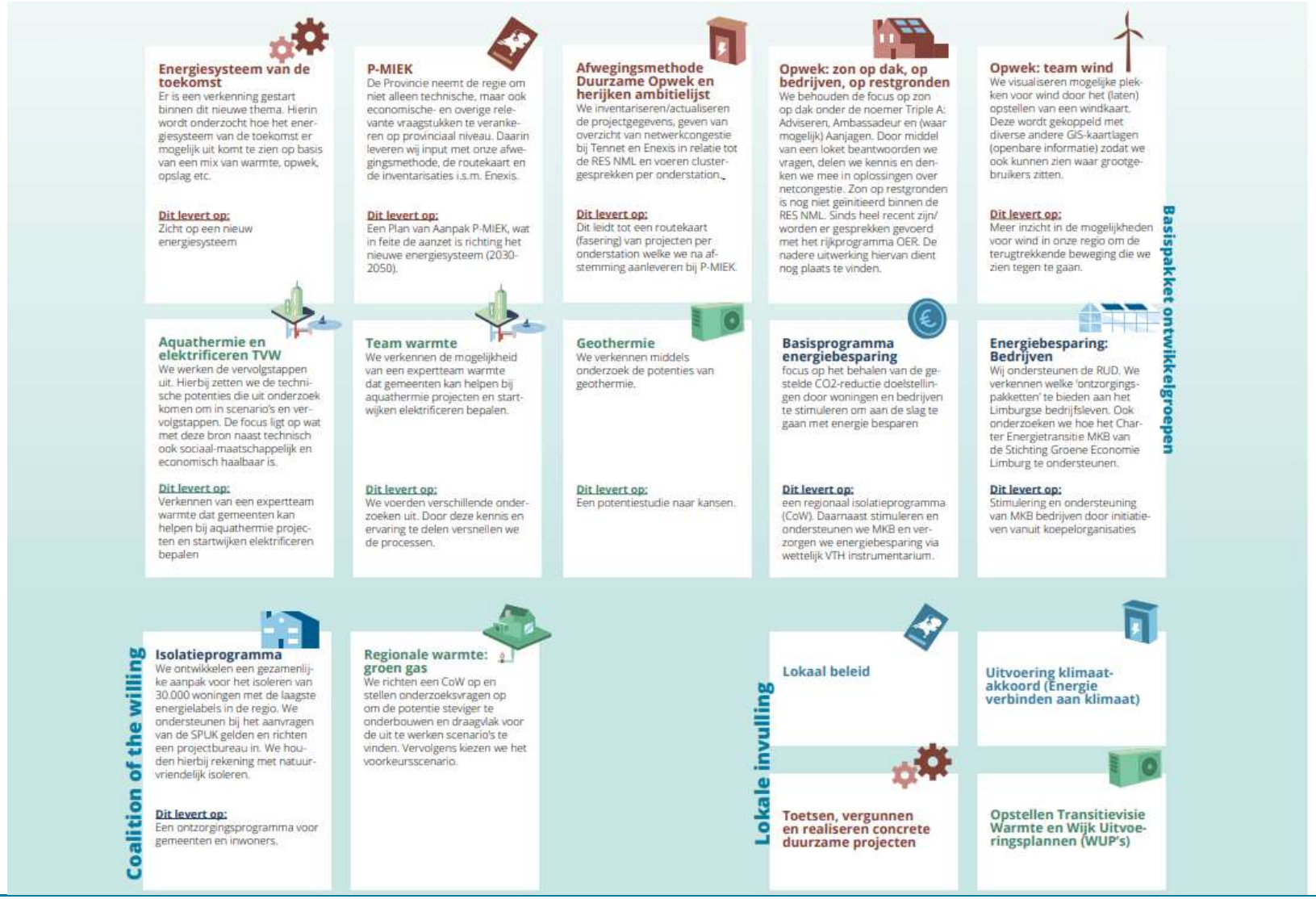
- De inhoudelijke opgave is leidend in hoe we ons organiseren.
- We zijn resultaatgericht aan de slag met de opgave van nu met een blik op de opgave van de toekomst.
- Samen met onze stakeholders werken we aan de opgave naar een duurzame en gezonde toekomst.
- We inspireren en ondersteunen gemeenten in hun opgave.

Waar willen we als organisatie in uitblinken?

- Efficiënt/ slagvaardig
- Collegiaal/ verbindend
- Expertise
- Mogelijkheid tot maatwerk in coalition of the willing

Basistaken RES NML
Voortgangsrapportage/ RES 2.0
De res 2.0 is een herijking van de res 1.0. Een herijking van de RES 1.0 betekend mogelijk ook een plan MER. Op dit moment is er gekozen voor een voortgangs-rapportage.
De Regionale Structuur Warmte (RSW 2.0)
bestaat uit afspraken over het voorgenomen gebruik van (bo-venregionale) warmtebronnen i.r.t. verschillende warmtevragers en de benodigde infrastructuur. Ook biedt de RSW 2.0 de mogelijkheid om de samenhang tussen de gemeentelijke TVW's te bepalen.
Dit levert op:
een inventarisatie van kansen en risico's, handelingsperspectief én ambities vertaald in samenwer-kingsafspraken.
Monitoren en rapporteren
is op basis van (externe) ge-gevensbronnen de actuele voortgang van de doelstellingen bijhouden. Het dashboard van de monitor is in ontwikkeling en er wordt ook samengewerkt met de provinciale W4 matrix.
Dit levert op:
een nulmeting van onze doel-stellingen én een mogelijkheid om de voortgang en effectiviteit van het RES werkprogramma te meten.
Strategie en beleidsontwikkelingen
eventuele strategische ontwikkelingen (aanpalend aan de RES) nemen we op en ver-talen we naar verschillende be-leidsinstrumenten. Denk hierbij aan klimaatadaptatie en circu-laire landbouw, maar ook aan opleidingen en werkgelegenheid in de regio.
Dit levert op:
een strategische agenda om koppelkansen te benutten. We kiezen voor beleidsinstrumenten om uniform op lokaal niveau beslissingen te nemen.
Kennisdelen
Staat centraal in de RES NML. Via de community of practice, RES Vooruit, worden alle partners op de hoogte gehouden. Hiernaast organiseert de RES kennissessies, stakeholderbijeenkomsten en wordt de algemene communicatie vanuit de organisatie verzorgt.
Dit levert op:
Een regio die nauw samenwerkt en samen verder komt, draagvlak en participatie.
Subsidieaanvragen
Er komen steeds meer SPUK gelden beschikbaar. De RES faciliteert bij het aanvragen om deze zo efficiënt mogelijk in te vullen en in te dienen. Er wordt ook actief gezocht naar subsidies die mogelijke projecten kunnen gebruiken om verder te komen.
Dit levert op:
Ontzorging van de deelnemers
Werkprogramma
Noord- en Midden Limburg
RES Regionale Energie Strategie
Legenda
Algemene RES onderwerpen
Onderwerpen van ontwikkelgroep duurzame opwek
Onderwerpen van ontwikkelgroep duurzame warmte
Onderwerpen van ontwikkelgroep participatie & communicatie
Onderwerpen van ontwikkelgroep energie besparen
Van innovatieagenda, naar pilots
betekent dat we een innovatie-agenda opstellen aan de hand van de thema's die volgen uit strategie en beleidsontwikkelingen.
Dit levert op:
haalbaarheidsonderzoeken naar innovaties en een innovatie-agenda om vooruit te kijken naar trends en ontwikkelingen
Lokaal eigendom
betekent inzetten op het betrek-ken van de inwoners uit de regio bij de uitvoering van de RES zodat iedereen uit de regio kan meedoen, het kan betalen en kan meeprofiteren. Hierbij stre-ven we naar 50% lokaal eigen-dom en lokaal eigenaarschap.
Dit levert op:
handvatten om pijlers van soci-ale duurzaamheid regionaal en lokaal in te vullen én ondersteu-ning om lokaal eigendom toe te passen.
Regie op regionale samenwerking met stakeholders
creëren we door verschillen-de manieren van participatie en communicatie. Het verder ontwikkelen van draagvlak en eigenaarschap zorgt ervoor dat stakeholders zich verantwoorde-lijk voelen voor de uitvoering
Dit levert op:
eigenaarschap, draagvlak én een organisatiestructuur voor partici-patie belanghebbenden.
Sociale duurzaamheid
Een onderzoek naar sociale duurzaamheid .
Dit levert op:
We delen de uitkomsten, beden-ken een wijze om de uitkomsten bij gemeenten te landen en passen ze toe in de uitvoering RES1.0 /vullen de RES 1.0 aan.
Jongerenparticipatie
We halen via scholen aandacht en input op, we versterken de banden met de opleidingsinstitu-ten, we zijn zijdelings betrokken bij YoungPerspective XXL en doen we een jongeren interview estafette.
Dit levert op:
Het gesprek aangaan met een belangrijke doelgroep waarbij we samen nadenken over het betrekken van en inbrengen van inzichten vanuit de jongeren in de RES.
RES Vooruit Dag
Tijdens de jaarlijkse RES Vooruit Dag delen we successen en kij-ken we samen met ambtenaren, beleidsmakers, stakeholders en volksvertegenwoordigers naar de toekomst.
Dit levert op:
Alleen ga je sneller, samen kom je verder.
Basispakket ontwikkelgroepen

Energiesysteem van de toekomst
Er is een verkenning gestart binnen dit nieuwe thema. Hierin wordt onderzocht hoe het energiesysteem van de toekomst er mogelijk uit komt te zien op basis van een mix van warmte, opwek, opslag etc.
Dit levert op:
Zicht op een nieuw energiesysteem
P-MIEK
De Provincie neemt de regie om niet alleen technische, maar ook economische- en overige relevante vraagstukken te verankeren op provinciaal niveau. Daarin leveren wij input met onze afwegingsmethode, de routekaart en de inventarisaties i.s.m. Enexis.
Dit levert op:
Een Plan van Aanpak P-MIEK, wat in feite de aanzet is richting het nieuwe energiesysteem (2030-2050).
Afwegingsmethode Duurzame Opwek en herijken ambitielijst
We inventariseren/actualiseren de projectgegevens, geven van overzicht van netwerkcongestie bij Tennet en Enexis in relatie tot de RES NML en voeren clustergesprekken per onderstation.
Dit levert op:
Dit leidt tot een routekaart (fasering) van projecten per onderstation welke we na afstemming aanleveren bij P-MIEK.
Opwek: zon op dak, op bedrijven, op restgronden
We behouden de focus op zon op dak onder de noemer Triple A: Adviseren, Ambassadeur en (waar mogelijk) Aanjagen. Door middel van een loket beantwoorden we vragen, delen we kennis en denken we mee in oplossingen over netcongestie. Zon op restgronden is nog niet geinitieerd binnen de RES NML. Sinds heel recent zijn/worden er gesprekken gevoerd met het rijkprogramma OER. De nadere uitwerking hiervan dient nog plaats te vinden.
Opwek: team wind
We visualiseren mogelijke plekken voor wind door het (laten) opstellen van een windkaart. Deze wordt gekoppeld met diverse andere GIS-kaartlagen (openbare informatie) zodat we ook kunnen zien waar grootgebruikers zitten.
Dit levert op:
Meer inzicht in de mogelijkheden voor wind in onze regio om de terugtrekkende beweging die we zien tegen te gaan.
Aquathermie en elektrificeren TVW
We werken de vervolgstappen uit. Hierbij zetten we de technische potenties die uit onderzoek komen om in scenario's en vervolgstappen. De focus ligt op wat met deze bron naast technisch ook sociaal-maatschappelijk en economisch haalbaar is.
Dit levert op:
Verkennen van een expertteam warmte dat gemeenten kan helpen bij aquathermie projecten en startwijken elektrificeren bepalen
Team warmte
We verkennen de mogelijkheid van een expertteam warmte dat gemeenten kan helpen bij aquathermie projecten en startwijken elektrificeren bepalen.
Dit levert op:
We voerden verschillende onderzoeken uit. Door deze kennis en ervaring te delen versnellen we de processen.
Geothermie
We verkennen middels onderzoek de potenties van geothermie.
Dit levert op:
Een potentiestudie naar kansen.
Basisprogramma energiebesparing
focus op het behalen van de gestelde CO2-reductie doelstellingen door woningen en bedrijven te stimuleren om aan de slag te gaan met energie besparen
Dit levert op:
een regionaal isolatieprogramma (CoW). Daarnaast stimuleren en ondersteunen we MKB en verzorgen we energiebesparing via wettelijk VTH instrumentarium.
Energiebesparing: Bedrijven
Wij ondersteunen de RUD. We verkennen welke 'ontzorgingspakketten' te bieden aan het Limburgse bedrijfsleven. Ook onderzoeken we hoe het Charter Energietransitie MKB van de Stichting Groene Economie Limburg te ondersteunen.
Dit levert op:
Stimulering en ondersteuning van MKB bedrijven door initiatieven vanuit koepelorganisaties
Basispakket ontwikkelgroepen
Coalition of the willing
Isolatieprogramma
We ontwikkelen een gezamenlijke aanpak voor het isoleren van 30.000 woningen met de laagste energielabels in de regio. We ondersteunen bij het aanvragen van de SPUK gelden en richten een projectbureau in. We houden hierbij rekening met natuurvriendelijk isoleren.
Dit levert op:
Een ontzorgingsprogramma voor gemeenten en inwoners.
Regionale warmte: groen gas
We richten een CoW op en stellen onderzoeksvragen op om de potentie steviger te onderbouwen en draagvlak voor de uit te werken scenario's te vinden. Vervolgens kiezen we het voorkeursscenario.
Lokale invulling
Lokaal beleid
Toetsen, vergunnen en realiseren concrete duurzame projecten
Uitvoering klimaatakkoord (Energie verbinden aan klimaat)
Opstellen Transitievisie Warmte en Wijk Uitvoeringsplannen (WUP's)

Vormgeving samenwerking binnen de RES NML

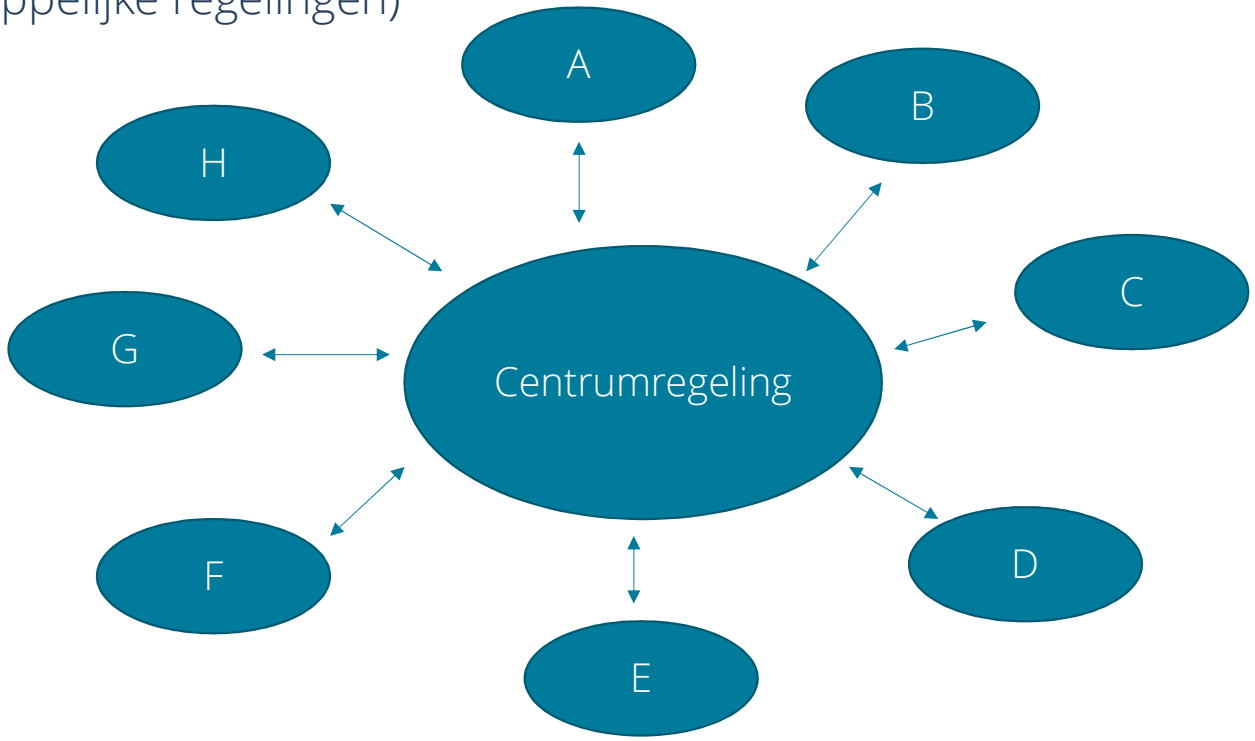
- **Constatering:** de maatschappelijke opgave is dermate groot en complex , dat een sterke, meer structurele, samenwerking noodzakelijk is om de ambities feitelijk te kunnen realiseren

- **Advies op basis van onderzoek en gesprekken met partners:** Samenwerking vormgeven via centrumregeling

- **Formele Besluitvormingsproces gestart**

Centrumregeling: wat is het?

- **Kern: centrumregeling** is een samenwerkingsconstructie op basis van de **wet** (Wet gemeenschappelijke regelingen)

Centrumregeling: wat is het?

Lichte vorm van samenwerking:

- Géén nieuwe organisatie;
- Géén bevoegdheidsoverdracht – enkel “mandaten”;
- Eén gemeente wordt uitvoerder (“centrumgemeente”);
- Gemeenten, Waterschap en Provincie blijven zelf volledig bevoegd en blijven zelf beschikken over de financiën;
- Partijen gaan met elkaar een overeenkomst aan (“centrumregeling”) en spreken af hoe zij de gemeenschappelijke belangen gaan behartigen

Uitgangspunten centrumregeling

Doelstelling en taken

- **Doelstelling van de samenwerking:**
- Uitvoeren van de regionale energiestrategie in Noord- en Midden-Limburg

- **Taken: basistaken en plustaken**

- **<u>Basistaken</u> - Uitvoerend en faciliterend van aard;**

a) Het opstellen en herijken van de gezamenlijke strategische koers en ambities;
b) Het voorbereiden en adviseren over energiebeleid;
c) Het uitvoeren van de RES Noord- en Midden Limburg in samenwerking met de strategische partners;
d) Monitoren van de voortgang van de gestelde doelen;
e) Het opbouwen, bundelen en delen van kennis;
f) Het voeren van bovenlokaal accountmanagement met strategische samenwerkingspartners (denk aan netbeheerders);
g) Het voeren van de financiële administratie en verantwoording;
h) Het verzorgen van tijdige en adequate informatievoorziening richting de deelnemers.

Rol centrumgemeente

Basistaken:

- Deelnemers laten basistaken uitvoeren door de centrumgemeente → Venlo;
- Personeel (programmateam): in dienst van de centrumgemeente;
- Gemeenten betalen € 2,60 per inwoner per jaar;
- Actieve informatieverschaffing: centrumgemeente geeft deelnemers alle gewenste informatie en inlichtingen;
- Overlegstructuren: borgen de betrokkenheid van de deelnemers (zie hierna);
- Centrumgemeente heeft meerjaren-ontwerpbegroting opgesteld en verantwoordt hier jaarlijks over.

Uitgangspunten centrumregeling

- **Plustaken**
  - Iedere deelnemer kan voor zichzelf besluiten over deelname;
  - Minimale deelname: twee overheden;
  - Deelname op basis van aparte samenwerkingsovereenkomst;
  - COW onder regie van een ontwikkelgroep

Regionale overlegstructuren

- Doel: (i) betrokkenheid deelnemers garanderen, (ii) gezamenlijke strategie bepalen en (iii) inbreng van de vereiste expertise garanderen.

- Regionale overlegstructuren:
  - Portefeuillehoudersoverleg – bestaande uit de portefeuillehouders;
  - Agenda-overleg – bestaande uit twee leden van het portefeuillehoudersoverleg, en;
  - Ambtelijke regiegroep – deskundige raadgever van de centrumregeling: ambtenaren vanuit deelnemers onder voorzitterschap programmamanager
  - Ontwikkelgroepen – beleidsambtenaren vanuit deelnemers + werkgroepvoorzitter vanuit het programmateam
    - *Voor aparte programma's binnen de basistaken of COW*

Portefeuillehoudersoverleg

- **Samenstelling:** portefeuillehouders;
- **Voorzitter:** portefeuillehouder van de centrumgemeente (Venlo);
- In principe **4 vergaderingen** per jaar;
- **Taken:**

a. Het houden van **toezicht** op de uitvoering van de taken van de centrumregeling;
b. Het **bepalen** van de strategische koers van de centrumregeling;
c. Het **monitoren** van de voortgang binnen de centrumregeling;
d. Het **adviseren** van de centrumgemeente omtrent het vast te stellen model van de samenwerkingsovereenkomst voor de uitvoering van de aanvullende taken;
e. Het **adviseren** van de centrumgemeente over de aanstelling, schorsing en het ontslag van de programmamanager RES NML;
f. **Voorbereiden** van de ontwerpbegroting voor de deelnemers;
g. Het bepalen van de **bestuurlijke trekkers** per ontwikkelgroep en COW.

Formele besluitvormingsproces

Art. 1 lid 1 Wgr	Art. 1 lid 2 en 3 Wgr		Art. 1 lid 4 Wgr Art. 10:32 Awb	Art. 1 lid 1 Wgr	Art. 26 Wgr Art. 3:40 Awb
Voorstel voor gemeenschappelijke regeling Geen initiatiefrecht raad	Raad heeft 8 weken om zienswijzen te geven	Verwerking van de zienswijzen (incl. regionale afstemming)	Raad moet toestemming verlenen of onthouden Geen recht van amendering	College kan voorstel nog redactioneel wijzigen (indien alle colleges dat doen)	Bekendmaking besluit tot treffen én gemeenschappelijke regeling (in Gemeenteblad) Inwerkingtreding te regelen in de gemeenschappelijke regeling (na bekendmaking)

Hoe blijft u als volksvertegenwoordiger op de hoogte van de ontwikkelingen binnen de RES

- Permanente monitor geeft te allen tijde inzicht in de stand van zaken.
- U wordt betrokken bij de herijking van de RES en we nemen u mee in de voortgang.
- Over bovenstaande worden afspraken gemaakt in de nieuwe werkwijze.

Afsluiting

Vragen?

- Lieke Raaijmakers-Potten Programmamanager RES NML
- Frits Tuijt Kwartiermaker RES NML

Amendement

Gemeente Mook en Middelaar

Indienen zienswijze governance RES

De raad van de gemeente Mook en Middelaar in vergadering bijeen op 2 november 2023;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.26 september 2023 inzake het indienen van een zienswijze met betrekking tot de governance van de RES.

waarbij het volgende wordt voorgesteld :

1. Kennis te nemen van het ontwerpbesluit tot het treffen van de centrumregeling;
2. Wensen en bedenkingen via de toegevoegde zienswijze bekend te maken;
3. In te stemmen met een verkorte tijd tot indienen van een zienswijze.

Gehoord de beraadslagingen in de Algemene commissie d.d. 25 oktober 2023

Overwegende,

- de RES te willen actualiseren naar de huidige inzichten, met behoud van de couleur locale;
- en daarbij financiële bijdragen te willen leveren voor thema's waar onze gemeente aan kan of wil meedoen;

Besluit

Het voorgelegde concept raadsbesluit te amenderen en beslispunt 2 en de zienswijzebrief als volgt te wijzigen:

1. Beslispunt 2 wijzigen in:
   Wensen en bedenkingen via de geamendeerde zienswijze bekend te maken.

2. De zienswijzebrief in bijlage 1 bij het raadsvoorstel aan te passen en na de alinea *Verdeling van de kosten* de volgende alinea toe te voegen:

   Actualisatie RES
   "De RES willen we actualiseren naar de huidige inzichten, met behoud van de couleur locale.
   Daarbij is het niet onze bedoeling om financiële bijdragen te leveren voor thema's waar onze gemeente niet aan kan of wil meedoen.
   Nieuwe inzichten dienen in een upgrade van de RES te worden verwerkt.

Dat er ook een duidelijk standpunt wordt geformuleerd m.b.t. netcongestie en piek-overschotten. Daar staat dan tegenover dat er geen aandacht meer moet uit gaan naar zaken waar de RES niet over gaat, zoals sociale duurzaamheid. De echte energietransitie is hierin achtergesteld. En juist de energietransitie zou de corebusiness van de RES moeten zijn.
CO2-reductie en management op energielevering zouden leidend moeten zijn."

Naam en ondertekening:

Stan Brinkhoff (raadslid VVD)

Behandeld in de raadsvergadering van

Stemverhouding

		DGP	PvdA	GroenLinks	VVD
Voor:					
Tegen:					

Dit amendement is:

☐ Aangenomen

☐ Verworpen

☐ Ingetrokken

De raad voornoemd,

De griffier,
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter,
mr. drs. W. Gradisen

Raadsvoorstel

Documentnummer	**CM23.2449**
Onderwerp	**Regioprogramma jeugd 2023-2028**
Datum raadsvergadering	**2 november 2023**
Raadscommissie	Samenleving
Datum raadscommissie	25 oktober 2023
Programma	Sociale en maatschappelijke Dienstverlening
Portefeuillehouder	F.N. Dillerop

Regioprogramma jeugd 2023-2028

Inleiding
In het Rijk van Nijmegen werken we sinds 2012 met zeven gemeenten goed samen in het jeugddomein. Deze zeven deelnemende gemeenten zijn: Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen.

Sinds de transitie van de jeugdzorg naar de gemeenten staan we voor een grote opgave. De druk op de jeugdzorg neemt toe met lange wachtlijsten en hoge kosten. Landelijk wordt het beeld herkend dat we voor een ingewikkelde opgave staan en om die reden is in juni 2023 een landelijke Hervormingsagenda Jeugd vastgesteld, ondertekend en aangeboden aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer. De Hervormingsagenda jeugd gaat niet alleen regionaal, maar ook lokaal gevolgen hebben voor de wijze waarop het Rijk de jeugdzorg wil inrichten. Wanneer gemeenten uitvoering geven aan de Hervormingsagenda Jeugd wordt verwacht dat zij flink besparen op de kosten voor Jeugd taken.

Om alle uitdagingen die op het gebied van de jeugdzorg op de gemeenten afkomen in goede banen te leiden en de beoogd besparingen te bereiken, is een stevige sturing noodzakelijk. We hebben de regionale samenwerking verder geprofessionaliseerd door een meerjarige regioprogramma Jeugd (2023-2028) op te stellen, aan de hand waarvan we opgavegericht met elkaar willen (blijven) samen werken. Het regioprogramma bevat onze ambitie, doelen en acties op het gebied van jeugd. Het biedt een basis van waaruit we de aankomende jaren beleid en aanpak gaan vormen en inzetten. Partners zoals aanbieders en onderwijs, maar ook gemeentelijke adviesraden, zijn geconsulteerd voor de vaststelling van het regioprogramma.

Voorstel
Het meerjarig Regioprogramma jeugd 2023-2028 vast te stellen en de benodigde middelen hiervoor beschikbaar te stellen.

Beoogd effect
Door uitvoering te geven aan de opgaven die in het regioprogramma jeugd zijn beschreven en de benodigde middelen hiervoor beschikbaar te stellen, geven we vorm aan de volgende regionale ambitie:
“In het Rijk van Nijmegen versterken we kinderen en gezinnen zodat inzet van jeugdzorg minder vaak noodzakelijk is”.
Tevens past het bij het lokale doel: *“We verliezen de mensen die ons nodig hebben niet uit het oog en met preventie helpen we inwoners om problemen te voorkomen of verkleinen.”*

Dit doen we door aan zes doelen te werken:
1. Inclusiever onderwijs

2. Grotere mentale veerkracht
3. Beter passende jeugdhulp voor complexe situaties
4. Meer jeugdhulp zo thuis mogelijk
5. Vaker zonder schade scheiden
6. Grotere veiligheid van gezinnen

Bij ieder doel horen acties. Wij verwijzen u voor een beknopt inhoudelijk overzicht van de bovengenoemde doelen met bijbehorende actielijnen naar de doelenboom (bijlage 2 van het regioprogramma).

Argumenten

1.1 De druk op de jeugdzorg neemt toe met lange wachtlijsten en hoge kosten als gevolg

We zijn maatschappelijk doorgeschoten in het idee dat voor elk probleem of klacht een behandeling of diagnose (nodig) is. Voor normale opgroeiproblemen wordt te vaak een beroep gedaan op professionele jeugdhulp terwijl er oplossingen dichtbij in het normale leven mogelijk zijn. De zes doelen uit het regioprogramma jeugd helpen om kinderen en gezinnen te versterken. Het is onze intentie om ervoor te zorgen dat jeugdzorg hierdoor minder vaak noodzakelijk zal zijn, waardoor wachttijden zullen afnemen en de kosten voor jeugdzorg op termijn kunnen dalen.

1.2 De opgaven voor de jeugdzorg zijn te complex om deze als gemeente alleen op te pakken.

Met dit regioprogramma werken we in de regio vanuit één visie samen om de ambitie en zes doelen te bereiken. We scheppen kaders en nemen maatregelen. Dit biedt duidelijkheid naar onze partners en inwoners. Zo zijn we beter in staat om samen de beweging te maken naar een andere kijk op jeugdhulp.

1.3 We sluiten aan bij de landelijke Hervormingsagenda Jeugd

De landelijke Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 is in juni 2023 vastgesteld en aangeboden aan de Eerste en Tweede Kamer. Deze agenda heeft als doel om knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken. Een ander doel is het financieel houdbaar maken van het jeugdzorgstelsel voor de toekomst. Daarbij verwacht het Rijk dat gemeenten grote besparingen gaan maken. Dit betekent dat er veel op gemeenten af gaat komen. Dit kunnen we alleen in gezamenlijkheid vormgeven. De Hervormingsagenda is voorbereid door de zogeheten Vijfhoek:

- Cliëntenorganisaties en jongerenvertegenwoordigers
- Professionals
- Jeugdzorg Aanbieders
- De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Het Rijk

Het Rijk bepaalt dat gemeenten in het kader van de Jeugdwet uitvoering geven aan de Hervormingsagenda Jeugd. Dit is geen vrijblijvende verwachting. Wanneer regio's niet voldoen aan de gestelde maatregelen en bijbehorende besparingen kan dat consequenties hebben voor de financiële bijdrage van het Rijk aan gemeenten. De Hervormingsagenda verplicht regionale samenwerking in een robuuste regio. Gemeenten worden ook verplicht bepaalde specialistische zorg regionaal in te kopen om beschikbaarheid en continuïteit van zorg beter te organiseren. Ook moet de gemeentelijke toegang worden versterkt met stevige lokale teams.

De Hervormingsagenda Jeugd vraagt dus veel van gemeenten wat betreft de inrichting van het jeugddomein en financiële besparingen die dat moet opleveren (zie paragraaf 5.2 in het regioprogramma jeugd). De VNG stelt momenteel met partners een implementatieplan/handreiking op, gevolgd door een uitvoeringstoets. Deze toets geeft inzicht in de robuustheid van het implementatieplan, de samenhang van maatregelen en de haalbaarheid van het geheel. De uitkomst hiervan volgt in 2024. Als regio zullen we dan meer inzichtelijk krijgen wat de besparingscomponent zal betekenen. Het regioprogramma jeugd is al wel opgesteld met als doel dat de opgaven en actielijnen als geheel leiden tot besparingen. Door aan de opgaven uit het regioprogramma jeugd te werken, werken we ook aan een groot aantal maatregelen uit de Hervormingsagenda.

1.4 De landelijke overheid wil een wettelijke verankering van de regionale samenwerking.

Sinds 2012 werken we als Rijk van Nijmegen sterk regionaal samen m.b.t. de uitdagingen op het gebied van Jeugd, en in mindere mate Wmo. Met dit regioprogramma jeugd onderstrepen wij deze samenwerking.

1.5 Om uitvoering te gaven aan het regioprogramma jeugd is instemming nodig van alle gemeenteraden

Alle gemeenteraden in de regio stellen het regioprogramma jeugd 2023-2028 en bijlagen vast. Belangrijk is dat we de kaders en de opgaven rondom jeugd regionaal dragen. Dit is nodig om uitvoering en sturing te geven aan het regioprogramma.

Kanttekeningen

1. *De verkiezingen hebben grote invloed op de voortgang op dit dossier.*

De komende tijd zal in de politiek veel aandacht zijn voor de aanstaande verkiezingen. Er is een risico dat de Hervormingsagenda Jeugd daardoor naar de achtergrond verdwijnt. Gelukkig is het onderwerp niet als controversieel verklaard. Bovendien zijn we als regio intrinsiek gemotiveerd om het beter te doen voor onze jeugd; dit staat los van de landelijke voortgang op dit dossier.

2. *De uitvoering van het regioprogramma en het bereiken van de doelstellingen kan alleen als alle regiogemeenten zich hieraan verbinden.*

Als een regiogemeente niet instemt met het regioprogramma jeugd (en daarmee uit de regionale samenwerking voor jeugd stapt) heeft dit financiële en inhoudelijke gevolgen voor het behalen van de regionale doelen. We zien dit risico als beperkt omdat:

- De regio al sinds 2014 sterk verbonden is in de samenwerking op jeugd.
- Het regioprogramma jeugd gezamenlijk tot stand is gekomen.
- De overheid stuurt op wettelijk sterke regionale samenwerking m.b.t. de jeugdwet en de Hervormingsagenda Jeugd.

3. *Het regioprogramma jeugd heeft ook lokale gevolgen*

In het regioprogramma jeugd zijn de ambities en doelen voor de komende jaren benoemd en de regionale opgaven geschetst. In het Regioprogramma Jeugd is aangegeven waar het zwaartepunt van de aanpak op regionaal niveau ligt en waar de koppeling zit met lokale verantwoordelijkheden. Na vaststelling van het Regioprogramma jeugd zullen we ook lokaal aan de slag moeten om te voldoen aan de ambities. De grootste verandering die we zullen moeten doorvoeren, is dat het Sociaal Team zelf hulp gaat verlenen. Dit vraagt niet alleen om specifieke competenties en affiniteit maar ook om meer uren. In 2024 sorteren we hier al op voor, door in de begroting een urenuitbreiding op te nemen voor de jeugdconsulenten. Dit stelt hen in staat om meer gesprekken te voeren per gezin, om op deze manier een diepere analyse te doen, beter het netwerk in stelling te kunnen brengen en hierdoor een beter beeld te krijgen van wat er nodig is in een gezin om een duurzame oplossing voor de problemen te bereiken.
Dit is een mooie eerste stap in de richting van de Hervormingsagenda, maar we zullen nog een verdere doorontwikkeling moeten maken. Hoe deze doorontwikkeling exact vorm zal krijgen, zal de komende tijd uitgewerkt worden.

Participatie

Het regionale team werkt met diverse partners uit de regio samen. Dat zijn vanzelfsprekend de zeven gemeenten, maar ook onderwijsinstellingen, samenwerkingsverbanden, zorgaanbieders en niet te vergeten inwoners. Deze partners zijn geconsulteerd voor de vaststelling van het regioprogramma.

Een belangrijk onderdeel binnen het programma is het betrekken van inwoners door middel van ervaringsdeskundigheid en cliëntperspectief. In het proces zijn ook de adviesraden van de zeven gemeenten vroegtijdig betrokken.

Financiën

Het Rijk heeft de gemeenten in de afgelopen jaren tijdelijk gecompenseerd voor de hoge kosten op het gebeid van de jeugdzorg. Wanneer gemeenten uitvoering geven aan de Hervormingsagenda Jeugd wordt verwacht dat zij flink besparen op de kosten voor Jeugd taken. Het Rijk verwacht van gemeenten dat ze vanaf 2026 een ferme besparing hebben kunnen maken waardoor gemeenten vanaf dan minder financiële middelen van het Rijk krijgen voor de taken op Jeugd. Als gemeenten aantonen dat ze voldoende inspanningen hebben gedaan om de maatregelen uit te voeren, maar de besparingen zijn niet gehaald, dan worden ze gecompenseerd. De beoordeling of is voldaan aan de inspanning wordt uitgevoerd door een Deskundigencommissie aan de hand van indicatoren.

Het is dus belangrijk dat wij voortvarend en aantoonbaar aan de slag gaan met de Hervormgingsagenda Jeugd, en de regionale uitwerking hiervan, het Regioprogramma Jeugd. Door samen aan de opgaven in dit regioprogramma te gaan werken verwachten we dat de jeugdhulp niet alleen efficiënter wordt ingericht, maar ook financieel beter beheersbaar. De concrete opbrengsten van beoogde besparingen zullen op termijn zichtbaar worden. Zeker is in ieder geval dat wij met het regioprogramma zo veel als mogelijk aansluiten bij de beoogde maatregelen.

De begroting voor de regionale samenwerking op jeugd wordt jaarlijks meegenomen in de gemeentelijke begroting die door u wordt vastgesteld. Voor de komende jaren gaat het om de bedragen zoals hieronder weergegeven.

	regioprogramma jeugd 2024				
	2023	2024	2025	2026	2027
Berg en Dal	€ 64.237	€ 87.987	€ 114.526	€ 124.722	€ 124.722
Beuningen	€ 47.993	€ 66.010	€ 85.921	€ 93.570	€ 93.570
Druten	€ 34.845	€ 48.452	€ 63.067	€ 68.682	€ 68.682
Heumen	€ 30.401	€ 41.792	€ 54.398	€ 59.241	€ 59.241
Mook en Middelaar	€ 14.512	€ 19.980	€ 26.006	€ 28.321	€ 28.321
Wijchen	€ 75.706	€ 103.182	€ 134.305	€ 146.261	€ 146.261
Nijmegen	€ 325.421	€ 453.299	€ 590.028	€ 642.555	€ 642.555
Totaal bijdragen	**€ 593.116**	**€ 820.702**	**€ 1.068.252**	**€ 1.163.352**	**€ 1.163.352**
Inzet Blokhuismiddelen	€ 650.000	€ 500.000	€ 200.000		
totale programmakosten	**€ 1.243.116**	**€ 1.320.702**	**€ 1.268.252**	**€ 1.163.352**	**€ 1.163.352**

De toename van de kosten in 2024 ten opzichte van 2023 is te verklaren door indexering van de kosten. Het regioprogramma jeugd biedt u de inhoudelijke vertaling van dit bedrag. Het is belangrijk om te realiseren dat met de gevraagde investering beoogd wordt om toekomstige kosten voor ondersteuning vanuit de Jeugdwet te verminderen. Met de investering wordt sterk ingezet op het voorliggende veld en preventie, waardoor (zwaardere) inzet van jeugdhulp verminderd of zelfs voorkomen wordt. In de begroting 2023 is (afgerond) € 1,8 miljoen begroot aan kosten voor jeugdhulp. Met bovengenoemde bedragen sturen we op deze kosten.

In de lokale begroting is de reguliere ROB regio bijdrage opgenomen voor zowel Jeugd als Wmo. De kosten voor het regioprogramma jeugd zijn nog niet meegenomen.

Voor 2023 valt de reguliere ROB bijdrage voordeliger uit ten opzichte de begroting. Het voordeel wordt gebruikt voor de dekking van de kosten voor het regioprogramma jeugd. Hiermee zijn de kosten van het regioprogramma jeugd voor 2023 financieel gedekt.

Bij de eindejaarsrapportage worden de kosten van het regioprogramma jeugd voor de jaren 2024-2027 meegenomen.

Uitvoering

Na vaststelling van het regioprogramma jeugd, gaan we zowel regionaal als lokaal aan de slag met de doelen en actieprogramma's. Het regioteam is verantwoordelijk voor de uitvoering van de zes opgaven die in het regioprogramma staan genoemd. Het regioteam informeert de regionale wethouders in het Regionaal Portefeuillehoudersoverleg Zorg en Welzijn over de voortgang. Jaarlijks stelt het regioteam jeugd een evaluatie op over het regioprogramma jeugd. Daarin bekijken we of we de juiste dingen (nog) doen en waar we moeten bijstellen. Deze evaluatie bieden we ook ter informatie aan uw raad aan. Op de website www.jeugdregionijmegen.nl kunt u meer lezen over de regionale samenwerking op jeugd.

Bijlage(n)

Regioprogramma Jeugd Rijk van Nijmegen 2023-2028

Mook, 3 oktober 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen

Raadsbesluit

Gemeente Mook en Middelaar

Documentnummer **asdf**
Onderwerp **Regioprogramma jeugd 2023-2028**

De raad van de gemeente Mook en Middelaar,

Gelezen het voorstel van het College van burgemeester en wethouders d.d. 3 oktober 2023

Gelet op het advies van de raadscommissie d.d. 25 oktober 2023

Besluit:

1. Het meerjarig Regioprogramma jeugd 2023-2028 vast te stellen en de benodigde middelen hiervoor beschikbaar te stellen.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering d.d. 2 november 2023

De raad voornoemd,

De griffier
mr. M.A.M. van Arensbergen

De voorzitter
mr. drs. W. Gradisen

samen kleuren wij de toekomst

Regioprogramma Jeugd

2023 - 2028

Rijk van Nijmegen

samen kleuren wij de toekomst

Inhoudsopgave

1. **Inleiding** ... 2

Belangrijke landelijke en regionale ontwikkelingen ... 3

2. **Ambitie en visie** ... 5

Disclaimer ... 6

Terugblik ... 7

3. **Doelen en opgaven** ... 9

Meten = weten ... 9

Leeswijzer ... 11

3.1 Opgave 1 ... 11

Meer inclusie in de basis. Versterken kinderopvang en onderwijs, goede aansluiting onderwijs en jeugdzorg. ... 11

3.2 Opgave 2 ... 16

Versterken mentale veerkracht. ... 16

3.3 Opgave 3 ... 22

Het organiseren van passende hulp voor complexe situaties bij jeugdigen en hun gezinnen. ... 22

3.4 Opgave 4 ... 25

Terugdringen residentiële jeugdhulp: zo thuis mogelijk. ... 25

3.5 Opgave 5 ... 31

Scheiden zonder schade voor alle gezinsleden. ... 31

3.6 Opgave 6 ... 34

Veiligheid voor gezinnen, samen voor veilig. ... 34

4. **Regionaal inkoopkader jeugdzorg** ... 39

5. **Hervormingsagenda jeugd 2023-2028** ... 42

5.1 De thema's met bijbehorende beleidsmaatregelen. ... 43

5.2 Besparingen en financiële afspraken ... 58

Bijlage 1 – Lokale teams ... 60

Bijlage 2 – Doelenboom Regioprogramma Jeugd ... 63

Bijlage 3 – Afkortingen en begrippenlijst ... 65

1. Inleiding

In het rijk van Nijmegen werken we[1] met 7 gemeenten samen in het jeugddomein; Berg & Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook & Middelaar, Nijmegen en Wijchen. In 2012 zijn we gestart met het opzetten van een stevige regionale samenwerking als voorbereiding op nieuwe taken die we in 2015 hebben gekregen. In 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor de jeugdzorg[2] en de nieuwe wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Dit wordt de decentralisatie van de jeugdzorg genoemd. Doel hiervan was aan de ene kant de jeugdzorg minder complex maken, en aan de andere kant zou dit een forse bezuiniging opleveren. De zorg zou zo ook beter passend en dichterbij de jeugdige en het gezin geleverd worden, namelijk vanuit gemeenten en niet vanuit het rijk en provincies. Dit bleek een ware beproeving voor gemeenten, ook voor onze regio. Hoe zorgen we dat alle kinderen gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien? En dat jeugdhulp kwalitatief, toegankelijk en betaalbaar blijft voor kinderen die dat nodig hebben? En wat moeten we dan anders gaan doen met elkaar? Want dat het anders moet is duidelijk: we zien de vraag naar jeugdhulp toenemen en de kosten de pan uit rijzen. Wij hebben elkaar in de regio daarom hard nodig om samen de jeugdzorg goed te regelen. Gemeenten kunnen dit niet zonder ouders, aanbieders van hulp- en zorg, ervaringsdeskundigen, onderwijs en kinderopvang, en iedereen die betrokken is bij de zorg voor onze jeugd. Veranderen doen we samen.

Jaarlijks sluiten we voor onze regionale samenwerking een overeenkomst af. In deze samenwerking organiseren we de inkoop van jeugdhulp en Wmo-taken regionaal met een samenwerkingsverband, het 'Regionaal Ondersteuningsbureau' (ROB)[3]. Naast het ROB omvat de regionale samenwerking ook afstemming tussen de verschillende disciplines van de gemeenten: portefeuillehouders, beleid, financiën, backoffices en handhaving. Tot 2022 hebben we de taken waaraan we werken vastgelegd in een regionaal werkprogramma. We zijn er achter gekomen dat de opgaven voor jeugd om een stevigere sturing vragen. Ze zijn namelijk zowel inhoudelijk als financieel flink. Daarbij zijn veel partners met verschillende belangen betrokken en worden meerdere domeinen doorkruist zoals onderwijs, jeugdzorg, en gezondheidszorg. Bovendien stuurt het Rijk aan op stevige regionale sturing. Daarom hebben we besloten de samenwerking te professionaliseren en door te groeien naar een regionale programmasturing op jeugd. De regionale samenwerking heeft vanaf 2023 daarom ook een Regioprogramma Jeugd met een door de burgemeesters gemandateerde programmamanager.

Start Regioprogramma Jeugd

De regionale programmasturing heeft in juli 2022 geleid tot een eerste schematische opzet voor een regioprogramma jeugd 2023. Hierbij zijn opgaven in kaart gebracht waaraan we werken in de regio. We werken namelijk opgavegericht. Dat betekent dat de opgave leidend is. De samenwerking om de opgave te bereiken gaat daarbij over de grenzen van organisaties heen.

[1] Met "we" wordt in dit programma de 7 regiogemeenten van het rijk van Nijmegen bedoeld.

[2] Jeugdzorg is de verzamelnaam voor drie typen hulp: jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering (NJI). Jeugdhulp is alle hulp die in vrijwillig kader aan een kind en jongere wordt gegeven. Jeugdbescherming zijn kinderbeschermingsmaatregelen zoals een door de rechter opgelegde ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing. Jeugdreclassering wordt aan een jongere opgelegd vanuit het jeugdstrafrecht.

[3] In de regio is de samenwerking op het gebied van jeugdhulp vastgelegd in het regionaal opdrachtgeverschap jeugdhulp. Dit conform de landelijke Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). Met de NvO erkennen gemeenten dat voor sommige vormen van weinig voorkomende en specialistische vormen van hulp bovenregionale samenwerking vereist is. De norm schetst hoe ze dat willen regelen. Het gaat daarbij vooral om de beschikbaarheid van weinig voorkomende en specialistische vormen van hulp.

In november en december 2022 is deze schematische opzet voor het regioprogramma jeugd 2023 met de ROB begroting 2023 vastgesteld door de zeven colleges van burgemeester en wethouders in de regio. Door vaststelling van deze opzet hebben we een basis voor één visie, één opdracht waaraan in de regio gewerkt wordt. De Hervormingsagenda jeugd speelt daarbij een belangrijke rol omdat daarin vanuit het Rijk veel verwachtingen en verplichtingen worden bepaald, regionaal én lokaal.

In januari 2023 is onder leiding van een regionaal programmamanager een bevlogen regionaal team gestart om die schematische opzet verder uit te werken en aan te haken bij de Hervormingsagenda Jeugd. Doel was het meerjarig regioprogramma voor de zomer 2023 vast te laten stellen door alle gemeenteraden. Dit bleek niet haalbaar omdat de Hervormingsagenda Jeugd pas op 20 juni 2023 definitief is vastgesteld en aangeboden aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer. Daarom is dit verschoven naar het najaar van 2023. Het regioprogramma wordt net als de Hervormingsagenda Jeugd voor vijf jaren vastgesteld, waarbij 2023 voor het regioprogramma het aanloopjaar is.

Wat we als regio doen voor onze jeugd staat in dit regioprogramma geschreven. We werken daarbij samen vanuit een gezamenlijke ambitie:

In het rijk van Nijmegen versterken we kinderen en gezinnen
zodat inzet van jeugdzorg minder vaak noodzakelijk is.

Dat is onze ambitie, daar gaan we samen voor staan!

Belangrijke landelijke en regionale ontwikkelingen.

Wij moeten bij het bepalen van het regioprogramma rekening houden met bestaande wet- en regelgeving, maar ook met landelijke en regionale ontwikkelingen. Sommige ontwikkelingen spelen namelijk een grote rol in de manier waarop wij de jeugdzorg vorm geven. We kunnen ze niet allemaal opsommen, maar de meest recente of meest bepalende benoemen we hier. Duidelijk is dat verandering in de jeugdzorg nodig is, en dat alle betrokkenen hiervoor aan de slag willen.

Op 10 juni 2020 is door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) de landelijke resolutie ***Norm voor Opdrachtgeverschap Jeugd*** vastgesteld. Hiermee erkennen alle gemeenten in Nederland dat specialistische jeugdhulp de schaal van een individuele gemeente te boven gaat. Regionale en bovenregionale samenwerking is vereist om de jeugdhulp zo goed en efficiënt mogelijk in te richten.
Dit heeft geleid tot het opzetten van de landelijke ***Hervormingsagenda Jeugd***. De Hervormingsagenda Jeugd is een pakket van maatregelen om de jeugdzorg te verbeteren en tegelijkertijd betaalbaar te maken. De Hervormingsagenda is opgesteld door het ministerie van VWS, zorgaanbieders, cliënten(vertegenwoordigers), professionals en de VNG. Dit blijkt geen gemakkelijke opgave want sinds de start in 2019 zijn vele versies de revue gepasseerd en overeenstemming tussen Rijk en VNG kan lange tijd niet worden bereikt. Na vier jaar van onderhandelen wordt op 20 juni 2023 de Hervormingsagenda Jeugd definitief vastgesteld, ondertekend en aangeboden aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer. De Hervormingsagenda brengt ingrijpende veranderingen voor de manier waarop de jeugdzorg is ingericht. In de agenda staan maatregelen genoemd waardoor flinke financiële besparingen worden verwacht. Zo zijn er maatregelen die bepalen dat lokale teams moeten 'verstevigen' en zelf ondersteuning gaan bieden. Gemeenten worden verplicht in een "robuuste" regio te gaan samenwerken in een formele regeling. De samenwerking die het rijk van Nijmegen al eerder

is aangegaan is dus een goede zet gebleken! In hoofdstuk 5 brengen we de Hervormingsagenda Jeugd in kaart.

Toekomstscenario kind en gezinsbescherming

Een belangrijke ontwikkeling in de jeugdbeschermingsketen is het ***Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.*** Dit scenario is in opdracht van de ministeries van Justitie & Veiligheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ontwikkeld met de VNG. Het biedt perspectief hoe de jeugdbeschermingsketen er over 5 tot 10 jaar slimmer en effectiever uit kan zien. Hierbij staat het belang van kind én gezin centraal. In Gelderland-Zuid wordt vanuit dit scenario samengewerkt mét kinderen, gezinnen en huishoudens. Hierbij staat een verbetering van hun situatie in de veiligheidsketen centraal. Die veiligheidsketen is nu te complex, met schotten tussen de betrokken professionals waardoor het te lang duurt voordat passende hulp komt. De achterliggende problematiek betreft verschillende leefgebieden die nog te weinig samen worden bekeken. In Gelderland-Zuid zijn twee proeftuinen gestart. In Zaltbommel en in Nijmegen, stadsdeel Dukenburg. In deze proeftuinen worden gezinswerkers van lokale teams gekoppeld met jeugdbeschermers van Gecertificeerde Instellingen, medewerkers van Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en Moviera (vrouwenopvang). Ook maken een sociaal psychiatrisch verpleegkundige en ervaringsdeskundige deel uit van het team. Het team wordt ondersteund door een teamleider/coach en een gedragswetenschapper. Al deze teamleden pakken problematiek in het huishouden gezamenlijk aan, los van de organisatie waar ze normaal voor werken, maar met gebruik van hun ervaring en kennis. De aanpak is gericht op probleemoplossing en het herstellen en behouden van veiligheid. Dit alles sámen met het gezin. Hierdoor kunnen oplossingen worden bedacht die niet standaard zijn maar wel groot effect zullen hebben.

Het Toekomstscenario betekent een grote innovatie en verandering waarbij wordt overgestapt van een kind- naar een gezins-/systeemgerichte benadering. Het Toekomstscenario schetst een toekomstbeeld maar is nog geen uitgewerkt plan. Daarvoor wordt de aankomende jaren landelijk een programmaplan opgesteld.

2. Ambitie en visie

Alles wat we bedenken, ontwikkelen en realiseren vanuit dit meerjarige regioprogramma, komt vanuit de gezamenlijke ambitie. We kijken hoe we met alle partners een verandering kunnen maken en gaan bewegen naar een andere kijk op zorg voor onze jeugd.

In het rijk van Nijmegen versterken we kinderen en gezinnen zodat inzet van jeugdzorg minder vaak noodzakelijk is.

In een inclusieve samenleving doet iedereen mee, ongeacht kwetsbaarheid of beperking. Dit vraagt niet alleen om vertrouwen in en versterking van de sociale basis (goed onderwijs, kinderopvang, sportvoorzieningen, speeltuinen, jongerenwerk, bibliotheken, etc.) maar vooral vertrouwen. Vertrouwen in het oplossend vermogen en eigen regie van kinderen, gezinnen, hun informele netwerk en leefomgeving. Hobbels en problemen bij opgroeien en opvoeden zijn normaal. Niet ieder probleem hoeft aangepakt te worden met de inzet van professionals. De jeugdige en zijn omgeving zijn bepalend voor de inzet, de professionals vormen zich daarnaar. Wij versterken kinderen, de gezinnen en de omgeving waarin ze opgroeien. We kijken naar duurzame oplossingen zodat kinderen en jongeren het zelf kunnen. Hierdoor is de inzet van jeugdzorg minder vaak noodzakelijk. Als het wel noodzakelijk is, kijken we eerst in de eigen omgeving van de jeugdige naar oplossingen. Zo dichtbij en eenvoudig mogelijk. Hierdoor worden ondersteuning en zorg rondom en dichtbij de jeugdige ingezet die passend en effectief is. Professionals zijn passanten die tijdelijk helpen. We hechten grote waarde aan de inzet van ervaringsdeskundigen, lotgenoten, informele ondersteuners en relevante anderen uit de eigen omgeving. Zij blijven waar professionals gaan.

Alleen in uitzonderlijke gevallen kan jeugdzorg de oplossing zijn. Dit zal in de regio de wachtlijsten positief beïnvloeden. Hierdoor is jeugdzorg ook beschikbaar als dat nodig is. Deze verandering vraagt verdraagzaamheid, een lange adem en een hernieuwde en gedeelde visie hoe naar problemen en oplossingen wordt gekeken en hoe jeugdhulp wordt aangeboden en ingezet. Dat betekent een verandering van bestaande denkwijzen, structuren en werkwijzen. De focus ligt nog te vaak te veel binnen het jeugddomein, op het kind. De jeugdhulp moet het kind “fixen”. In plaats daarvan leggen wij de focus op de context en omgeving waarin het kind opgroeit: wat hebben kinderen nodig om gezond, veilig en kansrijk op te groeien? We kijken daarbij naar wat kan in plaats van naar beperkingen. Dit vraagt om een breed maatschappelijk debat over het herstellen van sociale gemeenschappen, wijkgericht werken, bestaanszekerheid, gezondheid en kansengelijkheid.

Deze ambitie gaat gemeentegrenzen, bestaande structuren en individuele organisaties te boven. Dit betekent dat we verbinding moeten maken met alle betrokken partijen, van onderwijs tot jeugdhulp, van gemeenten tot jeugdigen en hun leefwereld. Verandering gaat gepaard met beweging. Zonder beweging geen verandering. Dit kost tijd.

Verbinding maken, kijken naar wat kan in de eigen leefwereld van het kind of de jongere, en samen gaan bewegen.

Verbinding: we gaan met alle betrokken partners de verbinding aan. Met kinderen, jongeren en hun leefomgeving, met hulpaanbieders, ervaringsdeskundigen, onderwijs en natuurlijk gemeenten. Niet de afzonderlijke professionals bepalen de inzet, maar dat doen zij samen; met elkaar maar vooral met het kind en zijn omgeving. Hiervoor moeten alle betrokkenen aan elkaar worden verbonden en elkaar stevig vasthouden. Verandering kan namelijk alleen als we dit echt in gezamenlijkheid gaan doen.

Wat kan: de focus is positief. We kijken naar wat kan. Naar oplossingen in de eigen leefwereld van de jongere. We kijken naar de beste inzet vanuit verschillende visies en belangen. We denken niet vanuit institutionele, traditionele of verkokerde beperkingen, maar vanuit mogelijkheden. Wat kan en wat werkt vanuit cliëntperspectief en kwaliteit.

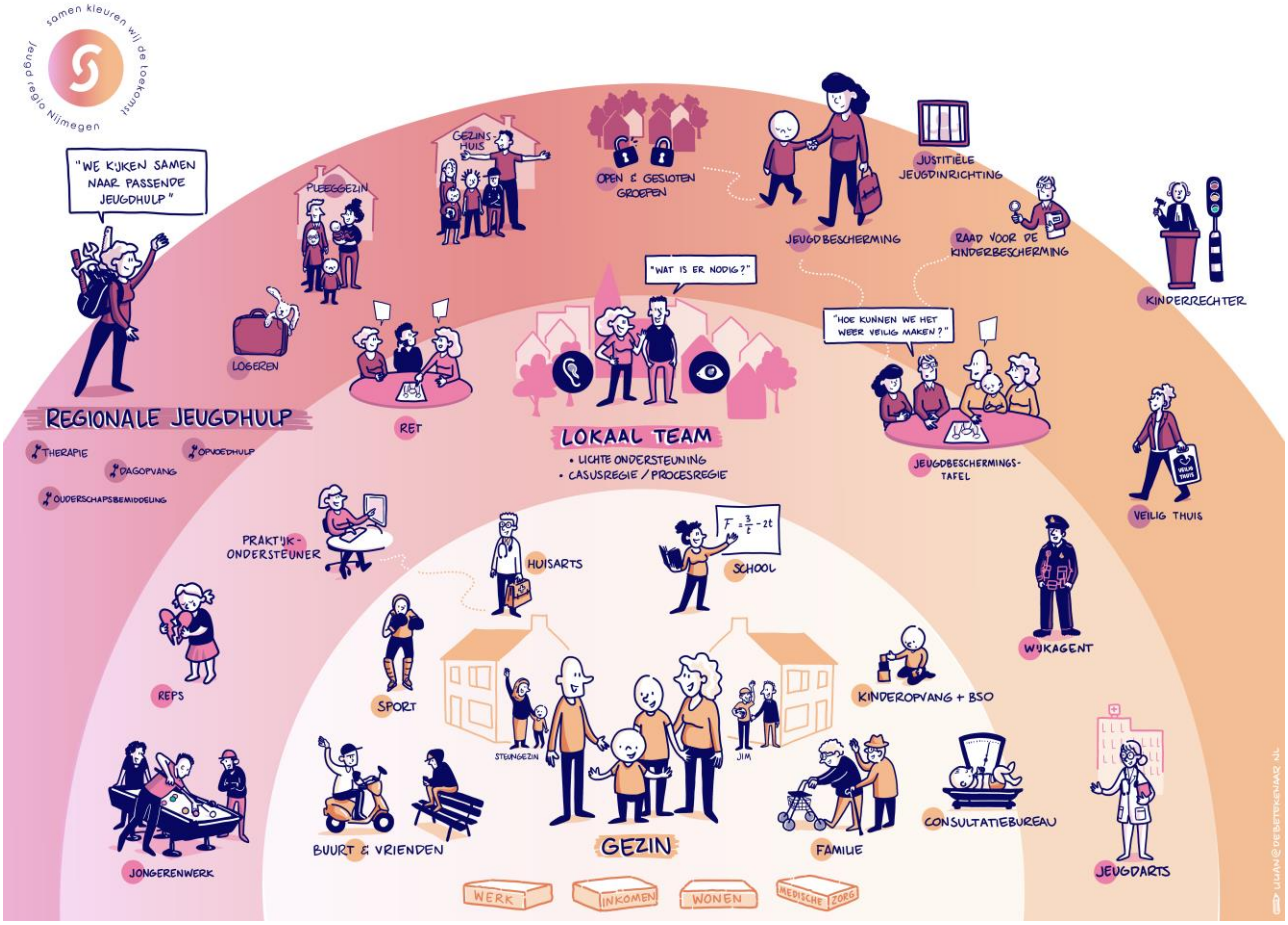
Beweging: er moet iets gaan veranderen in de manier waarop wij het jeugdstelsel inrichten. We werken aan verbindingen in de samenleving en gaan uit van de eigen kracht van jeugdigen en hun gezin. Niet door te medicaliseren of problematiseren van het gewone, soms niet makkelijke leven, maar juist door oplossingen te vinden in de eigen leefwereld. Dat vraagt een andere, brede en hernieuwde manier van kijken naar problemen en oplossingen. Dit vraagt ook om een beweging in verwachtingen en de manier van samenwerking. De oorzaken voor het toenemend beroep op jeugdhulp liggen namelijk vaak buiten het jeugddomein. Dit vraagt om een brede integrale benadering binnen het sociaal domein. Deze beweging vraagt lef, daadkracht, commitment en vertrouwen.

Dit alles doen we lerend. Binnen het regioprogramma hechten we veel waarde aan leren. We leren van ervaringen door met elkaar daarover het gesprek aan te gaan. We staan open voor andere ervaringen en visies. Daardoor staan we open voor andere oplossingen dan die we al kennen. Ervaringsdeskundigen denken met ons mee. In het regioprogramma wordt een duurzame inzet van ervaringsdeskundigen ontwikkeld. Ook leren we van landelijke ontwikkelingen. In het rijk van Nijmegen hebben we niet de illusie dé oplossing te hebben, maar we hebben wel lef, daadkracht en commitment om met elkaar voor verbinding en beweging te zorgen. Op die manier gaan we in de regio ons jeugdstelsel veranderen, ook als dat met kleine stapjes is. Hierdoor veranderen we samen de zorg voor onze jeugd in de regio!

Samen staan we sterk voor onze jeugd. Samen kleuren we de toekomst.

Disclaimer

We hebben als regio een fantastische ambitie, maar we moeten realistisch zijn. We hebben geen controle over het daadwerkelijk slagen. We zijn afhankelijk van alle partners in de zorg voor onze jeugd, van ouders, van de maatschappij als geheel, van onderwijs en (zorg)aanbieders tot overheidsinstanties. We zijn afhankelijk voor de uitvoering van de ambitie, maar ook voor de financiële en juridische kaders. Zo ligt veel druk op ons programma vanuit (landelijke) bezuinigingen. Landelijke en (boven)regionale besluiten raken ons ook. Ontwikkelingen gaan ook bij alle partners door. Daarnaast zitten risico's in bijvoorbeeld financiën en arbeidsmarktproblematiek bij aanbieders, uitvoerders, maar ook gemeenten. Maar niets doen is voor ons geen optie, dus.... Laten we verbinding met elkaar maken, samen anders kijken naar problemen en oplossingen, en samen gaan bewegen!

Afbeelding 1: Kaart jeugdzorg, opgebouwd van de normale leefwereld van de jeugdige en het gezin, naar de kring daaromheen en op grootste afstand in de buitenste ring specialistische hulp.

Terugblik

De afgelopen jaren hebben we in het rijk van Nijmegen al hard (samen)gewerkt binnen het jeugddomein. Wat hebben we gedaan in de regio? Hieronder een korte terugblik.

Normaliseren en onderwijs

Samen met het onderwijs hebben we in onze regio preventie en welzijnswerk versterkt. Zo zijn we in 2021 op verschillende voortgezet (speciaal) onderwijs scholen gestart met preventiepilots voor GGZ-problematiek. Samen met samenwerkingspartner Karakter hebben we vijf principes opgesteld voor normaliseren: Iedereen is anders (en dat is maar goed ook), werk vanuit de mogelijkheden van het kind, ik ben omdat wij zijn, samen kom je verder en kinderen en jongeren hebben niet allemaal dezelfde kansen. We hebben ingezet op de aanpak van voortijdig schoolverlaten. Dit heeft een positief effect gehad en daarom gaan we hiermee door, dat komt hierna terug in de uitwerking van onze doelen en opgaven.

OPH en RET

Regionaal bieden we passende hulp in complexe situaties. Dit hebben we enkele jaren gedaan via het Overleg passende Hulp, het OPH. Dit overleg is doorontwikkeld naar een Regionaal Expert Team, het RET, dat per 1 januari 2023 is gestart. Het Regionaal Expertteam is een netwerk van specialisten die werken bij diverse jeugdzorgaanbieders. Zij denken graag mee met jeugdbeschermers en medewerkers van lokale teams in (complexe) vastgelopen casuïstiek. In de uitwerking hierna van onze doelen en opgaven komt het RET terug.

Het InVerbindingsteam met JIM

In het Rijk van Nijmegen is sinds 2020 het InVerbindingsteam actief. Dit is een multidisciplinair team dat intensieve en systeemgerichte behandeling geeft aan gezinnen met complexe problemen. Dit doen ze met behulp en inzet van een JIM. JIM staat voor Jouw Ingebrachte Mentor, en is een familielid, vriend of bekende van de jongere. De JIM wordt gevraagd om advies en ondersteuning te bieden aan jongeren tussen de 12-23 jaar, én een luisterend oor te zijn. Daarnaast wordt de JIM uitgenodigd om de hulpverleners te adviseren over de juiste behandelrichting en –aanpak. Door het duurzaam versterken van gezinnen en hun omgeving, zal de noodzaak voor uithuisplaatsing afnemen en kunnen kinderen zoveel mogelijk opgroeien in hun eigen gezin en omgeving.

Steungezinnen

Dit initiatief is gebaseerd op een oude gedachte: opvoeden doen we samen. Gezinnen die het zwaar hebben worden gekoppeld aan een stabiel gezin in de buurt. Op laagdrempelige, gelijkwaardig en alledaagse wijze krijgen kinderen extra aandacht en worden ouders ontlast. In de regio wordt sinds enkele jaren aandacht gegeven aan deze manier van hulp door werving en begeleiding van steungezinnen en de koppeling van vraaggezinnen. In de uitwerking van de doelen en opgaven hierna komen de steungezinnen terug.

Pleegzorgcampagne

In onze visie gebeurt opvoeden en opgroeien in eerste instantie in een gezin. Als het nodig is, zoeken we met aanvullende hulp naar verbetering. Is thuis wonen voor een kind niet (meer) mogelijk en uithuisplaatsing onvermijdelijk? Dan kijken we als eerste optie naar pleegzorg. Steeds minder mensen melden zich aan als pleegouder en er zijn dan ook te weinig pleeggezinnen. Daardoor komen kinderen in zwaardere jeugdzorg terecht. Of ze blijven onnodig lang in jeugdzorginstellingen, terwijl ze een ‘gewoon thuis’ nodig hebben. In 2019 vonden we voor maar 66% van de jongeren een pleeggezin. Landelijk was dit 50%. Daarom besloot de regio Nijmegen in 2020 een stevige impuls te geven aan pleegzorg. Daarom hebben we de pleegzorgcampagne gestart. Over pleegzorg lees je hierna meer in de doelen en opgaven.

3. Doelen en opgaven

Het meerjarige regioprogramma jeugd heeft een gezamenlijke ambitie en zes hogere doelen. Deze zijn verwoord in zes opgaven en bijbehorende acties die helpen die ambitie en hogere doelen te bereiken. We gaan daarbij uit van leidende principes; de eigen leefwereld staat centraal, zo normaal en dichtbij mogelijk, domeinoverstijgend kijken, vakmanschap en eenvoud.

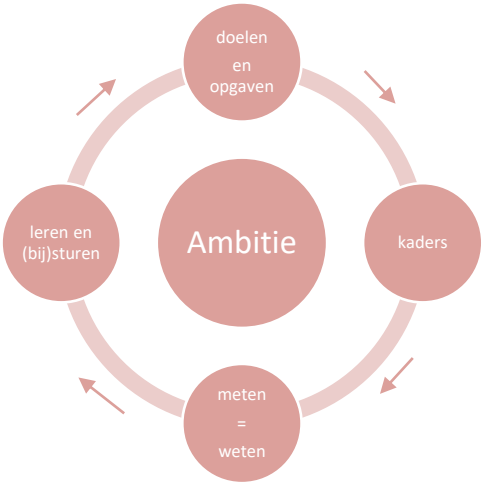
Het regionale team zorgt voor een breed draagvlak bij, en samenwerking met partners in de regio. Deze partners zijn vanzelfsprekend de 7 gemeenten, maar ook onderwijsinstellingen, samenwerkingsverbanden, zorg- en hulpaanbieders, ervaringsdeskundigen en niet te vergeten de kinderen, jongeren en hun omgeving zelf. Omdat de visie op jeugd een regionale visie is en aan één regionale opgave wordt gewerkt, zijn ook de lokale adviesraden in gezamenlijkheid betrokken. Daarnaast is het regionale team goed aangehaakt in bovenregionale en landelijke overleggen en samenwerkingen. De programmamanager en het regioteam jeugd zorgen voor samenhang en uitvoering van de opgaven en acties.

Meten = weten

We monitoren de voortgang en de resultaten van de verschillende opgaven en actielijnen van het programma. We gebruiken daarvoor indicatoren die laten zien of we per opgave de beweging maken die we willen. Die beweging is niet één op één uit te drukken in cijfers. De cijfers helpen ons wel, maar moeten we aanvullen met ervaringen van alle betrokken partijen. Sturen en verantwoorden gaat dan niet alleen om het afvinken van een indicator. We monitoren op de gewenste beweging en sturen op de maatregelen die deze beweging moeten bevorderen. Aan de hand daarvan weten we of we (nog) op de goede weg zijn en sturen we bij waar nodig.

We hebben voor elke opgave en aantal indicatoren bepaald. Die indicatoren geven in grote lijnen een beeld of de (globale) doelen per opgave worden bereikt. Voor het monitoren van deze indicatoren maken we gebruik van gemeentelijke data en van data van onze samenwerkingspartners. Als nulmeting gebruiken we cijfers uit 2022, het jaar vóórdat het regioprogramma startte. Wanneer in 2022 nog geen cijfers beschikbaar zijn nemen we het eerste jaar dat de cijfers beschikbaar zijn als nulmeting. Gedurende de looptijd van het programma breiden we indicatoren uit als blijkt dat we meer informatie nodig hebben om effectief te sturen. Daarnaast gaan we gedurende de looptijd van het programma sturen op de uitvoering van het programma met SMART[4]-doelen.

[4] Een SMART-doel is Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

We monitoren de verbeteringen in het programma in een doorlopende cyclus. Doordat het een cirkel is, worden de stappen continu herhaald. Dit leidt uiteindelijk tot voortdurend verbeteren. Zo weten we welke opgaven en bijbehorende actielijnen op de goede weg zijn, en stellen we bij waar dat nodig is. Hierbij spelen actuele (landelijke) ontwikkelingen een rol. Door deze monitoring houden we alle jaren van het regioprogramma vinger aan de pols en wegen we continu af of we de juiste dingen doen. Jaarlijks stellen we een evaluatie op van de voorgang en bevindingen.

De opgaven en bijbehorende indicatoren bij de start van het regioprogramma jeugd:

1. Meer inclusie in de basis. Versterken kinderopvang en onderwijs, goede aansluiting onderwijs en jeugdzorg.
    - Minder instroom in speciaal onderwijs
    - Minder schooluitval en langdurige thuiszitters
    - Hogere score mentaal welbevinden

2. Versterken mentale veerkracht.
    - Minder instroom in specialistische ggz jeugd
    - Versnellen uitstroom uit specialistische ggz jeugd
    - Minder directe inzet GGZ door huisarts, meer verwijzing naar lokaal team

3. Het organiseren van passende hulp voor complexe casuïstiek bij jeugdigen en hun gezinnen.
    - Meer consultaties van het Regionale Expertise Team (RET)
    - Minder doorstroom van kinderen in verblijf
    - Meer inzet van een doorbraakaanpak

4. Terugdringen residentiele jeugdhulp: zo thuis mogelijk.
    - Minder instroom in verblijf
    - Meer inzet van informele zorg
    - Minder kinderen op de regionale wachtlijst voor pleegzorg

5. Scheiden zonder schade voor alle gezinsleden.
    - Meer consultaties van het Regionaal Expertise Punt Scheidingen (REPS)
    - Minder inzet jeugdzorg omdat verwijzers effectief advies van REPS ontvangen

6. Veiligheid voor gezinnen, samen voor veilig.
    - Toename aanmeldingen bij de jeugdbeschermingstafel
    - Verkorting duur van ondertoezichtstellingsmaatregel

Leeswijzer

Bij elke opgave wordt het doel van de opgave weergegeven en de context waaruit de opgave is ontstaan. Om het doel te kunnen bereiken zijn actielijnen uitgezet; wat is nodig om het doel te kunnen bereiken, dus wat doen we. Verder wordt vanuit de betreffende opgave, of waar mogelijk per actielijn, bekeken wat de betekenis daarvan is lokaal dan wel regionaal.

Waar in dit programma wordt gesproken over gezin, wordt de samenstelling van de thuissituatie van het kind of de jongere bedoeld. Waar gesproken wordt over ouders, worden ook verzorgers bedoeld. Waar gesproken wordt over kind, worden kinderen tot 12 jaar bedoeld. Waar we het hebben over jongeren bedoelen we vanaf 12 jaar. Waar we praten over jeugdigen worden kinderen én jongeren bedoeld.

3.1 Opgave 1

Meer inclusie in de basis. Versterken kinderopvang en onderwijs, goede aansluiting onderwijs en jeugdzorg.

Doel

Inclusiever onderwijs. Een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen, iedereen is tenslotte anders. Onderwijs is een domein waar een groot deel van de ontwikkeling van kinderen plaatsvindt, daar moet sprake zijn van inclusie. Dit betekent dat scholen voor alle kinderen en jongeren, ook degenen met een kwetsbaarheid of beperking, een veilige plek zijn. Een plek waar zij niet alleen leren, maar de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben en waar hun veerkracht kan groeien.

Context

Een inclusieve samenleving voor jeugd heeft goed en inclusief onderwijs, kinderopvang, ruimte om te spelen en te sporten én een plek waar je als jeugdige of ouder met vragen terecht kunt. Dit vinden we algemene (basis)voorzieningen. Hoe sterker die basis, hoe beter en preventiever vragen en problemen die bij opgroeien horen, in het gewone leven kunnen worden opgepakt. Onderwijs en kinderopvang zijn onderdeel van deze sociale en pedagogische basis. Om die reden is het belangrijk om hen stevig aan het jeugddomein te verbinden en andersom.
We vragen van partijen die werken aan deze pedagogische basis dat ze de verbinding met elkaar gaan maken en beter samenwerken. Onderwijs en zorg zijn verschillende domeinen waar schotten tussen staan. Hierdoor kan niet vloeiend worden samengewerkt. Wij willen dat domeinoverstijgend wordt gekeken naar wat een jeugdige nodig heeft, dus niet alleen vanuit onderwijs of vanuit zorg, maar vanuit het geheel. We gaan professionals die dagelijks met kinderen en jongeren werken beter ondersteunen én zorgen voor meer verbinding en samenwerking.

Wat doen we? Actielijnen.

1. *Opstellen ontwikkelagenda met primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs voor betere aansluiting onderwijs met jeugdhulp. Inzet op preventie, collectieve financiering van jeugdhulpverlening op de scholen en versterken school als basis.*

We werken al lang samen met onderwijs om zo veel mogelijk kinderen en jongeren mee te laten doen in het onderwijs. Maar er is meer nodig om het onderwijs inclusiever te maken. Inclusief onderwijs gaat over kinderen en jongeren met én zonder een extra ondersteuningsbehoefte. Ze gaan samen naar school en volgen zoveel mogelijk samen onderwijs. Het onderwijs, samenwerkingsverbanden, gemeenten en ouders hebben hier een gezamenlijke verantwoordelijkheid in. Dit vraagt een sterke pedagogische basiskwaliteit en een intensieve samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs en tussen onderwijs en zorg. We willen ondersteuning beter passend, maar ook betaalbaar houden. Daarvoor is het belangrijk om na te denken hoe we met budgetten vanuit zowel onderwijs als (jeugd)hulp kunnen werken om passende ondersteuning te bieden. Om dat voor elkaar te krijgen maken we verdergaande afspraken in een zogenoemde ontwikkelagenda inclusief onderwijs. Deze agenda geeft richting aan de gezamenlijke beweging die we willen maken en laat zien welke ambities we met elkaar hebben om het onderwijs inclusiever te maken. Eind 2022 heeft een eerste verkenning plaatsgevonden en in 2023 werken we visie, thema's en ambities verder uit. Deze ambities reiken mogelijk verder dan het onderwijs en de jeugdhulp. Het gaat namelijk niet alleen om inclusief onderwijs, maar ook om een meer inclusieve samenleving. Zo is het ook belangrijk om welzijnsvoorzieningen, zoals bijvoorbeeld jongerenwerk, dichtbij of aan het onderwijs te verbinden. Bovendien hebben we in de ontwikkelagenda inclusief onderwijs ook aandacht voor aanvullende domeinen zoals onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer, maar ook gezondheid of armoede.
We beginnen hierin niet opnieuw, maar hebben in 2023 en voorgaande jaren regionaal al activiteiten uitgevoerd die bijdragen aan inclusiever onderwijs. De overige actielijnen in deze opgave zijn een uitwerking hiervan.

Lokaal/regionaal/wie?

De ontwikkelagenda wordt regionaal vormgegeven met nauwe betrokkenheid van alle gemeenten en het onderwijs. Hierbij is verbinding met lokale beleidsmakers nodig om de lokale ontwikkelagenda en de regionale ontwikkelagenda naadloos op elkaar te laten aansluiten.

2. *Versterken zorgteams op school, verbinden onderwijs, jeugdhulp en lokale teams. Borging en doorontwikkeling regionale aanpak Jongeren naar school of werk.*

In de aanpak Jongeren naar school of werk 2020-2024 hebben we een stevige ambitie: iedere jongere gaat naar school of werkt en ontvangt daarvoor zo nodig een aansluitend zorgaanbod. We voorkomen schooluitval van leerlingen met ondersteuningsvragen en zorgproblematiek. Deze jongeren worden vroegtijdig ondersteund vanuit zowel het onderwijs als de jeugdhulp. Een betere aansluiting tussen onderwijs en zorg heeft hierbij hoge prioriteit. Er is behoefte aan meer ontschotting en versterking van de zorgstructuur binnen de school. We werken in dit kader nauw samen met onderwijs en werkgevers. Leerlingen en studenten komen vanuit de gehele regio naar onderwijsinstellingen in de regio. De inzet is daarmee bij voorbaat regionaal. Versterken van de zorgteams op school wordt regionaal verder vormgegeven waarbij aandacht en ruimte is voor lokale uitwerkingen hiervan. Alle regiogemeenten en het onderwijs zijn nauw betrokken in de bestuurlijke en ambtelijke structuur van de aanpak Jongeren

naar School of Werk. De activiteiten worden afgestemd met lokaal beleid en uitvoering. De projecten worden gestart vanuit de aanpak Jongeren naar school en werk 2021-2024. Het regioprogramma draagt zorg voor de borging en verduurzaming na 2024.

Wat doen we in de aanpak Jongeren naar school of werk?

a. We voorkomen schooluitval van mbo-studenten met ondersteuningsvragen door vroegtijdige ondersteuning vanuit onderwijs én zorg. Met de Time-in aanpak wordt extra onderwijsondersteuning ingezet in de groepen waarin veel kwetsbare studenten zitten die extra ondersteuningsbehoefte hebben. We investeren op verbinding en samenwerking met externe partners: er worden verschillende activiteiten georganiseerd waardoor zorgprofessionals in en om school elkaar beter (gaan) kennen en beter (gaan) samenwerken. We bieden preventieve ggz ondersteuning op school; jongeren kunnen terecht voor een gesprek, docenten en studieloopbaanbegeleiders worden geadviseerd. Een onderzoeksbureau is betrokken voor de monitoring om na 2024 te kunnen bepalen of het zinvol is deze inzet structureel te maken.

b. We willen collectieve financiering van zorg binnen onderwijs (zbo) in het voortgezet speciaal onderwijs (vso). In Nederland is het voor leerlingen met een intensieve ondersteuningsvraag nodig om de zorg en ondersteuning bij verschillende loketten aan te vragen wat vervolgens verschillende hulpverleners in de klas oplevert. We zijn dit schooljaar 2023-2024 gestart met pilots op vso-scholen in de regio rijk van Nijmegen om te zorgen dat niet ieder kind zijn eigen hulpverlener meeneemt, maar dat één aanbieder de gehele zorg voor de school organiseert met vaste hulpverleners. Hierdoor kan hulp efficiënter ingezet worden en geeft het duidelijkheid. De samenwerking tussen school en hulpverlening wordt sterker. Minder partijen betekent ook minder wisselende afspraken, verwachtingen en afstemmingsoverleggen. We monitoren deze werkwijze gedurende de pilotperiode, zodat we weten of de zorg voor de leerlingen ook beter wordt en betaalbaar blijft.

c. We sluiten lokale teams aan bij de zorgstructuur in het voortgezet onderwijs. In 2022 is met een aantal scholen gestart om de lokale teams van de gemeenten beter aan te laten sluiten op de zorgstructuur van het voortgezet onderwijs. Daarnaast starten we een pilot waarbij een aantal scholen met de buurtteams Jeugd en Gezin (gemeente Nijmegen) met elkaar toewerken naar een stads breed en uiteindelijk regionaal voortgezet onderwijsteam. De medewerker van het lokale team is een aantal uren per week aanwezig op school en werkt zeer nauw samen met het zorgteam van school. De medewerker van het lokale team begeleid, ondersteunt en indiceert (waar nodig) alle leerlingen in afstemming met het schoolmaatschappelijk werk. Dit maakt het zowel voor scholen als voor ouders en leerlingen makkelijker om snel de juiste ondersteuning te krijgen. Op basis van een cijfermatige en inhoudelijke analyse stellen we met het onderwijs en lokale teams vast welke scholen in aanmerking komen voor deze pilot. Ook onderzoeken we in de uitwerking of andere externe partners onderdeel kunnen worden van een voortgezet onderwijs-team.

d. We gaan de volgende stap zetten met de aanpak ziekteverzuim en thuiszitters. Deze aanpak heeft sinds 2018 veel aandacht. We hebben gewerkt aan een uniform werkproces waarin alle rollen en taken van school, leerplicht en de jeugdarts zijn beschreven. Met ingang van schooljaar '22- '23 werken alle voortgezet onderwijs-scholen op deze manier en heeft (ziekte)verzuim al in een vroeg stadium de aandacht. Je wordt als leerling gemist, maar ook gezien. Waar het ziekteverzuim zorgwekkend is, wordt door school al vroeg afstemming gezocht met de leerplichtambtenaar en jeugdarts. In 2023

wordt onderzocht welke (doorbraak)aanpak in het onderwijs nodig is om jongeren die langer dan vier weken thuiszitten weer tot ontwikkeling te laten komen.

3. Organiseren van een passend en dekkend aanbod voor dyslexie en onderzoeken inzet preventie.

We zijn als gemeenten verantwoordelijk voor de dyslexiezorg aan jeugdigen van 7 tot 13 jaar. Met ingang van 1 januari 2023 zijn regionaal nieuwe contracten afgesloten met negen aanbieders. De contracten zijn voor twee jaar afgesloten, met drie keer de mogelijkheid tot tweejarige verlenging. Gedurende de contractperiode onderzoeken we mogelijkheden om preventie in te zetten. Uit onderzoek is gebleken dat goed taalonderwijs mogelijk kan voorkomen dat leerlingen (onnodig) diagnostiek en/of behandeling voor dyslexie nodig hebben. Zij kunnen mee blijven doen in de klas zonder specialistische zorg. Dit bevordert de inclusie van deze leerlingen en voorkomt zorgkosten. Landelijk lopen enkele pilots bij verschillende scholen en dyslexie-aanbieders om preventie van dyslexie te onderzoeken. De effecten van deze pilots op preventieve maatregelen volgen we nauwkeurig zodat we bij een positief effect kunnen afwegen of wij dit in het rijk van Nijmegen ook gaan inzetten.

Lokaal/regionaal/wie?

De inkoop en het contractmanagement worden regionaal uitgevoerd door het regionaal ondersteuningsbureau (ROB). De activiteiten worden afgestemd met lokaal beleid en uitvoering. Het toekennen van dyslexiezorg is een lokale toegang. De zogenoemde poortwachter binnen de gemeente toetst de aanvraag en toekenning van de dyslexie.

4. Realiseren van een kwalitatief, voordelig en dekkend aanbod dagbehandeling/ dagbesteding in aansluiting op de beweging naar een stevige lokale basis.

We gaan in de regio dagbehandeling en dagbesteding jeugd opnieuw inkopen voor 2024 en verdere jaren. Hierbij streven naar een zo eenvoudig mogelijk zorglandschap voor ouders, verwijzers en professionals. Eenvoud zorgt voor duidelijkheid, vermindert bureaucratie en voorkomt onnodige discussies in de samenwerking. Daarnaast zien we dat steeds meer een beroep wordt gedaan op (voorschoolse) dagbehandeling en dagbesteding, waardoor deze leerlingen in de meeste gevallen instromen in het speciaal onderwijs. Dit staat haaks op de ambitie van inclusiever onderwijs. Jongeren moeten zo veel mogelijk in de eigen omgeving, op reguliere scholen tot ontwikkeling komen en minder worden verwezen. Dit betekent dat meer gekeken moet worden naar de context (wat heeft een kind nodig om hier te kunnen ontwikkelen) in plaats van te kijken naar de beperkingen van het kind. Wat kan staat centraal. Ook is een verband zichtbaar tussen de instroom in voorschoolse dagbehandeling en het beleid op voorschoolse en vroegschoolse educatie (VVE). Daarom zoeken we aansluiting bij het VVE-beleid om te onderzoeken op welke manier de VVE-groepen versterkt kunnen worden om kinderen meer inclusief mee te laten doen. Hiervoor haken we de lokale gemeenten goed aan zodat de regionale aanpak en lokale aanpak elkaar niet bijten.

Lokaal/regionaal/wie?

De inkoop van dagbehandeling en dagbesteding wordt regionaal uitgevoerd door het ROB. Omdat we de instroom in de voorschoolse dagbehandeling willen verminderen en meer kinderen in de reguliere setting mee willen laten doen, ontwikkelen we regionaal een gemeenschappelijke visie en kaders

rondom het (lokale) VVE-beleid. De lokale gemeenten geven daarbinnen hun eigen kleur aan de uitvoering en inzet. Op regionaal niveau delen we onze ervaringen en leren we gezamenlijk elkaar.

5. Implementeren STORM[5] -aanpak depressiviteit onder jongeren in het voortgezet onderwijs.

Psychisch gezond zijn is essentieel om gezond op te kunnen groeien. Uit de GGD[6] Gelderland-Zuid Gezondheidsmonitor Jeugd 2021/2022 blijkt dat veel leerlingen die al uit balans waren, door de coronaperiode verder uit balans zijn geraakt. Onder andere psychosociale problemen en somberheid namen toe. Daarom hebben we de verbinding gezocht met onderwijsinstellingen in de regio, GGD-Gelderland Zuid en Karakter Kinder- en Jeugdpsychiatrie om jeugdigen die depressieve klachten of gedachten over suïcide hebben eerder en beter te bereiken en ondersteunen. Hiervoor is vanuit de regio de STORM-aanpak ingezet die op enkele scholen is ingezet.
De STORM-aanpak legt meer focus op het vroegtijdig signaleren van depressieve klachten waardoor jongeren sneller en eenvoudiger worden ondersteund. Deze vroegtijdigheid is belangrijk omdat bij jongeren, die te laat in beeld komen en te laat hulp krijgen, de kans groter is dat de problemen op latere leeftijd blijven aanhouden. De STORM-aanpak sluit aan bij de Landelijke Agenda Suïcidepreventie 2021-2025. Eén van de doelstellingen van deze agenda is suïcidepreventie in de wijk en op school verstevigen. In het rijk van Nijmegen volgen leerlingen van deelnemende scholen een speciaal programma. Door het lesaanbod leren jongeren wat mentale gezondheid betekent, hoe ze klachten bij zichzelf of bij klasgenoten herkennen, en hoe en bij wie zij zelfhulp kunnen vragen als het nodig is. Ook worden problemen rondom mentale gezondheid beter bespreekbaar gemaakt op school. Uit andere regio's die al werken met deze aanpak is bekend dat met deze aanpak jongeren succesvol worden bereikt.

Lokaal/regionaal/wie?

De STORM-aanpak voeren we in 2023 en 2024 stapsgewijs in op alle voortgezet onderwijs-scholen in de regio. In 2025 haken we ook het mbo hierbij aan. De gezamenlijkheid is een voorwaarde van het rijk om subsidie en ondersteuning te krijgen voor het uitrollen van de STORM-aanpak. We hebben in 2022 een financieringsaanvraag ingediend bij het Rijk om de STORM-aanpak in de regio uit te kunnen rollen. De aanvraag is toegekend door het Rijk en zij subsidiëren gedurende drie jaren de helft van de aanpak. De kosten die daarmee nog niet zijn gedekt, worden naar rato over de gemeenten verdeeld. In 2023 wordt hiervoor een nieuwe verdeelsleutel besloten. Het vierde jaar komt volledig ten laste van de gemeenten.

[5] STORM staat voor Strong Teens and Resilient Minds.
[6] Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst.

3.2 Opgave 2

Versterken mentale veerkracht.

Doel

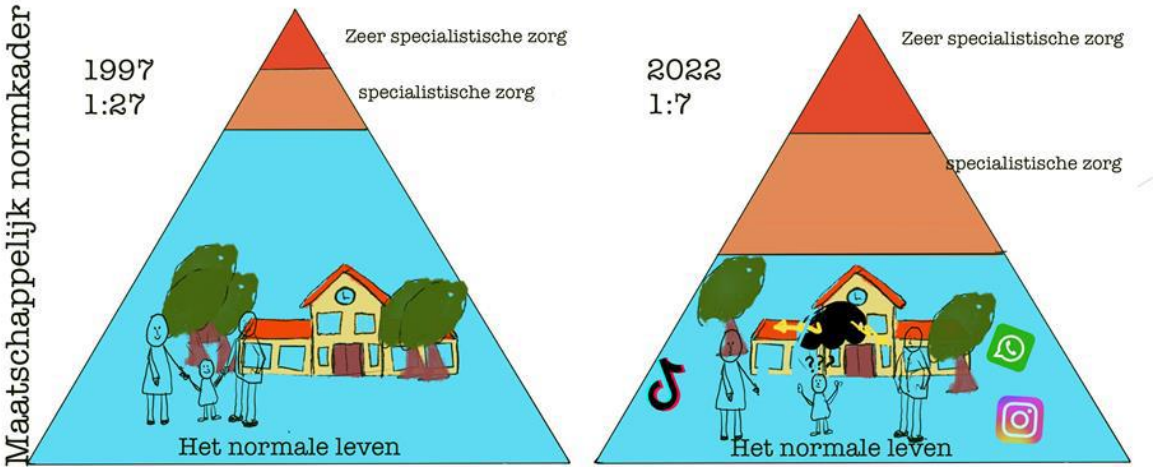
Grotere mentale veerkracht en waar nodig het versterken van gezinnen. We willen de veerkracht van onze kinderen en jongeren versterken. Dit draagt bij aan hun algehele welzijn en het omgaan met uitdagingen in het leven van het hele systeem bevorderd. Dat leidt tot minder inzet van jeugdzorg en vermindering van wachtlijsten. Hierdoor worden zij veerkrachtige volwassenen en hoeven daardoor minder vaak een beroep te doen op professionele hulp. Voor jeugdigen en gezinnen die hulp nodig hebben is tijdig passende hulp en ondersteuning beschikbaar. Die vindt dan zo veel mogelijk plaats binnen het eigen netwerk en de eigen leefwereld waar kinderen en jongeren opgroeien en zich ontwikkelen. Dus thuis, op school en in de eigen sociale context.

Context

Door de groeiende vraag naar jeugdhulp en de steeds langere duur van jeugdhulptrajecten nemen de wachttijden toe en stijgen de kosten. Het systeem zit in de knel. Daarom moet het in de jeugdzorg echt anders: meer preventie, sterkere samenredzaamheid en verbinding, en alleen waar nodig specialistische jeugdhulp bieden.

Opgroeien en opvoeden gaat niet altijd zonder problemen, dat hoort bij het leven. We willen voorkomen dat normale ontwikkelingspijn onnodig als probleem wordt gezien dat behandeld moet worden. We zijn maatschappelijk doorgeschoten in het idee dat voor elk probleem of klacht een behandeling of diagnose (nodig) is. Professionele zorg of ondersteuning hoort aanvullend en ondersteunend te zijn. Dit vraagt ruimte voor professionals om te mogen luisteren zonder oordeel, en zonder een pasklaar antwoord te hebben voor elke vraag of probleem. De focus ligt niet op 'verhelpen van problemen'. De focus ligt op het bevorderen van gezondheid, veerkracht en ontwikkeling en aansluiten bij wat (al) wél kan of lukt. Hierbij gaan we ons meer richten op het inzetten van vrij toegankelijke collectieve ondersteuning en hulp in plaats van individueel. We maken meer gebruik van ervaringsdeskundigen, het eigen netwerk en de eigen leefwereld

Deze visie is niet nieuw maar komt binnen het huidige systeem niet goed op gang. De jeugdzorg is te los van elkaar georganiseerd. Het denken in 'producten' als antwoord op normale levensvragen versterkt het marktdenken en heeft een aanzuigende werking op de jeugdzorg. Daarom zetten we een andere beweging in gang.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

De VNG, GGD GHOR[7] Nederland, Zorgverzekeraars Nederland en het ministerie van VWS maakten gezamenlijk afspraken op het gebied van gezondheid en welbevinden. In het GALA staan afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2040. Hiermee wordt bedoeld weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Het GALA richt zich vooral op het bouwen van een basis voor een gerichte aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Een gezonde samenleving staat daarbij centraal. Het GALA raakt sterk aan deze opgave. We gaan samen met de GGD kijken hoe de actielijnen binnen deze opgave en GALA elkaar versterken.

Ecosysteem Mentale Gezondheid: GEM

In de volwassen-ggz is "de nieuwe ggz" in opkomst met een nieuwe visie op psychisch lijden. Behandeling in de ggz is met name gericht op specialistische aanpak volgens evidence-based richtlijnen. Die benadering sluit vaak niet genoeg aan bij het dagelijks leven waarin mensen willen leren 'hun ding' te doen, ondanks meer dan gemiddelde psychische kwetsbaarheid. Hier komt GEM met een omslag; bij psychisch lijden wordt gekeken vanuit de sociale context. Een ggz die veel meer in verbinding staat met de samenleving, de plekken waar mensen zijn en verblijven, zodat ze daar de vaardigheden kunnen ontwikkelen om zich staande te houden en te ontwikkelen. Binnen deze opgave onderzoeken we hoe GEM kan worden vertaald naar onze jeugd.

Uitgangspunten vanuit GEM:

- Het betrekken van het kind/de jongere, ouders/verzorgers en andere relevante belangrijke betrokkenen bij het nemen van beslissingen over behandeling en ondersteuning. Het begrijpen van unieke behoeften, krachten en voorkeuren van kind en gezin staat centraal.
- Omarmen van GEM door de jeugdzorg waardoor niet alleen wordt gekeken naar de specifieke gedrags- of emotionele problemen, maar ook de bredere context waarin het kind opgroeit. Door deze factoren in de behandeling en ondersteuning op te nemen wordt een brede (en duurzame) aanpak geboden.

[7] GHOR staat voor Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio

- Vroegtijdige interventie en preventie is nodig. Denk bijvoorbeeld aan vrij beschikbare informatie en ondersteuning voor ouders/verzorgers, of aan schoolbrede programma's voor sociaal-emotioneel leren.
- Het benutten van technologie en e-mental health. Denk bijvoorbeeld aan online platforms waar jongeren en ouders informatie kunnen vinden maar ook door chatcontact direct ondersteuning kunnen krijgen.

Wat doen we? Actielijnen waarin het GEM gedachtengoed als rode draad aanwezig is.

1) *Inzetten ondersteuning jeugdigen vanuit het gewone leven, met voorzieningen en mensen in de eigen omgeving. Door herstelondersteunende gesprekken, inzet van ervaringsdeskundigen en steunend netwerk (zoals jouw ingebrachte mentor).*

Om jeugdigen en hun gezinnen duurzaam te versterken wordt eerst naar zo eenvoudig mogelijke oplossingen gekeken. Deze oplossingen komen vanuit het normale leven van de jeugdige en het gezin en zo dichtbij mogelijk. Door hulpvragen, daar waar het kan, op te lossen binnen het gezin, het netwerk en de directe leefomgeving kunnen we professionele expertise gerichter inzetten voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen. Zodat er ook voor hen snel passende hulp is, zonder lang te moeten zoeken naar of wachten op hulp.

Vanuit de GEM gedachte starten we met een ontwikkel atelier over de Herstelondersteunende intake (HOI). De HOI wordt nu in verschillende regio's ontwikkeld voor de volwassen ggz. Wij gaan de HOI vertalen naar de jeugdzorg en we gaan daarbij ook ervaringsdeskundigen inzetten. We vinden herstelondersteunende intake eigenlijk geen passende naam voor de jeugdzorg. Het gaat namelijk niet altijd om herstellen. Omdat we de relatie willen leggen met de ontwikkelingen binnen de volwassen-ggz, houden we hier toch deze naam aan. In de volwassen-ggz worden goede ervaringen opgedaan met de HOI. Deze intake is erop gericht om samen met de cliënt en een door hem gekozen naastbetrokkene te onderzoeken en te bespreken wat de hulpvraag is en welke aanpak daar het beste op aansluit. Daarbij wordt gekeken naar wat eerder heeft gewerkt, wat de mogelijkheden van de cliënt zijn en wat ervoor nodig is om nu tot een oplossing te komen. Hierbij wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de eigen kracht van de cliënt, de normale leefwereld en het eigen netwerk. We gaan aan de slag om de HOI, of een vergelijkbare aanpak zoals een netwerkintake, aan te passen en in te zetten in de jeugdhulp. We starten met de jeugd-ggz en breiden het verder uit naar andere sectoren binnen de jeugdhulp. Met de HOI zetten we een stap in het normaliseren van belemmeringen in de ontwikkeling. De toestroom naar specialistische jeugdhulp vormen we hiermee om naar ander vormen van ondersteuning. Die vormen sluiten beter aan bij wat nodig is en meest helpend.

Lokaal/regionaal/wie?

We starten in een werkatelier waarin wij samen met (ggz-)aanbieders, ondersteuners van huisartsen en lokale teams een pilot HOI voor jeugd uitwerken en direct in de praktijk kunnen brengen. Belangrijk in dit atelier is het domeinoverstijgend leren kijken en denken. Gezinsproblematiek zoals geldzorgen, armoede, schulden en huisvestingsproblematiek zijn vaak onderliggende oorzaken van jeugdproblematiek. Het is daarom belangrijk dat we hier meer oog voor gaan krijgen en domeinoverstijgend werken. We starten met het eerste atelier in het najaar van 2023. De evaluatie zal eind 2024, begin 2025 plaatsvinden. HOI heeft het meeste kans van slagen wanneer deze binnen de

eigen leefomgeving van de jeugdige wordt gedaan. Dit vraagt om een goede lokale inbedding, dit vereist van de deelnemende gemeenten bereidheid en inzet om anders te kijken en te doen.

2) Vergroten integrale hulp in de wijk. Betere verbinding jeugd-ggz en andere (jeugdhulp)aanbieders met lokale teams, onderwijs, welzijn en (ondersteuners van) huisartsen.

a. We creëren een betere verbinding tussen jeugd-ggz en andere (jeugdhulp) aanbieders, onderwijs en het steunend netwerk in de gewone leefwereld.

Om het jeugdhulpgebruik te verminderen en het systeem te wijzigen is een maatschappelijke dialoog nodig over normaliseren en het versterken van het gewone leven. Tegelijkertijd zullen we ook nu al stappen moeten zetten om het systeem in de jeugdzorg een andere wending te geven. Bijvoorbeeld door de inzet van een zelfgekozen steunfiguur zoals de JIM (Jouw Ingebrachte Mentor[8]) en door beter gebruik te maken van lokale formele en informele voorzieningen).

De Hervormingsagenda Jeugd benadrukt het belang van een sterke en stevige lokale pedagogische basis. De inzet is dat jeugdigen en gezinnen zoveel mogelijk antwoorden op hulpvragen laagdrempelig vinden zonder dat direct wordt doorverwezen naar specialistische jeugdhulp. Lokale teams moeten daarvoor zelf voorzien in een breed hulpaanbod met een gerichte aanpak op preventie. Ook zijn onderwijs en kinderopvang nodig bij ondersteuning voor jeugdigen die aansluit bij de eigen leefwereld. Onderwijs en kinderopvang zijn naast het eigen gezin de belangrijkste plek waar kinderen en jongeren zich vormen en ontwikkelen. Wanneer het niet goed gaat valt dat op school of de kinderopvang vaak het eerst op. Binnen school is laagdrempelig hulp beschikbaar zodat een verwijzing minder snel nodig is. Scholen zijn hier nog niet voldoende op toegerust. Jeugdhulp en (passend)onderwijs zullen elkaar meer moeten versterken. In 2024 worden de kaders gesteld. Hierbij speelt de Hervormingsagenda Jeugd een grote rol omdat deze de reikwijdte van de jeugdwet beperkt. Deze opgave valt samen met opgave 1, meer inclusie in de basis. De verandering van inzet van jeugdhulp start binnen onderwijs (primair en voortgezet). Op elke school is of komt een goede basis voor ondersteuning voor alle leerlingen. Leerlingen die een hulpvraag of ondersteuningsbehoefte hebben krijgen dat binnen de context van de school. Alleen indien (hoog) specialistische zorg nodig is wordt dat buiten de school verkregen of wordt verwezen naar speciaal onderwijs. Ook dan is zo nabij mogelijk met inzet van het eigen steunend netwerk het uitgangspunt. Samen met partners uit het veld verkennen we de inzet van jeugd-ggz in de gewone leefwereld. We zetten in op meer groepsgericht aanbod. Door intensievere contractsturing op jeugd-ggz en andere jeugdhulpaanbieders zetten we de in beweging in gang richting het GEM-gedachtengoed. Daarnaast zullen we hen uitnodigen om zelf ook met innovatieve ideeën te komen.

b. We organiseren (aanvullende) expertise dichtbij voor betere analyse en integrale hulp.

De weg naar jeugdhulp kent vele verwijzers: lokale teams, huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten, rechters, jeugdbeschermers en jeugdreclasseerders. 90% van de verwijzingen naar de jeugd-ggz verliep in 2022 in onze regio via de huisarts. Analyse van data leert dat de ingezette/verwezen

[8] JIM staat voor Jouw Ingebrachte Mentor en is een familielid, vriend of bekende van de jongere. De keuze van een jongere voor een JIM wordt ondersteund door ouder(s), waarna JIM optreedt als ambassadeur van de jongere. De JIM is de vertrouwenspersoon, een steunfiguur voor de jongere. In die rol treedt hij/zij op als vertegenwoordiger richting de ouder(s) en professionals. Iedere jongere kiest zijn eigen JIM. Iemand die hij al kent en vertrouwt of waar hij heen gaat als het thuis even niet lekker loopt.

zorg niet altijd direct aansluit bij wat nodig is voor de jongere en zijn omgeving. We hebben een betere (brede) analyse nodig om te beoordelen mét een gezin en jeugdige wat nodig is en waar hulp geboden kan worden (binnen of buiten de jeugdzorg). Wanneer een jongere wordt doorverwezen naar specialistische hulp, is deze vaak zo georganiseerd dat de behandeling of hulp is losgekoppeld van de eigen leefomgeving. Jeugdigen moeten voor jeugdhulp laagdrempelig en dicht bij huis terecht kunnen. Daarvoor zijn stevige lokale teams nodig met voldoende kennis en expertise en verbinding met specialistische hulp. Teams die met ouders en jeugdigen kijken naar wat echt nodig is. Ondersteuning en behandeling vanuit lokale voorzieningen die beschikbaar zijn voor het brede sociale domein. De eigen leefomgeving en het normale leven worden zoveel mogelijk betrokken om de inzet zo duurzaam mogelijk te laten zijn.

Binnen deze actielijn wordt gewerkt aan de volgende ontwikkelingen:

- We professionaliseren lokale teams (zie bijlage 1). We zetten ons in de regio samen in voor stevige lokale teams. Vanuit de regio vormen we kaders, wordt houvast geboden en samenwerking aangegaan. Lokaal wordt de vertaalslag gemaakt naar de praktijk die past binnen de gemeente.

- We hebben in de regio in alle gemeenten een POH-jeugd (praktijkondersteuner huisarts gericht op jeugd), SOH-jeugd ggz (specialistische ondersteuner huisartsenzorg jeugd ggz), SOJ (Specialistisch Ondersteuner Jeugdgezondheidszorg) of een vergelijkbare ondersteuner voor huisartsen. Zo wordt laagdrempelig hulp geboden en worden huisartsen ondersteund in hun verwijzende taak. Binnen de regio worden ervaringen en effecten verzameld die we laten terugkomen in (leer)bijeenkomsten.

- We ontwikkelen jeugd-ggz in de wijk met lokale teams voor laagdrempelige hulp. Minimaal 2 regiogemeenten zullen naar verwachting in het eerste kwartaal van 2024 starten met jeugd-ggz in de wijk. We kijken hoe we kunnen aansluiten op de pilots volwassen ggz in de wijk. Binnen de regio worden ervaringen en effecten verzameld die we laten terugkomen in (leer)bijeenkomsten.

- We creëren (meer) aandacht bij verwijzers voor verwijsmogelijkheden anders dan jeugd-ggz. We onderzoeken in ateliers hoe de verklarende analyse zich verhoudt tot de HOI. Binnen de regio worden ervaringen en effecten verzameld die we laten terugkomen in (leer)bijeenkomsten.

- We creëren aandacht voor en stimuleren de inzet van een verklarende analyse bij verwijzers. Door de verklarende analyse komt beter zicht op het ontstaan van de klachten en op helpende en belemmerende factoren. Als sneller een verklaring in beeld komt, kan sneller de juiste hulp worden ingezet. Het is een leidraad voor professionals in de gesprekken met ouders en jeugdigen. Binnen de regio worden ervaringen en effecten verzameld die we laten terugkomen in leerbijeenkomsten. De regio zal hierin ook aansluiten bij de behoefte en het tempo van de lokale teams.

3) Realiseren van een passender, voordeliger en dekkend aanbod begeleiding en respijtzorg (oppas, weekendopvang, logeren).

De regionale contracten van de ambulante jeugdhulp zijn met twee jaar verlengd tot en met 2024. Een nieuwe aanbesteding komt er aan. De voorbereidingen hiervoor starten in 2023.

We maken meer onderscheid in de doelgroepen zodat we een beter en meer dekkend aanbod hebben. We sturen in de nieuwe aanbesteding meer op samenwerking met, en terugkeer naar gewone (lokale) voorzieningen. Dus we zoeken naar zoveel mogelijk hulp in de normale leefwereld van de jeugdige. Dit geldt ook voor specialistische begeleiding. Dit betekent een beweging naar de lokale teams.

Bij de voorziening respijtzorg gaat het om ondersteuning/overname van zorgtaken bij overbelaste ouders. Binnen de jeugdwet is niet goed beschreven wanneer en voor welke doelgroep respijtzorg is bedoeld. We zien dat respijtzorg in de regio verschillend wordt uitgelegd en ingezet. Aanbieders geven aan dat respijtzorg niet kostendekkend is. Daardoor zijn de afgelopen jaren een paar aanbieders gestopt met het leveren van logeeropvang of ze hebben dat overwogen. Ook zien we dat respijtzorg vaak lang doorloopt waardoor de kosten per kind hoog kunnen oplopen. Daarom moeten we aandacht gaan hebben dat deze zorg tijdelijk bedoeld is.

Om meer grip te krijgen op deze ontwikkelingen, en ervoor te zorgen dat respijtzorg beschikbaar blijft voor de jeugdigen en gezinnen die dit écht nodig hebben gaan we regionaal werken aan:

- Een visie op beleid rondom de inzet, kaders en voorwaarden bij de inzet van respijtzorg
- Een passende inkoop van, en contractmanagement op respijtzorg
- Een voorstel om respijtzorg lokaal als algemene voorziening te ontwikkelen om te voorkomen dat gezinnen gebruik moeten maken van maatwerkvoorzieningen.

4) Verbeteren crisisketen, waaronder goede triage bij crises, doorstroom na opname en afstemming/ regie met lokale teams, spoedeisende zorg, crisisdienst, jeugd-ggz en volwassen-ggz.

We ervaren een aantal knelpunten bij de in- en uitstroom van jeugdigen (18-) in crisishulp. Er ontbreekt vaak een duidelijke regierol, de wijkteams worden niet altijd betrokken en het doorzetten na een crisisinterventie lukt moeizaam. Het ontbreekt vaak aan een passend aanbod. Hierdoor is noodzakelijke nazorg of een vervolgtraject niet direct beschikbaar of het sluit niet goed aan. We gaan de crisisketen verbeteren. We verbinden de organisaties die verantwoordelijk zijn voor crisisinterventies aan de wijkteams. In een crisissituatie zijn de jeugdige en het gezin de regie over hun leven vaak kwijt. Het is belangrijk dat er voor de jongere en het gezin één vast aanspreekpunt is die het doorgaan van zorg bewaakt en de regierol tijdelijk kan overnemen. We maken afspraken wie verantwoordelijk is voor vervolgacties na een crisis. We maken gebruik van duurzame mogelijkheden zoals bijvoorbeeld de JIM en het eigen netwerk.

Lokaal /regionaal/wie?

In deze opgave zal de regio vanuit de gezamenlijke visie kaders bieden en richtinggevend zijn hoe we de versterking van mentale veerkracht ontwikkelen en ontplooien. Hierbij betrekken wij alle gemeenten in de regio. Lokale gemeenten geven zelf kleuring en invulling binnen de gezamenlijke visie en kaders. Vanuit de regio zullen (leer)bijeenkomsten worden georganiseerd om met elkaar en van elkaar te leren. Het ROB neemt de veranderingen mee bij inkoop en contracten.

Lokaal vraagt met name de Hervormingsagenda Jeugd een aantal gerichte acties zoals het verstevigen van lokale teams en het betrekken van ggz in de wijk.

3.3 Opgave 3

Het organiseren van passende hulp voor complexe situaties bij jeugdigen en hun gezinnen.

Doel

Beter passende hulp voor complexe situaties. We willen voor iedere jeugdige uit de regio een passende oplossing met perspectief. Een oplossing voor nu én de toekomst. Hoe ingewikkeld de zorgvraag ook is. Hierbij kijken we naar de hele context om de jeugdige heen. We voorkomen verergering van problemen door deze vragen op te pakken. We leveren een bijdrage aan een lerend jeugdstelsel door van deze casuïstiek te leren.

Context

Er zijn kinderen en ouders voor wie het standaard aanbod niet werkt omdat het niet goed bij hun situatie en leefwereld past. Vaak gaat het om gezinnen die te maken hebben met een kluwen van problemen. De kinderen hebben vormen van jeugdhulp, bescherming en nabijheid nodig waarvoor geen algemene one-size-fits-all oplossingen beschikbaar zijn. Regelmatig wordt er uithuisgeplaatst en volgen meerdere overplaatsingen. Te veel kinderen eindigen bij de jeugdbescherming of in JeugdzorgPlus. Deze gezinnen hebben maatwerk nodig terwijl in spoed en crisis goedbedoeld, maar vaak te snel, wordt gehandeld en opnieuw schade ontstaat[9]. Professionals moeten samen met de jeugdige en ouders op zoek naar een passend netwerk van hulp en ondersteuning. Dit betekent ook dat lokale teams en jeugdbescherming op tijd (aanvullende) specialistische hulp vragen bij complexe casuïstiek. Om samen te zoeken naar de verklaring van het gedrag van het kind in de context van het gezin. Dit past ook bij onze taak om lokale teams te verstevigen. En het betekent dat zorgaanbieders helpen bij de verklarende analyse en maatwerk gaan inzetten en daarbij met andere betrokkenen samenwerken. We moeten voorkomen dat het gesprek, vooral als het spannend wordt, gaat over wat niet mogelijk is door eigen verantwoordelijkheid, beperkt mandaat of beperkte doorzettingsmacht. Gezinnen, hulpverleners, organisaties en onze regiogemeenten horen met elkaar in verbinding te blijven, en (achteraf) te leren van ervaringen. Op deze manier transformeren we de vertrouwde werkwijze en kan in verbinding samen bereikt worden wat niemand alleen lukt.

Voor expertise in (complexe) jeugdhulpvraagstukken is in de regio ook een rol weggelegd voor het Bovenregionaal Expertisenetwerk Jeugdhulp in Gelderland (BOEG). In BOEG werken 7 jeugdhulpregio's samen: Achterhoek, Centraal Gelderland, FoodValley, Midden-IJssel/ Oost-Veluwe, Nijmegen, Noord-Veluwe en Rivierenland. In BOEG werken de jeugdhulpregio's samen met ervaringsdeskundigen, aanbieders van jeugdhulp, de Gecertificeerde Instellingen en kennisinstituten aan het beter maken van de jeugdhulp. Nederland telt 8 van deze Bovenregionale Expertisenetwerken Jeugd. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport geeft opdracht en financiert de bovenregionale netwerken.

[9] In november 2022 is het onderzoek 'Betrek mij gewoon!', op zoek naar verbeterkansen voor de jeugdhulp in het casusonderzoek, afgerond. Onderzocht is hóe een klinische opname of uithuisplaatsing hebben kunnen gebeuren. Jongeren en ouders zelf hebben een centrale rol gespeeld in het onderzoek. Uitkomst is dat ondanks, of misschien soms juist wel door, het gevoel van spoed vaak te snel naar hulp wordt gegrepen die niet goed genoeg aansluit bij de behoeftes van het betreffende kind en bij de kennis over wat echt helpt. In het rapport staan aanbevelingen voor gemeenten, zorgaanbieders, professionals en opleiders.

Wat doen we? Actielijnen.

1. *Verstevigen en meer laagdrempelig inzetten van het Regionaal Expertise Team (RET) om mee te denken bij (complexe) vastgelopen situaties van jeugdigen en hun gezin.*

Regionaal bieden we passende hulp in complexe situaties. Dit deden we sinds enkele jaren in het Overleg Passende Hulp (OPH). Dit overleg is doorontwikkeld naar een Regionaal Expert Team (RET) dat per 1 januari 2023 is gestart. De voorzitter en vaste deelnemers van het RET geven advies aan lokale teams en jeugdbescherming bij (complexe) vastgelopen casuïstiek. Het RET is een multidisciplinair team met experts van de grote zorgaanbieders van specialistische jeugdhulpvormen (met verblijf en klinische ggz) uit de regio. De expertise zet in op ambulante intensieve jeugdhulp. We willen daarmee een uithuisplaatsing of overplaatsingen in spoed en crisis voorkomen en ondersteunen bij terugkeer naar huis.
Het RET ondersteunt lokale teams en jeugdbescherming in de zoektocht naar passende hulp. Een uitgangspunt is dat zij de ouder of jeugdige betrekken of mee laten praten. Het RET moet laagdrempelig ingezet kunnen worden. Dat betekent dat het RET bekend en vindbaar moet zijn. We hebben een paar uitgangspunten die helpen bij het succes van RET. Zo is met de komst van het RET de verplichting om een uithuisplaatsing te melden bij het OPH vervallen[10]. Lokale teams en gezinsvoogden worden actief uitgenodigd om bij complexe situaties gebruik te maken van het RET. Zij kunnen laagdrempelig contact hebben met de voorzitter van het RET maar als het nodig is kan deze ook tijdelijk als procesregisseur worden ingezet. De vaste deelnemers van het RET kunnen actief betrokken blijven nadat een casus is besproken. Ook kan een daarvoor opgeleide gedragsdeskundige helpen een verklarende analyse te maken.

Lokaal/regionaal/wie?

Het RET heeft lokale teams en jeugdbescherming benaderd en geïnformeerd over de nieuwe werkwijze van het RET. Medio 2023 wordt in het RET op beperkte schaal gestart met de uitvoer van de verklarende analyse. Deze inzet wordt eind 2023 geëvalueerd.
Lokale teams en jeugdbescherming gebruiken het RET tijdig en maken bij de inzet van gespecialiseerde jeugdhulp gebruik van gecontracteerd aanbod. ROB en regionale beleidsadviseurs leren van vastgelopen zorgvragen en maatwerkovereenkomsten bij niet gecontracteerde zorgaanbieders van residentiële jeugdhulp.

Het RET kan adviseren om expertise in te vliegen van het Bovenregionaal Expertisenetwerk Gelderland: BOEG[11]. Ook kan de regio aanvragen indienen om (structureel) nieuw zorgaanbod te organiseren.

[10] In 2022 is de verplichting voor gecertificeerde instellingen om alle uithuisplaatsingen bij het OPH te melden losgelaten. Voorwaarde hierbij was dat het aantal uithuisplaatsingen wel gevolgd blijft worden. Dit lukt dankzij de ontwikkeling van een nieuw regionaal dashboard Initi8 instroom verblijf. Het loslaten van de meldplicht heeft geen toename in het aantal uithuisplaatsingen laten zien. Per 1 januari 2023, bij het overgaan van het OPH in het RET is daarom ook de meldplicht voor alle verwijzers vervallen.
[11] BOEG ondersteunt vanuit een onafhankelijke positie het Rijk van Nijmegen en het Regionale Expert Team (RET) in complexe en vastgelopen casuïstiek. BOEG stelt eventuele ontbrekende expertise beschikbaar om snel tot passende hulp te komen. BOEG wil leren van opgedane ervaringen, goede praktijken en knelpunten.

2. *Verbeteren insteek op de behoeften van jongeren en ouders door inzet van de doorbraakmethode.*

In de voortdurende zoektocht naar nieuwe en beter werkzame zorg moeten we meer handelen vanuit cliëntperspectief[12]. Hulp aan het kind is alleen effectief als voldoende aandacht is voor het gehele gezin. Als omgevingsfactoren een grote rol spelen in de problematiek van het kind, moet dat meegenomen te worden in het vinden van een passende oplossing. Met de inzet van de doorbraakmethode wordt voor ieder gezin maatwerk mogelijk én gelegitimeerd. In de aanpak wordt gewerkt volgens gedeelde waarden, die het mogelijk maken om de publieke middelen verantwoord in te zetten. Deze waarden zijn: legitimiteit (mag het?), betrokkenheid (krijgt het gezin weer grip op hun leven?) en rendement (zetten we de publieke middelen optimaal in?). Met de doorbraakmethode worden lokale teams en jeugdbescherming ondersteund om samen met het gezin buiten bestaande structuren en financiering te denken. Door inzet van de doorbraakmethode bij jeugdigen met specialistische jeugdhulp kan dat uiteindelijk een besparing opleveren omdat andere, zwaardere inzet kan worden voorkomen.

Lokaal/regionaal/wie?

In samenwerking met het ROB hebben we aandacht voor kwaliteit bij aanbieders. Onderdeel hiervan is de richtlijn 'Samen met ouders en jeugdigen beslissen over passende jeugdhulp'. Ook vanuit BOEG is veel aandacht voor deze gelijkwaardige samenwerking tussen professionals en ouders en jeugdigen. Het RET werkt volgens het VNG-borgingsdocument Expertteams, een onderdeel hiervan is dat ouders en jeugdigen aanwezig mogen zijn bij RET.

De regio stimuleert alle gemeenten de doorbraakmethode zoals ontwikkeld door het Instituut Publieke Waarden (IPW) in te gaan zetten. Vanuit de regio wordt het IPW ingehuurd om minimaal één professional per lokaal team te trainen. Ook wordt gedacht aan jeugdbescherming en andere jeugdzorgprofessionals. De deelnemers delen hun kennis met collega's en samenwerkingspartners. Na de training wordt de aanpak toegepast bij jeugdhulp casuïstiek. Dit draagt bij aan de integrale samenwerking met collega's uit de verschillende sociale domeinen binnen de lokale gemeentes en de regionale spelers. De regio richt een Regionaal Kennisplatform in met getrainde professionals. Dit platform wordt begeleid door het IPW. In dit platform wordt opgedane kennis gedeeld, wordt daarvan geleerd en wordt deze geborgd.

Lokale teams nemen deel aan de training en gaan de aanpak toepassen waar dat kan of nodig is. Dit draagt ook bij aan het verstevigen van lokale teams. Lokale gemeenten dienen budget te reserveren zodat hun lokale team doorbraak-oplossingen ook in kan zetten.

[12] Het onderzoek 'Betrek mij gewoon!' (zie noot 7) brengt dit duidelijk naar voren. In het rapport staan aanbevelingen geformuleerd voor zowel gemeenten, zorgaanbieders, professionals en opleiders.

3.4 Opgave 4

Terugdringen residentiële jeugdhulp: zo thuis mogelijk.

Doel

Meer jeugdhulp zo thuis mogelijk. Voorkomen van uithuishuisplaatsingen door sterke gezinnen én een sterke sociale omgeving. Voor jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben is tijdig passende hulp en ondersteuning beschikbaar. Wanneer residentiële jeugdhulp (jeugdhulp met verblijf) nodig is, dan doen we dat zo thuis mogelijk. Daarvoor moeten we residentiële jeugdhulp transformeren.

Context:

Te veel kinderen worden uit huis geplaatst door gezinsproblematiek. Veel kinderen verliezen hun bekende leven omdat ze buiten de gemeente en zelfs buiten de regio worden geplaatst. Te vaak wordt een (zorg)oplossing voor de jeugdige ingezet terwijl het passender en duurzamer is om iets in de leefwereld van het gezin te veranderen.
Terugkeer uit residentieel verblijf krijgt nog onvoldoende aandacht. Jongvolwassenen (18+) lopen vast na een verblijf in jeugdhulp omdat er dan verschillende regimes gelden voor verblijf en zorg (WMO, verlengde jeugdwet of zorgverzekeraar). Het lukt ons nog onvoldoende om voor hen een passend vervolg te realiseren.

We zijn in onze regio sinds enkele jaren actief bezig om de instroom in jeugdhulp met verblijf terug te dringen. We investeren als gemeenten in alternatieven voor zorg en hulp om dit te voorkomen. We hebben bijvoorbeeld de inzet van ambulante gezinsbehandeling gestimuleerd. We hebben ervaring opgedaan met de door de jeugdige zelf gekozen steunfiguur, de ingebrachte mentor (JIM). Door deze inzet is een positieve beweging gestart. We zien dat het aantal uithuisplaatsingen is gedaald. We willen de komende jaren verder gaan met deze inspanningen.

Wat doen we? Actielijnen.

1. Het ontlasten van kwetsbare gezinnen door sociale steun van (in)formele opvoeders.

De uitdrukking is niet voor niets '*it takes a village to raise a child*'. Iedereen heeft een sterk netwerk nodig en dit geldt zeker voor kwetsbare gezinnen. Eén op de vier kinderen groeit op in een gezin waar een gezinslid zorg nodig heeft. Sociale steun vanuit de directe omgeving is dan nog belangrijker. Het voorkomt dat gezinnen overbelast raken.

In 2020 hebben we regionaal aandacht gevraagd voor de werving van steungezinnen. Gezinnen die steun kunnen gebruiken (vraaggezinnen) worden gekoppeld aan een gezin in de buurt die laagdrempelig en praktisch ondersteuning kan bieden (steungezinnen). Een steungezin deelt met het vraaggezin de zorg voor de kinderen. Zo krijgen kinderen wat extra liefde en aandacht en worden ouders even ontlast. In de regio zijn verschillende organisaties actief die hierin bemiddelen.

Een andere manier om overbelaste gezinnen te versterken is door de inzet van Zorgoppas. Ouders met een zorgbehoevend kind vinden niet zomaar een oppas. Gewoon het buurmeisje vragen kan voor hen vaak niet. Daardoor kunnen deze ouders niet los komen van de zorg over hun kinderen. Door een zorgoppas kunnen we ouders ontlasten zodat ze tijd kunnen besteden aan ontspanning of aan privé

afspraken. Ook hierbij is de kracht van deze hulp alledaags en vriendelijk. Ouders betalen een eigen bijdrage voor deze zorgoppas, met uitzondering van minima tot 130% van de bijstandsnorm. Op deze manier proberen we te voorkomen dat problemen in een gezin verergeren en dragen we bij aan het fijn opgroeien van kinderen in hun eigen gezin.

Lokaal/regionaal/wie?

We willen regionaal aandacht voor specifieke doelgroepen waarbij deelname aan de lokale basisvoorzieningen minder vanzelfsprekend is. Het opdrachtgeverschap van steungezinnen en Zorgoppas is een lokale taak. We willen in deze regionale actielijn elkaar inspireren. Steungezinnen worden via *Buurtgezinnen* gecoördineerd in Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook & Middelaar en Nijmegen. In Wijchen gebeurt dat via *Meer voor mekaar* en in Beuningen via *Gezinnen voor elkaar*.

Zorgoppas is een pilot die 1 maart 2023 gestart is in Nijmegen. We willen hierin regionaal ervaringen uitwisselen en leren van elkaar.

2. Verstevigen pleegzorg in de regio.

We hebben te weinig pleeggezinnen voor kinderen en jongeren die een plek nodig hebben. Steeds minder mensen melden zich aan als pleegouder. Kinderen en jongeren komen in gezinshuizen of residentiële jeugdhulp terecht, terwijl ze een 'gewoon thuis' nodig hebben. Waar ze veilig en optimaal kunnen opgroeien tot hun 21e jaar. Dit betekent dat pleegzorg een belangrijke positie inneemt in ons zorglandschap. Daarom is aandacht geven aan pleegzorg belangrijk. Voorlichting geven over de verschillende vormen van pleegzorg is daar een groot onderdeel van: van vakantie en weekendpleegzorg tot aan pleegzorg 24/7. In oktober 2020 is na een zorgvuldige doelgroep-analyse de campagne 'Jouw liefde maakt het verschil' in het Rijk van Nijmegen gestart. Professionals, pleegouders en ouders zetten zich met hart en ziel in om pleegzorg te laten slagen. Samen wordt er alles aan gedaan om het verschil te maken in het leven van een kind. Daarbij willen we niet alleen pleeggezinnen werven, maar willen we ze ook behouden. We moeten aandacht hebben voor de bijzondere taak die zij op zich nemen. Een uithuisplaatsing kan rust en stabiliteit brengen, maar is ook ingrijpender en traumatischer voor kinderen en hun ouders dan wordt gedacht. Dit heeft ook impact op de pleegouders. Er zijn veel pleegzorgplaatsingen die vroegtijdig worden beëindigd. Het aantal pleegouders dat stopt is te hoog: jaarlijks ongeveer 14% van het totaal aantal pleeggezinnen in Nederland. De Nederlandse vereniging voor pleeggezinnen helpt en ondersteunt pleeggezinnen op allerlei manieren zodat zij de zorg voor een pleegkind vol kunnen houden. We verwachten van zorgaanbieders dat zij ondersteuning bieden aan pleegouders, en er wordt een (flexibele) regeling geboden als het gaat om het maken van extra kosten (de zogeheten bijzondere kosten). In de meest ruime zin worden pleegouders in het zadel geholpen en gehouden door buiten bestaande paden om mee te denken over wat zij nodig hebben (zoals de doorbraakmethode inzetten voor het realiseren van een extra kamer in het huis).

Het effect van (blijvend) campagne voeren is zichtbaar: eind 2022 is de wachtlijst van kinderen die pleegzorg nodig hebben gezakt van ruim 20 naar onder de vijf. Maar helaas zien we de wachtlijst weer klimmen. Wat nodig is, is structurele aandacht voor het werven van pleegouders. Hoe groter het aanbod van verschillende pleegouders, hoe beter de pleegzorgaanbieder kan matchen. Hoe beter de match, hoe kleiner de kans dat een pleegzorgplaatsing afgebroken wordt.

Lokaal/regionaal/wie?

De pleegzorgcampagne is gecreëerd door de regio. Regionaal wordt zorggedragen voor een continue online campagne op www.pleegzorgrijkvannijmegen.nl. Marketing verschijnt via Instagram, facebook en soms ook google advertisement. In de jaarlijkse week van de pleegzorg (meestal rond oktober/november) is er een piek, waarbij we regionaal extra inzetten op een piek-campagne. Regionaal wordt samen met de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen onderzoek gedaan naar 'Het goede Gesprek': Wat gaat goed, wat kan beter? Omdat succesvolle pleegzorg niet vanzelf gaat. In de regio worden pleeggezinnen, ouders, hulpverleners en beleidsmakers gezamenlijk betrokken.

Lokale gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het vertalen van de campagne op lokale websites, met banners in wijkcentra en een gift en/of media aandacht in de Week van de Pleegzorg. De regio stelt een toolkit beschikbaar. Lokale gemeenten hebben eigen beleid voor mantelzorgers, pleegouders en andere vrijwilligers. Elke gemeente kiest of zij een pleegzorgcompliment willen geven. Ook de nazorg aan pleegouders, het indiceren van hulp in het gezin of het realiseren van ongebruikelijke inzet is een lokale aangelegenheid.

3. Vergroten en versterken gezinshuiszorg in de regio.

We hebben in de regio meer aanbod nodig voor jeugdigen die Gezinshuiszorg nodig hebben. In gezinshuizen wonen kinderen en jongeren tot 21 jaar die uit huis zijn geplaatst. Gezinshuizen zijn kleinschalig: maximaal 6 kinderen. Het gezinshuis staat vaak in een gewone wijk. Gezinshuiszorg neemt, naast pleegzorg, een belangrijke positie in doordat de zorg "zo thuis mogelijk" is. Deze zorg kan voltijds zijn, maar deeltijd wonen hoort daar ook bij. We hebben gezinshuizen nodig als alternatief bij de afbouw van de residentiële jeugdhulp. Zorgaanbieders worden gestimuleerd om voortdurend te werken aan kwaliteitsverbetering. Daarvoor worden de nieuwe landelijke Kwaliteitscriteria Gezinshuizen gebruikt. Behalve de blijvende aandacht voor het versterken van de kwaliteit van gezinshuiszorg, is het vergroten van de capaciteit van gezinshuiszorg ook hard nodig. We willen dat voor alle jeugdigen uit de regio die dat nodig hebben, een plek in de regio beschikbaar is. Een plek die zo dichtbij mogelijk zodat ze in hun bekende omgeving kunnen blijven. Zeker voor 16+ jeugdigen is er te weinig aanbod. Daarbij gaat het ook over kinderen die dan kunnen uitstromen uit zwaardere zorg (zoals JeugdzorgPlus[13] en Driemilieuvoorziening[14]).

Op basis van historisch gebruik en de verwachte toekomstige vraag maken we een ontwerpschets die bestaat uit meerdere profielen van gezinshuizen. In samenwerking met de wetenschap en ervaringsdeskundigen worden criteria opgesteld voor de gewenste gezinshuizen. Zorgaanbieders worden door ons uitgenodigd om initiatieven te ontwikkelen die hier aan voldoen. De beoordeling van nieuwe initiatieven vindt plaats in een select gezelschap dat bestaat uit ervaringsdeskundigen, wetenschap, professionals en gemeenten. De regio faciliteert hierin.

Lokaal/regionaal/wie?

We werken deze actielijn regionaal uit. We hebben alle gemeenten in de regio nodig om passende huisvesting te vinden en de daarbij behorende vergunningen te realiseren.

[13] JeugdzorgPlus is een vorm van gesloten jeugdhulp voor jongeren met ernstige gedragsproblemen die een risico vormen voor zichzelf of anderen.

[14] Een Driemilieuvoorziening is een vorm van specialistische jeugdhulp waar verblijf, scholing/werk en vrijetijdsbesteding op één terrein worden aangeboden.

4. Versterken van specialistische jeugdhulp en toewerken naar een dekkend zorglandschap.

In 2025 komt een nieuwe inkoop van Jeugdhulp met verblijf. We sluiten dan ook aan op de landelijk gehanteerde term specialistische jeugdhulp[15]. Specialistische jeugdhulp is het geheel van ambulante gezinsbehandeling, pleegzorg, gezinshuizen en residentiële jeugdhulp. Daarmee laten we de term "jeugdhulp met verblijf" vervallen. We werken toe naar een dekkend zorglandschap voor alle kinderen waarbij een uithuisplaatsing dreigt of heeft plaatsgevonden. We toetsen daarbij de kwaliteit van het besluit om uit huis te plaatsen (de "verklarende analyse"). We verwachten dat alle professionals werken met de richtlijn uithuisplaatsing die als veldnorm door beroepsverenigingen is ontwikkeld. Ook verwachten we dat zorgaanbieders de landelijk vastgestelde richtlijn residentiële jeugdhulp en de kwaliteitscriteria gezinshuiszorg hanteren.

Bij de inkoop wordt gevraagd om vernieuwing. Het gewone leven moet centraal staan bij alle specialistische jeugdhulpvormen: ambulante gezinsbehandeling; pleegzorg, gezinshuizen, residentiële jeugdhulp. Zo kan een zelfgekozen steunfiguur (JIM) worden ingezet bij ambulante gezinsbehandeling wat bijdraagt aan het voorkomen van een uithuisplaatsing. Als een uithuisplaatsing niet afgewend kan worden, dan groeien kinderen op in een zo huiselijk mogelijke gezinssfeer en bij voorkeur met vaste (professionele) opvoeders. Pleegzorg en gezinshuiszorg wordt gestimuleerd. Als residentiële jeugdhulp nodig is worden ouders betrokken en wordt terugkeer naar huis bevorderd. Als dat niet mogelijk is, worden jeugdigen voorbereid op een zelfstandig bestaan of een ander helpend vervolgperspectief.

We vertalen deze uitgangspunten naar een inkoopkader dat met partners wordt gedeeld en vastgesteld. Hierin is ook aandacht voor de zakelijke kant, zoals de inzet van meerzorg[16], zorgplicht, acceptatieplicht en kwaliteitscriteria. We brengen in kaart welke verandering aanbieders moeten maken om hun hulpaanbod door te ontwikkelen passend binnen deze visie. Vanaf 2025 sluit het ROB meerjarige contracten volgens deze visie.

In 2023 kijken we bij de inkoop ook naar jongvolwassenen die een beschut en beschermd woonzorgaanbod nodig hebben voor specialistische, intensieve problematiek. Een aantal jeugdigen die zijn opgegroeid in pleegzorg, gezinshuizen of zwaarder residentiële jeugdhulp, wil bij 18 jaar geen verblijf meer maar heeft ook geen steunend sociaal netwerk. Of is door een licht verstandelijke beperking kwetsbaar. Vaak is de relatie met ouders en familie beschadigd. Zelfstandig wonen is meestal (nog) niet haalbaar. Deze groep komt niet in aanmerking voor beschermd wonen – als ze dat al willen - omdat er geen (passende) diagnose is. De kans dat deze jeugdigen dak- en thuisloos wordt is groot. Hierna in de 6e actielijn komt deze doelgroep verder terug.

Lokaal/regionaal/wie?

Regionaal beleidsadviseurs en ROB starten in 2023 met de voorbereiding van de inkoop van specialistische jeugdhulp (Jeugdhulp met Verblijf) voor 2025. Er wordt geleerd van eigen data en ervaringen en die van aanbieders, lokale teams en jeugdbescherming.

[15] We gebruiken momenteel "jeugdhulp met verblijf" voor meer dan alleen de jeugdhulp die met verblijf, d.w.z. een overnachting elders, wordt ingezet. Namelijk ook voor ambulante hulp. Dat is verwarrend. Landelijk (VWS, Hervormingsagenda, NJI, etc.) wordt de term "specialistische jeugdhulp" gebruikt, daar sluiten wij bij aan.

[16] Meerzorg betekent extra ruimte om passende zorg te organiseren, maatwerk, ook als dat initieel buiten het contract valt.

Tegelijkertijd loopt vanuit de gemeente Nijmegen een aanbesteding voor jongvolwassenen die beschut woonzorgaanbod nodig hebben. Aan een geselecteerd klein aantal zorgaanbieders wordt gevraagd om in het hiaat tussen jeugdwet en WMO iets te ontwikkelen. De contractering is vooralsnog kortdurend (18 maanden) en lokaal. De financiering is jeugdwet en WMO. De inzichten worden regionaal gedeeld en van geleerd. Daarbij wordt ook gekeken naar een structurele financieringsvorm.

5. Verbinden bovenregionale samenwerking (Gelderland, G7) op essentiële jeugdhulpfuncties.

De zeven Gelderse jeugdhulpregio's (G7) slaan de handen ineen voor deze weinig voorkomende hulpvragen waar hoogwaardig specialisme, samenwerking en maatwerk nodig is. Kortweg; samenwerking op essentiële functies[17]. Deze samenwerking heeft gevolgen voor de regionale contractering en regievoering.

In de afgelopen periode is door het Rijk geïnvesteerd in de om- en afbouw van zware residentiële jeugdhulp zoals JeugdzorgPlus en Driemilieuvoorzieningen. Het ontbreekt op dit moment aan landelijke regie op een zorgvuldige om- en afbouw en aan een goede spreiding in het land. Ook een bekostiging ontbreekt die rekening houdt met de kosten voor vastgoed-ombouw, leegstand, personeelsontwikkeling en tegenvallers. Gevolg is dat enkele cruciale organisaties onder druk staan en het aanbod afneemt. Risico hiervan is dat kinderen uit Gelderland niet geplaatst kunnen worden omdat er onvoldoende beschikbare plekken zijn. Uit onderzoeken blijkt dat de zorg voor jeugdigen met complexe en samengestelde problemen op meerdere levensgebieden (in het gezin, bij het kind zelf, op school en daarbuiten) niet voldoende helpend is. Hulp is niet volledig beschikbaar, wachtlijsten zijn lang. Geen enkele zorgaanbieder kan alle benodigde hulp alleen organiseren en/of heeft expertise beschikbaar. Hierdoor is niet alle benodigde hulp dicht bij huis beschikbaar. Ook hebben jeugdigen vaak al lange tijd hulp waarbij traject op traject stapelt.

Doel van bovenregionale samenwerking op G7 niveau is clustering van de schaarse, hoog-specialistische kennis en opvang. Voor kinderen en gezinnen moet daarmee de beschikbaarheid verbeteren, maar ook de zorg transformeren. Dit vraagt overigens ook een transformatie in andere domeinen zoals onderwijs, volwassenen-ggz en woonbeleid.

Lokaal/regionaal/wie?

Krachtig opdrachtgeverschap vanuit G7 is nodig, dat vereist het loslaten van autonomie door de regio's. De G7 kan dan in samenwerking met zorgaanbieders, ervaringsdeskundigen en verwijzers zoals de Gecertificeerde instellingen zorgdragen voor de benodigde verandering. Om het bovenregionale opdrachtgeverschap in te vullen hebben we uniforme tarieven en een passende bekostigingssystematiek nodig. In 2024 is de verwerving van essentiële jeugdhulpfuncties afgerond en is deze hoog specialistische residentiële jeugdhulp onderdeel van de regionale contracten.

6. Verbeteren door- en uitstroom 18+.

Om zelfstandig te worden hebben jongeren een stevige basis nodig op de vijf grote leefdomeinen, ook wel de Big 5 genoemd. Deze leefdomeinen zijn support (terug kunnen vallen op een sociaal netwerk, een steunfiguur), wonen, school en werk, inkomen en (mentaal) welzijn. Dat geldt ook voor de meest

[17] Essentiële functies is de specialistische zorg voor een kleine groep kinderen en jongeren met complexe problematiek waarbij de veiligheid en/of de ontwikkeling in gevaar is.

kwetsbare jongeren die opgroeien in pleegzorg en gezinshuizen of residentieel verblijf. Juist voor hen moet de overgang van jeugdzorg naar jongvolwassenheid beter[18]. Wanneer een jongere 18 wordt moet hij weg uit de residentiele instelling waar ze verblijven. Pleegzorg en gezinshuiszorg kan vrijwillig tot 21 jaar door lopen. 70% van de dakloze jongvolwassenen (18-27 jaar) hebben een verleden in de jeugdzorg. Wij willen daarom dat zorg pas stopt als jongeren daar klaar voor zijn. We kijken op tijd naar wat lokaal geregeld moet worden om het perspectiefplan van de jongere te laten slagen. Dit vraagt iets van zorgaanbieders, lokale teams en andere betrokkenen zoals woningcorporaties, werkgevers etc. Dit vergt ook een domeinoverstijgende aanpak bij gemeenten omdat er ruimte moet zijn voor doorbraak als er bijvoorbeeld knelpunten zijn in de financiën.

Lokaal/regionaal/wie?

In de gemeente Nijmegen bestaat een Tussen Wal en Schip overleg (TWES) waarbij zorgaanbieders en dienstverleners met elkaar bespreken hoe de overgang naar (beschermd, beschut, zelfstandig) wonen het beste vorm kan worden gegeven. Het idee is dat jongeren worden aangemeld ruim voor hun 18e jaar. We hebben in de regio de ambitie om hier alle regiogemeenten bij aan te laten sluiten. Voorwaarde hiervoor is dat de regiogemeenten bereid zijn om te komen tot een doorbraakaanpak (zie opgave 3, actielijn 2). In 2024 onderzoeken we of de regiogemeenten ook aan kunnen sluiten bij het TWES.

[18] Onderzoek "*De noodzaak om schade te voorkomen bij jongeren van 18+ die de residentiële jeugdhulp moeten verlaten: Een interdisciplinaire wetenschappelijke onderbouwing*". https://www.eur.nl/essb/nieuws/schadenota-jongeren-van-18-die-de-residentiele-jeugdhulp-moeten-verlaten

3.5 Opgave 5

Scheiden zonder schade voor alle gezinsleden.

Doel

Vaker zonder schade scheiden. Complexe scheidingen leiden tot ontwikkelingsbedreigingen bij kinderen, onveiligheid en kindermishandeling. Het gevolg is een grote druk op jeugdzorg en zelfs uithuisplaatsingen. Dit willen we voorkomen.

Context

Voor ons zijn de landelijke programma's Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en Scheiden zonder schade inspiratie geweest om eigen initiatieven te ontwikkelen om deze problematiek aan te pakken.

Nog steeds lijkt bij echtscheidingen het leidende uitgangspunt "eens samen ouder, altijd samen ouder". Vanuit deze gedachte worden vervolgens oplossingen aangedragen bij complexe echtscheidingsproblematiek. Dit zorgt bij een bepaalde groep ouders voor olie op het vuur in hun strijd. In plaats van positieve veranderingen en verbeteringen in het gezin laait de strijd harder op omdat ouders niet meer mét elkaar ouder kunnen zijn, maar dit wel van hen wordt geëist. Dit leidt vervolgens tot onmacht en frustratie bij ouders zelf, maar ook bij de betrokken professionals. Voor de kinderen leidt het tot een negatieve sociaal-emotionele ontwikkeling en is sprake van een ontwikkelingsbedreiging. Onenigheid tijdens een scheiding is normaal, aanhoudende conflicten niet.

De realiteit is dat de meeste ouders enige tijd na de scheiding opschuiven naar parallel ouderschap. Dit wil zeggen dat ouders hun kinderen elk op hun eigen manier opvoeden, met inachtneming van de belangen van de kinderen. Dit vraagt om een nieuwe visie op het aanpakken van echtscheidingsproblematiek: het stoppen van de strijd en het werken aan welzijn en rust voor alle gezinsleden door te accepteren dat beide ouders na de scheiding een eigen gezin met hun kinderen zijn. Beide gezinnen hebben eigen behoeften en plannen: 2 gezinnen, 2 plannen. Daarom moeten we onderscheid maken tussen ouders die hun scheiding samen kunne regelen, en ouders die in ruzie en conflict blijven hangen. In de regio starten we met de betrokken partners een samenwerking vanuit deze nieuwe visie. Dit leidt tot welzijn en rust voor alle gezinsleden, ouders én kinderen.

Wat doen we? Actielijnen.

1. *Vormen van een samenwerkingsverband met jeugdzorg, GGZ en lokale teams voor consultatie en advies bij (complexe) scheidingen: Regionaal Expertise Project complexe Scheidingen (REPS).*

We zijn in maart 2023 gestart met het Regionaal Expertise Project (complexe) Scheidingen: REPS. Het kernteam van REPS bestaat uit professionals van Sterker sociaal werk, Entrea Lindenhout, Pro Persona en Jeugdbescherming Gelderland. Het REPS is in eerste instantie gericht op het bieden van kortdurende ondersteuning in (complexe) scheidingszaken aan professionals zoals lokale teams en jeugdbeschermers die werkzaam zijn in het Rijk van Nijmegen. Deze ondersteuning is op maat en kan ingezet worden in alle fasen van de hulpverlening aan volwassenen/ouders en kinderen, ook als de hulp vastgelopen is. Dit kan zowel een telefonisch consult en advies inhouden. Maar REPS ondersteunt ook actief door samen met de professional in gesprek te gaan met ouders en/of kinderen. Het REPS neemt

het niet over en voert geen casusregie. In eerste instantie doen we dit voor twee, maximaal drie jaar. Lerend samenwerken staat hierbij centraal. Het REPS wordt ambassadeur van de nieuwe visie *2 gezinnen, 2 plannen*. Uitgangspunten zijn:

- Ouders, hun netwerk en de dienst- en hulpverlening gaan zich richten op het stoppen van de strijd;
- Ouders gaan toewerken naar het welzijn en rust voor de kinderen en voor zichzelf;
- De dienst- en hulpverlening en het netwerk richten zich op ouders en kinderen als twee aparte systemen;
- We werken aan wat haalbaar is, in plaats van blijven focussen op waar het vastloopt zoals communicatie en samenwerking.

We blijven in nauwe samenwerking met de lokale teams en jeugdbescherming de werkwijze van het REPS verder ontwikkelen. In 2024 houden we een (eind)evaluatie.

Lokaal/regionaal/wie?

We stimuleren lokale teams en jeugdbeschermers om het REPS in te zetten. Het REPS kijkt samen met hen naar de juiste oplossingsrichting waarbij zij de casusregie houden. Van het lokale team en jeugdbescherming wordt verwacht dat zij hun deskundigheid op orde hebben op het gebied van veiligheid, en bij voorkeur ook specifiek voor scheidingen. Het regionale samenwerkingsverband rondom het REPS kan trainingen verzorgen zodat lokaal binnen alle gemeenten volgens dezelfde visie wordt gewerkt. Daarbij is het nodig dat lokale gemeenten investeren in preventief beleid.

2. Realiseren van eenduidige informatie en advies aan scheidende ouders om complexe scheidingen te voorkomen.

We willen dat iedere ouder na een scheiding weer een eigen gezinsleven opbouwt met hun kinderen. Bouwstenen daarin zijn ieders welzijn en rust. Dit betekent dat ouders, hun sociale netwerk en betrokken professionals geïnformeerd moeten worden over hoe de scheiding zo goed mogelijk kan verlopen. Er is nu teveel verschillende informatie beschikbaar die niet helpend is bij het doel om te scheiden zonder schade voor het hele gezin. Daarom is het nodig dat helpende, herkenbare en vindbare informatie beschikbaar is vanuit een eenduidige visie en taal.

Lokaal/regionaal/wie?

We gaan het REPS een rol geven in de beoordeling van informatie die momenteel wordt verspreid door lokale teams, jeugdbeschermers, onderwijs, jeugdgezondheidszorg, advocaten en welzijnspartners. Het REPS start met het bundelen en opstellen van uniforme informatie die verspreid gaat worden. Verwachting is dat dit in 2024 gereed is.

3. Onderzoeken en realiseren van preventiemogelijkheden voor (juridische) hulp- en dienstverleners om escalatie en juridische strijd in echtscheidingen te voorkomen.

Te veel echtscheidingen escaleren en leiden tot een juridische strijd. Als een echtscheiding escaleert heeft dit gevolgen voor de kinderen, het lijdt tot een bedreiging in de ontwikkeling van een kind of tot onveiligheid. De rechter ziet zich bij een echtscheiding met regelmaat genoodzaakt een kinderbeschermingsmaatregel uit te spreken. De druk op gezinsvoogden die deze maatregelen moeten uitvoeren is enorm. Zij lopen met regelmaat vast in scheidings- en omgangszaken. We willen niet alleen hulp bieden en schade beperken wanneer sprake is van een (complexe) echtscheiding, we gaan ook onderzoeken of we dit kunnen voorkomen. In de regio gaan we inzetten op preventie.

Het REPS ondersteunt lokale teams en gezinsvoogden als gezinnen in beeld zijn van hulpverlening. Niet alle (complexe) scheidingen zijn in beeld bij lokale teams of jeugdbeschermers. Dit betekent dat bijvoorbeeld ook mediators en echtscheidingsadvocaten een rol kunnen spelen in het verloop of de uitkomst van een echtscheiding. Via hen willen we ouders met veel conflicten bereiken om escalatie en schade te voorkomen. Het ouders laten zien van andere mogelijkheden, is helpend om escalatie te voorkomen.

Lokaal/regionaal/wie?

Vanaf 2024 willen we starten met de opbouw van een regionaal netwerk van (juridische) hulp- en dienstverleners in scheidingszaken. Om samen te leren en kennis te delen over wat leidt tot escalatie en de-escalatie. Hierbij zal ook kennis van ervaringsdeskundigen worden ingezet. Uiteindelijk willen we ook hier komen tot een goede informatiefunctie. We zetten daarbij de expertise en ervaringen van het REPS in.

3.6 Opgave 6

Veiligheid voor gezinnen, samen voor veilig.

Doel

Grotere veiligheid voor gezinnen. We stellen het hele systeem en de normale leefwereld centraal bij gezinnen en kinderen waar veiligheidsproblemen bestaan. We brengen alle onderdelen van problematiek en hulpvragen in kaart. Veiligheidsaspecten zijn hier onderdeel van, geen doel op zich. We zetten sneller passende en zinvolle hulp in rondom en bij het kind en het gezin waardoor de veiligheid direct wordt vergroot.

Context

Het huidige stelsel, gericht op bescherming, is complex en knelt. Te vaak wordt niet tijdig passende hulp en bescherming gerealiseerd. Daarbij is te weinig samenhang tussen zorg voor kinderen en volwassenen. Organisaties werken niet samen maar volgen elkaar als een estafette op. Daarbij doen deze organisaties hun "eigen ding" en overlappen onderzoekstaken en hulpplannen. Voor de kinderen en gezinnen betekent dit vele wisselende gezichten en zij voelen zich onvoldoende gehoord, gezien en gesteund. Veel professionals ervaren deze manier van werken als belemmerend. We hebben een integraal werkend systeem nodig. Integraal werken houdt in dat de hulp, ondersteuning en bescherming die wordt geboden door alle betrokken organisaties en professionals één samenhangend geheel vormen. Systeemgericht werken houdt in dat dit samenhangend geheel betrekking heeft op alle individuen en hun onderlinge relaties in een bepaalde thuissituatie. Rechtsbescherming speelt hierbij een belangrijk rol. Zolang er (nog) geen gedwongen maatregelen aan de orde zijn, hebben betrokken hierin zelf de regie. De rechtsbescherming van betrokkenen moet hierbij worden geborgd. Dit betekent dat er uniforme en duidelijke uitgangspunten, richtlijnen en procedures zijn.

In nauwe samenhang met de Hervormingsagenda Jeugd is het landelijke "Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming" tot stand gekomen. Voor zorgaanbieders, professionals, cliëntorganisaties en het Rijk leidt het Toekomstscenario tot een nieuwe werkwijze. In elf regio's wordt in proeftuinen een nieuwe werkwijze getest waarin efficiëntere hulp en zorg voor kinderen en gezinnen centraal staat. De gemeente Nijmegen (wijk Dukenburg) verzorgt samen met de gemeente Zaltbommel voor veiligheidsregio Gelderland-Zuid een van de elf landelijke proeftuinen, de proeftuin 'Samen Verder'.

Aan de hand van het Kwaliteitskader Werken aan Veiligheid[19] kunnen gemeenten bepalen of hun lokale teams voldoende zijn ingericht om op veiligheid integraal te werken en waar ze versterking behoeven. Belangrijk is dat het lokale team voldoende regie kan voeren bij signalen van onveiligheid en ook tijdig aanvullende zorg en expertise in weet te schakelen.

De opgave vraagt korte en lange termijn acties die direct invloed hebben op de veiligheidsketen. De benodigde actielijnen vallen binnen het huidige stelsel maar kunnen leiden tot een stelselwijziging omdat nieuwe methoden worden beproefd, zoals in de proeftuin. Er wordt in eerste instantie beproefd

[19] Kwaliteitskader Werken aan Veiligheid voor lokale (wijk)teams en gemeenten, VNG maart 2022. Dit kwaliteitskader heeft als doel gemeenten te ondersteunen bij het inrichten en versterken van hun lokale teams zodat deze kindermishandeling en huiselijk geweld eerder en beter in beeld krijgen en het geweld kunnen stoppen en duurzaam kunnen oplossen.

binnen de huidige wet- en regelgeving. Het ontwikkelen en implementeren van de nieuwe werkwijze leidt waar nodig tot aanpassingen daarvan.

Wat doen we? Actielijnen.

1. *Verstevigen samenwerking jeugdbescherming, Veilig Thuis en lokale teams in het licht van de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming.*

In april 2020 zijn de zeven jeugdhulpregio's in Gelderland (G7), vier Gecertificeerde Instellingen (GI[20]), drie Veilig Thuisorganisaties en de Raad voor de Kinderbescherming samen gekomen tot de Gelderse verbeteragenda jeugdbescherming. Aanleiding is het rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (2019). Hieruit komen veel problemen in de organisatie en uitvoering van de jeugdbescherming naar voren, die ook in Gelderland worden herkend. Kinderen en gezinnen wachten té lang op de inzet van jeugdbescherming en passende jeugdhulp. Nadat de rechtbank een beschermingsmaatregel heeft uitgesproken, duurt het soms nog maanden voordat de hulp goed op gang komt.
Doel van de verbeteragenda is om kinderen en gezinnen beter en eerder te beschermen. Hiervoor is verbetering van de samenwerking nodig. Samen doen wat nodig is voor de veiligheid van kinderen en gezinnen, op basis van vertrouwen en partnerschap. Samen is (waar mogelijk) samen met het hele gezin en het netwerk daar omheen en samen met het lokale team en andere relevante (professioneel) betrokkenen.

Lokale teams, Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en GI's voeren in een estafettemodel en deels overlappend hun eigen onderzoekstaken en hulpplannen uit. Kinderen en gezinnen krijgen hierdoor diverse professionals over de vloer, tegen wie ze opnieuw hun verhaal moeten doen. Als sprake is van een ontwikkelingsbedreiging voor een kind kan de kinderrechter een kinderbeschermingsmaatregel opleggen zoals een ondertoezichtstelling, uithuisplaatsing of voogdij. Jongeren die een strafbaar feit hebben gepleegd kunnen een jeugdreclasseringsmaatregel krijgen. Door meer consultatie en preventieve jeugdbescherming in te zetten, dus jeugdbescherming op een vrijwillige basis, kan rechterlijke bemoeienis voorkomen worden. Hierbij zijn een sterke basis in het lokale team op het gebied van veiligheid fundamenteel en is vroegtijdige actieve consultatie met de gecertificeerde instelling noodzakelijk. Ook Veilig Thuis heeft hierin een taak omdat melding van onveiligheid bij hen binnen komen. Zij werken allen samen met een sterk netwerk van zorgaanbieders. De samenwerking heeft versteviging nodig. Hierbij is van belang dat bij onveiligheid de Jeugdbeschermingstafel vroegtijdig wordt geconsulteerd (zie hierna actielijn 3) of bij vastgelopen casuïstiek het RET (zie opgave 3). Out of the box denken is noodzakelijk om tot een passende oplossing te komen.

Lokaal/regionaal/wie?

Regionaal dragen we er zorg voor dat de taken uit de Gelderse Verbeteragenda concreet worden geïmplementeerd in de regio en gaan we er op sturen en begeleiden dat in iedere jeugdhulpregio deze afspraken van de grond komen. Op G7 niveau is bepaald dat de volgende taken opgepakt worden:

[20] Een gecertificeerde instelling is een instantie die wettelijk bevoegd is jeugdbeschermingsmaatregelen (ondertoezichtstelling, uithuisplaatsing, voogdij) en jeugdreclassering uit te voeren.

- Een steunstructuur voor contactbeheer zodat veiligheidspartners en lokaal team elkaar weten te vinden;
- Werkende regionaal beschikbaarheidssoftware (beschikbaarheidstool) voor inzicht in beschikbaarheid van zorg en wachttijd/wachtlijsten;
- Eén aanmeldroute voor jeugdhulp met één aanmeldformulier jeugdhulp;
- Stevig contractmanagement op het handelingsperspectief van gecertificeerde instellingen;
- Coördineren en aansturen van tweejaarlijkse samenwerkingsbijeenkomsten van de veiligheidsketen;
- Coördineren en begeleiden van lokale leergroepen van de lokale veiligheidsketen;
- Regievoering/aansturing per gemeente op het geactualiseerde Kwaliteitskader Werken aan Veiligheid.

Lokaal vraagt de Gelderse Verbeteragenda om sterke lokale teams. Deze lokale teams kunnen regie voeren bij signalen van onveiligheid (zoals dreigende uithuisplaatsing en complexe scheidingen) en halen tijdig specialistische expertise erbij (zoals RET en REPS). Ook lokaal samen organiseren en acteren op samenwerkingsbijeenkomsten en lokale leergroepen.

2. Uitrollen Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming; testen nieuwe manier van (samen)werken voor meer veiligheid in gezinnen (Proeftuin).

Wij vinden dat jongeren in veiligheid moeten opgroeien en volwassenen moeten in veiligheid kunnen leven. Soms is daar hulp bij nodig omdat er veel en complexe problematiek achter schuil gaat. Onderzoeken en ervaringen van de afgelopen jaren laten zien dat er nog onvoldoende in geslaagd wordt om (partner)geweld of mishandeling in een gezin of huishouden blijvend een halt toe te roepen. We hebben een andere manier nodig van kijken en samenwerken met gezinnen en huishoudens die met dit soort langdurige en zich vaak herhalende problematiek te maken hebben. Een werkwijze die gericht is op hulp aan álle leden van het huishouden en die de kracht van het gezin/huishouden en hun netwerk stimuleert. Zodat ze samen met professionele ondersteuning hun situatie kunnen verbeteren. Dit komt voort uit het landelijke Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Het toekomstscenario schetst op hoofdlijnen hoe de kind- en gezinsbescherming er over 5 tot 10 jaar uit zou kunnen zien.

In de regio Gelderland-Zuid wordt in dit kader samengewerkt met de gemeenten, Veilig Thuis, Jeugdbescherming Gelderland, Jeugd Veilig Verder, William Schrikker Groep, Moviera en de Raad voor de Kinderbescherming. Gezamenlijk wordt gewerkt aan een nieuwe beschermingsketen in de vorm van een proeftuin; een lerende beweging waarin een nieuwe, geïntegreerde gezinsgerichte aanpak wordt ontwikkeld door de expertise en de krachten van professionals en gezinnen/huishoudens te bundelen. In het Rijk van Nijmegen is een proeftuin gestart in Nijmegen, in de wijk Dukenburg.
In de proeftuin ontwikkelen we één gezamenlijke werkwijze waarin de samenwerking met het gezin/huishouden centraal staan en de leefwereld van alle leden daarin. Als onderdeel van die werkwijze is een brede en samenhangende probleemanalyse ontwikkeld. Daarnaast is een monitor in ontwikkeling waardoor inzicht wordt verkregen in de effectiviteit van ingezette expertise. Ook wordt een werkproces ingericht waardoor de verschillende veiligheidspartners hun inzet efficiënt op elkaar aansluiten en dubbelingen worden voorkomen. De proeftuin vormt de voorhoede van het ontwikkeltraject om tot een nieuwe samenwerking en werkwijze te komen in de beschermingsketen.

Lokaal/regionaal/wie?

Regionaal worden ontwikkeltafels opgezet om een brede regionale ontwikkelaanpak te maken. Lokaal is betrokkenheid bij de ontwikkeltafels nodig; een regionaal leer- en ontwikkeltraject waarbij de regiogemeenten -zowel vanuit de lokale toegang als vanuit beleid- in een vroeg stadium aansluiten op en bijdragen aan de ontwikkeling. Ook zorgen zij voor de kritische reflectie op leerervaringen van de proeftuin.

Lokaal wordt gevraagd om actieve participatie bij de ontwikkeltafels zodat de beweging in de beschermingsketen breed wordt opgepakt en overgenomen.

3. *Verbeteren positionering Jeugdbeschermingstafel (JBT).*

Hulpverleners van Veilig Thuis, lokale teams of gecertificeerde instellingen kunnen een verzoek tot bespreking bij de JBT doen wanneer er zorgen zijn over de ontwikkeling of veiligheid van een kind. In dit gesprek bespreken hulpverleners, ouders en jongeren 12+ samen de zorgen en wat nodig is om de zorgen weg te nemen. Visie van de JBT is: "*De Jeugdbeschermingstafel is van ons allen. Wij werken hierbij kwalitatief integraal samen en nemen de cliënt en het gezin als uitgangspunt. Onze waarden zijn bewustzijn en vertrouwen en dit bereiken we door met elkaar te blijven reflecteren en te leren*". De JBT is een belangrijk markeermoment voor ouders bij de overgang van hulp in een vrijwillig naar een gedwongen kader. De JBT is onderdeel van een grote veiligheidsketen waar veel (landelijke) ontwikkelingen spelen zoals het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. De JBT moet in zijn huidige vorm kunnen blijven bestaan en tegelijkertijd moeten we rekening houden met mogelijke veranderingen die gaan komen na evaluatie van de proeftuinen.

Om de JBT in zijn huidige vorm goed te laten functioneren moeten hulpverleners gemotiveerd zijn om een casus aan te melden bij de JBT omdat zij de meerwaarde van de JBT zien. In samenwerking met betrokken veiligheidspartners wordt met een procesbegeleider onderzocht hoe dit kan verbeteren en welke aanpassingen daarbij eventueel nodig zijn. Zo wordt het zogenoemde "toetsen aan tafel" toegevoegd. Dit betekent dat het einde van een ondertoezichtstelling aan de JBT wordt besproken met ouders erbij. De leden van de JBT zelf willen we gemotiveerd houden en we willen de onderlinge samenwerking verbeteren. Daarvoor is expertise ingehuurd om dit met het team op te pakken. Ook zijn enkele praktische acties nodig om de JBT te laten voortbestaan zoals het actualiseren van overeenkomsten, protocollen en folders. Verder wordt ingezet op het vergroten van het leereffect door bestaande monitoring.

Lokaal/regionaal/wie?

Regionaal wordt de JBT doorontwikkeld met oog voor de ontwikkelingen van de proeftuin. Lokale teams, gecertifieerde instellingen en Veilig Thuis moeten casussen blijven aanmelden bij de JBT. De regio en lokale teams zijn beiden verantwoordelijk om bij Veilig Thuis en gecertificeerde instellingen aanmeldingen te stimuleren.

4. *Verkennen betere verbinding tussen regionaal jeugd- en veiligheidsbeleid en het Zorg- en Veiligheidshuis Gelderland-Zuid om jeugdcriminaliteit (preventief) aan te pakken.*

In het arrondissement Oost-Nederland hebben een aantal gemeenten en verschillende jeugdstrafrechtpartners zich gebogen over de vraag wat nodig is om de verbinding tussen de jeugdstrafrechtketen en gemeenten te verbeteren. Reden daarvoor is de gezamenlijke constatering dat

een gedeelde visie op de aanpak van (ontwikkelende) jeugdcriminaliteit voor de doelgroep jongeren tot 23 jaar ontbreekt. Daarnaast is geconstateerd dat het (preventief) aanpakken van jeugdcriminaliteit wordt bemoeilijkt door bestaande schotten tussen de domeinen Openbare Orde en Veiligheid, Onderwijs, Sociaal Domein en het Jeugdstrafrecht. Dit heeft geleid tot een *Ontwikkelprogramma Jeugdstrafrechtketen Oost-Nederland*. In dit programma werken de verschillende strafrechtpartners waaronder de Politie, het Openbaar Ministerie en de Jeugdreclasseringsorganisaties nauw samen met de gemeenten in het arrondissement aan oplossingen voor de belangrijkste knelpunten in de keten.

Naast dat de beschikbaarheid van deze bijzondere vormen van jeugdhulp onder druk staat, spelen er ook andere thema's die het ingewikkeld maken voor de rechter en betrokken instanties om tot de juiste keuzes te komen. Doel van de inzet van jeugdhulp door de strafrechter is het voorkomen dat de jeugdige verder in de criminaliteit belandt door het behandelen van de achterliggende problematiek. Bij het (verder) voorkomen van jeugdcriminaliteit is de expertise nodig van heel veel verschillende partijen: van de wijk- of buurtteammedewerker tot de rechter en van de jongerenwerker tot de wijkagent. Om hier een aanpak op te kunnen ontwikkelen is door het Ministerie van Veiligheid en Justitie een subsidie toegekend waarmee een aantal ontwikkellijnen worden uitgewerkt: vroeg signalering, sluitende aanpak in de keten en inhoudelijke verdieping/ leren van thema's in de regio. Prioriteit heeft hierbij gegevensdeling, data & analyse en de inkoop van Jeugdhulp in het strafrechtelijk kader.

In aansluiting op het Ontwikkelprogramma Jeugdstrafrechtketen Oost-Nederland willen we in de regio een betere verbinding verkennen tussen jeugd- en veiligheidsbeleid en het Zorg- en Veiligheidshuis Gelderland-Zuid om jeugdcriminaliteit (preventief) aan te pakken.

Lokaal/regionaal/wie?

Regionaal gaan we de mogelijkheden voor verbinding verkennen. Regionaal wordt ingezet op betere inkoop in jeugdhulp voor de forensische doelgroep; forensische GGZ.

Lokaal is een (betere) verbinding van het Zorg- en veiligheidsbeleid met opgave 6 van het regioprogramma nodig.

4. Regionaal inkoopkader jeugdzorg

Wanneer we voor verandering willen zorgen in het regionale jeugddomein, moeten we ook de manier van inkoop en contractering van jeugdzorg daarop aansluiten. We weten in de regio dat een groot deel van de jeugdzorg de schaal van een individuele gemeente te boven gaat. Landelijke en (boven)regionale samenwerking is een voorwaarde om de jeugdzorg zo goed en efficiënt mogelijk in te richten. De regionale samenwerking op Jeugd betekent daarom ook dat we regionaal contracteren en jeugdzorg inkopen. Ook hierbij zijn de ambitie en leidende principes uit dit regioprogramma het uitgangspunt. Als we de jeugdzorg willen veranderen, moet de basis onder de jeugdzorg in onze regio aansluiten. Het belang van inkoop zal hierna in hoofdstuk 5 ook blijken uit de vele maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd die gaan over inkoop.

In de regionale inkoop voor de komende jaren ligt de focus op het zo goed mogelijk (blijven) aansluiten van de inkoop aan dit regioprogramma. Daarbij hebben we ook aandacht voor het doorvoeren van, en voldoen aan verschillende wettelijke wijzigingen.

Regionale en bovenregionale samenwerking met gemeenten

Wij kopen veel jeugdzorg regionaal in. Het Regionaal Ondersteuningsbureau (ROB) zorgt voor de inkoop, het contractmanagement, monitoring en handhaving van deze contracten met aanbieders. Het ROB vertegenwoordigt ons ook in de landelijke (VNG) en bovenregionale (G7) inkoop van hoog specialistische jeugdzorg.

De verwachting is dat landelijke wet- en regelgeving ons in de komende jaren gaat verplichten in een formele regeling te gaan samenwerken. Ook worden er 'robuustheidseisen' geformuleerd waaraan onze regionale samenwerking moet voldoen. Deze verplichtingen zijn ook onderdeel van de Hervormingsagenda Jeugd. Verder is een beweging gaande om hoog specialistische jeugdzorg gezamenlijk met de G7 te organiseren. Bijvoorbeeld rondom de af- en ombouw van gesloten jeugdzorg waar de vrijheid van kinderen wordt beperkt. Deze zorg gaat over een klein aantal kinderen en is tegelijkertijd heel erg specialistisch. Daarom is het organiseren daarvan op bovenregionaal niveau efficiënter, ook voor de zorgaanbieders. Ook wordt op dit moment gewerkt om het verblijf van uithuisgeplaatste kinderen kleinschaliger, in kleinere groepen, te organiseren. Deze kleinere groepen zijn beter voor de kinderen en jongeren die er verblijven. Kleinere groepen betekent helaas ook dat de tarieven voor het verblijf stijgen. Een groep voor vier jeugdigen is duurder dan een groep voor acht jeugdigen. Onderzoeken naar de extra kosten van deze transformatie worden door een onafhankelijk bureau verricht, in opdracht van de VNG en VWS. Dit vraagt van ons een sterke lobby naar de VNG en het Rijk.

Samenwerking met aanbieders

In lijn met de Hervormingsagenda Jeugd willen wij langjarige contracten en samenwerking met betrouwbare en kwalitatief goede aanbieders. Wij verwachten niet dat dit in de komende jaren zorgt voor grote wijzigingen in het aantal gecontracteerde aanbieders in onze regio en de manier waarop wij inkopen. Daarmee zal inkoop naar verwachting ook continuïteit betekenen voor de meeste jeugdigen die jeugdzorg ontvangen.

Bij begeleiding vindt mogelijk een afname in het aantal aanbieders plaats, of in de omvang van de begeleiding. Met de ontwikkeling van sterke lokale teams wordt in de toekomst een deel van de begeleidingsvragen opgepakt door lokale teams. Hoeveel en per wanneer lokale teams precies begeleiding kunnen oppakken weten we nog niet. Dit verschilt sterk per gemeente en doelgroep. In de contracten voor begeleiding sluiten we zo goed mogelijk aan bij het tempo van lokale gemeenten.

Naast stabiliteit moeten de langjarige contracten ook flexibiliteit bieden. Ruimte om afspraken aan te passen op ontwikkelingen zoals de af- en ombouw van gesloten jeugdzorg, landelijke standaardisatie van inkoop (zie hoofdstuk 5 over de Hervormingsagenda Jeugd), wetswijzigingen en gaten in het gecontracteerde zorglandschap. Door in de contracten een mogelijkheid van aanpassing op te nemen zorgen we voor zoveel mogelijk ruimte om mee te kunnen bewegen met alle ontwikkelingen

Dekkend zorglandschap

Wij streven naar een dekkend gecontracteerd zorglandschap, kwantitatief en kwalitatief. Dat betekent dat we een zorgaanbod gecontracteerd hebben dat aansluit bij de vele verschillende zorgvragen en het aantal zorgvragen. Dit vraagt om een goede samenwerking tussen partijen. Hier liggen nog ontwikkelkansen. Dit blijkt onder andere uit het aantal afgesloten maatwerkovereenkomsten[21]. Wij stimuleren en faciliteren gecontracteerde aanbieders om hun aanbod en dienstenpakket beter af te stemmen op de zorgvraag en beter samen te werken. Ook gaan we gericht nieuwe aanbieders contracteren.

Integriteit

Wij vinden het belangrijk om alleen contracten af te sluiten met integere zorgaanbieders. Een integere zorgaanbieder is betrouwbaar, deskundig, eerlijk en oprecht, volgt de principes van de Governancecode Zorg[22] en maakt geen misbruik van zorggelden. Hiervoor hebben wij verschillende toetsinstrumenten die we toepassen bij de inkoop en het contractmanagement. Een voorbeeld is de Bibob-toets[23] waarbij wij toetsen of de kans groot is dat de vergunning, subsidie of aanbesteding wordt misbruikt voor bijvoorbeeld het witwassen van geld. Een ander voorbeeld is de zogenoemde financiële toets. Daarbij toetsen wij of er sprake is van buitengewone winsten of beloningen. In de komende jaren gaan we het toepassen van die toetsinstrumenten verder ontwikkelen. Daarbij hebben wij nadrukkelijk oog voor de administratie lasten die hierbij komen kijken voor aanbieders (in lijn met de Hervormingsagenda Jeugd).

Reële tarieven en een passende manier van bekostiging (bekostigingssystematiek)

We verwachten dat in 2023 een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) 'Reële prijzen Jeugdwet' in de Tweede Kamer wordt behandeld. Deze AMvB verplicht ons de opbouw van tarieven transparant te maken en te werken met kostprijselementen (onderdelen die samen de prijs maken). Ook wordt gevraagd om tariefdifferentiatie (dat betekent dat het tarief hoger wordt als er meer gevraagd wordt). In de regio werken wij al met kostprijselementen bij het bepalen van tarieven en passen wij

[21] Een maatwerkovereenkomst is een los contract voor één specifiek geval. Er is dan geen passende zorg ingekocht of beschikbaar.
[22] De wijze van besturen en toezichthouden – ook wel governance genoemd – is beschreven in de Governancecode Zorg. Deze code gaat uit van zeven principes op basis waarvan een aanbieder zijn werk goed doet.
[23] De Wet Bibob staat voor 'Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur'. Deze wet geeft overheidsinstanties (zoals een gemeente) de mogelijkheid om de achtergrond van bedrijven en personen met wie zij zakendoen, te onderzoeken. Wij noemen dat een Bibob-toets.

tariefdifferentiatie toe. Verder kiezen wij per contract, binnen de wettelijke kaders, voor de vorm van bekostiging die het beste past bij het te realiseren doel. Bijvoorbeeld: het is logisch om een crisisdienst door taakgerichte bekostiging (een vast budget) te financieren. Deze dienst moet namelijk altijd beschikbaar zijn, ongeacht hoeveel er gebruik van wordt gemaakt. Wij verwachten de komende jaren geen grote wijzigingen in de bekostigingssystematiek.

Standaardisatie van diensten en tarieven

In de Hervormingsagenda Jeugd is ook standaardisatie van inkoop opgenomen. Om administratieve lasten rondom inkoop en verantwoording te verminderen zijn er landelijk contractstandaarden geformuleerd. Deze standaarden laten voldoende ruimte voor regionale accenten en prioriteiten. Wij passen deze vanaf 2024 toe bij alle nieuwe contracten. Ook zijn wij landelijk betrokken bij de doorontwikkeling van deze standaarden.

In de Hervormingsagenda Jeugd is ook opgenomen dat in de toekomst de VNG en een vertegenwoordiging van jeugdzorgaanbieders gaan werken aan uniforme product- en dienstomschrijvingen, kwaliteitscriteria en (maximale) tarieven. De impact hiervan is nog niet bekend. Wij volgen deze ontwikkelingen op de voet.

Inkoopprocedure en proces

Wij bespreken samen met onze partners - zoals gezinnen, zorgaanbieders, verwijzers en onderwijs - hoe een contract het beste kan bijdragen aan dit regioprogramma. Wij zien hierbij nog ontwikkelkansen in het betrekken van gezinnen en ervaringsdeskundigen. Op basis van het gesprek met partners en dit regioprogramma kijken wij per contract welke inkoopprocedure het best passend is.

5. Hervormingsagenda jeugd 2023-2028

We hebben als gemeenten de taak en verplichting om regionaal en lokaal beleid af te stemmen op landelijke besluiten. In mei 2021 heeft een Commissie van Wijzen de uitspraak gedaan dat het Rijk de gemeenten moet compenseren voor de tekorten bij de uitvoering van de Jeugdwet vanaf 2019. Die commissie heeft daarbij ook aangegeven welke besparingsmogelijkheden zij voor ons als gemeenten zien. Het Rijk en gemeenten hebben toen samen de Hervormingsagenda Jeugd ontwikkeld. De maatregelen die daarin staan moeten de kwaliteit van zorg verbeteren en de kosten terug te dringen. Op die manier moet de houdbaarheid van de jeugdzorg worden versterkt. De ontwikkeling van de Hervormingsagenda hebben wij in de regio op de voet gevolgd.

De Hervormingsagenda is opgesteld door de zogeheten Vijfhoek: cliëntenorganisaties en jongerenvertegenwoordigers, professionals, aanbieders, gemeenten en het Rijk. De uitgangspunten in de Hervormingsagenda zijn:

- Een inclusieve samenleving waarin iedereen, ongeacht kwetsbaarheid of beperking, kan meedoen. Er is tijdig passende hulp en ondersteuning beschikbaar, zoveel mogelijk binnen het eigen netwerk en de leefomgeving. Alleen waar nodig wordt dat aangevuld met extra expertise. Dit vraagt een maatschappelijk debat.
- Vertrouwen in en versterking van de directe leefomgeving en sociale basis. Laagdrempelig. Vragen over opgroeien en opvoeden worden zoveel mogelijk opgelost of hanteerbaar gemaakt in het dagelijkse leven. Dit vraagt een gerichte en doordachte aanpak op preventie.
- Passende ondersteuning is beschikbaar voor problemen die verder reiken dan vanuit de eigen leefomgeving kunnen worden opgelost. In de wijk is een laagdrempelig, kwalitatief goed lokaal team beschikbaar. Zij kijken met de jeugdige en het gezin wat nodig is en kunnen zelf ook hulp bieden. Een professional uit de specialistische jeugdhulp kijkt aan de voorkant mee met het lokale team om een brede analyse te doen.
- De geboden jeugdhulp is passend en zo thuis of dichtbij mogelijk. Voor lichte problemen zijn lokaal vrij toegankelijke (jeugdzorg)voorzieningen beschikbaar binnen bestaande voorzieningen zoals school en gezondheidspraktijk gericht op oplossingen in het dagelijkse leven. Voor meervoudige en/of complexe problematiek en bij veiligheidssituaties worden alle facetten in beeld gebracht (bijvoorbeeld met de verklarende analyse). Er is in die gevallen snel passende hulp beschikbaar die met en rondom de jeugdige en het gezin tot stand komt. Hulp wordt zo snel mogelijk weer afgeschaald.
- Jeugdhulp sluit altijd aan bij de leefwereld van jeugdigen en de omgeving waarin zij zich bevinden. Het betrekken van ervaringsdeskundigen en informele netwerken is daarom van groot belang. De regie ligt zoveel mogelijk bij de jeugdige en het gezin. Waar nodig wordt een levensbrede aanpak ingezet vanuit meerdere domeinen zoals wonen, volwassenenzorg, onderwijs, werk en inkomen of andere domeinen.

Op 20 juni 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd definitief vastgesteld, ondertekend en aangeboden aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer. De VNG ontwikkelt met inbreng van verschillende gemeenten en vertegenwoordigers van de vijfhoek een (landelijk) implementatieplan. Het plan geeft onder andere inzicht in de stappen die wij als regio en lokaal moeten zetten bij de uitvoering van de maatregelen uit de Hervormingsagenda. Ook brengt het plan de relevante wetgevingstrajecten en tijdspaden in kaart. Na afronding van het implementatieplan volgt door de VNG een uitvoeringstoets. Deze toets geeft

inzicht in de robuustheid van het plan, de samenhang van maatregelen en de haalbaarheid van het geheel. De uitkomst daarvan volgt in 2024. Als regio zal voor ons op dat moment meer inzichtelijk worden wat met name de besparingscomponent zal betekenen. In de regio zijn we sinds 2022 inhoudelijke opgaven gaan uitwerken voor een meerjarig regioprogramma jeugd. We hebben hierbij steeds rekening gehouden met de toen nog aanstaande Hervormingsagenda jeugd. Hierdoor sluiten we in de regio met het regioprogramma jeugd al goed aan bij de inhoudelijke doelstellingen en initiatieven van de Hervormingsagenda. We zullen dit hierna in kaart brengen.

5.1 De thema's met bijbehorende beleidsmaatregelen.

De Hervormingsagenda heeft acht thema's geformuleerd waarbinnen maatregelen en afspraken zijn gepland om aan de doelstelling te kunnen gaan voldoen. Hieronder hebben we alle thema's kort uiteen gezet. Daarbij beschrijven we de geplande maatregelen en afspraken en geven we weer hoe wij daar in de regio op aansluiten, in algemene zin en specifiek per opgave uit het regioprogramma.

5.1.1 Reikwijdte: jeugdhulpplicht voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen.

Jeugdhulp moet beschikbaar zijn voor jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties. Gezien wordt dat deze groep nu onvoldoende passende jeugdhulp ontvangt. Niet elke hulpvraag behoeft een zorgoplossing. Daarover moet een stevige maatschappelijke dialoog worden gevoerd. De reikwijdte van de Jeugdwet wordt afgebakend met meer aandacht voor een domein overstijgende aanpak. Er wordt geïnvesteerd in de veerkracht van alle jeugdigen in hun normale dagelijkse leven en het beperken van de jeugdhulpplicht en daarmee de reikwijdte van de Jeugdwet. Daarbij wordt gezorgd voor een betere inbedding van jeugdhulp in de bredere context van het sociaal domein: betere verbindingen met onderwijs, volwassenenzorg (met name GGZ) en vraagstukken rond de bestaanszekerheid. De inperking van het recht op hulp brengt met zich mee dat er scherpe keuzes worden gemaakt over de inzet van hulp.

De geplande maatregelen en afspraken in de hervormingsagenda binnen dit thema:

1. *Het voeren van een maatschappelijke dialoog over normaliseren en versterken van het gewone leven.*

De leidende principes van het regioprogramma onderschrijven dit. In het regioprogramma willen we dit onder andere bereiken door verbinding te maken met alle betrokken partners in de zorg voor onze jeugd. Door (leer) bijeenkomsten te houden en met elkaar hierover het gesprek aan te gaan. Het GEM-gedachtengoed en de bijbehorende ateliers (opgave 2) dragen hier sterk aan bij.

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
Dialoog tussen gemeenten en onderwijs moet worden gevoerd om het inclusief onderwijs goed vorm te geven.	Gehele opgave	Gehele opgave			

2. Ouderschap versterken en de directe leefomgeving (de pedagogische basis) lokaal inrichten

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
We voeren een dialoog met het onderwijs.	2.1/2.2/2.4 2.1 Voorliggend/ eigen systeem inzetten (waar mogelijk)/ ontlasten ouders -> voorkomen van ''grotere'' problemen		4.1 Steun-gezinnen	5.1	6.1/ 6.2

3. Problemen in de context van het gezin oppakken.

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
	2.1/2.2/2.3/2.4	Gehele opgave	Gehele opgave	5.1/5.2	6.1/6.2

4. Jeugdhulpplicht sterker duiden, afbakenen en richten.

Hiervoor is regionaal aandacht door de wijze van inkoop en beleid daarop af te (gaan) stemmen, maar moet ook lokaal worden ingericht bij de lokale toegang.

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
We voeren een dialoog met het onderwijs, waarbij we moeten afwegen wat jeugdhulp is en welke ondersteuning in het voorliggend veld geboden kan worden.	2.3			Gehele opgave	

5. Jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties zijn in het vizier van gemeenten en kunnen rekenen op een integrale aanpak.

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
	2.1/2.2/2.4	Gehele opgave	4.1/4.5 Dekkend zorglandschap. Essentiele functies. Verklarende analyse	5.1	6.2

6. *Jeugdhulp wordt niet meer overal ingezet. Een niet-vrij toegankelijke jeugdhulp voorziening wordt niet ingezet wanneer een hulpvraag beantwoord kan worden binnen het eigen netwerk (eigen kracht en inzet informele steun), als er sprake is van gebruikelijke zorg of wanneer een passende vrij toegankelijke voorziening of overige voorziening beschikbaar is.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.1/1.2/1.3	2.1/2.2/2.4	Gehele opgave	4.1 Steun-gezinnen, zorgoppas	5.1/5.2	6.1/6.2/6.3

7. *(Lichte) ambulante hulp en ondersteuning wordt zoveel als mogelijk vormgegeven als (groepsgerichte) vrij toegankelijke voorziening (lichte toets, zonder beschikking).*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
Collectieve financiering in het onderwijs	2.1/2.2/2.3				

8. *Jeugdhulp die niet werkt wordt niet meer ingezet en kennis over de effectiviteit van het hulpaanbod wordt vergroot.*

Dit komt terug in het lerende onderdeel van het gehele regioprogramma jeugd.

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
			4.3/4.4 Gezinshuis zorg. Meerzorg		6.2

9. *Er wordt gestuurd op trajectduur; niet korter of langer dan noodzakelijk.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 contractsturing vanuit het ROB	2.1 / 2.3		4.5/ 4.6 Contract management. Essentiele functies. BIG 5.		6.3: toetsing einde OTS aan tafel

5.1.2 Jeugdhulp steviger verbinden aan aanpalende domeinen zoals het onderwijs, volwassenen-ggz en bestaanszekerheid.

Problemen worden in de context van het gezin opgepakt en mét hen. Dit vraagt om ondersteuning van jeugdige en gezin op verschillende domeinen. Dit vraagt om goede afspraken over rollen en

verantwoordelijkheden over de grenzen van domeinen heen. De gemeentelijke toegang wordt versterkt met stevige (multidisciplinaire) lokale teams.

De geplande maatregelen en afspraken in de Hervormingsagenda binnen dit thema:

1. *Problemen in de context van het gezin oppakken.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
Gehele opgave	2.1/2.2/2.3/2.4	3.1 /3.2	Gehele opgave	Gehele opgave	Gehele opgave

2. *Sterker en inclusiever onderwijs en kinderopvang als onderdeel van de sociale en pedagogische basis.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
Gehele opgave, met een basis in de 1e actielijn	2.2				

3. *Goede samenwerking tussen jeugdhulp en volwassen-ggz zodat de zorg effectief is voor het hele gezin.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
	2.2 GEM	3.1 RET		Gehele opgave	6.2: proeftuin en ontwikkeltafels

4. *Inzetten op bestaanszekerheid; voorkomen en tegengaan van geldzorgen, armoede en schulden maar ook huisvestingsproblematiek.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
	2.1	3.2 Doorbraak-methode			6.2 verklarende analyse

5. *Aandacht en zorg voor 18-/18+ problematiek.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
		3.1/3.2	4.6 18-/18+ aanpak		

5.1.3 Stevige lokale teams en toegang

De gemeentelijke toegang wordt versterkt met stevige lokale teams. De juiste hulp wordt dichtbij de inwoners georganiseerd. Daarvoor wordt geïnvesteerd in stevige (multidisciplinaire) lokale teams met voldoende kennis en expertise. Deze teams kijken met het gezin naar wat nodig is en bieden lichte jeugdhulp zoveel mogelijk nabij aan, in goede verbinding met de specialistische zorg.

In het regioprogramma komen de taken voor lokale teams in alle opgaven terug, van onderwijs tot het vergoten van veiligheid voor gezinnen. Bijlage 1 van het regioprogramma is geheel gewijd aan lokale teams. De invulling van lokale teams is een lokale aangelegenheid. Regionale samenwerking is echter nodig om de grote hoeveelheid aan (nieuwe of aangescherpte) taken in kaart te brengen en met elkaar kaders te bepalen. We moeten ook samen leren en ontwikkelen. Regionaal is een gedegen inwerkprogramma ontwikkeld voor alle lokale teams uit de regio. Opgave 3 (RET en doorbraakmethode), opgave 5 (REPS), opgave 6 (ontwikkeltafels Toekomstscenario rondom de verklarende analyse en ggz).
De geplande maatregelen en afspraken in de Hervormingsagenda binnen dit thema:

1. *Er komt vanuit de VNG een convenant stevige lokale teams gericht op jeugd en Wmo. Enkele kenmerken van stevige lokale teams: multidisciplinair, dicht bij de inwoners, voeren met het gezin een brede analyse en stellen een gezinsplan op, bieden zelf passende en samenhangende basishulp, versterken met partners de sociale basis en collectieve oplossingen, bieden gezinnen een vast gezicht en ankerpunt, handelen met brede blik op gehele context, specialistische expertise is dichtbij beschikbaar, gebruiken het RET, werken samen met informele steunfiguren, ervaringsdeskundigen, jeugdbescherming, huis- en jeugdartsen, jeugd-ggz, Veilig Thuis.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
Onderwijs heeft hier deels een rol in. In schooljaar 2023-2024 sluiten onderwijs aan bij het RET.	2.2/2.4	Gehele opgave		5.1	6.1

2. *Versterking van opdrachtnemerschap door aanbieders en opdrachtgeverschap door gemeenten. Aanbieders kunnen kortdurend expertise (jeugd-ggz) toevoegen aan lokale teams zonder het over te nemen.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
	2.1/2.2	3.1 RET	4.4 opdrachtgever / REPS	5.1	

3. *Verbinding huisarts als belangrijk toegangskanaal voor jeugdhulp; sterke samenwerking tussen huisarts, jeugd-ggz en lokale teams. Inzet ondersteuner voor jeugd bij huisartsen wordt aanbevolen.*

In de regiogemeenten zijn ondersteuners voor huisartsen ingezet. Binnen het regioprogramma jeugd en lokaal is aandacht voor de verbinding van huisartsen met andere partners in de zorg voor onze jeugd.

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
	2.2				

4. *Versterken samenwerking met informele steun(figuren). Om vanuit bestaande relaties en vanuit het versterken van het gewone leven jeugdigen te ondersteunen is het belangrijk om informele steun(figuren) meer te betrekken.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
	2.1/2/2		4.1/4.4/4.6 Steungezinnen. IVT met JIM. BIG 5 (18-/18+) .		

5. *Verwijzing naar gecontracteerd aanbod.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 Dekkend zorglandschap			4.4 Dekkend zorgland schap		6.1 GI en lokaal team helpen elkaar met sociale kaart

6. *Inzetten op vijf verbeteracties; waarborgen voor jeugdigen met een levenslange en levensbrede beperking. Vijf verbeteracties: vergroten expertise binnen stevige lokale teams, vergroten regie van de jeugdige en het gezin, meer passende beschikkingen (duur, aard en omvang) mogelijk maken, toekomstgericht perspectiefplan, logeeropvang en respijtzorg.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 passende beschikkingen d.m.v. gestandaardiseerde uren en oog voor duurzaamheid/perspectiefplan	2.3		4.4/4.6: Gedeeld opvoederschap . 18-/18+		

5.1.4 Terugdringen residentiële jeugdhulp: zo thuis mogelijk.

Het aantal uithuisplaatsingen drastisch verminderen. Daar waar een residentiële plaatsing, waaronder in de gesloten jeugdhulp, toch nodig is wordt deze getransformeerd naar kleinschalige regionale georganiseerde woonvoorzieningen.

De geplande maatregelen en afspraken in de Hervormingsagenda binnen dit thema:

1. *Uitvoeringsplan af- en ombouw gesloten jeugdhulp. Ambitie is alle gesloten jeugdhulp is in 2025 kleinschalig en regionaal georganiseerd en in 2023 vrijwel nul gesloten plaatsingen.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
			4.5 Project G7. Jeugdzorg Plus. Essentiële functies.		

2. *Financiën transitie onder landelijke regie. Rijk, gemeenten en aanbieders hebben al veel geïnvesteerd in de af- en ombouw van residentiele jeugdhulp en het creëren van alternatieven. Landelijk is regie nodig omdat de keuzes in een regio of bij een aanbieder effect hebben in andere gebieden in Nederland. Door landelijke sturing wordt dit een voorspelbaar traject zodat geen kinderen tussen wal en schip vallen omdat cruciale organisaties omvallen. Andere domeinen zoals onderwijs, volwassen-ggz en wonen moeten mee veranderen.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
			4.3/4.4/4.5 Gezinshuis Zorg. Inkoop kleinschalige alternatieven residentiële jeugdzorg. Essentiële functies		

3. *Investeren in alternatieve zorg mede ter voorkoming van (residentiële) uithuisplaatsing van jeugdigen. Hiertoe behoren ook de inzet van de zelfgekozen steunfiguur, bevorderen burgervoogdij[24].*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
	2.1/2.2		4.1/4.3 IVT met JIM. Steungezinnen. Gezinshuis zorg		

5.1.5 Kwaliteitsverbetering en blijvend leren.

Jeugdigen en ouders moeten erop kunnen vertrouwen dat de zorg die zij ontvangen passend is en hen daadwerkelijk helpt. Kwaliteitsverbetering en versterking geeft zicht op de effectiviteit van zorg. Er worden kwaliteitskaders gemaakt of bestaande versterkt. Daarnaast wordt ingezet op het verbeteren van inzicht in wat echt werkt in de jeugdhulp: effectiviteit. Dit betekent alleen hulp bieden die ook echt bijdraagt aan het realiseren van het doel zoals de jeugdige en/of opvoeder dat met de professional vaststelt. Wat aantoonbaar werkt wordt toegepast, wat aantoonbaar niet werkt, niet. Daarvoor wordt stevige, niet vrijblijvende en lerende structuur en cultuur gebouwd.

In het hele regioprogramma stellen we leren centraal. We werken binnen het programma met een lerende cyclus. Hierover staat meer in hoofdstuk 3, in de paragraaf Meten = weten. Het

[24] Wanneer een jeugdige niet onder ouderlijk gezag staat wijst de kinderrechter een voogd aan. Dat is meestal een gecertificeerde instelling (jeugdbescherming, een organisatie dus). Burgervoogden zijn gewone mensen die de voogdij op zich nemen en echt betrokken zijn en blijven in het leven van de jeugdige.

(door)ontwikkelen van een lerende structuur en regionaal scholingsplan zijn onderdelen van bijlage 1 'Lokale teams'.

De geplande maatregelen en afspraken in de Hervormingsagenda binnen dit thema:

1. *Een praktijk van kwaliteit in 2028: onderschrijven van de principes. Leren en verbeteren wordt vanzelfsprekend vanuit een gezamenlijke leercyclus aan de hand van een meerjarige implementatie- en onderzoeksagenda.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 Netwerk samenwerking		3.1 RET	4.4 Netwerk samenwerking 4.5 Essentiële functies	5.1 REPS	

2. *Kwartiermaker[25], onderzoeksagenda en kennisinfrastructuur. De huidige vrijblijvendheid rond kennisontwikkeling en toepassing verdwijnt. Er worden een werkorganisatie en adviesraad opgezet.*

Dit betreft een landelijke werkorganisatie voor de ontwikkeling van kwaliteit van zorg. Het ROB sluit hierbij aan door de gezamenlijk gedragen kwaliteitskaders die volgen uit dit traject op te nemen in contracten.

5.1.6 Verbeteren van de organisatie en inkoop van specialistische jeugdzorg.

Voor een groot aantal jeugdigen en gezinnen zijn (hoog)specialistische jeugdzorgvormen onvoldoende of niet tijdig beschikbaar. Regionaal is het zicht op de beschikbaarheid van (hoog) specialistische jeugdzorgvormen onvoldoende en bij problemen met de beschikbaarheid zijn onvoldoende instrumenten om in te grijpen. Ook worden jeugdzorgaanbieders die voor meerdere gemeenten en/of regio's werken geconfronteerd met veel verschillende inkoopprocedures en contractvoorwaarden. Daarom kan die zorg het beste op regionaal of zelfs landelijk niveau worden georganiseerd en ingekocht. Eenvoudiger uitvoering en inkoop en aanpak van negatieve effecten van marktwerking.

De geplande maatregelen en afspraken in de Hervormingsagenda binnen dit thema:

[25] Het advies van de Kwartiermaker "kwaliteit en blijvend leren in de jeugdhulp, van praten naar doen" d.d. 15-11-2022 aan het Bestuurlijk Overleg Hervormingagenda Jeugdhulp. Dit beschrijft een structuur om te werken aan kwaliteit en blijvend leren in de jeugdhulp (hyperlink: Kwaliteit en blijvend leren in de jeugdhulp: Van praten naar doen | Rapport | voor Jeugd & Gezin (voordejeugdenhetgezin.nl))

1. *Versterken van de regio's. Het wetsvoorstel "Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen" is het vertrekpunt. Regio's zijn voldoende robuust, hiervoor worden criteria opgesteld in samenspraak met gemeenten en jeugdzorgaanbieders. In een ministeriële regeling worden de jeugdhulpregio's vastgelegd. Die regio gaat de samenwerking formaliseren in een gemeenschappelijke regeling. In een ministeriële regeling worden de vormen van jeugdzorg die regionaal moeten worden ingekocht bepaald.*

ROB monitort tot vaststelling misteriele regeling en neemt gepaste actie om hier t.z.t. uitvoering aan te geven.

2. *Standaardisering van inkoop, kwaliteit en administratie. Zo worden gemeenten, professionals en jeugdzorgaanbieders ontlast. Deze standaardisatie geldt voor alle vormen van jeugdzorg die gemeenten op regionaal of landelijk niveau verplicht moeten inkopen en organiseren.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 Contract standaarden	2.3 Contract standaarden		4.4 Contract standaarden		

3. *Inkopen op landelijke schaal. Het primaire doel van landelijke inkoop is het borgen van de beschikbaarheid en continuïteit van een aantal hoog specialistische en weinig voorkomende vormen van jeugdzorg.*

Betreft vervolg van Landelijk Transitie Arrangement (LTA) via de VNG. ROB monitort ontwikkeling, neemt deel in klankbordgroep VNG en zorgt voor vertaling naar regio

4. *Regievoeren op regio overstijgende transformatie. Zoals de om- en afbouw van gesloten jeugdhulp en Driemilieuvoorzieningen.*

Regie op regio overstijgende transformatie JZ + en 3milieuvoorzieningen wordt vormgegeven door VWS, de VNG en Jeugdzorgaanbieders. Rijk van Nijmegen is aangesloten bij ontwikkelingen via G7.

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
			4.5 essentiële jeugdhulpfuncties		

5. *Onderzoek naar verevenen van risico's (tussen gemeenten onderling). Een belangrijk deel van de kosten in de jeugdzorg gaat op aan een zeer kleine groep kinderen en gezinnen in de meest kwetsbare (geëscaleerde) omstandigheden. Gemeenten gaan na of verevening uit onderlinge solidariteit dient plaats te vinden.*

De regio Rijk van Nijmegen heeft ervaring met verevening.

5.1.7 Eenvoudigere uitvoering en inkoop, minder administratieve lasten en aanpak negatieve effecten marktwerking.

De administratieve lasten en andere vormen van overhead zijn terug te brengen door in te zetten op niet-vrijblijvende standaardisatie van contracten en het contractmanagement. Tevens worden maatregelen getroffen om de negatieve effecten van marktwerking te beperken. Daartoe worden onder meer eisen aan de governance en financiële bedrijfsvoering van aanbieders en sturing door de gemeenten gesteld. Alles gebaseerd op waarden en doelen vanuit breed maatschappelijk landelijk perspectief. Dit wordt het wenkend perspectief van waardegericht contracteren en partnerschap genoemd.

De geplande maatregelen en afspraken in de Hervormingsagenda binnen dit thema:

1. *Standaardisatie van regionale en landelijke inkoop van jeugdzorg. Deze standaardisatie geldt voor alle vormen van jeugdzorg die gemeenten op regionaal of landelijk niveau verplicht moeten inkopen en organiseren. Inzet hierbij is minimalisatie van aantal productcodes en landelijke standaard werkwijze van inkoop, contractering, administratieve afhandeling en verantwoordingseisen.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 Contract standaarden	2.3		4.4 Contract standaarden ROB hanteert reeds vastgestelde bekende landelijke kaders.		

2. *Verdergaande standaardisatie van contracten en contractmanagement voor niet-kernbedingen zoals geschiktheids- en certificeringseisen en bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering. Dit gebeurt in samenhang met vermindering huidige 3800 productcodes.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
ROB monitort ontwikkeling en sluit aan bij bijeenkomsten	ROB monitort ontwikkeling en sluit aan bij bijeenkomsten		ROB monitort ontwikkeling en sluit aan bij bijeenkomsten		

3. *Verminderen administratieve lasten voor professionals: tijdschrijven en microsturing stoppen. Deze afspraken moeten landen in nieuwe contracten. Bij wederzijdse bereidheid mag het ook in lopende contracten.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 Contract standaarden en standaardisering van uren.	2.3 Contract standaarden en standaardisering van uren.		4.4 Contract standaarden		

4. *Vereenvoudiging inkoop door te blijven investeren in verbeteren partnerschap gemeenten en aanbieders door delen van kennis, leren en ontwikkelen.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 netwerk samenwerking en maximering van aanbieders zodat samenwerking verbetert	2.3 netwerk samenwerking en maximering van aanbieders zodat samenwerking verbetert		4.4 Netwerk samenwerking		

5. *Verdergaand onderzoek naar merites van de taakgerichte variant omdat die van de drie uitvoeringsvarianten de minste administratieve lasten lijkt te hebben.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
			Rijk en VNG. Het ROB monitort uitkomsten onderzoek en bepaalt of opvolging passend is voor de regio.		

6. *Naleving van de standaardisatie van inkoop en verantwoordelijkheden en toezicht daarop (op aanbieders, gemeenten en regio's).*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 Contract standaarden	2.3 Contract standaarden		4.4 Contract standaarden		

7. *Handreiking over tarieven en AMvB reële prijzen jeugdwet. De "Handreiking goede gesprek over tarieven" uit 2021 wordt verfijnd en andere handvatten voor tarieven worden ontwikkeld. Hiervoor wordt een kennis- en informatiepunt ingericht. Prijzen transparanter en bijdragen aan tariefdifferentiatie door de AMvB reële prijzen Jeugdwet.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 reële tarieven	2.3 reële tarieven		4.4 reële tarieven. Eind 2023 ROB monitort verfijning en sluit aan bij eisen AMvB.		

8. *Verdergaande vereenvoudiging aanbesteding en beperking inkoopmethode open house. Het Rijk verkent vereenvoudiging EU-aanbestedingsregelgeving. Door veel open house te gebruiken wordt landschap met aanbieders groter en minder overzichtelijk.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 SAS methodiek	2.3		Rijk (VWS). ROB monitort resultaat verkenning en bepaalt opvolging.		

9. *Versterking governance van het stelsel en bedrijfsvoering van aanbieders. Door de groei van aanbieders hebben gemeenten moeite te sturen op aanbod en borging kwaliteit. Professionalisering (financiële) bedrijfsvoering aanbieders en GI's is nodig. Gemeenten hebben in 2020 een Norm voor opdrachtgeverschap opgesteld. In 2023 doen aanbieders dat ook. Gemeenten en Rijk helpen bij implementatie. Niet-integer handelen voorkomen en daarop sturen.*

Opgave 1	Opgave 2	Opgave 3	Opgave 4	Opgave 5	Opgave 6
1.4 Contractafspraken sluiten aan bij norm voor opdrachtgeverschap	2.3 Contractafspraken sluiten aan bij norm voor opdrachtgeverschap		Jeugdhulpaanbieders. 4.4 Contractafspraken sluiten aan bij norm voor opdrachtgeverschap.		

5.1.8 Verbeteren inzicht in het functioneren van het jeugdstelsel met data en monitoring.

De ambitie is te komen tot betere kwaliteit en beschikbaarheid van data en een betere landelijke integrale monitoring. Hierdoor komt inzicht in de werking van het jeugdstelsel over de jaren heen. Doel van de monitoring is in beeld krijgen van de doelen kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid. Daarnaast is het bedoeld om beter zicht te krijgen op de effecten van landelijk, regionaal en gemeentelijk beleid. Hierdoor kunnen op basis van feiten keuzes worden gemaakt. En we kunnen van onszelf en elkaar leren, beter bijsturen waar nodig en het stelsel beter beheersbaar maken.

De geplande maatregelen en afspraken in de Hervormingsagenda binnen dit thema:

1. *Landelijke monitor. Landelijke monitoring wordt verbeterd door het Rijk en mogelijk door een onafhankelijke partij.*

Betreft het centraal ontsluiten van gegevens van berichtenverkeer voor CBS. Regio Rijk van Nijmegen heeft input geleverd voor de landelijke product categorisering. Regionale monitoring sluit aan bij nieuwe categorie indeling die hiervoor wordt ingericht.

2. *Vaststellen indicatoren die nodig zijn voor monitoring.*

Betreft het vaststellen van indicatoren die nodig zijn voor een adequate monitoring van het jeugdstelsel, door Rijk en VNG. Op niveau van regio Rijk van Nijmegen wordt uitvoering van het regioprogramma gemonitord op basis van indicatoren afgeleid van het regioprogramma.

3. *Verbeterde beschikbaarheid van financiële data met een verfijnde indeling van de financiële informatie van gemeenten (Iv3-indeling).*

Betreft landelijke verbetering van inzicht in uitgave aan jeugdzorg, uit te voeren door ministeries BZK, VWS en VNG.

4. *Verbinden van databronnen over aantallen en kosten die in samenhang moeten worden bekeken. CBS met wetswijziging toegang geven tot Berichtenverkeer zodat de verbinding kan worden gemaakt voor de Beleidsinformatie Jeugd. Ook volgt aansluiting Beleidsinformatie Jeugd (jeugdhulpgebruik dat aanbieders registreren en Iv3 (kosten die gemeenten hiervoor registreren).*

Betreft het landelijk verbinden van databronnen (zoals CBS en berichtenverkeer) zoals dat wordt uitgevoerd door het Rijk en VNG. Doel is meer herkenbaarheid van data voor gemeenten en zorgaanbieders.

5. *Centrale en integrale data-infrastructuur en een gelijk speelveld. Verbinden van landelijk dekkende databronnen met data op persoonsniveau in de jeugdzorg, aan databronnen met gegevens over aanpalende domeinen en databronnen in de jeugdzorg op lokaal en regionaal niveau. Voor een beter integraal perspectief op landelijk en regionaal niveau (doet nu CBS nog).*

Betreft het inrichten van een datastructuur voor het landelijk kunnen verbinden van databronnen. Uitvoering actie door CBS, Rijk en VNG.

6. *Een data gedreven stelsel. Versterken van expertise en kennis voor data gedreven werken en leren bij gemeenten en aanbieders. Hierbij wordt aangesloten bij de Interbestuurlijke Datastrategie, de aanstaande VNG Datastrategie en VNG Verenigingsstrategie 2023.*

Het ROB beschikt over regionale monitor. Deze is aangepast naar nieuwe landelijke product categorieën. ROB bewaakt ontwikkelingen zorgt voor aansluiting, zodat regionale rapportage landelijke indeling volgt.

5.2 Besparingen en financiële afspraken

Wanneer gemeenten uitvoering geven aan de Hervormingsagenda Jeugd wordt verwacht dat zij flink besparen op de kosten voor Jeugd taken. De Commissie van Wijzen heeft in 2021 een besparingspotentieel van ongeveer €1 miljard op termijn haalbaar geacht[26].

										1 mrd besparingsdoelstelling	
	Verantwoordelijk-heidsverdeling Rijk en VNG*	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2030	Structureel	Raming met meer onzeker-heden omgeven	Maatregel haalbaar
Versterken normale leven/veerkracht jeugdigen en hun omgeving (B16)	Rijk en VNG	-	-24	-49	-73	-97	-121	-121	-121	-60	-61
Afbakening reikwijdte (B2)	Rijk en VNG	-67	-67	-67	-210	-210	-210	-210	-210	-210	
Invoeren doorbraakmethode (B15)	VNG	-101	-101	-101	-101	-101	-101	-101	-101	-75	-26
Brede invoering poh-jeugd ggz (AEF rapport, bijlage E, 1)	VNG	-75	-75	-75	-88	-88	-88	-88	-88		-88
Beperking verwijzingen naar ongecontracteerd aanbod (B12)	VNG	-49	-49	-49	-49	-49	-49	-49	-49		-49
Regionalisering (B3)	Rijk en VNG	+13	+13	+13	+11	+4	-6	-6	-6		-6
Voorkomen en verkorten residentiële zorg (B17)	Rijk en VNG	+15	+6	-7	-32	-67	-74	-74	-74	-37	-37
Frictiekosten voorkomen en verkorten residentiële zorg (B17)		+23	+47	+72	+60	+65	+28	-	-		
Normaliseren voogdijondersteuning (B18)	Rijk en VNG	-6	-6	-6	-26	-26	-26	-26	-26		-26
Selectie en contractering (B5) (gecorrigeerd voor interferentie B6)	VNG	+1	-28	-62	-79	-72	-73	-73	-73		-73
Tariefdifferentiatie (B6)	Rijk en VNG	-12	-14	-16	-17	-24	-24	-24	-24		-24
Standaardisatie uitvoering (B23)	Rijk en VNG	-112	-112	-112	-224	-224	-224	-224	-224		-224
Vereenvoudiging productcodes (BV)	VNG	+1	-3	-6	-7	-7	-7	-7	-7		-7
Correctie begrotingsstand		-37	-37	-37	-37	-37	-37	-37	-37		-37
Investering kwaliteitsagenda en kwaliteitscyclus	Rijk en VNG	+4	+7	+9	+12	+13	+13	+22	+22		
Kasschuif		+28	+69	+119	-101	-97	-18	-	-		
Totaal incl. investeringen en technische mutaties		**-374**	**-374**	**-374**	**-961**	**-1017**	**-1017**	**-1018**	**-1018**	**-382**	**-658**

Voor een deel van de maatregelen (ruim €650 miljoen) is overeenstemming tussen Rijk en VNG over de mogelijke haalbaarheid. Voor de overige circa €380 miljoen bestaan meer onduidelijkheden over de opbrengst van de maatregelen. Deze laatste besparing zal voor het grootste deel gerealiseerd worden door afbakening van de reikwijdte van de jeugdhulpplicht.
Het Rijk verwacht van gemeenten dat ze vanaf 2026 een ferme besparing hebben kunnen maken waardoor gemeenten vanaf dan minder financiële middelen van het Rijk krijgen voor de taken op Jeugd. Als gemeenten aantonen dat ze voldoende inspanningen hebben gedaan om de maatregelen uit te voeren, maar de besparingen zijn niet gehaald, dan worden ze gecompenseerd. De beoordeling of is voldaan aan de inspanning wordt uitgevoerd door een Deskundigencommissie aan de hand van indicatoren.

Binnen de regio hebben we al een aantal stappen gezet in de transformatie die wordt beoogd met de Hervormingsagenda. Hiermee gaan we samen met partners onverminderd door. Dit geldt ook voor het zoeken naar maatregelen om het jeugdhulpstelsel doelmatiger in te richten. Omdat we al veel hebben geïnvesteerd in de transformatie, zien we dat het besparingspotentieel van maatregelen beperkter is dan in de tabel wordt geschetst. Zo hebben we al geïnvesteerd in ondersteuners bij huisartsen waardoor deze besparing niet nog eens gemaakt kan worden. Maar we moeten samen met partners

[26] Uit het landelijk coalitieakkoord bleek in jan. '21 dat naast de bezuiniging van €1 miljard nog eens €511 miljoen extra zou moeten worden bespaard. In het financieel principeakkoord over de Hervormingsagenda Jeugd tussen Rijk en VNG is in april '23 bepaald dat het Rijk deze extra besparing niet doorberekend aan gemeenten omdat dit de Hervormingsagenda Jeugd en de benodigde veranderingen in de weg kan staan.

(zoals VNG en Rijk) voorkomen dat het gesprek te eenzijdig gaat over de 'rekening' in plaats van de transformatie die zo hard nodig is.

Door samen aan de opgaven in dit regioprogramma te gaan werken verwachten we dat de jeugdhulp niet alleen efficiënter wordt ingericht, maar ook financieel beter beheersbaar. De concrete opbrengsten van beoogde besparingen zullen op termijn zichtbaar worden. Zeker is in ieder geval dat wij met het regioprogramma zo veel als mogelijk aansluiten bij de beoogde maatregelen.

Handreiking VNG financiële maatregelen

De VNG stelt met de betrokkenheid en expertise van een aantal gemeenten een handreiking samen. Hierin wordt zo praktisch mogelijk inzicht gegeven in de vraag hoe gemeenten kunnen omgaan met de verschillende financiële maatregelen uit de agenda. Daarbij worden ook prioriteiten aangegeven. Bij de samenstelling van de handreiking worden de uitkomsten van het overleg met het Rijk over onder andere de manier van monitoren en de opdracht aan de deskundigencommissie mee. Een en ander luistert nauw. Daarom vraagt de VNG van gemeenten terughoudend te zijn met eigen initiatieven en het inhuren van extern advies. Als regio starten we daarom met de opgaven zoals die in het regioprogramma jeugd staan vermeld. We verwachten dat het geheel besparingen zal brengen. Concrete besparingsvoorstellen zullen op een later moment in de regio worden uitgewerkt aan de hand van de handreiking van de VNG. De verwachting van de VNG is dat de handreiking eind 2023 beschikbaar is.

Bijlage 1 – Lokale teams

In de regio zetten we een beweging in gang van specialistische hulp naar zo dichtbij mogelijk. Laagdrempelige hulp die dichtbij kinderen, jongeren en hun gezinnen beschikbaar is. Lokale teams hebben een belangrijke rol in het welzijn van onze jeugd en hun gezinnen. In dit regioprogramma komen de taken voor lokale teams in alle opgaven terug, van onderwijs tot het vergoten van veiligheid voor gezinnen. Daarbij moeten we ons realiseren dat het slagen van een lokaal team mede afhangt van de beschikbaarheid van laagdrempelige aanvullende hulp die aansluit bij het werken in de wijk.

De lokale teams hebben een centrale rol in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en in de Hervormingsagenda jeugd. Verwacht wordt dat een verschuiving plaatsvindt naar integrale basishulp vanuit lokale teams. In lokale teams werken professionals met brede kennis en ervaring over jeugd- en volwassenproblematiek, hulp, bestaanszekerheid, voorschoolse voorzieningen, onderwijs, huisvesting en vrouwenopvang. De hervormingsagenda noemt enkele concrete verwachtingen waar een ***stevig lokaal team*** (niet geheel vrijblijvend) aan voldoet. De VNG stelt hiervoor een "convenant stevige lokale teams"[27] op waarin de vereiste kennis en deskundigheid staat, een kwaliteitskader voor de brede analyse, triage en de verklarende analyse. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) heeft in juni 2023 een rapport uitgebracht "De centrale rol van lokale teams in de jeugdhulpketen". De IGJ heeft gekeken waar de lokale teams staan in relatie tot het Toekomstscenario en de Hervormingsagenda. Concluderend stelt de IGJ dat van de lokale teams aan de ene kant wordt verwacht dat zij een rol spelen in het terugdringen van het jeugdhulpgebruik. Dit doen lokale teams door problemen die jeugdigen en ouders ervaren te normaliseren en klein te houden met gesprekken en adviezen. Daarbij bieden de lokale teams waar nodig zelf directe inzet van lichte hulp. Aan de andere kant wordt van hen verwacht dat zij breed kijken naar de krachten en zorgen in een gezin. Dat zij waar nodig passende hulp op de relevante leefgebieden organiseren. Maar ook dat lokale teams veiligheidsproblematiek herkennen en bij onveiligheid ouders en jeugdigen bewegen tot hulp, ook als zij daar zelf niet voor open staan. Lokale teams vormen kortom het fundament om de voorgenomen hervormingen te laten slagen.

Enkele verwachtingen uit de Hervormingsagenda Jeugd: Lokale teams

- ✓ staan dicht bij inwoners en zijn multidisciplinair met goed opgeleide professionals,
- ✓ voeren samen met jeugdigen en ouders een brede analyse uit en stellen samen met hen een gezinsplan op,
- ✓ bieden op basis van deze brede analyse zelf passende en samenhangende basishulp, zowel licht als zwaarder en zowel kort- als langdurig
- ✓ evalueren, leren, en passen aan,
- ✓ werken samen met partners aan het versterken van de sociale basis en collectieve oplossingen,
- ✓ hebben voldoende personeel zodat gezinnen een vast gezicht en ankerpunt hebben,
- ✓ houden oog voor het uitgangspunt dat de regie over de eigen behandeling zoveel mogelijk bij de jeugdige en het gezin ligt, of komt en blijft liggen,

[27] Het convenant is naar verwachting eind 2023 gereed waarna het bestuurlijk vastgesteld moet gaan worden. Naar verwachting zal het convenant medio 2024 in werking treden.

- ✓ handelen met een brede blik op het gehele gezin en de context (participatie, wonen, armoede, scheiding, psychische problemen ouders en schoolklimaat),
- ✓ hebben specialistische expertise dichtbij beschikbaar,
- ✓ zijn door specialistische zorgaanbieders te benaderen als een bredere aanpak nodig is,
- ✓ werken samen met informele steunfiguren en ervaringsdeskundigen, huisartsen, jeugdartsen, jeugdgezondheidszorg, gecertificeerde instellingen (GI's), kinderartsen, kinder- en jeugdpsychiaters, Veilig Thuis, jeugdbescherming en andere relevante partners.
- ✓ aken gebruik van het RET in hun regio.

De inrichting van de lokale teams is mede afhankelijk van keuzes van het lokale politieke bestuur (college van Burgemeester en Wethouders en gemeenteraad), dat elke vier jaar wijzigt. Dit heeft gevolgen voor het meerjarenbeleid op het gebied van jeugdhulp en de positie van de lokale teams hierin. Landelijke ontwikkelingen en lokale belangen kunnen dan uit elkaar liggen. De lokale context verschilt bovendien van gemeente tot gemeente. Door de Hervormingsagenda jeugd worden basisvereisten gesteld aan lokale teams. Regionaal worden kaders geboden en actielijnen uitgezet om tot een gezamenlijke regionale verandering te komen. Gemeenten blijven echter zelf verantwoordelijk voor de inrichting van de teams en de bekostiging in lijn met die basisvereisten en kaders. Het is – gezien de eigen lokale verantwoordelijkheid – een vraagstuk hoe de lokale teams in alle gemeenten een eenduidig, stabiel en stevig fundament kunnen vormen. We brengen met de 7 gemeenten en lokale teams in kaart welke gevolgen het Toekomstscenario en de Hervormingsagenda jeugd (het convenant van de VNG) voor de lokale teams hebben. We proberen in een regionale schil om de lokale teams heen zoveel mogelijk versterking te bieden, denk daarbij aan het Regionaal Expertise Team (RET: opgave 3, actielijn 1) of het Regionaal Expertise Project complexe Scheidingen (REPS: opgave 5, actielijn 1). Vast staat dat we regionaal en lokaal samen moet werken zodat de versteviging van lokale teams gerealiseerd wordt. Ook weten we dat hiervoor tijd en commitment nodig zijn.

We hebben enkele hoofdthema's in kaart gebracht die we de aankomende jaren regionaal en/of lokaal aanpakken:

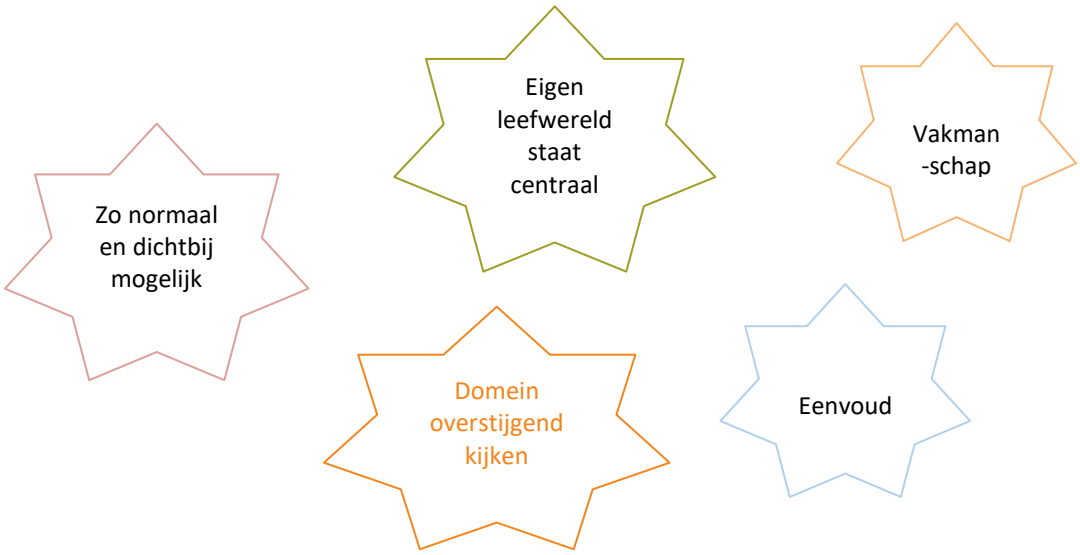
1. Versterken integrale basishulp vanuit de lokale toegang. Hierbij hebben we aandacht voor een professionele standaard, een lerende structuur en (bij)scholingsplan, (leren) werken met de uitgangspunten van de verklarende analyse en een gezinsplan.
2. Sterke verbinding met nabije expertise en specialisme (wijk ggz/ wijk GGD). Hiervoor zijn een nauwe samenwerking en duidelijke sociale kaart nodig.
3. Sterke verbinding met sociale basis. Hiervoor is een duidelijk overzicht van de algemene sociale voorzieningen nodig en korte lijnen en goede samenwerking met kind- en jongerenwerkers.
4. Inzet van een coördinator complexe domein overstijgende multi-problematiek. Hiervoor worden de lokale en regionale mogelijkheden onderzocht.
5. Sterke verbinding met relevante partners zoals scholen, (praktijkondersteuners) huisartsen en de veiligheidsketen.
6. Werken met ervaringsdeskundigen en steunfiguren.
7. Onderzoeken gevolgen van de door het Rijk beoogde beperking van de reikwijdte van de jeugdhulpplicht.

Waar we als gemeenten rekening mee moeten houden is dat de uitwerking van deze hoofdthema's en de realisatie daarvan een forse opgave is. Dit gaat mogelijk meer specifieke personele inzet vragen (regionaal en lokaal) en financiële middelen (regionaal en lokaal). Dit zal in kaart gebracht gaan worden, met inachtneming van het ingroeipad van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd en het Convenant sterke lokale teams van de VNG.

Bijlage 2 – Doelenboom Regioprogramma Jeugd

Ambitie

In het Rijk van Nijmegen versterken we kinderen en gezinnen zodat inzet van jeugdzorg minder vaak noodzakelijk is.

Doelen	Acties
Inclusiever onderwijs	Opstellen ontwikkelagenda voor het onderwijs zodat scholen een stevige basis worden met aansluiting van jeugdhulp.
	Versterken zorgteams op school. Verbinden onderwijs, jeugdhulp en lokale teams. Borging en doorontwikkeling regionale aanpak Jongeren naar school of werk.
	Organiseren van een passend en dekkend aanbod voor dyslexie en onderzoeken inzet preventie.
	Realiseren van een kwalitatief, voordelig en dekkend aanbod dagbehandeling/dagbesteding in aansluiting op de beweging naar een stevige basis.
	Implementeren STORM -aanpak depressiviteit onder jongeren in het voortgezet onderwijs.
Grotere mentale veerkracht	Inzetten ondersteuning jeugdigen vanuit het gewone leven, met voorzieningen en mensen in de eigen omgeving.
	Vergroten integrale hulp in de wijk: betere verbinding tussen jeugd-ggz en andere (jeugdhulp) aanbieders met lokale teams, onderwijs, welzijn en (ondersteuners) huisartsen.
	Realiseren van een passender, voordeliger en dekkend aanbod begeleiding en respijt-zorg (oppas, weekendopvang, logeren).
	Verbeteren crisisketen: goede triage bij crises, doorstroom na opname, afstemming/ regie met lokale teams, spoedeisende zorg, crisisdienst, jeugd-ggz en volwassen-ggz.

- **Beter passende hulp voor complexe situaties**
  - Verstevigen en meer laagdrempelig inzetten van het Regionaal Expertise Team (RET) om mee te denken bij (complexe) vastgelopen situaties van jeugdigen en hun gezin.
  - Verbeteren insteek op de behoeften van jongeren en ouders door inzet van de doorbraakmethode.
- **Meer jeugdhulp zo thuis mogelijk**
  - Ontlasten kwetsbare gezinnen door sociale steun van (in)formele opvoeders.
  - Verstevigen pleegzorg in de regio.
  - Vergroten en versterken gezinshuiszorg in de regio.
  - Versterken van specialistische jeugdhulp en toewerken naar een dekkend zorglandschap.
  - Verbinden bovenregionale samenwerking (Gelderland) op essentiële jeugdhulpfuncties.
  - Verbeteren door- en uitstroom 18+.
- **Vaker zonder schade scheiden**
  - Vormen van een samenwerkingsverband met jeugdzorg, ggz en lokale teams voor consultatie en advies bij (complexe) scheidingen: REPS: Regionaal Expertise Project Complexe Scheidingen.
  - Realiseren van eenduidige informatie en advies aan scheidende ouders om complexe scheidingen te voorkomen.
  - Onderzoeken en realiseren van preventiemogelijkheden voor (juridisch) dienstverleners om escalatie en juridische strijd in echtscheidingen te voorkomen.
- **Grotere veiligheid van gezinnen**
  - Verstevigen samenwerking jeugdbescherming, Veilig Thuis en lokale teams in het licht van de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming.
  - Uitrollen Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming; testen nieuwe manier van (samen)werken voor meer veiligheid in gezinnen (Proeftuin).
  - Verbeteren positionering Jeugdbeschermingstafel (JBT).
  - Verkennen betere verbinding tussen regionaal jeugd- en veiligheidsbeleid en het Zorg- en Veiligheidshuis Gelderland- Zuid om jeugdcriminaliteit (preventief) aan te pakken.

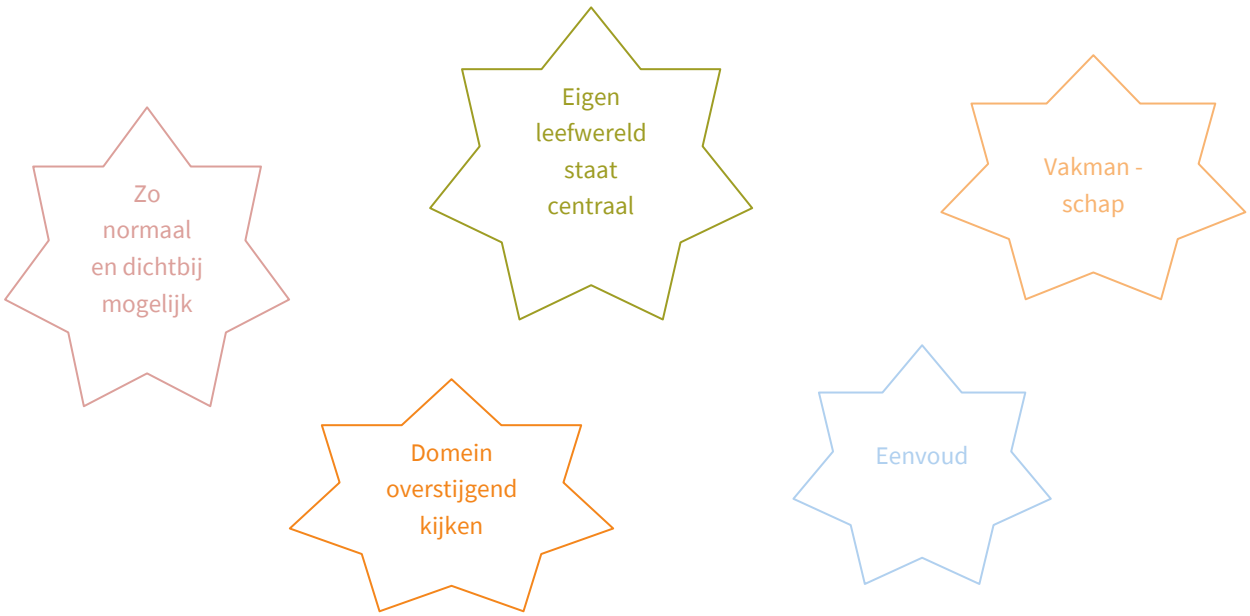
Bijlage 3 – Afkortingen en begrippenlijst

24/7	24 uur per dag en 7 dagen per week
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
Bibob	Wet Bibob is de 'Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur'
Big 5	Vertaalt: de grote vijf. We doelen hierbij op de belangrijke leefgebieden: support, wonen, school en werk, inkomen en (mentaal) welzijn
BOEG	Bovenregionaal Expertisenetwerk Jeugdhulp in Gelderland
BSO(+)	Buitenschoolse opvang, de + staat voor specialistische buitenschoolse opvang
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
DU VO	Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang, bedoeld voor het aanpakken van alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties
G7	De G7 is een samenwerking van de zeven jeugdregio's in Gelderland om de meest specialistische jeugdhulp te borgen
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord. Is een akkoord van VNG + GGD/GHOR en Ministerie van VWS over gezondheid en welbevinden.
GEM	De GEM-gedachte is dat verschillende vormen van zorg veel meer kunnen samenwerken met en leren van elkaar in een Ecosysteem Mentale Gezondheid
Gezin	Elk leefverband van één of meer volwassenen die verantwoordelijkheid dragen voor de verzorging en opvoeding van één of meer kinderen
GGD/GHOR	GGD: Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst. GHOR staat voor geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GI	Gecertificeerde Instelling
GVJB	Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming
Het Rijk	Als we het over het centraal bestuur hebben, gebruiken we daarvoor de termen het Rijk of de Rijksoverheid.
HGKM	(Project) Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
HOI	Herstel Ondersteunende Intake
IAG	Intensieve Ambulante Gezinsbehandeling is een speciale vorm van hulpverlenen die niet wordt gedaan vóór een gezin, maar mét een gezin.
IGJ	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
IPW	Instituut voor Publieke Waarden doet actieonderzoek, zet publieke ondernemingen op en ontwikkelt kennis, o.a. de Doorbraakaanpak
J&V	Ministerie van Justitie & Veiligheid
J42	Nederland is opgedeeld in 42 Jeugdhulp regio's, het samenwerkingsverband heet J42
JBT	Jeugdbeschermingstafel
Jeugd	Doelgroep vallende binnen de (verlengde)jeugdwet. Verzamelnaam voor kinderen en jongeren samen.
Jeugdhulp	Jeugdhulp is hulp bij psychische hulpvragen, een verstandelijke beperking en/of opvoedproblemen en is bedoeld voor kinderen en jongeren tot 18 jaar, soms tot 23 jaar.
Jeugdwet	In deze wet is bijna alle zorg en ondersteuning geregeld voor kinderen en jongeren onder de 18 jaar. Soms is voor jeugd ook zorg vanuit de Zorgverzekeringswet, de Wet langdurige zorg of de Wmo aan de orde.
Jeugdzorg	Onder Jeugdzorg verstaan we de jeugdbeschermingsmaatregelen die de Kinderrechter kan uitspreken.
JeugdzorgPlus	Jeugdhulp bedoeld voor jongeren tot 18 jaar, met gedragsproblemen die zo erg zijn dat de jongere een gevaar is voor zichzelf, of voor anderen. Het is een vorm van gesloten

	jeugdhulp die wordt geboden aan kinderen en jongeren die niet bereikbaar zijn voor lichtere vormen van hulpverlening.
JIM	'Jouw Ingebrachte Mentor' is iemand die een jeugdige kiest uit zijn eigen omgeving om hen te ondersteunen bijvoorbeeld in gesprekken met hulpverleners en instanties.
Jongere	Kinderen vanaf 12 jaar
Kind	Kinderen tot 12 jaar
MBO	Middelbaar Beroeps onderwijs
NJI	Nederlands Jeugd instituut
NvO	Norm voor Opdrachtgeverschap
NVP	Nederlandse Vereniging Pleeggezinnen
OPH	Overleg Passende Hulp. Oude naam, nu het Regionaal Expert Team (RET)
PO	Primair Onderwijs
POH	Praktijkondersteuner huisarts
Professionals	We bedoelen hiermee een jeugd- en gezinsprofessional.
Regio	Jeugdhulpregio Rijk van Nijmegen
REPS	Regionaal Expertise Project complexe Scheidingen
Residentiele jeugdhulp	In de residentiële jeugdhulp leven kinderen en jongeren, vrijwillig of gedwongen, dag en nacht buiten hun eigen gezin. Zij verblijven in leefgroepen en worden begeleid door pedagogisch medewerkers. Vormen van residentiële hulp: kamertraining, leefgroepen gericht op opvoeden en opgroeien, behandelgroepen voor specifieke problemen, crisisopvang en gesloten jeugdhulp.
RET	Het Regionaal Expert Team.
ROB	Regionaal ondersteuningsbureau is een samenwerkingsverband van zeven gemeenten die de inkoop en het contractmanagement regelt
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
SOH/SOJ	Specialistische ondersteuner huisarts/ specialistische ondersteuner jeugd
STORM	Strong Teens and Resilient Minds: preventieve aanpak die tot doel heeft een depressie of suïcide bij jongeren vóór te zijn.
TWES	Tussen Wal en Schipoverleg
VNG	Vereniging van Nederlandse gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VSO	Voorgezet Speciaal Onderwijs
VSV	Vroegtijdig School Verlaten
VVE	Voorschoolse en Vroegschoolse Educatie
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WMO	De gemeente geeft ondersteuning thuis via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Officieel heet deze wet Wmo 2015.
ZBO	Zorg binnen onderwijs

Ambitie regioprogramma jeugd 2023-2028

In het Rijk van Nijmegen versterken we kinderen en gezinnen zodat inzet van jeugdzorg minder vaak noodzakelijk is.

Doelen

Acties

Inclusiever onderwijs

- Opstellen ontwikkelagenda voor het onderwijs zodat scholen een stevige basis worden met aansluiting van jeugdhulp.
- Versterken zorgteams op school. Verbinden onderwijs, jeugdhulp en lokale teams. Borging en doorontwikkeling regionale aanpak Jongeren naar school of werk.
- Organiseren van een passend en dekkend aanbod voor dyslexie en onderzoeken inzet preventie.
- Realiseren van een kwalitatief, voordelig en dekkend aanbod dagbehandeling/ dagbesteding in aansluiting op de beweging naar een stevige basis.
- Implementeren STORM -aanpak depressiviteit onder jongeren in het voortgezet onderwijs.

Grotere mentale veerkracht

- Inzetten ondersteuning jeugdigen vanuit het gewone leven, met voorzieningen en mensen in de eigen omgeving.
- Vergroten integrale hulp in de wijk: betere verbinding tussen jeugd-ggz en andere (jeugdhulp) aanbieders met lokale teams, onderwijs, welzijn en (ondersteuners) huisartsen.
- Realiseren van een passender, voordeliger en dekkend aanbod begeleiding en respijtzorg (oppas, weekendopvang, logeren).
- Verbeteren crisisketen: goede triage bij crises, doorstroom na opname, afstemming / regie met lokale teams, spoedeisende zorg, crisisdienst, jeugd-ggz en volwassen-ggz.

- **Beter passende hulp voor complexe situaties**
  - Verstevigen en meer laagdrempelig inzetten van het Regionaal Expertise Team (RET) om mee te denken bij (complexe) vastgelopen situaties van jeugdigen en hun gezin.
  - Verbeteren insteek op de behoeften van jongeren en ouders door inzet van de doorbraakmethode.
- **Meer jeugdhulp zo thuis mogelijk**
  - Ontlasten kwetsbare gezinnen door sociale steun van (in)formele opvoeders.
  - Verstevigen pleegzorg in de regio.
  - Vergroten en versterken gezinshuiszorg in de regio.
  - Versterken van specialistische jeugdhulp en toewerken naar een dekkend zorglandschap.
  - Verbinden bovenregionale samenwerking (Gelderland) op essentiële jeugdhulpfuncties.
  - Verbeteren door- en uitstroom 18+.
- **Vaker zonder schade scheiden**
  - Vormen van een samenwerkingsverband met jeugdzorg, ggz en lokale teams voor consultatie en advies bij (complexe) scheidingen: REPS: Regionaal Expertise Project Complexe Scheidingen.
  - Realiseren van eenduidige informatie en advies aan scheidende ouders om complexe scheidingen te voorkomen.
  - Onderzoeken en realiseren van preventiemogelijkheden voor (juridisch) dienstverleners om escalatie en juridische strijd in echtscheidingen te voorkomen.
- **Grotere veiligheid van gezinnen**
  - Verstevigen samenwerking jeugdbescherming, Veilig Thuis en lokale teams in het licht van de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming.
  - Uitrollen Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming; testen nieuwe manier van (samen)werken voor meer veiligheid in gezinnen (Proeftuin).
  - Verbeteren positionering Jeugdbeschermingstafel (JBT).
  - Verkennen betere verbinding tussen regionaal jeugd- en veiligheidsbeleid en het Zorg- en Veiligheidshuis Gelderland- Zuid om jeugdcriminaliteit (preventief) aan te pakken.

Regioprogramma Jeugd

2023-2028

18 september 2023

samen kleuren wij de toekomst

Jeugd Regio Nijmegen

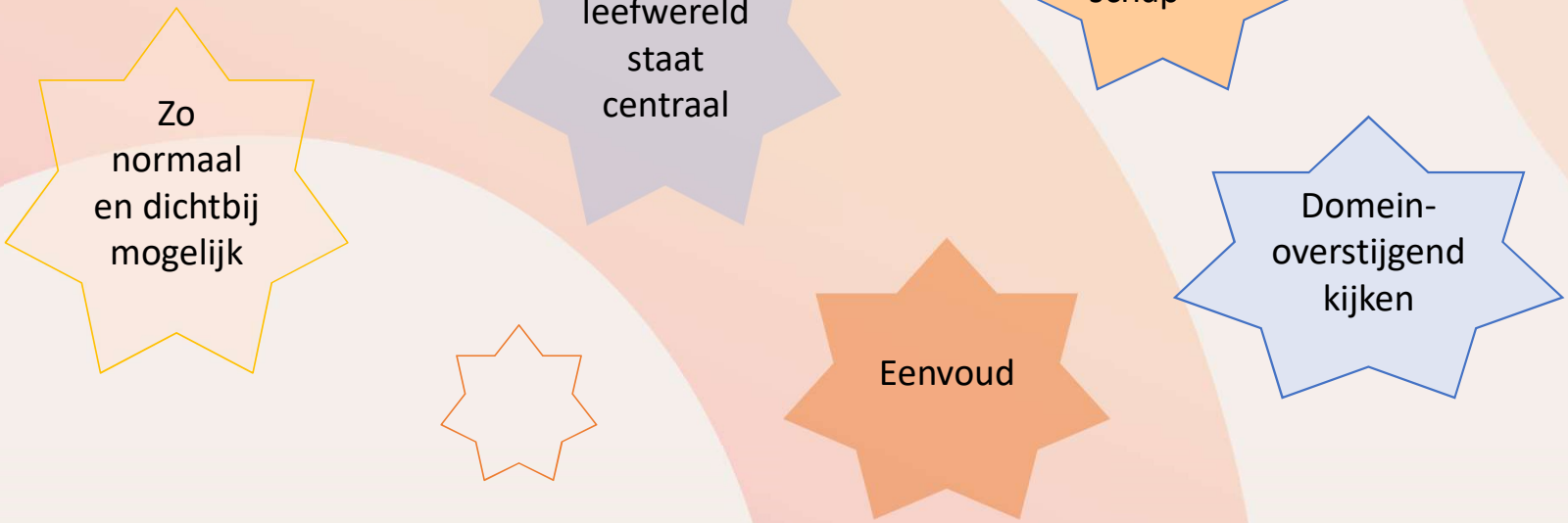
Regionale samenwerking Jeugd

- 7 gemeenten
- start in 2012, in 2015 decentralisatie
- ROB samenwerkingsovereenkomst jeugdhulp en WMO
- Tot 2022 inhoudelijk regionaal werkprogramma
- Professionalisering regionale samenwerking op jeugd
- 2023 start regioteam jeugd
- Hervormingsagenda jeugd juni 2023 – verplichte regionale samenwerking

Ambitie

In het Rijk van Nijmegen versterken we kinderen en gezinnen zodat inzet van jeugdzorg minder vaak noodzakelijk is.

Leidende principes

Doelen

1. Inclusiever onderwijs
2. Grotere mentale veerkracht
3. Beter passende hulp voor complexe situaties
4. Meer jeugdhulp zo thuis mogelijk
5. Vaker zonder schade scheiden
6. Grotere veiligheid van gezinnen

samen kleuren wij de toekomst
Jeugd Regio Nijmegen

Hoe gaan we aan de doelen werken?

- 6 doelen uitgewerkt in 6 opgaven
- Elke opgave eigen actielijnen

De actielijnen hebben een concrete actie in zich, we gaan DOEN!

Opstellen, versterken, organiseren, realiseren, implementeren, inzetten, vergroten, verbeteren, verstevigen, ontlasten, verbinden, vormen, onderzoeken, uitrollen, verkennen.

Doel: Inclusiever onderwijs

Opgave 1

Meer inclusie in de basis. Versterken kinderopvang en onderwijs, goede aansluiting onderwijs en jeugdhulp.

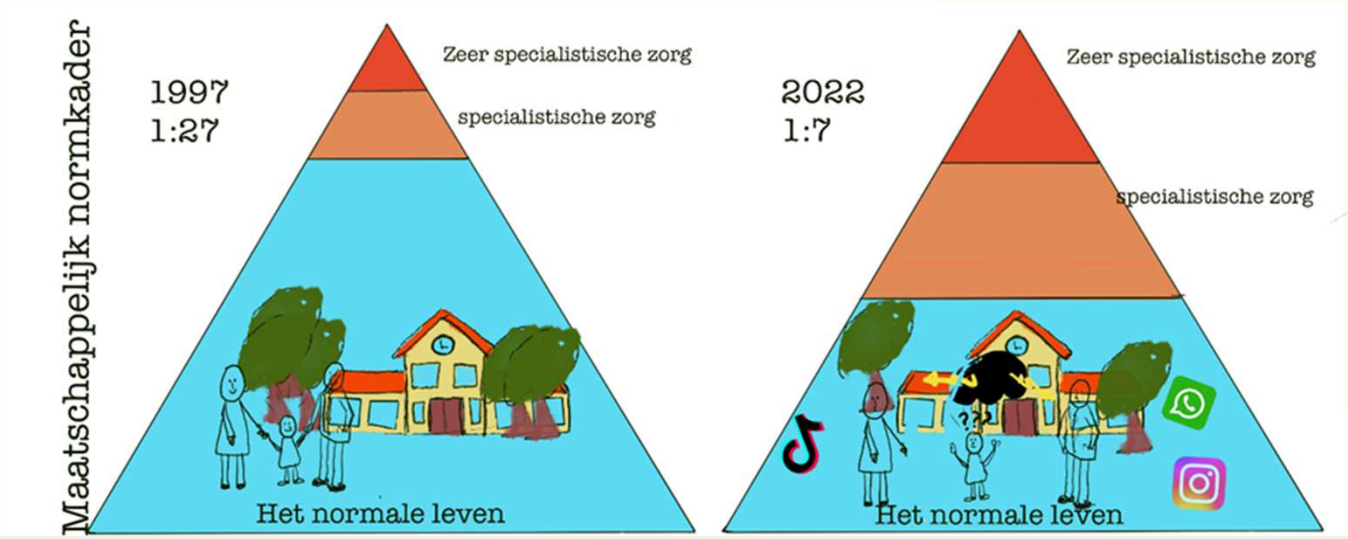
Ontwikkelagenda

onderwijs-jeugdhulp-lokale teams

Doel: Grotere mentale veerkracht

Opgave 2

Versterken mentale veerkracht.

Doel: Beter passende hulp voor complexe situaties

Opgave 3

Organiseren van passende hulp voor complexe casuïstiek van jeugdigen en hun gezinnen.

RET: Regionaal Expertise Team

Doorbraakaanpak

Doel: Meer jeugdhulp zo thuis mogelijk

Opgave 4

Terugdringen residentiële jeugdhulp: zo thuis mogelijk.

Afbouw gesloten jeugdzorg

Pleegzorg en gezinshuiszorg

Doel: Vaker zonder schade scheiden

Opgave 5

Scheiden zonder schade voor alle gezinsleden.

REPS: Regionaal expertise project complexe scheidingen

Doel: Grotere veiligheid van gezinnen

Opgave 6

Veiligheid voor gezinnen, samen voor veilig.

Jeugdbeschermingstafel: JBT

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming (proeftuin)

En verder

- Raadsvoorstel vaststellen regioprogramma

- Jaarlijks monitoring en evaluatie

Vragen?

www.jeugdregionijmegen.nl

samen kleuren wij de toekomst
Jeugd Regio Nijmegen

Regioprogramma jeugd 2023-2028

samen kleuren wij de toekomst

Jeugd Regio Nijmegen

Gemeente Mook en Middelaar

Landelijke ontwikkelingen

- Norm voor Opdrachtgeverschap Jeugd juni 2020
- Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming maart 2021
- Hervormingsagenda Jeugd juni 2023

Gemeente Mook en Middelaar

Regioprogramma jeugd

Ambitie:

“In regio Nijmegen versterken we kinderen en gezinnen zodat inzet van jeugdzorg minder vaak noodzakelijk is.”

Gemeente Mook en Middelaar

Regioprogramma jeugd

Doelen:

- Iedereen doet mee in de samenleving.
- We vertrouwen in het eigen oplossend vermogen.
- Jeugdige (en omgeving) zijn bepalend voor de inzet.
- We kiezen voor duurzame oplossingen, zo dichtbij mogelijk.
- Professionals zijn passanten.

Zes opgaven.

Gemeente Mook en Middelaar

Verandering nodig

- Focus op context en omgeving
- Alleen in uitzonderlijke gevallen jeugdzorg
- Verandering in denkwijzen, structuren en werkwijzen

“Maak verbinding.

Kijk naar wat kan in de eigen leefwereld van de jeugdige.

Ga samen bewegen.”

Gemeente Mook en Middelaar

Wat doen we al?

Regionaal

- Jouw Ingebrachte Mentor (JIM)
  - Advies, ondersteuning en luisterend oor
- Regionaal Expertise Team (RET)
  - Denken mee in vastgelopen casuïstiek
- Jeugdbeschermingstafel (JBT)
  - Zorgen over ontwikkeling of veiligheid kind
- InVerbindingsteam Jeugd (IVT)
  - Bij dreigende uithuisplaatsing

Gemeente Mook en Middelaar

Wat doen we al?

Lokaal

• Buurtgezinnen	- ondersteunende gezinnen
• Pro Persona Connect	- cursussen/trainingen
• Jongerenwerker	- ondersteuning aan jongeren
• Join Us	- sociale vaardigheden
• POH jeugd	- gesprekken
• Theatervoorstellingen	- herkenning en tips
• Taboeiend	- vroeg taboe doorbreken
• Pleegzorgwaardering	- waardering geven

Gemeente Mook en Middelaar

Belangrijkste lokale opgaven

- Grotere rol voor het Sociaal Team
  - Verklarende analyse
  - Basishulp bieden
  - Regie voeren bij signalen van onveiligheid
  - Doorbraakmethode

- Coördinator complexe problematiek
- Scherpere keuzes over inzet jeugdhulp
- Aansluiten op de regionale ontwikkelingen

Gemeente Mook en Middelaar

Sociaal Team op dit moment

Sociaal Team

Wmo consulenten (3)
Jeugd consulenten (2)
Leerplichtambtenaar (1)

Gemeente Mook en Middelaar

Interne expertise

Sociaal Team

Wmo consulenten (3)
Jeugd consulenten (2)
Leerplichtambtenaar (1)

Openbare Orde en Veiligheid

Consulenten Werk en inkomen (2)

Gemeente Mook en Middelaar

Semi interne expertise

POH jeugd (1)

Wijk GGD (2)

Gedragswetenschapper (1)

Sociaal Team

Wmo consulenten (3)
Jeugd consulenten (2)
Leerplichtambtenaar (1)

Openbare Orde en Veiligheid

Consulenten Werk en inkomen (2)

Gemeente Mook en Middelaar

Vereisten Hervormingsagenda

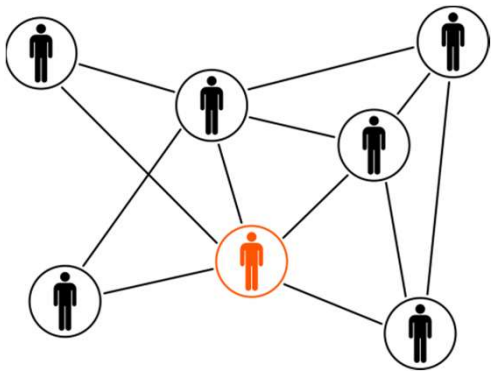

Gemeente Mook en Middelaar

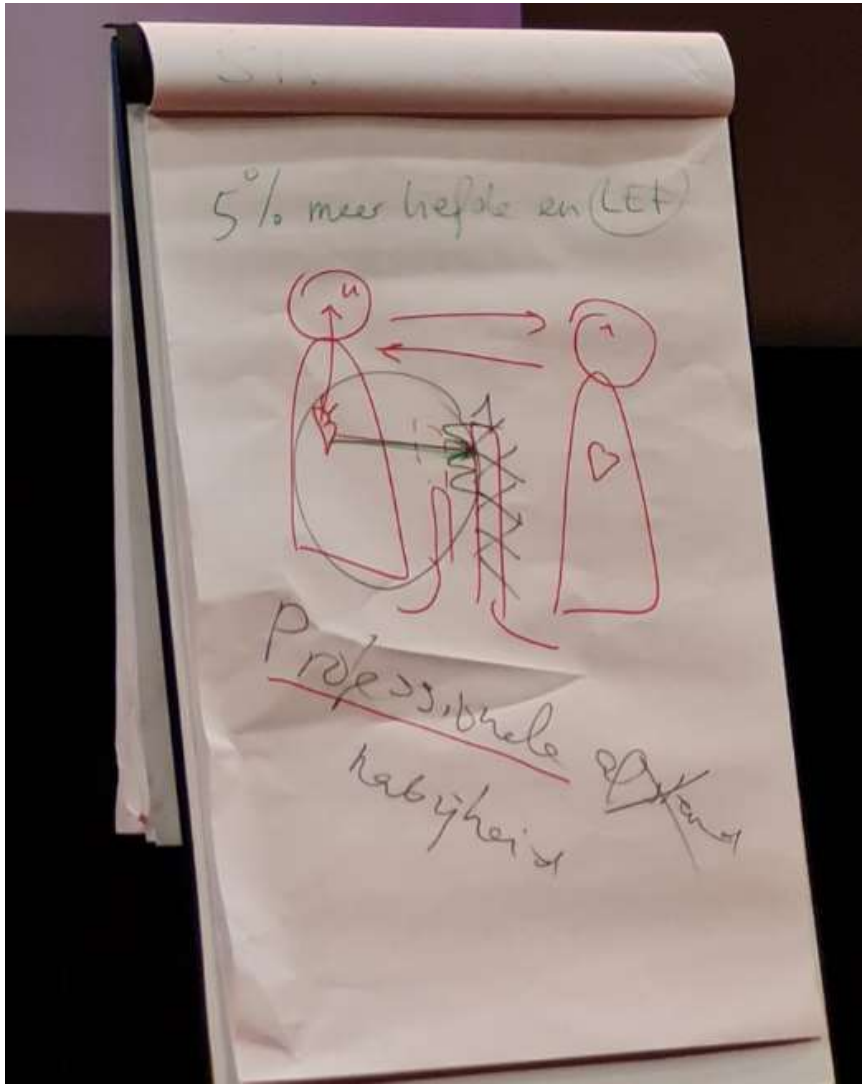
Planning

- Begroting 2024: extra formatie Sociaal Team
  - Netwerk in positie brengen
  - Meer tijd voor vraagverkenning

- 2024-2028 doorontwikkelen

Gemeente Mook en Middelaar

“Terug naar je hart.

Reanimeer die passie in je lijf.

Focus weer op wat er echt toe doet.”

Gemeente Mook en Middelaar

Motie

Gemeente Mook en Middelaar

Vreemd aan de orde van de dag

Pré-mantelzorgwoningen, oplossingen voor nu en later

De raad van de gemeente Mook en Middelaar in vergadering bijeen op 2 november 2023

Constaterende dat:

- Steeds meer senioren zelfstandig willen (dan wel moeten) blijven wonen.
- Dit wettelijk alleen mogelijk is voor de mensen mét een zorgindicatie, middels het realiseren van een mantelzorgwoning via de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) en straks via de nieuwe Omgevingswet.
- Er in verschillende gemeentes in Nederland een pré-mantelzorgbeleid bestaat om dit ook mogelijk te maken voor mensen die nog géén zorgindicatie hebben.
- De gemeente Mook en Middelaar nog geen beleid kent voor pré-mantelzorgsituaties.
- In het coalitieakkoord is opgenomen dat onze inwoners in onze gemeente moeten kunnen blijven wonen en dat er meer woningen moeten komen die voor verschillende doelgroepen bereikbaar zijn;
- Er sprake is van woningnood in Nederland, en er ook in Mook en Middelaar behoefte is aan meer woningen.
- Mook en Middelaar een landelijke gemeente is met relatief grote woonpercelen.

Overwegende dat:

- Pré-mantelzorgwoningen maatwerk kunnen bieden voor die gevallen die al pro-actief vooruit willen lopen op hun oude dag.
- Pré-mantelzorgwoningen een oplossing kunnen zijn voor woningnood, doorstroming voor met name starters en doorstarters, de wens dat ouderen zo lang mogelijk in eigen woonomgeving kunnen blijven wonen en naar vermogen meedoen in de samenleving (zelfredzaamheid), voorkomen van vereenzaming, tegengaan van verloedering in het buitengebied, behoud van draagvlak voor voorzieningen in kleine kernen, voorkomen van het wegtrekken van de jeugd, en zorg dragen voor elkaar.
- Beleid rondom pré-mantelzorgwoningen relatief eenvoudig en snel te ontwikkelen is.
- De gemeente Berg en Dal hiervoor al beleid heeft ontwikkeld. (zie bijlage)

Verzoekt het college:

1. Beleidsregels op te stellen die het plaatsen van pré-mantelzorgwoningen onder voorwaarden mogelijk maken.
2. Voorwaarde is dat de pre-mantelzorgwoningen niet permanent zullen zijn; de beleidsregels dienen daarom afspraken te bevatten over ontmanteling cq verwijdering inclusief de handhavingsmogelijkheden.
3. Onderzoek te doen naar mogelijkheden om nieuwe woonruimte te realiseren, zoals het splitsen van grote woningen, kangoeroewoningen en meergeneratiewoningen.
4. Dit onderzoek te starten met een raadsinformatieavond.

en gaat over tot de orde van de dag.

Naam en ondertekening:

Hanneke Roozendaal
GroenLinks

Behandeld in de raadsvergadering van ……..

De raad voornoemd,

De Griffier, De voorzitter,

☐ Aangenomen ☐ Verworpen

Stemverhouding:
Tegen: *(fracties)*
Voor*: (fracties)*

GEMEENTE Berg en Dal

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Berg en Dal

Nr. 92569

1 juni

2017

Beleidsregel pré-mantelzorgwoningen

Definitief 23 mei 2017

Inleiding

Waarom deze beleidsregel?
Steeds meer senioren willen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Voor mensen die een zorgindicatie hebben is dat al mogelijk gemaakt met de regeling voor mantelzorgwoningen in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de gemeentelijke mantelzorgurgentieverklaring volgens de huisvestingsverordening.
De gemeente wil meewerken aan de situatie waarbij de senioren die nog géén directe zorg (geen zorgindicatie) nodig hebben, wel al bij de kinderen kunnen gaan wonen. In deze situatie wordt voor elkaar gezorgd en zodra er een concrete mantelzorgvraag ontstaat, kunnen de kinderen voor de ouders gaan zorgen. Er is hier sprake van een pré-mantelzorgwoonverzoek. In deze beleidsregel worden de voorwaarden vastgelegd op basis waarvan de gemeente meewerkt aan pré-mantelzorg-woonverzoeken.

Wat is mantelzorg en wat is er nu geregeld?
Mantelzorg is onbetaalde en vaak langdurige zorg voor zieke familieleden of vrienden. De overheid maakt het mogelijk dat mantelzorgers en verzorgden in elkaars nabijheid kunnen wonen. In de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is geregeld dat mantelzorgwoningen vergunningsvrij geplaatst mogen worden in de tuin van de mantelzorgers of verzorgden. Zo'n mantelzorgwoning mag ook in een woning of een bestaand bijgebouw worden gerealiseerd. Dat er geen vergunning nodig is, wil niet zeggen dat er geen regels gelden bij de bouw van zo'n woning. De mantelzorgwoning moet gewoon voldoen aan het Bouwbesluit. Mantelzorgwoningen zijn op grond van de Wabo tijdelijke woningen. Houdt de mantelzorg op, dan mag het bouwwerk niet langer gebruikt worden als woning. Een mantelzorgwoning is alleen vergunningsvrij als de mantelzorgrelatie kan worden aangetoond met een door een huisarts, wijkverpleegkundige of andere sociaal-medische adviseur afgegeven zorgindicatie. Mantelzorgwoningen worden niet aan de woningvoorraad van de gemeente toegevoegd.
Ook de gemeente Berg en Dal heeft het belang van mantelzorgers erkend, onder meer door mantelzorgurgentieverklaringen af te geven. Mantelzorgers krijgen met deze verklaring voorrang bij de toekenning van sociale huurwoningen. Hiermee kunnen mantelzorgers die in aanmerking komen voor een sociale huurwoning en die op grote afstand van de verzorgden wonen, voorrang krijgen bij de toekenning van huurwoningen.

Hoe willen we in Berg en Dal omgaan met pré-mantelzorgwoonverzoeken?

De bestemmingsplannen van de gemeente voorzien niet in de mogelijkheid om een 2e woning *in de achtertuin* te bouwen. De gemeente werkt daar in het algemeen ook niet aan mee. De gemeente vindt het wel belangrijk dat de burgers zo lang mogelijk in de eigen woonomgeving kunnen blijven wonen en naar vermogen meedoen in de samenleving. Het sociaal maatschappelijke beleid van de gemeente steekt in op de zelfredzaamheid van de burgers. Een passende (zorg)woning draagt hier aan bij. Als mensen in de woonsituatie vooruit willen lopen op een toekomstige mantelzorgrelatie, dan vindt de gemeente dat een goede ontwikkeling.
Vanuit deze gedachten worden pré-mantelzorgwoningen onder voorwaarden mogelijk gemaakt.

Vergunning

Hoe werken we mee?
De gemeente werkt mee aan pré-mantelzorgwoningen met een tijdelijke omgevingsvergunning. De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voorziet in de mogelijkheid om met een omgevingsvergunning af te wijken van het bestemmingsplan voor de toevoeging van een woning. Dat is voorzien in artikel 2.12, lid 1a, sub 2 van de Wabo en artikel 5, lid 1c van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht. Het college van burgemeester en wethouders is het bevoegd gezag. In artikel 4, lid 11 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht is aanvullend opgenomen dat tijdelijk gebruik van bouwwerken in aanmerking komt voor het verlenen van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.12, lid 1a, sub 2 van de Wabo. De omgevingsvergunning geldt voor een periode van maximaal 10 jaar. Na 10 jaar komt de omgevingsvergunning te vervallen (of eerder in geval van overlijden of verhuizing naar een verpleeghuis). De vergunning komt ook te vervallen als in de loop van de 10 jaar een 'echte' mantelzorgsituatie ontstaat waarbij de 2e woning vergunningsvrij is. De termijn van 10 jaar kan niet verlengd worden. Wanneer na 10 jaar nog geen sprake is van een 'echte' mantelzorgsituatie, neemt de gemeente het besluit om voor dit bijzondere geval niet handhavend op te treden tegen het met het bestemmingsplan afwijkende gebruik.

Houdt de (pré)mantelzorg op, dan mag het bouwwerk niet langer gebruikt worden als woning. Het bouwwerk hoeft niet afgebroken te worden maar de voorzieningen die het tot een woning maken, zoals bijvoorbeeld een keuken en een badkamer, moeten verwijderd worden.

Voorwaarden

Welke voorwaarden stellen we?
De voorwaarden moeten zoveel mogelijk aansluiten bij de uitgangspunten rondom mantelzorg.
Dit betekent dat er sprake moet zijn van een relatie tussen verzoekers. Een relatie tussen personen, vaak de familieband, maakt dat men voor elkaar wil zorgen. Verzoekers dienen te verklaren dat er sprake is van een relatie.
Het is verder gewenst om een indicatieve leeftijdsgrens in te stellen. Een leeftijdsgrens is noodzakelijk om van een pré mantelzorgverzoek te kunnen spreken. Een redelijke leeftijdsgrens is de pensioengerechtigde leeftijd van 67 jaar. Tot je 67e jaar wordt je geacht te kunnen werken. Daarna ontstaat vaak de behoefte om kleiner te gaan wonen en wordt de kans op een mantelzorgrelatie groter.
De derde voorwaarde die gesteld wordt is dat de pré mantelzorgwoning gerealiseerd wordt binnen de bestaande bebouwing of binnen de bestaande bebouwingsmogelijkheden volgens het bestemmingsplan of de Wabo (vergunningsvrij bouwen). Dit om te voorkomen dat de nieuwe situatie leidt tot een verdere (ongewenste) verstening van de omgeving.
Tenslotte wordt de algemene en vierde voorwaarde gesteld dat de nieuwe woning niet mag leiden tot een verslechtering van de woonsituatie in het algemeen (voldoende parkeergelegenheid op eigen terrein, geen onevenredige afbreuk aan de gebruiksmogelijkheden van de belendende erven).

Van de voorwaarden die gesteld worden kan in bijzondere gevallen worden afgeweken als de noodzaak daarvoor kan worden aangetoond.

Samenvatting

De gemeente werkt mee aan een pré-mantelzorgwoning met een tijdelijke omgevingsvergunning als voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:
- De verzoekers hebben een relatie;
- De verzoekers zijn 67 jaar of ouder;
- De pré-mantelzorgwoning wordt gerealiseerd binnen de bestaande bebouwing of de bestaande bebouwingsmogelijkheden op grond van het bestemmingsplan en/of de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- De nieuwe woning leidt niet tot een verslechtering van de woonsituatie in het algemeen.

Procedure

Inspraak
De beleidsregel heeft gedurende 4 weken voor inspraak ter inzage gelegen. Van de mogelijkheid om een zienswijze op de beleidsregel naar voren te brengen is gebruik gemaakt.

Zienswijzen
Samenvatting:
1. Juridisch ondernemer te Hurwenen
   Betrokkene doet aanbevelingen teneinde de rechtszekerheid van de beleidsregel te verhogen en de risico's van 'schijn' pré mantelzorg te verminderen. Betrokkene biedt als jurist tevens zijn ondersteunende diensten aan.

   Beoordeling
   De aanbevelingen leiden tot een striktere beleidsregel. De voorwaarden die genoemd zijn in de beleidsregel, bieden de gemeente voldoende waarborgen voor een goede toepassing. De aanbevelingen zijn voor kennisgeving aangenomen.
2. Bewoners Zevenheuvelenweg 51 te Berg en Dal
   Betrokkenen pleiten er voor, de pré-mantelzorgwoning gedurende het leven van de bewoners in stand te laten en niet slechts voor 10 jaar. Verder wordt gepleit voor een verlaging van de leeftijdsgrens naar 60 jaar.

   Beoordeling
   De beleidsregel is in het leven geroepen om vooruit te kunnen lopen op een 'echte' mantelzorgvraag. De situatie waaraan met de beleidsregel wordt meegewerkt is om die reden een tijdelijke situatie. Zodra een echte (geïndiceerde) mantelzorgvraag ontstaat, vervalt de tijdelijke omgevingsvergunning waarin de beleidsregel voorziet. Op dat moment kan de mantelzorgwoning gedurende het leven van de bewoners in stand blijven of korter in het geval de bewoners elders (bijv. in een verpleeghuis) gaan wonen.

Verder is het reëel om te verwachten, dat een mantelzorgbehoefte toeneemt naarmate betrokkenen ouder zijn. Het is om die reden dat de leeftijdsgrens bepaald is op 67 jaar en niet jonger. Verlaging van de leeftijdsgrens doet geen recht aan het uitgangspunt van de beleidsregel dat de gemeente wil vooruitlopen op een echte mantelzorgsituatie.

3. Bewoner Hoogmeer 1205 te Wijchen
Betrokkene pleit voor een verlaging van de leeftijdsgrens. Hij heeft het plan opgevat om met zijn schoonouders een woning met bijgebouwen in Groesbeek te kopen en samen te bewonen. De schoonouders zijn te jong om een beroep te kunnen doen op pré-mantelzorg.

Beoordeling
Verlaging van de leeftijdsgrens doet geen recht aan het uitgangspunt van de beleidsregel dat de gemeente wil vooruitlopen op een mantelzorgvraag. Het is reëel om te verwachten, dat een mantelzorgvraag toeneemt naarmate betrokkenen ouder zijn. Het is om die reden dat de leeftijdsgrens bepaald is op 67 jaar.

De zienswijzen hebben niet tot een aanpassing van de conceptbeleidsregel geleid.

Vaststelling college
Het college van burgemeester en wethouders heeft de beleidsregel op 23 mei 2017 ongewijzigd vastgesteld.

Inwerkingtreding
De beleidsregel treedt in werking 1 dag na de bekendmaking van het vaststellingsbesluit.

Aldus vastgesteld op 23 mei 2017,

Burgemeester en wethouders van Berg en Dal,

De secretaris
E.W.J. van der Velde

De burgemeester
M. Slinkman